

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه

قوانین و مقررات مشارکت و سرمایه گذاری
در صنعت حمل و نقل ریلی

دفتر سرمایه گذاری و اقتصاد حمل و نقل

شهریور ۱۴۰۳

چاپ هشتم

شناسنامه

عنوان: کتاب مجموعه قوانین و مقررات مشارکت و سرمایه گذاری در صنعت حمل و نقل ریلی

پدیدآورندگان: دفتر سرمایه گذاری و اقتصاد حمل و نقل ((آقایان: علی خسروی، فرشاد خرازی، خانم ها فرخنده سیف نیا، شبنم آین))

موضوع: قوانین و مقررات / حدود اختیارات و مسئولیت ها / آیین نامه ها، دستورالعمل ها و مصوبات مرتبط با مشارکت و سرمایه گذاری و

نقش ذینفعان در بخش های حمل و نقل ریلی

مآخذ تدوین و گردآوری: سامانه قوانین و مقررات مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، سایت اطلاع رسانی دولت، روزنامه رسمی

کشور

گرافیک: مزدگان وزیری

چاپ و نشر: دفتر روابط عمومی

نوبت چاپ: هشتم - شهریور ماه ۱۴۰۳

شمارگان: ۴۰۰ نسخه

فهرست

- سیاست‌های کلی نظام در خصوص حمل و نقل (چشم انداز ج.ا.۱ در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی) ۹
- سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ۹
- بند (۲۴) و (۲۵) سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه در امور اقتصادی ۱۱
- بند ۹ و ۱۰ سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه ۱۱
- بخش اول : مصوبات مجلس شورای اسلامی ۱۲
- قانون برنامه هفتم توسعه ۱۳
- بند ج ماده ۵ قانون برنامه هفتم توسعه ۱۳
- جزء ۳ بند ب ماده ۱۳ قانون برنامه هفتم توسعه ۱۳
- بند پ ماده ۱۳ قانون برنامه هفتم توسعه ۱۳
- ماده ۱۹ قانون برنامه هفتم توسعه ۱۴
- ماده ۲۰ قانون برنامه هفتم توسعه ۱۴
- بند ب ماده ۲۲ قانون برنامه هفتم توسعه ۱۵
- جزء ۱ و ۲ بند الف ماده ۴۸ قانون برنامه هفتم توسعه ۱۶
- جزء ۸ بند ب ماده ۴۸ قانون برنامه هفتم توسعه ۱۶
- ماده ۵۶ قانون برنامه هفتم توسعه ۱۶
- بند الف و ث ماده ۵۷ قانون برنامه هفتم توسعه ۱۷
- بند پ ماده ۵۸ قانون برنامه هفتم توسعه ۱۸
- بند خ ماده ۱۰۱ قانون برنامه هفتم توسعه ۱۸
- قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها ۱۹
- بند الف ماده ۲ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها ۱۹
- بند ب ماده ۲ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها ۱۹
- بند الف ماده ۶ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها ۲۰
- ماده ۷ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها ۲۰
- ماده ۱۲ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها ۲۰
- بند ب ماده ۱۳ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها ۲۱
- بند الف ماده ۱۴ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها ۲۱

- ماده ۱۶ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۱
- ماده ۲۱ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۱
- ماده ۲۲ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۲
- ماده ۲۳ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۲
- ماده ۲۴ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۲
- ماده ۲۵ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۲
- ماده ۲۶ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۳
- ماده ۲۷ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۳
- ماده ۲۸ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۴
- ماده ۲۹ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۴
- ماده ۳۰ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۵
- بند الف و ب ماده ۳۱ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۵
- ماده ۳۲ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۶
- ماده ۳۴ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۶
- بند الف و ب ماده ۳۵ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۷
- بند الف ماده ۳۶ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۷
- ماده ۳۹ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۷
- ماده ۴۰ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۸
- ماده ۴۱ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۸
- ماده ۴۲ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها ۲۸
- قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور ۲۹
- بند الف تبصره ۱ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور ۲۹
- بند ح تبصره ۱ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور ۲۹
- تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور ۲۹
- جزء ۷ بند الف تبصره ۸ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور ۳۲
- بند ث تبصره ۱۰ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور ۳۲
- بند الف تبصره ۱۱ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور ۳۳

- ماده (۱۴) و (۱۵) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور ۳۳
- ماده (۱۶) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور ۳۴
- بند (ج) و (چ) ماده (۳۰) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور ۳۸
- ماده (۳۲) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور ۳۹
- ماده (۳۴) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور ۴۰
- ماده (۴۸) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور ۴۰
- ماده (۵۶) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور ۴۱
- ماده (۳) قانون برنامه ششم توسعه ۴۱
- بند (الف)، (ب)، (پ)، (ث)، (د) و (ر) ماده (۴) قانون برنامه ششم توسعه ۴۲
- ماده (۴۶) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور ۴۲
- ماده (۵۲) قانون برنامه ششم توسعه ۴۳
- ماده (۵۳) قانون برنامه ششم توسعه ۴۴
- ماده (۵۴) قانون برنامه ششم توسعه ۴۴
- ماده (۵۷) قانون برنامه ششم توسعه ۴۴
- ماده (۵۸) قانون برنامه ششم توسعه ۴۵
- ماده (۱۲۲) و (۱۲۳) قانون برنامه ششم توسعه ۴۵
- قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه ۴۵
- بند ب ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۴۸
- ماده (۶) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۴۹
- ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۴۹
- ماده (۲۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۵۱
- قانون نحوه پیگیری تحقق سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی ۵۲
- ماده (۱۴۹) قانون مالیاتهای مستقیم (اصلاحیه سال ۹۵) ۵۲
- ماده (۱۳۲) قانون مالیاتهای مستقیم (اصلاحیه سال ۹۵) ۵۳
- تبصره (۴) و (۵) و (۶) ماده ۵۳ قانون مالیاتهای مستقیم ۵۵
- ماده (۷۰) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲ ۵۵
- ماده (۶۷) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲ ۵۵

- ماده (۲۷) و (۲۸) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲ ۵۵
- ماده (۲۳) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲ ۵۸
- ماده (۵) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲ ۵۹
- جزء (۱) بند (ق) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ ۵۹
- قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیاتهای مستقیم ۶۰
- فصل هشتم قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی ۶۳
- ماده (۱۷) و (۷۳) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی ۶۴
- بند (ص) ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنجم توسعه ۶۴
- بند (ب) ماده (۲۱۴) قانون برنامه پنجم توسعه ۶۵
- ماده (۱۶۴) قانون برنامه پنجم توسعه ۶۵
- جزء (۱) و جزء (۲) بند (ز) ماده ۱۶۳ قانون برنامه پنجم توسعه ۶۵
- ماده (۱۶۲) قانون برنامه پنجم توسعه ۶۶
- ماده (۸۲) قانون برنامه پنجم توسعه ۶۶
- قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید در راستای تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی ۶۶
- ماده (۸) ، ماده (۹) ، ماده (۱۰) و ماده (۱۱) قانون هدفمندی یارانه ها ۶۹
- بند (ب) ماده (۳) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی ۷۰
- قانون موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه گذاری بین کشورهای عضو اکو پروتکل اصلاحی آن ۷۰
- قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت ۷۴
- ماده (۹۱) قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی کشور ۷۶
- ماده (۲) و ماده (۳) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی ۷۷
- ماده (۴) و (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری ۷۸
- ماده (۸) الی (۱۵) قانون مدیریت خدمات کشوری ۷۹
- ماده (۲۲) و (۲۴) قانون مدیریت خدمات کشوری ۸۰
- قانون حمایت از سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه ۸۰
- قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی ۸۲
- ماده (۲۹) قانون برنامه چهارم توسعه ۸۴

- قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فرانسه ۸۴
- ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۸۷
- ماده (۱۲۸) قانون برنامه سوم توسعه ۹۲
- ماده (۱۲۶) قانون برنامه سوم توسعه ۹۲
- ماده (۳۰) قانون برنامه سوم توسعه ۹۲
- قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان ۹۳
- ماده (۵۲۲) قانون آئین دادرسی مدنی ۹۶
- قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی (به همراه اصلاحیه) ۹۷
- قانون احداث پروژه های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانک ها و سایر منابع مالی و پولی کشور (به همراه الحاقیه سال ۹۴) .. ۹۸
- ماده (۱۱۵) قانون محاسبات عمومی کشور ۹۹
- ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور ۹۹
- بند (۳) ، (۷) و (۱۲) ماده ۱۵ اساسنامه شرکت راه آهن ج.ا.ا. ۹۹
- قانون نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه های عمومی، عمرانی و نظامی دولت ۱۰۱
- اصل (۴۴) و (۱۳۸) و (۱۳۹) قانون اساسی ج.ا.ا. ۱۰۳
- ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه کشور ۱۰۴
- قانون احداث خطوط راه آهن صنعتی و تجاری ۱۰۴
- آیین نامه احداث خطوط راه آهن صنعتی و تجاری ۱۰۴
- ماده (۴۰۳) قانون تجارت ۱۰۶
- بند (ج) و ماده ۲۳ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار ۱۰۶
- ماده (۱۰۱۰) قانون مدنی ۱۰۶
- ماده (۱۰) قانون مدنی ۱۰۶
- بخش دوم: مصوبات هیئت وزیران ۱۰۷
- آیین نامه اجرایی تبصره (۱۹) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور ۱۰۸
- آیین نامه اجرایی ستاد مراکز لجستیک کشور ۱۱۱
- آیین نامه اجرایی بند (ل) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲ ۱۱۵
- آیین نامه اجرایی ماده (۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲ ۱۱۷
- مقرر نحوه صدور ضمانت نامه دولتی به منظور استفاده از منابع مالی خارجی ۱۱۸

- مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران پیرامون سند رویکرد ریل پایه ۱۱۸
- آئین نامه اجرایی ماده (۷) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقا نظام مالی کشور ۱۱۹
- آیین نامه اجرایی ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۱۲۰
- آیین نامه ساماندهی و واگذاری طرح های تملک دارایی های سرمایه ای ۱۲۱
- آیین نامه اجرایی بند (هـ) تبصره (۱۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور ۱۲۲
- آیین نامه اجرایی ماده (۱۷) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی ۱۲۳
- آیین نامه اجرایی قانون احداث پروژه های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانکها و سایر منابع پولی و مالی کشور (به همراه اصلاحیه) ۱۲۴
- آیین نامه تضمین معاملات دولتی ۱۳۱
- فصل ۸۶ کتاب مقررات صادرات و واردات مجموع حقوق گمرکی و سود بازرگانی واردات و سائط نقلیه ریلی ۱۳۹
- اصلاح و تنفیذ مصوبه اجرای طرح توسعه حمل و نقل بار و مسافر توسط شرکت راه آهن ج.ا.ا. (ماده ۱۲) ۱۴۱
- آیین نامه تأسیس و بهره برداری از بنادر خشک ۱۴۲
- بند (ج) پیوست شماره (۳) فعالیت های واجد اولویت پرداخت تسهیلات ارزی صندوق توسعه ملی ۱۴۴
- بند (ب) پیوست شماره (۴) فعالیت های واجد اولویت پرداخت تسهیلات ارزی صندوق توسعه ملی ۱۴۴
- مصوبه اجرای طرح توسعه حمل و نقل بار و مسافر توسط شرکت راه آهن ج.ا.ا. (بند ق) ۱۴۴
- آیین نامه اجرایی قانون حمایت از سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه ۱۴۶
- ماده (۹۸) و (۱۳۳) آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی ۱۴۷
- آیین نامه اجرایی ماده (۱۱۸)، بند (الف) ماده (۱۵۱) و بند (ص) ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه ج.ا.ا. ۱۴۷
- آیین نامه اجرایی سهم بهینه بخشهای دولتی و غیردولتی در فعالیت های راه و راه آهن ۱۵۰
- آیین نامه اجرایی قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت (به همراه اصلاحیه سال ۹۴) ۱۵۲
- آیین نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی ۱۵۴
- آیین نامه اجرایی ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۱۶۱
- ماده (۸۹) تعرفه حمل کالا و مسافر بار راه آهن (به همراه اصلاحیه) ۱۶۴
- آیین نامه اجرایی افتتاح اعتبار اسنادی موضوع ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور (به همراه اصلاحیه و الحاقیه سال ۹۴) ۱۶۴
- ماده (۷) آیین نامه اجرایی ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه کشور ۱۶۵
- بخش سوم : مصوبات هیئت مدیره شرکت راه آهن ج.ا.ا. ۱۶۶
- آیین نامه شرایط و ضوابط استفاده از شبکه ریلی کشور توسط شرکتهای حمل و نقل ریلی باری " ۱۶۷

- ماده (۱) تعاریف: ۱۶۷
- ماده (۲) شرایط و ضوابط عمومی: ۱۶۷
- ماده (۳) تعمیرات و نگهداری ناوگان ۱۶۸
- ماده (۴) نحوه پرداخت تعرفه دسترسی و دیگر حقوق راه آهن و تضمین حسن انجام تعهدات: ۱۶۹
- ماده (۵) سایر موارد: ۱۶۹
- دستورالعمل تعیین تعرفه نرخ حق دسترسی واگن های باری نو(به همراه اصلاحیه سال۹۵) ۱۷۰
- دستورالعمل حدود مسئولیت شرکت های حمل و نقل ریلی در قبال صاحبان کالا و مسافران و نحوه ایفای آن ۱۷۰
- ماده (۳۵) اساسنامه صندوق پس انداز کارکنان شرکت راه آهن ج.ا.ا. ۱۸۵
- دستورالعمل صدور سند مالکیت و نحوه ثبت و نقل و انتقال رسمی ناوگان ریلی ۱۸۵
- دستورالعمل تاسیس و فعالیت شرکت های حمل و نقل ریلی ۱۸۸
- صور تجلسه مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران ۱۹۰
- ماده (۴) ، (۸) و (۲۵) آیین نامه معاملات شرکت راه آهن ج.ا.ا. ۱۹۲
- بند (۶) ماده (۲۴) آیین نامه معاملات شرکت راه آهن ج.ا.ا. ۱۹۳

سیاست‌های کلی نظام در خصوص حمل و نقل (چشم انداز ج.ا.ا. در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی)

سال تصویب: ۱۳۸۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام - شماره روزنامه رسمی ۱۷۹۹۵ تاریخ ۱۳۸۵/۹/۱۵

- ۱- ایجاد نظام جامع حمل و نقل و تنظیم سهم هر یک از زیر بخشهای آن با اولویت دادن به حمل و نقل ریلی و با توجه به جهات زیر:
 - ملاحظات اقتصادی و دفاعی و امنیتی.
 - کاهش شدت مصرف انرژی.
 - کاهش آلودگی زیست محیطی.
 - افزایش ایمنی.
 - برقراری تعادل و تناسب بین زیرساختها و ناوگان و تجهیزات ناوبری و تقاضا.
- ۲- افزایش بهره‌وری تا رسیدن به سطح عالی از طریق پیشرفت و بهبود روشهای حمل و نقل و مدیریت و منابع انسانی و اطلاعات.
- ۳- توسعه و اصلاح شبکه حمل و نقل با توجه به نکات زیر:
 - نگرش شبکه‌ای به توسعه محورها.
 - آمایش سرزمین.
 - ملاحظات دفاعی - امنیتی.
 - سودآوری ملی.
 - موقعیت ترانزیتی کشور.
 - تقاضا.
- ۴- فراهم کردن زمینه جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی و جلب مشارکت مردم و گسترش پوشش بیمه در همه فعالیت‌های این بخش.
- ۵- دستیابی به سهم بیشتر از بازار حمل و نقل بین‌المللی.

سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

سال تصویب: ۱۳۹۲ - مقام معظم رهبری

- با هدف تأمین رشد پویا و بهبود شاخص‌های مقاومت اقتصادی و دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با رویکردی جهادی، انعطاف پذیر، فرصت ساز، مولد، درون‌زا، پیشرو و برون‌گرا ابلاغ می‌گردد:
۱. تأمین شرایط و فعال‌سازی کلیه امکانات و منابع مالی و سرمایه‌های انسانی و علمی کشور به منظور توسعه کارآفرینی و به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیت‌های اقتصادی با تسهیل و تشویق همکاری‌های جمعی و تأکید بر ارتقاء درآمد و نقش طبقات کم‌درآمد و متوسط.
 ۲. پیشسازی اقتصاد دانش بنیان، پیاده‌سازی و اجرای نقشه جامع علمی کشور و ساماندهی نظام ملی نوآوری به منظور ارتقاء جایگاه جهانی کشور و افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش بنیان و دستیابی به رتبه اول اقتصاد دانش بنیان در منطقه.
 ۳. محور قرار دادن رشد بهره‌وری در اقتصاد با تقویت عوامل تولید، توانمندسازی نیروی کار، تقویت رقابت پذیری اقتصاد، ایجاد بستر رقابت بین مناطق و استانها و به کارگیری ظرفیت و قابلیت‌های متنوع در جغرافیای مزیت‌های مناطق کشور.
 ۴. استفاده از ظرفیت اجرای هدفمندسازی یارانه‌ها در جهت افزایش تولید، اشتغال و بهره‌وری، کاهش شدت انرژی و ارتقاء شاخص‌های عدالت اجتماعی.
 ۵. سهم‌بری عادلانه عوامل در زنجیره تولید تا مصرف متناسب با نقش آنها در ایجاد ارزش، بویژه با افزایش سهم سرمایه انسانی از طریق ارتقاء آموزش، مهارت، خلاقیت، کارآفرینی و تجربه.
 ۶. افزایش تولید داخلی نهاده‌ها و کالاهای اساسی (بویژه در اقلام وارداتی)، و اولویت دادن به تولید محصولات و خدمات راهبردی و ایجاد تنوع در مبادی تأمین کالاهای وارداتی با هدف کاهش وابستگی به کشورهای محدود و خاص.
 ۷. تأمین امنیت غذا و درمان و ایجاد ذخایر راهبردی با تأکید بر افزایش کمی و کیفی تولید (مواد اولیه و کالا).

۸. مدیریت مصرف با تأکید بر اجرای سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف و ترویج مصرف کالاهای داخلی همراه با برنامه ریزی برای ارتقاء کیفیت و رقابت پذیری در تولید.
۹. اصلاح و تقویت همه‌جانبه‌ی نظام مالی کشور با هدف پاسخگویی به نیازهای اقتصاد ملی، ایجاد ثبات در اقتصاد ملی و پیشگامی در تقویت بخش واقعی.
۱۰. حمایت همه‌جانبه هدفمند از صادرات کالاهای و خدمات به تناسب ارزش افزوده و با خالص ارزآوری مثبت از طریق:
- تسهیل مقررات و گسترش مشوق‌های لازم.
 - گسترش خدمات تجارت خارجی و ترانزیت و زیرساخت‌های مورد نیاز.
 - تشویق سرمایه‌گذاری خارجی برای صادرات.
- برنامه‌ریزی تولید ملی متناسب با نیازهای صادراتی، شکل‌دهی بازارهای جدید، و تنوع بخشی پیوندهای اقتصادی با کشورها به ویژه با کشورهای منطقه.
- استفاده از ساز و کار مبادلات تهاتری برای تسهیل مبادلات در صورت نیاز.
- ایجاد ثبات رویه و مقررات در مورد صادرات با هدف گسترش پایدار سهم ایران در بازارهای هدف.
۱۱. توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه‌ی اقتصادی کشور به منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج.
۱۲. افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب‌پذیری اقتصاد کشور از طریق:
- توسعه‌ی پیوندهای راهبردی و گسترش همکاری و مشارکت با کشورهای منطقه و جهان بویژه همسایگان.
 - استفاده از دیپلماسی در جهت حمایت از هدف‌های اقتصادی.
 - استفاده از ظرفیت‌های سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای.
۱۳. مقابله با ضربه‌پذیری درآمد حاصل از صادرات نفت و گاز از طریق:
- انتخاب مشتریان راهبردی.
 - ایجاد تنوع در روش‌های فروش.
 - مشارکت دادن بخش خصوصی در فروش.
 - افزایش صادرات گاز.
 - افزایش صادرات برق.
 - افزایش صادرات پتروشیمی.
 - افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی.
۱۴. افزایش ذخایر راهبردی نفت و گاز کشور به منظور اثرگذاری در بازار جهانی نفت و گاز و تأکید بر حفظ و توسعه ظرفیت‌های تولید نفت و گاز، بویژه در میدین مشترک.
۱۵. افزایش ارزش افزوده از طریق تکمیل زنجیره ارزش صنعت نفت و گاز، توسعه تولید کالاهای دارای بازدهی بهینه (براساس شاخص شدت مصرف انرژی) و بالا بردن صادرات برق، محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی با تأکید بر برداشت صیانتی از منابع.
۱۶. صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی کشور با تأکید بر تحول اساسی در ساختارها، منطقی‌سازی اندازه‌ی دولت و حذف دستگاه‌های موازی و غیرضرور و هزینه‌های زاید.
۱۷. اصلاح نظام درآمدی دولت با افزایش سهم درآمدهای مالیاتی.
۱۸. افزایش سالانه سهم صندوق توسعه ملی از منابع حاصل از صادرات نفت و گاز تا قطع وابستگی بودجه به نفت.
۱۹. شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری، ارزی و ...
۲۰. تقویت فرهنگ جهادی در ایجاد ارزش افزوده، تولید ثروت، بهره‌وری، کارآفرینی، سرمایه‌گذاری و اشتغال مولد و اعطای نشان اقتصاد مقاومتی به اشخاص دارای خدمات برجسته در این زمینه.
۲۱. تبیین ابعاد اقتصاد مقاومتی و گفتمان سازی آن بویژه در محیط‌های علمی، آموزشی و رسانه‌ای و تبدیل آن به گفتمان فراگیر و رایج ملی.
۲۲. دولت مکلف است برای تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با هماهنگی‌سازی و بسیج پویای همه‌ی امکانات کشور، اقدامات زیر را معمول دارد:
- شناسایی و بکارگیری ظرفیت‌های علمی، فنی و اقتصادی برای دسترسی به توان‌آفندی و اقدامات مناسب.
 - رصد برنامه‌های تحریم و افزایش هزینه برای دشمن.
 - مدیریت مخاطرات اقتصادی از طریق تهیه طرح‌های واکنش هوشمند، فعال، سریع و به‌هنگام در برابر مخاطرات و اختلال‌های داخلی و خارجی.
۲۳. شفاف و روان‌سازی نظام توزیع و قیمت‌گذاری و روزآمدسازی شیوه‌های نظارت بر بازار.
۲۴. افزایش پوشش استاندارد برای کلیه محصولات داخلی و ترویج آن.

بند (۲۴) و (۲۵) سیاست های کلی برنامه ششم توسعه در امور اقتصادی

سال تصویب: ۱۳۹۴ - مقام معظم رهبری

۲۴- اولویت بخش ریلی در توسعه حمل و نقل و ایجاد مزیت رقابتی برای آن.

۲۵- توسعه حمل و نقل ریلی باری با اولویت تجهیز شبکه و پایانه های باری و اتصال شبکه به مراکز بزرگ اقتصادی، تجاری و صنعتی و مبادی ورودی و خروجی مهم کشور و شبکه های ریلی منطقه ای و جهانی بویژه کریدور شمال- جنوب با هدف توسعه صادرات و ترانزیت بار.

بند ۹ و ۱۰ سیاست های کلی برنامه هفتم توسعه

بند(۹) "اجرای چند طرح عظیم اقتصادی ملی، پیشران، زیرساختی، روزآمد و مبتنی بر آینده نگری"

بند(۱۰) بخش امور زیربنایی "فعال سازی مزیت های جغرافیایی- سیاسی و تبدیل جمهوری اسلامی ایران به مرکز مبادلات و خدمات تجاری، انرژی، ارتباطات و حمل و نقل با روان سازی مقررات و ایجاد توسعه زیرساخت های لازم"

بخش اول : مصوبات مجلس شورای اسلامی

قانون برنامه هفتم توسعه

بند ج ماده ۵ قانون برنامه هفتم توسعه

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۶۰۵۴۱ تاریخ ۱۳/۴/۱۴۰۳

در راستای مردمی‌سازی اقتصاد، دولت مکلف است با استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی و تعاونی، گروه‌های جهادی که مجوز آنها توسط سازمان بسیج مستضعفین یا از طریق مراجع ذیصلاح قانونی یا نهادهای انقلابی یا سازمان بسیج سازندگی با تأیید و هماهنگی سازمان بسیج مستضعفین صادر می‌شود، سازمان‌های مردم‌نهاد و نیز با استفاده از ابزار بازار سرمایه، امکان مشارکت مردم را در فعالیت‌های اقتصادی و عمرانی از جمله توسعه روستایی، آبخیزداری و آبخیزداری، ساخت، بهره‌برداری و مدیریت مراکز بهداشتی-درمانی و اماکن ورزشی، فرهنگی و هنری، ساخت و بهره‌برداری طرح‌های خطوط آهن (پروژه‌های ریلی) و جاده‌ای، ساخت و تولید مسکن، طرح (پروژه)‌های شهری، خدمات بازرگانی داخلی و خارجی، خدمات اجتماعی، خدمات فنی، مهندسی و فناوری ارتباطات و اطلاعات و نظایر آن با روش‌های خرید خدمات، واگذاری مدیریت، مشارکت عمومی-خصوصی، اجاره، بهره‌برداری و نیز سایر روش‌های مندرج در قوانین دائمی فراهم نماید به‌نحوی که سالانه بخشی از تصدی‌های دستگاه‌های مسؤول انجام وظایف فوق‌الذکر کاهش یابد. سازمان مکلف است آیین‌نامه مربوط را تنظیم نماید و به تصویب هیأت وزیران برساند.

جزء ۳ بند ب ماده ۱۳ قانون برنامه هفتم توسعه

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۶۰۵۴۱ تاریخ ۱۳/۴/۱۴۰۳

ب- سازمان مکلف است با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی نسبت به ایجاد نظام یکپارچه و هوشمند مدیریت مالی دولت با رعایت ماده (۳۰) قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰ بر اساس ضوابط ذیل اقدام نماید:

۳- باقیمانده موجودی حساب اعتباری تملک دارایی سرمایه‌ای دستگاه‌های اجرائی در پایان سال مالی که تأمین آن توسط خزانه‌داری کل کشور انجام شده است، به سال بعد منتقل می‌شود و خزانه‌داری کل کشور و دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط حداکثر تا شش ماه بعد اجازه پرداخت و مصرف آن را دارند.

آیین‌نامه اجرائی این بند، توسط سازمان و با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

بند پ ماده ۱۳ قانون برنامه هفتم توسعه

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۶۰۵۴۱ تاریخ ۱۳/۴/۱۴۰۳

دستگاه‌های اجرائی که از منابع بودجه کل کشور استفاده می‌کنند و تکالیف برنامه‌ای دارند، مکلفند برنامه عملیاتی خود را هر ساله بر اساس تکالیف برنامه شامل اهداف سال مورد نظر، شاخص‌های عملکرد، مخاطرات رسیدن به اهداف، منابع لازم، نحوه تأمین مالی، طرح‌های توسعه‌ای مرتبط و گزارش عملکرد سال گذشته در چهارچوبی که توسط سازمان اعلام می‌شود، حداکثر تا پایان مرداد هر سال برای استفاده در تهیه لایحه بودجه سال بعد به سازمان ارائه نمایند.

سازمان مکلف است با رعایت بند «الف» ماده (۱۱۸) این قانون و با استفاده از کلیه ابزارها و ظرفیت‌های قانونی خود نسبت به راهبری، ارزیابی و هماهنگی اجرای برنامه و نظارت بر حسن اجرای آن اقدام نماید. سازمان مکلف است لایحه بودجه سالانه را به‌صورت برنامه‌محور که حاوی برنامه‌های اجرائی و اهداف کمی باشد به منظور تحقق

اهداف این قانون و اهداف قانونی دستگاههای اصلی تهیه و توسط دولت به مجلس تقدیم کند. این برنامه‌ها مبنای صدور تخصیص پرداخت و نظارت دیوان محاسبات کشور می‌باشد.

تبصره- وزارت اطلاعات، سازمان انرژی اتمی ایران، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، نهادهای نظامی و امنیتی، شورای نگهبان، مجلس و مؤسسات دولتی که زیرمجموعه قوه مجریه نیستند، از شمول حکم این بند، مستثنی هستند.

ماده ۱۹ قانون برنامه هفتم توسعه

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۶۰۵۴۱ تاریخ ۱۴۰۳/۴/۱۳

به منظور ساماندهی طرحهای عمرانی، کاهش زمان اجرای آنها و ارتقای بهره‌وری منابع اختصاص یافته به این بخش اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف-

۱- در اجرای بند (۳) سیاست‌های کلی برنامه پنجساله هفتم دولت مکلف است نسبت به تعیین تکلیف طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از طرق مختلف از جمله مشارکت عمومی خصوصی در چهارچوب ماده (۲۰) این قانون و با رعایت سایر قوانین و مقررات مطابق آیین‌نامه‌ای که توسط سازمان تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، اقدام نماید.

۲- دستگاههای اجرائی نسبت به واگذاری طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی و انتفاعی و یا قابل واگذاری و یا قابل مشارکت با بخش عمومی یا خصوصی یا تعاونی مطابق قراردادهای نمونه ابلاغی سازمان اقدام نمایند.

ب- شروع ساخت طرحها یا زیرطرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و افزایش حجم طرحهای دارای مجوز ماده (۲۳) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) بدون اخذ مجوز ماده مزبور ممنوع و به منزله تصرف غیرقانونی در اموال عمومی است.

همچنین تأمین اعتبار برای کلیه طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در سایر جداول بودجه از جمله جدول متفرقه منوط به اخذ مجوز ماده (۲۳) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و انتقال به پیوست (۱) می‌باشد.

ماده ۲۰ قانون برنامه هفتم توسعه

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۶۰۵۴۱ تاریخ ۱۴۰۳/۴/۱۳

دستگاههای اجرائی مکلفند با همکاری سازمان، طرحهای جدید، نیمه‌تمام و آماده بهره‌برداری و در حال بهره‌برداری تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و طرحهای سرمایه‌ای خود که قابل مشارکت با بخش خصوصی و تعاونی است را مشخص و از طریق روش رقابتی و شفاف مناقصه یا مزایده با رعایت موارد زیر اجرا نمایند:

الف - بهای محصول طرح (پروژه) در قرارداد سرمایه‌گذاری و مشارکت تابع الگوی مالی قرارداد مشارکت بوده و از شمول تعرفه‌گذاری مندرج در تمامی قوانین و مقررات مستثنی است. در صورت تعیین قیمت تکلیفی، دخالت در تعرفه‌گذاری یا جلوگیری از دریافت تعرفه برای بهای محصول طرح (پروژه)، مابه‌التفاوت قیمت محصول محاسبه شده بر مبنای الگوی مالی و قیمت تکلیفی از سرجمع اعتبارات دستگاه اجرائی با محاسبه خسارات مربوط پرداخت می‌شود، در غیر این صورت در حکم تصرف غیرمجاز در اموال سرمایه‌گذار است.

ب - راهبری و مسؤولیت مشارکت عمومی - خصوصی بر عهده سازمان است. در مورد تعهدات بودجه‌ای قراردادهای مشارکت که پیش‌تر به تأیید سازمان رسیده و طرف مقابل به‌طور کامل تعهد خود را انجام داده‌باشد، دستگاه اجرایی مربوط مکلف است به همان میزان تعهد خود را عملی نماید.

پ - درآمدهای طرح (پروژه) در قرارداد سرمایه‌گذاری و مشارکت، از مشوق‌های مالیاتی مقرر در اجزای (۱) و (۲) بند «ث» ماده (۱۳۲) قانون مالیات‌های مستقیم موضوع ماده (۳۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ برخوردار بوده و آورده نقدی برای تأمین مالی طرح (پروژه) اشخاص حقیقی و حقوقی مشمول معافیت ماده (۱۳۸ مکرر) قانون مالیات‌های مستقیم الحاقی ۱۳۹۴/۲/۱ می‌شود. طرح‌های موضوع «قانون احداث پروژه‌های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانکها و سایر منابع مالی و پولی کشور مصوب ۱۳۶۶/۸/۲۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی» نیز مشمول این حکم هستند.

ت - صدور مفاصاحساب توسط سازمان تأمین اجتماعی برای حق بیمه کارکنان شاغل در دوران بهره‌برداری در قراردادهای مشارکت مشمول ماده (۴۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور می‌باشد.

ث - دستگاه اجرایی ذی‌ربط می‌تواند برای تجاری‌سازی و اعطای مشوق برای توجیه مالی طرح‌های مشارکتی، نسبت به استفاده از سازوکارهای تشویقی از قبیل اعطای یارانه سود تسهیلات و خرید تضمینی محصولات که به‌موجب آیین‌نامه‌ای که توسط سازمان تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، با رعایت بند «ت» ماده (۱۸) این قانون اقدام نماید.

ج - تا سقف ده درصد (۱۰٪) از سرجمع اعتبارات طرح‌های تملک‌دارایی سرمایه‌ای یا طرح‌های سرمایه‌ای مربوط به هر دستگاه اجرایی با درخواست آن دستگاه و تأیید سازمان، صرف مشارکت در زیرطرح (پروژه)‌های همان دستگاه و همان فصل در بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی می‌شود.

چ - دستگاه‌های اجرایی مجازند با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی نسبت به عقد قراردادهای بهره‌برداری بلندمدت از زیرساخت‌های تکمیل‌شده و همچنین طرح‌های تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای و طرح‌های سرمایه‌ای آماده بهره‌برداری و در حال بهره‌برداری مشروط به عدم تغییر کاربری آن اقدام نمایند.

ح - سازمان مجاز است از خدمات مشاوران ذی‌صلاح برای بررسی طرح‌های دارای توجیه فنی اقتصادی، زیست‌محیطی و پدافند غیرعامل و نظارت بر اجرای طرح‌ها استفاده نماید.

خ - در صورتی که خیرین با پیشنهاد دستگاه اجرایی ذی‌ربط و موافقت سازمان، طرح‌های تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای را اجرا یا تکمیل نمایند و بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) به‌جای اعتبارات دولتی در این طرح‌ها هزینه نمایند، از اعتبار مالیاتی حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) و حداکثر پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه‌ای که انجام داده‌اند، برخوردار می‌شوند.

در مورد طرح (پروژه)‌هایی که حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) آن به‌صورت خیرساز انجام شده و مابقی آن در تعهد دولت است، چنانچه خیر طرح را با موافقت دستگاه و سازمان به اتمام برساند، هزینه انجام‌شده، به‌طور صددرصد (۱۰۰٪) به‌عنوان دیون و اعتبار مالیاتی محسوب می‌گردد.

آیین‌نامه اجرایی این بند شامل طرح (پروژه)‌های مشمول، زمان‌بندی اجرایی و میزان برخوردارگی از اعتبار مالیاتی با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

بند ب ماده ۲۲ قانون برنامه هفتم توسعه

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۶۰۵۴۱ تاریخ ۱۳/۴/۱۴۰۳

دستگاه‌های اجرایی مکلفند طرح‌های کلان توسعه‌ای خود را مورد ارزیابی راهبردی زیست-محیطی قرار داده و گزارش آن را برای تأیید به سازمان حفاظت محیط زیست ارسال نمایند. آیین‌نامه اجرایی این بند مشتمل بر تعریف طرح‌های کلان توسعه‌ای، توسط سازمان حفاظت محیط زیست تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

جزء ۱ و ۲ بند الف ماده ۴۸ قانون برنامه هفتم توسعه

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۶۰۵۴۱ تاریخ ۱۴۰۳/۴/۱۳

به منظور تحقق سیاستهای کلی از جمله رشد اقتصادی، اجرای طرحهای عظیم اقتصادی ملی، پیشران، روزآمد و مبتنی بر آینده‌نگری و تکمیل زنجیره ارزش و جهش اقتصادی اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف - سازمان با همکاری وزارتخانه‌های ذی‌ربط مکلف است چند طرح بزرگ اقتصادی ملی و پیشران از جمله موارد زیر را تهیه نموده و ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران برساند:

۱ - دالان‌های راهبردی گذر (ترانزیت) ریلی و دریایی

۲ - قطار سریع‌السیر در مسیرهای طولانی و پرمسافر از جمله تهران - مشهد

جزء ۸ بند ب ماده ۴۸ قانون برنامه هفتم توسعه

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۶۰۵۴۱ تاریخ ۱۴۰۳/۴/۱۳

ب- به منظور گسترش صادرات دانش فنی و خدمات فنی، طراحی و مهندسی و پیمانکاری کشور با اولویت زنجیره صنایع و صنایع معدنی و همچنین جلوگیری از خام‌فروشی و تکمیل زنجیره ارزش و رویکرد جهش اقتصادی و در راستای توسعه و ارتقای نقش و جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی در توسعه کشور، دولت مکلف است اقدامات زیر را در طول اجرای برنامه انجام دهد:

۸ - وزارت راه و شهرسازی مکلف است با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت نسبت به تدوین برنامه سرمایه‌گذاری توسعه زیرساخت‌های راه آهن کشور توسط سازمان‌های توسعه‌ای و بخش خصوصی با اولویت بخشی به حمل بار مواد معدنی از طریق راه آهن متناسب با برنامه‌های تولید بخش معدن و صنایع معدنی در طول اجرای برنامه مبادرت ورزد.

آیین‌نامه اجرائی این جزء به‌طور مشترک توسط وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و صنعت، معدن و تجارت مشتمل بر ارائه بسته‌های تشویقی سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی و اولویت بخشی به تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز از طریق ظرفیت‌های ساخت داخل با رعایت قوانین مرتبط، ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره- بسته‌های تشویقی سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی شامل مواردی مانند معافیت‌های مالیاتی که نیاز به تقنین دارد، نمی‌شود و این بسته‌ها باید در چهارچوب قوانین صورت پذیرد.

ماده ۵۶ قانون برنامه هفتم توسعه

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۶۰۵۴۱ تاریخ ۱۴۰۳/۴/۱۳

در اجرای بند (۹) و (۱۰) سیاست‌های کلی برنامه و به منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با احکام این فصل، اقدام می‌شود.

سنبه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
میزان گذر (ترانزیت) زمینی سالانه کالا از ایران	میلیون تن	۴۰ (در پایان سال اول ۱۶ میلیون تن؛ از سال دوم ۶ میلیون تن، افزایش سالانه)
متوسط رشد سالانه ارزش افزوده اقتصاد دریامحور	درصد	۱۶
سهم حمل و نقل راه آهنی از جابه‌جایی کل بار زمینی داخلی (تن-کیلومتر)	درصد	۳۰
سهم راه آهنی بنادر کشور	درصد	۲۵
احداث زیرساخت‌های راه آهنی گذری (ترانزیتی) شامل خطوط اصلی، دوخطه‌سازی، برقی‌سازی و خطوط فرعی راه آهنی	کیلومتر	۱- کل خطوط: ۳۲۰۰ ۲- سهم مجموع طول خطوط دوخطه یا بیشتر و خطوط برقی از طول خطوط آهن سراسری: حداقل ۱۰۰۰ ۳- میانگین طول خطوط فرعی به مبادی بار و مراکز معدنی، صنعتی و تجاری: حداقل ۴۰۰
نوسازی و تأمین ناوگان راه آهنی جدید با مشارکت بخش غیردولتی	دستگاه کشنده (لوکوموتیو)	۵۵۰
سرعت سفر و سیر بازرگانی بار راه آهنی	میانگین در سال	ارتقا به میزان حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) نسبت به شروع برنامه

وزارت راه و شهرسازی مکلف است گزارش سنبه‌های عملکردی گذر (ترانزیت) و اقتصاد دریامحور این ماده را سالانه به مجلس ارسال نماید.

بند الف و ث ماده ۵۷ قانون برنامه هفتم توسعه

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی: ۶۰۵۴۱ تاریخ ۱۳/۴/۱۴۰۳

به منظور نظم‌بخشی و ایجاد انسجام در مدیریت گذر (ترانزیت) و آماد و پشتیبانی (لجستیک) بین‌الملل و با هدف ایجاد پیونددهی متقابل و مستحکم اقتصادی بین کشورها از طریق ایران و حضور فعال و افزایش سهم‌بری از زنجیره‌های ارزش منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای بر اساس مزیت‌های نسبی مناطق مختلف کشور و مزیت‌های اقتصادی جدید ایران موضوع ماده (۴۸) این قانون، اقدامات زیر در طول اجرای برنامه انجام می‌گیرد:

الف - «ستاد ملی گذر مرز به مرز (ترانزیت)» به‌عنوان هماهنگ‌کننده و مسؤل حوزه گذر (ترانزیت) و آماد و پشتیبانی (لجستیک) به ریاست رئیس‌جمهور (و در غیاب وی معاون اول رئیس‌جمهور) و عضویت وزرای امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، کشور، نفت، امور خارجه، راه و شهرسازی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، رئیس سازمان و یک‌نفر عضو ناظر از کمیسیون عمران با انتخاب مجلس تشکیل می‌شود. دبیرخانه این ستاد در وزارت راه و شهرسازی تشکیل شده و وزیر راه و شهرسازی دبیر ستاد خواهد بود. آن دسته از وظایف شورای عالی هماهنگی ترابری کشور که به امر گذر (ترانزیت) و آماد و پشتیبانی (لجستیک) بین‌الملل پرداخته است از این شورای عالی منتزع و به ستاد ملی گذر مرز به مرز (ترانزیت) منتقل می‌گردد. وظایف این ستاد به شرح زیر است:

۱ - سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در تمامی امور مرتبط با حوزه گذر (ترانزیت) و آماد و پشتیبانی (لجستیک) بین‌الملل از جمله حمل و نقل، گمرکی، بانکی، بیمه‌ای و سوخت و تعیین مجوزهای الزامی مرتبط و ارائه مشوقها و حمایت‌های جدید با رعایت قوانین

۲ - تهیه و تصویب «سند برنامه ملی گذر (ترانزیت)» در راستای تحقق اهداف ذکر شده در صدر این ماده حداکثر ظرف یک‌سال از لازم‌الاجرا شدن این قانون

این سند مشتمل بر طراحی ابتکار عملهای چندجانبه منطقه‌ای و بین‌المللی و تعیین اولویت‌های توسعه دالان‌های گذری (کریدورهای ترانزیتی) با هدف گذاری کمی حداقل چهار میلیون تن گذر (ترانزیت) سالانه کالا از ایران برای افق پنجساله می‌باشد.

۳- اصلاح فرایندهای گذر (ترانزیت) و آماد و پشتیبانی (لجستیک) بین‌الملل (اقدامات نرم‌افزاری) شامل بازنگری در مقررات (در چهارچوب قوانین و مصوبات مراجع قانونی از جمله هیأت وزیران) و رویه‌های موجود، حذف مجوزهای غیر ضروری و محدود نمودن زمان پاسخگویی دستگاههای مرتبط، تعیین ضوابط سامانه اطلاع‌رسانی خدمات گذر (ترانزیت) در مورد ایجاد امکان رهگیری و تضمین موعد تقریبی تحویل کالا با هدف افزایش مطلوبیت دالان‌های گذری از ایران و تسریع در فرایندهای گذری (ترانزیتی)

۴- تعیین شیوه مدیریت امور زیربنایی و فرایندی و همچنین هماهنگی میان سازمان‌ها و نهادهای مستقر در پایانه‌های مرزی هوایی، دریایی، ریلی و جاده‌ای، هماهنگی بین پایانه‌های مرزی دو طرف مرز و هماهنگی با کشورهای مبدأ و مقصد کالای گذری (ترانزیتی)

ث- به منظور تحقق اهداف ذکر شده در ماده (۵۶) این قانون در زمینه حمل و نقل راه آهنی (ریلی) و ارتقای بهره‌وری این بخش از طریق جلب مشارکت بخش غیردولتی، اقدامات زیر انجام می‌شود:

۱- شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران مکلف است کشنده‌های متوقف بیش از پنج سال را که بازسازی آنها دارای صرفه اقتصادی است، تا پایان سال دوم برنامه با استفاده از روشهای مشارکت عمومی - خصوصی راه‌اندازی یا واگذار نماید.

۲- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با لحاظ ظرفیت سالانه تولید داخل، نسبت به صدور مجوز واردات کشنده‌های ریلی با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار با سن کمتر از پانزده سال با اولویت کشنده‌های نو اقدام نماید. آیین‌نامه اجرائی این جزء توسط وزارت راه و شهرسازی با هماهنگی بانک مرکزی و با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت با در نظر گرفتن مشوقهای قانونی لازم از جمله اعطای تخفیف در عوارض گمرکی، تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۳- شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران مکلف است قطارهای باری را به صورت برنامه‌ای مبدأ- مقصد سیر دهد و مجوز تشکیل و سیر قطار (قطار کامل) را به بخش خصوصی، غیردولتی و تعاونی اعطا کند، به نحوی که تا پایان سال دوم برنامه، سیر تمامی قطارهای باری کشور به صورت منظم و برنامه‌ای انجام شود. آیین‌نامه اجرائی این جزء، با پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. وزارت راه و شهرسازی مکلف است گزارش عملکرد این جزء را هر شش ماه یکبار به کمیسیون عمران مجلس ارسال نماید.

بند پ ماده ۵۸ قانون برنامه هفتم توسعه

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی: ۶۰۵۴۱ تاریخ ۱۴۰۳/۴/۱۳

وزارت راه و شهرسازی مکلف است به منظور افزایش رقابت پذیری گذر (ترانزیت) از مسیر ایران نسبت به مسیرهای رقیب با کاهش زمان و هزینه برای تحقق هدف مذکور در ماده (۵۶) این قانون، سایر مشوقها و حمایت‌ها را پس از تأیید ستاد ملی گذر مرز به مرز (ترانزیت) با رعایت قوانین به تصویب هیأت وزیران رسانده و به مرحله اجرا گذارد.

بند خ ماده ۱۰۱ قانون برنامه هفتم توسعه

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی: ۶۰۵۴۱ تاریخ ۱۴۰۳/۴/۱۳

کمک به ارتقای جایگاه جمهوری اسلامی ایران در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی با تأکید بر استفاده از ظرفیت سازمان‌های شانگهای، بریکس، اگو و اتحادیه اقتصادی اوراسیا از طریق تقویت ابعاد مختلف گذر (ترانزیت) (انرژی، کالا، مسافر و گردشگری)، توسعه سواحل مکران با اولویت تکمیل بندر چابهار، تکمیل و متصل نمودن کلیه بنادر گذری (ترانزیتی) سواحل شمالی و جنوبی کشور با تأکید بر منطقه آزاد اروند و منطقه ویژه اقتصادی امیرآباد، تنوع بخشی هر چه بیشتر به بازارهای صادراتی و وارداتی کشور، جذب سرمایه گذاری خارجی، یافتن ساز و کارهای مقابله با تحریم‌های بانکی و بیمه‌ای به ویژه از طریق گسترش پیام‌رسان‌های بانکی جایگزین سوئیفت، کمک به جذب سرمایه

و فناوری خارجی و بهره‌گیری از کشت فراسرزمینی در راستای ارتقای امنیت غذایی کشور، پیگیری امور حقایقه‌ها از کشورهای همسایه و بهره‌مندی کشور از دستاوردهای علمی و فناوریانه دیگر کشورها در امر مصرف و توزیع آب، اتصال شبکه‌های انرژی کشورهای همسایه به شبکه داخلی کشور، ارتقای صنعت گردشگری اعم از گردشگری سلامت، سیاحتی، علمی و زیارتی، ارتقای جایگاه کشور در زمینه تجارت با تأکید بر تجارت فناوری و دانش‌بنیان و صدور خدمات فنی و مهندسی، انتقال و خدمات معاوضه (سوآپ) انرژی اعم از گاز، نفت و برق با همکاری کلیه دستگاه‌های ذی‌ربط به‌ویژه وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، جهاد کشاورزی، میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، نفت، نیرو و صنعت، معدن و تجارت، شورای عالی مناطق آزاد تجاری صنعتی و ویژه اقتصادی، نهادهای انقلابی و بخشهای غیردولتی اعم از بخشهای تعاونی و خصوصی از جمله اتاقهای بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و تعاون مرکز و استان‌ها

وزارت امور خارجه مکلف است گزارش عملکرد این ماده را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.

قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها

بند الف ماده ۲ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی: ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

الف - به منظور توسعه و ترویج الگوهای تأمین مالی، هم‌افزایی نهادها و روشهای تأمین مالی، تقویت نظارت یکپارچه در تأمین مالی، توسعه دامنه وثایق و تضامین و تقویت نظام سنجش اعتبار «شورای ملی تأمین مالی» که در این قانون «شورا» نامیده می‌شود، با ترکیب زیر تشکیل می‌گردد:

۱- وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس)

۲- وزیر صنعت، معدن و تجارت

۳- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور

۴- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۵- رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار

۶- رئیس کل بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۷- رئیس هیأت عامل صندوق توسعه ملی

۸- یک نفر از بین اعضای کمیسیون اقتصادی و یک نفر از بین اعضای کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات به انتخاب

مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر

تبصره ۱- رئیس شورا می‌تواند حسب مورد و به تناسب موضوع از معاونان رئیس جمهور و سایر وزرا با حق رأی برای شرکت در جلسات شورا دعوت کند .

تبصره ۲- شورا مجاز است با پیشنهاد رئیس شورا، کارگروه‌های تخصصی را مرکب از معاون ذی‌ربط اعضای شورا تشکیل داده و وظیفه نظارت بر اجرای مصوبات خود را به این کارگروه‌ها واگذار نماید.

بند ب ماده ۲ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی: ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

وظایف شورا در چهارچوب قوانین به شرح زیر است:

۲-۲- تعیین نرخ سود دوران مشارکت متناسب با مخاطره (ریسک) طرحهای تولیدی و زیربنایی دستگاههای اجرایی در صورت ضرورت

۲-۶- تشویق سرمایه‌گذاری در طرحهای سرمایه‌بر و پرخطر انتقال یا داخلی سازی دانش فنی از طریق الزام دستگاههای اجرایی ذی‌ربط به تضمین تأمین ماده اولیه و یا تضمین خرید محصولات در قالب قراردادهای بلندمدت

بند الف ماده ۶ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

صندوق‌های تضمین می‌توانند توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی از جمله تشکلهای حرفه‌ای یا گروهی از اعضای یک صنف یا صنعت خاص ایجاد شوند و به‌صورت عمومی، تخصصی، ملی و یا منطقه‌ای فعالیت نمایند. صندوق‌های تضمین موظفند تمام یا بخشی از ابزارهای تضمین مورد نیاز بخشهای تولیدی و خدماتی کشور اعم از ضمانت نامه تعهد پرداخت، شرکت در مناقصه یا مزایده، پیش پرداخت، حسن انجام تعهدات، استرداد کسور وجه الضمان، ضمانت نامه گمرکی و سایر ضمانت نامه‌های تعهدات قراردادی و همچنین ضمانت نامه‌های مورد نیاز برای انتشار اوراق بهادار در بازار سرمایه را در چهارچوب ضوابط ارائه نمایند.

ماده ۷ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

کلیه اموال و دارایی‌ها اعم از عین، منفعت، طلب و حقوق مالی، اموال منقول و غیرمنقول، اموال مادی و غیرمادی مانند واحدهای مسکونی یا تجاری شهری یا روستایی، زمینهای کشاورزی شهری یا روستایی، ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی، فلزات گرانبها، اوراق بهادار، سپرده‌ها و گواهی سپرده‌های ریالی در چهارچوب مصوبات هیأت عالی بانک مرکزی و سپرده‌ها و گواهی سپرده‌های ارزی، عواید قابل تصرف از سهام، عواید قابل تصرف از قراردادهای اجرای طرح (پروژه)های تولیدی و زیربنایی، اشیاء، آثار و ابنیه میراثی و تاریخی با مالکیت غیردولتی، مانده پاداش پایان خدمت و ذخیره مطالبات کارکنان، حقوق و مزایای مستمر دریافتی، مطالبات قراردادی، نشان تجاری (برند)، مالکیت‌های فکری، کالاهای بادوام، بیمه‌های مسؤلیت، مجوزهای اداری، یارانه‌های نقدی و موجودی انبار (مواد اولیه یا محصول) واحدهای تولیدی در چهارچوب آیین نامه اجرایی که حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، با پیشنهاد شورا به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، قابل توثیق می‌باشند.

تبصره - قبض، شرط صحت قرارداد وثیقه نیست. این امر، مانع از قبض مال و دارایی توسط نهادهای وثیقه‌پذیر نمی‌باشد.

ماده ۱۲ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

به مؤسسات اعتباری اجازه داده می‌شود با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸ با الحاقات و اصلاحات بعدی از محل منابع خود از جمله منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های مازاد، در هر یک از طرح‌های زیربنایی و تملک‌داری‌های سرمایه‌ای نظیر طرح‌های آزادراهی، بزرگراهی و راه‌های اصلی در قالب تأمین مالی، تملک و یا ایجاد شرکت و صندوق طرح (پروژه) در چهارچوب مصوبات شورا مشارکت نمایند.

بند ب ماده ۱۳ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

به منظور تأمین مالی طرح‌های تولیدی و زیربنایی، صندوق توسعه ملی مجاز است با رعایت اساسنامه خود، به صورت ترکیبی از منابع مالی (ارزی و ریالی) با سازوکاری که به تصویب هیأت امنای آن صندوق می‌رسد، نسبت به تأمین مالی طرح‌ها و زیرطرح (پروژه)‌های بخش غیردولتی اقدام نماید.

بند الف ماده ۱۴ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

به منظور فراهم ساختن زمینه سرمایه‌گذاری عموم مردم در انواع طرح (پروژه)‌های تولیدی یا زیربنایی و طرح‌های تملک‌داری‌های سرمایه‌ای، ترویج فرهنگ سرمایه‌گذاری غیرمستقیم با هدف کاهش هزینه‌های تأمین مالی، موارد زیر مشمول مالیات به نرخ صفر می‌باشد:

الف- هرگونه نقل و انتقال دارایی به شرکتهای سهامی طرح (پروژه)، صندوق‌های تأمین مالی، زمین، ساختمان، املاک و مستغلات از اشخاص مؤسس آنها و بالعکس

ماده ۱۶ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

در راستای تسهیل تأمین مالی شرکتی از بازار بدهی، شرکتهای متقاضی انتشار اوراق صکوک، می‌توانند در چهارچوب دستورالعملی که به منظور ایجاد تناسب نرخ سود با صرف مخاطره (ریسک) با رعایت مصوبات شورای عالی بورس و بر اساس رتبه اعتباری شرکت و نوع اوراق بدهی با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب شورا می‌رسد، نرخ سود اسمی یا سود دوره‌ای (کوپن) اوراق بدهی غیردولتی را تعیین نمایند.

تبصره - دستورالعمل تعیین شرایط خریداران اوراق پرمخاطره توسط شورا تعیین می‌شود.

ماده ۲۱ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

الف - انتقال دارایی پایه از/به ابزارهای مالی مبتنی بر دارایی پایه مصوب شورای عالی بورس و اوراق بهادار از جمله صندوق طرح (پروژه) و گواهی صرفه‌جویی انرژی از شمول قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی مستثنی می‌باشند.

ب - یک بند به‌عنوان بند «پ» به ماده (۱۰) قانون مالیات بر ارزش افزوده و یک تبصره به‌عنوان تبصره (۴) به آن ماده الحاق شود:

پ - فروش کلیه کالاها در قالب گواهی سپرده کالایی در بهابازار(بورس)های کالایی

تبصره ۴- در صورتی که کالاهای موضوع بند «پ» مشمول مالیات و عوارض فروش باشد، تحویل‌گیرنده از انبارهای پذیرش - شده در بهابازار(بورس)های کالایی موظف به تسویه مالیات و عوارض خرید کالا بر اساس قیمت اعلامیه خرید خود با سازمان امور مالیاتی کشور است. اعلامیه خرید، در حکم صورتحساب است.»

ماده ۲۲ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

به سازمان امور مالیاتی کشور، گمرک جمهوری اسلامی ایران و سازمان تأمین اجتماعی اجازه داده می‌شود اوراق مالی اسلامی منتشرشده از سوی خزانه و اوراق گام (اوراق گواهی اعتبار مولد) را بابت مطالبات مالیاتی، حقوق ورودی، حق بیمه و جریمه های مربوط بپذیرند.

ماده ۲۳ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

هیأت وزیران مکلف است در چهارچوب قوانین، آیین‌نامه اجرائی توسعه روشهای تأمین مالی مبتنی بر پیش فروش یا خرید اعتباری کالاها و خدمات و کاهش مخاطرات این روشها و تأمین حقوق مالی و غیرمالی طرفین معامله را ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، تصویب و ابلاغ نماید.

ماده ۲۴ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

در مواردی که طبق قانون از جمله ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور یا بنا بر تصویب شورا، جبران صرفه جویی حاصل از سرمایه‌گذاری به‌صورت پرداخت نقدی و یا واگذاری دارایی برعهده دستگاه اجرائی است، به دستگاه اجرائی مذکور اجازه داده می‌شود همزمان یا قبل از آغاز طرح (پروژه) در چهارچوب «قوانین» و «مصوبات شورای عالی بورس و اوراق بهادار»، اوراق گواهی صرفه‌جویی منتشر نموده و یا اوراق گواهی صرفه جویی منتشر شده از سوی سرمایه‌گذار را تضمین نماید. دستگاه اجرائی ذی‌ربط مکلف به تحویل دارایی پایه گواهی صرفه جویی یا معادل آن از دارایی دیگر و یا معادل نقدی آن مطابق قرارداد است.

ماده ۲۵ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

به منظور معرفی ظرفیت های سرمایه گذاری دولتی و غیردولتی در کشور و جذب تأمین مالی خارجی، «سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران» مکلف است با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، اتاق تعاون ایران و اتاق اصناف ایران ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون، با استفاده از امکانات موجود نسبت به ایجاد زیرساخت الکترونیکی تحت عنوان «سامانه جامع اطلاعات سرمایه گذاری کشور» اقدام نماید. اطلاعات مندرج در سامانه مذکور باید علاوه بر زبان فارسی، حداقل به دو زبان پر کاربرد دنیا برای تمامی سرمایه گذاران قابل رؤیت بوده و امکان بارگذاری اطلاعات و مطالعات طرح (پروژه) را برای متقاضیان جذب تأمین مالی خارجی فراهم نماید.

تبصره ۲- عدم درج اطلاعات در سامانه موضوع این ماده، مانع جذب تأمین مالی خارجی برای دستگاههای اجرایی یا اشخاص حقوقی نیست.

ماده ۲۶ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

به منظور ارتقای توان رقابت در جذب منابع مالی خارجی و تحقق ورود سرمایه خارجی مصوب برای اجرای طرحهای دارای مجوز هیأت سرمایه گذاری خارجی موضوع ماده (۶) قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی اصلاحی ۱۳۸۶/۱۱/۸، کلیه دستگاههای اجرایی متولی طرحهای سرمایه گذاری مکلفند:

الف - ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون، فهرست فرصتها، بسته ها و طرح (پروژه) های سرمایه گذاری، مجوزهای بدون نام، مشوقهای سرمایه گذاری و تسهیلات قابل ارائه به سرمایه گذاران در حوزه کاری خود را شناسایی و به زبان فارسی و دو زبان پر کاربرد دنیا تدوین نموده و علاوه بر ارائه به سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران در سامانه جامع اطلاعات سرمایه گذاری کشور درج و حداقل هر سه ماه یکبار به روزرسانی نمایند.

ب - نسبت به انجام مطالعات پیش امکان سنجی موضوعات بند «الف» به صورت هر سه ماه یکبار و به روزرسانی اطلاعات مربوط به آنها و اعلام به سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران، به زبان فارسی و دو زبان پر کاربرد دنیا و درج آن در سامانه جامع اطلاعات سرمایه گذاری خارجی کشور اقدام نماید.

پ - اقدامات و پیگیری های لازم برای جذب و بکارگیری سرمایه های خارجی که موافقت اصولی اولیه آن برای اخذ مجوز سرمایه گذاری خارجی صادر شده را، انجام داده و گزارش پیشرفت تحقق ورود سرمایه خارجی در هر سرمایه گذاری را هر شش ماه یکبار به سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران ارائه نمایند. دستورالعمل اجرایی این ماده ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ابلاغ می گردد.

ماده ۲۷ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

دستگاههای اجرایی و استانداری ها با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، اتاق تعاون ایران و اتاق اصناف ایران موظفند ظرف شش ماه از لازم الاجرا شدن این قانون، نسبت به تهیه، تصویب و انتشار فهرست بسته های سرمایه گذاری بدون نام در بخشهای مختلف اقتصادی مربوط به خود با به روز رسانی الزامی در هر شش ماه یکبار اقدام و با رعایت شرایط رقابتی، آنها را به سرمایه گذاران واجد شرایط واگذار نمایند. در خصوص بسته هایی که قابلیت جذب سرمایه گذار خارجی دارد، دستگاه اجرایی یا استانداری موظف است مجوز مربوط را در سامانه موضوع ماده (۲۵) این قانون بارگذاری نماید. وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است امکان صدور بسته های سرمایه گذاری بدون نام را از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور موضوع قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن مصوب ۱۳۹۹/۱۱/۱۵ و قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار مصوب ۱۴۰۰/۱۲/۲۴ ایجاد نماید.

تبصره ۱- مشارکت دستگاه اجرائی در طرحهای موضوع بسته سرمایه گذاری بدون نام با رعایت اصل هشتماد (۸۰) قانون اساسی بلامانع است.

تبصره ۲- پس از واگذاری بسته سرمایه گذاری بدون نام، هیچ دستگاه اجرائی یا نهادی حق مطالبه مجوز جدید را از سرمایه گذار ندارد و نمی تواند نسبت به ابطال مجوزی که صادر نموده اقدام کند. اشخاص متخلف و همچنین بالا ترین مقام دستگاه اجرائی یا نهاد ذی ربط متخلف از حکم این تبصره به دو تا پنج سال انفصال از خدمات دولتی محکوم می شود.

تبصره ۳- دستورالعمل ارزیابی دستگاههای اجرائی و مسؤولان آنها بر اساس تعداد بسته های سرمایه گذاری بدون نام صادر شده و نیز حداقل تعداد بسته های سرمایه گذاری بدون نام الزامی برای هر دستگاه ظرف سه ماه توسط شورا اعلام می گردد.

ماده ۲۸ قانون تأمین مالی تولید و زیر ساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

الف - به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می شود برای حمایت از تأمین منابع مالی خارجی مورد نیاز طرحهای اقتصادی بخش غیردولتی که توجیه فنی اقتصادی آن به تصویب شورا رسیده با اخذ تضامین لازم و معتبر نسبت به صدور ضمانت نامه دولتی اقدام نماید.

ب - به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می شود تا در قبال اخذ تضامین لازم و معتبر، برای صادرکنندگان کالاها و خدمات یا پیمانکاران ایرانی خارج از کشور یا سرمایه گذاران ایرانی که برای افزایش ارزش افزوده مواد اولیه و کالاهای واسطه ای ایرانی یا جذب و انتقال فناوری به داخل کشور، در خارج از کشور سرمایه گذاری می کنند، با تصویب شورا نسبت به صدور ضمانت نامه دولتی اقدام نماید.

پ - به شرکتهای دولتی اجازه داده می شود تا در قبال اخذ تضامین لازم و معتبر، برای تولیدکنندگان و صادرکنندگان کالاها و خدمات ایرانی و پالایش و فراوری کنندگان محصولات خام ایرانی در داخل و خارج از کشور با تصویب هیأت مدیره شرکت و اخذ تأییدیه شورا، ضمانت نامه شرکتهای صادر نمایند.

ماده ۲۹ قانون تأمین مالی تولید و زیر ساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

الف - دولت مجاز است نسبت به تسهیل و اعطای اقامت به اتباع خارجی متقاضی آن که حداقل مبلغ مشخصی را در مؤسسات اعتباری ایرانی، سپرده گذاری ارزی یا ربالی نموده و یا در ایران سرمایه گذاری مستقیم یا غیرمستقیم می نمایند و یا اوراق بهادار دولتی یا ارزی طرح (پروژه) های داخلی را خریداری می نمایند، اقدام کند. حداقل مبالغ مورد نظر توسط شورا تعیین و اعلام می گردد.

آیین نامه اجرائی این بند ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون به وسیله وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارتخانه های اطلاعات، امور خارجه، کشور، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ب - دولت مکلف است شرایطی فراهم نماید که هر سال تا سقفی که به پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورا می رسد، اشخاص حقوقی دولتی و غیردولتی (اعم از خصوصی، تعاونی و عمومی) که دارای توان بازپرداخت ارزی در بخشهای دولتی و غیردولتی هستند، بتوانند از طریق انتشار اوراق بهادار ارزی، طرحهای دارای محصول صادراتی خود را تأمین مالی نمایند. حکم این بند موجد ضمانت بازپرداخت برای دولت نیست.

تبصره - ایجاد محدودیت صادراتی برای اشخاص حقوقی موضوع این بند ممنوع است مگر اینکه با رعایت ماده (۹۰) قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی منابع مالی لازم برای جبران هزینه سرمایه گذار در بودجه همان سال پیش بینی شده باشد یا از طریق اعتبار مالیاتی با سرمایه گذار تسویه شود.

پ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است از طریق بانکها یا صرافی های مجاز ترتیبی اتخاذ نماید تا گردشگران، سرمایه گذاران، بازرگانان و اشخاص خارجی که به کشور وارد می شوند، بتوانند متناسب با ارز تحویلی به شعب بانکی یا صرافی های بانکی داخل و یا خارج از کشور، نرخ روز توافقی، کارت بانکی ریالی مدت دار و قابل تمدید دریافت نمایند و ارز مصرف نشده در پایان مدت کارت به آنها با نرخ روز توافقی مسترد گردد.

ت - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است با رعایت قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۲ و قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم مصوب ۱۳۹۴/۱۱/۱۳ از طریق ورود اسکناس ارز، واردات کالاها و خدمات و یا فروش ارز به سایر اشخاص، شعب بانکی و یا صرافی های مجاز و همچنین ایجاد سازوکار تهاثر برای سرمایه گذاران خارجی، امکان ورود سرمایه خارجی را فراهم و برای افتتاح حساب آنها مجوز لازم را صادر نماید.

آیین نامه اجرائی این بند حداکثر سه ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور خارجه تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ث - به منظور استفاده از ظرفیت ها و سازوکارهای جدید تبادلات مالی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت صنعت، معدن و تجارت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند آیین نامه اجرائی مربوط به تأمین مالی خارجی (فاینانس) و سرمایه گذاری خارجی از طریق رمز پول ها را تدوین کنند و حداکثر ظرف دو ماه از تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران برسانند.

ماده ۳۰ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

به منظور معرفی و جذب سرمایه خارجی و تأمین مالی خارجی طرحهای تولیدی، زیربنایی و طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای، سازمان سرمایه گذاری و کمکهای فنی و اقتصادی ایران مکلف است در چهارچوب قوانین نسبت به صدور مجوز تأسیس کارگزاری (آژانس) های جذب سرمایه گذاری برای اشخاص حقوقی اقدام نماید. دستورالعمل تشکیل کارگزاری های مذکور و حق الزحمه دریافتی از سرمایه گذاران توسط این کارگزاری ها، حداکثر سه ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی ابلاغ می گردد.

تبصره - شخص حقوقی موضوع این ماده باید واجد شرایط زیر باشد:

۱- در قالب شرکت سهامی به ثبت رسیده باشد.

۲- مدیران شرکت دارای حداقل مدرک کارشناسی رشته های اقتصاد، مالی، حقوق و سایر رشته های مرتبط فعالیت شرکت باشند.

۳- حسابرس شرکت باید عضو جامعه حسابداران رسمی ایران باشد.

بند الف و ب ماده ۳۱ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

الف - یک تبصره به بند «د» ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ به شرح ذیل الحاق می شود:

تبصره - سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است برای دستگاههای اجرائی دارای طرحهای مشارکتی تولیدی و زیربنایی، حداقل ده درصد (۱۰٪) از سرجمع اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای آنها را به صورت صددرصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته برای اجرای طرحهای مزبور به عنوان آورده یا سهم دولت اختصاص دهد.

ب - به منظور توسعه زیربناها و ارتقای سطح بهره‌وری در بخشهای اقتصادی کشور، دستگاههای اجرائی با رعایت قوانین و مقررات مربوط، مجاز به مولدسازی اموال منقول و غیرمنقول خود از طریق شرکتها و سازمان‌های تابعه و همچنین تغییر کاربری و فروش زمینهای مازاد در اختیار خود می‌باشند. تهااتر اموال مذکور با دیون و تعهدات مربوط به طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای مندرج در پیوست قانون بودجه سنواتی و یا به عنوان تأمین سهم مشارکت دولت در طرحهای مزبور، مشروط به اجرای طرحهای متناسب با کاربری های مصوب با رعایت شرایط رقابتی (از طریق مناقصه یا مزایده) توسط دریافت کنندگان اراضی، مجاز است.

ماده ۳۲ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

در اجرای ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، با پیشنهاد دستگاه اجرائی ذی ربط و تصویب شورای اقتصاد، وزارت نفت از طریق شرکتهای تابعه ذی ربط مکلف است در تأمین مالی اجراء یا احداث طرحهایی که موجب صرفه جویی در مصرف سوخت یا انرژی می شود، مشارکت نماید. میزان مشارکت شرکتهای تابعه ذی ربط وزارت نفت به عنوان سهم، کمک بلاعوض دولت و یا جبران صرفه جویی انجام شده در انرژی، محاسبه و منظور می شود.

ماده ۳۴ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

به دولت اجازه داده می شود در صورت وجود محدودیت های خارجی برای فروش نفت خام با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی، از طریق شرکتهای تابعه وزارت نفت و با درخواست دستگاههای اجرائی ذی ربط، روزانه تا یک میلیون بشکه نفت خام را که سقف ریالی آن در لوائح بودجه سنواتی تعیین می شود، در صورت ارائه تضامین کافی به دستگاه مذکور، به پیمانکاران داخلی و خارجی که با رعایت قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱/۲۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی، به تأمین مواد اولیه و یا اجرای طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای دارای ردیف اعتباری با اولویت طرحهای زیربنایی از جمله راهها، خطوط ریلی و تأمین و نوسازی ناوگان اعم از اتوبوسرانی، تاکسیرانی، قطار سریع السیر یا دیزلی و قطار شهری و حومه و توسعه و ساخت اسکله و بنادر اعم از دریایی و خشکی اقدام می کنند یا مواد اولیه، ماشین آلات، تجهیزات، کالای سرمایه ای و یا کالای مورد نیاز کشور را تأمین می کنند به قیمت روز صادراتی شرکت ملی نفت ایران واگذار کرده و پس از تهااتر در حسابهای فی مابین شرکت مزبور و خزانه داری کل کشور تسویه نمایند.

تبصره ۱- تحویل گیرندگان نفت خام موضوع این ماده جهت پالایش نفت تحویلی و تأمین فراورده های نفتی داخل کشور، مجاز به استفاده از ظرفیت معین شده برای پالایشگاههای داخلی طرف قرارداد با شرکتهای تابعه وزارت نفت نیستند و حق عرضه و فروش نفت خود به مشتریان خارجی طرف قرارداد با شرکتهای تابعه وزارت نفت را ندارند.

تبصره ۲- شیوه مالی، حقوقی و فنی و اهلیت شرکتهای متقاضی تهااتر و انتخاب طرحهای مشمول این ماده در آیین نامه ای توسط سازمان برنامه و بودجه کشور با همکاری وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی و نفت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون تعیین می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۳- دولت مجاز است نسبت به تأمین پانزده درصد (۱۵٪) پیش پرداخت سهم خود و همچنین تضمین بازپرداخت اصل و سود منابع مالی تأمین شده از سوی بانکهای کارگزار خارجی و بانکها و مؤسسات مالی و توسعه ای بین المللی، به صورت نقدی (ارزی) یا مبتنی بر تهااتر نفت اقدام نماید. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است شیوه

نامه اجرائی صدور تضمین نامه‌های مبتنی بر تهاتر نفت را با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت نفت حداکثر ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه کند و به تصویب هیأت وزیران برساند.

بند الف و ب ماده ۳۵ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

الف - به دستگاههای اجرائی اجازه داده می‌شود در راستای تأمین مالی طرحهای تولیدی، زیربنایی و تملک دارایی سرمایه‌ای، استفاده از هوش مصنوعی و هوشمندسازی ساز و کارهای اجرائی و ارائه خدمات به زیرمجموعه های خود در قالب سرمایه‌گذاری و مشارکت با رعایت شرایط رقابتی به انعقاد قرارداد با بخشهای غیردولتی (اعم از خصوصی، تعاونی و عمومی) و پرداخت اصل و سود به سرمایه‌گذار از محل عواید حاصل از اجرای طرح (پروژه) اقدام کنند .

آیین نامه اجرائی این ماده ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون با پیشنهاد شورا به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ب - به دستگاههای اجرائی اجازه داده می‌شود در چهارچوب آیین‌نامه اجرائی مصوب هیأت وزیران نسبت به اجرای طرحهای تملک دارایی های سرمایه‌ای انتفاعی دارای ردیف بودجه و شماره طبقه‌بندی از طریق مشارکت با اشخاص حقوقی معمری، اقدام و برای تأمین بخشی از منابع مورد نیاز از طریق فروش سهام یا سهم‌الشرکه خود در آن طرح (پروژه) اقدام کنند. حداقل سود مورد انتظار برای سهامداران یا شرکا در قالب آیین‌نامه اجرائی مزبور تضمین می‌شود.

بند الف ماده ۳۶ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

در راستای مولد سازی اموال به دستگاههای اجرائی اجازه داده می‌شود بر مبنای قیمت روز کارشناسی از طریق تهاتر، معاوضه و یا مشارکت با شهرداری محل یا از طریق فراخوان و در شرایط رقابتی با بخشهای غیردولتی (اعم از خصوصی، تعاونی و عمومی) اموال، دارایی‌ها، زمینها و مستحقات ملکی خود را مولدسازی نموده و از محل سهم یا درآمدهای حاصل با رعایت ترتیبات قانونی نسبت به اجرای طرح(پروژه)های دارای مجوز قانونی خود یا پرداخت بدهی قطعی شده خود اقدام کنند. این اقدامات باید با تأیید سازمان برنامه و بودجه کشور و اعمال حساب نزد خزانه داری کل کشور انجام شود. آیین‌نامه اجرائی این بند ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط شورا تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳۹ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

به دستگاههای اجرائی اجازه داده می‌شود با تصویب شورا نسبت به تأمین مالی طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به روش اوراق بهادار سازی اموال و دارایی‌های واجد شرایط اقدام کنند. آیین نامه اجرائی این ماده شامل روشهای اوراق بهادارسازی با رعایت قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران و شرایط اموال و دارایی‌های موضوع این ماده به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۴۰ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

به دستگاههای اجرائی اجازه داده می‌شود با استفاده از آورده‌های نقدی و غیر نقدی خود در قالب انواع قراردادهای مشارکت عمومی و خصوصی نظیر ساخت، بهره‌برداری و واگذاری (بی.ا.تی)، تأمین منابع مالی، ساخت، تملک و بهره‌برداری، (بی.ا.ا)، طرح و ساخت کلید در دست (ای.پی.سی.اف)، ساخت، بهره‌برداری و مالکیت واگذاری (بی.ا.ا.تی)، ساخت و اجاره و واگذاری (بی.ال.تی) احیا، بهره‌برداری و انتقال (آ.ا.تی)، ساخت و اجاره و بهره‌برداری (بی.ال.ا) و سایر روشهای مصوب شورا با پیش‌بینی شرایط رقابتی از طریق برگزاری مزایده یا مناقصه نسبت به اجرای مشارکتی طرحهای انتفاعی یا طرحهای تولیدی و زیربنایی با بخشهای غیردولتی اقدام نمایند.

تبصره ۱- قرارداد مشارکت عمومی و خصوصی، قراردادی بلندمدت و نتیجه‌محور است که طبق آن سرمایه‌گذار تعهد می‌کند با توان فنی و مالی خود، محصول (کالاها یا خدمات) مندرج در وظایف قانونی طرف عمومی (سرمایه‌پذیر) را تأمین کند و بازگشت اصل و سود آورده‌های سرمایه‌گذار از محل منافع دوره بهره‌برداری (ارائه محصول) و حسب ضرورت انواع حمایت‌های طرف عمومی انجام می‌شود.

تبصره ۲- آیین‌نامه اجرائی این ماده از جمله تعیین شرایط رقابتی ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، برای دستگاههای اجرائی با پیشنهاد شورا به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۴۱ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

در صدر ماده (۱۳۸) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم موضوع ماده (۳۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ عبارت «و همچنین شرکت‌هایی که به‌منظور اجرای طرحهای تولیدی و زیربنایی در بخشهای دولتی یا عمومی غیردولتی نظیر شرکتهای موضوع قانون احداث پروژه‌های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانکها و سایر منابع مالی و پولی کشور مصوب ۱۳۶۶/۸/۲۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی تأسیس می‌شوند» پس از عبارت «اشخاصی که آورده نقدی برای تأمین مالی پروژه - طرح و سرمایه در گردش بنگاههای تولیدی را در قالب عقود مشارکتی فراهم نمایند»، اضافه می‌شود.

ماده ۴۲ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت ها

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۵۴۰۶ تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۷

دولت مجاز است با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، بابت بازپرداخت بدهی و ایفای تعهدات قطعی خود به بانکها، صندوق توسعه ملی، صندوق‌های بازنشستگی، سازمان تأمین اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح و همچنین بابت مشارکت با آنها یا بخش غیردولتی در اجرای طرحهای اولویت دار، حق بهره‌برداری از معادن و میادین نفت و گاز را بر اساس سیاست‌های کلی مربوط به اشخاص فوق و اساسنامه صندوق توسعه ملی در چهارچوب قراردادهایی که با رعایت قوانین و مقررات و منطبق بر موازین شرعی منعقد می‌شوند واگذار نماید.

قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور

بند الف تبصره ۱ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۴۳۸۸۶ تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۹

در راستای سیاست‌های کلی برنامه هفتم در سال ۱۴۰۳ با رعایت قوانین و مقررات و موازین شرعی:

به شرکتهای دولتی از جمله شرکتهایی که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است اجازه داده می‌شود تا سقف پانزده درصد (۱۵٪) سرمایه‌گذاری مصوب در بودجه سنواتی خود را اوراق مالی اسلامی ریالی با تضمین و بازپرداخت اصل و سود توسط خود، منتشر و با اولویت بهینه‌سازی مصرف انرژی و در راستای سیاست‌های کلی برنامه هفتم در حوزه طرح(پروژه)های پیشران و طرحهای تعریف شده ذیل سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، مصرف کنند.

بند ج تبصره ۱ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۴۳۸۸۶ تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۹

به منظور تسریع در جذب تسهیلات تصویب شده از بانکهای توسعه‌ای خارجی، دستگاههای استفاده کننده از تسهیلات مذکور مجازند در سقف بند «ج» این تبصره پس از موافقت سازمان برنامه و بودجه کشور در چهارچوب سقف اعتبارات پیش‌بینی شده برای اجرای طرحهای با پسوند وامی مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون نسبت به هزینه کرد آن در چهارچوب موافقتنامه متبادله با سازمان مذکور اقدام کنند.

تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۴۳۸۸۶ تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۹

به منظور حمایت از تولید و اشتغال پایدار و رشد تولید ملی از روشهای مختلف از جمله افزایش سرمایه‌گذاری، ارتقای بهره‌وری، تکمیل طرحهای تولیدی نیمه‌تمام و احیای واحدهای تولیدی راکد، بازسازی و نوسازی واحدهای تولیدی، استفاده از ظرفیت‌های خالی بنگاههای تولیدی، کمک به اشتغال‌های حاصل از ایجاد کسب و کارهای خانگی موضوع ماده (۲) قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی مصوب ۱۳۸۹/۲/۲۲ و کارگاههای خرد و کوچک (به ترتیب کمتر از چهار و نه نفر کارگر) با اولویت مناطق محروم و روستایی و مطالعات منظومه‌های روستایی و تکمیل زنجیره ارزش تولید، منابع مالی موضوع این تبصره با تأکید بر یکپارچه‌سازی حمایت‌های دولت و بسط عدالت سرزمینی در راستای رشد و پیشرفت استان‌های کشور و سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور که بر اساس سیاست‌های کلی نظام و قوانین بالادستی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد با اولویت طرحهای تولیدی مبتنی بر دانش-بنیان و پیشران به شرح زیر تأمین و اختصاص می‌یابد:

الف- منابع مالی:

۱- مبلغ سیصد و ده هزار میلیارد (۳۱۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال علاوه بر مانده سالهای قبل از محل ردیف ذی‌ربط مندرج در جدول شماره (۹) این قانون توسط خزانه‌داری کل کشور به صورت حداقل ماهانه یک دوازدهم پرداخت می‌شود که به حساب ملی «پیشرفت و عدالت» نزد خزانه‌داری کل کشور به نام وزارت امور اقتصادی و دارایی واریز می‌شود.

۲- باقی مانده مبلغ مندرج در ردیف (۲۶) مصارف جدول تبصره (۱۴) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور در سقف منابع و مصارف بودجه به حساب ملی پیشرفت و عدالت نزد خزانه داری کل کشور به نام وزارت امور اقتصادی و دارایی واریز می شود. سازمان هدفمندسازی یارانه ها موظف است مبالغ این جزء را رأساً و بدون سازوکار ابلاغ و تخصیص اعتبار، حداقل به صورت ماهانه یک دوازدهم و حداکثر تا پایان آذر سال ۱۴۰۳ به حساب مذکور واریز نماید.

۳- بازگشتی اصل و فرع منابع بند «الف» تبصره (۱۸) قوانین بودجه سنوات گذشته کل کشور به حساب ملی پیشرفت و عدالت نزد خزانه داری کل کشور به نام وزارت امور اقتصادی و دارایی واریز می شود.

۴- منابع بازگشتی بند «و» تبصره (۱۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور به حساب ملی پیشرفت و عدالت نزد خزانه داری کل کشور به نام وزارت امور اقتصادی و دارایی واریز می شود.

۵- مانده و بازگشتی منابع مالی تسهیلات موضوع قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی مصوب ۱۳۹۶/۵/۳۱ به حساب ملی پیشرفت و عدالت نزد خزانه داری کل کشور به نام وزارت امور اقتصادی و دارایی واریز می شود.

۶- مبلغ یک میلیون میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تسهیلات قرض الحسنه مطابق اجزای (۳) و (۴) بند «ب» این تبصره اختصاص می یابد.

ب- مصارف:

۱- تا سی درصد (۳۰٪) منابع مالی اجزای (۱) و (۲) بند «الف» این تبصره جهت پرداخت تسهیلات به برنامه های حمایت از تولید و اشتغال در سطح ملی بر اساس برنامه پیشنهادی دستگاه های اجرایی اختصاص می یابد.

۲- حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) منابع مالی اجزای (۱) و (۲) بند «الف» این تبصره جهت پرداخت تسهیلات به برنامه های حمایت از تولید و اشتغال در سطح استانی با تصویب شورای برنامه ریزی و توسعه استان اختصاص می یابد.

۳- معادل چهارصد هزار میلیارد (۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از تسهیلات موضوع جزء (۶) بند «الف» این تبصره به طور مساوی در اختیار هیأت امنای حساب های استانی پیشرفت و عدالت قرار خواهد گرفت.

۴- با هدف حمایت از اشتغال در چهارچوب مصوبات هیأت امنای حساب پیشرفت و عدالت، معادل ششصد هزار میلیارد (۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تسهیلات جزء (۶) بند «الف» این تبصره بر اساس قوانین مربوط به شرح ذیل اختصاص می یابد:

کمیت امداد امام خمینی (ره) معادل سیصد هزار میلیارد (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال؛

سازمان بهزیستی کشور معادل یکصد و بیست هزار میلیارد (۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال؛

بنیاد شهید و امور ایثارگران معادل سی و دو هزار میلیارد (۳۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال؛

بنیاد برکت ستاد اجرائی فرمان حضرت امام (ره) معادل سی و دو هزار میلیارد (۳۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال؛

صندوق نوآوری و شکوفایی معادل سی و دو هزار میلیارد (۳۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال؛

سازمان بسیج سازندگی معادل سی و دو هزار میلیارد (۳۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال؛

بنیاد علوی معادل بیست و چهار هزار میلیارد (۲۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال؛

مراکز نیکوکاری وابسته به نهادها و سازمان های خیریه ای و سایر مؤسسات و مراکز نیکوکاری، گروه های جهادی، سازمان های مردم نهاد و بخش خصوصی برای توسعه کسب و کار ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال؛

و سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور (بخش دولتی و بخش غیردولتی وابسته) و دانشگاه فنی و حرفه ای و هنرستان های فنی و حرفه ای برای تجهیز کارگاه های خود مبلغ هجده هزار میلیارد (۱۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال؛

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است سهم بانکها از تأمین منابع مالی جزء (۶) بند «الف» این تبصره را ظرف یک ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون مشخص نماید. نهادهای موضوع این جزء می‌توانند در قالب تفاهنامه با دستگاههای اجرایی استانی نسبت به تلفیق منابع در اختیار خود و در اختیار استان‌ها اقدام نمایند و هیأت امنای حساب پیشرفت و عدالت مجاز است مانده سهمیه جذب نشده اشخاص ذکر شده در این جزء را به اشخاصی که سهمیه خود را جذب نموده‌اند، اختصاص دهد.

۵- حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) مبلغ سیصد و ده هزار میلیارد (۳۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال موضوع جزء (۲) این بند به صورت مساوی به استان‌ها به صورت صددرصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته، اختصاص می‌یابد و ماهانه حداقل به صورت یک‌دوازدهم پرداخت می‌شود.

۶- تا ده درصد (۱۰٪) از منابع اجزای (۱) تا (۵) بند «الف» این تبصره تا سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به صورت کمک فنی و اعتباری و یارانه سود بر اساس چهارچوب تعیین شده توسط هیأت امنای حساب ملی پیشرفت و عدالت موضوع جزء (۳) بند «ج» تبصره (۱۸) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور قابل هزینه کرد است. استفاده از منابع بند «الف» این تبصره برای هزینه‌های جاری و پشتیبانی دستگاههای ذی‌ربط تحت هر عنوان ممنوع است.

۷- توزیع تسهیلات جزء (۶) بند «الف» این تبصره بر اساس این بند و مقررات مربوط مطابق دستورالعمل اجرایی این تبصره خواهد بود.

۸- تا ده درصد (۱۰٪) از منابع مالی جزء (۱) بند «الف» این تبصره به منظور پرداخت تسهیلات حمایت از تولید و اشتغال جهت تأمین زیرساختهای تولید و اشتغال در مناطق محروم کشور اختصاص می‌یابد.

۹- منابع مالی جزء (۵) بند «الف» این تبصره جهت ادامه اجرای پرداخت تسهیلات موضوع قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی اختصاص می‌یابد.

۱۰- تا بیست درصد (۲۰٪) منابع مالی جزء (۵) بند «ذ» تبصره (۶) این قانون پس از تأیید هیأت امنای حساب پیشرفت و عدالت صرف برنامه‌های پیشنهادی وزارت ورزش و جوانان در خصوص اشتغال جوانان می‌شود.

پ- سازوکار اجرایی:

۱- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است حسابهایی تحت عنوان حساب ملی و حسابهای استانی «پیشرفت و عدالت» از طریق خزانه‌داری کل کشور جهت واریزی منابع، به نام خود افتتاح نماید.

۲- مانده حسابهای ملی و استانی پیشرفت و عدالت با رعایت قوانین و درج در بودجه سال بعد، به سال بعد منتقل می‌شود.

۳- دستورالعمل اجرایی این تبصره شامل شرایط و نحوه توزیع آن بخش از تسهیلات جزء (۶) بند «الف» این تبصره که در اختیار هیأت امنای حسابهای استانی است و همچنین توزیع آن بخش از منابعی که محل مصرف آن در این تبصره تصریح نشده است و تعیین نرخ سود تسهیلات و نرخ سود سپرده‌گذاری منابع اجزای (۱) تا (۵) بند «الف» این تبصره توسط هیأت امنای حساب ملی پیشرفت و عدالت موضوع جزء (۳) بند «ج» تبصره (۱۸) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور به تصویب می‌رسد. شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان، هیأت امنای حساب استانی پیشرفت و عدالت است و استاندار ریاست این هیأت امنای را برعهده دارد.

۴- منابع اجزای (۱) تا (۵) بند «الف» این تبصره از طریق سپرده‌گذاری در بانکها با اولویت بانکهای توسعه‌ای و تخصصی و صندوق کارآفرینی امید به‌عنوان عامل، به منظور سرمایه‌گذاری برای تولید و اشتغال و کارآفرینی و تکمیل طرحهای نیمه‌تمام و ظرفیت‌های خالی بنگاهها با اولویت فعالیت‌های صادرات‌محور با سازوکار تسهیلات تلفیقی با منابع بانکی و منابع در اختیار دستگاه اجرایی مرتبط با نرخ ترجیحی، تخصیص خواهد یافت. همچنین استفاده از منابع صندوق توسعه ملی با رعایت اساسنامه آن مجاز است.

۵- نرخ سود سپرده‌گذاری منابع مذکور در بانکهای عامل و نهادهای مالی حداقل یک درصد (۱٪) و نرخ سود تسهیلات اعطائی متناسب با میزان مشارکت منابع نظام بانکی، صندوق کارآفرینی امید و صندوق توسعه ملی تعیین می‌گردد. منابع قرض‌الحسنه استانی موضوع این تبصره با رعایت موازین شرعی قابلیت جمع یا هم‌افزایی با سایر منابع را دارد.

ت- سازوکار نظارت:

۱- مسؤولیت نظارت میدانی بر اجرای این تبصره بر عهده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است.

۲- خزانه‌داری کل کشور مکلف است ماهانه گزارش پرداختی جزء (۱) بند «الف» این تبصره را به مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

۳- وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور مکلفند ماهانه گزارش عملکرد جزء (۲) بند «الف» این تبصره را به مجلس شورای اسلامی ارسال نمایند.

۴- وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند ماهانه گزارش عملکرد جزء (۶) بند «الف» این تبصره را به مجلس شورای اسلامی ارسال نمایند.

۵- وزارت کشور مکلف است هر سه ماه یکبار گزارش نحوه هزینه کرد منابع جزء (۳) بند «ب» این تبصره را به مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

۶- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است هر سه ماه یکبار گزارش نحوه هزینه کرد منابع اجزای (۶) و (۹) بند «ب» این تبصره را به مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

۷- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است گزارش تفصیلی عملکرد این تبصره را هر سه ماه یکبار به کمیسیون‌های ویژه جهش و رونق تولید و نظارت بر اجرای اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، برنامه و بودجه و محاسبات، اقتصادی و اجتماعی و معاونت نظارت مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

ث- در اجرای ماده (۸) قانون اساسنامه سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور به منظور توانمندسازی نیروی انسانی و اشتغال افراد جویای کار، دولت مکلف است، علاوه بر انعقاد موافقتنامه با سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور برای هزینه نمودن حداکثر نیم در هزار اعتبار هر طرح تملک دارایی سرمایه‌ای؛ دو درصد (۰/۲٪) از منابع حاصل از فروش کالای قاچاق توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی به استثنای موارد مندرج در تبصره (۱) ماده (۵۳) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ را در قالب ردیف هزینه‌ای مشخص در اختیار سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور قرار دهد. همچنین به منظور مهارت‌آموزی مستمر معادل یک در هزار مزد کارگران در هر ماه، توسط کارفرمایان، صاحبان صنایع و بنگاه‌های اقتصادی طبق صورتهای ماهانه ارسالی به سازمان تأمین اجتماعی در قالب ردیف هزینه‌ای مشخص و پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور در اختیار سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور قرار می‌گیرد.

آیین‌نامه اجرائی و نحوه دریافت وجوه موضوع این بند توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور) تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است گزارش تفصیلی عملکرد این بند از جمله میزان تخصیص و هزینه ردیف هزینه‌ای مربوط و تعداد مهارت‌آموزان را هر سه ماه یکبار به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات، اقتصادی و اجتماعی مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

جزء ۷ بند الف تبصره ۸ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۴۳۸۸۶ تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۹

جدول تفصیلی منابع و مصارف این بند از جمله کل دریافتی‌های حاصل از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، مالیات بر ارزش افزوده مرتبط با آن، سهم شرکتهای تولید و توزیع‌کننده انرژی به تفکیک هر شرکت و سهم سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها به منظور اختصاص به پرداخت یارانه نقدی و غیرنقدی به خانوارها، کمک به بخش سلامت و حمایت از تولید و اشتغال از طریق تأمین اعتبارات مربوط به اجرای قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۴ و قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت مصوب ۱۳۸۶/۹/۱۸ و سایر منابع و مصارف قانون هدفمند کردن یارانه‌ها توسط دولت در زمان ارائه بخش دوم لایحه بودجه به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌گردد.

بند ث تبصره ۱۰ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۴۳۸۸۶ تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۹

وزارت راه و شهرسازی مکلف است حداکثر تا سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون با همکاری وزارتخانه‌های کشور، نفت و صنعت، معدن و تجارت صرفاً برنامه‌بازسازی حداقل (۵۰) قطار کش (لوکوموتیو) متوقف بیش از پنج سال، تأمین حداقل (۲۰۰) قطار کش (لوکوموتیو) (اعم از نو و کارکرده)، (۳۰۰) واگن مسافری (اعم از نو و کارکرده)، (۲۰،۰۰۰) کشتنده (اعم از نو و کارکرده) و حداقل (۱۰،۰۰۰) اتوبوس و مینی‌بوس (اعم از نو و کارکرده) در سال ۱۴۰۳ را که شامل نحوه استفاده از منابع بخش خصوصی است، تهیه نماید و به تصویب هیأت وزیران برساند. وزارت راه و شهرسازی مکلف است گزارش تفصیلی عملکرد این بند را هر سه ماه یکبار به کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

بند الف تبصره ۱۱ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور

سال تصویب: ۱۴۰۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۴۳۸۸۶ تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۹

تمام دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و نهادها و سازمان‌هایی که از بودجه عمومی استفاده می‌نمایند و شرکتهای دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی، بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از جمله شرکتهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم تصریح یا ذکر نام است مانند شرکت ملی نفت ایران، مکلفند حداقل نیم‌درصد (۰/۵٪) از اعتبارات هزینه‌ای (به‌استثنای فصول ۱، ۴ و ۶ برای دستگاههای اجرایی و هزینه‌های اجتناب‌ناپذیر از جمله حقوق و دستمزد کارکنان برای شرکتهای مذکور) یا از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود را به‌منظور تضمین و ارتقای سطح امنیت شبکه، امنیت زیرساخت‌ها و امنیت سامانه‌های خود و پیشگیری مؤثر از وقوع حوادث امنیتی رایانیک (سایبری) در دستگاه خود اختصاص دهند.

آیین‌نامه اجرایی این بند توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، ظرف یک‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است گزارش تفصیلی عملکرد این بند از جمله هزینه کرد و اقدامات صورت گرفته در راستای تضمین و ارتقای سطح امنیت شبکه، امنیت زیرساخت‌ها و امنیت سامانه‌های خود و پیشگیری مؤثر از وقوع حوادث امنیتی رایانیک (سایبری) را هر سه ماه یکبار به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

ماده (۱۴) و (۱۵) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۴ تاریخ: ۱۳۹۶/۱/۲۰

ماده ۱۴- به منظور تنظیم تعهدات ارزی کشور، دستگاههای اجرایی ملزم به رعایت موارد زیر می‌باشند:

الف - عملیات و معاملات ارزی خود را از طریق حسابهای ارزی بانکهای داخلی یا خارج که با تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح کرده یا می‌کنند، انجام دهند. بانکهای عامل ایرانی مکلفند خدمات مورد نیاز آنها را در سطح استانداردهای بین‌المللی تأمین کنند.

ب - فهرست کلیه حسابهای ارزی خارج از کشور خود را به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام کنند، تا پس از تأیید این بانک، ادامه فعالیت آنها میسر شود.

ماده ۱۵- به شرکتهای دولتی و شهرداری‌ها اجازه داده می‌شود در راستای تأمین منابع ارزی طرحهای سرمایه‌گذاری خود، با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و پس از تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی با رعایت قوانین مالی مربوطه اقدام به انتشار اوراق مالی نمایند. تضمین اصل و سود این اوراق با شرکتهای و شهرداری‌های مذکور است.

ماده (۱۶) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۴ تاریخ: ۱۳۹۶/۱/۲۰

ماده ۱۶- صندوق توسعه ملی که در این ماده «صندوق» نامیده می شود با هدف تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده های نفتی به ثروتهای ماندگار، مولد و سرمایه های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسلهای آینده از منابع نفت و گاز و فرآورده های نفتی تشکیل می شود. صندوق در تهران مستقر است و در تهران و سایر نقاط کشور شعبه ای نخواهد داشت. اموال و دارایی های این صندوق متعلق به دولت جمهوری اسلامی ایران می باشد. این ماده در حکم اساسنامه صندوق است.

الف - ارکان صندوق عبارتند از:

۱- هیأت امنای

۲- هیأت عامل

۳- هیأت نظارت

ب - هیأت امنای به عنوان بالاترین رکن صندوق، دارای وظایف و اختیارات زیر است:

۱- راهبری، تعیین سیاست ها و خط مشی ها

۲- تصویب شرایط و نحوه اعطای تسهیلات برای تولید و سرمایه گذاری به بخشهای خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی

۳- تصویب نظامنامه ها، برنامه های راهبردی، بودجه سالانه، صورتهای مالی و گزارش عملکرد صندوق

۴- انتخاب رئیس و سایر اعضای هیأت عامل مطابق بندهای (ت) و (ث)

۵ - عزل رئیس و اعضای هیأت عامل با پیشنهاد هریک از اعضای هیأت امنای و تصویب هیأت امنای

۶ - اتخاذ تصمیم درباره ارجاع دعوی به داوری و صلح دعاوی با رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی

۷- تعیین انواع فعالیت های مورد قبول و واجد اولویت پرداخت تسهیلات در بخشها و زیربخشهای تولیدی و خدماتی زاینده و با بازده مناسب اقتصادی

۸ - تعیین حداقل نرخ بازده مورد انتظار از منابع صندوق و همچنین نرخ بازده مورد قبول طرحهای تولیدی و سرمایه گذاری برای پرداخت تسهیلات و تعیین نرخ سهم مشارکت در طرحهای سرمایه گذاری به نحوی که میانگین این نرخها کمتر از متوسط نرخ بازده سپرده های بانک مرکزی در بازارهای خارجی نباشد.

پ - هیأت امنای

ترکیب اعضای هیأت امنای به شرح زیر است:

۱- رئیس جمهور (رئیس هیأت امنای)

۲- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور (دبیر هیأت امنای)

۳- وزیر امور اقتصادی و دارایی

۴- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی

۵ - وزیر نفت

۶ - رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۷- رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران به عنوان عضو ناظر و بدون حق رأی

۸ - رئیس اتاق تعاون ایران به عنوان عضو ناظر و بدون حق رأی

۹- دو نفر نماینده از کمیسیون های اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات به انتخاب مجلس شورای اسلامی

۱۰- دادستان کل کشور

تبصره ۱- جلسات هیأت امنای حداقل سالی دو بار تشکیل می شود.

تبصره ۲- جلسات هیأت امنای با حداقل دو سوم اعضای صاحب رأی رسمیت یافته و تصمیمات آن با حداقل پنج رأی اتخاذ می گردد.

تبصره ۳- رؤسای هیأت عامل و هیأت نظارت بدون حق رأی می توانند در جلسات هیأت امنای شرکت نمایند.

تبصره ۴- هرگونه تصمیم هیأت امنای در مورد تصویب ترازنامه و صورتهای مالی صندوق و نیز انتصاب رئیس و اعضای هیأت عامل در روزنامه رسمی کشور و نیز یکی از روزنامه های کثیرالانتشار به انتخاب هیأت امنای، درج می گردد.

تبصره ۵- دستور جلسه، تاریخ و محل جلسات هیأت امنای توسط دبیر هیأت امنای تعیین و حداقل پانزده روز قبل از تشکیل جلسه برای اعضای هیأت ارسال می شود.

تبصره ۶- بودجه ستاد صندوق به تصویب هیأت امنای می رسد.

ت- به منظور اداره امور صندوق در چهارچوب مفاد اساسنامه و مصوبات هیأت امنای، هیأت عامل مرکب از پنج نفر از افراد صاحب نظر، با تجربه و خوشنام در امور اقتصادی، حقوقی، مالی، بانکی و برنامه ریزی با حداقل ده سال سابقه مرتبط و مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد توسط هیأت امنای انتخاب و با حکم رئیس جمهور منصوب می شوند و دارای وظایف و اختیارات زیر می باشند:

۱- پیشنهاد فعالیت های مورد قبول و واجد اولویت پرداخت تسهیلات در بخشها و زیربخشهای تولیدی و خدماتی زاینده و با بازده مناسب اقتصادی به هیأت امنای

۲- پیشنهاد موارد سرمایه گذاری در بازارهای پولی و مالی بین المللی و داخلی به هیأت امنای

۳- تعیین چهارچوب قراردادهای عاملیت با بانکهای عامل و تعیین مسؤولیت ها و اختیارات بانک عامل در چهارچوب این قراردادها

۴- برقراری نظام حسابرسی داخلی و استقرار نظام کنترل های داخلی مناسب

۵- تأیید صورتهای مالی ارزی و ریالی و ارائه آن به هیأت امنای

۶- ارائه پیشنهاد به هیأت امنای در خصوص نظامنامه ها و شرایط و نحوه اعطای تسهیلات

۷- اتخاذ تصمیم نسبت به هرگونه اقدامی به نام صندوق در محدوده وظایف و اهداف مندرج در اساسنامه به جز آنچه تصمیم درباره آنها به صراحت در حوزه صلاحیت هیأت امنای یا رئیس هیأت عامل است مگر اینکه به هیأت عامل تفویض شده باشد.

۸- اتخاذ تصمیم راجع به کلیه اموری که توسط رئیس هیأت عامل در محدوده اختیارات خود در دستور کار هیأت عامل قرار می گیرد.

۹- اجرای مصوبات هیأت امنای

۱۰- پیشنهاد ارجاع دعاوی به داوری، تعیین داور و صلح دعاوی به هیأت امنای

۱۱- افتتاح یا بستن حسابهای ارزی در نزد بانک مرکزی و معرفی صاحبان امضای مجاز از بین اعضای هیأت عامل، رئیس و سایر مدیران صندوق

۱۲- انعقاد قرارداد با مشاور معتبر بین المللی در امور سرمایه گذاری و مهندسی مالی برای ارزیابی، بهبود و ارتقای عملکرد صندوق

۱۳- سایر موارد ارجاعی از سوی هیأت امنای

تبصره ۱- برکناری و قبول استعفا اعضای هیأت عامل مشروط به تأیید دوسوم اعضای صاحب رأی هیأت امنای خواهد بود.

تبصره ۲- اعضای هیأت عامل باید تمام وقت بوده و هیچ گونه فعالیت اقتصادی و شغل دیگری به استثنای تدریس نداشته باشند. اعضای هیأت عامل مشمول حکم مندرج در اصل یکصد و چهل و دوم (۱۴۲) قانون اساسی می باشند.

تبصره ۳- دوره تصدی هیأت عامل پنج سال بوده و انتخاب مجدد اعضا بلامانع است.

تبصره ۴- کلیه اوراق بهادار، چکها، سفته ها، بروات، قراردادها و سایر اسناد تعهدآور با امضای دو عضو از سه عضو هیأت عامل که توسط این هیأت تعیین می شوند همراه با مهر صندوق معتبر خواهد بود.

تبصره ۵- تصمیمات هیأت عامل با حداقل سه رأی نافذ است.

ث - رئیس هیأت عامل که بالاترین مقام اجرائی صندوق است از بین اعضای هیأت عامل توسط هیأت امنای انتخاب و با حکم رئیس جمهور منصوب می شود. رئیس هیأت عامل دارای وظایف و اختیارات زیر می باشد:

۱- ابلاغ و صدور دستور اجرای تصمیمات هیأت عامل و نظارت بر حسن اجرای آن

۲- تعیین دستور جلسه و اداره جلسات هیأت عامل

۳- اداره صندوق در چهارچوب مصوبات هیأت عامل و هیأت امنای

۴- تهیه و تنظیم طرحها و برنامه های اجرائی در حیطه فعالیت های موضوع صندوق

۵ - تهیه و تنظیم برنامه، بودجه، صورتهای مالی صندوق و پیش نویس گزارش هیأت عامل به هیأت امنای

۶ - اداره امور داخلی صندوق، به کارگیری نیروی انسانی و انجام هزینه های جاری و اداری صندوق

۷ - تهیه و تنظیم گزارش عملکرد صندوق برای ارائه به هیأت عامل حداقل هر سه ماه یک بار

۸ - نمایندگی صندوق در برابر اشخاص ثالث و کلیه مراجع داخلی و خارجی اعم از قضائی، اداری، ثبتی و مشابه آنها با حق توکیل به غیر ولو به طور مکرر

۹- اقامه یا دفاع از دعاوی یا شکایات مربوط به امور صندوق اعم از حقوقی و کیفری با کلیه اختیارات مربوط به امور دادرسی به جز حق مصالحه و ارجاع امر به داوری

۱۰- سایر امور ارجاعی از سوی هیأت عامل

ج - به منظور حصول اطمینان از تحقق اهداف صندوق و نظارت مستمر بر عملیات جاری آن و جلوگیری از هرگونه انحراف احتمالی از مفاد اساسنامه، خط مشی ها و

سیاست ها، هیأت نظارت با ترکیب رئیس دیوان محاسبات کشور، رئیس سازمان حسابرسی کشور، رئیس سازمان بازرسی کل کشور تشکیل می شود.

تبصره ۱- نظارت این هیأت نافی وظایف قانونی دستگاههای نظارتی نظیر دیوان محاسبات کشور و سازمان بازرسی کل کشور نخواهد بود.

تبصره ۲- هیأت نظارت دارای رئیس، نائب رئیس و دبیر خواهد بود که در اولین جلسه هیأت نظارت انتخاب خواهند شد.

چ - وظایف هیأت نظارت:

۱- رسیدگی به صورتها و گزارش های مالی صندوق و تهیه گزارشهای موردی و ادواری برای هیأت امنای و مجلس شورای اسلامی؛

۲- رسیدگی به صورت ریزداریها، مطالبات، تعهدات و خلاصه حسابهای صندوق و گواهی آنها برای انتشار در روزنامه رسمی کشور؛

۳- رسیدگی به عملکرد صندوق از لحاظ انطباق با موازین قانونی و اساسنامه و اهداف صندوق

این هیأت در ایفای وظایف خود و بدون مداخله در امور جاری، کلیه اسناد و ادواریها و حسابهای صندوق را مورد رسیدگی قرار داده و می تواند به اطلاعات و مدارک و

مستندات صندوق که لازم می داند دسترسی داشته باشد. این هیأت موظف است گزارش نظارتی خود را هر شش ماه یک بار به هیأت امنای و مجلس شورای اسلامی ارائه

دهد.

تبصره - هیأت نظارت می تواند برای حسابرسی از عملکرد صندوق از خدمات اشخاص حقیقی و حقوقی صاحب صلاحیت استفاده نماید.

ح - منابع صندوق:

۱- حداقل معادل سی درصد (۳۰٪) از منابع حاصل از صادرات نفت (نفت خام، میعانات گازی، گاز و فرآورده های نفتی) در سالهای برنامه و تعیین مبلغ آن در قوانین بودجه

سنواتی

۲- حداقل بیست درصد (۲۰٪) ارزش صادرات تهاتری اقلام فوق الذکر

۳- افزایش سهم واریزی از منابع بندهای (۱) و (۲) هر سال به میزان سه واحد درصد

۴- پنجاه درصد (۵۰٪) مانده نقدی حساب ذخیره ارزی در پایان سال ۱۳۸۹ و سالهای بعد

۵ - منابع قابل تحصیل از بازارهای پولی بین المللی با مجوز هیأت امنای با رعایت قوانین مربوط

۶ - سود خالص صندوق طی سال مالی

۷- درآمد حاصل از سود موجودی حساب صندوق در بانک مرکزی، معادل میانگین نرخ سود سپرده های بانک مرکزی در بازارهای خارجی با محاسبه و پرداخت هر سه ماه یک بار

۸- بیست درصد (۲۰٪) منابع موضوع جزء (د) بند (۴) قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور

تبصره ۱- بازپرداخت اصل و سود تسهیلات پرداختی از محل صندوق توسعه ملی به حساب صندوق واریز و مجدداً در جهت اهداف صندوق به کار گرفته می شود.

تبصره ۲- حسابهای صندوق فقط نزد بانک مرکزی نگهداری خواهد شد.

خ- مصارف صندوق:

۱- اعطای تسهیلات به بخشهای خصوصی، تعاونی و بنگاههای اقتصادی متعلق به مؤسسات عمومی غیردولتی برای تولید و توسعه سرمایه گذاری های دارای توجیه فنی، مالی و اقتصادی

۲- اعطای تسهیلات صادرات خدمات فنی و مهندسی به شرکتهای خصوصی و تعاونی ایرانی که در مناقصه های خارجی برنده می شوند از طریق منابع خود یا تسهیلات اتحادیه ای (سندیکایی)

۳- اعطای تسهیلات خرید به طرفهای خریدار کالا و خدمات ایرانی در بازارهای هدف صادراتی کشور

۴- سرمایه گذاری در بازارهای پولی و مالی خارجی

۵- اعطای تسهیلات به سرمایه گذاران خارجی با در نظر گرفتن شرایط رقابتی و بازدهی مناسب اقتصادی به منظور جلب و حمایت از سرمایه گذاری در ایران با رعایت اصل هشتادم (۸۰) قانون اساسی می باشد.

۶- تأمین هزینه های صندوق

تبصره ۱- استفاده از منابع صندوق برای اعتبارات هزینه ای و تملک دارایی های سرمایه ای و بازپرداخت بدهیهای دولت به هر شکل ممنوع است.

تبصره ۲- اعطای تسهیلات موضوع این بند فقط به صورت ارزی است و سرمایه گذاران استفاده کننده از این تسهیلات اجازه تبدیل ارز به ریال در بازار داخلی را ندارند.

تبصره ۳- اعطای کلیه تسهیلات صندوق صرفاً از طریق عاملیت بانکهای دولتی و غیردولتی خواهد بود.

د- سایر مقررات:

۱- سهم عاملیت بانکها در شرایط رقابتی متناسب با نرخ کارمزد و توان تخصصی و کارشناسی بانکها توسط هیأت عامل تعیین می شود.

۲- سهم صندوق از منابع موضوع جزء (۱) و (۲) بند (ح) این ماده ماهانه توسط بانک مرکزی به حساب صندوق واریز و در پایان سال مالی با توجه به قطعی شدن منابع تسویه می شود.

۳- پرداخت تسهیلات از محل منابع صندوق بدون تأیید توجیه فنی، اقتصادی، مالی و اهلیت متقاضی توسط بانک عامل ممنوع است و در حکم تصرف غیرقانونی در اموال عمومی خواهد بود. ارزیابی گزارش های توجیه فنی، اقتصادی و مالی و احراز کفایت بازدهی طرحهای سرمایه گذاری با لحاظ عامل خطرپذیری، به میزانی که از نرخ سود تسهیلات مورد انتظار اعلام شده توسط هیأت امناء کمتر نباشد به عهده بانک عامل و به مثابه تضمین بانک عامل در بازپرداخت اصل و سود تسهیلات به صندوق است. صندوق، منابع مورد نیاز طرحهای سرمایه گذاری بخش کشاورزی، آب و منابع طبیعی را از طریق بانک عامل یا صندوق حمایت از توسعه سرمایه گذاری بخش کشاورزی به صورت ارزی و با سود انتظاری کمتر در اختیار سرمایه گذاران بخش قرار می دهد.

۴- مجموع تسهیلات اختصاص یافته از منابع صندوق با عاملیت بانکها به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکتهای تابعه و وابسته در هر حال نباید بیش از بیست درصد (۲۰٪) منابع صندوق باشد.

تبصره ۱- از نظر این ماده مؤسسات و شرکتهای غیرعمومی محسوب می شوند که حداقل هشتاد درصد (۸۰٪) سهام، یا سهم الشرکه آنها مستقیم و یا با واسطه اشخاص حقوقی متعلق به اشخاص حقیقی باشد.

- مؤسسات و شرکتهایی که اکثریت مطلق سهام آنها متعلق به مؤسسات عمومی و عام المنفعه نظیر موقوفات، صندوق های بیمه ای و بازنشستگی و مؤسسات خیریه عمومی است از نظر این ماده در حکم مؤسسات و شرکتهای وابسته به نهادهای عمومی غیردولتی هستند.
- تبصره ۲- بنگاههای اقتصادی که صرف نظر از نوع مالکیت، بیش از بیست درصد (۲۰٪) اعضای هیأت مدیره آنها توسط مقامات دولتی تعیین می شوند از نظر این ماده، دولتی محسوب می گردند و پرداخت از منابع صندوق به آنها ممنوع است.
- تبصره ۳- صندوق موظف است در توزیع منابع بین بخشهای اقتصادی و استان ها، توازن منطقه ای را مدنظر قرار دهد.
- ۵ - سال مالی صندوق از اول فروردین ماه هر سال تا پایان اسفندماه همان سال است.
- ۶ - صندوق در امور اداری، استخدامی، مالی و معاملاتی تابع این اساسنامه و قوانین مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و سیاست های پولی و ارزی می باشد. آیین نامه های لازم به پیشنهاد هیأت امنای صندوق به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید و طبق اصل یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی اقدام خواهد شد.
- ۷- رئیس هیأت عامل صندوق توسعه ملی موظف است هر شش ماه یک بار میزان منابع و مصارف و محل مصارف صندوق را به هیأت امناء، هیأت نظارت و مجلس شورای اسلامی گزارش نماید.
- ۸ - هیأت نظارت در صورت برخورد با تخلف و جرم در اجرای احکام این ماده حسب مورد مراتب را به مراجع صالحه اعلام می دارد.
- ۹- ترازنامه و حساب سود و زیان صندوق به همراه گزارش و اظهار نظر هیأت نظارت باید حداقل پانزده روز قبل از تشکیل جلسه به هیأت امنا تسلیم گردد.
- ۱۰- صدور هرگونه ضمانتنامه و پرداخت هرگونه تسهیلات از محل منابع صندوق فقط از طریق بانکهای عامل اعم از دولتی یا غیردولتی و صندوق حمایت از توسعه سرمایه گذاری بخش کشاورزی انجام می شود.

بند (ج) و (چ) ماده (۳۰) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۴ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۰

- ج . به منظور بهره برداری بهینه از ظرفیت ها و موقعیت های جغرافیایی کشور:
- ۱ . وزارت راه و شهرسازی با هماهنگی و مشارکت مرکز آمار ایران موظف است نسبت به ایجاد بانک جامع حمل و نقل کشور و استقرار سامانه اطلاعات جامع حوادث و سوانح حمل و نقل که دربرگیرنده اطلاعات دریافتی از پلیس، بخش بهداشت و درمان کشور، سازمان های راهداری و حمل و نقل جاده ای، هوایمایی کشوری و بنادر و دریانوردی، شرکت راه آهن و سایر سازمان های ذی ربط است با هدف تجمیع، شفاف سازی و ارائه داده ها و اطلاعات صحیح و قابل استفاده در تحلیل و تدوین اهداف و برنامه های ملی ایمنی اقدام نماید. گزارش آماری حمل و نقل کشور همه ساله توسط مرکز آمار ایران تدوین و منتشر می شود.
 - ۲ . طرح جامع حمل و نقل کشور با هدف پاسخگویی به تقاضاهای بالفعل و بالقوه و دستیابی به جایگاه مناسب در حوزه های ایمنی، انرژی، اقتصاد، حمل و نقل و محیط زیست تا مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد. از زمان تصویب طرح جامع، شروع کلیه طرح های جدید توسعه و ساخت زیربنای حمل و نقل، فقط براساس این طرح و در قالب بودجه سنواتی قابل اجراء است.
 - ۳ . دولت موظف است ساز و کارهای قانونی لازم را به منظور کاهش سالانه ده درصد (۱۰٪) از میزان تلفات جانی ناشی از تصادفات رانندگی در جاده های کشور فراهم کند.
- چ . به منظور تسهیل تجارت و رقابت پذیر کردن فعالیتهای حمل و نقل با توجه به مزیت های نسبی در زنجیره عرضه و خدمات ترابری منطقه ای و بین المللی، دولت مجاز است:
- ۱ . از ایجاد پارکهای پشتیبانی (لجستیک)، احداث پایانه ها، شهرک های حمل و نقل ترکیبی مسافری و باری و گسترش بنادر خشک توسط بخش خصوصی و تعاونی حمایت کند.
 - ۲ . نسبت به تهیه طرح مکان یابی پایانه های بارگنج (کانتینری) و حمل و نقل ترکیبی در شبکه اصلی و عبوری (ترانزیتی) کشور اعم از شمالی . جنوبی، شرقی . غربی و نیز شبکه آسیایی از طریق بخش خصوصی و تعاونی اقدام کند.
 - ۳ . ساز و کارهای لازم را برای تحقق افزایش سالانه ده درصد (۱۰٪) حجم عبور (ترانزیت) خارجی کالا، فراهم کند.

ماده (۳۲) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور

سال تصویب: ۱۳۹۶ - مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۴ تاریخ: ۱۳۹۶/۱/۲۰

به منظور استقرار نظام راهبری توسعه سرزمین و نظارت بر اجرای آن «شورای عالی آمایش سرزمین» با مسئولیت رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور با وظایف زیر تشکیل می شود:

الف -

۱- بررسی و نظارت بر اجرای نظام راهبری توسعه سرزمین و تنظیم روابط ارکان و اجزای آن

۲- بررسی، تصویب، هماهنگی و نظارت مستمر بر تهیه برنامه ها و طرحهای توسعه سرزمین در سطوح ملی، منطقه ای و استانی

۳- بررسی برنامه های اجرایی آمایش سرزمین و اسناد آمایش ملی، منطقه ای و استانی

۴- نظارت بر اجرای اصول و ضوابط ملی آمایش سرزمین در سطوح ملی، منطقه ای و استانی و ارزیابی عملکرد دستگاههای اجرایی ذی ربط

تبصره ۱- دستگاههای اجرایی مکلفند برنامه های عملیاتی خود را به گونه ای تنظیم و اجراء کنند که زمینه تحقق جهت گیری های آمایش سرزمین فراهم آید.

تبصره ۲- نظارت بر اجرای مصوبات شورا بر عهده دبیرخانه (سازمان برنامه و بودجه کشور) است. شورا می تواند برای انجام وظایف خود نسبت به تشکیل کارگروههای موضوعی یا موضعی اقدام کند.

تبصره ۳- ترکیب اعضای شورا علاوه بر رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور عبارتند از: وزیران کشور، اطلاعات، جهاد کشاورزی، امور اقتصادی و دارایی، راه و شهرسازی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست و سه نفر صاحب نظر شاغل در دستگاههای اجرایی به انتخاب رئیس جمهور

تبصره ۴- دولت موظف است در برنامه ریزی های آمایش سرزمین همواره سیاست های خشکی و دریایی را توأمأ لحاظ نماید.

ب- در اجرای آمایش سرزمینی دولت مکلف است به منظور توسعه سواحل مکران (جنوب شرق کشور) جهت استقرار، ساماندهی، احداث زیرساخت های نظامی، فرهنگی و رفاهی نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران اعتبارات لازم را در بودجه سالانه کشور لحاظ کند.

پ- به منظور تسهیل و تشویق سرمایه گذاری صنعتی و معدنی کشور، اقدامات زیر توسط دولت انجام می شود:

۱- شهرستان هایی که نرخ بیکاری آنها بالاتر از میانگین نرخ بیکاری کشور می باشد به عنوان مناطق غیربرخوردار از اشتغال تعریف می شوند. این مناطق با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و تصویب هیأت وزیران در سال اول و نیز ششم هر دهه تعیین می شود.

۲- دولت موظف است مشوقهای لازم جهت ایجاد اشتغال و کاهش نرخ بیکاری و ایجاد کارورزی بیکاران در این مناطق را به عمل آورده و اعتبارات مورد نیاز آن را در لوایح بودجه سالانه منظور کند.

۳- معافیت مالیاتی واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی در مناطق غیربرخوردار از اشتغال را به میزان معافیت های منظور شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی اعمال کند. توسعه واحد و نیز تولید کالای جدید در این واحدها به میزان سهم خود مشمول این حکم می باشند.

ت- دولت مکلف است سه درصد (۳٪) از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی را به ترتیب یک سوم به استان های نفت خیز و گازخیز که سهم هر استان براساس سهم آن استان در ارزش صادرات نفت خام و خالص صادرات گاز طبیعی تعیین می گردد و دوسوم به شهرستان های مناطق کمتر توسعه یافته که براساس شاخصهای توسعه نیافتگی به تفکیک شهرستان توسط سازمان برنامه و بودجه کشور تعیین می شود، جهت اجرای برنامه عمرانی بودجه های سنواتی اختصاص دهد. این اعتبار صرفاً به مناطق نفت خیز و مناطق توسعه نیافته اختصاص می یابد و موجب کاهش سهم اعتبارات استانی این مناطق نمی شود.

تبصره - آیین نامه اجرایی این ماده ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور (دبیرخانه) به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده (۳۴) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۴ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۰

ماده ۳۴. دولت موظف است به منظور افزایش کارآمدی و اثربخشی طرحهای تملک داراییهای سرمایه‌ای با رعایت قانون نحوه اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی اقدامات زیر را به اجراء درآورد:

الف. سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است با لحاظ موارد زیر ظرف مدت یک سال از تاریخ ابلاغ این قانون «سند نظام فنی و اجرایی کشور» را تهیه و اجراء کند. ضوابط و مقررات ساخت و ساز در چهارچوب این نظام ابلاغ می‌شود:

۱. نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور شامل عوامل، اصول، برنامه‌ها و فرآیندها و اسناد (مقررات، ضوابط و دستورالعمل‌ها) مربوط به مدیریت، پیدایش، پدیدآوری و بهره‌برداری طرحهای سرمایه‌گذاری و پروژه‌های ساخت و ساز باشد.

۲. قواعد اساسی حاکم بر کارفرمایان، مجریان، پیمانکاران، مشاوران، سازندگان و تأمین‌کنندگان همه طرحها و پروژه‌هایی که از وجوه عمومی کشور استفاده می‌کنند، در این سند لحاظ شود.

۳. ویژگی‌های بخشها، دستگاههای اجرایی و تشکلهای صنفی مرتبط بخش خصوصی پیش‌بینی شده و به صورت مستمر بهبود یابد.

ب. روشهای اجرایی مناسب «مشارکت بخش عمومی. خصوصی» از قبیل «تأمین منابع مالی، ساخت، بهره‌برداری و واگذاری»، «تأمین منابع مالی، ساخت و بهره‌برداری»، «طرح و ساخت کلید در دست» و یا «ساخت، بهره‌برداری و مالکیت» را با پیش‌بینی تضمین‌های کافی و تدابیر بودجه‌ای به کارگیرد.

پ. سازوکار تأمین مالی طرحهای تملک دارایی سرمایه‌ای بزرگ و متوسط از طریق گشایش اعتبارات اسنادی ریالی و ارزی نزد بانکهای داخلی و خارجی همراه با پیش‌بینی ابزارهای مالی تضمینی را به تدریج به گونه‌ای پیاده کند که رابطه تأمین منابع مالی و اجرای طرحهای فوق با نوسانات بودجه سالانه کاهش یابد.

تبصره. آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور به عنوان متولی نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده (۴۸) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۴ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۰

ماده ۴۸. به منظور ایجاد سازوکارهای تأمین منابع مالی پایدار برای توسعه زیرساخت و ناوگان حمل و نقل کشور تشویق، حمایت و مشارکت در سرمایه‌گذاری زیرساخت‌ها، بیمه سرمایه‌گذاری‌ها در حوزه حمل و نقل و مشارکت در ساخت، توسعه و نگهداری شبکه‌ها و زیرساخت‌ها، دولت می‌تواند صندوق توسعه حمل و نقل را با سرمایه اولیه یکصد و نود هزار میلیارد (۱۹۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از دارایی‌های خود را که در اختیار وزارت راه و شهرسازی، سازمان‌ها و شرکتهای تابعه و وابسته به آن قرار دارد، با استفاده از منابع پیش‌بینی شده در این ماده و نیروی انسانی موجود وزارت راه و شهرسازی و با شخصیت حقوقی مستقل دولتی وابسته به وزارت راه و شهرسازی تشکیل دهد. این صندوق، طبق اساسنامه خود و در چهارچوب مصوبات هیأت امنای متشکل از وزرای راه و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور توسط هیأت عامل، فعالیت می‌کند.

۱. شرایط و مقررات فعالیت، منابع، مصارف، انحلال، ارکان صندوق، وظایف و اختیارات هیأت‌امنا و هیأت‌عامل، به موجب اساسنامه آن صندوق است که به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و هماهنگی وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور، حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۲. در صورت انحلال صندوق، کلیه اموال و دارایی‌های آن پس از کسر تعهدات و بدهیها، به دولت تعلق دارد.

۳. فعالیت‌های صندوق از هر گونه مالیات و عوارض معاف است.

۴. منابع صندوق عبارتند از:

- الف. سرمایه اولیه دولت از طریق سازوکار بودجه‌های سنواتی تأمین می‌شود.
- ب. تمام یا بخشی از عوارض خودرو، جاده، سوخت که در قوانین درج گردیده است بر اساس اساسنامه مصوبه هیأت دولت
- پ. درآمدهای حاصل از طرحهای دولتی که بهره‌برداری و نگهداری آن به بخش غیردولتی واگذار می‌شود.
- ت. درآمدهای حاصل از پروژه‌های مشارکتی که استهلاک اصل و فرع سرمایه‌گذاری آن اتمام یافته و به دولت منتقل شده است.
- ث. درآمد حاصل از واگذاری املاک و اراضی مازاد وزارت راه و شهرسازی
۵. انجام کلیه عملیات پولی صندوق صرفاً از طریق بانکهای دولتی و غیردولتی طرف قرارداد عاملیت با صندوق، صورت می‌گیرد. صندوق موظف است منابع مالی خود را صرفاً در بانکهای طرف قرارداد، سپرده‌گذاری نماید و اعطای تسهیلات و ارائه تضامین به متقاضیان متناسب با سپرده‌گذاری صندوق نزد بانکهای عامل صورت می‌پذیرد.

ماده (۵۶) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۴ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۰

ماده ۵۶. به وزارت راه و شهرسازی اجازه داده می‌شود در محدوده شهرها نسبت به جابه‌جایی خطوط ریلی و کاهش حریم آن اقدام کند. شهرداری‌ها و واحدهای استانی وزارت مذکور مجاز به ایجاد و احداث خیابان در حریم خطوط جمع‌آوری شده برابر طرحهای جامع و تفصیلی می‌باشند.

ماده (۳) قانون برنامه ششم توسعه

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۵ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۱

به منظور دستیابی به رشد اقتصادی متوسط سالانه هشت درصد (۸٪) و ضریب جینی (۰/۳۴) در سال پایانی برنامه، اهداف کمی کلان و بخشهای اقتصادی به تفکیک جداول (۲) و (۳) تعیین می‌شود:

جدول شماره (۲): تصویر متغیرهای اقتصادی بخش‌های اقتصادی در دوره برنامه ششم (درصد)

شاخص‌ها	کشاورزی	نفت	معادن	صنعت	آب و برق و گاز	ساخت‌وساز	حمل و نقل و انبارداری	ارتباطات	سایر خدمات	جمع
متوسط رشد سالانه ارزش افزوده (درصد)	۸/۰	۷/۰	۸/۸	۹/۳	۹/۰	۷/۵	۸/۳	۱۹/۴	۵/۸	۸/۰
متوسط رشد سالانه اشتغال (درصد)	۳/۹	۲/۱	۴/۶	۳/۴	۶/۶	۳/۷	۵/۰	۹/۵	۴/۳	۳/۹
متوسط رشد سالانه سرمایه‌گذاری (درصد)	۲۰/۳	۳۹/۵	معادن ۲/۱	۳۰/۲	۲۶/۵	۲۲/۶	۵۱/۸	۱۸/۱	۲۱/۵	متوسط رشد سالانه سرمایه‌گذاری (درصد)
متوسط رشد سالانه بهره‌وری کل عوامل تولید (درصد)	۳/۲	۱/۸	۲/۴	۲/۰	۲/۰	۲/۸	۲/۱	۶/۵	۰/۸	۲/۸

جدول شماره (۳): منابع مالی سالانه سرمایه گذاری برنامه ششم به تفکیک روش های مختلف تأمین - هزار میلیارد ریال

سهم در برنامه ششم (درصد)	متوسط برنامه	۱۴۰۰	۱۳۹۶	۱۳۹۵	
۱۲/۹	۹۹۶	۱۴۷۰	۶۲۷	۵۷۵	تملك داراییهای سرمایه‌ای
۲۴/۷	۱۹۰۰	۲۵۷۵	۱۴۳۰	۱۲۰۲	تسهیلات بانکی برای سرمایه‌گذاری
۹/۳	۷۱۴	۹۲۸	۳۷۹/۵	۳۶۲	صندوق توسعه ملی
۱۲/۴	۹۵۶	۱۴۸۱	۴۸۸	۴۰۰	بازار سرمایه
۱۲/۴	۹۵۷	۱۲۳۱	۷۱۲	۶۰۳	شرکتها و موسسات دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی
۳/۰	۲۲۸	۳۰۹	۱۷۱	۱۴۴	آورده اشخاص
۲۵/۳	۱۹۵۵	۱۵۷۵	۲۹۹	۶۲/۵	تأمین مالی و سرمایه‌گذاری خارجی
۱۰۰	۷۷۰۶	۹۵۶۹	۴۱۰۸	۳۳۴۹	کل منابع تأمین مالی برنامه ششم

بند (الف)، (ب)، (پ)، (ث)، (د) و (ر) ماده (۴) قانون برنامه ششم توسعه

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۵ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۱

ماده ۴ - جهت تأمین حداقل دو و هشت دهم (۲/۸) واحد درصد از رشد هشت درصد (۸٪) اقتصاد از محل ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و همچنین رشد سرمایه‌گذاری به میزان متوسط سالانه بیست و یک و چهاردهم درصد (۲۱/۴٪) در طول سالهای اجرایی برنامه، کلیه دستگاههای اجرایی با هماهنگی با دولت اقدامات زیر را به عمل آورند. مسؤلیت اجراء بر عهده دولت می‌باشد:

الف - جهت‌گیری‌ها و سیاست‌های لازم برای تجهیز منابع مالی مورد نیاز سرمایه‌گذاری از جمله تأمین منابع مالی خارجی تا متوسط سالانه سی میلیارد دلار از خطوط اعتباری بانکهای خارجی در قالب تأمین مالی خارجی (فاینانس) خودگردان با اولویت تأمین مالی اسلامی، پانزده میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار به شکل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و بیست میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار قراردادهای مشارکتی خارجی

تبصره - استفاده دستگاههای اجرایی از تسهیلات مالی خارجی با اولویت تأمین مالی اسلامی در طول اجرای قانون برنامه ششم در قالب قوانین بودجه سنواتی مجاز است.

ب - محترم شمردن و حمایت از حقوق مالکیت و تولید ثروت و نگاه ارزشی به کار و ثروت آفرینی از راههای قانونی و مشروع و عدم مداخله در تصمیم‌گیری فعالان اقتصادی و تدوین نظام نگاه‌داری نوین در بخش دولتی همراه با ممنوعیت سرمایه‌گذاری جدید برای بخش دولتی در فعالیتهایی که بخش خصوصی در رقابت سالم با هزینه کمتر و کارایی بیشتر قادر به انجام آن می‌باشد به نحوی که در پایان سال اول اجرای قانون برنامه اقدامات لازم برای اجرای این حکم توسط دولت تصویب و ابلاغ گردد.

پ - اولویت اقتصادی در سیاست خارجی کشور با هدف جذب دانش و نوآوری از کشورهای صاحب فناوری و توسعه بازارهای صادراتی (کالایی و کشوری) خدمات فنی و مهندسی و کالاهای ایرانی، اعزام نیروی کار، جذب اساتید و متخصصان برای آموزش و انتقال فن و فناوری (تکنولوژی) برای نیروهای ایرانی، تلاش برای الحاق به سازمان تجارت جهانی برای جلوگیری از اعمال تبعیض‌های ناروا علیه صادرات ایران با رعایت مصالح کشور

ث - جذب شرکتهای معتبر جهانی و منطقه‌ای در زنجیره تولید داخلی به شکل مستقیم و با اولویت مشارکت با سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان داخلی به منظور افزایش توانمندی، رقابت‌پذیری و صادرات کالاها و خدمات تولیدی با رفع موانع قانونی و حقوقی براساس عزت، حکمت و مصلحت و مشروط به عدم نفوذ فرهنگ غربی

د - اجازه حضور و مشارکت مؤسسات مالی و اعتباری خارجی در ایران در چهارچوب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵ و قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۱/۳/۴

ر - دولت مجاز است برای تأمین مالی خارجی طرحهای اقتصادی بخش غیردولتی که توجیه فنی، اقتصادی آن به تصویب شورای اقتصاد رسیده باشد، تضامین لازم توسط بانک عامل و یا سازمان‌های توسعه‌ای را تضمین نماید.

ماده (۴۶) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۴ تاریخ: ۱۳۹۶/۱/۲۰

ماده ۴۶- به منظور رونق تولید، نوسازی صنایع، حمایت هدفمند از صنایع دارای اولویت سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و همچنین توسعه صادرات غیرنفتی، دولت و دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط به شرح زیر اقدام می‌کنند:

الف - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون، فهرست اولویت‌های صنعتی (با اولویت صنایع معدنی) را با رعایت ملاحظات آمایش سرزمینی و تعادل بخشی منطقه‌ای به تصویب هیأت وزیران برساند.

ب - دولت مکلف است طرح جایگزینی محصولات کم‌بازده صنعتی و پرمصرف مانند خودروهای فرسوده را سالانه بیست درصد (۲۰٪) از سال دوم اجرای قانون برنامه با اعطای مشوقه‌های مورد نیاز اجراء نماید.

تبصره - آیین‌نامه اجرائی مربوط با پیشنهاد مشترک سازمان، وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، نفت و نیرو ظرف مدت شش ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

پ - بانک مرکزی (شورای پول و اعتبار) مکلف است سیاست‌های پرداخت تسهیلات بانکی را به گونه‌ای تنظیم نماید که سهم بخش صنعت و معدن از تسهیلات پرداختی سالانه طی اجرای قانون برنامه حداقل چهارصد (۴۰٪) باشد.

ت - دولت مکلف است با رعایت تبصره (۳) ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ طی اجرای قانون برنامه سازوکار لازم برای پوشش خطرات افزایش سالانه بیش از ده درصد (۱۰٪) نرخ ارز را در بودجه سنواتی پیش‌بینی کند و برای بنگاه‌های اقتصادی دریافت‌کننده تسهیلات ارزی طراحی و به اجراء درآورد.

ث - دستگاه‌های اجرائی نظیر شهرداری‌ها، محاکم دادگستری، نیروی انتظامی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلفند تا پایان سال دوم برنامه دستورالعمل‌ها و فرآیندهای داخلی و زیرساخت‌های نرم‌افزاری خود را به گونه‌ای آماده نمایند تا دریافت اطلاعات از متقاضیان و محاسبه کلیه حقوق و عوارض دولتی مانند بیمه، مالیات، حقوق مالکانه و جریمه‌های آنها، جریمه‌ها و عوارض شهرداری و نیز اعتراضات وارده بر آن محاسبات صرفاً با استفاده از نرم‌افزار و بدون حضور نیروی انسانی هم‌زمان با ارسال الکترونیکی درخواست یا اظهارنامه مربوطه میسر شود و همراه با توضیح کامل محاسبات به صورت برخط (آنلاین) به متقاضی اعلام و پرداخت‌ها و دریافت‌ها از طریق الکترونیکی انجام شود.

ج - دولت با همکاری سایر قوا مکلف است به گونه‌ای برنامه‌ریزی و اقدام نماید که ورود کالای قاچاق در طول سال‌های اجرای قانون برنامه، سالانه حداقل ده درصد (۱۰٪) کاهش یابد و از سال اول اجرای قانون برنامه از فعالیت مبادی ورودی غیرمجاز زمینی و دریایی که خارج از کنترل گمرک است جلوگیری به عمل آورده و گزارش سالانه آن را به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

چ - سپرده‌گذاری ده درصد (۱۰٪) سالانه (ارزی) از منابع ورودی صندوق توسعه ملی در قبال اخذ خط اعتباری ریالی برای ارائه تسهیلات ریالی به صنایع کوچک و متوسط تعاونی و غیردولتی در چهارچوب اساسنامه دائمی صندوق توسعه ملی از طریق بانک‌های عامل دولتی انجام می‌شود.

ح - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است حداکثر تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، طرح نوسازی و بازسازی صنایع را به نحوی که منجر به کاهش مصرف و شدت انرژی و آلاینده‌گی و افزایش بازدهی و ارتقای کیفیت تولیدات داخلی و رقابت‌پذیری آنها شود، تدوین و پس از تصویب هیأت وزیران اجرائی نماید. دولت موظف است اقدامات حمایتی و تشویقی و همچنین تأمین تسهیلات اعتباری مورد نیاز را در قالب بودجه سنواتی پیش‌بینی کند.

خ - دولت مکلف است در راستای تقویت صادرات غیرنفتی و حمایت مؤثر از فعالیت صنایع کوچک و متوسط و دریایی کشور و توسعه فعالیت‌های معدنی، حمایت لازم را از صندوق ضمانت صادرات ایران، صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک، تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک، بیمه فعالیت‌های معدنی و صنایع دریایی در طی سال‌های اجرای قانون برنامه به عمل آورد.

د - دولت مکلف است توسعه و هدفمندسازی پژوهش، آموزش، تولید و تبلیغات و همچنین توسعه تجارت الکترونیک فرش و ایجاد خانه فرش در بازارهای هدف و موردنظر برای هویت‌بخشی، ارتقای کیفیت تولید و روان‌سازی، سفارش‌پذیری، حمایت از ایجاد و توسعه و تجهیز کارگاه‌های متمرکز و غیرمتمرکز و اتحادیه‌ها و شرکتهای تعاونی فرش دستباف روستایی و شهری سراسر کشور و نیز صنایع و خدمات جانبی فرش دستباف به منظور ارتقاء و بهبود بهره‌وری، تثبیت و افزایش سهم صادراتی و بازاریابی‌های داخلی و خارجی را به عمل آورد.

تبصره - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف به پیگیری اجرای حکم این بند در دولت است.

حکم ماده (۴۶) این قانون بر حکم ماده (۱۷) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور حاکم است.

ماده (۵۲) قانون برنامه ششم توسعه

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۵ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۱

به منظور تقویت اقتصاد حمل و نقل ریلی و ترغیب سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در این زمینه و تسریع و تسهیل اجرای طرح‌ها (پروژه‌ها) و افزایش رضایتمندی و اقبال عمومی از خدمات ارائه شده در این نوع حمل و نقل:

الف- سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در احداث و بهره‌برداری از حمل و نقل ریلی درون‌شهری و برون‌شهری مانند سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته تلقی شده و مشمول کلیه قوانین و مقررات مرتبط با سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته خواهد بود.

ب- مالیات بر ارزش افزوده خدمات حمل و نقل ریلی علاوه بر معافیت‌های مذکور در بند (۱۲) ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده با نرخ صفر محاسبه خواهد شد.

پ- وزارت راه و شهرسازی موظف است با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷ و الحاقات بعدی آن و قانون حمایت از سامانه‌های حمل و نقل ریلی شهری و حومه‌ای مصوب ۱۳۸۵/۵/۲۲ شرکت حمل و نقل ریلی مسافری حومه‌ای را با هدف ساماندهی حاشیه شهرها و توسعه امور حمل و نقل ریلی حومه‌ای و ساخت خطوط مستقل حومه‌ای در زیرمجموعه شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران تشکیل دهد. این شرکت با همکاری شهرداری‌های مربوطه متولی کلیه امور حمل و نقل ریلی مسافری حومه‌ای در کشور می‌باشد. فعالیت شرکت‌های قطارهای شهری به طور مستقل در امور توسعه حمل و نقل ریلی حومه بلامانع است. اساسنامه شرکت حمل و نقل ریلی مسافری حومه‌ای ظرف مدت شش ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون به پیشنهاد مشترک سازمان، وزارت راه و شهرسازی و وزارت کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده (۵۳) قانون برنامه ششم توسعه

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۵ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۱

شرکت مادر تخصصی فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران و شرکت‌های فرودگاهی وابسته و شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران مشمول مزایای قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۰/۷/۷ می‌شوند.

ماده (۵۴) قانون برنامه ششم توسعه

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۵ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۱

وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور، وزارتخانه‌های کشور و راه و شهرسازی ضمن حمایت از سازندگان داخلی تجهیزات مورد نیاز صنعت حمل و نقل ریلی شهری و بین شهری، خرید خارجی تجهیزات مورد نیاز را به گونه‌ای سازماندهی نماید که ضمن رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی به ازای خریدهای خارجی، انتقال فناوری به داخل کشور صورت گیرد به نحوی که تا پایان اجرای قانون برنامه حداقل هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) دانش طراحی و ساخت تجهیزات مورد نیاز صنعت حمل و نقل ریلی شهری و بین شهری با کمک و استفاده از نهادهای علمی و فناوری ملی نظیر جهاد دانشگاهی، دانشگاهها و مراکز پژوهشی و شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی صورت گیرد.

ماده (۵۷) قانون برنامه ششم توسعه

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۵ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۱

الف- دولت مکلف است به منظور تکمیل و اجرای طرح‌های (پروژه‌های) **حمل و نقل ریلی**، دوخطه کردن مسیرها و احداث خطوط برقی و سریع‌السیر، علاوه بر مشارکت‌های دولتی- خصوصی و افزایش اعتبارات این حوزه در بودجه سالانه، یک درصد (۱٪) منابع حاصل از فروش نفت و گاز سهم دولت را در قالب بودجه سالانه به وزارت راه و شهرسازی اختصاص دهد تا طرح‌های حمل و نقل ریلی با اولویت مناطق کمتر توسعه یافته اجراء گردد.

ب- با توجه به قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت مصوب ۱۳۸۶/۹/۱۸ به گونه‌ای برنامه‌ریزی شود که در طول اجرای قانون برنامه سهم حمل و نقل ریلی بار حداقل به سی درصد (۳۰٪) و سهم حمل و نقل ریلی مسافر حداقل به بیست درصد (۲۰٪) برسد.

ماده (۵۸) قانون برنامه ششم توسعه

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۵ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۱

دولت مکلف است نسبت به تضمین تسهیلات و تأمین ناوگان و تجهیزات قطار شهری شهرها و حومه آنها از محل منابع پیش‌بینی شده در بودجه سنواتی به‌نحوی اقدام نماید که تا پایان اجرای قانون برنامه دوهزار دستگاه واگن و تجهیزات مربوط با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ با اصلاحات بعدی آن به خطوط ریلی شهری اضافه شود. شهرداری‌ها نیز موظفند نسبت به توسعه قطار شهری از محل منابع خود اقدام نمایند.

ماده (۱۲۲) و (۱۲۳) قانون برنامه ششم توسعه

سال تصویب: ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۹۹۵ تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۱

ماده ۱۲۲- قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن تنفیذ و قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ و قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ و ماده (۶۶) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی به‌عنوان بخشی از این قانون در طول اجرای قانون برنامه حاکم بوده و با لحاظ موارد زیر اعمال می‌گردد:

الف- بر احکام این قانون، حکم ماده (۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب سال ۱۳۹۵ حاکم است.

ب- حکم ماده (۱۶) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور در طول اجرای قانون برنامه ششم توسعه بر قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن حاکم است.

ماده ۱۲۳ - سیاست‌های کلی برنامه ششم و سایر سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری لازم‌الاجراء است.

قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه

سال تصویب: ۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی

ماده واحده - موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه مشتمل بر یک مقدمه، (۱۲) ماده و یک تشریفات (پروتکل) به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره ۱- ارجاع اختلافات موضوع مواد (۹) و (۱۰) این موافقتنامه به داوری توسط دولت جمهوری اسلامی ایران منوط به رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است.

تبصره ۲- در اجرای ماده (۱۲) این موافقتنامه رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

ماده ۱- تعاریف

از نظر این موافقتنامه معانی اصطلاحات به کار رفته به شرح زیر خواهد بود:

۱- اصطلاح «سرمایه گذاری» عبارت از هر نوع دارایی از جمله موارد زیر است که توسط سرمایه گذاران یک طرف متعاقد در قلمرو طرف متعاقد دیگر و طبق قوانین و مقررات طرف متعاقد اخیر به کار گرفته شود:

الف - اموال منقول و غیرمنقول و نیز حقوق اموال مربوط به آنها،

ب - سهام یا هر گونه مشارکت در سرمایه شرکتها،

پ - حق نسبت به پول یا هر عملیات مربوط به سرمایه گذاری که دارای ارزش مالی باشد،

ت - حقوق مالکیت معنوی به ویژه از قبیل، حق تألیف، حق اختراع، حق اختراع با مدت محدود، طرحها یا نمونه های صنعتی، علائم و اسامی تجاری و دانش فنی،

ث - حقوقی که به موجب قانون یا قرارداد طبق قوانین و مقررات طرف متعاقد اخیر اعطاء شده باشد مانند حقوق مربوط به اکتشاف، توسعه، استخراج و بهره برداری از منابع طبیعی

هر گونه تغییر در شکل یک سرمایه گذاری مادامی که این تغییرات مغایر با قوانین و مقررات طرف متعاقد اخیرالذکر نباشد تأثیری در ماهیت آن به عنوان سرمایه گذاری نخواهد داشت.

۲- اصطلاح «سرمایه گذار» در مورد هر یک از طرفهای متعاقد به معنی زیر است:

الف - اشخاص حقیقی که به موجب قوانین و مقررات آن طرف متعاقد، اتباع آن دولت به شمار آیند و تابعیت دولت طرف متعاقدی که سرمایه گذاری ها در قلمرو آن صورت پذیرفته را دارا نباشند.

ب - اشخاص حقوقی که به موجب قوانین و مقررات آن طرف متعاقد تأسیس شده و مرکز اداره آنها در قلمرو طرف متعاقد مزبور قرار داشته باشد.

۳- اصطلاح «عواید» به معنی وجوهی است که از سرمایه گذاری حاصل شده باشد از جمله سود حاصل از سرمایه گذاری، سود سهام، کارمزد و حق الامتیاز

۴- اصطلاح «قلمرو یک طرف متعاقد» به معنی قلمرو جمهوری اسلامی ایران یا قلمرو فدراسیون روسیه، حسب مورد می باشد.

۵- اصطلاح «قوانین و مقررات یک طرف متعاقد» به معنی قوانین یا مقررات جمهوری اسلامی ایران یا قوانین و مقررات فدراسیون روسیه، حسب مورد می باشد.

ماده ۲- تشویق و پذیرش سرمایه گذاریها

۱- هر یک از طرفهای متعاقد، در حدود قوانین و مقررات خود تلاش خواهد کرد تا زمینه مناسب جهت جلب سرمایه گذاری های سرمایه گذاران طرف متعاقد دیگر را در قلمرو خود فراهم آورد.

۲- هر یک از طرفهای متعاقد با رعایت قوانین و مقررات خود نسبت به پذیرش سرمایه گذاری های سرمایه گذاران طرف متعاقد دیگر در قلمرو خود اقدام خواهد کرد.

۳- هر یک از طرفهای متعاقد پس از پذیرش سرمایه گذاری، کلیه مجوزهایی را که طبق قوانین و مقررات خود جهت تحقق سرمایه گذاری مزبور لازم است اعطاء خواهد کرد.

ماده ۳- رفتار نسبت به سرمایه گذاریها

۱- هر یک از طرفهای متعاقد اعمال رفتار عادلانه و منصفانه نسبت به سرمایه گذاری های سرمایه گذاران طرف متعاقد دیگر در خصوص مدیریت، نگهداری، بهره مندی، استفاده یا فروش این سرمایه گذاری ها را در قلمرو خود تضمین خواهد کرد.

۲- رفتار موضوع بند (۱) این ماده به همان اندازه مساعد خواهد بود که رفتار آن طرف متعاقد نسبت به سرمایه گذاری های سرمایه گذاران خود یا سرمایه گذاری های سرمایه گذاران هر کشور ثالث اعمال می نماید، هر کدام که سرمایه گذار مساعدتر بداند، مساعد است.

۳- هر یک از طرفهای متعاقد بر اساس قوانین و مقررات خود حق اعمال و معرفی استثنائات بر رفتار ملی اعطاء شده طبق بند (۲) این ماده را، نسبت به سرمایه گذاری های سرمایه گذاران خارجی محفوظ خواهد داشت.

۴- مفاد بند (۲) این ماده در ارتباط با رفتار ملل کامله الوداد نباید به نحوی تفسیر شود که یک طرف متعاقد را ملزم نماید منافع، امتیازات و مزایایی را که طرف متعاقد مزبور به سرمایه گذاران هر کشور ثالث در رابطه با موارد زیر اعطاء کرده یا در آینده اعطاء می کند، به سرمایه گذاری های سرمایه گذاران طرف متعاقد دیگر اعطاء نماید:

الف - در رابطه با مشارکت در یک منطقه آزاد تجاری، اتحادیه گمرکی یا اقتصادی، بازار مشترک یا سازمان های اقتصادی مشابه،

ب - به موجب موافقتنامه های منعقد برای اجتناب از اخذ مالیات مضاعف، یا سایر ترتیبات راجع به مسائل مالیاتی

۵ - بدون لطمه به مفاد مواد (۴)، (۵) و (۹) این موافقتنامه، هیچ یک از طرفهای متعاقد الزامی به موجب این موافقتنامه ندارد که رفتاری را اعمال نماید که از رفتار اعمال شده توسط طرف متعاقد مزبور طبق هر نوع موافقتنامه چندجانبه مربوط به رفتار با سرمایه گذاریها که هر دو طرف متعاقد عضو آن هستند یا از زمان الحاق کشور آن به سازمان جهانی تجارت طبق تعهدات خود به موجب موافقتنامه تأسیس سازمان جهانی تجارت که در تاریخ ۱۵ آوریل ۱۹۹۴ میلادی (برابر با ۲۶ فروردین ۱۳۷۳ هجری شمسی) به امضاء رسیده، از جمله تعهدات به موجب موافقتنامه عمومی تجارت خدمات، مساعدتر باشد.

ماده ۴- مصادره و جبران خسارت

۱- سرمایه گذاری های سرمایه گذاران یک طرف متعاهد در قلمرو طرف متعاهد دیگر ملی و مصادره نخواهد شد یا تحت تدابیر مشابه که دارای آثار مشابه مصادره یا ملی شدن (که از این پس «مصادره» نامیده می شود) قرار نخواهد گرفت، به جز زمانی که اقدامات مزبور برای اهداف عمومی، به موجب فرآیند ایجاد شده بر اساس قوانین و مقررات طرف متعاهد اخیرالذکر، به روش غیر تبعیض آمیز و در مقابل پرداخت سریع، مؤثر و مناسب خسارت انجام شود. میزان جبران خسارت بدون تأخیر پرداخت خواهد شد.

۲- جبران خسارت مورد اشاره در بند (۱) این ماده معادل ارزش روز سرمایه گذاری مصادره شده بلافاصله قبل از زمان مصادره یا زمان آگاهی عموم از مصادره قریب الوقوع، هر کدام که زودتر باشد، محاسبه می گردد. جبران خسارت به ارزی که آزادانه قابل تبدیل باشد پرداخت خواهد شد و با رعایت مفاد ماده (۶) این موافقتنامه آزادانه از قلمرو طرف متعاهد دوم به قلمرو طرف متعاهد نخست قابل انتقال خواهد بود. خسارت شامل نرخ بازده محاسبه شده بر اساس نرخ غالب بازده در بازار از زمان مصادره تا زمان پرداخت غرامت، خواهد بود.

ماده ۵- جبران خسارت برای زیانها

سرمایه گذاران هر یک از طرفهای متعاهد که سرمایه گذاری های آنها به علت هر نوع مخاصمه مسلحانه، انقلاب یا سایر حوادث مشابه در قلمرو طرف متعاهد دیگر دچار خسارت شود در خصوص اعاده مال، پرداخت غرامت، جبران خسارت یا دیگر ترتیبات حل و فصل اختلاف، از رفتاری برخوردار خواهند شد که طرف متعاهد اخیرالذکر نسبت به سرمایه گذاران یک کشور ثالث یا سرمایه گذاران خود، هر کدام که برای سرمایه گذار مساعدتر باشد، اعمال می کند.

ماده ۶- انتقالات پرداختها

۱- هر یک از طرفهای متعاهد طبق قوانین و مقررات خود و پس از آن که سرمایه گذاران طرف متعاهد دیگر تمامی تعهدات مالی خود به طرف متعاهد نخست از جمله مالیات ها را ایفاء نمودند، اجازه خواهد داد که در مورد سرمایه گذاری های موضوع این موافقتنامه به ویژه انتقالات زیر به صورت آزاد و بدون تأخیر به خارج از قلمرو آن انجام شود:

الف - عواید،

ب - مبالغ حاصل از فروش و (یا) تصفیه تمام یا قسمتی از سرمایه گذاری،

پ - مبالغ پرداخت شده به موجب مواد (۴) و (یا) (۵) این موافقتنامه،

ت - اقساط وامهای مربوط به سرمایه گذاری، مشروط بر آنکه از محل عملکرد سرمایه گذاری پرداخت شود،

ث - حقوق ماهیانه و دستمزدهای دریافتی توسط کارکنان سرمایه گذار که پروانه کار مرتبط با آن سرمایه گذاری در قلمرو طرف متعاهد سرمایه پذیر را دارا باشند.

ج - وجوه پرداختی ناشی از تصمیم مرجع مذکور در ماده (۹) این موافقتنامه

۲- انتقالات پرداخت ها بدون تأخیر به ارزی که آزادانه قابل تبدیل باشد و به نرخ جاری در روز انتقال طبق مقررات ارزی طرف متعاهدی انجام خواهد شد که سرمایه گذاری در قلمرو آن صورت پذیرفته است.

ماده ۷- جانیشینی

هرگاه یکی از طرفهای متعاهد یا مؤسسه تعیین شده توسط آن به موجب یک قرارداد بیمه یا تضمین که در خصوص یک سرمایه گذاری انجام شده در قلمرو طرف متعاهد دیگر در مقابل خطرات غیر تجاری منعقد کرده است، پرداختی به سرمایه گذار خود نماید، طرف متعاهد اخیرالذکر باید جانیشینی طرف متعاهد نخست یا مؤسسه تعیین شده توسط آن را نسبت به همه حقوق و مطالبات سرمایه گذار به رسمیت بشناسد. طرف متعاهد نخست یا مؤسسه تعیین شده توسط آن مستحق خواهد بود این حقوق و مطالبات را طبق قوانین و مقررات طرف متعاهد اخیرالذکر به همان اندازه که سرمایه گذار استحقاق آن را داشته است اعمال یا اجراء نماید.

ماده ۸- دامنه شمول موافقتنامه

این موافقتنامه در مورد تمامی سرمایه گذاری های سرمایه گذاران یک طرف متعاهد در قلمرو طرف متعاهد دیگر که از ۱۳۷۰/۱۰/۱۱ هجری شمسی برابر با اول ژانویه ۱۹۹۲ میلادی انجام شده باشد اعمال خواهد شد. در هر صورت این موافقتنامه، نسبت به اختلافات راجع به سرمایه گذاری که قبل از لازم الاجراء شدن آن مطرح شده یا نسبت به هر گونه ادعاهای مربوط به سرمایه گذاری ها که ناشی از وقایعی است که قبل از لازم الاجراء شدن موافقتنامه رخ داده، اعمال نخواهد شد.

ماده ۹- حل و فصل اختلافات بین یک طرف متعاهد و سرمایه گذار طرف متعاهد دیگر

۱- چنانچه به موجب این موافقتنامه اختلافی میان یک طرف متعاهد و یک سرمایه گذار طرف متعاهد دیگر درباره یک سرمایه گذاری سرمایه گذار در قلمرو طرف متعاهد نخست بروز کند، طرف متعاهد نخست و سرمایه گذار در ابتداء تلاش خواهند کرد که اختلاف را از طریق مذاکره و مشاوره حل و فصل کنند.

۲- چنانچه این اختلاف ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ کتبی ادعا توسط یک طرف به طرف دیگر اختلاف به نحوی که در بند (۱) این ماده پیش بینی شده است، حل و فصل نشود، اختلاف می تواند برای حل و فصل به انتخاب سرمایه گذار ارجاع شود به:

الف - دادگاه صلاحیتدار کشور طرف متعاقد نخست،

ب - داوری مرکز بین المللی حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری (ایکسید) که به موجب کنوانسیون حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری بین دولتها و اتباع دولتها دیگر که در تاریخ ۱۳۴۳/۱۲/۲۷ هجری شمسی برابر با ۱۸ مارس ۱۹۶۵ میلادی جهت امضاء در واشنگتن مفتوح شده، برای حل و فصل اختلاف طبق مفاد این کنوانسیون تشکیل شده است (مشروط به اینکه برای هر دو طرف متعاقد لازم الاجراء شده باشد).

پ - دیوان داوری موردی که به موجب قواعد داوری کمیسیون حقوق تجارت بین الملل سازمان ملل متحد (آنستیرال) تشکیل شود.

۳- دیوان داوری برای طرفهای اختلاف، قطعی و لازم الاتباع خواهد بود. هر طرف متعاقد اجرای این تصمیم را بر طبق قوانین و مقررات خود تضمین می کند.

ماده ۱۰- حل و فصل اختلافات بین طرفهای متعاقد

۱- کلیه اختلافات بین طرفهای متعاقد ناشی از تفسیر با اجرای این موافقتنامه ابتداء از طریق مذاکره و به طور دوستانه حل و فصل شود.

۲- چنانچه اختلاف به طور دوستانه از طریق مذاکره حل نشود، هر یک از طرفهای متعاقد می تواند ظرف مدت شش ماه از تاریخ دریافت اطلاعیه کتبی برای درخواست

مذاکره موضوع بند (۱) این ماده، اختلاف را با فرستادن اطلاعیه کتبی به طرف متعاقد دیگر، به یک دیوان داوری شامل دو داور و سرداور دیوان داوری، ارجاع کند.

۳- در صورت ارجاع اختلاف به دیوان داوری، هر یک از طرفهای متعاقد باید ظرف مدت شصت روز از دریافت اطلاعیه مذکور در بند (۲) این ماده، یک داور انتخاب نماید و داوران منتخب طرفهای متعاقد، در صورت توافق هر دو طرف متعاقد، باید ظرف مدت شصت روز از تاریخ انتخاب آخرین داور، سرداور دیوان داوری را تعیین کنند. اگر هر یک از طرفهای متعاقد داور خود را انتخاب ننماید یا داوران منصوب شده در مورد انتخاب سر داور ظرف مدت مذکور به توافق نرسند، در صورت عدم وجود توافق دیگری بین طرفهای متعاقد، هر طرف متعاقد می تواند از رئیس دیوان بین المللی دادگستری بخواهد که حسب مورد، داوری که توسط یکی طرف متعاقد انتخاب نشده یا سرداور دیوان داوری را تعیین نماید. سرداور دیوان داوری باید تبعه کشوری باشد که در زمان انتخاب با دولتهای هر دو طرف متعاقد دارای روابط سیاسی باشد.

۴- در مواردی که سر داور باید توسط رئیس دیوان بین المللی دادگستری تعیین شود، چنانچه رئیس دیوان بین المللی دادگستری از انجام وظیفه مذکور معذور باشد یا تبعه هر یک از طرفهای متعاقد باشد، انتصاب توسط نایب رئیس دیوان بین المللی دادگستری انجام خواهد شد، و اگر نایب رئیس نیز از انجام وظیفه مذکور معذور باشد یا تبعه هر یک از طرفهای متعاقد باشد، انتصاب توسط عضو ارشد دیوان مذکور که تبعه هیچ یک از طرفهای متعاقد نباشد و به نحو دیگری از انجام وظیفه مذکور معذور نباشد انجام خواهد شد.

۵- تصمیمهای دیوان داوری با اکثریت آراء اتخاذ خواهد شد. این تصمیمها برای طرفهای متعاقد قطعی و الزام آور خواهد بود. هر طرف متعاقد باید هزینه فعالیتهای عضو دیوان را که انتخاب نموده و نمایندگی خود در جریان رسیدگی داوری را پردازد. هزینه مربوط به فعالیتهای سرداور دیوان داوری و سایر هزینه ها به طور مساوی توسط طرفهای متعاقد پرداخت خواهد شد. در هر صورت، دیوان داوری می تواند در رأی خود حکم کند که میزان بیشتری از هزینه ها توسط یکی از طرفهای متعاقد پرداخت شود و این تصمیم برای هر دو طرف متعاقد الزام آور خواهد بود. دیوان داوری آیین رسیدگی خود و محل داوری را به صورت مستقل تعیین می کند.

ماده ۱۱- مشورت

طرفهای متعاقد در صورت درخواست هر یک از آنها، در خصوص موضوعات مربوط به تفسیر یا اجرای این موافقتنامه مشورت خواهند نمود.

ماده ۱۲- لازم الاجراء شدن و مدت موافقتنامه

۱- این موافقتنامه سی روز پس از تاریخ آخرین اطلاعیه کتبی هر یک از طرفهای متعاقد به طرف متعاقد دیگر مبنی بر اینکه تشریفات داخلی مقرر طبق قوانین و مقررات خود را درباره لازم الاجراء شدن این موافقتنامه به عمل آورده است برای مدت ده سال به موقع اجراء گذارده خواهد شد. در صورت انقضای مدت مذکور، اعتبار موافقتنامه به طور خود کار برای دوره های زمانی پنجساله تمدید خواهد شد، مگر آنکه یکی از طرفهای متعاقد حداقل دوازده ماه قبل از پایان مدت دوره مربوط، طرف متعاقد دیگر را به طور کتبی از قصد خود برای فسخ موافقتنامه مطلع نماید.

۲- این موافقتنامه ممکن است با رضایت متقابل کتبی طرفهای متعاقد اصلاح شود. هر اصلاح پس از اعلام کتبی هر طرف متعاقد به طرف متعاقد دیگر مبنی بر تکمیل تشریفات داخلی مقرر برای لازم الاجراء شدن این قبیل اصلاحات، لازم الاجراء خواهد شد.

۳- پس از فسخ این موافقتنامه، مفاد آن در مورد سرمایه گذاری های مشمول این موافقتنامه که پیش از فسخ آن انجام شده باشند، برای یک دوره اضافی ده ساله مجری خواهد بود.

بند ب ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

سال تصویب: ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۴۸ تاریخ ۱۳۹۴/۲/۳۰

ماده ۲- دولت موظف است:

ب- همه ساله به میزان مابه التفاوت مطالبات قطعی اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی از دولت و شرکت های دولتی و بدهی قطعی شده آنان به دولت و شرکت های دولتی، در لایحه بودجه سالانه، انتشار «اوراق صکوک اجاره» را پیش بینی نماید. اوراق مزبور قابل معامله در بازار ثانویه است. آیین نامه اجرایی نحوه انتشار اوراق صکوک اجاره، بازپرداخت سود و تضمین آن حسب مورد توسط دولت و شرکت های دولتی ذی ربط، ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران می رسد. اوراق صکوک اجاره در این قانون عبارت است از اوراق بهادار قابل نقل و انتقال که نشان دهنده مالکیت مشاع دارنده در منافع دارایی مورد اجاره باشد.

ماده (۶) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

سال تصویب: ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۴۸ تاریخ ۱۳۹۴/۲/۳۰

مواردی که بدهی های شرکت های دولتی با تأیید سازمان حسابرسی، ناشی از تکالیف قانونی بوده است و بر اساس حکم قانونی، دولت مجاز به تضمین بازپرداخت آنها شده است و همچنین بدهی شرکت های مادر تخصصی ناشی از تعهدات دریافت تسهیلات برای اجرای طرح ها و پروژه های سرمایه گذاری که بعداً سهام آنها یا به شکل دارایی در چارچوب مقررات قانونی مربوط واگذار شده لیکن تعهدات مذکور به شرکت جدیدالتأسیس منتقل نگردیده است و سهام آنها با رعایت مقررات قانونی مربوط واگذار شده است، با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران به بدهی دولت منتقل می شود و طبق ماده (۱) این قانون و یا از محل اعتبارات مصوب مربوط در قوانین بودجه سنواتی مورد تسویه قرار می گیرد.

سرمایه دولت در شرکت های مادر تخصصی مربوط، معادل مبالغ بدهی های انتقال یافته موضوع این ماده به دولت، افزایش می یابد. گزارش اجرای این ماده هر شش ماه یک بار توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی و دیوان محاسبات کشور ارسال می شود.

ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

سال تصویب: ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۴۸ تاریخ ۱۳۹۴/۲/۳۰

ماده ۱۲- به کلیه وزارتهای تابعه و وابسته به آنها و سازمانها و مؤسسات دولتی و کلیه دارندگان عنوان و ردیف در قوانین بودجه کل کشور اجازه داده می شود سالانه تا سقف یکصد میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار به صورت ارزی و پانصد هزار میلیارد (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به صورت ریالی که هر ساله تا سقف نرخ تورم سال قبل تعدیل می گردد، در موارد مربوط به بندهای ذیل این ماده که سرمایه گذاری یا اقدام اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی یا داخلی با اولویت بخشهای خصوصی یا تعاونی به تولید، صادرات، ارتقای کیفیت، صرفه جویی یا کاهش هزینه در تولید کالا یا خدمت و زمان و بهبود کیفیت محیط زیست و یا کاهش تلفات جانی و مالی می انجامد برای نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده های نفتی و کالاهای و خدمات قابل صادرات یا واردات به قیمتهای صادراتی یا وارداتی به نرخ روز بازار آزاد یا معادل ریالی آن با احتساب حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه های متعلقه و برای سایر موارد با قیمتهای غیرارانه ای با احتساب حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه های متعلقه قرارداد منعقد کنند.

دولت مکلف است:

۱- کالا یا خدمت تولید شده یا صرفه جویی شده و منافع یا ارزش حاصله را حسب مورد و از محل درآمد، صرفه جویی، منافع یا ارزش حاصله خریداری کند.

۲- اصل و سود سرمایه گذاری و حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه های متعلقه یا منافع اقدام موضوع این ماده را به آنان پرداخت نماید.

در صورت تأمین تمام یا بخشی از منابع مورد نیاز اجزای (۱) و (۲) از بودجه کل کشور، ضمن مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور از طریق خزانه داری کل کشور اقدام می شود.

اشخاص فوق می توانند طبق قرارداد یا مجوز صادره نسبت به فروش کالا یا خدمت تولید شده یا صرفه جویی شده و منافع یا ارزش حاصله از سرمایه گذاری یا اقدام در داخل یا خارج کشور و یا بهره برداری و استفاده از آنها اقدام نمایند.

الف- طرحهای نفت و گاز از جمله افزایش ظرفیت تولید نفت خام، گاز و میعانات گازی با اولویت مخازن مشترک و افزایش ظرفیت پالایش نفت خام و میعانات گازی، افزایش تولید محصولات پتروشیمی، ذخیره‌سازی نفت خام، میعانات گازی و گاز طبیعی مخازن مشترک در مخازن غیرمستترک و داخل کشور، ذخیره‌سازی گاز در فصول کم مصرف برای استفاده در فصول پرمصرف، تبدیل درجای نفت و گاز و میعانات گازی به محصول یا برق، تزریق گاز به میدان داخلی، رشد صادرات و عبور (ترانزیت) و معاوضه (سوآپ) نفت خام، میعانات گازی و گاز و فرآورده‌های نفتی، جلوگیری از سوختن گازهای همراه نفت و میعانات گازی و جایگزینی گاز داخلی یا وارداتی با فرآورده‌های نفتی ذی‌ربط و کلیه طرحهایی که به افزایش تولید یا صرفه‌جویی در مصرف نفت خام و میعانات گازی و گاز و فرآورده‌های نفتی بیانجامد.

ب- طرحهای بهینه‌سازی مصرف انرژی در بخشهای مختلف از جمله صنعت با اولویت صنایع انرژی‌بر و حمل و نقل عمومی و ریلی درون و برون‌شهری و ساختمان، توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، گسترش استفاده از گاز طبیعی فشرده یا مایع یا گاز مایع‌شده با اولویت شهرهای بزرگ و مسیر راههای اصلی بین شهری، تولید و یا جایگزین کردن خودروهای کم‌مصرف و یا برقی با خودروهای پرمصرف و فرسوده و کاهش هزینه‌های حمل بار و مسافر و کاهش دموارژ (خسارت تأخیر) کشتیها و طرحهای حمل و نقل ریلی، جاده‌ای، دریایی، هوایی اعم از زیرساخت‌ها و وسایل حمل و نقل، طرحهایی که به کاهش گازهای گلخانه‌ای منجر می‌شود، ماشین‌آلات و واحدهای تولیدی بخش کشاورزی

پ- طرحهای احداث نیروگاه با باردهی (راندمان) بالا، افزایش تولید و بازدهی حرارتی نیروگاهها که منجر به افزایش بازدهی حرارتی شود، با اولویت نصب بخش بخار در نیروگاههای چرخه (سیکل) ترکیبی اعم از ترکیب برق و گرما (CHP) و ترکیب برق، سرما و گرما (CCHP) و مولدهای مقیاس کوچک (DG) توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، کاهش تلفات انرژی در تولید، انتقال و توزیع، بهینه‌سازی و صرفه‌جویی در مصرف برق و انرژی، برقی کردن چاههای کشاورزی با اولویت استفاده از منابع انرژی‌های نو از جمله انرژی خورشیدی، جایگزینی مصرف برق به جای گاز یا فرآورده‌های نفتی در مناطقی که توجیه اقتصادی دارد و افزایش سهم صادرات و عبور (ترانزیت) برق، تولید برق از تلفات گاز و سوخت کارخانجات

ت- طرحهای احداث سد، بندر، آب و فاضلاب، طرحهای جلوگیری از شوری و کاهش کیفیت آب، شیرین کردن آب شور و تولید آب شیرین با استفاده از روشهای مختلف با اولویت روشهای حرارتی بازیافتی، بهینه‌سازی و صرفه‌جویی در مصرف آب با کاهش تلفات آب در انتقال و توزیع، مهار و بهره‌برداری بهینه از آبهای داخلی، مشترک و مرزی و آبهایی که به دریا می‌ریزد و طرحهای جمع‌آوری و دفع بهداشتی فاضلاب و کلیه طرحهایی که به بهبود کیفیت و کاهش مصرف آب می‌انجامد، طرحهای زهکشی اراضی کشاورزی و شیوه‌های نوین آبیاری، تضمین خرید آب یا اجازه فروش آب به سرمایه‌گذاران در کلیه موارد از جمله شرب و بهداشت، صنعت، کشاورزی و آبیاری

ث- سایر طرحهایی که به ارتقای کیفیت یا کمیت کالاها و خدمات تولیدی یا صرفه‌جویی و جلوگیری از هدر رفتن سرمایه‌های انسانی، مالی، محیط زیست و زمان منجر می‌شوند.

تبصره ۱- توجیه فنی و اقتصادی و زیست محیطی، زمان‌بندی اجراء و بازپرداخت و سقف تعهد دولت در هر یک از طرحهایی که نیاز به تعهد دولت دارد با پیشنهاد وزارتخانه ذی‌ربط به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد. شورای اقتصاد مکلف است حداکثر تا مدت یک‌ماه پس از وصول هر طرح به دبیرخانه آن، رسیدگی و تعیین تکلیف کند.

تبصره ۲- صندوق توسعه ملی و بانکهای عامل موظفند به طرحهای دارای توجیه فنی و اقتصادی این ماده با اولویت، تسهیلات ارزی و ریالی پرداخت نمایند.

تبصره ۳- در مواردی که سرمایه‌گذاری یا اقدامات اشخاص موضوع این ماده منجر به افزایش درآمد عمومی و یا کاهش هزینه‌های عمومی شود، تعهد بازپرداخت اصل و سود سرمایه‌گذاری و حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه‌های متعلقه یا منافع و عواید حاصل از اقدامات، به میزان و ترتیبی که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد به عهده دولت است.

وزارت نفت مکلف است حقوق متعلق به سرمایه‌گذار یا اقدام‌کننده را مطابق مصوبه شورای اقتصاد از محل افزایش درآمد حال یا آتی یا کاهش هزینه‌ها، حسب مورد به قیمت‌های صادراتی یا وارداتی (برای سوخت) و در سایر موارد، وزارتخانه‌های ذی‌ربط و شرکتهای تابعه موظفند به سرمایه‌گذار یا اقدام‌کننده، پرداخت کنند و همزمان به حساب بدهکار دولت (خزانه‌داری کل کشور) منظور و تسویه حساب نمایند. در مواردی که در اثر سرمایه‌گذاری یا اقدامات موضوع این ماده، درآمد دستگاههای اجرایی یا شرکتهای دولتی کاهش یابد، دولت مکلف به جبران معادل کاهش درآمد دستگاههای اجرایی یا شرکتهای دولتی مربوط است.

حکم این تبصره شامل بندهای (الف) و (ب) ماده (۸۲) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران نمی‌گردد.

تبصره ۴- بازپرداخت تعهدات دولت موضوع بند (ت) این ماده از محل درآمدهای حاصل از اجرای طرحها در قوانین بودجه سنواتی صورت می‌گیرد.

تبصره ۵- در اجرای بندهای این ماده اولویت با سرمایه‌گذارانی است که نفت خام، میعانات گازی و یا فرآورده‌های نفتی را برای تسویه تعهدات دولت قبول می‌کنند.

تبصره ۶- ارزش سوخت و یا انرژی صرفه‌جویی شده براساس نوع و ترکیب سوخت مصرفی در دوره یکسال قبل از انعقاد قرارداد و طبق قیمت‌های صادراتی و یا وارداتی محاسبه و منظور می‌شود.

تبصره ۷- به وزارتخانه‌های مذکور اجازه داده می‌شود در صورت نیاز آب، برق، گاز و فرآورده‌های نفتی و سایر کالاها و خدمات یارانه‌ای تولید یا صرفه‌جویی شده را از اشخاص حقیقی یا حقوقی غیر دولتی، خصوصی یا تعاونی حسب مورد به قیمت‌های صادراتی یا وارداتی (برای سوخت) و برای سایر موارد به قیمت‌های غیر یارانه‌ای از آنان و یا سایر سرمایه‌گذاران در این زمینه خریداری یا برای ایجاد اشتغال و اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در هر استان و هر شهرستان سرمایه‌گذاری کنند. در صورت تمایل سرمایه‌گذار می‌تواند کالا یا خدمت تولید یا صرفه‌جویی شده را در داخل یا خارج به فروش برساند.

تبصره ۸- به منظور کاهش هزینه‌ها و تشویق به کاهش مصرف در کالاها و خدمات یارانه‌ای به وزارتخانه‌های مذکور و شرکتهای تابعه و وابسته ذی‌ربط به آنها در این ماده اجازه داده می‌شود با تصویب شورای اقتصاد مصارف کمتر از حد معین، آب، برق، گاز، فرآورده‌های نفتی و سایر کالاها و خدمات یارانه‌ای را با توجه به فصل، منطقه جغرافیایی، نوع مصرف و مصرف‌کنندگان، متناسب با کاهش مصرف به حداقل قیمت و یا صفر کاهش دهد.

چگونگی اجرای این تبصره با پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، نفت، نیرو، صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی شامل تعیین حد معین برای مصارف مناطق جغرافیایی، نوع مصرف و مصرف‌کنندگان و مقدار و قیمت مصرف تا دو ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد.

آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، نفت و نیرو حسب مورد حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده (۲۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

سال تصویب: ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۴۸ تاریخ ۱۳۹۴/۲/۳۰

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است به منظور تأمین سرمایه در گردش پایدار برای واحدهای صنعتی، معدنی، کشاورزی، حمل و نقل، صنوف تولیدی، بنگاههای دانش‌بنیان و شرکتهای صادراتی در حال کار (که در این ماده به اختصار «واحد» نامیده می‌شوند)، حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، دستورالعمل اجرایی افتتاح حساب ویژه تأمین سرمایه در گردش را (که به اختصار «حساب ویژه» نامیده می‌شود) در چهارچوب قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲/۸۶ و اصلاحات بعدی آن با شرایط و الزامات زیر تدوین و به شبکه بانکی کشور ابلاغ نماید:

الف- هر واحد تنها می‌تواند یک «حساب ویژه» در شبکه بانکی کشور داشته باشد. تمام یا بخشی از عواید حاصل از فروش واحد به این حساب واریز می‌شود و موجودی آن صرفاً برای پرداخت‌های قانونی و خرید نهاده‌های مورد نیاز واحد قابل استفاده است. افتتاح «حساب ویژه» برای هر واحد، مانع از داشتن انواع دیگر حسابهای بانکی توسط آن واحد نیست.

ب- بانک موظف است حسب درخواست صاحب حساب، وجوه مورد نیاز برای خرید نهاده‌های مورد نیاز تولید یا پرداخت‌های قانونی مرتبط با تولید یا صادرات را از محل موجودی حساب ویژه واحد پرداخت نموده، در صورت عدم تکافوی موجودی حساب ویژه واحد، به میزان کسری حساب و حداکثر تا سقف اعتبار حساب ویژه واحد، حساب مزبور را بدهکار نماید.

تسهیلاتی که از این طریق در اختیار واحدها قرار می‌گیرد، از نوع حد اعتباری و در قالب اعتبار در حساب جاری بوده و متناسب با مبلغ بازپرداخت شده، قابل تکرار می‌باشد. این تسهیلات صرفاً در چهارچوب عقود مصرح در فصل سوم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) و آیین‌نامه‌های آن قابل پرداخت است. بازپرداخت این تسهیلات می‌تواند از طریق واریز تدریجی وجوه حاصل از فروش به «حساب ویژه» واحد انجام شود.

پ- حد اعتباری حساب ویژه هر واحد در سال اول افتتاح حساب عبارت است از شصت درصد (۶۰٪) میانگین فروش سه ساله آخر فعالیت آن واحد (مورد تأیید سازمان امور مالیاتی کشور) و حداکثر تا سقف پانصد میلیارد ریال حد اعتباری حساب ویژه هر واحد برای سالهای بعد، براساس دستورالعمل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که به تصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید، متناسب با فروش سال قبل واحد که وجه آن به حساب ویژه واریز شده باشد، تعیین می‌شود.

ت- هر گونه استفاده غیر مجاز از حساب ویژه، جرم محسوب می‌شود و مجرم با رأی دادگاه به جریمه نقدی سه برابر مبلغ تخلف و محرومیت موقت یا دائم از تسهیلات حساب ویژه محکوم خواهد شد.

ث- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است تدابیر تشویقی و تنبیهی لازم را برای الزام کلیه بانکها و مؤسسات اعتباری در راستای تأمین سرمایه در گردش واحدها در چهارچوب مقررات این ماده اتخاذ نموده، هر شش ماه یکبار، گزارش عملکرد بانکها و مؤسسات اعتباری در این خصوص را به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

قانون نحوه پیگیری تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

سال تصویب: ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی

ماده ۱- شورایی با عضویت معاون اول رئیس جمهور، نایب رئیس اول مجلس شورای اسلامی و معاون اول رئیس قوه قضائیه به منظور کسب اطلاع از برنامه‌های سه قوه و هماهنگی لازم در جهت رفع موانع اجرائی تحقق اقتصاد مقاومتی در کشور به تناسب وظایف و اختیارات قانونی هر قوه تشکیل می‌شود.

ماده ۲- کارگروه مشترکی از قوای سه‌گانه با انتخاب شورای مذکور در ماده (۱) (ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون، موظف است در صورت لزوم با کسب نظر کارشناسی صاحب‌نظران، قوانین و مقررات مرتبط با سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی را شناسایی کند تا به منظور اصلاح، پالایش و یا لغو موارد مغایر و تنقیح موارد منطبق با این سیاست‌ها، اقدام قانونی متناسب با اختیارات هر قوه را به صورت پیشنهاداتی به ریاست آن قوه در ضمن گزارش‌های سه‌ماهه ارائه دهد.

ماده ۳- دولت مکلف است اجرای قوانین مربوط به سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی را در اولویت قرار داده و در لوایح ارسالی خصوصاً برنامه‌های پنجساله و بودجه‌های سنواری، این سیاست‌ها و احکام قانونی مربوط را مد نظر قرار دهد. بدین منظور با هماهنگی شورای مذکور در ماده (۱) و در صورت لزوم کسب نظر کارشناسی صاحب‌نظران، شاخصهای مربوط به میزان تحقق اقتصاد مقاومتی را تعیین و به صورت مستمر پایش نماید.

ماده ۴- شورای مذکور در ماده (۱) موظف است تا پایان خرداد ماه هر سال عملکرد سال گذشته و برنامه‌های یکساله هر قوه را در جهت تحقق اقتصاد مقاومتی در کشور، بررسی، جمع‌بندی و به منظور اطلاع عموم، جهت قرائت در صحن علنی به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

ماده (۱۴۹) قانون مالیاتهای مستقیم (اصلاحیه سال ۹۵)

سال تصویب: ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی

آن قسمت از دارایی‌های استهلاک‌پذیر که بر اثر به کارگیری یا گذشت زمان یا سایر عوامل بدون توجه به تغییر قیمت‌ها ارزش آن تقلیل می‌یابد و همچنین هزینه‌های تأسیس، قابل استهلاک بوده و هزینه استهلاک آنها جزء هزینه‌های قابل قبول مالیاتی تلقی می‌شود. مقررات مربوط به استهلاک‌های دارایی‌های استهلاک‌پذیر شامل جداول استهلاک‌ها و چگونگی اجرای آن با رعایت استانداردهای حسابداری توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌شود و ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

تبصره ۱- افزایش بهای ناشی از تجدید ارزیابی دارایی‌های اشخاص حقوقی، با رعایت استانداردهای حسابداری مشمول پرداخت مالیات بر درآمد نیست و هزینه استهلاک ناشی از افزایش تجدید ارزیابی نیز به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی نمی‌شود.

در زمان فروش یا معاوضه دارایی‌های تجدید ارزیابی شده، مابه‌التفاوت قیمت فروش و ارزش دفتری بدون اعمال تجدید ارزیابی در محاسبه درآمد مشمول مالیات منظور می‌شود.

آیین‌نامه اجرایی این تبصره در مورد نحوه تجدید ارزیابی، فروش و استهلاک دارایی‌های تجدید ارزیابی شده و سایر الزامات و ترتیبات اجرایی که با رعایت استانداردهای حسابداری تهیه می‌شود، به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون (۱/۱/۱۳۹۵) به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲- در صورتی که بر اثر فروش مال قابل استهلاک یا مسلوب‌المنفعه شدن ماشین‌آلات، زبانی متوجه مؤسسه گردد، زیان حاصل معادل ارزش مستهلاک نشده دارایی منتهای حاصل فروش (در صورت فروش) یکجا قابل احتساب در حساب سود و زیان همان سال است. حکم این تبصره در مورد دارایی‌های تجدید ارزیابی شده نسبت به ارزش دفتری بدون اعمال تجدید ارزیابی جاری است.

ماده (۱۳۲) قانون مالیاتهای مستقیم (اصلاحیه سال ۹۵)

سال تصویب: ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی

درآمد ابرازی ناشی از فعالیت‌های تولیدی و معدنی اشخاص حقوقی غیردولتی در واحدهای تولیدی یا معدنی که از تاریخ اجرای این ماده از طرف وزارتخانه‌های ذی‌ربط برای آنها پروانه بهره‌برداری صادر یا قرارداد استخراج و فروش منعقد می‌شود و همچنین درآمدهای خدماتی بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی گردشگری اشخاص یاد شده که از تاریخ مذکور از طرف مراجع قانونی ذی‌ربط برای آنها پروانه بهره‌برداری یا مجوز صادر می‌شود از تاریخ شروع بهره‌برداری یا استخراج یا فعالیت به مدت پنج سال و در مناطق کمتر توسعه یافته به مدت ده سال با نرخ صفر مشمول مالیات می‌باشد.

الف- منظور از مالیات با نرخ صفر روشی است که مؤدیان مشمول آن مکلف به تسلیم اظهارنامه، دفاتر قانونی، اسناد و مدارک حسابداری حسب مورد، برای درآمدهای خود به ترتیب مقرر در این قانون و در مواعد مشخص شده به سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشند و سازمان مذکور نیز مکلف به بررسی اظهارنامه و تعیین درآمد مشمول مالیات مؤدیان، بر اساس مستندات، مدارک و اظهارنامه مذکور است و پس از تعیین درآمد مشمول مالیات مؤدیان، مالیات آنها با نرخ صفر محاسبه می‌شود.

ب- مالیات با نرخ صفر برای واحدهای تولیدی و خدماتی و سایر مراکز موضوع این ماده که دارای بیش از پنجاه نفر نیروی کار شاغل باشند چنانچه در دوره معافیت، هر سال نسبت به سال قبل نیروی کار شاغل خود را حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) افزایش دهند، به ازای هر سال افزایش کارکنان یک سال اضافه می‌شود. تعداد نیروی کار شاغل و همچنین افزایش اشتغال نیروی کار در هر واحد با تأیید وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ارائه اسناد و مدارک مربوط به فهرست بیمه تأمین اجتماعی کارکنان محقق می‌شود. در صورت کاهش نیروی کار از حداقل افزایش مذکور در سال بعد که از مشوق مالیاتی این بند استفاده کرده باشند، مالیات متعلق در سال کاهش، مطالبه و وصول می‌شود. افرادی که بازنشسته، باخرید و مستعفی می‌شوند کاهش محسوب نمی‌گردد.

پ- دوره برخورداری محاسبه مالیات با نرخ صفر برای واحدهای اقتصادی مذکور موضوع این ماده واقع در شهرک‌های صنعتی یا مناطق ویژه اقتصادی به مدت دو سال و در صورت استقرار شهرک‌های صنعتی یا مناطق ویژه اقتصادی در مناطق کمتر توسعه یافته، به مدت سه سال افزایش می‌یابد.

ت- شرط برخورداری از هرگونه معافیت مالیاتی برای اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در مناطق آزاد و سایر مناطق کشور تسلیم اظهارنامه مالیاتی در موقع مقرر قانونی است. اظهارنامه مالیاتی اشخاص حقوقی شامل ترازنامه و حساب سود و زیان طبق نمونه‌ای است که توسط سازمان امور مالیاتی تهیه می‌شود.

ث- به منظور تشویق و افزایش سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی در واحدهای موضوع این ماده علاوه بر دوره حمایت از طریق مالیات با نرخ صفر حسب مورد، سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته و سایر مناطق به شرح زیر مورد حمایت قرار می‌گیرد:

۱- در مناطق کمتر توسعه یافته:

مالیات سال‌های بعد از دوره محاسبه مالیات با نرخ صفر مذکور در صدر این ماده تا زمانی که جمع درآمد مشمول مالیات واحد به دو برابر سرمایه ثبت و پرداخت شده برسد، با نرخ صفر محاسبه می‌شود و بعد از آن، مالیات متعلقه با نرخ‌های مقرر در ماده (۱۰۵) این قانون و تبصره‌های آن محاسبه و دریافت می‌شود.

۲- در سایر مناطق:

پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات سال‌های بعد از دوره محاسبه مالیات مذکور در صدر این ماده با نرخ صفر و پنجاه درصد (۵۰٪) باقی مانده با نرخ‌های مقرر در ماده (۱۰۵) قانون مالیات‌های مستقیم و تبصره‌های آن محاسبه و دریافت می‌شود. این حکم تا زمانی که جمع درآمد مشمول مالیات واحد، معادل سرمایه ثبت و پرداخت شده شود، ادامه می‌یابد و بعد از آن، صددرصد (۱۰۰٪) مالیات متعلقه با نرخ‌های مقرر در ماده (۱۰۵) این قانون و تبصره‌های آن محاسبه و دریافت می‌شود.

درآمد حمل و نقل اشخاص حقوقی غیردولتی، از مشوق مالیاتی جزءهای (۱) و (۲) این بند برخوردار می‌باشند.

اشخاص حقوقی غیردولتی موضوع این ماده که قبل از این اصلاحیه تأسیس شده‌اند، در صورت سرمایه‌گذاری مجدد از مشوق این ماده می‌توانند استفاده کنند.

هرگونه سرمایه‌گذاری که با مجوز مراجع قانونی ذی‌ربط به منظور تأسیس، توسعه، بازسازی و نوسازی واحدهای مذکور برای ایجاد دارایی‌های ثابت به استثنای زمین هزینه می‌شود، مشمول حکم این بند است.

ج- استثنای زمین مذکور در انتهای بند (ث) در مورد سرمایه‌گذاری اشخاص حقوقی غیردولتی در واحدهای حمل و نقل، بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی گردشگری صرفاً به میزان تعیین شده در مجوزهای قانونی صادر شده از مراجع ذی‌صلاح، جاری نمی‌باشد.

چ- در صورت کاهش میزان سرمایه ثبت و پرداخت شده اشخاص مذکور که از مشوق مالیاتی این ماده برای افزایش سرمایه استفاده کرده باشند، مالیات متعلق و جریمه‌های آن مطالبه و وصول می‌شود.

ح- در صورتی که سرمایه‌گذاری انجام شده موضوع این ماده با مشارکت سرمایه‌گذاران خارجی با مجوز سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران انجام شده باشد به ازای هر پنج درصد (۵٪) مشارکت سرمایه‌گذاری خارجی به میزان ده درصد (۱۰٪) به مشوق این ماده به نسبت سرمایه‌ثبت و پرداخت شده و حداکثر تا پنجاه درصد (۵۰٪) اضافه می‌شود.

خ- شرکت‌های خارجی که با استفاده از ظرفیت واحدهای تولیدی داخلی در ایران نسبت به تولید محصولات با نشان معتبر اقدام کنند در صورتی که حداقل بیست درصد (۲۰٪) از محصولات تولیدی را صادر نمایند از تاریخ انعقاد قرارداد همکاری با واحد تولید ایرانی در دوره محاسبه مالیات با نرخ صفر واحد تولیدی مذکور مشمول حکم این ماده بوده و در صورت اتمام دوره مذکور، از پنجاه درصد (۵۰٪) تخفیف در نرخ مالیاتی نسبت به درآمد ابرازی حاصل از فروش محصولات تولیدی در مدت مذکور در این ماده برخوردار می‌باشند.

د- نرخ صفر مالیاتی و مشوق‌های موضوع این ماده شامل درآمد واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز استان تهران و پنجاه کیلومتری مرکز استان اصفهان و سی کیلومتری مراکز سایر استان‌ها و شهرهای دارای بیش از سیصد هزار نفر جمعیت بر اساس آخرین سرشماری نفوس و مسکن نمی‌شود.

واحدهای تولیدی فناوری اطلاعات با تأیید وزارتخانه‌های ذی‌ربط و معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور در هر حال از امتیاز این ماده برخوردار می‌باشند. همچنین مالیات واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در کلیه مناطق ویژه اقتصادی و شهرک‌های صنعتی به‌استثنای مناطق ویژه اقتصادی و شهرک‌های مستقر در شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز استان تهران با نرخ صفر محاسبه می‌شود و از مشوق‌های مالیاتی موضوع این ماده برخوردار می‌باشند.

در خصوص مناطق ویژه اقتصادی و شهرک‌های صنعتی یا واحدهای تولیدی که در محدوده دو یا چند استان یا شهر قرار می‌گیرند، ملاک تعیین محدوده به موجب آیین‌نامه‌ای است که حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون با پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و سازمان حفاظت محیط زیست تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ذ- فهرست مناطق کمتر توسعه یافته شامل استان، شهرستان، بخش و دهستان در سه ماهه اول در هر برنامه پنج‌ساله، توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی با لحاظ شاخص‌های نرخ بیکاری و سرمایه‌گذاری در تولید تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد و تا ابلاغ فهرست جدید، فهرست برنامه قبلی معتبر می‌باشد. تاریخ شروع فعالیت با تأیید مراجع قانونی ذی‌ربط، مناط اعتبار برای احتساب مشوق‌های مناطق کمتر توسعه یافته است.

ر- کلیه تأسیسات ابرانگرددی و جهانگردی که قبل از اجرای این ماده پروانه بهره‌برداری از مراجع قانونی ذی‌ربط اخذ کرده باشند تا مدت شش سال پس از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این ماده از پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات بر درآمد ابرازی معاف می‌باشند. حکم این بند نسبت به درآمد حاصل از اعزام گردشگر به خارج از کشور مجری نیست. ز- صد درصد (۱۰۰٪) درآمد ابرازی دفاتر گردشگری و زیارتی دارای مجوز از مراجع قانونی ذی‌ربط که از محل جذب گردشگران خارجی یا اعزام زائر به عربستان، عراق و سوریه تحصیل شده باشد با نرخ صفر مالیاتی مشمول مالیات می‌باشد.

ژ- مالیات با نرخ صفر موضوع این قانون صرفاً شامل درآمد ابرازی به جز درآمدهای کتمان شده می‌باشد. این حکم در مورد کلیه احکام مالیاتی با نرخ صفر منظور در این قانون و سایر قوانین مجری است.

س- معادل هزینه‌های تحقیقاتی و پژوهشی اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی در واحدهای تولیدی و صنعتی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه‌های ذی‌ربط که در قالب قرارداد منعقد با دانشگاه‌ها یا مراکز پژوهشی و آموزش عالی دارای مجوز قطعی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که در چهارچوب نقشه جامع علمی کشور انجام می‌شود، مشروط بر اینکه گزارش پیشرفت سالانه آن به تصویب شورای پژوهشی دانشگاه‌ها و یا مراکز تحقیقاتی مربوطه برسد و ناخالص درآمد ابرازی حاصل از فعالیت‌های تولیدی و معدنی آنها کمتر از پنج میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال نباشد، حداکثر به میزان ده درصد (۱۰٪) مالیات ابرازی سال انجام هزینه مذکور بخشوده می‌شود. معادل مبلغ منظور شده به حساب مالیات اشخاص مذکور، به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته نخواهد شد. دستورالعمل اجرایی این بند با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزرای امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌رسد.

تبصره ۱- کلیه معافیت‌های مالیاتی و محاسبه با نرخ صفر مالیاتی مازاد بر قوانین موجود مذکور در این ماده از ابتدای سال ۱۳۹۵ اجراء می‌شود.

تبصره ۲- آیین‌نامه اجرایی موضوع این ماده و بندهای آن حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ قانون توسط وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت با همکاری سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره (۴) و (۵) و (۶) ماده ۵۳ قانون مالیاتهای مستقیم

سال تصویب: ۱۳۶۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۲۵۸۳ تاریخ: ۱۳۶۷/۲/۲۱

تبصره ۴- در مورد املاکی که با ائانه یا ماشین آلات به اجاره واگذار می شود درآمد ناشی از اجاره ائانه و ماشین آلات نیز جزء درآمد ملک محسوب و مشمول مالیات این فصل می شود.

تبصره ۵- مستحقاتی که طبق قرارداد از طرف مستأجر در عین مستأجره بنفع موجر ایجاد میشود براساس ارزش معاملاتی روز تحویل مستحده به موجر تقویم و پنجاه درصد آن جزء درآمد مشمول مالیات اجاره سال تحویل محسوب میگردد.

تبصره ۶- هزینه هائی که به موجب قانون یا قرارداد بعهده مالک است و از طرف مستأجر انجام میشود و همچنین مخارجی که به موجب قرارداد انجام آن از طرف مستأجر تقبل شده در صورتی که عرفاً به عهده مالک باشد بهای روز انجام هزینه تقویم و به عنوان مال الاجاره غیرنقدی به جمع اجاره بهای سال انجام هزینه اضافه میشود.

ماده (۷۰) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲

سال تصویب: ۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۰۱ تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۶

به منظور نگهداری راههای کشور و تلاش در جهت تثبیت تعرفه حق دسترسی شبکه ریلی و کمک به احداث، توسعه ظرفیت و بهسازی خطوط، ناوگان و شبکه حمل و نقل ریلی برون شهری و نگهداری راههای کشور با هدف صرفه جویی در مصرف سوخت، کاهش آلودگی محیط زیست و کاهش تلفات ناشی از تصادفات جاده ای، بیست درصد (۲۰٪) قیمت نفت گاز (گازوئیل) به استثنای مصارف بخش کشاورزی به عنوان عوارض توسط شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران محاسبه و دریافت می شود. منابع حاصله به حساب خاصی نزد خزانه داری کل کشور واریز و در قالب ردیفهایی که در قوانین بودجه سنواتی مشخص می شود به نسبت مساوی به توسعه، بهسازی خطوط و ناوگان شبکه حمل و نقل ریلی و نگهداری راهها پس از مبادله موافقتنامه بین دستگاههای اجرایی ذی ربط با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اختصاص می یابد.

ماده (۶۷) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲

سال تصویب: ۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۰۱ تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۶

ماده ۶۷- به منظور جلب مشارکت سرمایه گذاران و حمایت از سرمایه گذاری در امر توسعه حمل و نقل ریلی، به شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران و شهرداریها اجازه داده می شود تا در مقابل اخذ تضمین های لازم از محل منابع داخلی خود بدون ایجاد هرگونه تعهد برای بودجه عمومی دولت نسبت به تضمین اصل و سود تسهیلات مربوط به سرمایه گذاری بخشهای غیردولتی در این بخش و استفاده از ابزار کمکهای فنی و اعتباری برای اقتصادی کردن طرحهای مورد نظر و تضمین اثر نوسانات نرخ ارز در سرمایه گذاری های مزبور اقدام کنند.

ماده (۲۷) و (۲۸) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲

سال تصویب: ۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۰۱ تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۶

ماده ۲۷- به دولت اجازه داده می شود اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف - واگذاری طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید و نیمه‌تمام و تکمیل شده و آماده بهره‌برداری در قالب قراردادهای و شرایط مورد تصویب شورای اقتصاد با تعیین نحوه تأمین مالی دوره ساخت (فاینانس)، پرداخت هزینه‌های بهره‌برداری یا خرید خدمات در مدت قرارداد با رعایت استانداردهای اجرای کیفیت خدمات و نهایتاً واگذاری طرح پس از دوره قرارداد به بخش غیردولتی با حفظ کاربری

ب - واگذاری طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه‌تمام و تکمیل شده که خدمات آنها قابل عرضه توسط بخش غیردولتی است به صورت نقد و اقساط به بخش غیردولتی با حفظ کاربری

ج - واگذاری مالکیت، حق بهره‌برداری و یا بهره‌برداری طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قابل واگذاری و نیز اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مالی مازاد بر نیاز دولت با حفظ کاربری

تبصره ۱- درآمد دولت ناشی از اجرای احکام این ماده پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور و از محل ردیف خاصی که برای این منظور در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود و نیز اعتبار ردیفهای مربوط به طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در قالب تسهیلات و وجوه اداره‌شده شامل یارانه، سود و کارمزد و یا تسهیلات و کمک و سایر روشهای تأمین مالی مورد تصویب شورای اقتصاد به طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و یا تبدیل به احسن نمودن تجهیزات سرمایه‌ای و اموال غیرمنقول در قالب موافقتنامه متبادله با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور قابل اختصاص است.

تبصره ۲- کمکهای بلاعوض موضوع این ماده، درآمد اشخاص تلقی نمی‌شود و مشمول پرداخت مالیات بر درآمد نیست.
ماده ۲۸-

الف - در ماده (۲) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵، بعد از عبارت «شرکتهای دولتی» عبارت «و شرکتهای آب و فاضلاب و توزیع برق استانی صرفاً برای اجرای طرحهای عمرانی دولتی و گشایش اعتبارات اسنادی ریالی» اضافه می‌شود.

ب - هرگونه پرداخت توسط خزانه از جمله پرداخت حقوق و مزایای مستمر دستگاههای اجرائی و موارد ضروری یا از محل تنخواه گردان خزانه با رعایت ساز و کار موضوع ماده (۳۰) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱ مجاز است.

ج - شرکتهای دولتی و بانکهای موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری که در بودجه کل کشور برای آنها سود ویژه پیش‌بینی شده است، مکلفند حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) سود پیش‌بینی شده را هر سال با ساز و کار ماده (۴) این قانون به حساب درآمد عمومی واریز نمایند. شرکتهای دولتی که قسمتی از سهام آنها متعلق به بخش غیردولتی است، به تناسب میزان سهام بخش غیردولتی، مشمول پرداخت وجوه موضوع این بند نمی‌باشند و سهم بخش غیردولتی از پنجاه درصد (۵۰٪) سود ابرازی (سود ویژه) مذکور باید توسط شرکتهای دولتی ذی‌ربط به سهامداران بخش یادشده پرداخت شود. وصول مبلغ یادشده تابع احکام مربوط و مقرر در قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی آن است.

د - اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی و کمکها و سایر اعتبارات و ردیفهای مندرج در جداول قوانین بودجه سنواتی به شرح عناوین و ارقام جداول مذکور فقط در حدود وصولی درآمدها و سایر منابع عمومی به شرح عناوین و ارقام مندرج در جداول مربوط قوانین یادشده براساس مفاد موافقتنامه‌های متبادله دستگاه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و در حدود ابلاغ و تخصیص اعتبار از سوی سازمان مذکور، با رعایت ساز و کار موضوع ماده (۳۰) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱ قابل تعهد، پرداخت و هزینه است.

ه - انجام هرگونه تعهد و پرداخت در اجرای قوانین و مقررات مختلف از جمله ماده (۷۰) قانون محاسبات عمومی کشور بدون رعایت سقف اعتبارات مصوب و الزامات قانون در خصوص محدودیت‌های تخصیص و نیز شرح عملیات موافقتنامه‌های متبادله، ممنوع است.

و - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی موظفند تا پایان تیر ماه هر سال، شرکتهای دولتی زیانده که ادامه فعالیت آنها در بخش دولتی به دلایل قانونی ضرورت دارد را احصاء و به هیأت‌وزیران گزارش نمایند. در مورد سایر شرکتهای زیانده با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و با استفاده از اختیارهای قانونی دولت در قالب واگذاری سهام یا انحلال شرکت و واگذاری اموال باقی‌مانده اقدام می‌شود.

ز - دستگاههای اجرائی در ایجاد هرگونه تعهد و پرداخت وجه از محل اعتبارات عمومی موظفند موارد زیر را رعایت کنند:

۱- اولویت واگذاری امور، وظایف، مدیریت و تصدی‌ها به بخش غیردولتی نسبت به هزینه مستقیم اعتبارات عمومی

۲- اولویت شیوه پرداخت تسهیلات نظیر کمکهای فنی و اعتباری و وجوه اداره‌شده نسبت به روشهای پرداخت و کمک بلاعوض

ح - ایجاد و تحمیل هرگونه بار مالی مازاد بر ارقام مندرج در قوانین بودجه سنواتی، توسط دستگاههای اجرائی از جمله دستگاههای مباشر دولت در موارد مختلف از قبیل خرید تضمینی و هزینه‌های تبعی خرید، جبران زیان، تفاوت قیمت، تنظیم بازار، یارانه نهاده‌ها و غیر آن، ایفای تعهدات خاص، کالاهای اساسی، جایزه صادراتی و مانند آن

که از اعتبارات عمومی استفاده می‌شود، ممنوع است. مسئولیت اجرای این حکم برعهده بالاترین مقام دستگاه اجرائی و یا مقامات مجاز و مدیران مالی مربوط است. تخلف از این حکم و سایر موارد، تعهد زائد بر اعتبار محسوب و مشمول مجازات مربوط می‌شود.

ط -

۱- اعتبار طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مندرج در قوانین بودجه سنواتی حداکثر ده درصد (۱۰٪) از محل کاهش اعتبارات سایر طرحهای مندرج در قوانین مذکور با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و در قالب سقف اعتبار کل طرح قابل افزایش است و عوامل اجرائی طرحهای مذکور با رعایت ماده (۲۲) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱ انتخاب می‌شوند.

۲- اعتبارات هر یک از ردیفهای متفرقه، تملک دارایی‌های مالی و هزینه‌ای مندرج در قوانین بودجه سنواتی حداکثر ده درصد (۱۰٪) از محل کاهش اعتبارات سایر ردیفهای متفرقه، اعتبار تملک دارایی‌های مالی و هزینه‌ای توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در سقف بودجه سنواتی کل کشور قابل افزایش است.

۳- حداکثر نیم درصد (۰/۵٪) از اعتبارات هزینه‌ای و اختصاصی تخصیص یافته بودجه عمومی دولت، حداکثر یک درصد (۱٪) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تخصیص یافته بودجه عمومی دولت، حداکثر بیست و پنج صدم درصد (۰/۲۵٪) از مجموع هزینه‌های شرکتهای دولتی، حداکثر نیم درصد (۰/۵٪) از مجموع هزینه‌های سرمایه‌ای شرکتهای دولتی و پنجاه درصد (۵۰٪) از اعتبارات هزینه‌ای و اختصاصی تخصیص یافته توسعه علوم و فناوری و پژوهشهای کاربردی با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی کشور و سایر قوانین و مقررات عمومی کشور و با رعایت «قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی هستند مصوب ۱۳۶۴» هزینه می‌شود.

تبصره - اعتبارات موضوع توسعه علوم و فناوری و پژوهشهای کاربردی در چهارچوب سیاستها و اولویت‌های نقشه جامع علمی کشور هزینه می‌شود.

ی - دستگاههای اجرائی دارای ردیف در قوانین بودجه سنواتی موظفند تا پایان اردیبهشت هر سال بر اساس اعتبار ابلاغی اعم از هزینه‌ای، مالی و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید، متن پیشنهادی موافقتنامه مربوط را بر اساس الزامات قوانین برنامه‌های توسعه و قوانین بودجه سنواتی و سایر قوانین و مقررات مربوط در چهارچوب فرمها، شرایط و دستورالعمل‌های ابلاغی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارائه نمایند. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است در صورت موافقت با متن پیشنهادی، ظرف مدت پانزده روز نسبت به امضای موافقتنامه و ابلاغ آن اقدام نماید و در صورت عدم موافقت با متن پیشنهادی، ظرف مدت پانزده روز نسبت به اصلاح و ابلاغ موافقتنامه نهائی که لازم الاجراء است، به نحوی که مغایر قانون نباشد، اقدام کند.

تبصره - در خصوص دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی که دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر مراجع قانونی ذی‌ربط می‌باشند، برای اعتبارات هزینه‌ای، بودجه تفصیلی مورد تأیید هیأت امنا، ملاک عمل می‌باشد.

ک - به منظور تأمین منابع ارزی مورد نیاز طرحهای دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست محیطی به شرکتهای دولتی اجازه داده می‌شود در حدود ارقام مقرر در قوانین بودجه سنواتی حسب مورد نسبت به صدور اوراق صکوک و یا اوراق مشارکت ارزی در بازارهای مالی داخلی و خارجی با رعایت ضوابط بانک مرکزی و در سقف مقرر در قوانین برنامه‌های توسعه اقدام کنند. صدور اوراق یادشده منوط به تأیید بانک یادشده و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور بوده و بازپرداخت و تضمین اصل و سود این اوراق با شرکتهای مربوط است. صدور اوراق مشارکت یا صکوک اسلامی با سود تشویقی منوط به تأیید شورای پول و اعتبار است. در اجرای این بند رعایت ماده (۸۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت الزامی است.

تبصره - چنانچه شرکتی که اوراق مذکور را به فروش رسانده است در زمان سررسید به هر دلیلی نتواند تعهدات سررسید شده خود را بپردازد، خزانه‌داری کل کشور مجاز است معادل تعهدات مذکور را از حساب تمرکز وجوه درآمدی آن شرکت نزد خود برداشت و تعهدات سررسید شده را پرداخت کند.

ل - به دستگاههای اجرائی اعم از مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی اجازه داده می‌شود اعتباراتی که در پیوست قوانین بودجه سنواتی به منظور تحقق اهداف سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت بخشهای خصوصی و تعاونی از محل بودجه عمومی و یا منابع داخلی تحت برنامه کمکهای فنی و اعتباری پیش‌بینی شده است، برای پرداخت تسهیلات تلفیقی و یارانه سود تسهیلات به صورت وجوه اداره شده از طریق قرارداد عاملیت در اختیار بانکهای عامل و صندوقهای حمایتی و توسعه‌ای دولتی قرار دهند. آیین‌نامه اجرائی این بند مشتمل بر چهارچوب قرارداد عاملیت، شرایط تسهیلات و میزان حمایت در قالب یارانه سود و نحوه تجهیز منابع بانکی و صندوق‌های مورد اشاره با پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

م - به دولت اجازه داده می‌شود به منظور پیش‌آگاهی، پیشگیری، امداد رسانی، بازسازی و نوسازی مناطق آسیب‌دیده از حوادث غیر مترقبه از جمله سیل، زلزله، سرمازدگی، تگرگ، طوفان، آتش‌سوزی، گردوغبار، پشروی آب دریا، آفتهای فراگیر محصولات کشاورزی و بیماری‌های همه‌گیر انسانی و دامی و حیات وحش و مدیریت خشکسالی، تنخواه‌گردان موضوع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ را به سه درصد (۳٪) و اعتبارات موضوع ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت

بحران کشور مصوب ۱۳۸۷ را به دو درصد (۲٪) افزایش دهد. اعتبارات مذکور با پیشنهاد وزارت کشور و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور (ظرف مدت ده روز) و تصویب هیأت وزیران قابل هزینه است. از ابتدای سال ۱۳۹۵ بخشی از اعتبارات مذکور به ترتیب و میزانی که در قوانین بودجه سنواتی تعیین می‌شود به صورت هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به جمعیت هلال‌احمر و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اختصاص می‌یابد تا در جهت آمادگی و مقابله با حوادث و سوانح هزینه گردد.

ن - تصویب‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها، تغییر تشکیلات، تغییر ضرایب، جداول حقوقی و طبقه‌بندی مشاغل و افزایش مبنای حقوقی، اعطای مجوز هر نوع استخدام و به کارگیری نیرو و مصوبات هیأت امنای دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که متضمن بار مالی برای دولت و صندوق‌های بازنشستگی و دستگاههای اجرایی باشد، در صورتی قابل طرح و تصویب و اجراء است که بار مالی ناشی از آن در گذشته محاسبه و در قانون بودجه کل کشور یا منابع داخلی دستگاه اجرایی ذی‌ربط تأمین شده باشد. اقدام دستگاه اجرایی برخلاف این حکم، تعهد زائد بر اعتبار محسوب می‌شود.

س - خرید دست اول اوراق مشارکت توسط بانکهای دولتی و شرکتهای و مؤسسات و واحدهای وابسته و تابع آنها ممنوع است.

ع - مبالغی که به هر یک از دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی تحت پوشش وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از محل اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ذیل ردیفهای متمرکز پرداخت می‌شود، پس از ابلاغ به‌عنوان کمک به سرجمع اعتبارات آنها افزوده می‌شود تا مطابق شرح عملیات مندرج در موافقتنامه براساس قوانین و مقررات مربوط هزینه کنند.

ماده (۲۳) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲

سال تصویب: ۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۰۱ تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۶

ماده ۲۳- پیشنهاد طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید در لوایح بودجه سنواتی با رعایت موارد زیر امکان‌پذیر است:

الف - عناوین، اهداف کمی و اعتبارات طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید با رعایت مواد (۲۲) و (۲۳) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱ و رعایت قانون نحوه اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی براساس گزارش توجیهی فنی (حجم کار و زمانبندی اجراء)، اقتصادی، مالی و زیست محیطی و رعایت پدافند غیرعامل از سوی مشاور و دستگاه اجرایی پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور برای یک‌بار و به قیمت ثابت سالی که طرحهای مورد نظر برای اولین بار در لایحه بودجه سالانه منظور می‌گردد، به تفکیک سالهای برنامه‌های توسعه و سالهای بعد به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

تبصره - سازمان حفاظت محیط زیست موظف است ضوابط زیست محیطی لازم برای طرحهای تملک‌دارایی سرمایه‌ای را پس از تأیید شورای عالی حفاظت محیط زیست طی شش ماه بعد از لازم‌الاجراء شدن این قانون، به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور جهت ابلاغ به دستگاههای اجرایی و شرکتهای مهندسی مشاور به منظور رعایت مفاد آن در طراحی طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود اعلام نماید.

ب - مبادله موافقتنامه‌های طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مشتمل بر اهداف طرح، شرح عملیات، اعتبارات مصوب، پیشرفت فیزیکی و مشخصات فنی مورد نیاز فقط یک‌بار در دوران برنامه‌های توسعه انجام می‌پذیرد. این موافقتنامه‌ها برای دوران اجراء معتبر و ملاک عمل خواهد بود. اطلاعات ضروری درخصوص موارد فوق در اصلاحیه موافقتنامه‌ها نیز درج می‌شود.

تبصره - اعتبارات مورد نیاز طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای سالهای باقی‌مانده اجراء طرح در برنامه با اعمال ضرایب تعدیل محتمل محاسبه و توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور منظور می‌شود.

ج - موافقتنامه‌هایی که برای انطباق میزان اعتبارات سالانه طرحها با قوانین بودجه سنواتی مبادله می‌شوند، جنبه اصلاحی داشته و نباید موجب افزایش اهداف و تعداد پروژه‌های طرح شوند. موارد استثناء که منجر به تغییر حجم عملیات یا تعداد پروژه‌ها می‌شوند با پیشنهاد دستگاه اجرایی ذی‌ربط و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب هیأت وزیران با رعایت مفاد بند (الف) این ماده بلامانع است.

د - مبادله موافقتنامه‌های طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای محرمانه و بخش دفاع تابع دستورالعملی است که به پیشنهاد وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تأیید هیأت وزیران می‌رسد.

ه - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است خلاصه‌ای از گزارشهای توجیهی طرحهایی که از منابع عمومی تأمین مالی می‌شود، به استثنای طرحهای دفاعی و امنیتی را یک سال پس از تصویب از طریق پایگاه مجازی اطلاع‌رسانی خود در دسترس عموم کارشناسان و پژوهشگران قرار دهد.

و- تصویب طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید در هر فصل توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، منوط به پیش‌بینی اعتبار کامل برای طرحهای مزبور است به طوری که اعتبار سال اول اجرای طرح جدید از نسبت کل اعتبار مورد نیاز به مدت زمان اجرای طرح (برحسب سال) کمتر نشود.

تبصره - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است هر ساله گزارش عملکرد این ماده را به کمیسیون‌های اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

ماده (۵) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲

سال تصویب: ۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۲۰۴۰۱ تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۶

به دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری اجازه داده می‌شود، واحدهای خدماتی و رفاهی و مجتمع‌های فرهنگی، هنری و مازاد ورزشی را از طریق برگزاری مزایده به اشخاص صاحب صلاحیت بخشهای خصوصی، تعاونی، شهرداری‌ها و دهیاری‌ها با اولویت بخش تعاونی در شرایط برابر و در اماکن ورزشی در شرایط مساوی با اولویت فدراسیون‌های ورزشی، رده‌های مقاومت بسیج و هیأت‌های ورزشی استانی و شهرستانی به صورت اجاره و اگذار نماید. نظارت بر کاربری و استانداردهای بهره‌برداری و خدمات‌رسانی این مؤسسات و همچنین رعایت حقوق مصرف‌کننده به عنوان بخشی از قرارداد فی مابین بر عهده دستگاه اجرائی مربوط است. معادل وجوه حاصل از اجرای این ماده براساس ردیفهای درآمد- هزینه‌ای که در قوانین بودجه سنواتی به صورت ملی یا استانی پیش‌بینی می‌شود، به دستگاههای اجرائی ذی‌ربط ملی یا استانی اختصاص می‌یابد تا در قالب مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور هزینه شود.

آیین‌نامه اجرائی این ماده شامل نحوه واگذاری، تعیین و واریز وجوه اجاره‌بها به درآمدهای عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور، نحوه تعیین صلاحیت شرکتها و ارائه خدمات به مصرف‌کنندگان با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

جزء (۱) بند (ق) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۳

سال تصویب: ۱۳۹۲ مجلس شورای اسلامی

در سال ۱۳۹۳ اجازه داده می‌شود:

۱- وزارت نفت از طریق شرکت‌های دولتی تابعه ذی‌ربط برای اجرای طرحهای نفت و گاز از جمله افزایش ظرفیت تولید نفت خام و گاز با اولویت مخازن مشترک و افزایش ظرفیت پالایش نفت خام و میعانات گازی و محصولات پتروشیمی، رشد صادرات فرآورده‌های نفتی و جلوگیری از سوختن گازهای همراه نفت و جایگزینی گاز داخلی با وارداتی به جای فرآورده‌های نفتی ذی‌ربط تا سقف یکصد میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار به صورت ارزی یا معادل ریالی آن با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی اقدام به سرمایه‌گذاری به روش بیع متقابل، ساخت، بهره‌برداری و تحویل (BOT) و یا روشهای موضوع بند (ب) ماده (۲۱۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران با تضمین خرید محصول، اجازه به فروش داخلی یا صادرات برای بلندمدت (حداقل ده سال) قرارداد منعقد و یا مجوزهای لازم را برای سرمایه‌گذاری صادر نماید و همچنین به منظور اجرای طرحهای بهینه‌سازی، کاهش گازهای گلخانه‌ای و کاهش مصرف انرژی در بخشهای مختلف از جمله صنعت (با اولویت صنایع انرژی‌بر) و حمل و نقل عمومی و ریلی درون و برون شهری، ساختمان، توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، گسترش استفاده از CNG با اولویت شهرهای بزرگ و مسیر راههای اصلی بین شهری) و تولید خودروهای کم‌مصرف، به وزارت نفت اجازه داده می‌شود با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی با متقاضیان و سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و عمومی با اولویت استفاده از تجهیزات ساخت داخل، قرارداد منعقد نماید.

توجیه فنی و اقتصادی و زیست‌محیطی، زمان‌بندی اجراء و بازپرداخت و سقف تعهد دولت در هریک از طرحها با پیشنهاد وزارت نفت به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد.

تعهد بازپرداخت اصل سرمایه‌گذاری‌های موضوع این بند به‌عهده دولت بوده و شرکت ملی نفت ایران منابع ناشی از صادرات سوخت صرفه‌جویی حاصل شده (نفت خام معادل) را در هر پروژه پس از اعلام وزارت نفت در سالهای سررسید به سرمایه‌گذار پرداخت و همزمان به حساب بدهکار دولت (خزانه‌داری کل کشور) منظور و تسویه حساب می‌نماید.

به شرکتهای تابعه و وابسته وزارت نفت اجازه داده می‌شود با رعایت قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی با سرمایه‌گذار بخش غیردولتی مشارکت نمایند.

طرحهای موضوع این بند تا سقف تعهد دولت تا پانصد میلیون (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار یا معادل ریالی آن به تأیید وزیر نفت و بیش از آن با پیشنهاد وزیر نفت به تأیید شورای اقتصاد می‌رسد.

قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و

اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیاتهای مستقیم

سال تصویب: ۱۳۹۱ مجلس شورای اسلامی

ماده ۱- عبارات و اصطلاحات این قانون در معانی مشروحه زیر به کار می‌رود:

۱- طرح (پروژه): عبارت از مجموعه فعالیت های هدفدار مهندسی، طراحی پایه، مفهومی، تفصیلی، پژوهشی، خرید ماشین آلات، تجهیزات و لوازم، پیمانکاری عملیات عمرانی، اجراء، آزمایش، راه اندازی و یا بخشی از انجام مراحل فوق است که به احداث یک واحد جدید منجر شود و یا توسعه، بهبود، افزایش ظرفیت تولید یا بهره برداری یک واحد را موجب گردد.

۲- ارجاع کار: عبارت از واگذاری مسؤلیت انجام طرح (پروژه) است.

۳- شرکت ایرانی: عبارت از شرکت ثبت شده در مراجع قانونی داخل کشور که صددرصد (۱۰۰٪) سهام آن متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی ایرانی است.

۴- شرکت خارجی: عبارت از شرکتهای خارجی که صد در صد (۱۰۰٪) سهام آنها متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی غیرایرانی است و براساس قوانین جمهوری اسلامی ایران در کشور فعالیت می‌کنند.

۵- شرکت خارجی - ایرانی: عبارت از شرکت ثبت شده در مراجع قانونی داخل کشور است که بیش از پنجاه و یک درصد (۵۱٪) سهام آن متعلق به شرکتهای خارجی مورد قبول جمهوری اسلامی ایران و بقیه سهام آن متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی ایرانی است.

۶- شرکت ایرانی - خارجی: عبارت از شرکت ثبت شده در ایران است که بیش از پنجاه و یک درصد (۵۱٪) سهام آن متعلق به اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی و بقیه سهام آن متعلق به اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی است.

۷- کار در داخل کشور: سهم ارزش فعالیت های مختلف اقتصادی به جز ارزش زمین، ساختمان و تأسیسات آن است که توسط طرف قرارداد به طور مستقیم یا از طریق شرکت اشخاص ثالث اعم از ایرانی یا خارجی در داخل کشور تولید یا اجراء می‌شود.

۸- تولید داخلی: عبارت از تولید کالا، تجهیزات، خدمات یا محصولاتی اعم از سخت افزار، نرم افزار، فناوری و نشان «برند» است که صد در صد (۱۰۰٪) آن با طراحی متخصصین ایرانی یا به طریق مهندسی معکوس یا انتقال دانش فنی و فناوری انجام می‌شود.

۹- لوازم: عبارت از دستگاهها و ابزاری است که در انجام خدمات مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۱۰- تجهیزات: به لوازم و ماشین آلات دارای ویژگی های فناورانه اعم از نرم افزار و سخت افزار اطلاق می‌شود.

۱۱- کالا: عبارت از هر گونه مواد نیمه ساخته یا ساخته شده و اجناسی است که در ساخت و تکمیل پروژه به مصرف می‌رسد.

۱۲- محصولات کشاورزی: به تولیدات دامی، طیور، شیلات، زنبورداری و محصولات زراعی و باغی و وابسته به آنها اطلاق می‌شود.

۱۳- فرآورده: عبارت از هرگونه تولید صنعتی از مواد خام یا مواد اولیه فرآوری شده است.

ماده ۲- به منظور حداکثر استفاده از توان پژوهشی، طراحی، فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی، خدماتی و اجرائی کشور کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها، مؤسسات، شرکتهای دولتی یا وابسته به دولت موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن، بانکها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع ماده (۵) قانون موصوف، مؤسسات عمومی یا عام المنفعه، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، سازمان ها، بنگاه ها، صنایع، کارخانجات و همچنین کلیه سازمان ها، شرکتهای و مؤسسات، دستگاهها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است از قبیل وزارت نفت و شرکتهای تابعه، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی، سازمان هواپیمایی کشوری، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، شرکت ملی فولاد و شرکت ملی صنایع مس ایران، اعم از این که قانون خاص خود را داشته

و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند و شرکتهای تابعه و وابسته به آنها، موظفند در تأمین کالاهای مصرفی و سرمایه ای امور خدمات مهندسی مشاور، پیمانکاری ساختمانی و تأسیساتی، تأمین تجهیزات کلیه پروژه های کشور اعم از این که از بودجه عمومی دولت و یا از درآمدهای خود و یا از اعتبارات و تسهیلات ارزی و ریالی دستگاههای مزبور یا زمینهای منابع طبیعی و سایر امکانات دولتی استفاده می کنند براساس این قانون اقدام نمایند.

تبصره - شرکتهای، صنایع، کارخانجات، موسسات بخش خصوصی و تعاونی و شرکتهای مندرج در بندهای (۳)، (۴)، (۵) و (۶) ماده (۱) این قانون که در اجرای پروژه ها یا طرحهایی از تسهیلات ارزی یا ریالی دولت استفاده می کنند به میزان تسهیلات و امکانات دولتی مورد استفاده مشمول این قانون می شوند.

ماده ۳- دستگاههای موضوع ماده (۲) این قانون موظفند در صورت نیاز به تولیدات غیرداخلی، فهرست کالاها، تجهیزات، لوازم و فرآورده ها را به طور رسمی به وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام نمایند تا در صورت صرفه و صلاح برای تولید آنها برنامه ریزی شود.

وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری سازمان ها، انجمن ها، اتحادیه (سندیکا)های تولیدی و خدماتی مرتبط، هر شش ماه یک بار فهرست کالاها، تجهیزات، لوازم و فرآورده های ساخت داخل و ظرفیت تولیدی آنها را استخراج کند و به طور رسمی در دسترس دستگاههای ذی نفع موضوع ماده (۲) این قانون و عموم مردم قرار دهد.

ماده ۴- دستگاههای موضوع ماده (۲) این قانون موظفند در اجرای کلیه طرحها و پروژه های خدماتی، ساخت، نصب و تأمین کالاها، تجهیزات، لوازم و فرآورده ها به گونه ای برنامه ریزی کنند که حداقل پنجاه و یک درصد (۵۱٪) هزینه هر طرح و پروژه آنها به صورت کار در داخل کشور باشد. با توجه به فهرست تولیدات داخلی موضوع ماده (۳) این قانون اگر استفاده از تولیدات و خدمات داخل کشور ممکن نباشد، با توافق بالاترین مقام اجرائی دستگاههای موضوع ماده (۲) این قانون حسب مورد و وزیر صنعت، معدن و تجارت دستگاههای مزبور می توانند نیاز طرح یا پروژه خود را از خدمات یا محصولات خارجی تأمین کنند.

تبصره - اختیارات وزیر جهاد کشاورزی مندرج در قوانین مربوط به این وزارتخانه از شمول این قانون مستثنی است.

ماده ۵- دستگاههای موضوع ماده (۲) این قانون موظفند کلیه فعالیت های خدماتی، ساخت، نصب و تأمین کالا، تجهیزات، لوازم و فرآورده های مورد نیاز طرحها و پروژه های خود را فقط به شرکتهای ایرانی ذی صلاح ارجاع دهند. در صورت عدم ارائه خدمات توسط شرکتهای ایرانی فعالیت های مورد نظر را با رعایت ماده (۴) این قانون می توان با تأیید بالاترین مقام اجرائی دستگاه به مشارکت ایرانی - خارجی یا خارجی واگذار کرد.

تبصره - صلاحیت شرکتهای ایرانی با توجه به رتبه بندی اعلام شده از سوی اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران توسط دستگاههای ذی ربط تعیین می شود.

ماده ۶- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است از ثبت سفارش کالاها، تجهیزات، لوازم و فرآورده هایی که احکام این قانون را رعایت نکرده اند جلوگیری کند.

ماده ۷- طرحها و پروژه هایی که قبل از لازم الاجراء شدن این قانون، مناقصه آنها برگزار شده یا قرارداد آنها منعقد گردیده از شمول این قانون مستثنی است.

ماده ۸- در ماده (۱۰۴) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن، عبارت «پنج درصد (۵٪) آن به عنوان علی الحساب مالیات مؤدی (دریافت کنندگان وجوه) کسر و ظرف سی روز «حذف و عبارت» سه درصد (۳٪) آن به عنوان علی الحساب مالیات مؤدی (دریافت کنندگان وجوه) کسر و تا پایان ماه بعدی، جایگزین می گردد.

ماده ۹- کلیه دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۲) این قانون که طرف قرارداد با پیمانکاران و مهندسین مشاور می باشند مکلفند مالیات و عوارض مربوط به هر صورت وضعیت را حداکثر دو ماه از دریافت صورت وضعیت پرداخت نمایند در غیر این صورت دستگاه مذکور، مشمول پرداخت اصل مالیات و عوارض متعلق و جریمه های مربوط به آن می گردد.

ماده ۱۰- دولت مکلف است به منظور تسریع در پرداخت مطالبات پیمانکاران طرحهای صنعتی و معدنی در چهارچوب بودجه سنواتی اوراق مشارکت منتشر نماید. این اوراق می تواند در بورس اوراق بهادار معامله شود و برای پرداخت مالیات و خرید شرکتهای دولتی از سازمان خصوصی سازی مورد استفاده قرار گیرد.

ماده ۱۱- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است با اتخاذ تدابیر لازم، واریز و برداشت از حسابهای ارزی را به نحوی تسهیل نماید تا واریز کنندگان وجوه نقد، مجاز به برداشت این وجوه به صورت نقدی باشند و واریز کنندگان حواله ارزی بتوانند موجودی خود را به حسابهای خارج از کشور حواله کنند.

ماده ۱۲- کارگران ایرانی اعزامی موضوع قراردادهای صدور خدمات فنی به خارج از کشور به شرح داشتن گواهینامه شغلی از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از پرداخت هرگونه عوارض و مالیات معاف می باشند.

تبصره ۱- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است برای کلیه کارگران ایرانی که در ارتباط با صدور خدمات فنی اعزام می شوند گواهینامه شغلی صادر کند و جهت وصول حق بیمه و تحت پوشش قراردادن آنها در داخل و خارج کشور مراتب را به سازمان تأمین اجتماعی اطلاع دهد.

تبصره ۲- سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت حق بیمه افراد مذکور در این ماده مطابق قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ و اصلاحیه های بعدی، آنها را بیمه نماید.

ماده ۱۳- تمام یا قسمتی از جریمه های مقرر در قانون تأمین اجتماعی بنا به درخواست کارفرما و با توجه به دلایل ابرازی مبنی بر خارج از اختیار بودن عدم انجام تکالیف مقرر و با در نظر گرفتن سوابق گذشته و خوش حسابی واحد تولیدی، صنعتی و معدنی و به تشخیص و موافقت سازمان تأمین اجتماعی براساس بندهای ذیل ماده (۲) قانون اصلاح قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۷/۴/۸ مجمع تشخیص مصلحت نظام، قابل بخشودگی است. آیین نامه اجرائی این ماده به وسیله وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تهیه می شود و دو ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۴- سازمان تأمین اجتماعی موظف است حق بیمه کارکنان قراردادهای ارائه خدمات اجتماعی پیمانکاران طرحهای عمرانی و غیرعمرانی با مصالح یا بدون مصالح را بر مبنای فهرست ارائه شده توسط پیمانکاران دریافت نماید. اعمال هرگونه روش دیگری غیر از روش مندرج در این ماده ممنوع است.

تبصره - در صورت عدم ارسال دقیق فهرست توسط پیمانکار و عدم انجام تعهدات، طبق ماده (۱۴۸) قانون کار مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام و مواد (۲۸) و (۲۹) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ و اصلاحیه های بعدی آن و شکایت نیروی کار، سازمان تأمین اجتماعی براساس قانون تأمین اجتماعی با پیمانکار برخورد می کند.

ماده ۱۵- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با همکاری دستگاههای ذی ربط برای خروج مصالح، لوازم و کالاهای مصرفی مورد نیاز اجرای قراردادهای خارجی تسهیلات لازم را فراهم نماید.

ماده ۱۶- «صندوق حمایت از تولیدات صنعتی» از تجمیع صندوق های ضمانت سرمایه گذاری صنایع کوچک، حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک، صنایع دریایی و بیمه سرمایه گذاری فعالیتهای معدنی تشکیل می شود. اساسنامه این صندوق به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت ظرف شش ماه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۷- افزایش سرمایه بنگاههای اقتصادی ناشی از تجدید ارزیابی دارایی های آنها، از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به مدت پنج سال از شمول مالیات معاف است مشروط بر آن که متعاقب آن به نسبت استهلاك دارایی مربوطه و یا در زمان فروش، مبنای محاسبه مالیات اصلاح گردد و بنگاه یاد شده طی پنج سال اخیر تجدید ارزیابی نشده باشد.

آیین نامه اجرائی این ماده به وسیله معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه می شود و حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۸- دولت مجاز است به منظور تسهیل اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۸/۹/۲۵ ترتیبی اتخاذ نماید تا شرکتهای صنعتی و معدنی با صدور اوراق مشارکت شرکی رتبه بندی شده در چهارچوب قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید بخشی از نیازهای مالی خود را تأمین کنند. حجم اوراق نمی تواند از سرمایه پرداخت شده شرکت بیشتر باشد.

ماده ۱۹- دولت موظف است:

۱- برای هدایت بازار به بهره گیری از توان تولید و خدمات داخلی و حمایت از صادرات، با استفاده از ظرفیت صنعت بیمه کشور به طراحی و استقرار نظام بیمه حمایتی مصرف کنندگان تولیدات و خدمات داخلی اقدام کند.

۲- مشوقهای صادراتی کالا و خدمات را به نحوی طراحی کند که منجر به افزایش تولید صادرات گرا شود. اولویت استفاده از این مشوقها با آن دسته از تولیدکنندگانی در سرزمین اصلی یا مناطق آزاد می باشد که به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت تولیدات و خدمات آنها از مزیت برخوردارند.

ماده ۲۰- دولت موظف است به منظور حمایت از سازمانهای توسعه ای ضمن پیش بینی منابع مالی لازم در بودجه سنواتی آنها، سود شرکتهای تابعه را مطابق آنچه در بودجه سالانه مشخص می شود پس از کسر سهم دولت با رعایت سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به همراه منابع حاصله از فروش اموال و دارایی های آنها با رعایت قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی در اختیار سازمان های مذکور قرار دهد.

ماده ۲۱- به منظور سرمایه گذاری در صنایع اولویت دار و یا حل مشکل واحدهای صنعتی، معدنی موجود، منابع لازم براساس پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت در قالب یارانه سود تسهیلات یا کمکهای فنی - اعتباری در بودجه های سنواتی پیش بینی می شود. وزارتخانه مذکور لیست اولویت های مشمول این ماده و منابع مورد نیاز را به طور سالانه ارائه می کند.

ماده ۲۲- قوه قضائیه در حدود اختیارات خود مکلف است شعبه یا شعباتی از دادگاههای عمومی را برای رسیدگی و صدور حکم تخلفات ناشی از عدم اجرای این قانون توسط بخشهای دولتی و غیردولتی اختصاص دهد.

ماده ۲۳- از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرائی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ لغو می گردد.

فصل هشتم قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی

سال تصویب: ۱۳۹۰ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۹۲۵۶ تاریخ ۹۰/۱/۲۴

ماده ۳۱- وزارت مسکن و شهرسازی موظف است ضمن انجام مطالعات توجیهی اقتصادی و اجتماعی، انتقال کاربریهای غیرضروری از کلان شهرها به شهرهای کوچکتر را پیگیری و در طرحهای ناحیه‌ای و منطقه‌ای لحاظ نماید و همچنین در تهیه طرحهای توسعه شهری، مراکز عمده جذب جمعیت را به نحوی جانمایی کند که حجم ترافیک و مصرف سوخت در مناطق پرتراکم شهری کاهش یابد .

تبصره ۱- تمامی دستگاههای اجرائی موظفند در تهیه طرحها و برنامه‌های حوزه مسؤولیت خود، ملاحظات ترافیکی و نحوه آمد و شد مراجعین و کارکنان را مدنظر قرار داده و اقدامات لازم را به منظور تسهیل رفت و آمد و کاهش مصرف سوخت صورت دهند .

تبصره ۲- وزارت کشور، شوراها و شوراهای اسلامی شهر و شهرداریها موظفند در چهارچوب طرح جامع حمل و نقل نسبت به ایجاد مراکز منطقه‌ای خدمات شهری با هدف کاهش سفر، کاهش مصرف سوخت و حفظ محیط زیست اقدام نمایند .

ماده ۳۲- وزارت مسکن و شهرسازی موظف است در تهیه طرحهای جامع شهری، پیامد ساخت و سازهای مهم شهری بر ترافیک شهری، تأمین توقفگاه (پارکینگ) در شهرهای بزرگ و کلان شهرها را لحاظ نماید .

تبصره - وزارت مسکن و شهرسازی موظف است با همکاری سازمان نظام مهندسی ساختمان نسبت به تهیه آیین نامه لازم اقدام و از مهندسان ترافیک دارای پروانه اشتغال جهت انجام امور بررسی، طراحی و نظارت استفاده نماید .

ماده ۳۳- شهرداریها موظفند نسبت به ساماندهی معابر و تسهیل عبور و مرور عابران پیاده و دوچرخه سواران در شهرهای کشور اقدام نمایند .

ماده ۳۴- کلیه دستگاههای اجرائی موظفند فقط نسبت به خرید و به کارگیری خودروهای واجد معیارها و مشخصات فنی موضوع ماده (۱۱) این قانون، اقدام نمایند .

تبصره ۱- کمیسیون ماده (۲) لایحه قانونی نحوه استفاده از اتومبیلهای دولتی و فروش اتومبیلهای زائد مصوب ۱۳۵۸ در هنگام صدور مجوز شماره گذاری موظف به اجرای این حکم است .

تبصره ۲- دستگاههایی که نیاز به خودروهای خاص دارند با تشخیص هیأت وزیران از شمول این ماده مستثنی می شوند .

ماده ۳۵- وزارت کشور موظف است با همکاری دستگاهها و سازمانهای ذی ربط با به کارگیری خودروهای عمومی واجد معیارها و مشخصات فنی موضوع ماده (۱۱) این قانون، خودروهای فاقد معیارهای فوق را از رده خارج نماید .

تبصره ۱- خودروهای عمومی فقط در صورت رعایت شرایط فوق، قابل شماره گذاری است .

تبصره ۲- وزارت بازرگانی موظف است با همکاری شهرداریها و شوراها و شوراهای اسلامی شهر شرایط لازم جهت ارائه مجوزهای صنفی برای فعالیت کارگاههای ارائه دهنده خدمات پس از فروش به خودروهای موضوع این ماده را فراهم نماید .

ماده ۳۶- وزارت صنایع و معادن موظف است به منظور ارتقاء کارآیی مصرف سوخت، نسبت به همکاری و نظارت جهت توسعه تولید، عرضه و خدمات پس از فروش خودروهای دیزلی سبک با اولویت خودروهای عمومی بار و مسافر، مطابق با استانداردهای روز دنیا و معیارها و مشخصات فنی موضوع ماده (۱۱) این قانون اقدام نماید .

ماده ۳۷- وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی، کشور و جهاد کشاورزی و راه و ترابری و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور موظفند در مکان‌یابی جایگاههای جدید عرضه گاز طبیعی فشرده، با شرکتهای زیرمجموعه وزارت نفت همکاری نمایند و در تأمین و واگذاری زمین و اعطاء مجوزهای لازم برای احداث جایگاههای مذکور به بخش غیردولتی اقدام کنند. کمیسیون ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران و دیگر کمیسیونهای ذی ربط مکلفند در صورتی که طرح جامعی موجود باشد، در چهارچوب آن کاربری را تغییر دهند و مجوزهای لازم را صادر نمایند .

ماده ۳۸- سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای موظف است با هماهنگی شرکتهای زیرمجموعه وزارت نفت، جهت همکاری در ایجاد جایگاههای عرضه سوخت گاز طبیعی در مجتمع‌های خدمات رفاهی بین راهی اقدام نماید .

ماده ۳۹- وزارتخانه‌های نیرو، راه و ترابری، جهاد کشاورزی، مسکن و شهرسازی و نفت موظفند حسب مورد به تأمین انشعابات و اتصال به شبکه‌های برق و گاز و صدور مجوز استفاده از حرم راهها و گذر از عرض جاده‌ها، مجوز حفاری برای انجام عملیات گازرسانی و واگذاری زمینی مناسب در قبال اخذ وجه با رعایت قوانین و مقررات مربوط اقدام نمایند.

ماده ۴۰- وزارت نفت موظف است جهت توسعه، اصلاح و تجهیز پالایشگاههای کشور به عرضه انواع سوخت موردنیاز بخش حمل و نقل کشور با رعایت استانداردهای زیست‌محیطی همکاری نماید .

ماده ۴۱- سازمان حفاظت محیط‌زیست موظف است با همکاری وزارتخانه‌های کشور، راه و ترابری و نفت، مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران و شهرداریها برای کاهش مصرف سوخت و آلودگی هوا از طریق اجرای استانداردهای زیست‌محیطی اقدام نماید .

ماده ۴۲- کلیه دستگاههای اجرائی دولتی و غیردولتی موظفند به منظور تسهیل در ارائه خدمات غیرحضورى متقاضیان؛

الف - فرآیندهای کاری خود را اصلاح و مراکز تماس، با کانالهای تلفنی، پیام کوتاه و پایگاه اینترنتی ایجاد نمایند .

ب - تمامی خدمات خود شامل فرمها، فرآیندها، شرایط، آدرسها، تعرفه‌های خدمات، نحوه دسترسی آن را در پایگاه اینترنتی به طور کامل توصیف، اطلاع‌رسانی، به‌روزرسانی و تا حد اکثر ممکن اجرائی و قابل ارائه نمایند .

ماده ۴۳- وزارتخانه‌های بازرگانی و ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلفند به منظور کاهش تعداد مراجعات حضورى متقاضیان؛ زیرساختها، مجوزها و تسهیلات لازم برای فروش الکترونیکی و توزیع کالا و خدمات از طریق اصناف را فراهم نمایند .

ماده (۱۷) و (۷۳) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی

سال تصویب: ۱۳۹۰ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۹۲۵۶ تاریخ ۹۰/۱/۲۴

ماده ۱۷- به منظور حمایت از شرکتهای خدمات انرژی، هیأت وزیران موظف است بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های نفت، نیرو، امور اقتصادی و دارایی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، آیین‌نامه‌های لازم را به طریقی که انگیزه کافی برای تشکیل و توسعه این گونه شرکتهای خدمات مربوط به آنها در کشور به وجود آید، حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به تصویب برساند. منابع مالی برای اجرای این ماده از محل ماده (۷۳) این قانون تأمین خواهد شد. همچنین دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۴) قانون خدمات کشوری می‌توانند برای انعقاد قراردادهای صرفه‌جویی انرژی از محل صرفه‌جویی‌های حاصله، ایجاد تعهد نمایند و از محل منابع اعتباری ماده (۷۳) و صرفه‌جویی‌های حاصله اقدام کنند.

ماده ۷۳- به منظور حمایت از اجرای راهکارهای بهینه‌سازی مصرف و ارتقاء کارآیی انرژی در چهارچوب اهداف و مواد این قانون به وزارتخانه‌های نفت و نیرو اجازه داده می‌شود از محل صرفه‌جویی‌های ناشی از اجرای این قانون، بودجه‌های سنواتی و منابع داخلی شرکتهای دولتی تابعه، تسهیلات مالی لازم را تأمین نمایند. مقدار تسهیلات مالی این ماده توسط شورای عالی انرژی تعیین می‌شود.

بند (ص) ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنجم توسعه

سال تصویب: ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی

قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب سال ۱۳۸۰ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن با اصلاحات و الحاقات زیر برای دوره برنامه پنجم تنفیذ می‌شود:

ص - به دستگاههای اجرائی کشور اجازه داده می‌شود اعتبارات کمکهای فنی و اعتباری و همچنین اعتباراتی که در پیوست قوانین بودجه سنواتی به منظور تحقق اهداف سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت بخشهای خصوصی و تعاونی پیش‌بینی شده است را در قالب وجوه اداره‌شده و بر اساس قراردادهای منعقدشده در اختیار بانکها، مؤسسات مالی و اعتباری، صندوقهای قرض‌الحسنه و صندوقهای توسعه‌ای دارای مجوز از بانک مرکزی برای پرداخت کمک، تسهیلات تلفیقی و یا یارانه سود و کارمزد تسهیلات قرار

دهند. این اعتبارات پس از پرداخت توسط دستگاه اجرایی واگذارنده اعتبار به هزینه قطعی منظور می‌شود. آئین‌نامه اجرایی این بند به پیشنهاد معاونت و با همکاری بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد.

بند (ب) ماده (۲۱۴) قانون برنامه پنجم توسعه

سال تصویب: ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی

دولت موظف است به منظور افزایش کارآمدی و اثربخشی طرحهای تملک دارائیهای سرمایه‌ای با رعایت قانون نحوه اجرای اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی اقدامات زیر را به اجرا درآورد:

ب - روشهای اجرایی مناسب از قبیل «تأمین منابع مالی، ساخت، بهره‌برداری و واگذاری»، «تأمین منابع مالی، ساخت و بهره‌برداری»، «طرح و ساخت کلید در دست»، «مشارکت بخش عمومی - خصوصی» و یا «ساخت، بهره‌برداری و مالکیت» را با پیش‌بینی تضمین‌های کافی به کارگیرد.

ماده (۱۶۴) قانون برنامه پنجم توسعه

سال تصویب: ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی

به دولت اجازه داده می‌شود به منظور ایجاد رویکرد توسعه‌ای در شبکه **حمل و نقل ریلی** و افزایش سهم بار و مسافر توسط بخشهای خصوصی و تعاونی و با هدف تفکیک وظایف حاکمیتی و تصدی‌گری در حمل و نقل نسبت به اصلاح ساختار و تغییر اساسنامه راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران و واگذاری بخشهای غیرحاکمیتی آن به بخشهای خصوصی و تعاونی و ایجاد ظرفیتهای جدید توسط بخشهای خصوصی و تعاونی اقدام قانونی معمول و زمینه استفاده از منابع داخلی و خارجی را برای رشد و توسعه فعالیتهای ریلی فراهم نماید.

دولت می‌تواند به منظور تقویت حمل و نقل بار و مسافر ریلی، بخشی از پروژه‌های تجهیز، بهبود و افزایش ظرفیت زیرساخت از جمله دو خطه کردن، برقی نمودن، تراک‌بندی و تطویل ایستگاهها را در قالب روشهایی نظیر مشارکت، ساخت، بهره‌برداری و انتقال (BOT) و طراحی، تدارک و تأمین (EPCF) با واگذاری امتیازاتی نظیر استفاده از زیربنای حمل و نقل ریلی و انتقال حق دسترسی آن تا استهلاك کامل سرمایه و سود مورد توافق به بخش خصوصی و تعاونی واگذار نماید.

جزء (۱) و جزء (۲) بند (ز) ماده ۱۶۳ قانون برنامه پنجم توسعه

سال تصویب: ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی

ز - به منظور تسهیل تجارت، رقابت‌پذیر کردن فعالیتهای حمل و نقل با توجه به مزایای نسبی در زنجیره عرضه و خدمات ترابری منطقه‌ای و بین‌المللی، دولت مجاز است:

۱- از ایجاد پارکهای پشتیبانی (لجستیک)، احداث پایانه‌ها، شهرکهای **حمل و نقل ترکیبی** مسافری و باری و گسترش **بنادر خشک** توسط بخش خصوصی و تعاونی حمایت نماید.

۲- نسبت به تهیه طرح مکان‌یابی پایانه‌های بارگنج (کانتینری) و حمل و نقل ترکیبی در شبکه اصلی و عبوری (ترانزیتی) کشور اعم از شمالی - جنوبی، شرقی - غربی و نیز شبکه آسیایی تا پایان سال دوم برنامه و اجرای آن از طریق بخش خصوصی و تعاونی اقدام نماید.

ماده (۱۶۲) قانون برنامه پنجم توسعه

سال تصویب: ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی

اجرای قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت سوخت مصوب ۱۳۸۶/۹/۱۸ تا پایان برنامه تمدید می‌شود.

ماده (۸۲) قانون برنامه پنجم توسعه

سال تصویب: ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی

الف - استفاده دستگاههای اجرایی از تسهیلات مالی خارجی در طول برنامه در قالب قوانین بودجه سنواتی مجاز است. سهمیه های باقی مانده تسهیلات مصوب بیع متقابل و تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) مربوط به برنامه های سوم و چهارم با رعایت ضوابط اسلامی از جمله تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام در طول برنامه پنجم نیز به قوت خود باقی است.

ب - به دستگاههای اجرایی اجازه داده میشود برای تأمین منابع مالی طرحهای خود از روش بیع متقابل با رعایت اصل عدم تضمین بازگشت تعهدات ایجاد شده توسط دولت، بانک مرکزی و بانکهای دولتی پس از تصویب شورای اقتصاد استفاده نمایند.

ج - بانکهای تجاری و تخصصی مجازند بدون تضمین دولت، نسبت به تأمین منابع مالی طرحهای سرمایه گذاری بخش های غیردولتی و شهرداری ها از منابع بین المللی اقدام نمایند. تعیین نسبت تعهدات و بدهی های ارزی به دارائی های هر بانک به تصویب شورای پول و اعتبار میرسد.

د - در استفاده از تسهیلات مالی خارجی موضوع بندهای (الف)، (ب) و (ج) این ماده رعایت موارد زیر توسط دستگاه های اجرایی و بانک های عامل ضروری است:

۱- تمامی طرح های دستگاه های اجرایی با رعایت سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی با مسؤلیت وزیر و یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه ذیربط و تأیید شورای اقتصاد، باید دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی باشند و مجموع هزینه های اجرای کامل آنها از سقفهای تعیین شده تجاوز نکند. زمانبندی دریافت و بازپرداخت تسهیلات هر طرح و میزان حداکثر استفاده از توان فنی و « استفاده آن از ساخت داخل با توجه به ظرفیتهای، امکانات و تواناییهای داخلی و رعایت قانون "حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲" و نیز رعایت شرایط زیست محیطی در اجرای هر یک از طرح ها باید به تصویب شورای اقتصاد برسد.

۲- استفاده کنندگان از بیع متقابل و تسهیلات مالی خارجی شامل تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) و وامهای مستقیم باید ظرف دو ماه از زمان انعقاد قرارداد، جدول زمانی و میزان تعهدات ایجاد شده و یا استفاده شده و نیز زمانبندی بازپرداخت بدهی ها و تعهدات ارزی خود را در اختیار بانک مرکزی قرار دهند. پس از اجرایی شدن طرح های مذکور، گزارش عملکرد طرح مشتمل بر اصل و سود وجوه دریافتی یا پرداختی و باقیمانده تعهد در فواصل سه ماهه به بانک مرکزی و معاونت اعلام میشود.

تبصره - استفاده کنندگان از وامهای مستقیم موظفند در ایجاد تعهد با بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران هماهنگی لازم را به عمل آورند.

د - تمامی معاملات و قراردادهای خارجی که بیش از یک میلیون (۱,۰۰۰,۰۰۰) دلار باشد با رعایت قوانین مربوط شامل "قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژهها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲" تنها از طریق مناقصه محدود و یا بین المللی با درج آگهی در روزنامه های کثیرالانتشار رسانه های الکترونیکی داخلی و خارجی انجام و منعقد میشود. موارد استثناء به تأیید کمیته سه نفره مشتمل از وزیر امور اقتصادی و دارائی، معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری و وزیر وزارتخانه مربوطه یا بالاترین مقام اجرایی ذیربط میرسد. در کلیه مناقصه ها، حق کنترل و بازرسی کمی و کیفی و کنترل قیمت برای کلیه کالاهای وارداتی و پروژهها برای خریدار محفوظ است. وزیر یا بالاترین مقام اجرایی ذیربط، مسؤل حسن اجراء این موضوع است. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران فقط مجاز به تعهد یا پرداخت بهای معاملات و قراردادهایی است که تأیید بالاترین مقام دستگاههای اجرایی، مبنی بر رعایت مفاد این بند را داشته باشد.

قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید در راستای تسهیل اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی

سال تصویب: ۱۳۸۸ مجلس شورای اسلامی

ماده ۱ - اصطلاحات و واژه‌هایی که در این قانون به کار رفته است دارای معانی زیر می‌باشند.

الف - گواهی سرمایه‌گذاری؛ اوراق بهادار متحدالشکلی است که توسط صندوق سرمایه‌گذاری منتشر و در ازای سرمایه‌گذاری اشخاص در صندوق با درج مشخصات صندوق و سرمایه‌گذار و مبلغ سرمایه‌گذاری به آنها ارائه می‌شود.

ب - سهام شناور آزاد؛ بخشی از سهام شرکت است که دارندگان آن همواره آماده عرضه و فروش آن سهام می‌باشند، و قصد ندارند با حفظ آن قسمت از سهام، در مدیریت شرکت مشارکت نمایند.

ج - سازمان بورس و اوراق بهادار: سازمانی است که به موجب قانون "بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران" مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ تشکیل شده است و در این قانون "سازمان" نامیده می‌شود.

د - نهاد واسط؛ یکی از نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران است که می‌تواند با انجام معاملات موضوع عقود اسلامی نسبت به تأمین مالی از طریق انتشار اوراق بهادار اقدام نماید.

ه - صندوق سرمایه‌گذاری؛ نهادی مالی است که منابع مالی حاصل از انتشار گواهی سرمایه‌گذاری را در موضوع فعالیت مصوب خود سرمایه‌گذاری می‌کند.

ماده ۲ - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است صرفاً با مجوز سازمان، صندوق‌های موضوع بندهای (۱۹) و (۲۰) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران و صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک موضوع بند (۱) ماده (۱۴) قانون "ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن" - مصوب ۱۳۸۷/۲/۲۵ - و سایر صندوق‌هایی را که به موجب مقررات قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران نهاد مالی محسوب می‌شوند، ثبت نماید. این صندوق‌ها از تاریخ ثبت دارای شخصیت حقوقی می‌باشند. ماده ۳ - در ازای سرمایه‌گذاری در صندوق‌های موضوع ماده (۲)، گواهی سرمایه‌گذاری با نام صادر می‌شود. مسئولیت سرمایه‌گذاران در این صندوق‌ها محدود به میزان مبلغ سرمایه‌گذاری آنها است.

ماده ۴ - تأسیس، ثبت، فعالیت، انحلال و تصفیه صندوق‌های موضوع ماده (۲) طبق ضوابط زیر خواهد بود:

الف - مدت فعالیت این صندوق‌ها باید متناسب با نوع فعالیت صندوق در اساسنامه قید شود.

ب - حداقل سرمایه لازم برای تشکیل صندوق‌های سرمایه‌گذاری پنج میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال می‌باشد. شورای عالی بورس و اوراق بهادار می‌تواند حداقل سرمایه لازم برای تشکیل صندوق‌های سرمایه‌گذاری را با در نظر گرفتن تغییرات نرخ تورم افزایش دهد.

ج - متغیر یا ثابت بودن سرمایه و همچنین قابلیت و نحوه نقل و انتقال گواهی سرمایه‌گذاری صندوق‌ها از طریق صدور و ابطال و یا خرید و فروش باید در اساسنامه صندوق قید شود.

د - صندوق به موجب ترتیبی که در اساسنامه پیش‌بینی می‌شود باید حداقل یک رکن اداره کننده و یک رکن ناظر به عنوان بازرس/حسابرس داشته باشد.

ه - وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های ارکان مذکور و سایر ارکان از قبیل ضامن بر عهده اشخاص حقوقی واجد شرایطی خواهد بود که باید در صندوق قبول سمت نمایند. حدود مسئولیت و اختیارات هر یک از ارکان در اساسنامه تعیین می‌شود. رکن اداره کننده را می‌توان از بین اشخاص حقیقی واجد شرایط تعیین کرد.

و - نحوه تصفیه صندوق در پایان مدت فعالیت و یا انحلال آن به موجب شرایط مندرج در اساسنامه بوده و مدیر صندوق مدیر تصفیه نیز می‌باشد مگر اینکه شرایط لازم برای اداره صندوق را از دست بدهد. اداره صندوق‌های سرمایه‌گذاری طبق اساسنامه آنها می‌باشد.

ماده ۵ - هرگونه اختلاف ناشی از سرمایه‌گذاری در صندوق‌های موضوع ماده (۲) و فعالیت آنها و نیز اختلاف بین ارکان صندوق در هیئت داورى موضوع قانون "بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران" رسیدگی می‌شود.

ماده ۶ - ماده (۱۴۳) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحات بعدی آن به شرح زیر اصلاح، تبصره (۱) آن حذف و تبصره‌های (۲) و (۳) به عنوان تبصره‌های (۱) و (۲) ابقاء گردید:

ماده ۱۴۳ - معادل ده درصد (۱۰٪) از مالیات بردرآمد حاصل از فروش کالاهایی که در بورس‌های کالایی پذیرفته شده و به فروش می‌رسد و ده درصد (۱۰٪) از مالیات بردرآمد شرکت‌هایی که سهام آنها برای معامله در بورسهای داخلی یا خارجی پذیرفته می‌شوند و پنج درصد (۵٪) از مالیات بردرآمد شرکت‌هایی که سهام آنها برای معامله در بازار خارج از بورس داخلی یا خارجی پذیرفته می‌شوند، از سال پذیرش تا سالی که از فهرست شرکت‌های پذیرفته شده در این بورسها یا بازارها حذف نشده‌اند با تأیید سازمان بخشوده می‌شود. شرکت‌هایی که سهام آنها برای معامله در بورسهای داخلی یا خارجی یا بازارهای خارج از بورس داخلی یا خارجی پذیرفته شود در صورتی که در پایان دوره مالی به تأیید سازمان حداقل بیست درصد (۲۰٪) سهام شناور آزاد داشته باشند معادل دو برابر معافیت‌های فوق از بخشودگی مالیاتی برخوردار خواهند شد.

ماده ۷ - متن زیر به عنوان ماده (۱۴۳) مکرر و چهار تبصره ذیل آن به قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ الحاق می‌شود؛

ماده ۱۴۳ مکرر- از هر نقل و انتقال سهام و حق تقدم سهام شرکت‌ها اعم از ایرانی و خارجی در بورس‌ها یا بازارهای خارج از بورس دارای مجوز، مالیات مقطوعی به میزان نیم درصد (۵٪) ارزش فروش سهام و حق تقدم سهام وصول خواهد شد و از این بابت وجه دیگری به عنوان مالیات بردرآمد و نقل و انتقال سهام و حق تقدم سهام و مالیات بر ارزش افزوده خرید و فروش مطالبه نخواهد شد.

کارگزاران بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس مکلفند مالیات یاد شده را به هنگام هر انتقال از انتقال دهنده وصول و به حساب تعیین شده از طرف سازمان امور مالیاتی کشور واریز نمایند و ظرف ده روز از تاریخ انتقال رسید آن را به همراه فهرستی حاوی تعداد و مبلغ فروش سهام و حق تقدم مورد انتقال به اداره امور مالیاتی محل ارسال کنند. تبصره ۱- تمامی درآمدهای صندوق سرمایه‌گذاری در چهارچوب این قانون و تمامی درآمدهای حاصل از سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار موضوع بند (۲۴) ماده یک (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴ و درآمدهای حاصل از نقل و انتقال این اوراق یا درآمدهای حاصل از صدور و ابطال آنها از پرداخت مالیات بردرآمد و مالیات بر ارزش افزوده موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۰۳/۰۲ معاف می‌باشد و از بابت نقل و انتقال آنها و صدور و ابطال اوراق بهادار یاد شده مالیاتی مطالبه نخواهد شد.

تبصره ۲- سود و کارمزد پرداختی یا تخصیصی اوراق بهادار موضوع تبصره (۱) این ماده به استثناء سود سهام و سهم‌الشرکه شرکت‌ها و سود گواهی‌های سرمایه‌گذاری صندوق‌ها، مشروط به ثبت اوراق بهادار یاد شده نزد سازمان جزء هزینه‌های قابل قبول برای تشخیص درآمد مشمول مالیات ناشر این اوراق بهادار محسوب می‌شود. تبصره ۳- در صورتی که هر شخص حقیقی یا حقوقی مقیم ایران که سهامدار شرکت پذیرفته شده در بورس یا بازار خارج از بورس، سهام یا حق تقدم خود را در بورس‌ها یا بازارهای خارج از بورس خارجی بفروشد، از این بابت هیچگونه مالیاتی در ایران دریافت نخواهد شد.

تبصره ۴- صندوق سرمایه‌گذاری مجاز به هیچگونه فعالیت اقتصادی دیگری خارج از مجوزهای صادره از سوی سازمان نمی‌باشد.

ماده ۸- در ماده (۱۰۴) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ عبارت "بورسها، بازارهای خارج از بورس و کارمزد معاملات و تسویه اوراق بهادار و کالا در بورسها و بازارهای خارج از بورس" قبل از کلمه "بانکها" و کلمه "قرارداد" قبل از عبارت "حمل و نقل" اضافه شود.

ماده ۹- بند (۱۱) ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده به شرح زیر اصلاح می‌گردد؛

۱۱- خدمات بانکی و اعتباری بانک‌ها، مؤسسات و تعاونی‌های اعتباری و صندوق‌های قرض‌الحسنه مجاز و خدمات معاملات و تسویه اوراق بهادار و کالا در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس.

ماده ۱۰- معاملات کالا و اوراق بهادار در بورسهای کالایی و کلیه فعالیتهای اشخاص در آنها مشمول احکام مندرج در فصل ششم قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران بوده و مرتکبان جرائم مندرج در ذیل فصل مذکور با رعایت ماده (۵۲) همان قانون تحت پیگرد قرار خواهند گرفت.

ماده ۱۱- نهاد واسط از پرداخت هرگونه مالیات و عوارض نقل و انتقال و مالیات بردرآمد آن دسته از دارایی‌هایی که تأمین مالی آن از طریق انتشار اوراق بهادار به عموم صورت می‌گیرد معاف است. وجوه حاصل از اقدامات تأمین مالی که از طریق انتشار اوراق بهادار توسط این گونه نهادها صورت می‌گیرد، باید در حساب خاصی متمرکز شود و هرگونه برداشت از این حساب باید تحت نظارت و با تأیید سازمان انجام گیرد. دستورالعمل مربوط به فعالیت نهادهای واسط ظرف مدت سه ماه به پیشنهاد سازمان به تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار خواهد رسید.

ماده ۱۲- درآمدها حاصل از فروش دارایی به نهاد واسط برای تأمین مالی از طریق عرضه عمومی اوراق بهادار معاف از مالیات است و به نقل و انتقال آن هیچگونه مالیات و عوارضی تعلق نمی‌گیرد. هزینه استهلاک ناشی از افزایش ارزش دارایی در خرید مجدد همان دارایی توسط فروشنده به هر نحوی که باشد جزء هزینه‌های قابل قبول مالیاتی نخواهد بود.

ماده ۱۳- مدیران نهادهای مالی، ناشران اوراق بهادار و تشکلهای خودانتظام شامل اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل باید فاقد محکومیت قطعی کیفری مؤثر بوده و از صلاحیت حرفه‌ای لازم برخوردار باشند. در صورت فقدان یا سلب صلاحیت حرفه‌ای نامبردگان، مرجع انتخاب‌کننده موظف است از انتخاب آنان به سمت‌های یاد شده خودداری نموده و یا مدیران انتخاب شده را از آن سمت برکنار نماید. شرایط و معیارهای صلاحیت حرفه‌ای مدیران مذکور صرفاً از حیث تحصیلات و سوابق تجربی مرتبط و همچنین نحوه سلب صلاحیت آنها توسط سازمان، به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد شورای عالی بورس و اوراق بهادار به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۴- ناشران اوراق بهادار، نهادهای مالی و تشکلهای خودانتظام و نیز اشخاصی که به عنوان مدیران آنها انتخاب می‌شوند، در صورت نقض قوانین و مقررات مربوط به فعالیت هر یک از آنها متخلف محسوب شده و سازمان علاوه بر اقدامات انضباطی مندرج در مواد (۷) و (۳۵) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران نسبت به اخذ جریمه نقدی از متخلفین از ده میلیون (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اقدام و به حساب خزانه واریز نماید. آئین‌نامه مربوط به تعیین میزان جرائم نقدی متناسب با عمل ارتكابی به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و دادگستری تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره ۱- مبالغ جزای نقدی هر سه سال یک بار متناسب با رشد شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به طور رسمی اعلام می‌شود با پیشنهاد شورای عالی بورس و اوراق بهادار و تصویب هیئت وزیران تعدیل می‌شود.

تبصره ۲- آراء صادره در خصوص جریمه‌ها لازم‌الاجرا بوده و از طریق دوائر اجرای ثبت و اجرای احکام دادگاهها قابل وصول است.

تبصره ۳- قوه قضائیه می‌تواند گزارش سازمان در خصوص وقوع جرائمی که آن سازمان به عنوان شاکی و در اجرای ماده (۵۲) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران نسبت به طرح شکایت در مراجع ذیصلاح قضائی اقدام می‌نماید را در حکم گزارش ضابطان دادگستری تلقی نماید. کارکنان سازمان در اجرای دستورات قضائی مربوط به جرائم مذکور کلیه اختیارات و مسئولیتهایی را که برای ضابطان دادگستری در قانون آئین دادرسی کیفری تصریح یا بیان شده است دارا می‌باشند. کارکنان مرتبط با معرفی رئیس سازمان و حکم دادستان تعیین می‌شوند.

ماده ۱۵- در صورتی که اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار یا بازار خارج از بورس و یا اوراق بهادار مبتنی بر کالا که در بورس کالا پذیرفته می‌شود متضمن سود مصوب، سررسید شده یا تضمین شده باشد، باید به موقع و در چهارچوب مقررات توزیع و پرداخت شود. در صورت خودداری ناشران و شکایت صاحبان اوراق بهادار یا سازمان، موضوع در هیئت داوری قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران طرح و آراء صادره در این خصوص از طریق اجرای احکام دادگاهها قابل اجرا است.

ماده ۱۶- در صورت درخواست سازمان، کلیه اشخاص تحت نظارت از قبیل ناشران، نهادهای مالی و تشکلهای خودانتظام موظفند اسناد، مدارک، اطلاعات و گزارشهای مورد نیاز برای انجام وظایف و مسئولیتهای قانونی سازمان را ارائه کنند. سازمان می‌تواند نسبت به ارائه اطلاعات، اسناد، مدارک و گزارشهای مذکور به مراجع و نهادهای ذیصلاح داخلی و یا بین‌المللی با موافقت دادستان کل در چهارچوب صلاحیتهای قانونی آنها اقدام نماید. مدیران اشخاص حقوقی تحت نظارت در صورت خودداری از انجام موارد فوق به مجازات مندرج در صدر ماده (۴۹) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران محکوم می‌شوند.

تبصره ۱- در صورتی که ارائه‌دهنده اطلاعات، اسناد، مدارک و گزارش اعلام نماید که موارد ارائه شده جزء اسرار تجاری وی محسوب و غیرقابل انتشار می‌باشد، موضوع در هیئت مدیره سازمان مطرح و تصمیم گیری می‌شود. تصمیم هیئت مدیره سازمان در خصوص موضوع لازم‌الاتباع و مبنای اقدام خواهد بود.

تبصره ۲- اسرار تجاری محرمانه تلقی شده و در صورت افشای آن، سازمان مسئول جبران ضرر و زیان وارده به ارائه دهنده اسناد، مدارک و اطلاعات می‌باشد مشروط بر اینکه افشای اسرار تجاری توسط سازمان و در غیر موارد قانونی صورت گرفته باشد.

تبصره ۳- دولت، شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها از شمول تکالیف مربوط به ناشران اوراق بهادار موضوع مواد (۱۳)، (۱۴)، (۱۵) و (۱۶) این قانون مستثنی هستند.

ماده ۱۷- خرید و فروش کالاهای پذیرفته شده در بورس‌های کالایی که با رعایت مقررات حاکم بر آن بورسها مورد دادوستد قرار می‌گیرند توسط وزارتخانه‌ها، سازمانها، نهادها و دستگاههای دولتی و عمومی و دستگاههای اجرایی نیاز به برگزاری مناقصه یا مزایده و تشریفات مربوط به آنها ندارد.

ماده ۱۸- دولت مکلف است کالای پذیرفته شده در بورس را از نظام قیمت گذاری خارج نماید.

تبصره - دارو از شمول این ماده مستثنی است.

ماده (۸) ، ماده (۹) ، ماده (۱۰) و ماده (۱۱) قانون هدفمندی یارانه ها

سال تصویب: ۱۳۸۸ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۹۵۸۶ تاریخ ۱۳۹۱/۳/۱۱

ماده ۸- دولت مکلف است سی درصد (۳۰٪) خالص وجوه حاصل از اجراء این قانون را برای پرداخت کمکهای بلاعوض، یا یارانه سود تسهیلات و یا وجوه اداره شده برای اجراء موارد زیر هزینه کند:

الف - بهینه سازی مصرف انرژی در واحدهای تولیدی، خدماتی و مسکونی و تشویق به صرفه جویی و رعایت الگوی مصرف که توسط دستگاه اجرائی ذی ربط معرفی می‌شود.

ب - اصلاح ساختار فناوری واحدهای تولیدی در جهت افزایش بهره‌وری انرژی، آب و توسعه تولید برق از منابع تجدیدپذیر.

ج - جبران بخشی از زیان شرکت های ارائه دهنده خدمات آب و فاضلاب، برق، گاز طبیعی و فرآورده های نفتی و شهرداری ها و دهیاری ها ناشی از اجراء این قانون.

د - گسترش و بهبود حمل و نقل عمومی در چهارچوب قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت و پرداخت حداکثر تا سقف اعتبارات ماده (۹) قانون مذکور.

ه - حمایت از تولیدکنندگان بخش کشاورزی و صنعتی.

و - حمایت از تولید نان صنعتی.

ز - حمایت از توسعه صادرات غیرنفتی.

ح - توسعه خدمات الکترونیکی تعاملی با هدف حذف و یا کاهش رفت و آمدهای غیر ضرور.

تبصره- آیین نامه اجرائی این ماده شامل چگونگی حمایت از صنایع، کشاورزی و خدمات و نحوه پرداختهای موضوع این ماده حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون با پیشنهاد وزراء امور اقتصادی و دارایی، صنایع و معادن، جهاد کشاورزی، بازرگانی، نفت، نیرو، کشور، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، اتاق تعاون و رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۹- منابع موضوع مواد (۷) و (۸) این قانون اعم از کمکها، تسهیلات و وجوه اداره شده از طریق بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری دولتی و غیر دولتی در اختیار اشخاص مذکور قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۰- دریافت کمکها و یارانه های موضوع مواد (۷) و (۸) این قانون منوط به ارائه اطلاعات صحیح می باشد. در صورت احراز عدم صحت اطلاعات ارائه شده، دولت مکلف است ضمن جلوگیری از ادامه پرداخت، در خصوص استرداد وجوه پرداختی اقدامات قانونی لازم را به عمل آورد.

اشخاص در صورتی که خود را برای دریافت یارانه ها و کمک های موضوع مواد (۷) و (۸) این قانون محق بدانند می توانند اعتراض خود را به کمیسیونی که در آئین نامه اجرائی این ماده پیش بینی می شود ارائه نمایند.

آیین نامه اجرائی این ماده حداکثر سه ماه پس از ابلاغ این قانون توسط وزراء دادگستری، امور اقتصادی و دارایی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۱- دولت مجاز است تا بیست درصد (۲۰٪) خالص وجوه حاصل از اجراء این قانون را به منظور جبران آثار آن بر اعتبارات هزینه ای و تملک داراییهای سرمایه ای هزینه کند.

بند (ب) ماده (۳) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی

ایران و اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی

سال تصویب: ۱۳۸۷ مجلس شورای اسلامی

ماده ۳- قلمرو فعالیتهای اقتصادی دولت

ب - دولت مکلف است هشتاد درصد (۸۰٪) از ارزش مجموع سهام بنگاههای دولتی در هر فعالیت مشمول گروه دو ماده (۲) این قانون به استثناء راه و راه آهن را به بخش های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی واگذار نماید .

تبصره ۱- دولت مجاز است به منظور حفظ سهم بهینه بخش دولتی در فعالیتهای گروه دو ماده (۲) این قانون با توجه به حفظ حاکمیت دولت، استقلال کشور، عدالت اجتماعی و رشد و توسعه اقتصادی به میزانی سرمایه گذاری نماید که سهم دولت از بیست درصد (۲۰٪) ارزش این فعالیتها در بازار بیشتر نباشد .

تبصره ۲- بخشهای غیردولتی مجاز به فعالیت در زمینه راه و راه آهن هستند. سهم بهینه بخشهای دولتی و غیردولتی در فعالیتهای راه و راه آهن مطابق آئین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک وزارت راه و ترابری و وزارت اموراتصادی و دارایی به تصویب شورای عالی اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی خواهد رسید .

قانون موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه گذاری بین کشورهای عضو اکو پروتکل اصلاحی آن

سال تصویب: ۱۳۸۷ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۸۸۹۹ تاریخ ۸۸/۱۰/۲۶

ماده ۱- تعاریف

از نظر این موافقتنامه:

- ۱- «موافقتنامه» یعنی: موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین کشورهای عضو اکو
 - ۲- «طرفهای متعاقد» یعنی: کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی (اکو) که این موافقتنامه را همان‌گونه که در ماده (۱۲) تصریح شده است، امضاء و تصویب کرده‌اند.
 - ۳- «کشور سرمایه‌پذیر» یعنی: هر یک از کشورهای متعاقد عضو که در قلمرو آن سرمایه‌گذاری توسط سرمایه‌گذاران طرفهای متعاقد دیگر صورت پذیرفته است.
 - ۴- اصطلاح «سرمایه‌گذاری» عبارت از هر نوع مال یا دارایی است که توسط سرمایه‌گذاران یک طرف متعاقد در قلمرو طرف متعاقد دیگر طبق قوانین و مقررات طرف متعاقد دیگر (که از این پس طرف متعاقد سرمایه‌پذیر خوانده می‌شود) به کار گرفته شود و به ویژه، اما نه منحصرأ، شامل موارد زیر می‌شود:
 - الف - سهام، سهم‌الشرکه یا هر نوع مشارکت دیگر در شرکتها،
 - ب - عوایدی که مجدداً سرمایه‌گذاری شده، حق نسبت به پول یا هر حقی که دارای ارزش مالی مرتبط با سرمایه‌گذاری باشد.
 - پ - اموال منقول و غیر منقول و حقوق مربوط به آنها از قبیل رهن، حق حبس، وثیقه و سایر حقوق مشابه به نحوی که در قوانین و مقررات طرف متعاقدی که در قلمروی آن سرمایه‌گذاری صورت گرفته تعریف شده است.
 - ت - حقوق مالکیت معنوی و صنعتی از قبیل حق اختراع، طرحهای صنعتی، فرآیندهای فنی و نیز علائم تجاری، حسن شهرت تجاری، دانش فنی و سایر حقوق مشابه.
 - ث - حقوق تجاری که به موجب قانون کشور میزبان یا به موجب قرارداد منعقد با کشور میزبان اعطاء شده باشد از جمله حقوق مربوط به منابع طبیعی.
 - اصطلاح مذکور به همه سرمایه‌گذارهای مستقیمی اطلاق می‌شود که طبق قوانین و مقررات طرف متعاقدی که این سرمایه‌گذارها در قلمرو آن صورت پذیرفته انجام شود.
 - اصطلاح «سرمایه‌گذاری» همه سرمایه‌گذارهایی را که پس از لازم‌الاجراء شدن این موافقتنامه در قلمرو یک طرف متعاقد انجام شده است دربرمی‌گیرد.
 - ۵- اصطلاح «سرمایه‌گذار» در مورد هر یک از طرفهای متعاقد عبارت از اشخاص زیر است که در قلمرو طرف متعاقد دیگر سرمایه‌گذاری کنند:
 - الف - اشخاص حقیقی که به موجب قوانین آن طرف متعاقد به عنوان اتباع آن شناخته شوند.
 - ب - شرکتها، بنگاهها، یا مؤسسات تجاری که به موجب قانون جاری هر یک از طرفهای متعاقد تشکیل یا تأسیس شده و مرکز اداره یا مرکز اصلی فعالیتهای اقتصادی آنها در قلمرو طرف متعاقد مزبور قرار داشته باشد.
 - هر پیمانکاری که سرمایه را به نحوی در بند (۴) ماده (۱) این موافقتنامه تعریف شده است نیاورد، به عنوان سرمایه‌گذار تلقی نخواهد شد.
 - ۶- اصطلاح «عواید» به معنی وجوهی است که از سرمایه‌گذاری حاصل شده باشد و به ویژه، اما نه منحصرأ شامل سود، سود تسهیلات مالی، عواید سرمایه‌ای، حق‌الامتیاز، کارمزد و سود سهام می‌باشد.
 - ۷- «دبیرخانه» یعنی: دبیرخانه سازمان همکاری اقتصادی (اکو)
 - ۸- «دبیرکل» یعنی: دبیرکل سازمان همکاری اقتصادی (اکو)
 - ۹- «سازمان» یعنی: سازمان همکاری اقتصادی (اکو)
- ماده ۲- تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری
- ۱- طرفهای متعاقد سرمایه‌گذاران خود را به سرمایه‌گذاری در قلمرو طرفهای متعاقد دیگر تشویق و شرایط مناسب را فراهم خواهند کرد.
 - ۲- طرفهای متعاقد سرمایه‌گذاران طرفهای متعاقد دیگر را به سرمایه‌گذاری در قلمرو خود تشویق و شرایط مناسب را فراهم خواهند کرد.
 - ۳- سرمایه‌گذارهای سرمایه‌گذاران طرفهای متعاقد در هر زمان از رفتار منصفانه و عادلانه برخوردار خواهند بود و از حمایت کامل در قلمرو طرفهای متعاقد دیگر برخوردار خواهند شد. هیچ‌یک از طرفها نباید به هیچ‌وجه با اقدامات غیرموجه یا تبعیض‌آمیز به مدیریت، نگهداری، استفاده، بهره‌مندی، توسعه، یا فروش این سرمایه‌گذارها لطمه وارد کند.
- ماده ۳- پذیرش سرمایه‌گذاری
- ۱- طرفهای متعاقد طبق قوانین و مقررات خود، سرمایه‌گذاران طرفهای متعاقد دیگر را جهت انجام سرمایه‌گذاری در قلمرو خود می‌پذیرند.
 - ۲- طرفهای متعاقد پس از پذیرش سرمایه‌گذاری، کلیه مجوزهایی را که طبق قوانین و مقررات خود جهت تحقق مناسب سرمایه‌گذاری مزبور لازم است اعطاء خواهند کرد.
 - ۳- طرفهای متعاقد در چهارچوب قوانین داخلی خود درخواست‌های مربوط به ورود و اقامت اشخاص طرفهای متعاقد دیگر که قصد ورود به قلمرو طرفهای متعاقد دیگر جهت انجام و ادامه سرمایه‌گذاری را دارند با نظر مساعد مورد بررسی قرار خواهند داد. این رفتار نسبت به اتباع طرفهای متعاقدی که در رابطه با سرمایه‌گذاری قصد ورود به قلمرو طرفهای متعاقد دیگر و اقامت در آنجا جهت اشتغال را دارند نیز اعمال خواهد شد. درخواست مجوز اشتغال نیز باید با نظر مساعد مورد بررسی قرار گیرد.

۴- چنانچه الزامی برای تصویب سرمایه‌گذاریها براساس قوانین مربوط کشور میزبان وجود داشته باشد این الزام باید توسط سرمایه‌گذاران طرفهای متعاقد دیگر رعایت شود.

ماده ۴- رفتار با سرمایه‌گذاری

۱- طرفهای متعاقد با سرمایه‌گذاریهای انجام شده سرمایه‌گذاران طرفهای متعاقد دیگر رفتاری خواهند نمود که از رفتار اعمال شده در شرایط مشابه با سرمایه‌گذاریهای سرمایه‌گذاران خود یا سرمایه‌گذاریهای سرمایه‌گذاران هر کشور ثالث، هر کدام که مساعدتر باشد، نامساعدتر نباشد.

۲- مفاد این ماده تأثیری بر موافقتنامه‌های زیر که توسط هر یک از طرفهای متعاقد منعقد شده نخواهد داشت:

الف) در رابطه با اتحادیه‌های گمرکی، سازمان اقتصادی منطقه‌ای یا موافقتنامه‌های بین‌المللی مشابه موجود یا آتی.

ب) تماماً یا قسمتی از آنها مربوط به مالیات باشد.

پ) مقررات مربوط به حل و فصل اختلافات در موافقتنامه‌های دو جانبه یا چندجانبه سرمایه‌گذاری که با هر کشور ثالث امضاء شده و قبل از تاریخ لازم‌الاجراء شدن موافقتنامه لازم‌الاجراء یا امضاء شده است.

ت) امتیازاتی که قبل از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این موافقتنامه توسط یک طرف متعاقد به سرمایه‌گذاران هر کشور ثالث به موجب قرارداد اعطاء شده باشد.

ماده ۵- مصادره و جبران خسارت

۱- سرمایه‌گذاری، مصادره یا ملی نخواهد شد یا به طور مستقیم یا غیرمستقیم تحت تدابیر مشابه قرار نخواهد گرفت، مگر آن که برای یک هدف عمومی، به روش غیر تبعیض آمیز، در مقابل پرداخت فوری، کافی و مؤثر خسارت و به موجب فرآیند قانونی و اصول کلی رفتار مندرج در ماده (۴) این موافقتنامه انجام شود.

۲- جبران خسارت باید معادل ارزش روز سرمایه‌گذاری مصادره شده قبل از اقدام به مصادره یا آگاهی عموم از آن باشد. جبران خسارت باید بدون تأخیر پرداخت شود و همانگونه که در بند ۲ ماده (۷) تصریح شده است، آزادانه قابل انتقال باشد.

ماده ۶- زیانها

سرمایه‌گذاران هر یک از طرفهای متعاقد که سرمایه‌گذاریهای آنها در قلمرو طرف متعاقد دیگر به علت جنگ، شورش، اغتشاش داخلی یا سایر حوادث مشابه دچار خسارت شود، توسط طرف متعاقد دیگر از رفتاری برخوردار خواهند شد که از رفتار اعمال شده در خصوص اقدامات مربوط به زیانهای نسبت به سرمایه‌گذاران خود یا سرمایه‌گذاران هر کشور ثالث، هر کدام که مساعدترین رفتار باشد، نامساعدتر نباشد.

ماده ۷- بازگشت و انتقالات

۱- هر طرف با حسن نیت اجازه خواهد داد که انتقالات مربوط به سرمایه‌گذاری به صورت آزاد و بدون تأخیر به داخل و خارج از قلمرو آن انجام شود. این انتقالات شامل موارد زیر است:

الف) عواید.

ب) مبالغ حاصل از فروش یا تصفیه تمام یا قسمتی از سرمایه‌گذاری.

پ) جبران خسارت به موجب مواد (۵) و (۶) این موافقتنامه.

ت) بازپرداخت وام و سود تسهیلات وامهای مربوط به سرمایه‌گذاری.

ث) حقوق، دستمزدها و سایر وجوه دریافتی توسط اتباع یکی از طرفهای متعاقد که پروانه کار مرتبط با سرمایه‌گذاری در قلمرو طرفهای متعاقد دیگر را دارا باشند.

ج) وجوه پرداختی ناشی از اختلافات سرمایه‌گذاری.

۲- انتقال باید به ارز قابل تبدیل که با آن سرمایه‌گذاری انجام شده یا به هر ارز قابل تبدیلی به نرخ ارز جاری در زمان انتقال انجام پذیرد، مگر آن که توسط سرمایه‌گذار و کشور میزبان به نحو دیگری توافق شده باشد.

ماده ۸- جانشینی

هرگاه یک طرف متعاقد یا مؤسسه تعیین شده توسط آن به لحاظ پرداختی که به موجب یک قرارداد بیمه یا تضمین خطرات غیرتجاری یک سرمایه‌گذاری به عمل آورده است، جانشین سرمایه‌گذار شود:

الف) جانشینی مزبور توسط طرف متعاقد دیگر معتبر شناخته خواهد شد.

ب) جانشین مستحق اعمال حقوقی بیش از آن چه سرمایه‌گذار استحقاق آن را داشته است نخواهد بود،

پ) اختلافات میان جانشین و طرف متعاقد سرمایه‌پذیر براساس مفاد ماده (۹) این موافقتنامه حل و فصل خواهد شد.

ماده ۹- حل و فصل اختلاف میان یک طرف متعاقد و سرمایه گذاران طرف متعاقد دیگر

۱- چنانچه اختلافی میان یک طرف متعاقد که در قلمرو آن سرمایه گذاری انجام شده و یک یا چند سرمایه گذار یکی از طرفهای متعاقد درباره یک سرمایه گذاری بروز کند، طرف متعاقدی که در قلمرو آن سرمایه گذاری انجام شده و سرمایه گذاری (سرمایه گذاران) در ابتدا تلاش خواهند کرد که اختلاف را به صورت دوستانه از طریق مذاکره و مشاوره حل و فصل کنند.

۲- چنانچه طرف متعاقدی که در قلمرو آن سرمایه گذاری انجام شده و سرمایه گذار (سرمایه گذاران) نتوانند ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ ادعا توسط یک طرف به طرف دیگر به توافق برسند، اختلاف می تواند به درخواست سرمایه گذار ارجاع شود به:

الف - دادگاه صالح طرف متعاقدی که در قلمرو آن سرمایه گذاری انجام شده، یا

ب - یک دیوان دآوری موردی متشکل از سه عضو که به ترتیب زیر تشکیل شده باشد:

طرف اختلافی که می خواهد اختلاف را به داوری ارجاع نماید باید یک داور را از طریق ارسال یادداشت کتبی به طرف دیگر انتخاب نماید. طرف دیگر باید ظرف مدت شصت روز از تاریخ دریافت یادداشت مذکور یک داور را تعیین کند و داوران منصوب شده باید ظرف مدت شصت روز از تاریخ آخرین انتصاب، سرداور را تعیین نمایند. چنانچه هر یک از طرفها نتوانند داور خود را ظرف مدت مذکور تعیین کنند یا داوران انتخاب شده در مورد سرداور به توافق نرسند، هر یک از طرفها می تواند از رئیس دیوان بین المللی دآوری اتاق بین المللی تجارت بخواهد که حسب مورد داور طرف ممتنع یا سرداور را انتخاب نماید.

در هر صورت، سرداور باید از بین اتباع کشوری انتخاب شود که با طرفهای اختلاف دارای روابط سیاسی باشد.

۳- داوری باید طبق قواعد داوری کمیسیون حقوق تجارت بین الملل سازمان ملل متحد (آنستیرال) انجام پذیرد.

۴- هر اختلافی که ابتدا در دادگاههای صالح طرف متعاقدی که در قلمرو آن سرمایه گذاری انجام شده است اقامه شود، تا زمانی که در دست رسیدگی است بدون توافق طرفها نمی تواند به داوری ارجاع شود، و همچنین در صورتی که منتهی به صدور حکم قطعی شود.

۵- هر اختلافی که به داوری ارجاع شود، از صلاحیت دادگاههای داخلی مستثنی خواهد بود. با این وجود مفاد این بند مانع از آن نخواهد بود که محکوم له حکم داوری برای اجراء آن به دادگاههای داخلی مراجعه کند.

۶- تصمیمات دیوان برای طرفهای اختلاف قطعی و لازم الاجراء خواهد بود. هر طرف متعاقد حکم داوری را بر طبق قانون داخلی خود اجراء خواهد نمود.

۷- هر گاه در یک قرارداد سرمایه گذاری خاص بین یک طرف متعاقد یا هر یک از مؤسسات وابسته به آن و یک سرمایه گذار طرف متعاقد دیگر، حل و فصل اختلاف در یک دادگاه بین المللی دآوری شناخته شده پیش بینی شده باشد، سرمایه گذار نمی تواند به موجب این موافقتنامه درخواست حل و فصل اختلاف نماید.

به هر حال، چنانچه حکم داوری فوق الذکر حسب مورد توسط طرف متعاقد یا مؤسسات وابسته به آن اجراء نشود، آنگاه سرمایه گذار می تواند به موجب این ماده درخواست حل و فصل اختلاف نماید.

ماده ۱۰- حل و فصل اختلافات بین طرفهای متعاقد

۱- کلیه اختلافات میان طرفهای متعاقد در رابطه با تفسیر یا اجراء این موافقتنامه، ابتدا باید از طریق مشاوره دوستانه حل و فصل شود. در صورتی که اختلاف ظرف مدت شش ماه از تاریخ ایجاد آن از طریق مشاوره حل و فصل نشود، هر یک از طرفهای متعاقد می تواند، ضمن ارسال اطلاعیه به طرف دیگر، اختلاف را به یک هیأت داوری سه نفره متشکل از دو داور منتخب طرفهای متعاقد و یک سرداور ارجاع نماید.

در صورت ارجاع اختلاف به داوری، هر یک از طرفهای متعاقد ظرف مدت شصت روز از تاریخ دریافت اطلاعیه یک داور را انتخاب خواهد نمود و داوران منتخب طرفهای متعاقد ظرف مدت شصت روز از تاریخ آخرین انتخاب سرداور را تعیین خواهند کرد. چنانچه هر یک از طرفهای متعاقد داور خود را انتخاب ننماید یا داورهای منتخب ظرف مدت یادشده درخصوص سرداور توافق نکنند، هر یک از طرفهای متعاقد می تواند از رئیس دیوان بین المللی دادگستری درخواست کند حسب مورد داوری را از سوی طرف ممتنع یا سرداور انتخاب نماید. در هر صورت، سرداور باید تبعه کشوری باشد که در زمان داوری با طرفهای اختلاف روابط سیاسی داشته باشد.

۲- در صورت انتصاب سرداور توسط دیوان بین المللی دادگستری، اگر رئیس دیوان بین المللی دادگستری از انجام وظیفه مذکور معذور یا اگر او تبعه هر یک از طرفهای متعاقد باشد، انتصاب توسط نایب رئیس دیوان دادگستری بین المللی انجام خواهد شد، و اگر او نیز از انجام وظیفه مذکور معذور یا تبعه هر یک از طرفهای متعاقد باشد، انتصاب توسط عضو ارشد دیوان بین المللی دادگستری که تبعه هیچ یک از طرفهای متعاقد نباشد انجام خواهد شد.

۳- دیوان با رعایت سایر مواردی که طرفهای متعاقد توافق نموده اند، آئین و مکان داوری را تعیین خواهد نمود. در صورت فقدان توافق درخصوص قواعد، قواعد داوری کمیسیون حقوق تجارت بین الملل سازمان ملل متحد (آنستیرال) قواعد حاکم خواهد بود. تصمیمات دیوان برای طرفهای متعاقد لازم آور خواهد بود.

ماده ۱۱- تداوم موافقتنامه در صورت اختلاف

این موافقتنامه در صورت بروز اختلافات از هر نوع بین طرفهای متعاقد و صرف نظر از وجود یا عدم وجود روابط سیاسی یا هر نوع نمایندگی بین کشورهای مربوط همچنان مجری خواهد بود.

ماده ۱۲- لازم الاجراء شدن

این موافقتنامه دو ماه پس از تودیع چهارمین سند تصویب به اجراء در خواهد آمد و در مورد هر کشور جدیدی که ممکن است به آن بپیوندند یک ماه پس از تاریخ تودیع سند تصویب آن لازم الاجراء خواهد شد.

ماده ۱۳- اصلاح

هرگونه اقدام برای اصلاح می تواند به درخواست هر یک از طرفهای متعاقد انجام پذیرد. در هر صورت، این موافقتنامه تنها می تواند با اجماع طرفهای متعاقد اصلاح شود.

ماده ۱۴- مشورت

طرفهای متعاقد موافقت می نمایند که بنا به درخواست هر طرف متعاقد در خصوص هر موضوع مرتبط با سرمایه گذاریهای مشمول این موافقتنامه یا موضوعاتی که به نحوی بر اجراء این موافقتنامه تأثیر دارند با یکدیگر مشورت نمایند.

ماده ۱۵- کناره گیری از عضویت

این موافقتنامه برای مدت نامحدود لازم الاجراء خواهد بود. طرفهای متعاقد می توانند پس از گذشت مدت پنج سال از لازم الاجراء شدن موافقتنامه نسبت به کشور مربوط، با ارسال اطلاعیه کتبی به دبیرکل از عضویت در این موافقتنامه کناره گیری نمایند مشروط به این که کناره گیری از عضویت قبل از گذشت مدت یک سال از تاریخ اطلاعیه معتبر نشود. در هر صورت، مفاد موافقتنامه نسبت به سرمایه گذاریهایی که در زمان لازم الاجراء بودن آن انجام شده است برای یک دوره اضافی ده ساله از تاریخ کناره گیری از عضویت لازم الاجراء خواهد بود.

ماده ۱۶- اعمال موافقتنامه های دوجانبه سرمایه گذاری

در صورت هرگونه تعارض بین مفاد این موافقتنامه و موافقتنامه های دوجانبه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین طرفهای متعاقد مفاد موافقتنامه های دوجانبه سرمایه گذاری حاکم خواهد بود.

ماده ۱۷- مقررات متفرقه

- ۱- این موافقتنامه نمی تواند با در نظر گرفتن قید تحدید تعهد به امضاء برسد و قیود تحدید تعهد به هنگام تصویب پذیرفته نخواهد شد.
- ۲- این موافقتنامه نزد دبیرکل تودیع خواهد شد و دبیرکل سریعاً رونوشت مصدق آن را برای هر طرف متعاقد ارسال خواهد نمود.
- ۳- هرطرف متعاقد سند تصویب خود را نزد دبیرکل تودیع خواهد نمود و دبیرکل سریعاً هرطرف متعاقد را از این تودیع مطلع خواهد نمود.

قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت

سال تصویب: ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۸۴۹۸ تاریخ ۸۷/۴/۱۱

ماده ۱- دولت مکلف است در جهت توسعه حمل و نقل درون شهری و برون شهری کشور و مدیریت بر مصرف سوخت نسبت به بهینه سازی عرضه خدمات حمل و نقل (از طریق اصلاح و توسعه شبکه حمل و نقل ریلی، برقی کردن خطوط و اجراء علائم و تأسیسات و ارتباطات، افزایش سرعت در شبکه ریلی، یکپارچه سازی و ساماندهی مدیریت حمل و نقل، اصلاح قیمتها، ایمن سازی و بهبود تردد، بهسازی و از رده خارج نمودن خودروهای فرسوده سبک و سنگین مسافری و باری درون و برون شهری، تبدیل خودروهای بنزین سوز و گازوئیل سوز به دوگانه سوز، الزام معاینه فنی، توسعه ناوگان حمل و نقل همگانی ون و مینی بوس و مدی بوس و اتوبوس، استفاده از سامانه هوشمند حمل و نقل، ساخت و توسعه شبکه آزدراهها و بزرگراههای بین شهری، حمل ترکیبی کالا از مبدأ تا مقصد نهایی با شبکه ریلی و شبکه مکمل جاده ای، الزام به داشتن توقفگاه در انواع کاربریها، احداث توقفگاههای عمومی، ساماندهی و ایجاد توقفگاهها و پایانه های بار و مسافر شهری و برون شهری اعم از ریلی و جاده ای در نقاط مناسب از شهرها

و حومه آن، افزایش امنیت و قابلیت اطمینان و دسترسی، بهینه سازی تقاضای حمل و نقل (از طریق اصلاح فرآیندهای اداری، کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات، اصلاح کاربری زمین و آمایش سرزمین، اعمال محدودیتهای ترافیکی، آموزش و فرهنگ سازی)، بهینه سازی مصرف انرژی (از طریق عرضه بنزین و گازوئیل در بخشهای حمل و نقل و صنعت و کشاورزی با اولویت کارت هوشمند سوخت، احداث جایگاههای عرضه گاز، حمایت از ابداعات و اختراعات مؤثر در کاهش مصرف سوخت)، بهینه سازی تولید خودرو [از طریق تولید خودروهای گازسوز، تأمین تجهیزات استفاده از گاز توسط خودروها، حمایت از تولید خودروهای برقی، دنیروی (هیبریدی) و کم مصرف، استانداردهای تولید خودروی سبک و سنگین و موتورسیکلت در مصرف سوخت و کاهش آلاینده‌گی] و خروج بنزین و گازوئیل از سبد حمایتی، حداکثر از ابتداء سال ۱۳۹۱ هجری شمسی اقدام نماید.

ماده ۲- به دولت اجازه داده می‌شود برای اجراء احکام ماده (۱) این قانون اقدامات زیر را به عمل آورد:

۱- اعطاء کمکهای بلاعوض یارانه‌ای به بخشهای غیردولتی مرتبط با اهداف این قانون؛

۲- تخفیف در حقوق ورودی و سودبازرگانی واردات ناوگان حمل و نقل همگانی، خودروهای کم مصرف، خودروهای گازسوز، نفت گاز، برقی و دنیروی (هیبریدی) و قطعات و تجهیزات مربوطه؛

۳- تخفیف در حقوق ورودی و سود بازرگانی واردات تجهیزات، تأسیسات، ماشین آلات و قطعات مورد نیاز شبکه و ناوگان ریلی (شهری و برون شهری) و توسعه آزادراهها و بزرگراهها؛

۴- اعطاء تسهیلات بانکی و پرداخت بخشی از سود تسهیلات بانکی به بخشهای مرتبط با اهداف این قانون؛

۵- تغییر کاربری اراضی و واگذاری زمینهای مورد نیاز احداث جایگاههای عرضه گاز طبیعی تا پایان سال ۱۳۹۰ هجری شمسی به قیمت منطقه‌ای پس از تملک و پرداخت بهای عادلانه آنها به صاحبان اراضی؛

۶- تعیین و اخذ جریمه، متناسب با مازاد مصرف سوخت و آلاینده‌گی از خودروهای سبک و سنگین به صورت پلکانی؛

۷- تعیین و اخذ عوارض، بر مبنای میزان مصرف سوخت و آلاینده‌گی نوع سوخت از خودروهای تولید داخل و وارداتی از تولیدکنندگان داخلی و واردکنندگان.

ماده ۳- دولت مکلف است نظارت بر اجراء زمانبندی شده طرحها و پروژه‌های مرتبط با اهداف این قانون را با راهکارهایی که در آئین‌نامه‌های اجرایی مشخص خواهد کرد، اعمال نماید و هرشش ماه یکبار گزارش پیشرفت کار را به کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

ماده ۴- توزیع کمکها، یارانه‌ها، تسهیلات و اعتبارات موضوع این قانون و تعیین دستگاه مجری با توجه به شرح وظایف قانونی به عهده دولت است. دولت موظف است به نحوی اقدام کند که ضمن صرفه‌جویی، سرعت و کیفیت نیز لحاظ گردد.

ماده ۵- شرکت‌های بیمه‌گر موظفند متناسب با ارزیابی دولت از عملکرد دستگاه‌های مؤثر در کاهش حوادث و تلفات حمل و نقل درون شهری و برون شهری، معادل پنجاه درصد (۵۰٪) صرفه‌جویی حاصل از عدم پرداخت خسارات بیمه‌بدنه و شخص ثالث را برای آموزش و فرهنگ‌سازی ایمنی تردد، تأمین تجهیزات، اصلاح فیزیکی نقاط و مقاطع حادثه‌خیز و کمک به پرداخت هزینه‌های جاری (با تصویب طرحها و اعتبارات پیشنهادی از سوی شهرداریها در شورای هماهنگی ترافیک استان و از سوی وزارت راه و ترابری و پلیس راهور، در کمیسیون ایمنی راههای وزارت راه و ترابری) به دستگاههای مذکور اختصاص دهند.

ماده ۶- دولت موظف است با اولویت حمل و نقل ریلی به گونه‌ای اقدام نماید که سهم حمل و نقل ریلی در جابه‌جایی بار و مسافر و مصرف سوخت در حمل و نقل برون شهری بر مقادیر جدول شماره (۱) این قانون منطبق شود.

ماده ۷- دولت موظف است سیاستهای بخش حمل و نقل همگانی شهری را به گونه‌ای تنظیم نماید که از ابتداء سال ۱۳۹۱ هجری شمسی در مجموع هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) سفرهای درون شهری پوشش داده شده و سهم هریک از بخشهای حمل و نقل همگانی و مصرف سرانه بنزین در روز بر اساس جدول شماره (۲) باشد.

تبصره- در شهر تهران نسبت تسهیم حمل و نقل عمومی از کل سفرهای درون شهری برای اتوبوسرانی، تاکسیرانی و حمل و نقل ریلی به ترتیب تا حداکثر بیست و پنج درصد (۲۵٪)، بیست درصد (۲۰٪) و سی درصد (۳۰٪) می‌باشد.

ماده ۸- در صورتی که شهرداری شهرهای دارای شهرک اقماری، شرکت‌های شهرک‌های جدید، شرکتها و کارخانه‌ها، هزینه تأمین زیرساخت و ابنیه خطوط ریلی به شهرکهای اقماری، شهرهای جدید یا محل شرکت یا کارخانه را تأمین نمایند، دولت هزینه روسازی، علائم، تأسیسات و ناوگان اجراء پروژه‌های مربوطه را تأمین خواهد کرد.

تبصره- اعتبارات مورد نیاز این بند از محل اعتبارات پیش‌بینی شده در ماده (۱۰) این قانون تأمین خواهد شد.

ماده ۹- مدیریت حمل و نقل بار و مسافر در محدوده شهر و حومه آن به عهده شهرداری است.

ماده ۱۰- اعتبارات مورد نیاز موضوع این قانون به میزان چهل هزار میلیارد (۴۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در بخش درون شهری و شصت هزار میلیارد (۶۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در بخش برون شهری در هر سال تعیین می گردد. دولت مجاز است این اعتبارات را در دو ردیف متمرکز درون شهری و برون شهری از محل درآمد عمومی، صرفه جویی حاصل از اجراء این قانون و حساب ذخیره ارزی تأمین و در بودجه سنواتی منظور نماید. این اعتبارات در حساب مخصوص نزد خزانه داری کل کشور به صورت صد درصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته تلقی می گردد.

ماده ۱۱- وصولی های موضوع بندهای (۶) و (۷) ماده (۲) و ماده (۵) بین شهرداریها و وزارت راه و ترابری جهت انجام تکالیف این قانون به نسبت شصت درصد (۶۰٪) و چهل درصد (۴۰٪) در قالب بودجه های سنواتی توزیع می گردد. کمک به شهرهای فاقد سامانه ریلی شهری مصوب برای ساماندهی حمل و نقل همگانی و بهبود عبور و مرور دارای اولویت است.

ماده ۱۲- آئین نامه اجرائی این قانون حداکثر دوماه پس از ابلاغ این قانون با پیشنهاد مشترک نماینده ویژه ریاست جمهوری، وزارت راه و ترابری، وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۳- اجراء کلیه قوانین مغایر با این قانون به جز قانون توسعه ملغی الاثر می گردد.

جدول ۱- برون شهری

شرح	انتهای سال	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰
سهم حمل و نقل ریلی در حمل کالا (درصد)	۷/۱	۱۲	۱۷	۲۳	۳۰	
سهم حمل و نقل ریلی در حمل مسافر (درصد)	۴	۶	۹	۱۳	۱۸	
سهم جابه جایی مسافر با حمل و نقل همگانی (درصد)	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	
نسبت کشته به ۱۰۰,۰۰۰ نفر جمعیت در تصادفات	۴۰	۳۴	۲۷	۲۰	۱۵	
کشته به ۱۰,۰۰۰ وسیله نقلیه در تصادفات	۲۲	۲۰	۱۷	۱۳	۱۰	
سهم سوخت گازوئیل در حمل کالا (لیتر بر تن)	۰/۱۶	۰/۱۵	۰/۱۴	۰/۱۳	۰/۱۲	

جدول ۲- درون شهری

شرح	انتهای سال	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰
سهم حمل و نقل همگانی از سفرهای شهری (درصد)	۴۱	۴۷	۵۵	۶۴	۷۵	
متوسط سهم در کشور	سهم اتوبوس، مدی بوس، مینی بوس (درصد)	۲۴	۲۷	۳۱	۳۵	۴۰
	سهم تاکسی و ون (درصد)	۱۶	۱۸	۲۰	۲۲	۲۵
	سهم قطار شهری و حومه ای (درصد)	۱	۲	۴	۷	۱۰
مصرف سرانه روزانه بنزین حاصل از نفت (لیتر در روز بر نفر)	۱/۱	۱	۰/۹	۰/۸	۰/۷	

ماده (۹۱) قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی کشور

سال تصویب: ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی (با آخرین اصلاحات سال ۱۳۹۷)

به منظور استقرار نظام راهبری توسعه سرزمین و نظارت بر اجرای آن «شورای عالی آمایش سرزمین» با مسؤولیت رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور با وظایف زیر تشکیل می شود:

الف -

۱- بررسی و نظارت بر اجرای نظام راهبری توسعه سرزمین و تنظیم روابط ارکان و اجزای آن

۲- بررسی، تصویب، هماهنگی و نظارت مستمر بر تهیه برنامه ها و طرحهای توسعه سرزمین در سطوح ملی، منطقه ای و استانی

۳- بررسی برنامه های اجرایی آمایش سرزمین و اسناد آمایش ملی، منطقه ای و استانی

۴- نظارت بر اجرای اصول و ضوابط ملی آمایش سرزمین در سطوح ملی، منطقه ای و استانی و ارزیابی عملکرد دستگاههای اجرایی ذی ربط

تبصره ۱- دستگاههای اجرایی مکلفند برنامه های عملیاتی خود را به گونه ای تنظیم و اجراء کنند که زمینه تحقق جهت گیری های آمایش سرزمین فراهم آید.

تبصره ۲- نظارت بر اجرای مصوبات شورا بر عهده دبیرخانه (سازمان برنامه و بودجه کشور) است. شورا می تواند برای انجام وظایف خود نسبت به تشکیل کارگروههای موضوعی یا موضعی اقدام کند.

تبصره ۳- ترکیب اعضای شورا علاوه بر رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور عبارتند از: وزیران کشور، اطلاعات، جهاد کشاورزی، امور اقتصادی و دارایی، راه و شهرسازی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست و سه نفر صاحب نظر شاغل در دستگاههای اجرایی به انتخاب رئیس جمهور

تبصره ۴- دولت موظف است در برنامه ریزی های آمایش سرزمین همواره سیاست های خشکی و دریایی را توأمأ لحاظ نماید.

ب- در اجرای آمایش سرزمینی دولت مکلف است به منظور توسعه سواحل مکران (جنوب شرق کشور) جهت استقرار، ساماندهی، احداث زیرساخت های نظامی، فرهنگی و رفاهی نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران اعتبارات لازم را در بودجه سالانه کشور لحاظ کند.

پ- به منظور تسهیل و تشویق سرمایه گذاری صنعتی و معدنی کشور، اقدامات زیر توسط دولت انجام می شود:

۱- شهرستان هایی که نرخ بیکاری آنها بالاتر از میانگین نرخ بیکاری کشور می باشد به عنوان مناطق غیربرخوردار از اشتغال تعریف می شوند. این مناطق با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و تصویب هیأت وزیران در سال اول و نیز ششم هر دهه تعیین می شود.

۲- دولت موظف است مشوقهای لازم جهت ایجاد اشتغال و کاهش نرخ بیکاری و ایجاد کارورزی بیکاران در این مناطق را به عمل آورده و اعتبارات مورد نیاز آن را در لوایح بودجه سالانه منظور کند.

۳- معافیت مالیاتی واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی در مناطق غیربرخوردار از اشتغال را به میزان معافیت های منظور شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی اعمال کند. توسعه واحد و نیز تولید کالای جدید در این واحدها به میزان سهم خود مشمول این حکم می باشند.

ت- دولت مکلف است سه درصد (۳٪) از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی را به ترتیب یک سوم به استان های نفت خیز و گاز خیز که سهم هر استان براساس سهم آن استان در ارزش صادرات نفت خام و خالص صادرات گاز طبیعی تعیین می گردد و دو سوم به شهرستان های مناطق کمتر توسعه یافته که براساس شاخصهای توسعه نیافتگی به تفکیک شهرستان توسط سازمان برنامه و بودجه کشور تعیین می شود، جهت اجرای برنامه عمرانی بودجه های سنواتی اختصاص دهد. این اعتبار صرفاً به مناطق نفت خیز و مناطق توسعه نیافته اختصاص می یابد و موجب کاهش سهم اعتبارات استانی این مناطق نمی شود.

تبصره - آیین نامه اجرایی این ماده ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور (دبیرخانه) به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده (۲) و ماده (۳) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی

سال تصویب: ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی

ماده ۲- فعالیتهای اقتصادی در جمهوری اسلامی ایران شامل تولید، خرید و یا فروش کالاها و یا خدمات به سه گروه زیر تقسیم می شود:

گروه یک - تمامی فعالیتهای اقتصادی به جز موارد مذکور در گروه دو و سه این ماده.

گروه دو- فعالیتهای اقتصادی مذکور در صدر اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به جز موارد مذکور در گروه سه این ماده.

گروه سه- فعالیتهای مؤسسات و شرکت های مشمول این گروه عبارتند از:

(۱) شبکه های مادر مخابراتی و امور واگذاری بسامد (فرکانس)،

(۲) شبکه های اصلی تجزیه و مبادلات و مدیریت توزیع خدمات پایه پستی،

۳) تولیدات محرمانه یا ضروری نظامی، انتظامی و امنیتی به تشخیص فرماندهی کل نیروهای مسلح،

۴) شرکت ملی نفت ایران و شرکت‌های استخراج و تولید نفت خام و گاز،

۵) معادن نفت و گاز،

۶) بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک ملی ایران، بانک سپه، بانک صنعت و معدن، بانک توسعه صادرات، بانک کشاورزی، بانک مسکن و بانک توسعه

تعاون،

۷) بیمه مرکزی و شرکت بیمه ایران،

۸) شبکه‌های اصلی انتقال برق،

۹) سازمان هواپیمایی کشوری و سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران،

۱۰) سدها و شبکه‌های بزرگ آبرسانی،

۱۱) رادیو و تلویزیون،

تشخیص، انطباق و طبقه‌بندی فعالیتها و بنگاههای اقتصادی موضوع این ماده با هر یک از سه گروه به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی ظرف شش ماه به تصویب

هیأت وزیران می‌رسد و در مورد بند (۳) گروه سه، مصوبه هیأت وزیران باید به تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح برسد.

فصل دوم - قلمرو و فعالیت‌های هر یک از بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی

ماده ۳- قلمرو و فعالیت‌های اقتصادی دولت به شرح زیر تعیین می‌شود:

ب- دولت مکلف است هشتاد درصد (۸۰٪) از ارزش مجموع سهام بنگاههای دولتی در هر فعالیت مشمول گروه دو ماده (۲) این قانون به استثناء راه و راه آهن را به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی واگذار نماید.

تبصره ۱- دولت مجاز است به منظور حفظ سهم بهینه بخش دولتی در فعالیت‌های گروه دو ماده (۲) این قانون با توجه به حفظ حاکمیت دولت، استقلال کشور، عدالت اجتماعی و رشد و توسعه اقتصادی به میزانی سرمایه‌گذاری نماید که سهم دولت از بیست درصد (۲۰٪) ارزش این فعالیتها در بازار بیشتر نباشد.

تبصره ۲- بخشهای غیردولتی مجاز به فعالیت در زمینه راه و راه آهن هستند. سهم بهینه بخشهای دولتی و غیردولتی در فعالیت‌های راه و راه آهن مطابق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک وزارت راه و ترابری و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب شورای عالی اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی خواهد رسید.

ماده (۴) و (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری

سال تصویب: ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۸۲۷۱ تاریخ ۱۳۸۶/۰۸/۲۹

قانون مدیریت خدمات کشوری مشتمل بر ۱۲۸ ماده و ۱۰۶ تبصره در جلسه مورخ هشتم مهر ماه ۱۳۸۶ کمیسیون مشترک رسیدگی به لایحه مدیریت خدمات کشوری مجلس شورای اسلامی طبق اصل هشتاد و پنجم ۸۵ قانون اساسی تصویب گردید و پس از موافقت مجلس با اجرای آزمایشی آن به مدت پنج سال، در تاریخ ۱۳۸۶/۷/۱۸ به تائید شورای نگهبان رسید و در تاریخ ۸۶/۷/۲۵ جهت اجرا طی نامه‌ای از سوی رئیس مجلس به دولت ابلاغ گردید.

ماده ۴- شرکت دولتی: بنگاه اقتصادی است که به موجب قانون برای انجام قسمتی از تصدی‌های دولت به موجب سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی، ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری جزو وظایف دولت محسوب می‌گردد ایجاد و بیش از پنجاه درصد سرمایه و سهام آن متعلق به دولت می‌باشد. هر شرکت تجاری که از طریق سرمایه‌گذاری وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی منفردا یا مشترکا ایجاد شده مادام که بیش از پنجاه درصد سهام آن منفردا یا مشترکا متعلق به واحدهای سازمانی فوق‌الذکر باشد شرکت دولتی است.

تبصره ۱- تشکیل شرکت‌های دولتی تحت هر یک از عناوین فوق‌الذکر صرفا با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است همچنین تبدیل شرکت‌هایی که سهام شرکت‌های دولتی در آنها کمتر از پنجاه درصد است با افزایش سرمایه به شرکت دولتی ممنوع است.

تبصره ۲- شرکت‌هایی که به حکم قانون یا دادگاه صالح ملی و یا مصادره شده و شرکت دولتی شناخته شده یا می‌شوند شرکت دولتی تلقی می‌گردند.

تبره ۳- احکام «شرکت های دولتی» که در این قانون ذکر شده بر کلیه شرکت هایی که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است نیز اعمال خواهد شد .

ماده ۵- دستگاه اجرایی: کلیه وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت های دولتی و کلیه دستگاه هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانکها و بیمه های دولتی، دستگاه اجرایی نامیده می شوند.

ماده (۸) الی (۱۵) قانون مدیریت خدمات کشوری

سال تصویب: ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی - شماره ۱۸۲۷۱ روزنامه رسمی تاریخ ۱۳۸۶/۸/۲۹

ماده ۸- امور حاکمیتی: آن دسته از اموری است که تحقق آن موجب اقتدار و حاکمیت کشور است و منافع آن بدون محدودیت شامل همه اقشار جامعه گردیده و بهره مندی از این نوع خدمات موجب محدودیت برای استفاده دیگران نمی شود.

از قبیل:

الف- سیاستگذاری، برنامه ریزی و نظارت در بخشهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی.

ب- برقراری عدالت و تأمین اجتماعی و باز توزیع درآمد.

ج- ایجاد فضای سالم برای رقابت و جلوگیری از انحصار و تضييع حقوق مردم.

د- فراهم نمودن زمینه ها و مزیت های لازم برای رشد و توسعه کشور و رفع فقر و بیکاری.

ه- قانونگذاری، امور ثبتی، استقرار نظم و امنیت و اداره امور قضائی.

و- حفظ تمامیت ارضی کشور و ایجاد آمادگی دفاعی و دفاع ملی.

ز- ترویج اخلاق، فرهنگ و مبانی اسلامی و صیانت از هویت ایرانی، اسلامی.

ح- اداره امور داخلی، مالیه عمومی، تنظیم روابط کار و روابط خارجی.

ط- حفظ محیط زیست و حفاظت از منابع طبیعی و میراث فرهنگی.

ی- تحقیقات بنیادی، آمار و اطلاعات ملی و مدیریت فضای فرکانس کشور.

ک- ارتقاء بهداشت و آموزش عمومی، کنترل و پیشگیری از بیماریها و آفتهای واگیر، مقابله و کاهش اثرات حوادث طبیعی و بحرانهای عمومی.

ل- بخشی از امور مندرج در مواد (۹)، (۱۰) و (۱۱) این قانون نظیر موارد مذکور در اصول بیست و نهم (۲۹) و سی ام (۳۰) قانون اساسی که انجام آن توسط بخش خصوصی و تعاونی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی با تأیید هیأت وزیران امکانپذیر نمی باشد.

م- سایر مواردی که با رعایت سیاستهای کلی مصوب مقام معظم رهبری به موجب قانون اساسی در قوانین عادی جزء این امور قرار می گیرد.

ماده ۹- امور اجتماعی، فرهنگی و خدماتی: آن دسته از وظایفی است که منافع اجتماعی حاصل از آنها نسبت به منافع فردی برتری دارد و موجب بهبود وضعیت زندگی افراد می گردد، از قبیل: آموزش و پرورش عمومی و فنی و حرفه ای، علوم و تحقیقات، درمان، توانبخشی، تربیت بدنی و ورزش، اطلاعات و ارتباطات عمومی و امور فرهنگی، هنری و تبلیغات اسلامی.

ماده ۱۰- امور زیربنایی: آن دسته از طرحهای تملک داراییهای سرمایه ای است که موجب تقویت زیرساختهای اقتصادی و تولیدی کشور می گردد، از قبیل: طرحهای آب و خاک و شبکه های انرژی، ارتباطات و راه.

ماده ۱۱- امور اقتصادی: آن دسته از اموری است که دولت، متصدی اداره و بهره برداری از اموال جامعه است و مانند اشخاص حقیقی و حقوقی در حقوق خصوصی عمل می کند، از قبیل: تصدی در امور صنعتی، کشاورزی، حمل و نقل، بازرگانی، مسکن و بهره برداری از طرحهای مندرج در ماده (۱۰) این قانون.

ماده ۱۲- سازمان: منظور از سازمان در این قانون سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور می باشد.

ماده ۱۳- امور تصدی های اجتماعی، فرهنگی و خدماتی با رعایت اصول بیست و نهم و سی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از طریق توسعه بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی تعیین صلاحیت شده و با نظارت و حمایت دولت و با استفاده از شیوه های ذیل انجام می گردد:

۱- اعمال حمایت های لازم از بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مجری این وظایف.

- ۲- خرید خدمات از بخش تعاونی و خصوصی و نهادهای و مؤسسات عمومی غیردولتی
- ۳- مشارکت با بخش تعاونی و خصوصی و نهادهای و مؤسسات عمومی غیر دولتی از طریق اجاره، واگذاری امکانات و تجهیزات و منابع فیزیکی.
- ۴- واگذاری مدیریت واحدهای دولتی به بخش تعاونی و خصوصی و نهادهای و مؤسسات عمومی غیر دولتی با پرداخت تمام و یا بخشی از هزینه سرانه خدمات.
- ۵- ایجاد و اداره واحدهای دولتی موضوع این ماده توسط دستگاههای اجرایی
- تبصره ۱- اگر انجام امور موضوع این ماده به یکی از طرق چهارگانه فوق الذکر (۱ لغایت ۴) مقدور نباشد ایجاد و اداره واحدهای دولتی وظیفه دولت است.
- تبصره ۲- تایید صلاحیت علمی و اخلاقی کلیه افراد موضوع این قانون که به موجب این ماده در بخشهای آموزشی، بهداشتی و فرهنگی اشتغال خواهند داشت مطابق ضوابط فصل ششم این قانون و تایید استانداردهای مربوط و کیفیت و قیمت خدمات نیز مطابق قوانین و مقررات مربوط است.
- ماده ۱۴- امور زیربنایی با مدیریت، حمایت و نظارت دستگاههای اجرایی توسط بخش غیر دولتی، (تعاونی و خصوصی و نهادهای و مؤسسات عمومی غیر دولتی) انجام خواهد شد و در موارد استثنایی با تصویب هیأت وزیران توسط بخش دولتی انجام خواهد شد.
- ماده ۱۵- امور تصدی های اقتصادی با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی جمهوری ایران و سیاستهای ابلاغی مقام معظم رهبری به بخش غیر دولتی واگذار می گردد. دولت مکلف است با رعایت قوانین و مقررات مربوط از ایجاد انحصار، تضییع حقوق تولیدکنندگان و مصرف کنندگان جلوگیری و فضای رقابت سالم و رشد و توسعه و امنیت سرمایه گذاری و برقراری عدالت و تامین اجتماعی و بازتوزیع درآمد و فراهم کردن زمینه ها و مزیت لازم و رفع بیکاری را فراهم نماید.

ماده (۲۲) و (۲۴) قانون مدیریت خدمات کشوری

سال تصویب: ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۸۲۷۱ تاریخ: ۱۳۸۶/۸/۲۹

- ماده ۲۲- دستگاه های اجرایی موظفند به منظور تقویت و حمایت از بخش غیردولتی اقدامات لازم برای آموزش، سازماندهی، ایجاد تسهیلات و کمک های مالی، رفع موانع اداری و خرید خدمات از بخش غیردولتی براساس آیین نامه ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می رسد، به عمل آورند.
- ماده ۲۴ - در راستای اجرای احکام این فصل کلیه دستگاه های اجرایی موظفند از تاریخ تصویب این قانون اقدامات ذیل را انجام دهند:
- الف - حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون آن دسته از وظایفی که قابل واگذاری به بخش غیردولتی است را احصا و با رعایت راهکارهای مطرحه در این فصل نسبت به واگذاری آنها اقدام نمایند. به نحوی که طی هر برنامه بیست درصد (۲۰٪) از میزان تصدیهای دولت در امور قابل واگذاری کاهش یابد.
- ب - تعداد مجوزهای استخدامی مذکور در ماده (۵۱) این قانون به نحوی تعیین گردد که تعداد کارمندان دستگاه های اجرایی که به هر نحو حقوق و مزایا دریافت می کنند و یا طرف قرارداد می باشند هر سال به میزان دو درصد (۲٪) در امور غیرحاکمیتی نسبت به سال قبل کاهش یابد.
- ج - حداکثر معادل یک سوم کارمندان که به روش های بازنشستگی، باخریدی، استعفا و سایر موارد از خدمت دستگاه های اجرایی خارج می شوند استخدام نمایند.
- تبصره ۱- وظایف حاکمیتی موضوع ماده (۸) این قانون از شمول این ماده مستثنی هستند.
- تبصره ۲- آیین نامه اجرایی این ماده شامل وظیفه قابل واگذاری در چارچوب این قانون، حمایت های دولت برای توسعه بخش غیردولتی و نحوه خرید خدمات از بخش خصوصی و تعاونی و تعیین تکلیف کارمندان واحدهای واگذار شده و سایر موارد بنا به پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می رسد.
- تبصره ۳- دیوان محاسبات و سازمان بازرسی کل کشور موظفند اجرای این فصل را در دستگاه های اجرایی کنترل نموده و با مدیران متخلف برخورد قانونی نمایند.

قانون حمایت از سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه

سال تصویب: ۱۳۸۵ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۷۹۲۸ تاریخ ۸۵/۶/۲۳

- ماده ۱ - سامانه های حمل و نقل ریلی شهری شامل: سامانه های نقل و انتقال جمعی مسافر در زمان و مسیر مشخص است که عبارتند از انواع قطار شهری (تراموا، قطار سبک شهری، منوریل، مترو) و سامانه های مشابه.

ماده ۲- شهرداری‌های شهرهای بالای پانصد هزار نفر جمعیت با مشارکت دولت موظفند نسبت به تهیه طرح جامع حمل و نقل و ترافیک اقدام نمایند. در شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت، انجام مطالعات امکان‌سنجی سامانه حمل و نقل ریلی شهری و حومه بر مبنای مطالعات طرح جامع حمل و نقل و ترافیک مصوب، الزامی است. مرجع تصویب مطالعات یادشده شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور است.

تبصره- اتخاذ تدابیر خاص به منظور حمل و نقل آسان افراد ناتوان و معلول در معابر، شبکه حمل و نقل و محیط‌های شهری در شهرهای بالای پانصد هزار نفر جمعیت در چارچوب این طرحها منظور می‌گردد.

ماده ۳- دستگاه اجرایی احداث سامانه حمل و نقل ریلی شهری و حومه و بهره‌برداری از آن، شهرداری‌های ذی‌ربط می‌باشند.

ماده ۴- شهرداری‌های شهرهای بالای پانصد هزار نفر جمعیت موظفند حداکثر تا یک سال پس از تصویب این قانون سامانه یکپارچه مدیریت هماهنگی حمل و نقل عمومی شهری و حومه رادر ساختار تشکیلات خود ایجاد نمایند.

تبصره ۱- کلیه دستورالعمل‌ها و راهکارهای لازم برای اصلاح ساختار مدیریت حمل و نقل عمومی، متناسب با ویژگی‌های خاص شهرها به پیشنهاد سازمان شهرداریهای کشور و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می‌باشد.

تبصره ۲- کلیه سازمان‌ها و شرکتهای مرتبط با حمل و نقل عمومی شهری از زمان تشکیل سامانه مورد اشاره و ابلاغ مصوبات مربوط به اصلاح ساختار مدیریت حمل و نقل عمومی شهری مکلفند ظرف مدت سه ماه نسبت به تطبیق اساسنامه خود با رعایت موازین قانونی در این خصوص با مصوبات یادشده اقدام نمایند.

ماده ۵- به دولت اجازه داده می‌شود حداکثر تا سقف پنجاه درصد (۵۰٪) از هزینه مطالعات و سرمایه‌گذاری ایجاد سامانه‌های حمل و نقل ریلی درون شهری، با اولویت تأمین لوازم و تجهیزات از محل منابع درآمد عمومی را در لوایح بودجه سنواتی کل کشور پیشنهاد نماید. مابقی اعتبار مورد نیاز طرح، توسط شهرداری ذی‌ربط از محل منابع داخلی و یا مشارکت با بخش خصوصی تأمین می‌شود که پس از مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مصرف خواهد شد.

تبصره- وزارت کشور موظف است ضوابط اجرایی استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی، با اولویت سرمایه‌گذاری در ایستگاهها و مراحل مختلف بهره‌برداری را تدوین نماید. این ضوابط پس از تصویب هیأت وزیران لازم‌الاجرا است.

ماده ۶- شهرداری‌های موضوع این قانون مجازند با رعایت سقف تعهدات ارزی موضوع ماده (۱۳) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳ و موارد مشابه در قوانین بعدی برای احداث سامانه حمل و نقل ریلی شهری و حومه، با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نسبت به استفاده از بازارهای سرمایه خارجی در محدوده اعتبارات ماده (۵) این قانون به صورت غیررئوی اقدام نمایند.

تبصره- به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می‌شود با تصویب هیأت وزیران بازپرداخت تأمین مالی خارجی (فاینانس) طرحهای قطار شهری را تا سقف مشخص شده در ماده (۵) این قانون با تأکید بر غیررئوی بودن آن تضمین نماید. شهرداری ذی‌ربط با اخذ مصوبه شورای اسلامی شهر موظف است نسبت به تضمین بازپرداخت مابقی تسهیلات (فاینانس) دریافتی اقدام نماید.

ماده ۷- شهرداریهای مشمول می‌توانند از طریق سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی به روش ساخت، بهره‌برداری و واگذاری (BOT) برای سامانه‌های حمل و نقل ریلی شهری و حومه استفاده نمایند.

تبصره- وزارتخانه‌های کشور و امور اقتصادی و دارایی موظفند دستورالعمل اجرایی استفاده از روش ساخت، بهره‌برداری و واگذاری (BOT) را به استناد قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی- مصوب ۱۳۸۱- و قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب- ۱۳۷۵- را ظرف مدت شش ماه تدوین و به شهرداری‌های مشمول ابلاغ نمایند.

ماده ۸- وزارت کشور موظف است پس از مشورت با اتحادیه شرکتهای قطار شهری کشور نسبت به تدوین اصول کلی و راهبردهای حاکم بر تأمین و ساخت تأسیسات، تجهیزات، ماشین‌آلات و طراحی و بهره‌برداری سامانه‌های حمل و نقل ریلی شهری و حومه اقدام و به تصویب شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور برساند. ماده ۹- شهرداریهای شهرهای بالای پانصد هزار نفر جمعیت دارای طرح مصوب، نسب به اخذ عوارض ویژه به منظور احداث و بهره‌برداری سیستم حمل و نقل عمومی شهری و حومه، پس از تصویب مراجع ذی‌صلاح قانونی اقدام خواهند نمود.

ماده ۱۰- کمیسیونهای ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران-

مصوب ۱۳۵۱- مکلفند خارج از نوبت نسبت به بررسی موضوع تغییر کاربری در محدوده مسیر و اطراف ایستگاهها حسب درخواست شهرداری ذی‌ربط اقدام نمایند.

ماده ۱۱- مقررات تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۱) لایحه قانونی اصلاح قانون تأسیس شرکت راه‌آهن شهری تهران و حومه - مصوب ۱۳۵۹- شورای انقلاب اسلامی به کلیه سامانه‌های حمل و نقل ریلی شهری و حومه موضوع این قانون تسری پیدا می‌کند.

ماده ۱۲ - مقررات مندرج در مواد (۷)، (۹) و (۱۰) قانون ایمنی راهها و راه آهن - مصوب ۱۳۴۹ با اصلاحات و الحاقات بعدی، در محدوده مسیرهای قطار شهری مجزا از معابر شهری اعم از مسیرهای زیرزمینی، هم سطح و در ارتفاع لازم اجرا می باشد. در مسیرهای هم سطح غیر مجزا، قوانین راهنمایی و رانندگی لازم الرعایه است. تبصره - کلیه وظایف پلیس راه آهن موضوع قانون ایمنی راهها و راه آهن - مصوب ۱۳۴۹ - برای سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه، برعهده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

ماده ۱۳ - تعرفه مصارف برق اتوبوسرانی و قطارهای شهری و حومه، براساس کمترین تعرفه تعیین شده می باشد.

ماده ۱۴ - در واگذاری اماکن تجاری موضوع این قانون، قید شرایط مندرج در مواد (۷) و (۸) قانون روابط موجر و مستأجر ممنوع است.

ماده ۱۵ - برای مجموعه های شهری مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، شهرهای همجوار (شهرهای اقماری) طرح حمل و نقل ریلی پس از تصویب شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور براساس مفاد این قانون توسط دستگاه اجرایی ذی ربط اجرا خواهد شد.

ماده ۱۶ - مسؤلیت حسن اجرای این قانون برعهده وزارت کشور است.

ماده ۱۷ - آئین نامه اجرایی این قانون به پیشنهاد مشترک وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب، تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی

سال تصویب: ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۷۶۸۴ به تاریخ ۸/۱۶/۸۴

ماده ۱ - به منظور افزایش سهم حمل و نقل ریلی از طریق جذب و گسترش سرمایه گذارهای مورد نیاز و ارتقاء بهره وری و ارائه خدمات مطلوب به مشتریان با حفظ مالکیت دولت بر شبکه ریلی به شرکتهای حمل و نقل ریلی خصوصی و تعاونی و شرکتهای و مؤسسات معتبر در ارائه خدمات وابسته به آن اجازه داده میشود تا از شبکه حمل و نقل ریلی و تأسیسات و امکانات مربوطه با رعایت این قانون و مقررات و ضوابط مربوطه بهره برداری کنند.

تبصره ۱ - شرکت حمل و نقل ریلی شخصیت حقوقی است که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی با اخذ مجوز از شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران که در این قانون راه آهن نامیده میشود و با تأمین ناوگان (لکوموتیو و یا واگن) مورد نیاز به منظور جابجایی (کالا، مسافر) تأسیس میگردد. آئین نامه تأسیس و فعالیت شرکتهای حمل و نقل ریلی و همچنین مشخصات فنی ناوگان مجاز به سیر در شبکه حد اکثر ظرف مدت دو ماه به تصویب وزیر راه و ترابری میرسد.

تبصره ۲ - شرایط و نحوه بهره برداری شرکتهای و مؤسسات معتبر در امر خدمات وابسته به حمل و نقل ریلی در چارچوب قوانین موجود و این قانون خواهد بود و آئین نامه اجرایی آن به تصویب وزیر راه و ترابری میرسد.

تبصره ۳ - خدمات وابسته به حمل و نقل ریلی شامل سرویسهای مرتبط با امر ناوگان و شبکه، امور پایانه های تعمیرات، امور بهره برداری از ناوگان و پشتیبانی های فنی و مهندسی و سیستم های کنترل و ناوبری قطار و کلیه تجهیزات و سرویسهای فنی تعمیر و نگهداری خطوط و شبکه ریلی و سرویسهای ارتباطی (مخابراتی) و علائم باشد.

تبصره ۴ - شرکت حمل و نقل ریلی میتواند با اخذ مجوز از مراجع ذی ربط در دیگر شقوق حمل و نقل نیز فعالیت نماید.

ماده ۲ - به منظور حفظ ایمنی تردد ناوگان ریلی، شرایط و دستورالعمل های فنی و ایمنی مرتبط با سیر و حرکت وسایل نقلیه ریلی توسط هیأت مدیره راه آهن تهیه و ابلاغ میگردد و شرکتهای بهره بردار خطوط مکلف به رعایت آنها میباشند. راه آهن موظف به نظارت بر اجرای کامل ضوابط و مقررات و دستورالعمل های فنی و ایمنی حرکت خواهد بود.

تبصره ۱ - آئین نامه تعیین انواع تخلفات و جرائم مربوط به سیر و حرکت ناوگان در شبکه حمل و نقل ریلی و نحوه رسیدگی به آنها توسط هیأت مدیره راه آهن تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. میزان جرائم مربوط به این تخلفات از یک میلیون (۱ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال تا بیست میلیون (۲۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال تعیین میگردد.

تبصره ۲ - تعیین میزان مسؤلیتهای کیفری و مدنی سوانح ریلی ناشی از اجرای این قانون و سوانح ریلی ناشی از فعالیتهای راه آهن توسط کمیسیون های جلوگیری از سوانح راه آهن مستقر در نواحی صورت میپذیرد.

در صورت اعتراض اصحاب دعوی به نظریه کمیسیون‌های فوق موضوع به کمیسیون عالی رسیدگی به سوانح راه آهن با عضویت نماینده انجمن صنفی شرکت‌های حمل و نقل ریلی ارجاع و نظریه این کمیسیون غیر قابل اعتراض می‌باشد که در صدور آرای قضایی به عنوان نظر کارشناسی ملاک عمل قرار می‌گیرد. راه آهن و شرکت‌های موضوع این قانون حسب مورد در صورت بروز سوانح ریلی مطابق قانون مسؤلیت مدنی مسؤل جبران خسارت و پرداخت دیه به افراد سانحه دیده می‌باشند.

تبصره ۳- آئین نامه اجرایی کمیسیون‌های جلوگیری از سوانح نواحی راه آهن و کمیسیون عالی جلوگیری از سوانح راه آهن با پیشنهاد وزارت راه و ترابری به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳- راه آهن موظف است تا تردد ریلی را به گونه‌ای برنامه ریزی، هدایت و کنترل کند که سیر و حرکت ناوگان متعلق به کلیه شرکت‌های حمل و نقل ریلی (اعم از دولتی و غیر دولتی) در شرایط یکسان از نظر تعرفه دسترسی و استفاده از شبکه امکان‌پذیر گردد.

ایجاد محدودیت عبور واگن هر یک از شرکت‌ها توسط راه آهن بجز موارد تعیین شده در مقررات ایمنی حرکت و ظرفیت خطوط، تخلف محسوب می‌شود و در صورت بروز هرگونه خسارت ناشی از این محدودیت برای شرکت‌های حمل و نقل ریلی و تأیید آن توسط مراجع ذیصلاح، راه آهن مکلف به جبران آن است.

ماده ۴- تعیین مقررات و استانداردهای مربوط به تولید، واردات و تعمیر و نگهداری ناوگان ریلی بر عهده راه آهن می‌باشد و دستگاه‌های نظارت کننده و کلیه تولید کنندگان و وارد کنندگان مربوطه مکلف به رعایت آن هستند.

ماده ۵- راه آهن موظف است به منظور استفاده از ظرفیت مازاد ارتباطی موجود از شبکه ارتباطی اختصاصی خود نسبت به ارائه سرویس‌های ارتباطی باسیم و بی‌سیم، انتقال داده‌ها به شرکت‌های خصوصی اقدام نماید. آئین نامه مربوطه، حد اکثر ظرف دو ماه به تصویب وزیر راه و ترابری می‌رسد.

ماده ۶- تعرفه بهره برداری از شبکه ریلی کشور به منظور عبور یک یا چند واگن و یا یک قطار کامل (باری یا مسافری) بصورت باردار یا خالی از روی شبکه ریلی بر حسب وزن، ظرفیت و طول واگن، طول و ابعاد کالای بارگیری شده در واگنهای ویژه، مسیر حرکت، شرایط مسیر و دیگر عوامل مؤثر در این راستا و همچنین سرویس‌های ارتباطی، به موجب آئین نامه‌ای خواهد بود که توسط هیأت مدیره راه آهن تهیه و با تصویب وزیر راه و ترابری لازم‌الاجراء است.

تبصره ۱- نرخ بهره برداری از شبکه ریلی بایستی به گونه‌ای تعیین شود که ضمن تأمین هزینه‌های بهره برداری از شبکه در بخش ریلی برای صاحبان کالا و سرمایه گذاران نسبت به دیگر شقوق حمل و نقل دارای مزیت باشد.

تبصره ۲- با توجه به مزیت‌های حمل و نقل ریلی و در صورت عدم تکافوی نرخ بهره برداری برای تأمین هزینه‌های نگهداری شبکه، دولت می‌تواند از سال ۱۳۸۵ اعتبارات مورد نیاز این شیوه از حمل و نقل را همانند هزینه‌های نگهداری تأسیسات زیربنایی سایر شقوق حمل و نقل، در بودجه‌های سنواتی از محل صرفه جویی مصرف‌سخت منظور نماید.

ماده ۷- راه آهن مکلف است با برنامه ریزی و رعایت مقررات مالی واگنهای حمل و نقل بار و مسافر خود را با زمانبندی مناسب به گونه‌ای که در امر حمل و نقل ریلی کالا و مسافر خللی ایجاد نشود به شرکت‌های حمل و نقل ریلی واگذار نماید.

تبصره - اجاره دادن نیروی کشش بوسیله راه آهن با رعایت مقررات و شرایط یکسان به شرکت‌های حمل و نقل ریلی با اخذ هزینه‌های عملیاتی بلامانع است.

ماده ۸- شرکت‌های حمل و نقل ریلی بار با انعقاد قرارداد حمل و صدور بارنامه و شرکت‌های حمل و نقل ریلی مسافر با صدور بلیط توسط شرکت و یا نمایندگی مجاز طرف قرارداد آنان در مقابل صاحبان کالا و یا مسافران مسؤلیت دارند.

تبصره ۱- حدود مسؤلیت شرکت‌های حمل و نقل در مقابل صاحبان کالا و یا مسافران نحوه ایفای آن در چارچوب قوانین موجود و این قانون است که آئین نامه اجرایی آن به تصویب وزیر راه و ترابری می‌رسد.

تبصره ۲- برای هر واگن یک بارنامه و برای هر مسافر یک بلیط جداگانه صادر می‌شود.

تبصره ۳- راه آهن با پذیرش ناوگان شرکت‌های حمل و نقل ریلی مسؤل حفظ و نگهداری ناوگان و تأمین سلامت سیر آنان می‌باشد.

تبصره ۴- بارنامه و بلیط مسافری بصورت متحدالشکل توسط هیأت مدیره راه آهن تهیه می‌شود و چگونگی تنظیم و صدور بارنامه و بلیط بموجب دستورالعمل مصوب هیأت مدیره راه آهن خواهد بود.

ماده ۹- نرخ حمل و نقل ریلی بار متناسب با حمل و نقل جاده‌ای بصورت توافقی فی مابین صاحبان کالا و شرکت‌های حمل و نقل ریلی تعیین و

اجرا خواهد شد. بهای بلیط مسافری توسط شرکت‌های حمل و نقل ریلی در هر مسیر و بر حسب نوع و درجه واگن، قطار و خدماتی که ارائه می‌شود تعیین و پس از تأیید هیأت مدیره راه آهن به مرحله اجرا در می‌آید.

ماده ۱۰ - شرکتهای حمل و نقل ریلی مکلف به رعایت کلیه مقررات، ضوابط و دستورالعملهایی هستند که در چارچوب قوانین کشور توسط هیأت مدیره راه آهن تهیه و ابلاغ میگردد.

ماده ۱۱ - هر واگن و لکوموتیو موضوع ماده (۱) دارای یک سند رسمی و دارای شماره مخصوص خواهد بود که توسط هیأت مدیره راه آهن بنام مالک صادر خواهد شد. این سند قابل ترهین میباشد بطوریکه با اعلام ذی نفع، اسناد واگن و لکوموتیو توسط هیأت مدیره راه آهن بنام ذی نفع و یا فردی که او تعیین خواهد کرد، تغییر خواهد یافت.

ماده (۲۹) قانون برنامه چهارم توسعه

سال تصویب: ۱۳۸۳ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۷۳۷۵ به تاریخ ۸۳/۷/۲۹

مواد (۱۲۷)، (۱۲۸)، (۱۲۹)، (۱۳۱) و (۱۳۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۱۷ و اصلاحیه های آن برای دوره برنامه چهارم (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می گردد.

قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فرانسه

سال تصویب: ۱۳۸۲ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۷۱۰۲ به تاریخ ۸۲/۸/۲۱

ماده واحده - موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فرانسه مشتمل بر یک مقدمه و دوازده ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.

تبصره - ارجاع اختلاف موضوع مواد (۸) و (۱۱) این موافقتنامه به داوری توسط دولت جمهوری اسلامی ایران منوط به رعایت قوانین و مقررات مربوط است.

ماده ۱ - تعاریف

از نظر این موافقتنامه:

۱- اصطلاح «سرمایه گذاری» عبارت از هر نوع مال یا دارایی از جمله موارد زیر است که توسط سرمایه گذاران یکی از طرفهای متعاقد در قلمرو و طبق قوانین و مقررات طرف متعاقد دیگر (که از این پس طرف متعاقد سرمایه پذیر خوانده می شود) به کار گرفته شود:

الف - اموال منقول و غیر منقول و حقوق مربوط به آنها از قبیل حق رهن، حق حبس، حق انتفاع، وثیقه و حقوق مشابه.

ب - سهام یا هر نوع مشارکت سهمی دیگر در شرکتهای.

پ - مالکیت نسبت به پول یا هر عملیات قانونی که دارای ارزش مالی باشد.

ت - حقوق مالکیت معنوی و صنعتی از قبیل حق التألیف، حق اختراع، حق پروانه، علائم

تجاری، نمونه های صنعتی، فرآیندهای فنی، دانش فنی، اسامی تجاری و حسن شهرت تجاری.

ث - هر حقی که دارای ارزش مالی باشد از قبیل حق اکتشاف، استخراج یا بهره برداری از منابع طبیعی.

تغییر در شکل سرمایه گذاری دارائی ها چنانچه مطابق با شرایط مندرج در مجوز سرمایه گذاری صادر شده برای آن سرمایه گذاری باشد در ماهیت آنها به عنوان سرمایه گذاری تأثیری نخواهد داشت.

۲- اصطلاح «سرمایه گذاران» عبارت از اشخاص زیر است که در چارچوب این موافقتنامه در قلمرو طرف متعاقد دیگر سرمایه گذاری کنند:

الف - اشخاص حقیقی که به موجب قوانین یک طرف متعاقد اتباع آن طرف متعاقد به شمار آیند.

ب - اشخاص حقوقی هر یک از طرفهای متعاقد که به موجب قوانین همان طرف متعاقد تأسیس و تشکیل شده و مقر آنها در قلمرو طرف متعاقد مزبور قرار داشته باشد.

۳- اصطلاح «عواید» به معنی وجوهی است که به طور قانونی از سرمایه گذاری حاصل شده باشد از جمله سود حاصل از سرمایه گذاری، سود تسهیلات مالی، عواید حاصل از سرمایه گذاری، سود سهام، کارمزد و حق امتیاز.

۴- اصطلاح (قلمرو)

الف - در مورد جمهوری اسلامی ایران به معنی مناطقی است که حسب مورد تحت حاکمیت یا صلاحیت جمهوری اسلامی ایران قرار دارد و شامل مناطق دریایی مربوط به آن نیز می‌شود.

ب - در مورد جمهوری فرانسه به معنی قلمرو جمهوری فرانسه و همچنین منطقه دریایی که به‌عنوان منطقه اقتصادی تعریف شده و فلات قاره خارج از دریای سرزمینی جمهوری فرانسه است که فرانسه برطبق حقوق بین‌الملل در خصوص اکتشاف، بهره‌برداری و نگهداری از منابع طبیعی بر آنها اعمال حقوق حاکمیت و صلاحیت می‌نماید.

۵- هیچیک از مواد این موافقتنامه نباید به طوری تفسیر شود که مانع از انجام اقداماتی توسط هر طرف متعاقد برای تنظیم سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران خارجی و شرایط فعالیت‌های این سرمایه‌گذاران در چارچوب سیاست‌های اتخاذ شده برای نگهداری و ترویج فرهنگ خود شود.

ماده ۲ - پذیرش سرمایه‌گذاری

هر طرف متعاقد برطبق قوانین خود و مقررات این موافقتنامه سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران طرف متعاقد دیگر را خواهد پذیرفت. این پذیرش ممکن است تحت شرایط مشخصی توسط مرجع صلاحیتدار موضوع ماده (۱۰) اعطاء شود.

ماده ۳ - رفتار منصفانه و عادلانه

هر طرف متعاقد رفتار منصفانه و عادلانه‌ای با سرمایه‌گذارهای انجام شده توسط سرمایه‌گذاران طرف متعاقد دیگر خواهد نمود و اطمینان خواهد داد که اعمال این رفتار نباید توسط قانون یا در عمل متوقف شود. طرف‌های متعاقد در چارچوب قوانین داخلی خود درخواست‌های سرمایه‌گذاران یک طرف متعاقد را در خصوص ورود و اقامت، کار و سفر در ارتباط با سرمایه‌گذاری انجام شده در قلمرو طرف متعاقد دیگر با نظر مساعد مورد بررسی قرار خواهند داد.

ماده ۴ - رفتار ملی و رفتار کامله الوداد

۱-

الف - هر طرف متعاقد در قلمرو خود، در رابطه با مدیریت، فعالیت، نگهداری، استفاده، بهره‌مندی، فروش و تصفیه سرمایه‌گذارها رفتاری نسبت به سرمایه‌گذاران طرف دیگر اعمال خواهد نمود که از رفتار اعمال شده نسبت به سرمایه‌گذاران خود یا رفتار اعمال شده نسبت به سرمایه‌گذاران یک کشور ثالث، هر کدام که مساعدتر باشد، نامساعدتر نباشد.

ب - در چارچوب مفاد جزء (الف) بند (۱) این ماده، موارد زیر به‌ویژه به‌عنوان رفتار نامساعدتر تلقی خواهد شد:

رفتار نابرابر در ایجاد محدودیت در خرید مواد خام یا کمکی، انرژی یا سوخت یا ابزار تولید یا انجام عملیات از هر نوع، رفتار نابرابر در ممانعت از بازاریابی محصولات در داخل یا خارج کشور و سایر اقداماتی که اثرات مشابه دارند.

۲- چنانچه یک طرف متعاقد به موجب یک موافقتنامه موجود یا آتی مربوط به تأسیس یک منطقه آزاد تجاری، یک اتحادیه گمرکی، یک بازار مشترک یا یک سازمان اقتصادی منطقه‌ای مشابه امتیازات یا حقوق مخصوصی به سرمایه‌گذاران یک دولت ثالث بدهد موظف نخواهد بود که آن امتیازات و حقوق را به سرمایه‌گذاران طرف متعاقد دیگر بدهد. رفتار ملی و رفتار کامله الوداد در مورد مسائل مالیاتی اعمال نمی‌شود.

ماده ۵ - مصادره و جبران خسارت

۱- سرمایه‌گذارهای سرمایه‌گذاران هر یک از طرف‌های متعاقد توسط طرف متعاقد دیگر ملی، مصادره و سلب مالکیت نخواهد شد و یا تحت تدابیر مشابه قرار نخواهد گرفت، مگر آنکه اقدامات مزبور برای اهداف عمومی، به موجب فرآیند قانونی، به روش غیر تبعیض آمیز و در مقابل جبران خسارت سریع، مؤثر و مناسب انجام پذیرد.

۲- میزان جبران خسارت باید معادل ارزش سرمایه‌گذاری بلافاصله قبل از ملی شدن، مصادره یا سلب مالکیت باشد.

۳- خسارت باید بدون تأخیر پرداخت شود. در صورت تأخیر این خسارت شامل هزینه‌های مربوطه نیز خواهد بود. خسارت باید عملاً قابل پرداخت بوده و آزادانه قابل انتقال باشد.

ماده ۶ - زیانها

اتباع یا شرکتهای یک طرف متعاقد که سرمایه گذاریهای آنها در اثر جنگ یا هر برخورد مسلحانه دیگر، انقلاب، حالت اضطرار ملی یا شورش در قلمرو طرف متعاقد دیگر متحمل خساراتی شوند توسط طرف متعاقد دیگر از رفتاری برخوردار خواهند شد که از رفتار اعمال شده نسبت به اتباع یا شرکتهای خود یا اتباع یا شرکتهای کشورهای کاملاً الوداد نامساعدتر نباشد.

ماده ۷ - انتقالات

۱- هر یک از طرفهای متعاقد اطمینان خواهد داد که انتقالات مربوط به سرمایه گذاری موضوع این موافقتنامه به صورت آزاد و بدون تأخیر انجام شود:
الف - عواید به نحوی که در ماده (۱) تعریف شده است.

ب - مبالغ حاصل از فروش یا تصفیه جزئی یا کلی سرمایه گذاری.

پ - اقساط وامهای مربوط به سرمایه گذاری، مشروط بر آنکه از محل عملکرد سرمایه گذاری پرداخت شود.

ت - مبالغ پرداخت شده به موجب مواد (۵) و (۶) این موافقتنامه.

ث - مبالغ حاصل از تصمیم اتخاذ شده به موجب ماده (۸) این موافقتنامه.

ج - حقوق ماهیانه و دستمزدهای دریافتی توسط کارکنان سرمایه گذار که اجازه کار از طرف متعاقد سرمایه پذیر را داشته باشند.

۲- انتقالات فوق باید بدون تأخیر صورت گرفته و به ارزش قابل تبدیل و به نرخ رسمی زمان انتقال انجام پذیرد.

۳- در صورت بروز مشکل جدی در تراز پرداختها یا احتمال بروز آن، هر طرف متعاقد می تواند موقتاً محدودیت هایی در مورد انجام انتقالات اعمال نماید مشروط به اینکه این محدودیتها از شش ماه تجاوز نکند و به طور عادلانه، غیر تبعیض آمیز و با حسن نیت وضع شود.

۴- علی رغم مفاد بندهای (۱) و (۲) یک طرف متعاقد می تواند با اقدامات منصفانه و غیر تبعیض آمیز و با حسن نیت به منظور حمایت از حقوق طلبکاران یا در رابطه با تخلفات جزائی یا به موجب قرار یا حکم صادره در رسیدگی اداری یا قضائی از یک انتقال جلوگیری نماید مشروط به اینکه چنین اقداماتی و اعمال آنها به عنوان وسیله ای برای خودداری آن طرف متعاقد از انجام تعهدات یا تکالیف خود به موجب این موافقتنامه مورد استفاده قرار نگیرد.

ماده ۸ - حل و فصل اختلافات میان سرمایه گذار و یک طرف متعاقد

۱- چنانچه اختلافی میان طرف متعاقد سرمایه پذیر و یک سرمایه گذار طرف متعاقد دیگر درباره یک سرمایه گذاری بروز کند، طرف متعاقد سرمایه پذیر و سرمایه گذار مزبور در ابتدا تلاش خواهند کرد که اختلاف را از طریق مذاکره و مشاوره حل و فصل کنند.

۲- چنانچه اختلاف ظرف شش ماه از تاریخ ایجاد آن به نحو مقرر در بند (۱) این ماده حل و فصل نشود، سرمایه گذار می تواند اختلاف را به انتخاب خود ارجاع دهد به:

الف - دادگاههای صلاحیتدار طرف متعاقد سرمایه پذیر.

ب - داوری مرکز حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری (ایکسید) که توسط کنوانسیون مورخ ۱۸ مارس ۱۹۶۵ (۲۷، ۱۲، ۱۳۴۳) برای حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری بین دولتها و اتباع دولتهای دیگر تشکیل شده است مشروط به اینکه طرف متعاقدی که یک طرف اختلاف است به کنوانسیون مذکور پیوسته باشد.

پ - یک دیوان داوری موردی بر طبق قواعد داوری کمیسیون حقوق تجارت بین الملل سازمان ملل متحد (آنسیترال)، چنانچه طرف متعاقدی که یک طرف اختلاف است عضو کنوانسیون ایکسید نباشد.

ماده ۹ - جانشینی

چنانچه یک طرف متعاقد یا مؤسسه تعیین شده توسط آن به موجب یک قرارداد غرامت، بیمه یا تضمین به یکی از سرمایه گذاران خود پرداختی نماید:

الف - طرف متعاقد سرمایه پذیر جانشینی طرف متعاقد دیگر به موجب آن قرارداد بیمه یا تضمین را به رسمیت خواهد شناخت.

ب - جانشین مستحق اعمال حقوقی خواهد بود که سرمایه گذار استحقاق آن را داشته است.

پ - اختلافات بین جانشین و دولت متعاقد سرمایه پذیر بدون لطمه زدن به حقوق جانشین دولتی به موجب ماده (۸)، بر اساس ماده (۱۱) حل و فصل خواهد شد. با وجود این

جانشین می تواند به سرمایه گذار این حق را بدهد که در مقابل طرف متعاقد سرمایه پذیر اقدام به استیفای حقوق واگذار شده بنماید.

ماده ۱۰ - دامنه شمول موافقتنامه

این موافقتنامه در مورد سرمایه‌گذارها و سرمایه‌گذارهای مجددی اعمال خواهد شد که قبل یا بعد از لازم‌الاجراء شدن آن توسط سرمایه‌گذاران یک طرف متعاقد در قلمرو طرف متعاقد دیگر انجام شده باشد مشروط به اینکه، چنانچه قوانین و مقررات مربوطه طرف متعاقد سرمایه‌پذیر مقرر کند، به تصویب مراجع صلاحیتدار آن طرف برسد. مرجع صلاحیتدار در قلمرو جمهوری اسلامی ایران سازمان سرمایه‌گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران یا مؤسسه‌ای است که جایگزین آن شود.

ماده ۱۱ - حل و فصل اختلافات بین طرفهای متعاقد

۱- اختلافات مربوط به تفسیر یا اجرای این موافقتنامه، در صورت ممکن از طریق مشاوره و مذاکره حل و فصل خواهد شد.
۲- چنانچه اختلافات ظرف مدت شش ماه از تاریخ مطرح شدن آن توسط هر طرف متعاقد، حل و فصل نشود باید به درخواست هر طرف متعاقد به یک دیوان داوری ارجاع شود.

۳- دیوان مذکور باید برای هر مورد به روش زیر تشکیل شود:

هر طرف متعاقد یک داور انتخاب خواهد نمود و دو داور که بدین روش انتخاب می‌شوند با توافق، تبعه یک کشور ثالث را که توسط دو طرف متعاقد به عنوان رئیس دیوان داوری تعیین خواهد شد انتخاب خواهند نمود. همه داوران باید ظرف دو ماه از تاریخ اطلاع یک طرف متعاقد به طرف متعاقد دیگر مبنی بر قصد او برای ارجاع اختلاف به داوری انتخاب شوند.

۴- چنانچه مهلت‌های مقرر در بند (۳) رعایت نشود، هر طرف متعاقد، در صورت نبودن توافق دیگری، از رئیس دیوان داوری بین‌المللی دعوت خواهد نمود که انتخاب‌های لازم را به عمل آورد. چنانچه رئیس دیوان تبعه یک طرف متعاقد باشد یا به نحو دیگری از انجام وظیفه مذکور معذور باشد، عضوی از دیوان که در رتبه بعد از او قرار داشته و تابعیت هیچ‌یک از طرفهای متعاقد را نداشته باشد انتخاب‌ها را به عمل خواهد آورد.

۵- دیوان با اکثریت آراء اتخاذ تصمیم خواهد نمود. این تصمیمات برای طرفین قطعی و الزام آور خواهد بود.

دیوان داوری قواعد رسیدگی خود را تعیین خواهد نمود. دیوان بنا به درخواست هر طرف متعاقد رأی را تفسیر خواهد نمود. به جز در شرایط ویژه که توسط دیوان تصمیم‌گیری اتخاذ خواهد شد، هزینه‌ها از جمله هزینه داوران باید به‌طور مساوی توسط دو طرف متعاقد پرداخت شود.

ماده ۱۲ - لازم‌الاجراء شدن و اعتبار موافقتنامه

۱- این موافقتنامه باید توسط مراجع صلاحیتدار هر طرف متعاقد به تصویب برسد.

۲- این موافقتنامه سی روز پس از تاریخ آخرین اطلاعیه هر طرف متعاقد به طرف متعاقد دیگر مبنی بر اینکه اقدامات لازم را برطبق قوانین و مقررات خود جهت لازم‌الاجراء شدن موافقتنامه به عمل آورده است برای مدت ده سال لازم‌الاجراء خواهد شد.

۳- پس از مدت مذکور، این موافقتنامه همچنان معتبر خواهد بود مگر اینکه یکی از طرفهای متعاقد حداقل یک سال قبل از تاریخ انقضاء یا فسخ آن به‌طور کتبی طرف متعاقد دیگر را از قصد خود مبنی بر فسخ موافقتنامه مطلع نماید.

۴- پس از انقضاء یا فسخ این موافقتنامه، مواد آن در مورد سرمایه‌گذارهای موضوع این موافقتنامه برای مدت پانزده سال دیگر اعمال خواهد شد.

ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

سال تصویب: ۱۳۸۰ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۶۶۲۸ تاریخ: ۸۱/۱/۱۴

ماده ۸۸ - در اجرای وظایف اجتماعی دولت به ویژه تکالیف مذکور در اصول بیست و نهم (۲۹) و سی‌ام (۳۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به منظور منطقی نمودن حجم و اندازه دولت و کاهش تدریجی اعتبارات هزینه‌ای و بهبود ارائه خدمات به مردم و جلب مشارکت بخش غیردولتی و توسعه اشتغال و صرف بودجه و

درآمدهای عمومی با رعایت اصول سوم (۳)، بیست و نهم (۲۹) و سیام (۳۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و مصالح عامه، وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی که عهده‌دار ارائه خدمات اجتماعی، فرهنگی، خدماتی و رفاهی از قبیل آموزش فنی و حرفه‌ای، آموزش عمومی، تربیت بدنی، درمان، توانبخشی، نگهداری از سالمندان، معلولین و کودکان بی سرپرست، کتابخانه‌های عمومی، مراکز فرهنگی و هنری، خدمات شهری و روستائی، ایرانگردی و جهانگردی می‌باشند مجازند برای توسعه کمی و کیفی خدمات خود و کاهش حجم تصدی‌های

دولت براساس مقررات و ضوابط این ماده اقدامات ذیل را انجام دهند:

الف - اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی که متقاضی ارائه خدمات براساس مفاد این ماده می‌باشند می‌بایست صلاحیت‌های فنی و اخلاقی لازم و پروانه فعالیت از مراجع قانونی ذی‌ربط داشته باشند.

ب - ارائه خدمات موضوع این ماده توسط بخش غیر دولتی به سه روش؛ خرید خدمات از بخش غیر دولتی، مشارکت با بخش غیر دولتی و واگذاری مدیریت بخش غیر دولتی انجام می‌شود.

ج - دستگاههای اجرایی مشمول این ماده برای توسعه کمی خدمات خود با استفاده از ظرفیت‌های موجود در بخش غیر دولتی (موضوع بند «الف») و با پرداخت هزینه سرانه خدمات، نسبت به خرید خدمات و ارائه آن به مردم طبق شرایط دولتی اقدام نمایند.

تبصره - برای ایجاد و توسعه اینگونه واحدها، دولت موظف است حمایت‌های لازم از قبیل واگذاری زمین، ارائه خدمات زیر بنائی و استفاده از تسهیلات وجوه اداره شده طبق ضوابط و به میزانی که در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌گردد اقدام نماید.

د - در اجرای بند (ب) ماده (۶۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دستگاههای مشمول این ماده مجازند مراکز و واحدهای خدماتی، اجتماعی و رفاهی موجود یا نیمه‌تمام خود را به صورت اجاره به اشخاص حقیقی و حقوقی موضوع بند (الف) واگذار نمایند.

تبصره ۱ - در اجرای این بند، رعایت اولویتهای زیر مشروط به رعایت بند (الف) الزامی است:

- نهادهای عمومی غیر دولتی نظیر شهرداریها و دهیاریها.

- مؤسسات عام‌المنفعه که براساس مجوزهای قانونی تشکیل شده یا می‌شوند.

- نهادهای متشکل از کارکنان دستگاه واگذار کننده، مشروط بر قطع رابطه استخدامی آنها با دستگاه دولتی.

- سایر اشخاص حقیقی و حقوقی.

تبصره ۲ - واگذاری بناها و اموال دولتی که از نفایس ملی می‌باشند مشمول حکم این بند نمی‌گردد.

تبصره ۳ - تغییر کاربری مراکز و واحدهائی که واگذار می‌شوند ممنوع می‌باشد. در موارد استثنائی با ذکر دلایل موجه و پس از دریافت مابه‌التفاوت ارزش افزوده ناشی از تغییر کاربری به نفع دولت با پیشنهاد بالاترین مقام دستگاه اجرائی ذی‌ربط و تصویب هیأت وزیران بلامانع است.

تبصره ۴ - تعیین میزان اجاره و قیمت‌گذاری کلیه اموال منقول و غیر منقول در واحدهای مشمول این بند با لحاظ نمودن کاربری آنها براساس متوسط نظر سه نفر کارشناس رسمی دادگستری صورت می‌گیرد.

تبصره ۵ - اجرای این بند از طریق نشر آگهی در روزنامه‌های کثیرالانتشار برای اطلاع عموم از شرایط دستگاه اجرائی انجام خواهد شد.

ه - دستگاههای مشمول این ماده می‌توانند براساس قرارداد منعقد با نهادهای عمومی غیر دولتی، مؤسسات عمومی عام‌المنفعه، تعاونیهایی که از پرسنل منفک شده از دستگاه اجرائی تشکیل شده است و واجد شرایط مذکور در بند (الف) می‌باشند، مدیریت واحدهای خود را با حفظ مالکیت دولت بر اموال منقول و غیر منقول به آنها واگذار نمایند. در این صورت این واحدها براساس ضوابط حاکم بر واحد طرف قرارداد اداره خواهند شد.

تبصره ۱ - مسؤولیت حفظ و حراست و تعمیر و نگهداری اموال دولت به عهده طرف قرارداد می‌باشد.

تبصره ۲ - اینگونه واحدها موظفند با دریافت سرانه متناسب که از دستگاههای اجرائی ذی‌ربط دریافت می‌نمایند براساس تعرفه‌های مصوب توسط مراجع ذی‌ربط براساس بند (ز) این ماده خدمت نمایند.

- تبصره ۳ - طرف قرارداد موظف است ضمن حفظ کاربری واحد مربوطه در صورت تقاضای کارکنان برای ادامه خدمت در آن واحدها حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از کارکنان شاغل را به عنوان مأمور بپذیرد و حقوق و مزایای آنها را طبق احکام رسمی پرداخت نماید. بقیه کارکنان در سایر واحدهای دستگاه ذی ربط اشتغال خواهند یافت.
- و - تعیین سیاستهای اجرائی، استانداردها، اعمال نظارت حاکمیت دولت بر اینگونه واحدها با رعایت قوانین مربوطه توسط بالاترین مقام دستگاه ذی ربط انجام خواهد شد.
- ز - تعرفه ارائه خدمات توسط بخشهای غیر دولتی فوق الذکر مطابق ضوابط قانونی مربوط تعیین می گردد و در مواردی که ضابطه قانونی مشخص وجود ندارد با پیشنهاد وزیر و یا بالاترین مقام دستگاه اجرائی ذی ربط به تصویب شورای اقتصاد خواهد رسید.
- ح - دولت موظف است به منظور کاهش هزینههای جاری و حجم تصدیهای دولت، برنامه اجرائی این ماده را حسب وظایف مربوطه، شامل هدفهای کمی و میزان صرفه جوئی در هزینههای دولتی و میزان اعتبار مربوط برای پرداخت یارانهها به بخش غیر دولتی را همه ساله در لوایح بودجه سنواتی منظور نماید.
- ط - کلیه درآمدهای دستگاههای دولتی حاصل از این ماده به حساب خزانه داری کل واریز می گردد.
- ی - آیین نامه اجرائی این ماده حداکثر ظرف مدت سه ماه توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی و با همکاری دستگاههای ذی ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی (FIPPA)

سال تصویب: ۱۳۸۰ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۶۲۰۹ تاریخ ۱۳۸۱/۰۴/۲۲

فصل اول - تعاریف

- ماده ۱- اصطلاحات و عبارات بکاربرده شده در این قانون دارای معانی زیر می باشد:
- قانون - قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی.
- سرمایه گذار خارجی - اشخاص حقیقی یا حقوقی غیرایرانی و یا ایرانی با استفاده از سرمایه با منشاء خارجی که مجوز سرمایه گذاری موضوع ماده (۶) را اخذ نموده باشند.
- سرمایه خارجی - انواع سرمایه اعم از نقدی و یا غیر نقدی که توسط سرمایه گذار خارجی به کشور وارد می شود و شامل موارد زیر می گردد:
- الف - وجوه نقدی که به صورت ارز قابل تبدیل، از طریق نظام بانکی یا دیگر طرق انتقال وجوه که مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باشد، به کشور وارد شود،
- ب - ماشین آلات و تجهیزات،
- ج - ابزار و قطعات یدکی، قطعات منفصله و مواد اولیه، افزودنی و کمکی،
- د - حق اختراع، دانش فنی، اسامی و علائم تجاری و خدمات تخصصی،
- ه - سود سهام قابل انتقال سرمایه گذار خارجی،
- و - سایر موارد مجاز با تصویب هیأت دولت.
- سرمایه گذاری خارجی - بکارگیری سرمایه خارجی در یک بنگاه اقتصادی جدید یا موجود پس از اخذ مجوز سرمایه گذاری.
- مجوز سرمایه گذاری - مجوزی که برطبق ماده (۶) این قانون برای هر مورد سرمایه گذاری خارجی صادر می شود.
- سازمان - سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران موضوع ماده (۵) قانون تشکیل وزارت امور اقتصادی و دارایی مصوب ۱۳۵۳، ۴، ۲۴.
- هیأت - هیأت سرمایه گذاری خارجی موضوع ماده (۶) این قانون.

فصل دوم - شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی

- ماده ۲ - پذیرش سرمایه گذاری خارجی براساس این قانون و با رعایت سایر قوانین و مقررات جاری کشور می بایست به منظور عمران و آبادی و فعالیت تولیدی اعم از صنعتی، معدنی، کشاورزی و خدمات براساس ضوابط زیر صورت پذیرد:
- الف - موجب رشد اقتصادی، ارتقاء فن آوری، ارتقاء کیفیت تولیدات، افزایش فرصتهای شغلی و افزایش صادرات شود.
- ب - موجب تهدید امنیت ملی و منافع عمومی، تخریب محیط زیست، اخلال در اقتصاد کشور و تضییع تولیدات مبتنی بر سرمایه گذاریهای داخلی نشود.
- ج - متضمن اعطای امتیاز توسط دولت به سرمایه گذاران خارجی نباشد منظور از امتیاز، حقوق ویژه ای است که سرمایه گذاران خارجی را در موقعیت انحصاری قرار دهد.

د - سهم ارزش کالا و خدمات تولیدی حاصل از سرمایه‌گذاری خارجی موضوع این قانون نسبت به ارزش کالا و خدمات عرضه شده در بازار داخلی در زمان صدور مجوز، در هر بخش اقتصادی از بیست و پنج درصد (۲۵٪) و در هر رشته، از سی و پنج درصد (۳۵٪) بیشتر نخواهد بود. تعیین رشته‌ها و میزان سرمایه‌گذاری در هر یک از آنها طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران برسد.

سرمایه‌گذاری خارجی جهت تولید کالا و خدمات برای صدور به خارج از کشور به جز نفت خام از این نسبت‌ها معاف است.

تبصره - قانون مربوط به تملک اموال غیرمنقول اتباع خارجی مصوب ۱۳۱۰،۳،۱۶ کماکان به قوت خود باقی می‌باشد. تملک هر نوع زمین به هر میزان به نام سرمایه‌گذار خارجی در چارچوب این قانون مجاز نمی‌باشد.

ماده ۳ - سرمایه‌گذاری‌های خارجی که براساس مفاد این قانون پذیرفته می‌شوند از تسهیلات و حمایت‌های این قانون برخوردارند.

این سرمایه‌گذاری‌ها به دو طریق زیر قابل پذیرش هستند:

الف - سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در زمینه‌هایی که فعالیت بخش خصوصی در آن مجاز می‌باشد.

ب - سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کلیه بخش‌ها در چارچوب روش‌های «مشارکت مدنی»، «بیع متقابل» و «ساخت، بهره‌برداری و واگذاری» که برگشت سرمایه و منافع حاصله صرفاً از عملکرد اقتصادی طرح مورد سرمایه‌گذاری ناشی شود و متکی به تضمین دولت یا بانکها و یا شرکتهای دولتی نباشد.

تبصره - مادام که سرمایه خارجی موضوع روش‌های «ساخت، بهره‌برداری و واگذاری» مندرج در بند (ب) این ماده و سود مترتب بر آن مستهلک نشده است، اعمال حق مالکانه نسبت به سهم سرمایه باقی مانده در بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر توسط سرمایه‌گذار خارجی مجاز می‌باشد.

ماده ۴ - سرمایه‌گذاری دولت یا دولت‌های خارجی در جمهوری اسلامی ایران حسب مورد منوط به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌باشد. سرمایه‌گذاری‌های شرکتهای دولتی خارجی، خصوصی تلقی می‌گردد.

فصل سوم - مراجع ذیصلاح

ماده ۵ - سازمان، تنها نهاد رسمی تشویق سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور و رسیدگی به کلیه امور مربوط به سرمایه‌گذاری‌های خارجی می‌باشد و درخواست‌های سرمایه‌گذاران خارجی در خصوص امور مربوطه از جمله پذیرش، ورود، به کارگیری و خروج سرمایه می‌باید به آن سازمان تسلیم گردد.

ماده ۶ - به منظور رسیدگی و اخذ تصمیم در خصوص درخواست‌های موضوع

ماده (۵)، هیأتی با نام هیأت سرمایه‌گذاری خارجی به ریاست معاون وزیر امور اقتصادی و دارائی به عنوان رئیس کل سازمان و مرکب از معاون وزیر امور خارجه، معاون رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، معاون رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد، معاونین وزارتخانه‌های ذی‌ربط تشکیل می‌گردد.

در ارتباط با درخواست پذیرش، مجوز سرمایه‌گذاری پس از تصویب هیأت با تایید و امضای وزیر امور اقتصادی و دارائی صادر می‌گردد.

به هنگام پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی، هیأت موظف به رعایت ضوابط مندرج در ماده (۲) این قانون می‌باشد.

تبصره - سازمان مکلف است درخواست‌های سرمایه‌گذاری را پس از بررسی مقدماتی حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ دریافت آنها همراه با نظر خود در هیأت مطرح نماید. هیأت موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ مطرح شدن درخواست‌های مذکور به موضوع رسیدگی و تصمیم نهایی خود را کتباً اعلام نماید.

ماده ۷ - به منظور تسهیل و تسریع امور مربوط به پذیرش و فعالیت سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور، کلیه دستگاه‌های ذی‌ربط از جمله وزارت امور اقتصادی و دارائی، وزارت امور خارجه، وزارت بازرگانی، وزارت کار و امور اجتماعی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، اداره کل ثبت شرکت‌ها و

مالکیت صنعتی و سازمان حفاظت محیط زیست مکلفند نسبت به معرفی یک نماینده تام‌الاختیار با امضای بالاترین مقام دستگاه به سازمان اقدام نمایند. نمایندگان معرفی شده به عنوان رابط و هماهنگ کننده کلیه امور مربوطه در آن دستگاه با سازمان شناخته می‌شوند.

فصل چهارم - تضمین و انتقال سرمایه خارجی

ماده ۸ - سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون از کلیه حقوق، حمایتها و تسهیلاتی که برای سرمایه‌گذاری‌های داخلی موجود است به طور یکسان برخوردار می‌باشند.

ماده ۹ - سرمایه‌گذاری خارجی مورد سلب مالکیت و ملی شدن قرار نخواهد گرفت مگر برای منافع عمومی، به موجب فرآیند قانونی، به روش غیر تبعیض آمیز و در مقابل پرداخت مناسب غرامت به مأخذ ارزش واقعی آن سرمایه‌گذاری بلافاصله قبل از سلب مالکیت.

تبصره ۱ - تقاضای جبران خسارت وارده باید حداکثر در مدت یک سال پس از سلب مالکیت یا ملی شدن به هیأت تسلیم شود.

تبصره ۲ - اختلاف ناشی از سلب مالکیت یا ملی شدن براساس ماده (۱۹) این قانون حل و فصل خواهد شد.

ماده ۱۰ - واگذاری تمام یا بخشی از سرمایه خارجی به سرمایه گذار داخلی و یا با موافقت هیأت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارائی به سرمایه گذار خارجی دیگر مجاز می‌باشد. در صورت انتقال به سرمایه گذار خارجی دیگر، انتقال گیرنده که باید حداقل دارای شرایط سرمایه گذار اولیه باشد، از نظر مقررات این قانون جایگزین و یا شریک سرمایه گذار قبلی خواهد بود.

فصل پنجم - مقررات پذیرش، ورود و خروج سرمایه خارجی

ماده ۱۱ - سرمایه خارجی می‌تواند به یک یا ترکیبی از صور زیر به کشور وارد و تحت پوشش این قانون قرار گیرد:
الف - وجوه نقدی که به ریال تبدیل می‌شود.

ب - وجوه نقدی که به ریال تبدیل نمی‌شود و مستقیماً برای خریدها و سفارشات مربوط به سرمایه گذاری خارجی مورد استفاده قرار گیرد.

ج - اقلام غیر نقدی پس از طی مراحل ارزیابی توسط مراجع ذیصلاح.

تبصره - ترتیبات مربوط به نحوه ارزیابی و ثبت سرمایه خارجی در آیین‌نامه اجرائی این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۱۲ - نرخ ارز مورد عمل به هنگام ورود یا خروج سرمایه خارجی و همچنین کلیه انتقالات ارزی در صورت تک نرخ بودن ارز همان نرخ رایج در شبکه رسمی کشور و در غیر این صورت نرخ آزاد روز به تشخیص بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ملاک خواهد بود.

ماده ۱۳ - اصل سرمایه خارجی و منافع آن یا آنچه که از اصل سرمایه در کشور باقی مانده باشد با دادن پیش آگهی سه ماهه به هیأت و بعد از انجام کلیه تعهدات و پرداخت کسورات قانونی و تصویب هیأت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارائی قابل انتقال به خارج خواهد بود.

ماده ۱۴ - سود سرمایه گذاری خارجی پس از کسر مالیات و عوارض و اندوخته‌های قانونی با تصویب هیأت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارائی قابل انتقال به خارج است.

ماده ۱۵ - پرداخت‌های مربوط به اقساط اصل تسهیلات مالی سرمایه گذاران خارجی و هزینه‌های مربوطه، قراردادهای حق اختراع، دانش فنی، کمک‌های فنی و مهندسی، اسامی و علائم تجاری، مدیریت و قراردادهای مشابه در چارچوب سرمایه گذاری خارجی براساس مصوبات هیأت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارائی، قابل انتقال به خارج می‌باشد.

ماده ۱۶ - انتقالات موضوع مواد (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) با رعایت مفاد بند (ب) ماده (۳) این قانون قابل انجام است.

ماده ۱۷ - تأمین ارز برای انتقالات موضوع مواد (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) به روش‌های زیر میسر است:

الف - خرید ارز از نظام بانکی.

ب - از محل ارز حاصل از صدور محصولات تولیدی و یا ارز حاصل از ارائه خدمات بنگاه اقتصادی که سرمایه خارجی در آن به کار گرفته شده است.

ج - صادرات کالاهای مجاز طبق فهرستی که در اجرای این بند به تصویب هیأت وزیران با رعایت قوانین و مقررات مربوطه می‌رسد.

تبصره ۱ - بکارگیری یک یا ترکیبی از روش‌های فوق در مجوز سرمایه گذاری درج می‌گردد.

تبصره ۲ - در مورد سرمایه گذاری‌های موضوع بند (ب) ماده (۳) چنانچه وضع قوانین یا مصوبات دولت، موجب ممنوعیت یا توقف اجرای موافقتنامه‌های مالی، پذیرفته شده در چارچوب این قانون شود، زیان حاصل حداکثر تا سقف اقساط سررسید شده توسط دولت تأمین و پرداخت می‌گردد. حدود تعهدات قابل پذیرش، توسط هیأت وزیران در چارچوب این قانون به تصویب می‌رسد.

تبصره ۳ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است معادل ارزی وجوه قابل انتقال موضوع بند (الف) این ماده را با موافقت سازمان و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارائی تأمین و در اختیار سرمایه گذار خارجی قرار دهد.

تبصره ۴ - چنانچه مجوز سرمایه گذاری معطوف به بند (ب) و یا (ج) این ماده گردد، مجوز مذکور به منزله مجوز صادرات تلقی می‌گردد.

ماده ۱۸ - خروج آن بخش از سرمایه خارجی که در چارچوب مجوز سرمایه گذاری به کشور وارد شده اما به کار گرفته نشده باشد، از شمول کلیه قوانین و مقررات ارزی و صادرات و واردات مستثنی می‌باشد.

فصل ششم - حل و فصل اختلافات

ماده ۱۹ - اختلافات بین دولت و سرمایه گذاران خارجی در خصوص سرمایه گذاری‌های موضوع این قانون چنانچه از طریق مذاکره حل و فصل نگردد در دادگاه‌های داخلی مورد رسیدگی قرار می‌گیرد، مگر آن که در قانون موافقتنامه دو جانبه سرمایه گذاری با دولت متبوع سرمایه گذار خارجی، در مورد شیوه دیگری از حل و فصل اختلافات توافق شده باشد.

فصل هفتم - مقررات نهایی

ماده ۲۰ - دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط مکلفند در خصوص تعهدات متقابل در چارچوب صدور روادید، اجازه اقامت، صدور پروانه کار و اشتغال حسب مورد برای سرمایه‌گذاران، مدیران و کارشناسان خارجی برای بخش خصوصی مرتبط با سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون و بستگان درجه یک آن‌ها براساس درخواست سازمان اقدام نمایند.

تبصره - موارد اختلاف بین سازمان و دستگاه‌های اجرایی با نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی حل و فصل می‌شود.

ماده ۲۱ - سازمان مکلف است امکان دسترسی همگانی را به کلیه اطلاعات مربوط به سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاران خارجی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری، شرکای ایرانی موضوع فعالیت و سایر اطلاعاتی که در اختیار آن سازمان قرار دارد فراهم نماید.

ماده ۲۲ - کلیه وزارتخانه‌ها و شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و مؤسسات عمومی که مشمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مکلفند کلیه اطلاعات مورد نیاز سرمایه‌گذاری خارجی و گزارش سرمایه‌گذاری‌های خارجی انجام شده را در اختیار سازمان قرار دهند تا این سازمان براساس ماده فوق عمل نماید.

ماده ۲۳ - وزیر امور اقتصادی و دارایی مکلف است هر شش ماه یک بار گزارش عملکرد سازمان در خصوص سرمایه‌گذاری خارجی موضوع این قانون را به کمیسیون‌های ذی‌ربط مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

ماده ۲۴ - از تاریخ تصویب این قانون و آیین‌نامه اجرائی آن، قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی - مصوب ۱۳۳۴،۹،۷ و آیین‌نامه اجرائی آن لغو می‌گردد. سرمایه‌های خارجی که قبلاً براساس قانون مزبور مورد پذیرش قرار گرفته‌اند تحت شمول این قانون قرار می‌گیرند. مفاد این قانون توسط قوانین و مقررات آتی در صورتی لغو یا تغییر می‌یابد که لغو یا تغییر این قانون در قوانین و مقررات مذکور تصریح شده باشد.

ماده ۲۵ - آیین‌نامه اجرائی این قانون ظرف مدت دو ماه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده (۱۲۸) قانون برنامه سوم توسعه

سال تصویب: ۱۳۷۹ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۶۰۷۰ تاریخ ۷۹/۲/۱۱

به وزارت راه و ترابری اجازه داده می‌شود با حفظ مالکیت دولت بر خطوط ریلی و اعمال سیاست جامع و هماهنگ حمل و نقل ریلی کشور و جلوگیری از ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات، بخشی از فعالیتهای مربوط به حمل و نقل بار و مسافر، تعمیر، نگهداری و بازسازی شبکه و ناوگان حمل و نقل ریلی را به اشخاص حقیقی و حقوقی بخش غیردولتی داخلی واگذار کند و در صورت لزوم با ایجاد شرکت‌های مشترک بین بخش غیردولتی داخلی و راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران از آنها حمایت و تسهیلات لازم در این زمینه را فراهم سازد. ضوابط و مقررات این ماده به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده (۱۲۶) قانون برنامه سوم توسعه

سال تصویب: ۱۳۷۹ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۶۰۷۰ تاریخ ۷۹/۲/۱۱

به شرکت سهامی راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به منظور ارائه خدمات حمل و نقل منطقه‌ای، ترانزیتی و چندوجهی با مشارکت کشورهای عضو اگو نسبت به ایجاد شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی اقدام کند.

ماده (۳۰) قانون برنامه سوم توسعه

سال تصویب: ۱۳۷۹ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۶۰۷۰ تاریخ ۷۹/۲/۱۱

به دولت اجازه داده می‌شود براساس پیشنهاد وزارت راه و ترابری آیین‌نامه اجرایی اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی بخش تعاونی و خصوصی داخلی در زمینه امور حمل و نقل بار و مسافر توسط راه آهن و امور مربوط از قبیل ایجاد، تجهیز، توسعه، نگهداری خطوط و تأسیسات راه آهن و بهره‌برداری از آنان، مطالعات و تحقیقات و آموزش نیروی انسانی را با رعایت مفاد ماده (۱۲۸) این قانون تصویب و اجراء کند.

قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان

سال تصویب: ۱۳۷۹ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی: ۱۶۲۸۱ به تاریخ ۲۵/۱۰/۷۹

ماده واحده - موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان، مشتمل بر یک مقدمه و دوازده ماده تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره - اجرای ماده (۱۱) این موافقتنامه در خصوص ارجاع به داوری از طرف ایرانی موکول به رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی خواهد بود.

ماده ۱ - تعاریف:

از نظر این موافقتنامه:

۱- اصطلاح "سرمایه‌گذاری" طبق قوانین و مقررات طرف میزبان، شامل هر نوع دارائی به ویژه موارد زیر می‌گردد:

الف - سهم‌الشرکه، سهام یا هرگونه مشارکت دیگر در شرکتهای،

ب - عایداتی که مجدداً سرمایه‌گذاری شود، حق ادعا نسبت به پول یا هر نوع حق دیگری نسبت به فعالیت مجاز قانونی مرتبط با یک سرمایه‌گذاری که دارای ارزش مالی باشد،

ج - اموال منقول و غیرمنقول و نیز هرگونه حقوق مربوط به آنها از قبیل رهن، حق حبس، وثیقه و حق انتفاع،

د - حقوق مالکیت صنعتی و معنوی از قبیل حق تألیف، حق اختراع، حق صدور پروانه (حق لیسانس)، طرحهای صنعتی، فرایندهای فنی و نیز علائم و اسامی تجاری، حسن شهرت تجاری و دانش فنی،

هـ - حقوق کسبی اعطاء شده به وسیله قانون یا قرارداد حق اکتشاف، کشت، استخراج یا بهره‌برداری از منابع طبیعی در قلمرو هر طرف.

۲- اصطلاح "سرمایه‌گذار" در مورد هر یک از طرفین اطلاق می‌گردد به:

الف - اشخاص حقیقی که به موجب قوانین همان طرف، اتباع طرف یاد شده به شمار می‌آیند.

ب - اشخاص حقوقی هر یک از طرفین شامل شرکتهای، بنگاهها یا مؤسسات تجاری که به موجب قوانین و مقررات جاری همان طرف، به طور صحیح تشکیل و تأسیس شده و مقر و فعالیت اقتصادی حقیقی آنها در قلمرو همان طرف قرار گرفته باشد.

۳- اصطلاح "عواید" به معنی وجوهی است که به طور قانونی از یک سرمایه‌گذاری حاصل شده باشد و به ویژه و نه منحصرأ شامل سود، پرداختهای ناشی از وام، عواید سرمایه، سود سهام، حق‌الامتیاز و کارمزد می‌باشد.

ماده ۲ - تشویق، حمایت، رفتار:

۱- هر طرف مبادرت به تشویق و ایجاد شرایط مناسب برای سرمایه‌گذاران طرف دیگر جهت سرمایه‌گذاری خواهد نمود و این سرمایه‌گذاران را طبق قوانین و مقررات خود خواهد پذیرفت.

۲- با رعایت قوانین و مقررات طرفین در رابطه با ورود، اقامت موقت و اشتغال خارجیان:

الف - اتباع هر یک از طرفین اجازه خواهند یافت که به منظور تأسیس، توسعه، اداره یا مشاوره در مورد عملیات سرمایه‌گذاری به قلمرو طرف دیگر وارد شده و در آن اقامت نمایند.

ب - شرکتهایی که به طور قانونی به موجب قوانین و مقررات یک طرف تأسیس شده‌اند، برای سرمایه‌گذاری در قلمرو طرف دیگر، اجازه خواهند یافت کارکنان رده‌های

مدیریتی و فنی واجد شرایط و مجرب خود را به انتخاب خود، با رعایت قوانین و مقررات طرف میزبان استخدام نمایند.

۳- هر طرف در قلمرو خود رفتار منصفانه و عادلانه نسبت به سرمایه‌گذارهای سرمایه‌گذاران طرف دیگر را تضمین خواهد نمود. این رفتار از رفتار هر طرف نسبت به سرمایه‌گذارهای سرمایه‌گذاران داخلی خود، یا سرمایه‌گذارهای سرمایه‌گذاران ملل کامله‌الوداد در قلمرو خود، اگر رفتار اخیر مساعدتر باشد، نامساعدتر نخواهد بود.

۴- مفاد این ماده هیچگونه تأثیری بر موافقتنامه‌های منعقد شده موجود یا آتی هر یک از طرفین در ارتباط با اتحادیه‌های گمرکی، سازمانهای اقتصادی منطقه‌ای یا موافقتنامه‌های بین‌المللی مشابه و نیز موافقتنامه‌های اجتناب از اخذ مالیات مضاعف نخواهد داشت.

ماده ۳ - شرایط مساعدتر:

قطع نظر از شرایط تعیین شده در این موافقتنامه، شرایط مساعدتری که بین هر یک از طرفین و یک سرمایه‌گذار طرف دیگر مورد توافق قرار گرفته یا در آینده قرار گیرد، قابل اعمال خواهد بود.

ماده ۴ - مصادره و جبران خسارت:

۱- سرمایه‌گذاری‌ها مصادره، ملی یا مشمول تدابیری مستقیم یا غیرمستقیم با تأثیرات مشابه نخواهند شد مگر اینکه این اقدامات برای یک هدف عمومی، به روشی غیر تبعیض‌آمیز و در مقابل پرداخت سریع، کافی و مؤثر خسارت، و برابر فرایند قانونی و اصول کلی مربوط به رفتار مقرر در ماده (۲) این موافقتنامه، انجام پذیرد.

۲- جبران خسارت باید معادل ارزش روز سرمایه‌گذاری مصادره شده بلافاصله قبل از سلب مالکیت یا آگاهی از آن باشد، خسارت باید بدون تأخیر پرداخت شده و به ترتیب مندرج در بند (۲) ماده (۵) آزادانه قابل انتقال باشد.

۳- سرمایه‌گذاران هر طرف متعهد که سرمایه‌گذارهای آنها به علت جنگ یا هرگونه درگیری مسلحانه، انقلاب، حالت اضطراری یا شورش یا دیگر حوادث مشابه در قلمرو طرف متعهد دیگر دچار خسارت گردند، از رفتاری که نامساعدتر از رفتار طرف متعهد مزبور

با سرمایه‌گذاران خود یا سرمایه‌گذاران هر کشور ثالث نباشد، هر کدام که از نظر جبران خسارت، اعاده مال و پرداخت غرامت چنین خسارتی مساعدتر باشد، برخوردار خواهند شد.

ماده ۵ - برگشت سرمایه و انتقال:

۱- هر طرف با حسن نیت اجازه خواهد داد تمامی انتقالات مربوط به یک سرمایه‌گذاری به صورت آزاد و بدون تأخیر به داخل و خارج از قلمرو وی انجام گیرد، این انتقالات عبارتند از:

الف - عواید،

ب - مبالغ حاصل از فروش یا تصفیه تمام یا بخشی از سرمایه‌گذاری،

ج - حق الامتیازها و حق‌الزحمه‌های مربوط به قراردادهای انتقال فناوری.

د - جبران خسارات برابر ماده (۴)

ه- اقساط وامهای مربوط به سرمایه‌گذاری و نیز سایر پرداختهای ناشی از این وامها،

و - حقوق ماهیانه، دستمزدها و سایر وجوه دریافتی توسط اتباع یک طرف که پروانه کار مرتبط با سرمایه‌گذاری را در قلمرو طرف دیگر اخذ کرده باشند،

ز - پرداختهای ناشی از اختلافهای مربوط به یک سرمایه‌گذاری.

۲- انتقالها باید به طور سریع و به ارزش قابل تبدیل و به نرخ رسمی تبدیل در روز انتقال انجام پذیرد.

ماده ۶ - جانشینی:

۱- چنانچه سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذار یک طرف در مقابل خطرات غیر تجاری تحت نظام قانونی همان طرف بیمه شده باشد هرگونه جانشینی بیمه‌گر که از شرایط قرارداد بیمه ناشی شود به وسیله طرف دیگر به رسمیت شناخته خواهد شد.

۲- بیمه‌گر مستحق حقوق دیگری غیر از حقوقی که سرمایه‌گذار استحقاق آن را داشته نخواهد بود.

۳- اختلافات بین یک طرف و بیمه‌گر براساس مفاد ماده (۱۰) این موافقتنامه حل و فصل خواهد شد.

ماده ۷- عدول:

این موافقتنامه از:

الف - قوانین و مقررات، رویه‌ها و روشهای اداری یا تصمیمات اداری یا قضائی هر یک از طرفین.

ب - تعهدات حقوقی بین‌المللی، یا

ج - تعهدات هر یک از طرفین، شامل تعهدات مندرج در یک موافقتنامه سرمایه‌گذاری یا یک مجوز سرمایه‌گذاری، که سرمایه‌گذارها یا فعالیتهای مرتبط را در موقعیتهای مشابه، از رفتاری مساعدتر از آنچه به موجب این موافقتنامه مقرر شده، برخوردار می‌نماید عدول نخواهد نمود.

ماده ۸- رعایت تعهدات:

هر طرف رعایت مستمر تعهداتی را که در ارتباط با سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران طرف دیگر تقبل نموده است تضمین خواهد نمود.

ماده ۹ - دامنه شمول موافقتنامه:

این موافقتنامه فقط در مورد سرمایه‌گذاریهای اعمال می‌شود که به تصویب مراجع صلاحیتدار طرف میزبان رسیده باشد. مرجع صلاحیتدار جمهوری اسلامی ایران سازمان سرمایه‌گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران به نشانی جمهوری اسلامی ایران، تهران، میدان پانزده خرداد می‌باشد. مرجع صلاحیتدار جمهوری آذربایجان وزارت روابط اقتصادی خارجی به نشانی جمهوری آذربایجان، باکو، خیابان گوربانف می‌باشد.

ماده ۱۰ - حل و فصل اختلافات بین یک طرف و سرمایه‌گذار طرف دیگر:

۱- چنانچه اختلافی میان طرف سرمایه‌پذیر و یک یا چند سرمایه‌گذار طرف دیگر درباره یک سرمایه‌گذاری بروز کند، طرف سرمایه‌پذیر و سرمایه‌گذار (یا سرمایه‌گذاران) مزبور در ابتدا تلاش خواهند کرد که اختلاف را از طریق مذاکره و مشاوره به صورت دوستانه حل و فصل کنند.

۲- چنانچه طرف سرمایه‌پذیر و سرمایه‌گذار (یا سرمایه‌گذاران) مزبور نتوانند ظرف مدت (۶) ماه از تاریخ ابلاغ ادعا توسط یک طرف به طرف دیگر به توافق برسند، هر یک از آنها می‌تواند اختلاف را در دادگاههای صالح طرف سرمایه‌پذیر مطرح و یا ضمن رعایت قوانین و مقررات مربوط خود به هیأت‌داوری سه نفره به شرح مندرج در بند (۵) ذیل ارجاع کند.

۳- هر اختلافی که ابتدا در دادگاههای صالح طرف سرمایه‌پذیر اقامه شود تا زمانی که در دست رسیدگی است قابل ارجاع به داوری نخواهد بود.

۴- هر اختلافی که به داوری ارجاع شود از صلاحیت دادگاههای داخلی مستثنی خواهد بود. مع هذا مفاد این بند مانع از آن نخواهد بود که محکوم‌له حکم داوری برای اجرای آن به دادگاههای داخلی مراجعه کند.

۵- طرف سرمایه‌پذیر یا سرمایه‌گذار (سرمایه‌گذاران) طرف دیگر هر کدام که بخواهند اختلافی را به داوری ارجاع کنند باید ضمن ارسال اطلاعیه کتبی برای دیگری، داور منتخب خود را معرفی نماید. طرف دیگر باید ظرف مدت شصت روز از تاریخ دریافت اطلاعیه یاد شده نسبت به معرفی یک داور اقدام کند و داوران منتخب باید ظرف مدت شصت روز از تاریخ آخرین انتخاب سرداور را تعیین نمایند. چنانچه هر یک از طرفین ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند و یا داوران منتخب ظرف مدت یاد شده در مورد انتخاب سرداور به توافق نرسند هر یک از طرفین می‌تواند از رئیس دیوان داوری بین‌المللی اتاق تجارت بین‌الملل بخواهد که حسب مورد داور طرف ممتنع یا سرداور را تعیین نماید. در هر صورت سرداور باید از اتباع کشوری انتخاب شود که در زمان انتخاب با طرفین روابط سیاسی داشته باشد.

ماده ۱۱ - حل و فصل اختلافات میان طرفین:

۱- طرفین با حسن نیت و روح همکاری جهت یافتن راه حل منصفانه و سریع برای هرگونه اختلاف در خصوص تفسیر یا اجرای موافقتنامه تلاش خواهند نمود. در این خصوص طرفین به منظور شرکت در مذاکرات مستقیم و هدفمند جهت نیل به چنین راه حلی توافق می‌نمایند.

اگر طرفین نتوانند طی (۱۲) ماه از شروع اختلاف بین خود از طریق روش پیش گفته به توافق برسند، اختلاف می‌تواند بنا به درخواست هر کدام از طرفین به یک دیوان داوری سه نفره ارجاع شود.

- ۲- هر کدام از طرفین ظرف دو ماه پس از دریافت درخواست، یک داور تعیین خواهد نمود. این دو داور، داور سومی را به عنوان سرداور انتخاب خواهند کرد که تابعیت کشور ثالثی را دارا باشد و کشور یاد شده در زمان داوری با طرفین روابط سیاسی داشته باشد. در صورتی که یکی از طرفین ظرف مدت مقرر داوری را تعیین ننماید طرف دیگر می‌تواند از رئیس دیوان بین‌المللی دادگستری تقاضای تعیین داور نماید.
- ۳- در صورتی که دو داور ظرف مدت دو ماه پس از انتصاب خود نتوانند در مورد انتخاب سرداور به توافق برسند، سرداور بنا به درخواست هر یک از طرفین توسط رئیس دیوان بین‌المللی دادگستری تعیین خواهد گردید.
- ۴- چنانچه در موارد مندرج در بندهای (۲) و (۳) این ماده، رئیس دیوان بین‌المللی دادگستری از انجام وظیفه یاد شده معذور یا تبعه یکی از طرفین باشد انتصاب توسط معاون وی انجام خواهد گرفت و چنانچه معاون وی نیز از انجام وظیفه یاد شده معذور یا تبعه یکی از طرفین باشد انتصاب توسط عضو ارشد دیوان که تابعیت هیچ یک از طرفین را نداشته باشد، انجام خواهد شد.
- ۵- دیوان داوری سه ماه از تاریخ انتخاب سرداور فرصت خواهد داشت تا در خصوص آیین دادرسی، با رعایت سایر مفاد موافقتنامه، توافق کند در صورت عدم توافق، دیوان از رئیس دیوان بین‌المللی دادگستری درخواست خواهد کرد آیین دادرسی را با ملحوظ داشتن مقررات آیین داوری بین‌المللی که مورد قبول عمومی واقع شده تعیین نماید.
- ۶- جز در مواردی که طرفین به نحو دیگری توافق کنند، ظرف هشت ماه از تاریخ انتخاب داور سوم کلیه لوائح تقدیم و تمامی رسیدگیها کامل خواهد شد و دیوان تصمیم خود را ظرف مدت دو ماه از تاریخ آخرین لوائح یا تاریخ پایان رسیدگی، هر کدام که دیرتر باشد، اتخاذ خواهد کرد. تصمیمات دیوان داوری با اکثریت آراء اتخاذ می‌گردد که برای طرفین قطعی و الزام‌آور خواهد بود.
- ۷- هزینه‌های سرداور، دیگر داوران و نیز سایر هزینه‌های دادرسی به طور مساوی توسط طرفین پرداخت خواهد شد. با این وجود دیوان ممکن است با صلاحدید خود تصمیم بگیرد که یکی از طرفین نسبت بیشتری از هزینه‌ها را پرداخت نماید.
- ۸- چنانچه اختلافی برابر مقررات ماده (۱۰) به دیوان داوری بین‌المللی دیگری ارجاع شده باشد و رسیدگی به آن در دادگاه مذکور ادامه داشته باشد به دیوان داوری بین‌المللی مقرر در این ماده ارجاع نخواهد شد. این امر مانع از انجام مذاکرات مستقیم و هدفمند میان طرفین نخواهد بود.

ماده ۱۲ - لازم‌الاجرا شدن، مدت و فسخ:

- ۱- این موافقتنامه از تاریخی که مبادله اسناد مربوط به تصویب آن تکمیل شده باشد به موقع اجرا گذاشته خواهد شد. موافقتنامه برای یک دوره ۱۰ ساله لازم‌الاجراء خواهد بود و پس از آن نیز همچنان معتبر خواهد ماند، مگر آنکه برابر بند (۲) این ماده فسخ گردد. این موافقتنامه سرمایه‌گذارهای موجود در تاریخ اجرای آن و همچنین سرمایه‌گذارهایی را که بعداً انجام یا تحصیل شوند شامل خواهد گردید.
- ۲- هر کدام از طرفین می‌تواند با ارائه اطلاعیه کتبی یک ساله به طرف دیگر این موافقتنامه را در پایان اولین دوره ده ساله یا هر زمانی پس از آن فسخ نماید.
- ۳- این موافقتنامه با توافق کتبی طرفین قابل اصلاح می‌باشد. هرگونه اصلاحیه‌ای با اطلاع هر یک از طرفین به دیگری مبنی بر تکمیل کلیه الزامات داخلی برای قابل اجرا شدن چنین اصلاحیه‌ای قابلیت اجرا خواهد یافت.
- ۴- مفاد کلیه مواد دیگر این موافقتنامه در مورد سرمایه‌گذارهای انجام یا تحصیل شده پیش از تاریخ انقضای این موافقتنامه و نسبت به سرمایه‌گذارهایی که این موافقتنامه به نحوی شامل آنها می‌گردد برای یک دوره ده ساله دیگر پس از تاریخ انقضاء همچنان قابل اجرا خواهد بود. در تأیید مراتب بالا امضاء کنندگان زیر با اختیار کامل از طرف دولتهای متبوع خود این موافقتنامه را امضاء کرده‌اند.

ماده (۵۲۲) قانون آئین دادرسی مدنی

سال تصویب: ۱۳۷۹ مجلس شورای اسلامی

در دعایی که موضوع آن دین و از نوع وجه رایج بوده و با مطالبه، داین و تمکن مدیون، مدیون امتناع از پرداخت نموده، در صورت تغییر فاحش شاخص قیمت سالانه از زمان سررسید تا هنگام پرداخت و پس از مطالبه طلبکار، دادگاه با رعایت تناسب تغییر شاخص سالانه که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین می‌گردد محاسبه و مورد حکم قرار خواهد داد مگر این که طرفین به نحوه دیگری مصالحه نمایند.

قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی (به همراه اصلاحیه)

سال تصویب: ۱۳۷۰ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۳۵۸۰ تاریخ: ۱۳۷۰/۸/۱ (به همراه اصلاحیه)

- ماده ۱ - منظور از ایرانگردی و جهانگردی عبارت است از هر نوع مسافرت انفرادی و یا گروهی که بیش از ۲۴ ساعت بوده و به منظور کسب و کار نباشد.
- ماده ۲ - به منظور تعیین سیاستهای ایرانگردی و جهانگردی و ایجاد هماهنگی لازم بین دستگاههای ذیربط شورای عالی ایرانگردی و جهانگردی به ریاست معاون اول رئیس جمهور و عضویت وزرای فرهنگ و ارشاد اسلامی، امور خارجه، امور اقتصادی و دارایی، فرهنگ و آموزش عالی، راه و ترابری و کشور رییس سازمان حفاظت از محیط زیست و رییس سازمان برنامه و بودجه تشکیل می شود.
- تبصره - اساسنامه مربوط به وظایف این شورا توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.
- ماده ۳ - هر جهانگرد خارجی که از کشور خارج می شود می تواند بر اساس تسهیلات مقرر در این قانون علاوه بر لوازم شخصی متعارف خود حداکثر تا میزانی که در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین می شود صنایع دستی یا محصولات مجاز کشور و کتاب و مطبوعات را با حفظ جنبه غیر تجاری آن از کشور خارج نماید.
- ماده ۴ - گمرک ایران موظف است تسهیلات ویژه جهت جهانگردان خارجی به ترتیبی که در آیین نامه این قانون معین خواهد شد در مبادی ورودی و خروجی ایجاد نماید.
- ماده ۵ - بانکها موظفند تسهیلات سرمایه گذاری بخش خصوصی و دولتی در زمینه ایجاد و توسعه تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی تسهیلات بانکی را به نرخ صنعتی تأمین و پرداخت نمایند.
- ماده ۶ - سازمان زمین شهری، شهرداریها، سازمان جنگلها و مراتع کشور و سایر وزارتخانهها و سازمانهای ذیربط موظفند زمین مورد نیاز برای احداث تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی را با معرفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به قیمت منطقی یا تمام شده به گونه ای که موجب تقلیل در آمد عمومی نشود به متقاضیان واگذار نمایند.
- بدیهی است اراضی مزبور صرفاً برای منظور فوق واگذار و قابل انتقال به غیر نمی باشد و هر گونه تغییر کاربری آن و یا عدم اجرای پروژه در مهلت مقرر موجب برگشت به مالکیت دولت خواهد شد و متقاضی که هیچگونه ادعایی را ندارد.
- تبصره - تغییر کاربری تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی بدون موافقت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در هر شرایطی ممنوع است و در صورت موافقت کلیه تخفیفات و تسهیلات و معافتهای داده شده برای تأسیسات مزبور ملغی و بایستی عین یا معادل آن به قیمت کارشناسی روز به دولت پرداخت شود.
- ماده ۷ - صدور یا تمدید هر گونه مجوز تأسیس و ایجاد دفاتر خدمات سیاحتی و زیارتی و تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی و نیز تعلیق یا لغو آن به عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. کلیه دفاتر خدمات سیاحتی، زیارتی و تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی متعلق به بخش دولتی، خصوصی و نهادهای انقلاب اسلامی و موسسات عمومی غیر دولتی موظف به رعایت سیاستها و خط مشی های ابلاغی مربوط به ایرانگردی و جهانگردی توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هستند.
- تبصره ۱ - مرجع صدور، تمدید، تعلیق یا لغو مجوز تأسیس دفاتر خدمات مسافرتی وزارت راه و ترابری است
- تبصره ۲ - کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که اقدام به فعالیتهای سیاحتی و زیارتی و ایجاد تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی و تأسیس دفاتر خدمات سیاحتی و زیارتی و مسافرتی کرده و یا می کنند موظفند حسب مورد نسبت به اخذ مجوزهای موضوع این ماده و تبصره یک آن اقدام نمایند و در صورت عدم اخذ مجوزهای یاد شده به جرمه نقدی از پنج میلیون (۵ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال تا ده میلیون (۱۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال و تعطیل دائمی محل کار محکوم خواهند شد.
- تبصره ۳ - میزان حداقل و حداکثر جرمه نقدی یاد شده در تبصره ۲ هر دو سال یکبار بوسیله وزارتخانه های فرهنگ و ارشاد اسلامی و راه و ترابری بازبینی و عندالافتضا پیشنهاد جدید جهت بررسی و تصویب به شورای عالی ایرانگردی و جهانگردی ارایه خواهد شد.
- تبصره ۴ - میزان وجوهی که بابت صدور یا تمدید مجوزهای موضوع این قانون اخذ می شوند به پیشنهاد جداگانه وزارتخانه های فرهنگ و ارشاد اسلامی و راه و ترابری و تصویب شورای عالی ایرانگردی و جهانگردی تعیین خواهد شد.
- تبصره ۵ - وجوه حاصل از صدور یا تمدید مجوزها یا اخذ جرایم موضوع این ماده به حساب خزانه داری کل واریز می شود تا معادل صددرصد (۱۰۰٪) آن به نسبت دریافتی توسط سازمان برنامه و بودجه در بودجه سالانه وزارتخانه های فرهنگ و ارشاد اسلامی و راه و ترابری به منظور توسعه و گسترش فعالیتهای ایرانگردی و جهانگردی و امور خدمات سیاحتی، زیارتی و مسافرتی گنجانده شود.
- تبصره ۶ - آیین نامه اجرایی این ماده و سایر آیین نامه هایی که به تبع آن باید اصلاح شوند ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون به پیشنهاد وزارتخانه های فرهنگ و ارشاد اسلامی و راه و ترابری و دادگستری به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.
- تبصره ۷ - کلیه قوانین و مقررات مغایر لغو می شود.
- ماده ۸ - کلیه تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی، دفاتر خدمات مسافرتی و سایر تأسیسات مشابه از هر نظر اعم از سوخت، آب و برق، عوارض، مالیات، وام بانکی و غیره مشمول تعرفه ها مقررات و دستورالعملهای بخش صنایع می باشند.
- ماده ۹ - فعالیتهای امور حج و زیارت در زمینه ایجاد تأسیسات و ارائه خدمات به منظور برگزاری توره های زیارتی اعم از اعزام ایرانیان به اماکن زیارتی خارج از کشور و همچنین ورود زوار سایر کشورها جهت زیارت اماکن زیارتی ایران نیز مشمول تسهیلات پیش بینی شده در این قانون می گردد.

ماده ۱۰ - کلیه مراکز، هتل‌ها و تأسیسات سیاحتی متعلق به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که به عللی در اختیار سازمانها و نهادهای دیگر است به جز اماکنی که طبق عقود شرعی واگذار شده باشد مجدداً برای تحقق این طرح حداکثر ظرف شش ماه در اختیار وزارت مذکور قرار می‌گیرد و نیز تمام مراکز سیاحتی و هتل‌ها و تأسیساتی که تغییر کاربری یافته‌اند به وضعیت اولیه بازگشته و در اختیار صنعت ایرانگردی و جهانگردی قرار می‌گیرد.

تبصره - در پایان مهلت قانونی هر گونه تصرف در تأسیسات و مراکز موضوع فوق تصرف غیر قانونی در اموال دولتی محسوب و طبق قانون بامتصرف بر خورد خواهد شد.

ماده ۱۱ - آیین‌نامه اجرایی این قانون بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۲ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین مغایر از درجه اعتبار ساقط است.

قانون احداث پروژه‌های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانک‌ها و سایر منابع مالی و

پولی کشور (به همراه الحاقیه سال ۹۴)

سال تصویب: ۱۳۶۶ مجلس شورای اسلامی - شماره روزنامه رسمی ۱۲۴۷۷ تاریخ ۱۳۶۶/۱۰/۳

ماده واحده - به وزارت راه و ترابری اجازه داده می‌شود تأمین منابع مالی و اجرا طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی بخش راه و ترابری را به شرکت و یا شرکت‌هایی که به همین منظور با مشارکت بانک‌های کشور و شرکت‌ها و مؤسسات و اشخاص حقیقی و که طبق اساسنامه و قوانین مربوط مجاز به سرمایه‌گذاری و مشارکت می‌باشند و سایر منابع پولی و مالی کشور تأسیس می‌شوند، واگذار نماید.

وزارت راه و ترابری مکلف است در قبال سرمایه‌گذاری پروژه‌ها و طرح‌های موضوع این قانون منافع بهره‌برداری از آنها را تا استهلاك هزینه‌های طرح باحفظ مالکیت دولت برای مدت معینی که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، به شرکت مربوط واگذار نماید.

تبصره ۱ - احداث، نگهداری و بهره‌برداری از پروژه‌ها و طرح‌های موضوع این قانون منحصراً مطابق ضوابط و مشخصات خواهد بود که توسط وزارت راه و ترابری تعیین می‌گردد. وزارت مذکور به طور مستمر بر اجرای ضوابط و مشخصات یاد شده نظارت خواهد نمود.

تبصره ۲ - چگونگی نظارت اجرای پروژه‌ها و طرح‌ها و بهره‌برداری و نرخ اجاره مستحقات و همچنین نرخ‌گذاری خدمات بهره‌برداری و نیز ترتیب وصول و نظارت بر نحوه بهره‌برداری برابر مقررات آیین‌نامه‌ای خواهد بود که ظرف دو ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به پیشنهاد وزارتخانه‌های راه و ترابری، برنامه و بودجه، امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۳ - هزینه‌های تمام شده (اعم از هزینه‌های مستقیم و بالاسری) اجرا و نگهداری پروژه‌ها و طرح‌های موضوع این قانون به میزانی که مورد تأیید حسابرس منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار می‌گیرد حداکثر ظرف مدت واگذاری منافع بهره‌برداری مستهلك و هزینه استهلاك مربوط جزو هزینه‌های قابل قبول مالیاتی شرکت مربوط از نقطه نظر مالیاتی محسوب خواهد شد، چنانچه به دلایل قهریه عملیات احداث پروژه‌ها و طرح‌های واگذار شده متوقف گردد، منابع مالی هزینه شده توسط دولت جبران می‌گردد.

تبصره ۴ - اجرای طرح‌ها و پروژه‌های فوق نافی وظایف دولت در اجرای طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی مورد نیاز عامه نبوده و مفاد این قانون در مواردی قابل اجرا است که محور دیگری به موازات وجود داشته یا ساخته شود که استفاده‌کنندگان برای استفاده و پرداخت عوارض حق انتخاب داشته‌باشند.

تبصره ۵ - در دوران بهره‌برداری از آزاد راهها، چنانچه نسبت درآمد سالانه حاصل از خدمات بهره‌برداری به درآمدهای سالانه پیش‌بینی شده در گزارش هزینه - درآمد منضم به قرارداد کمتر از هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) باشد، ما به التفاوت تا رقم هشتاد و پنج درصد (۸۵٪)، حداکثر به میزان بیست و پنج درصد (۲۵٪) درآمد مورد انتظار از محل درآمد حاصله از آزاد راهها به سرمایه‌گذار پرداخت می‌شود.

تبصره ۶ - در صورتی که وزارت راه و شهرسازی با مشارکت بخش غیردولتی نسبت به تبدیل بزرگراه به آزادراه در مسیرهای دارای توجیه فنی و اقتصادی و فاقد جایگزین با رعایت کلیه مشخصات و استانداردهای فنی و ایمنی اقدام نماید، تا زمان احداث مسیر جایگزین تنها مجاز به دریافت هزینه‌های تبدیل، نگهداری و بهره‌برداری بزرگراه به آزادراه در قالب عوارض عبوری است.

ماده (۱۱۵) قانون محاسبات عمومی کشور

سال تصویب: ۱۳۶۶ مجلس شورای اسلامی

فروش اموال غیر منقول وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که مازاد بر نیاز تشخیص داده می‌شود به استثناء اموال غیر منقول مشروحه زیر:

۱- اموال غیر منقولی که از نفایس ملی باشد.

۲- تأسیسات و استحکامات نظامی و کارخانجات اسلحه و مهمات‌سازی

۳- آثار و بناهای تاریخی.

۴- اموال غیر منقول که در رابطه با مصالح و منافع ملی در تصرف دولت باشد که فروش آنها ممنوع می‌باشد بنا به پیشنهاد وزیر مربوط با تصویب هیأت وزیران و با رعایت

سایر مقررات مربوط مجاز می‌باشد وجوه حاصل از فروش این قبیل اموال باید به حساب

درآمد عمومی کشور واریز شود.

تبصره ۱- در مورد مؤسسات دولتی که زیر نظر هیچ یک از وزارتخانه‌ها نیستند و به طور مستقل اداره می‌شوند پیشنهاد فروش اموال غیر منقول مربوط در اجرای این ماده از

طرف بالاترین مقام اجرایی مؤسسات مذکور به عمل خواهد آمد.

تبصره ۲- فروش اموال غیر منقول شرکتهای دولتی بجز اموال غیر منقول مستثنی شده در این ماده با تصویب مجمع عمومی آنها مجاز می‌باشد.

ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور

سال تصویب: ۱۳۶۶ مجلس شورای اسلامی

۱- وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی در صورتی می‌توانند برای خدمات و کالاهای وارداتی مورد نیاز خود اقدام به افتتاح اعتباراسنادی نمایند که معادل

کل مبلغ آن و حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی و سایر هزینه‌های ذیربط، اعتبار تأمین کرده باشند.

۲- در مورد آن قسمت از کالاها و خدمات موضوع این ماده که به موجب قراردادهای منعقد شده بای آنها باید تدریجاً و یا به طور یکجا در سالهای بعد به فروشنده پرداخت

شود افتتاح اعتبار اسنادی توسط بانک مرکزی ایران بدون پیش دریافت بهای کالاها و خدمات مزبور با تعهد وزارت برنامه و بودجه مشعر بر پیش‌بینی اعتبار لازم در

بودجه سالهای مربوط مجاز خواهد بود.

۳- آیین‌نامه اجرایی این ماده شامل مبالغی که از بابت افتتاح اعتبار اسنادی قبل از حصول تعهد به عنوان پیش پرداخت قابل تأدیبه می‌باشد از طرف وزارت امور اقتصادی و

دارایی و وزارت برنامه و بودجه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

بند (۳)، (۷) و (۱۲) ماده ۱۵ اساسنامه شرکت راه آهن ج.ا.ا.

سال تصویب: ۱۳۶۶ مجلس شورای اسلامی

ماده ۱۵- وظایف و اختیارات هیأت مدیره

۳- بررسی و پیشنهاد برنامه توسعه خطوط و تأسیسات راه آهن به مجمع عمومی

۷- بررسی و پیشنهاد لازم جهت تغییر در تعرفه‌های راه آهن) بار و مسافر) و آیین‌نامه‌های احداث خطوط صنعتی و تجاری به مجمع عمومی.

۱۲- اتخاذ تصمیم نسبت به خرید و فروش اموال غیر منقول و همچنین اجاره و استیجار ماشین آلات و اماکن و هر گونه وسائلی که مورد نیاز شرکت باشد در حدود آیین‌نامه‌های

مالی و معاملاتی و سایر مقررات مربوطه و تخریب و نوسازی ساختمانها و تأسیسات شرکت با رعایت ضوابط مربوطه.

ماده (۹)، (۱۰) و (۱۶) اساسنامه شرکت راه آهن ج.ا.ا

سال تصویب: ۱۳۶۶ مجلس شورای اسلامی

ماده ۹ - مجمع عمومی شرکت به صورت عادی یا فوق العاده تشکیل می گردد که مجمع عمومی عادی با ذکر تاریخ و محل تشکیل و تعیین دستور جلسه حداقل ده روز قبل از انعقاد مجمع به وسیله دعوت کتبی رییس مجمع تشکیل خواهد شد.

تبصره - سوابق مربوط به موضوعاتی که در دستور جلسه مجمع قرار دارد باید همراه دعوتنامه برای اعضای مجمع ارسال شود.

ماده ۱۰ - وظایف مجمع عمومی به شرح زیر است:

- بررسی و تصویب تغییرات اساسنامه شرکت برای تقدیم به مجلس شورای اسلامی
- رسیدگی و اظهار نظر نسبت به گزارش عملیات سالانه شرکت.
- تصویب ترانزنامه و حساب سود و زیان شرکت و اتخاذ تصمیم درباره نحوه تقسیم سود ویژه و اندوخته های شرکت با رعایت ضوابط مربوطه.
- تصویب خط مشی و بودجه سالانه شرکت.
- انتخاب اعضای هیأت مدیره و مدیر عامل شرکت که از طرف رییس مجمع عمومی پیشنهاد خواهد شد.
- انتخاب بازرس (حسابرس) که از طرف وزیر امور اقتصادی و دارایی پیشنهاد خواهد شد.
- تصویب طرح کلی سازمان شرکت و اصلاح آن.
- بررسی و تصویب آیین نامه های استخدامی و مالی و معاملاتی شرکت و ارائه آن به هیأت وزیران جهت تصویب نهایی.
- بررسی و تصویب تعرفه های راه آهن (بار و مسافر) به منظور ارائه به هیأت دولت و همچنین تصویب آیین نامه احداث خطوط صنعتی و تجاری و تغییرات بعدی آن که از طرف هیأت مدیره پیشنهاد گردد.
- تعیین حقوق و مزایای مدیر عامل و اعضای هیأت مدیره پس از تأیید شورای حقوق و دستمزد و تعیین حق الزحمه بازرس (حسابرس) شرکت.
- اتخاذ تصمیم درباره مطالبات مشکوک الوصول و لاوصول شرکت حداکثر تا یک هزارم سرمایه اولیه شرکت و بیش از آن با تصویب هیأت دولت
- اتخاذ تصمیم درباره سرمایه گذاری و مشارکت با بخش خصوصی یا دولتی.
- بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به مواردی که طبق قانون تأسیس راه آهن برابر مقررات این اساسنامه و سایر ضوابط قانونی باید در مجمع عمومی مطرح گردد.
- رسیدگی و اتخاذ تصمیم نسبت به مصالحه در دعاوی و اختلافات با اشخاص حقیقی یا حقوقی و ارجاع آنها به داوری و انتخاب داور با رعایت مقررات مربوطه.
- پیشنهاد تصویب یا لغو عضویت در مجامع و اتحادیه های بین المللی طبق مقررات مربوطه.

ماده ۱۶ - رییس هیأت مدیره و مدیر عامل شرکت بالاترین مقام اجرایی شرکت است و امور شرکت را طبق مفاد این اساسنامه و آیین نامه ها و مقررات مربوطه اداره می نماید و برای این منظور دارای اختیارات اجرایی اعم از اداری و مالی و فنی و بازرگانی زیر می باشد:

- ۱- مدیر عامل با موافقت رییس مجمع عمومی می تواند یکی از اعضاء هیأت مدیره را به عنوان قائم مقام مدیر عامل تعیین نماید که در غیاب او دارای کلیه اختیارات مدیر عامل باشد ضمناً مدیر عامل می تواند با مسئولیت خود قسمتی از اختیارات خود را به هر یک از اعضاء هیأت مدیره یا کارکنان شرکت واگذار نماید.
- ۲- مدیر عامل شرکت معاونین خود را می تواند از میان اعضاء هیأت مدیره انتخاب نماید.
- ۳- معرفی امضاها و مجاز و تعهد آور برای شرکت.
- ۴- صدور اجازه دریافت و پرداخت وجوه باز کردن حساب ریالی یا ارزی در بانکهای داخلی یا خارجی به حساب شرکت طبق مقررات مربوطه.
- ۵- اعمال نظارت های مالی و محاسباتی و فنی نسبت به کلیه عملیات و معاملات شرکت.
- ۶- فراهم نمودن امکانات و تسهیلات لازم برای انجام وظایف بازرس (حسابرس) شرکت.
- ۷- اقدام در تمرکز وجوه مربوط به شرکت و صدور دستور پرداخت هزینه عملیات اجرایی طبق برنامه و بودجه مصوب با رعایت مقررات مربوطه.
- ۸- نصب و عزل کلیه مأمورین و کارکنان شرکت و تعیین مشاغل و حقوق و دستمزد و مزایا پاداش و ترفیع و تشویق و تنبیه و معافیت و خروج آنها از خدمت و بازنشستگی و سایر امور استخدامی طبق آیین نامه های مربوطه.

- ۹- اقامه دعوی علیه هر شخص اعم از حقیقی یا حقوقی و دفاع از دعاوی که علیه شرکت اقامه می‌شود در تمام مراجع و مراحل و دادگاههای صالح با حق تعیین وکیل و حق توکیل غیر با کلیه اختیارات مندرج در مواد ۶۲ و ۶۳ آیین دادرسی مدنی به غیر از حق مصالحه و ارجاع امر به داور که نیاز به موافقت مجمع دارد.
- ۱۰- انتخاب و کلای دعاوی و مشاوران شرکت و تعیین حق الوکاله و حق المشاوره آنان با رعایت مقررات مربوطه.
- ۱۱- دستور تعقیب اداری کارکنان برابر مقررات و ارجاع پرونده به مراجع صالحه در صورتی که تخلف جنبه جزایی داشته باشد.
- ۱۲- تهیه و تنظیم بودجه سالانه و ترازنامه و حساب و سود و زیان شرکت و برنامه عملیاتی و آیین‌نامه‌های شرکت و ارائه آن به مجمع عمومی پس از تصویب هیأت مدیره. تبصره - کلیه چکها و اوراق مالی و تعهدآور و قراردادها باید به امضای مدیر عامل و یکی از اعضای هیأت مدیره یا نمایندگان منتخب آنان برسد.

قانون نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه های عمومی، عمرانی و نظامی دولت

سال تصویب: ۱۳۵۸ مجلس شورای اسلامی

- ماده ۱- هرگاه برای اجرای برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی و وزارتخانه‌ها یا مؤسسات و شرکتهای دولتی یا وابسته به دولت، همچنین شهرداریها و بانکها و دانشگاه‌های دولتی و سازمانهایی که شمول قانون نسبت به آنها مستلزم ذکر نام باشد و از این پس "دستگاه اجرایی" نامیده می‌شوند به اراضی، ابنیه، مستحقات، تأسیسات و سایر حقوق مربوط به اراضی مذکور متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی نیاز داشته باشند و اعتبار آن قبلاً وسیله "دستگاه اجرایی" یا از طرف سازمان برنامه و بودجه تأمین شده باشد "دستگاه اجرایی" می‌تواند مورد نیاز را مستقیماً یا به وسیله هر سازمان خاصی که مقتضی بداند بر طبق مقررات مندرج در این قانون خریداری و تملک نماید
- ماده ۲- برنامه‌های مذکور در ماده یک شامل برنامه‌های است که اجرای به موقع آن برای امور عمومی و امنیتی "دستگاه اجرایی" لازم و ضروری باشد. ضرورت اجرای طرح باید به تأیید و تصویب بالاترین مقام اجرایی "دستگاه اجرایی" برسد.
- تبصره ۱- دستگاه اجرایی موظف است برای اجرای طرح حتی المقدور از اراضی ملی شده یا دولتی استفاده نماید. عدم وجود این قبیل اراضی حسب مورد باید به تأیید وزارت کشاورزی و عمران روستایی یا سازمان عمران اراضی شهری در تهران و ادارات کل و شعب مربوط در استانها رسیده باشد.
- تبصره ۲- اداره ثبت اسناد و املاک محل مکلف است محل وقوع و وضع ثبتی ملک را با توجه به نقشه ارائه شده حداکثر ظرف ۱۵ روز از تاریخ استعلام پاسخ دهد.
- ماده ۳- بهای عادلانه اراضی، ابنیه، مستحقات، تأسیسات و سایر حقوق و خسارات وارده از طریق توافق بین "دستگاه اجرایی" و مالک یا مالکین و صاحبان حقوق تعیین می‌گردد.
- تبصره ۱- در صورت توافق در مورد بهای عادلانه هرگاه مبلغ مورد معامله یا خسارت هر یک از مالکین بیش از یک میلیون ریال نباشد "دستگاه اجرایی" می‌تواند رأساً نسبت به خرید ملک و پرداخت خسارات اقدام نماید و هرگاه مبلغ مورد معامله یا خسارت هر یک از مالکین بیش از یک میلیون ریال باشد بهای خرید ملک یا میزان خسارت و انجام معامله باید به تصویب هیأت مقرر در ماده ۷۱ قانون محاسبات عمومی و در مورد شهرداریها به تصویب انجمن شهر برسد.
- تبصره ۲- در صورت حصول توافق "دستگاه اجرایی" موظف است حداکثر ظرف سه ماه نسبت به خرید ملک و پرداخت حقوق یا خسارات اقدام و یا آن که انصراف خود را از خرید و تملک کتباً به مالک یا مالکین اعلام نماید. به هر حال عدم اقدام به خرید یا اعلام انصراف در مدت مذکور به منزله انصراف است.
- ماده ۴- هرگاه نسبت به تعیین بهای عادلانه اراضی و ابنیه و تأسیسات و حقوق و خسارات وارده بین "دستگاه اجرایی" و مالک توافق حاصل نشود: بهای عادلانه توسط هیأتی مرکب از سه نفر کارشناس رسمی دادگستری تعیین می‌گردد. کارشناسان یک نفر از طرف "دستگاه اجرایی" یک نفر از طرف مالک یا صاحب حق و نفر سوم به انتخاب طرفین و در صورت عدم توافق یا استنکاف به معرفی دادگاه صالحه محل وقوع ملک انتخاب می‌شوند رأی اکثریت هیأت مزبور قطعی و لازم‌الاجرا است.
- تبصره ۱- در صورتی که در محل کارشناس رسمی دادگستری وجود نداشته باشد طبق ماده ۲۹ قانون کارشناسان رسمی مصوب ۱۳۱۷ عمل می‌شود.
- تبصره ۲- هرگاه مالک یا مالکین کارشناس خود را حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ اعلام "دستگاه اجرایی" که به یکی از صور ابلاغ کتبی، انتشار دریک از روزنامه‌های کثیرالانتشار یا آگهی در محل به اطلاع عموم می‌رسد تعیین ننماید و یا به علت مجهول بودن مالک، عدم تکمیل تشریفات ثبتی، عدم صدور سند مالکیت، اختلاف در مالکیت، فوت مالک و مواعی از این قبیل، امکان انتخاب کارشناس میسر نباشد دادگاه صالحه محل وقوع ملک حداکثر ظرف ۱۵ روز از تاریخ مراجعه "دستگاه اجرایی" به دادگاه نسبت به تعیین کارشناس اقدام می‌نماید.
- ماده ۵- ملاک تعیین قیمت عبارت است از بهای عادلانه روز تقویم اراضی و ابنیه و تأسیسات و حقوق و خسارات مشابه واقع در حوزه عملیات طرح بدون در نظر گرفتن تأثیر طرح در قیمت آنها.
- تبصره ۱- در مواردی که ملک محل سکونت یا ممرعاشه مالک باشد علاوه بر بهای عادلانه صدی پانزده به قیمت ملک افزوده خواهد شد. تشخیص اینکه مالک در محل ساکن است یا ملک ممرعاشه وی می‌باشد با "دستگاه اجرایی" است و در صورت بروز اختلاف تشخیص نهایی با دادگاه صالحه محل وقوع ملک می‌باشد که به تقاضای هر

یک از طرفین اظهار نظر خواهد کرد.

تبصره ۲- در صورتی که طبق نظر اداره کشاورزی و عمران روستایی محل، زارعین حقوقی در ملک مورد بحث داشته باشند حقوق زارعین ذینفع به تشخیص اداره مذکور از محل ارزش کل ملک به آنان پرداخت و بقیه در هنگام انجام معامله به مالک پرداخت خواهد شد. چنانچه در ملک مورد معامله، ساختمانهای روستایی فاقد سند مالکیت و نیز هر گونه اعیانی و یا حقوق نظیر حق ریشه، بهای شخم، بذر، کود و سایر زحماتی که زارع برای آماده کردن زمین متحمل شده است وجود داشته باشد بهای اعیان و حقوق متعلق به آنان برابر قراردادهای موجود بین زارع و یاطبق مقررات یا عرف محل از طریق توافق یا از سوی کارشناسان تعیین و از محل ارزش کل ملک به ایشان و بقیه به مالک پرداخت می گردد.

تبصره ۳- چنانچه ملک مورد معامله محل کسب و پیشه اشخاص باشد در صورتی به آن حق کسب و پیشه تعلق خواهد گرفت که حداقل یک سال قبل از اعلام تصمیم "دستگاه اجرایی" محل کسب و پیشه بوده باشد.

تبصره ۴- نسبت به املاک موقوفه‌ای که طبق تشخیص سازمان اوقاف تبدیل به احسن آنها قانوناً مجاز است به طریق مذکور در این قانون اقدام و آنها را که شرعاً مجاز نیست به طریق اجاره طویل‌المدت عمل خواهد شد در مورد املاک اخیر در صورت وجود اعیانی متعلق به اشخاص و یا حقوق مندرج در تبصره‌های ۲ و ۳ ماده ۵- این قانون حقوق فوق از سوی هیأت کارشناسی مندرج در این قانون تعیین و از محل اعتبار طرح پرداخت و مال الاجاره ملک موقوفه با در نظر گرفتن پرداخت مزبور از سوی هیأت کارشناسی تعیین خواهد شد.

تبصره ۵- در کلیه موارد مندرج در این قانون هیأت کارشناسی مکلف است بر اساس مقررات و ضوابط مندرج در قانون کارشناسی مصوب سال ۱۳۱۷ و سایر مقررات مربوط حداکثر ظرف یک ماه نظرات خود را دقیقاً اعلام نماید. دستمزد کارشناسان طبق آیین‌نامه دستمزد کارشناسان رسمی و اصلاحات بعدی آن و در صورت اختلاف طبق نظر دادگاه محل مشخص و از محل اعتبار مربوط به طرح قابل پرداخت می‌باشد. نصف هزینه کارشناسی پرداخت شده که به عهد مالک می‌باشد در هنگام انجام معامله از ارزش ملک کسر می گردد.

ماده ۶- در مواردی که "دستگاه اجرایی" مقتضی بداند و در صورت رضایت مالک عوض اراضی تملیک شده، از اراضی مشابه ملی یا دولتی متعلق به خود تأمین و با حفظ ضوابط مندرج در قوانین و مقررات مربوط، به مالکین واگذار می‌نماید. در این صورت نیز تعیین بهای عوض و معوض به هدهیأت کارشناسی مندرج در این قانون می‌باشد.

ماده ۷- "دستگاه اجرایی" مجاز است به جای پرداخت حق کسب و پیشه در صورت رضایت صاحب حق تعهد نماید که پس از انجام طرح، محل کسبی در همان حدود به صاحب حق واگذار نماید.

ماده ۸- تصرف اراضی، ابنیه و تأسیسات و خلع ید مالک قبل از انجام معامله و پرداخت قیمت ملک یا حقوق مالک مجاز نمی‌باشد مگر آن که در اثر موانعی از قبیل استتکاف مالک از انجام معامله، اختلافات مالکیت، مجهول بودن مالک رهن یا بازداشت ملک، فوت مالک و غیره انجام معامله قطعی ممکن نگردد، در این صورت به منظور جلوگیری از وقفه یا تأخیر در اجرای طرح به شرح زیر اقدام می‌شود: چنانچه مالک ظرف یک ماه

از تاریخ اعلام "دستگاه اجرایی" به یکی از انحاء مقرر در تبصره ۲ ماده ۴ برای انجام معامله مراجعه نکند یا از انجام معامله به نحوی استتکاف نماید مراتب برای دوم اعلام و پس از انقضاء ۱۵ روز مهلت مجدد، ارزش تقویمی ملک که طبق نظر هیأت کارشناسی مندرج در ماده ۴ یا تبصره ۲ آن تعیین شده است به میزان و مساحت مورد تملک به صندوق ثبت محل تودیع و دادستان محل یا نماینده وی سند انتقال را امضاء و ظرف یک ماه به تخلیه و خلع ید اقدام خواهد نمود و بهای ملک یا حقوق یا خسارات به میزان مالکیتی که در مراجع ذیربط احراز می‌گردد از سوی اداره ثبت به ذیحق پرداخت و اسناد قبلی مالک حسب مورد اصلاح یا ابطال و مازاد سپرده طبق مقررات مربوط به صندوق دولت مسترد می‌شود. اداره ثبت محل موظف است بر اساس سند انتقال امضاء شده وسیله دادستان یا نماینده وی سند مالکیت جدیدی به میزان و مساحت اراضی، ابنیه و تأسیسات مورد تملک به نام "دستگاه اجرایی" صادر و تسلیم نماید.

ماده ۹- در صورتی که فوریت اجرای طرح با ذکر دلایل موجه به تشخیص وزیر دستگاه اجرایی ضرورت داشته باشد به نحوی که عدم تسریع در انجام طرح موجب ضرر و زیان جبران‌ناپذیری گردد، "دستگاه اجرایی" می‌تواند قبل از انجام معامله قطعی و با تنظیم صورت مجلس وضع موجود ملک با حضور مالک یا نماینده وی و در غیاب او و نماینده دادستان و کارشناس رسمی نسبت به تصرف و اجرای طرح اقدام نماید لکن "دستگاه اجرایی" مکلف است حداکثر تا سه ماه از تاریخ تصرف نسبت به پرداخت یا تودیع قیمت عادلانه طبق مقررات این قانون اقدام نماید.

تبصره - مالک یا صاحب حق می‌تواند در صورت عدم پرداخت بها در مدت مذکور با مراجعه به دادگاه صالحه درخواست توقیف عملیات اجرایی را تا زمان پرداخت بها بنماید و محاکم صالحه به موضوع خارج از نوبت رسیدگی و حکم لازم صادر می‌نماید و در صورت پرداخت قیمت تعیین شده بلافاصله رفع توقیف عملیات اجرایی به عمل خواهد آمد. ماده ۱۰- چنانچه قبل از تصویب این قانون، اراضی، ابنیه یا تأسیساتی بر اساس قوانین موضوعه قبلی به تصرف وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و یا وابسته به دولت و همچنین شهرداریها، بانکها و دانشگاه‌های دولتی یا سازمانهایی که شمول قانون نسبت به آنها مستلزم ذکر نام باشد در آمده و یا در محدوده مورد تصرف قرار گرفته باشد که بر اساس قوانین مذکور دولت مکلف به پرداخت بهای عادلانه و حقوق و خسارات متعلقه بوده ولی تعیین بهای آن و یا حقوق و خسارات متعلقه منجر به صدور نظر قطعی در مراجع ذیصلاح نشده باشد و یا به تصرف مجری طرح در نیامده باشد بها و حقوق و خسارات مربوط به شرح زیر پرداخت خواهد شد:

الف: ارزش کلیه اعیانی اعم از هر گونه ساختمان، تأسیسات مستحذات و سایر حقوق متعلقه طبقه مقررات این قانون تقویم و نقداً پرداخت می‌شود.

ب: بهای زمینهای دایر در بخش خصوصی به قیمت روز تقویم و پرداخت خواهد شد و بابت زمینهای موات، جنگلها، مراتع و هر قسمتی که طبق قانون اساسی جزو اموال عمومی درآمده وجه پرداخت نخواهد شد.

زمینهای دایر را به آن قسمت که اضافه بر حداکثر مجاز زمینهای مذکور در قانون مصوب شورای انقلاب که توسط وزارت کشاورزی پیشنهاد شده هیچ گونه وجهی تعلق نمی گیرد.

تبصره ۱ - ارزش تقویم شده زمین در صورت اختلاف نظر از طرف هیأت کارشناسان موضوع ماده ۴ این قانون با در نظر گرفتن میانگین ارزش کل مساحت هر ملک تعیین خواهد شد.

تبصره ۲ - هر گونه انتقال قهری و یا ملکیت مشاع به منزله یک واحد مالکیت خواهد بود.

تبصره ۳ - "دستگاههای اجرایی" مکلف می باشند اعتبار مورد نیاز جهت اجرای مفاد ماده ۱۰ این قانون را پیش بینی و پس از تأمین اعتبارنامه لازم به ترتیب فراهم شدن مقدمات انجام معامله قطعی حداکثر ظرف ۵ سال بهای کلیه اراضی متصرفی را پرداخت و تملک نمایند. ادارات ثبت اسناد و املاک مکلف به صدور سند مالکیت می باشند.

تبصره ۴ - طرحهای موضوع این قانون از تاریخ شروع به اجراء از پرداخت هر نوع عوارض مستقیم به شهرداریها مثل انواع عوارض متعلق به زمین و ساختمان و سایر اموال منقول و غیر منقول و حق تشرف و حق مرغوبیت و مشابه آن معاف هستند.

ماده ۱۱ - هرگاه برای اجرای طرح "دستگاه اجرایی" احتیاج به اراضی دایر یا بایر ابنیه یا تأسیسات متعلق به سایر وزارتخانه ها یا مؤسسات و شرکتهای دولتی یا وابسته به دولت و همچنین شهرداریها، بانکها و دانشگاه های دولتی و سازمانهایی که شمول قانون نسبت به آنها مستلزم ذکر نام است داشته باشد واگذاری حق استفاده به موجب موافقت وزیر یا رییس مؤسسه یا شرکت که ملک را در اختیار دارد ممکن خواهد بود.

این واگذاری به صورت بلاعوض می باشد و در صورتی که مسئولین مربوط به توافق نرسند طبق نظر نخست وزیر عمل خواهد شد.

تبصره - در صورتی که اراضی و ابنیه و تأسیسات یا حقوق آن متعلق به شرکت یا سازمان یا مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت بوده و واگذاری بلاعوض آن برابر اساسنامه شرکت مقدور نباشد، بهای آن بر اساس ارزش تعیین شده در ترازنامه شرکت قابل پرداخت است.

در این صورت ملک به صورت قطعی به "دستگاه اجرایی" منتقل خواهد شد.

ماده ۱۲ - کلیه قوانین و مقرراتی که تا این تاریخ در مورد لایحه نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه های عمرانی و نظامی دولت تصویب شده و با این قانون مغایرت دارد از تاریخ تصویب این قانون ملغی الاثر می باشد.

اصل (۴۴) و (۱۳۸) و (۱۳۹) قانون اساسی ج.۱.۰

سال تصویب: ۱۳۵۸ مجلس شورای اسلامی

اصل چهارم و چهارم: نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه ریزی منظم و صحیح استوار است. بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو، سدها و شبکه های بزرگ آبرسانی، رادیو و تلویزیون، پست و تلگراف و تلفن، هواپیمایی، کشتیرانی، راه و راه آهن و مانند اینها است که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است.

بخش تعاونی شامل شرکتهای و مؤسسات تعاونی تولید و توزیع است که در شهر و روستا بر طبق ضوابط اسلامی تشکیل می شود.

بخش خصوصی شامل آن قسمت از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات می شود که مکمل فعالیت های اقتصادی دولتی و تعاونی است.

مالکیت در این سه بخش تا جایی که با اصول دیگر این فصل مطابق باشد و از محدوده قوانین اسلام خارج نشود و موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور گردد و مایه زیان جامعه نشود مورد حمایت قانون جمهوری اسلامی است. تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط هر سه بخش را قانون معین می کند

اصل یکصد و سی و هشتم: علاوه بر مواردی که هیأت وزیران یا وزیری مأمور تدوین آیین نامه های اجرایی قوانین می شود، هیأت وزیران حق دارد برای انجام وظایف اداری و تأمین اجرای قوانین و تنظیم سازمانهای اداری به وضع تصویب نامه و آیین نامه بپردازد. هر یک از وزیران نیز در حدود وظایف خویش و مصوبات هیأت وزیران حق وضع آیین نامه و صدور بخشنامه را دارد ولی مفاد این مقررات نباید با متن و روح قوانین مخالف باشد. دولت می تواند تصویب برخی از امور مربوط به وظایف خود را به کمیسیونهای مشکل از چند وزیر واگذار نماید. مصوبات این کمیسیونها در محدوده قوانین پس از تأیید رئیس جمهور لازم الاجرا است. تصویب نامه ها و آیین نامه های دولت و مصوبات کمیسیونهای مذکور در این اصل، ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می رسد تا در صورتی که آنها را بر خلاف قوانین بیاید با ذکر دلیل برای تجدید نظر به هیأت وزیران بفرستد

اصل یکصد و سی و نهم: صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری در هر مورد، موکول به تصویب هیأت وزیران است و باید به اطلاع مجلس برسد. در مواردی که طرف دعوی خارجی باشد و در موارد مهم داخلی باید به تصویب مجلس نیز برسد. موارد مهم را قانون تعیین می کند.

ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه کشور

سال تصویب: ۱۳۵۱ مجلس وقت

سازمان برای تعیین معیارها و استانداردها همچنین اصول کلی و شرایط عمومی قراردادهای مربوط به طرحهای عمرانی آیین نامه‌ای تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران بر اساس آن دستورالعمل لازم به دستگاههای اجرایی ابلاغ می نماید و دستگاههای اجرایی موظف به رعایت آن می باشند.

قانون احداث خطوط راه آهن صنعتی و تجاری

سال تصویب: ۱۳۴۳ مجلس وقت - شماره روزنامه رسمی ۵۶۶۴ تاریخ ۱۳۴۳/۰۵/۰۷

ماده واحده- به وزارت راه اجازه داده می شود که بنا به تقاضای مؤسسات صنعتی و تجاری یا سازمانهای دولتی از ایستگاهها یا نیم ایستگاههای راه آهن دولتی ایران به محل مؤسسه متقاضی طبق آیین نامه‌ای که به تصویب کمیسیون راه مجلسین خواهد رسید در احداث خطوط فرعی راه آهن اقدام نماید.

آیین نامه احداث خطوط راه آهن صنعتی و تجاری

سال تصویب: ۱۳۴۳ مجلس وقت - شماره روزنامه رسمی ۵۸۸۹ تاریخ ۱۳۴۴/۲/۲۲

ماده ۱ - منظور از خطوط صنعتی و تجاری خطوط و دوراهی‌ها و ساختمانهای مربوط است که بنا به تقاضای مؤسسات خصوصی و یا دولتی (که در این آیین نامه متقاضی نامیده می شود) ایجاد می گردد.

ماده ۲ - احداث هر خط فرعی صنعتی و یا تجاری موکول به تصویب هیأت مدیره راه آهن و تأیید وزیر راه می باشد.

ماده ۳ - تهیه طرحها و نقشه‌ها و دستورات فنی کلیه خطوط صنعتی و تجاری جدید و همچنین احداث ساختمان و ایجاد خطوط به موجب شرایط این آیین نامه به عهده راه آهن دولتی ایران می باشد.

ماده ۴ - آنچه زمین برای احداث خط و حریم آن و سایر تأسیسات مربوط به تشخیص راه آهن ضرورت دارد باید به یکی از دو طریق زیر توسط متقاضی تهیه مجاناً و بلاعوض به راه آهن واگذار گردد.

الف - راه آهن نقشه اراضی مورد نیاز را با ذکر حدود و مشخصات کامل تهیه و متقاضی باید زمین مزبور را خریداری و با سند رسمی بلاعوض به راه آهن واگذار نماید.

ب - در صورتی که متقاضی نتواند اراضی مورد احتیاج را طبق تشخیص راه آهن و بر اساس نقشه تنظیمی خریداری و به تصرف راه آهن دهد راه آهن پس از دریافت تضمین کافی بانکی از متقاضی در مورد پرداخت بهای زمین و مستحقات و خسارات ناشی از آن مجاز است رأساً اراضی مورد نیاز را تصرف و بهای زمین و مستحقات و خسارات وارده به نرخ عادلانه روز که به وسیله سه نفر کارشناس که یک نفر از طرف مالک و یک نفر از طرف راه آهن و یک نفر کارشناس مرضی طرفین انتخاب می شود تعیین و چنانچه در انتخاب کارشناس مشترک طرفین توافق ننمایند در این صورت کارشناس سوم از طرف رییس ثبت محل از بین کارشناسان رسمی دادگستری به قید قرعه انتخاب و معرفی خواهد شد و بهایی که به این ترتیب تعیین می شود در باره طرفین قطعی بوده و متقاضی ملزم است بلافاصله بهای تعیین شده را در وجه راه آهن پرداخت نموده و راه آهن به نوبه خود به مالک پرداخت نماید و در صورتی که مالک حاضر به واگذاری نشود بهای تعیین شده در صندوق ثبت سپرده خواهد شد و رییس ثبت سند را به جای مالک امضاء و تسلیم راه آهن خواهد نمود و در هر دو صورت باید بهای تعیین شده منتهی ظرف شش ماه از تاریخ تصرف به مالک پرداخت شود و زائد بر این مدت مشمول خسارت تأخیر قانونی خواهد بود.

ماده ۵ - هزینه نقشه برداری و کلیه هزینه های ساختمان خط صنعتی و تجاری از اولین سوزن انشعاب خط مزبور اعم از قسمت های زیرسازی و روسازی و کلیه ساختمانهای متعلقه و وسایل ارتباطی به عهده متقاضی می باشد که طبق برآورد راه آهن باید پرداخت نماید.

تبصره - متقاضی مجاز است که عملیات زیرسازی خط فرعی را با نظارت راه آهن طبق نقشه مصوبه رأساً انجام دهد.

ماده ۶ - کلیه زیرسازی خطوط فرعی و اراضی ملکی متصرفی مندرج در ماده ۴ و تأسیسات ارتباطی و ساختمان های احداث شده تا ابتدای محدوده مؤسسه صنعتی و همچنین روسازی آن از محل انشعاب تا انتهای محدوده مؤسسه صنعتی بلاعوض متعلق به راه آهن خواهد بود و راه آهن فقط بهای مصالح روسازی را به نحوی که در ماده ۷ ذکر شده به متقاضی خواهد پرداخت.

تبصره - منظور از قسمت روسازی ریلها - دستگاههای دوراهه - آلات اتصال ریل - تراورسها و پیچ و مهره های آن و متعلقات دیگر و بالاست مصرف شده می باشد.

ماده ۷ - راه آهن تا ده سال متوالی در آخر هر سال یک دهم بهای مصالح روسازی مصرف شده در خط فرعی را از محل وجوه وصولی بابت کرایه و عوارض حمل محمولات متقاضی از مبدأ حمل از هر یک از نقاط راه آهن به مقصد خط مزبور و بالعکس مستهلک و به متقاضی خواهد پرداخت مشروط به این که میزان حمل و نقل و درآمد سالانه محمولات مربوط به خط مزبور حداقل با بهای کل مصالح روسازی برابر باشد و چنانچه میزان درآمد سالانه کمتر از کل هزینه روسازی باشد بابت استهلاک سالانه به همان نسبت کمتر پرداخت خواهد شد و متقاضی نسبت به مابه التفاوت تا مآخذ یک دهم منظور در فوق حق نخواهد داشت ولو این که درآمد سالانه محمولات در سالهای دیگر از میزان مخارج روسازی متجاوز باشد.

تبصره ۱ - چنانچه در سال اول محمولات متقاضی کمتر از میزان مذکور در ماده ۷ بشود استثنائاً در صورتی که در سال بعد کسری محمولات سال قبل را جبران نماید راه آهن بایستی باقیمانده یک دهم سال قبل را به متقاضی پرداخت نماید و ضمناً در صورتی که قبل از پایان هر سال مجموع کرایه محمولات سالانه خط صنعتی یا تجاری بالغ بر کل مصالح روسازی بشود بر حسب درخواست متقاضی راه آهن باید در استرداد قسط استهلاک سالانه اقدام نماید.

تبصره ۲ - چنانچه از تاریخ صدور آخرین بارنامه در مبداء یا مقصد خط صنعتی یا تجاری لغایت مدت سه سال حمل و نقل انجام نشود راه آهن مختار است به جمع آوری خط و تأسیسات مزبور اقدام نماید و در این صورت راه آهن هیچگونه تعهدی نسبت به استهلاک باقیمانده وجه پرداختی متقاضی بابت مخارج روسازی نخواهد داشت.

تبصره ۳ - مبداء سال عبارت از تاریخ آماده شدن خط برای بهره برداری است که به وسیله راه آهن کتباً به متقاضی اعلام خواهد شد.

ماده ۸ - در صورتی که احداث خط صنعتی یا تجاری مستلزم احداث ایستگاه فرعی باشد علاوه بر هزینه احداث ایستگاه فرعی که مشمول ماده مذکور در فوق می باشد هزینه پرسنلی مأمورین آن ایستگاه برای مدت ده سال به عهده متقاضی خواهد بود و در مواقع انعقاد پیمان راه آهن باید هزینه پرسنلی ایستگاه فرعی را تعیین و در متن پیمان ذکر نماید بدیهی است در تعیین هزینه پرسنلی نسبت مناسبی درصد برای تفاوت احتمالی و افزایش دستمزدهای سالانه از طرف راه آهن پیش بینی خواهد شد و چنانچه در ظرف مدت مقرر بالا خط فرعی دیگری از خط مزبور منشعب گردد هزینه پرسنلی مأمورین بنا به تشخیص راه آهن از استفاده کنندگان دریافت خواهد شد.

تبصره - چنانچه ایستگاه فرعی در زمین های متعلق به راه آهن یا در حریم خط راه آهن احداث شود بابت بهای این اراضی وجهی از متقاضی دریافت نخواهد شد.

ماده ۹ - تعمیرات و نگاهداری خطوط صنعتی و تجاری اعم از زیرسازی یا روسازی (به استثناء هزینه تعمیرات زیرسازی در محوطه بنگاه صنعتی) بر عهده راه آهن است متقاضی موظف است که تسهیل عبور و مرور کارکنان راه آهن را در محوطه به منظور نگهداری خط فراهم آورند.

ماده ۱۰ - چنانچه بر اثر بی مبالائی متصدیان بنگاه صنعتی و یا تجاری تعمیری در خطوط داخل محوطه صنعتی و تجاری لازم باشد یا خساراتی وارد شود پرداخت هزینه آن به عهده متقاضی خواهد بود تشخیص بی مبالائی و تعیین میزان خسارات با هیأت مدیره راه آهن می باشد.

تبصره - هر گونه دخل و تصرفاتی در خطوط مزبور (از قبیل عبور لوله از زیر خط یا ایجاد گذرگاه و غیره) باید با موافقت و نظارت راه آهن انجام گیرد.

ماده ۱۱ - چنانچه از طرف مؤسساتی که طبق آیین نامه سابق برای آنها خطوط صنعتی و تجاری احداث شده و مدت قرارداد مربوطه منقضی نشده باشد تقاضایی مبنی بر احداث انشعاب یا امتداد جدیدی گردد اگر احداث انشعاب یا امتداد مورد تقاضا تأثیر کلی در میزان حمل محمولات آن مؤسسه نداشته باشد اقدام به احداث آن به هزینه متقاضی و بدون تعهد استهلاک هزینه از طرف راه آهن به عمل خواهد آمد و در صورتی که انشعاب یا امتداد جدید تأثیر کلی در میزان حمل و نقل داشته باشد یا به منظور حمل و نقل از کارخانه و تأسیسات جدید باشد احداث آن بر طبق مفاد این آیین نامه و یا مبادله قرارداد جدید انجام خواهد شد البته در هر دو مورد مرجع تشخیص هیأت مدیره راه آهن خواهد بود.

ماده (۴۰۳) قانون تجارت

سال تصویب: ۱۳۱۱ مجلس وقت

در کلیه مواردی که به موجب قوانین یا موافق قراردادهای خصوصی ضمانت تضامنی باشد طلبکار می تواند به ضامن و مدیون اصلی مجتمعاً رجوع کرده یا پس از رجوع به یکی از آنها و عدم وصول طلب خود برای تمام یا بقیه طلب به دیگری رجوع نماید

بند (چ) و ماده ۲۳ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار

چ- ارائه پیشنهاد در مورد قراردادهای دستگاههای اجرایی با فعالان اقتصادی بخشهای خصوصی و تعاونی به منظور ایجاد تراضی و منع تحمیل شرایط ناعادلانه به طرف مقابل در این قراردادها.
ماده ۲۳- کلیه دستگاههای اجرایی مکلفند به منظور ایجاد تراضی و عادلانه نمودن قراردادها و قراردادهای الحاقی در انعقاد قرارداد با شرکتهای بخش خصوصی و تعاونی برای خرید کالا یا خدمت، از فرمهای یکتواخت استفاده نمایند و یک نسخه از این فرمها را برای هر کدام از اتاقها ارسال دارند.

ماده (۱۰۱۰) قانون مدنی

سال تصویب: ۱۳۰۷ مجلس وقت

اگر ضمن معامله یا قراردادی طرفین معامله یا یکی از آنها برای اجرای تعهدات حاصله از آن معامله محلی غیر از اقامتگاه حقیقی خود انتخاب کرده باشد نسبت به دعوی راجعه به آن معامله محلی که انتخاب شده است اقامتگاه او محسوب خواهد شد و همچنین است در صورتی که برای ابلاغ اوراق دعوی و احضار و اخطار محلی را غیر از اقامتگاه حقیقی خود معین کند

ماده (۱۰) قانون مدنی

سال تصویب: ۱۳۰۷ مجلس شورای اسلامی

قراردادهای خصوصی نسبت به کسانی که آن را منعقد نموده اند در صورتی که مخالف صریح قانون نباشد نافذ است .

بخش دوم: مصوبات هیئت وزیران

آیین‌نامه اجرایی تبصره (۱۹) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور

سال تصویب: ۱۳۹۹ هیات وزیران

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند و سایر اصطلاحات تابع تعاریف مندرج در دستورالعمل شرایط واگذاری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید، نیمه‌تمام، تکمیل شده و آماده بهره‌برداری به بخش غیردولتی موضوع مصوبه ۵۸۶۲۰۶ مورخ ۵/۴/۱۳۹۵ شورای اقتصاد و اصلاحات بعدی آن است که در این آیین‌نامه به اختصار "دستورالعمل ماده (۲۷) قانون الحاق (۲)" نامیده می‌شود.

۱- قانون: قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور.

۲- سازمان: سازمان برنامه و بودجه کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان حسب مورد.

۳- بانک عامل: تمام بانک‌های تجاری و توسعه‌ای دولتی و غیردولتی که به حکم قانون و یا با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تأسیس شده‌اند.

۴- قرارداد عاملیت: قراردادی که بین دستگاه اجرایی، سرمایه‌گذار و بانک عامل منعقد می‌شود و در آن چگونگی تودیع منابع تعهدشده دولت و تعهدات بانک عامل و سرمایه‌گذار مشخص می‌شود.

۵- قرارداد مشارکت: قرارداد مشارکت عمومی و خصوصی که در آن اجرای طرح‌های قابل مشارکت و همچنین فعالیت‌های وابسته به آنها از طرف دستگاه اجرایی به بخش خصوصی و تعاونی محول می‌شود. در قرارداد مشارکت روش و موضوع مشارکت، مشخصات دقیق سطح کمی و کیفی محصول یا خدمات، موارد و نحوه مالکیت، مسئولیت‌ها و تعهدات طرفین، زمان‌بندی، تضمین ایفای تعهدات طرفین و نحوه حل و فصل اختلافات طرفین و سایر شرایط لازم تعیین می‌شود. انواع روش‌های مشارکت بر اساس تسهیم خطرپذیری (ریسک) بین طرفین، مسئولیت‌ها و وظایف و نحوه بازگشت سرمایه بخش خصوصی مشخص می‌شود.

۶- طرح‌های قابل مشارکت: طرح‌ها و پروژه‌های منتخب دستگاه اجرایی که از میان طرح‌ها و پروژه‌های موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه انتخاب می‌شوند.

۷- حوزه‌های مشارکت: تمام یا بخشی از وظایف و مسئولیت‌های دستگاه اجرایی در تأمین کالاها و خدمات در حوزه‌هایی از قبیل پدیدآوری، طراحی، ساخت، تجهیز، نوسازی، بهره‌برداری و تعمیر و نگهداری که با مشارکت بخش خصوصی و تعاونی اجرا می‌شود.

۸- قرارداد تأمین مالی: قراردادی که براساس قرارداد عاملیت، بین سرمایه‌گذار و بانک عامل برای تأمین مالی بخشی از منابع مورد نیاز پروژه منعقد شده و در آن میزان و نرخ تسهیلات، نوع وثایق و تعهدات دو طرف مشخص می‌شود.

ماده ۲- طرح‌های جدید، نیمه‌تمام و آماده بهره‌برداری و در حال بهره‌برداری اعم از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با منابع عمومی و اختصاصی و طرح‌های شرکت‌های دولتی با منابع داخلی مربوط به دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۱) قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۹۵ - مشمول این آیین‌نامه می‌باشند.

ماده ۳- به منظور استفاده از منابع تعهدشده دولت موضوع تبصره (۱۹) قانون، اقدامات زیر حسب مورد با لحاظ فرآیند اجرایی دستورالعمل ماده (۲۷) قانون الحاق (۲) انجام می‌شود:

۱- دستگاه اجرایی استفاده از منابع تعهدشده دولت (موضوع بند (۱) ماده (۵) این آیین‌نامه) حسب مورد به صورت تسهیلات تلفیقی، یارانه سود یا کمک از جمله برای استملاک زمین و تأمین بخشی از هزینه سرمایه در دوران احداث یا توسعه طرح (پروژه) و از محل دارایی‌های دستگاه اجرایی (موضوع بند (۳) ماده (۵) این آیین‌نامه) را ضمن تهیه گزارش تصمیم به واگذاری و در تهیه الگوی مالی منظور می‌نماید.

۲- دستگاه اجرایی موظف است شرایط و منابع تعهدشده دولت و همچنین گواهی‌ها و تضمین‌های قابل ارایه به بخش‌های خصوصی، تعاونی و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و سایر حمایت‌های مورد نظر حسب قوانین و مقررات را در اسناد فراخوان پروژه اعلام نماید.

۳- متقاضیان سرمایه‌گذاری بر اساس اسناد فراخوان، ضمن تعیین بانک عامل مورد نظر و اخذ گواهی‌های اعتباری متناسب با منابع موضوع بند (۲) ماده (۵) این آیین‌نامه، پیشنهاد خود برای تأمین مالی طرح را به دستگاه اجرایی ارایه می‌نماید.

۴- پس از عقد قرارداد مشارکت، عقد قرارداد عاملیت و عقد قرارداد تأمین مالی انجام می‌شود.

۵- پس از قطعیت قرارداد مشارکت و شروع مراحل اجرایی پروژه، منابع تعهدشده از سوی دولت متناسب با چهارچوب قرارداد عاملیت و قرارداد تأمین مالی در اختیار بانک عامل یا دستگاه اجرایی حسب مورد قرار داده می‌شود.

ماده ۴- در اجرای جزء (۱) تبصره (۱۹) قانون، سازمان اقدامات زیر را اجرایی می‌نماید:

۱- کسر ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی کلیه دستگاه‌های اجرایی و اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها

۲- ابلاغ اعتبار به دستگاه اجرایی مربوط و استان تا یک ماه پس از تصویب آیین‌نامه

تبصره - شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان موظف است تا یک ماه پس از ابلاغ اعتبارات استانی، اعتبارات تبصره (۱۹) قانون را برای طرح‌های استانی توزیع نماید.

۳- با توجه به مکلف بودن دستگاه‌های اجرایی برای واگذاری طرح‌ها و توسعه مشارکت بخش خصوصی و تعاونی، تخصیص اعتبار طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مشمول تبصره (۱۹) قانون، ستاره‌دار در پیوست شماره (۱) قانون، منوط به اجرای فرآیند تصریح شده در این آیین‌نامه و تأیید سازمان می‌باشد.

۴- تخصیص تعهدات تفاهم شده در سال ۱۳۹۹ سازمان با دستگاه‌های اجرایی پس از انتخاب سرمایه‌گذار.

۵- ارایه گواهی تعهدات قراردادهای مشارکت با لحاظ فرآیند تصریح شده در بند (ن) تبصره (۵) قانون.

۶- پیش‌بینی اعتبار برای ایفای تعهدات تفاهم شده قرارداد مشارکت برای سال‌های آتی در لوایح بودجه سنواتی.

تبصره ۱- اعتبارات تبصره (۱۹) قانون صرفاً برای قراردادهای مشارکت قابل استفاده می‌باشد و در صورت عدم انعقاد قرارداد تا ۳۱/۴/۱۴۰۰، دستگاه اجرایی موظف است دریافتی‌ها را به خزانه‌داری کل کشور برگرداند.

تبصره ۲- در صورتی که دستگاه بهره‌بردار با دستگاه مجری متفاوت باشد، اصلاحیه موافقتنامه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پس از انعقاد قرارداد با سرمایه‌گذار به منظور تغییر دستگاه مجری به نام دستگاه بهره‌بردار، توسط سازمان صورت می‌گیرد. تعیین دستگاه متولی انجام فرآیند مشارکت در موارد خاص توسط سازمان انجام می‌شود.

ماده ۵- منابع مالی برای طرح‌های قابل مشارکت، با استفاده از یک یا ترکیبی از موارد زیر تأمین می‌شود:

۱- از محل بودجه کل کشور (منابع تعهدشده دولت):

الف - اعتبارات ردیف (۳۸ - ۵۵۰۰۰۰) مندرج در جدول شماره (۹) قانون.

ب - اعتبارات ابلاغی طرح (پروژه)‌های مندرج در قسمت دوم پیوست شماره (۱) قانون در چارچوب اعتبارات تخصیص یافته برای همان طرح (پروژه)

پ - از محل درآمدهای اختصاصی دستگاه‌های اجرایی تا سقف بیست هزار میلیارد (۰۰۰ ر ۰۰۰ ر ۰۰۰ ر ۰۰۰) ریال برای خرید محصول، یارانه سود یا وجوه اداره شده با تأیید سازمان.

۲- از محل تأمین منابع مالی توسط بخش خصوصی و تعاونی:

الف - آورده بخش خصوصی، تعاونی و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها (آورده سرمایه‌گذار).

ب - تسهیلات بانک عامل و منابع مالی تجهیز شده از طریق بازار سرمایه.

پ - تسهیلات ریالی و ارزی صندوق توسعه ملی با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

ت - منابع مالی خارجی تا سقف معادل ریالی سی میلیارد (۰۰۰ ر ۰۰۰ ر ۰۰۰) دلار بعلاوه باقیمانده سهمیه سال قبل با رعایت ضوابط تبصره (۳) قانون.

۳- از محل دارایی‌های دستگاه‌های اجرایی:

دستگاه‌های اجرایی می‌توانند به منظور استفاده از دارایی‌ها و اموال خود برای تأمین بخشی از منابع مالی مورد نیاز خود (تعهدات در برابر سرمایه‌گذار) در چارچوب قوانین و مقررات موضوعه، نسبت به فروش دارایی‌های مازاد خود اقدام نمایند.

تبصره ۱- اجرای تعهدات بند (۵) ماده (۱۵) این آیین‌نامه از محل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و هزینه‌ای استان برای پروژه‌های استانی مصوب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و پس از تأیید سازمان امکان‌پذیر می‌باشد.

تبصره ۲- دستگاه اجرایی می‌تواند حداکثر تا سی درصد (۳۰٪) برآورد سرمایه مورد نیاز پروژه شامل تامین بخشی از هزینه‌های سرمایه‌ای پروژه، استملاک زمین، وجوه اداره شده و یارانه سود تسهیلات، بعنوان کمک برای توجیه مالی پروژه منظور نماید.

ماده ۶- دستگاه‌های اجرایی مکلفند در چارچوب قواعد و فرآیندهای سامانه الکترونیک طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری زیرساختی، اطلاعات طرح‌ها (پروژه‌ها) را درج نمایند و مسئولیت صحت اطلاعات به عهده بالاترین مقام دستگاه اجرایی است. همچنین مکلفند هر سه ماه یکبار عملکرد مرتبط با تبصره (۱۹) قانون را در قالب کاربرگ‌های ابلاغی سازمان بصورت الکترونیکی گزارش نمایند.

ماده ۷- دستگاه اجرایی می‌تواند برای تضمین تعهدات قراردادی و کمک به تأمین وثایق مورد نیاز سرمایه‌گذار برای دریافت تسهیلات از بانک عامل، انواع تضمین‌ها و گواهی‌های زیر را به سرمایه‌گذار ارائه نماید:

۱- اجازة ترهین اموال، محل اجرا و درآمدهای پروژه.

۲- ضمانت‌نامه وزارت امور اقتصادی و دارایی و تضمین خرید محصول پروژه برای

سرمایه‌گذاران خارجی بر اساس ماده (۶) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) - (مصوب ۱۳۸۴- و آیین‌نامه اجرایی مربوط.

۳- استفاده از ظرفیت ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶- و مواد (۲) و (۵۶) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) - مصوب ۱۳۸۴- و آیین‌نامه اجرایی مربوط.

۴- تضمین خرید محصول پروژه توسط دستگاه مرکزی و یا نماینده وی با امضای بالاترین مقام اجرایی دستگاه اجرایی.

۵- وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است به تناسب تعهدات دستگاه اجرایی در قرارداد مشارکت که محل آن از منابع عمومی است، با درخواست دستگاه اجرایی و تصویب شورای اقتصاد، نسبت به ارائه تضامین حاکمیتی به نفع نهادهای مالی و اعتباری خارجی و بین‌المللی اقدام نماید.

ماده ۸- حق بیمه کارکنان شاغل در دوران ساخت قرارداد مشارکت معادل شش و شش دهم درصد (۶/۶٪) و همانند قراردادهای پیمانکاران طرح‌های عمرانی دولت خواهد بود. برای دوران بهره‌برداری قرارداد مشارکت، سازمان تأمین اجتماعی در چهارچوب تبصره الحاقی به ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی موضوع ماده (۴۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴- بر اساس فهرست ارسالی و بازرسی کارگاه نسبت به صدور مفاصا حساب اقدام نماید.

ماده ۹- دولت می‌تواند نسبت به ارائه تضامین حاکمیتی برای تأمین مالی خارجی، موافقت با ترهین اموال (به استثنای اموال موضوع اصل (۸۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران) و محل اجرای طرح و همچنین ارائه تضمین خرید محصول اقدام نماید.

ماده ۱۰- تعهدات دولت برای قراردادهای منعقدشده در سال ۱۳۹۹ در سال‌های آتی نیز لازم‌الاجرا است. این تعهدات باید در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی گردد. دستگاه‌های اجرایی مکلفند هرگونه تعهدات ایجاد شده در اجرای این آیین‌نامه را به سازمان و وزارت امور اقتصادی و دارایی گزارش نمایند.

ماده ۱۱- درآمدهای ناشی از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی در قرارداد مشارکت‌های موضوع تبصره (۱۹) قانون در کاربری اصلی پروژه از مشوق‌های مالیاتی جزءهای (۱) و (۲) بند (ث) ماده (۱۳۲) قانون مالیات‌های مستقیم موضوع ماده (۳۱) (قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور- مصوب ۱۳۹۴- و اصلاحات بعدی آن برخوردار می‌باشد.

ماده ۱۲- درآمد ناشی از اجرای احکام این تبصره پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور، با نظر سازمان و برای تکمیل سایر طرح‌های موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه از محل ردیف (۲۱۰۳۰۰) جدول شماره (۵) قانون به همان دستگاه اجرایی اختصاص می‌یابد. در خصوص طرح‌های استانی درآمدهای حاصل شده به همان استان اختصاص می‌یابد.

ماده ۱۳- نیروی انسانی طرح (پروژه)‌های در حال بهره‌برداری که وظایف آنها در چهارچوب تبصره (۱۹) قانون به بخش خصوصی و تعاونی واگذار می‌شود وفق سازوکارهای ماده (۲۱) قانون مدیریت خدمات کشوری و آیین‌نامه‌های مربوط و همچنین ماده (۴۵) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) - مصوب ۱۳۸۴- خواهد بود.

ماده ۱۴- فرآیندهای اجرایی اعم از ارجاع طرح (پروژه) و تضامین در چهارچوب دستورالعمل ماده (۲۷) قانون الحاق (۲) صورت می‌پذیرد.

ماده ۱۵- دستگاه اجرایی مجاز است:

۱- برای طرح‌های یاد شده در گروه سه ماده (۲) (قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، مطابق تبصره (۱) جزء (ج) ماده (۳) قانون یاد شده از ظرفیت این آیین‌نامه و روش‌های مشارکت عمومی و خصوصی بعنوان یکی از روش‌های تامین مالی با حفظ مالکیت دولت استفاده نماید.

۲- در اجرای جزء (۶) تبصره (۱۹) قانون، طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بزرگراهی، راه اصلی و ریلی مندرج در پیوست (۱) قانون که بطور مستقل سطح دسترسی جدیدی را ایجاد می‌نمایند، برای تأمین تمام یا بخشی از منابع مالی مورد نیاز به منظور احداث، بهسازی، بازسازی، تکمیل، نگهداری و بهره‌برداری از طرح‌های بزرگراهی، راه اصلی و ریلی در قالب قراردادهای مشارکت از ظرفیت این تبصره استفاده نمایند.

۳- در اجرای جزء (۸) تبصره (۱۹) قانون، از محل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و سایر منابع خود، هزینه مطالعات و تهیه گزارش‌های مورد نیاز برای فراخوان و آموزش‌های مرتبط را برای توسعه مشارکت تأمین نماید.

۴- در اجرای جزء (۹) تبصره (۱۹) قانون، پیشنهاد تغییر کاربری اصلی طرح (پروژه) را به همراه گزارش توجیهی به سازمان ارایه نماید. سازمان ظرف (۱۵) روز پیشنهاد را بررسی و اعلام نظر می‌نماید. در صورت تأیید سازمان، دستگاه اجرایی مجوز نهادهای ذی‌ربط برای تغییر کاربری اخذ می‌نماید. هزینه تغییر کاربری بر عهده سرمایه‌گذار و در الگوی مالی طرح (پروژه) منظور می‌شود.

۵- متناسب با شرایط قرارداد مشارکت خرید تمام یا بخشی از محصول، پرداخت مابه‌التفاوت بهای تمام شده محصول براساس الگوی مالی منضم به قرارداد مشارکت با بهای پرداختی استفاده‌کنندگان، پرداخت بهای سرانه محصول طرح (پروژه) تا سقف بهای تمام شده محصول برای طرف عمومی، پرداخت بر مبنای در دسترس بودن محصول طرح (پروژه) براساس کیفیت و کمیت مشخص شده و پرداخت بهای ظرفیت طرح (پروژه) و پرداخت از طریق گشایش اعتبارات اسنادی سالانه و با هماهنگی سازمان تعهد نماید.

ماده ۱۶- در اجرای جزء (۱۰) تبصره (۱۹) قانون، استانداران موظفند با بررسی طرح (پروژه)‌های ملی و ملی استانی شده دارای ظرفیت واگذاری در استان، اقدامات لازم برای تفویض اختیار واگذاری طرح (پروژه)‌های یادشده، به دستگاه اجرایی تابع استانی را انجام نموده و نتیجه اقدامات صورت گرفته را هر سه ماه یکبار به سازمان ارسال نمایند.

ماده ۱۷- وظایف وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی برای تحقق اجرای تبصره (۱۹) قانون در سال ۱۳۹۹ به شرح زیر می‌باشد:

۱- وزرا مکلفند ساختار متناسب با مشارکت عمومی و خصوصی را در ستاد وزارتخانه متبوع، بدون افزایش نیروی انسانی و پست‌های مصوب ایجاد و راهبری واحدهای تابعه و تدوین اسناد و دستورالعمل‌های بخشی مربوط را بر عهده بگیرند. شورای راهبری بخشی با حضور وزیر مربوط، مدیران تابعه، نماینده سازمان و نماینده اتاق بازرگانی با هدف شناسایی پروژه‌های قابل مشارکت و راهبری آنها تشکیل می‌شود. وزراء، رؤسای سازمان‌ها و مدیران عامل شرکت‌های دولتی و رؤسای دستگاه اجرایی استانی که امکان انعقاد قرارداد مشارکت به تشخیص سازمان را دارند، مکلفند معادل حداقل بیست درصد (۲۰٪) اعتبارات تخصیص یافته تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قانون، نسبت به عقد قرارداد مشارکت در سال ۱۳۹۹ اقدام نمایند.

۲- دستگاه‌های اجرایی موظفند اطلاعات پروژه‌های در حال بهره‌برداری دارای درآمد و پروژه‌های نیمه تمام را برای واگذاری به روش مشارکت عمومی و خصوصی انتشار عمومی نماید. مصرف درآمد یا بکارگیری وجوه عمومی در پروژه‌های یاد شده، منوط به انتشار عمومی است. پروژه‌های امنیتی و دارای طبقه‌بندی حفاظتی مستثنی هستند.

۳- دستگاه اجرایی می‌تواند برای تودیع منابع مالی این تبصره که بصورت اوراق مالی اسلامی به بانک عامل ارایه شده است، از ظرفیت جزء (۲) بند (م) تبصره (۵) قانون استفاده نماید. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای ارایه خدمات مالی به انواع قراردادهای مشارکت از قبیل گشایش اعتبارات اسنادی ارزی و ریالی، تسهیلات توسط بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، سازوکار همکاری بین بانکی نظیر تسهیلات سندیکایی و تأمین مالی جایگزین انواع ضمانتنامه، توثیق پروژه و قرارداد مشارکت، ضوابط مربوط متناسب با قراردادهای مشارکت ظرف دو ماه به‌روزرسانی و ابلاغ نماید.

۴- صندوق توسعه ملی در چهارچوب مقررات و پس تأیید مجمع صندوق مذکور، با اصلاح نظام‌نامه ارایه تسهیلات ریالی و ارزی ظرف سه ماه، امکان استفاده کارآمد از منابع صندوق برای ارایه تسهیلات بلندمدت ریالی و ارزی به قراردادهای مشارکتی فراهم آورده و پروژه و قرارداد مشارکت و تضامین و گواهی‌های آن را به عنوان وثیقه قابل قبول بپذیرد.

۵- سازمان بورس و اوراق بهادار شرایط و ضوابط استفاده از ظرفیت‌های بازار سرمایه برای تأمین مالی قراردادهای مشارکت اعم از انتشار اوراق مالی اسلامی، اوراق بهادار سازی درآمدهای آتی، تأسیس صندوق پروژه را ظرف سه ماه تدوین و پس از تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار ابلاغ می‌نماید.

آیین نامه اجرایی ستاد مراکز لجستیک کشور

سال تصویب: ۱۳۹۷ شورای هماهنگی ترابری کشور

آیین نامه ستاد مراکز لجستیک کشور با هدف فراهم نمودن چارچوب اجرایی بند «ج» ماده ۳۰ قانون احکام دائمی برنامه توسعه کشور، مصوب سال ۱۳۹۵ مجلس محترم شورای اسلامی، تدوین گردیده است.

بند «ج» ماده ۳۰ قانون احکام دائمی برنامه توسعه کشور:

«به منظور تسهیل تجارت، رقابت پذیر کردن فعالیت های حمل و نقل با توجه به مزیت های نسبی در زنجیره عرضه و خدمات ترابری منطقه ای و بین المللی، دولت مجاز است:

۱- ایجاد پارک های پشتیبانی (لجستیک)، احداث پایانه ها، شهرک های حمل و نقل ترکیبی مسافری و باری و گسترش بنادر خشک توسط بخش خصوصی و تعاونی حمایت نماید.

۲- نسبت به تهیه طرح مکان یابی پایانه های بارگنج (کانتینری) و حمل و نقل ترکیبی در شبکه اصلی و عبوری (ترانزیتی) کشور اعم از شمالی - جنوبی، شرقی - غربی و نیز شبکه آسیایی تا پایان سال دوم برنامه و اجرای آن از طریق بخش خصوصی و تعاونی اقدام نماید.

۳- ساز و کارهای لازم را برای تحقق افزایش سالانه ده درصد (۱۰٪) حجم عبور (ترانزیت) خارجی کالا فراهم کند.»

بنابر ضرورت نگاه جامع و یکپارچه در جانمایی و بهره برداری از انواع مراکز لجستیک و همچنین ایجاد وحدت رویه در صدور مجوز تأسیس و بهره برداری از این مراکز، این آیین نامه جایگزین «آیین نامه تأسیس و بهره برداری از بنادر خشک» می گردد.

بخش اول - تعاریف

ماده ۱- اصطلاحات به کار رفته در آیین نامه در معانی مشروح زیر به کار می رود:

۱. لجستیک: مدیریت جریان کالاها از محل موجودی به محل مصرف شامل فرآیند مطالعه، برنامه ریزی، نظارت بر خدمات، عملیات و اطلاعات مرتبط با حمل کالا،

نگهداری و فعالیت های ارزش افزوده است که با هدف تأمین نیاز مشتریان و کاهش هزینه ها انجام می پذیرد.

۲. مرکز لجستیک: محدوده مشخصی است که در آن تمامی فعالیت های مرتبط با حمل، لجستیک و توزیع کالا در دو بُعد داخلی یا بین المللی انجام می شود.

۳. ستاد: ستاد مراکز لجستیک که با محوریت وزارت راه و شهرسازی تشکیل شده و سیاست گذاری و هماهنگی و تنظیم مقررات مرتبط با مراکز لجستیک را به عهده خواهد داشت.

۴. دبیرخانه: دبیرخانه ستاد مراکز لجستیک در محل دفتر طرح های جامع و مدل های حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی مستقر خواهد بود.

۵. کمیسیون تخصصی: بازوی مشورتی ستاد که بررسی های کارشناسی محوله از سوی ستاد یا دبیرخانه را انجام می دهد.

۶. سازمان مسئول: دستگاه دولتی که به نمایندگی از ستاد، به عنوان مرجع صدور «مجوز ایجاد و بهره برداری» مرکز لجستیک تعیین می گردد.

۷. متقاضی: شخص حقوقی که جهت مشارکت یا سرمایه گذاری در ایجاد یا بهره برداری مرکز لجستیک، پیشنهاد خود را به سازمان مسئول ارائه می کند.

۸. مجوز ایجاد و بهره برداری مرکز لجستیک: مجوزی که از سوی سازمان مسئول و پس از تصویب ستاد برای متقاضی جهت شروع فرآیند ایجاد یا بهره برداری مرکز لجستیک صادر می شود.

۹. طرح آمایش مراکز لجستیک کشور: مجموعه مطالعاتی که ساختار کلی شبکه حمل و نقل بار داخلی و عبوری، جانمایی مراکز لجستیک و تعیین کارکردهای

هریک از زیرساخت های لجستیک در سطح کشور را تعیین می نماید. تعیین نوع و رده عملکردی، بازه ظرفیت دسته ها، خدمات الزامی آن ها و شبکه دسترسی

مراکز لجستیک از جمله نتایج و دستاوردهای اصلی طرح آمایش لجستیک کشور می باشد.

بخش دوم - ترکیب، ساختار و وظایف ستاد مراکز لجستیک

ماده ۲- ستاد مراکز لجستیک با ترکیب زیر به عنوان اعضای اصلی ذیل تشکیل می گردد:

۱- وزیر راه و شهرسازی به عنوان رئیس ستاد

۲- معاون حمل و نقل و وزارت راه و شهرسازی به عنوان دبیر ستاد

۳- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور

۴- دبیر شورای عالی مناطق آزاد تجاری، صنعتی و ویژه اقتصادی

۵- معاون ذی ربط وزیر صنعت، معدن و تجارت

۶- رئیس کل گمرک جمهوری اسلامی ایران

۷- مدیرعامل شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران

۸- رئیس سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

۹- مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی

۱۰- رئیس سازمان هواپیمایی کشوری

۱۱- رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

۱۲- رئیس اتاق تعاون ایران

ماده ۳- جلسات ستاد با حضور حداقل ۸ نفر از اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات ستاد با رأی‌گیری و در صورت کسب اکثریت مطلق آرا (۲ رأی) به تصویب می‌رسد.

ماده ۴- کمیسیون تخصصی ستاد جهت بررسی‌های کارشناسی با اعضای ذیل تشکیل می‌گردد:

۱- دفتر طرح جامع و مدل‌های حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی به عنوان رئیس کمیسیون

۲- نماینده سازمان برنامه و بودجه کشور

۳- نماینده دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری، صنعتی و ویژه اقتصادی

۴- نماینده معاونت امور اقتصادی وزارت صنعت، معدن و تجارت

۵- نماینده گمرک جمهوری اسلامی ایران

۶- نماینده شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران

۷- نماینده سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

۸- نماینده سازمان بنادر و دریانوردی

۹- نماینده سازمان هواپیمایی کشوری

۱۰- نماینده سازمان توسعه تجارت ایران

۱۱- نماینده سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران

۱۲- نماینده اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

۱۳- نماینده اتاق تعاون ایران

۱۴- نماینده انجمن شرکت‌های هواپیمایی

۱۵- نماینده انجمن سراسری شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی ایران

۱۶- نماینده انجمن شرکت‌های حمل و نقل ریلی و خدمات وابسته

۱۷- نماینده کانون انجمن‌های صنفی کارفرمایان مؤسسات و شرکت‌های حمل و نقل داخلی کالای کشور

۱۸- نماینده انجمن کشتیرانی و خدمات وابسته

۱۹- نماینده انجمن پایانه‌داران ایران

۲۰- نماینده انجمن صنفی انبارهای عمومی

۲۱- نماینده انجمن شرکت‌های صنعت پخش ایران

۲۲- نماینده شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران

۲۳- نماینده شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی

تبصره ۱: کمیسیون تخصصی بر حسب ضرورت می‌تواند از سایر تشکلهای تخصصی یا اشخاص حقوقی و حقیقی مورد نیاز - به صورت مدعو - دعوت به عمل آورد.

تبصره ۲: کمیسیون تخصصی به منظور انجام بررسی‌های موضوعی می‌تواند نسبت به تشکیل کارگروه‌های تخصصی یا تعریف پروژه اقدام نماید. ترکیب اعضا و شرح وظایف این کارگروه‌ها توسط کمیسیون تخصصی تعیین می‌گردد.

ماده ۵- دبیرخانه ستاد مراکز لجستیک به منظور برگزاری جلسات ستاد و کمیسیون تخصصی، ایجاد هماهنگی‌های لازم بین دستگاه‌ها و پیگیری امور اجرایی در دفتر طرح جامع و مدل‌های حمل‌ونقل وزارت راه و شهرسازی تشکیل خواهد شد.

ماده ۶- وظایف ستاد شامل موارد زیر است:

۱- سیاست‌گذاری و تعیین خط‌مشی‌های لازم برای توسعه مراکز لجستیک به منظور افزایش کارایی و یکپارچگی شبکه لجستیک کشور

۲- تصویب مطالعات اولیه و به‌روزرسانی‌های آتی جانمایی مراکز لجستیک به صورت شبکه یکپارچه کشوری در قالب طرح آمایش مراکز لجستیک

۳- تعیین سازمان‌های مسئول هر یک از مراکز لجستیک بر اساس شیوه حمل‌ونقل و فعالیت غالب

۴- تعیین سیاست‌های کلی همکاری و مشارکت بخش‌های دولتی و غیردولتی، انواع مالکیت مراکز، نحوه تأمین سرمایه و مشوق‌های لازم در ایجاد و بهره‌برداری از مراکز لجستیک

۵- ایجاد هماهنگی بین نهادهای دولتی و غیردولتی به منظور تسهیل روند ایجاد و بهره‌برداری مراکز لجستیک

۶- ایجاد هماهنگی با نهادهای بین‌المللی ذی‌ربط جهت ارتقاء جایگاه مراکز لجستیک

۷- بررسی و تصویب نقاط پیشنهادی از سوی سازمان مسئول در هر پهنه مصوب، جهت ایجاد و بهره‌برداری مراکز لجستیک

۸- نظارت کلان بر روند ایجاد و بهره‌برداری مراکز لجستیک

۹- تصویب چارچوب فرآیندها و دستورالعمل‌های عمومی جانمایی نقاط، صدور مجوز و بهره‌برداری مراکز لجستیک

۱۰- اطلاع‌رسانی جامع و مؤثر در مورد عملکرد، سیاست‌ها و مقررات مربوط به مراکز لجستیک از طریق دبیرخانه

ماده ۷- وظایف کمیسیون تخصصی ستاد مراکز لجستیک به شرح زیر است:

۱- تشکیل کارگروه‌های تخصصی مورد نیاز

۲- تعیین ترکیب اعضای کارگروه‌های تخصصی و شرح وظایف آن‌ها

۳- بررسی و اعلام نظر در مورد موضوعات ارجاع شده از سوی ستاد یا دبیرخانه

۴- ارائه چارچوب تهیه پیش‌نویس قوانین، مقررات، آیین‌نامه‌ها، فرآیندها، دستورالعمل‌ها و بازبینی‌های مورد نیاز احداث، بهره‌برداری، نگهداری و نظارت بر مراکز لجستیک

۵- بررسی و اظهار نظر در مورد مطالعات طرح آمایش مراکز لجستیک

۶- ارائه پیشنهاد در مورد سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و برنامه‌های توسعه مراکز لجستیک به ستاد

بخش سوم - سازمان مسئول مراکز لجستیک

ماده ۸- وظایف سازمان مسئول مطابق موارد زیر است:

۱- ایفای نقش نمایندگی دولت به عنوان مسئول برنامه ریزی و صدور مجوز «احداث و بهره برداری مرکز لجستیک» در پهنه های مصوب ستاد

۲- اخذ مصوبه ستاد در مورد نقاط پیشنهادی ایجاد و بهره برداری مراکز لجستیک

۳- جذب متقاضی برای ایجاد و بهره برداری مراکز لجستیک در نقاط مصوب ستاد

۴- تهیه دستورالعمل های اجرایی کلیه فرآیندهای مربوط به ایجاد و بهره برداری مراکز لجستیک بر اساس چارچوب های مصوب ستاد

۵- ارائه برنامه زمان بندی و اجرایی برای ایجاد و بهره برداری از مراکز لجستیک به ستاد

۶- نظارت جامع و مؤثر بر روند ایجاد، مدیریت و بهره برداری مراکز لجستیک و ارائه گزارش های دوره ای به ستاد

ماده ۹- تعیین و تغییر سازمان مسئول با در نظر گرفتن فعالیت و یا شیوه حمل و نقل غالب مرکز لجستیک موضوعه، توسط ستاد صورت خواهد پذیرفت.

ماده ۱۰- فرآیند صدور، تمدید و ابطال مجوز ایجاد و بهره برداری مراکز لجستیک با تصویب ستاد تعیین خواهد شد.

ماده ۱۱- مصوبات ستاد مراکز لجستیک از تاریخ تصویب آیین نامه به موجب تفویض اختیارات قانونی شورای عالی هماهنگی ترابری کشور، برای کلیه دستگاه های اجرایی ذی ربط لازم الاجراست.

آیین نامه اجرایی بند (ل) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲

سال تصویب: ۱۳۹۵ هیئت وزیران

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در مفاهیم مشروح مربوط به کار می روند

الف- وجوه اداره شده: اعتباراتی که در پیوست قوانین بودجه سنواتی از محل منابع بودجه عمومی یا منابع داخلی دستگاه های اجرایی مربوط تحت برنامه کمک های فنی و اعتباری به منظور تحقق اهداف سرمایه گذاری و توسعه فعالیت بخش های خصوصی و تعاونی در قالب تسهیلات تلفیقی و یارانه سود تسهیلات از طریق قرارداد عاملیت با بانک و یا صندوق برای واگذارنده اعتبار پیش بینی گردیده است

ب- واگذارنده اعتبار: کلیه دستگاه های اجرایی (ملی و استانی) که واگذاری وجوه اداره شده به بانک عامل یا صندوق های حمایتی و توسعه ای دولتی از طریق قرارداد عاملیت را به عهده دارند

پ- بانک عامل: کلیه بانک های دولتی و غیردولتی که به حکم قانون و یا با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تأسیس شده و یا می شوند

ت- صندوق: صندوق های حمایتی و توسعه ای دولتی تأسیس شده بر اساس قانون و همچنین صندوق های موضوع ماده (۴۴) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴- و صندوق نوآوری و شکوفایی.

ث- متقاضی: کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی یا تعاونی که با معرفی واگذارنده اعتبار به بانک عامل یا صندوق، متقاضی اجرای یک طرح اقتصادی می باشند.

ج- قرارداد عاملیت: قراردادی که میان واگذارنده اعتبار و بانک عامل یا صندوق بر اساس مفاد بند (ل) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)- مصوب ۱۳۹۳-، موافقت نامه متبادله با سازمان برنامه و بودجه کشور و ضوابط این آیین نامه منعقد و مطابق آن وجوه اداره شده از سوی واگذارنده اعتبار به بانک عامل یا صندوق واگذار می گردد تا به شکل تسهیلات تلفیقی و یارانه سود تسهیلات و با معرفی واگذارنده اعتبار در اختیار متقاضی قرار گیرد

ماده ۲- در صورتی که وجوه اداره شده صرفاً از محل بودجه عمومی تأمین می شود، واگذارنده اعتبار موظف به رعایت سقف تخصیص اعتبار ابلاغی مطابق مقررات مربوط در قرارداد عاملیت است

ماده ۳- واگذارنده اعتبار موظف است قرارداد عاملیت با بانک عامل یا صندوق را به گونه ای تنظیم نماید که اعتبارات وجوه اداره شده با حداقل دو برابر منابع مالی آورده شده توسط بانک عامل یا صندوق تلفیق گشته و در اختیار متقاضی قرار گیرد

تبصره- استفاده همزمان از تسهیلات تلفیقی و یارانه سود بانکی امکان پذیر است. نحوه استفاده، میزان و سایر شرایط آن در قرارداد عاملیت تعیین می گردد

ماده ۴- واگذارنده اعتبار نسبت به بررسی و پذیرش طرح‌های دارای اولویت در بخش‌های خصوصی و تعاونی و معرفی آن به بانک عامل یا صندوق با امضای بالاترین مقام دستگاه واگذارنده اعتبار یا مقام مجاز از طرف وی اقدام می‌نماید

تبصره- طرح‌های دارای اولویت بر اساس دستورالعملی تعیین می‌شود که به تأیید بالاترین مقام دستگاه اجرایی می‌رسد

ماده ۵- بررسی و تأیید توجیه فنی، اقتصادی و مالی طرح‌ها و اعتبار سنجی متقاضی توسط بانک عامل یا صندوق انجام می‌شود

تبصره- بانک عامل یا صندوق موظف است ضمن اعلام مدارک مورد نیاز برای بررسی طرح، ظرف (۴۵) روز از زمان دریافت طرح و متضمن تکمیل مدارک از جانب متقاضی، نظر قطعی خود را در خصوص تصویب یا رد طرح (اعم از توجیه فنی، اقتصادی، مالی و اعتبارسنجی) با ذکر دلایل به صورت کتبی به اطلاع واگذارنده اعتبار برساند

ماده ۶- بانک عامل یا صندوق موظف است پس از دریافت وثیقه و همچنین تأمین سهم آورده از سوی متقاضی، تسهیلات را مطابق شروط قرارداد عاملیت و در هر مرحله از پرداخت تسهیلات ظرف (۱۵) روز کاری به متقاضی پرداخت نماید

تبصره- در صورت تأخیر در اجرای مهلت مقرر در ماده (۶)، بانک عامل یا صندوق موظف است جریمه‌ای معادل وجه التزام مقرر در قرارداد عاملیت در سیستم بانکی به مأخذ سهم واگذارنده از اعتبار طرح معرفی شده، به حساب خزانه واریز نمایند. مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این امر بر عهده واگذارنده اعتبار است

ماده ۷- بانک عامل یا صندوق موظف است ضمانت‌های لازم و کافی را برای بازپرداخت اصل و سود از متقاضی دریافت نماید. مسئولیت اقدامات قانونی لازم برای وصول اصل و سود اقساط و جوه اداره شده بر عهده بانک عامل یا صندوق است

ماده ۸- در صورت حمایت از طرح‌های مصوب به شکل پرداخت یارانه سود تسهیلات، بانک عامل یا صندوق موظف است اعتبار قابل پرداخت به عنوان یارانه سود تسهیلات را برای کل دوره قرارداد محاسبه کند و از اعتبار جوه اداره شده کسر و در حساب مربوط طرح با عنوان سرفصل جوه اداره شده تعهد شده مسدود نمایند. به جوه اداره شده مذکور سودی معادل سود سپرده بلندمدت یکساله تعلق می‌گیرد و مبالغ حاصل در انتهای هر سال مالی به حساب خزانه واریز می‌گردد. شرط لازم و کافی برای استفاده از این اعتبار، تأیید تحقق اهداف هر طرح توسط واگذارنده اعتبار خواهد بود

ماده ۹- بانک عامل یا صندوق موظف است اصل و سود دریافتی بابت بازپرداخت اقساط و جوه اداره شده موضوع این آیین‌نامه را در سررسید با رعایت مفاد آیین‌نامه اجرایی ماده (۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت موضوع تصویب‌نامه شماره ۹۳۵۴/ت/۲۶۵۵۶هـ مورخ ۲۲/۳/۱۳۸۱ و ماده (۸۲) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲ به حساب‌های مربوط، در مورد منابع بودجه عمومی به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه‌داری کل کشور (و خزانه معین در استان‌ها) و در مورد منابع داخلی شرکت‌های دولتی به حساب واگذارنده اعتبار نزد خزانه واریز نماید

تبصره- در صورت عدم پیشرفت فیزیکی احتمالی طرح در زمان مقرر، ناشی از تفسیر متقاضی (به تشخیص واگذارنده اعتبار) در طرح‌های موضوع ماده (۸) این آیین‌نامه، بانک عامل یا صندوق موظف است اعتبار تعهد شده برای یارانه سود را به حساب‌های مربوط در این ماده واریز نمایند

ماده ۱۰- بانک عامل یا صندوق موظف است گزارش عملکرد این آیین‌نامه شامل طرح‌های معرفی شده، طرح‌های مصوب، نوع و میزان حمایت از آن‌ها، تسهیلات پرداختی قطعی، مبالغ تعهد شده، وصولی اقساط، پرداختی به خزانه، مانده حساب نزد بانک عامل یا صندوق، میزان مطالبات غیر جاری (سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول) و همچنین عملکرد برحسب استان را هر سه ماه یک‌بار به سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی، واگذارنده اعتبار و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارایه نماید

ماده ۱۱- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه، سرفصل‌های مربوط به حساب‌های جوه اداره شده از جمله جوه اداره شده تعهد نشده را تنظیم و به بانک‌های عامل ابلاغ نماید

ماده ۱۲- ذی حساب دستگاه واگذارنده اعتبار موظف است وجوه پرداختی به بانک عامل یا صندوق در قرارداد عاملیت را به هزینه قطعی منظور نماید.

ماده ۱۳- واگذارنده اعتبار مجاز است در ازای خدمات بانک عامل یا صندوق حداکثر تا دو درصد از جوه اداره شده را طبق قرارداد منعقد شده به عنوان کارمزد به بانک عامل یا صندوق پرداخت نماید

ماده ۱۴- چگونگی و میزان حمایت‌های دولت به عنوان تسهیلات تلفیقی و یارانه سود تسهیلات توسط واگذارنده اعتبار با توافق سازمان برنامه و بودجه کشور در متن موافقتنامه مبادله شده و مطابق قرارداد عاملیت تعیین می‌شود

ماده ۱۵- سایر موارد از جمله نحوه تجهیز منابع بانکی شرایط نوع تسهیلات و میزان حمایت در قالب یارانه، مدت اجرای طرح، دوره تنفس و بازپرداخت تسهیلات، سهم آورده متقاضی و همچنین شرایط لغو قرارداد در چارچوب قرارداد عاملیت مشخص می‌شود.

آیین نامه اجرایی ماده (۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲

سال تصویب: ۱۳۹۵ هیئت وزیران

ماده ۱- دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - می توانند واحدهای خدماتی، رفاهی، مجتمع های فرهنگی، هنری و مازاد ورزشی خود را مانند ساختمان (اعم از اداری، مسکونی و آموزشی)، ورزشگاه، استخر، سالن سینما، نمایش و آمفی تئاتر، غذاخوری، اجلاس (کنفرانس)، خوابگاه دانشجویی، مهمانسرا، زائرسرا، ایستگاه تحقیقاتی، سالن فیزیوتراپی، تشریح، رادیوگرافی، سیتی اسکن، دندانپزشکی، آزمایشگاه، درمانگاه، بیمارستان، باغ، مزارع، کارگاه، کارخانه، تاسیسات ساحلی، محل های تفریحی و سرگرمی را برای مدتی که مورد نیاز نیست و استفاده از آنها توسط دیگری موجب استهلاک غیر معمول نمی شود، با رعایت کاربری آن و از طریق مزایده و با رعایت سایر قوانین و مقررات مربوط، به اشخاص حقیقی یا حقوقی واجد صلاحیت به صورت اجاره واگذار کنند.

تبصره ۱- تشخیص موارد قابل واگذاری بر عهده بالاترین مقام دستگاه اجرایی یا مقام مجاز از طرف وی حسب مورد در مرکز و استان ها خواهد بود.

تبصره ۲- اشخاص حقیقی و حقوقی طرف قرارداد در صورتی واجد صلاحیت شناخته می شوند که دارای مجوز فعالیت معتبر از مراجع قانونی ذی ربط باشند.

ماده ۲- واگذاری آثار و بناهای تاریخی مشمول حکم این آیین نامه نمی گردد.

ماده ۳- در اجاره موارد مذکور در ماده ۱ این آیین نامه، تعاونی ها در شرایط برابر و در اجاره واحدهای مازاد ورزشی در شرایط مساوی، فدراسیون های ورزشی، رده های مقاومت بسیج و هیئت های ورزشی استانی و شهرستانی در اولویت قرار می گیرند.

تبصره- منظور از شرایط برابر یا مساوی، یکسان بودن اجاره بهای پیشنهادی و شرایط پرداخت آن از سوی شرکت کنندگان در مزایده می باشد.

ماده ۴- قرارداد تنظیمی مشمول احکام پیش بینی شده در قانون مدنی و قانون روابط موجر و مستأجر و سایر مقررات جاری خواهد بود.

ماده ۵- مدت اجاره حداکثر برای سه سال مجاز است. مدت مورد نظر و سایر شرایط در اجاره نامه قید می شود.

تبصره- بعد از انقضای مدت اجاره، واگذاری مجدد تابع ضوابط مقرر در این آیین نامه می باشد. شرکت مستأجر در مزایده مربوط به واگذاری مجدد، بلامانع است.

ماده ۶- قید ممنوعیت واگذاری مورد اجاره کلاً یا جزئاً حتی به صورت نمایندگی یا وکالت به غیر و نیز ذکر ممنوعیت تغییر کاربری در اجاره نامه الزامی است.

ماده ۷- ترتیب پرداخت کلیه هزینه هایی که بر عین مستأجره متصور است و صرفاً بر عهده مستأجر می باشد در اجاره نامه قید می گردد.

ماده ۸- مشخصات کامل مورد اجاره از نظر ساختمان و یا بخشی از آن، نوع تجهیزات و مشخصات و وضعیت کیفی آن صراحتاً در اجاره نامه قید می گردد.

ماده ۹- سایر اموالی که به تبع اموال موضوع این آیین نامه اجاره داده خواهد شد، باید در شرایط مزایده قید و بر اساس آنها قیمت گذاری صورت گیرد. چنانچه این گونه اموال در شرایط مزایده قید نشده باشد، با توافق طرفین و ضمن درج در قرارداد اجاره تحویل مستأجر می گردد.

ماده ۱۰- مسئولیت حفظ و حراست اموال در طول دوره قرارداد بر عهده مستأجر است و در صورت اتلاف، مستأجر ضامن است.

ماده ۱۱- وجوه حاصل از اجرای این آیین نامه پس از واریز به حساب های خزانه بر اساس ردیف های درآمد- هزینه ای که در قوانین بودجه سنواتی به صورت ملی و استانی پیش بینی می شود، به دستگاه های اجرایی ذی ربط ملی یا استانی با رعایت قوانین مربوط اختصاص می یابد تا در قالب موافقت نامه با سازمان برنامه و بودجه کشور هزینه شود.

ماده ۱۲- نظارت بر کاربری، استانداردهای بهره برداری و خدمات رسانی و همچنین رعایت حقوق مصرف کنندگان بالاخص از حیث تعرفه های تعیین شده، به عنوان جزء لاینفک قرارداد اجاره بر عهده دستگاه اجرایی واگذار کننده می باشد.

تصویب نامه در خصوص صدور ضمانت نامه های کلی و یا اختصاصی توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی

به نمایندگی از طرف دولت جهت استفاده از تسهیلات مالی خارجی با مجوز قانونی

سال تصویب: ۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی

۱- در مواردی که استفاده از تسهیلات مالی خارجی با مجوز قانونی منوط به تضمین دولت جمهوری اسلامی ایران مبنی بر بازپرداخت اصل و هزینه‌های تسهیلات مالی اخذشده از منابع بانک‌های کارگزار خارجی، مؤسسات بیمه صادراتی، کمک‌های توسعه‌ای رسمی و اعتبارات بانک‌ها و مؤسسات توسعه‌ای بین‌المللی می‌باشد، وزیر امور اقتصادی و دارایی با تصویب هیأت وزیران مجاز است به نمایندگی از طرف دولت ضمانت‌نامه‌های کلی و یا اختصاصی مورد نیاز را صادر نماید.

۲- ضمانتنامه‌های یادشده برای تأمین مالی خارجی طرح‌هایی صادر می‌گردد که مطابق قوانین و مقررات جاری دارای مجوز شورای اقتصاد بوده و تضامین لازم از جمله تضمین سازمان برنامه و بودجه کشور و موافقتنامه ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور (برای طرح‌های دولتی) و تودیع وثایق مناسب و کافی به تأیید بانک‌های عامل مربوط (برای طرح‌های غیردولتی) را اخذ نموده باشند.

مقررہ نحوه صدور ضمانت‌نامه دولتی به منظور استفاده از منابع مالی خارجی

سال تصویب: ۱۳۹۵ هیأت وزیران

۱- در مواردی که استفاده از تسهیلات خارجی با مجوز قانونی منوط به تضمین دولت جمهوری اسلامی ایران مبنی بر بازپرداخت اصل و هزینه‌های تسهیلات مالی اخذ شده از منابع بانک‌های کارگزار خارجی، مؤسسات بیمه صادراتی، کمک‌های توسعه‌ای رسمی و اعتبارات بانک‌ها و مؤسسات توسعه‌ای بین‌المللی می‌باشد، وزیر امور اقتصادی و دارایی با تصویب هیأت وزیران مجاز است به نمایندگی از طرف دولت ضمانت‌نامه‌های کلی و یا اختصاصی مورد نیاز را صادر نماید.

۲- ضمانتنامه‌های یاد شده برای تأمین مالی خارجی طرح‌هایی صادر می‌گردد که مطابق قوانین و مقررات جاری دارای مجوز شورای اقتصاد بوده و تضامین لازم از جمله تضمین سازمان برنامه و بودجه کشور و موافقتنامه ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور (برای طرح‌های دولتی) و تودیع وثایق مناسب و کافی به تأیید بانک‌های عامل مربوط (برای طرح‌های غیردولتی) را اخذ نموده باشند.

مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران پیرامون سند رویکرد ریل پایه

سال تصویب: ۱۳۹۵ هیأت وزیران

شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در جلسه مورخ ۱۱/۱۱/۱۳۹۵؛ در راستای وظیفه ذاتی و قانونی مبنی بر سیاستگذاری کلان در شهرسازی کشور و در ادامه مصوبه سال ۱۳۸۲ خویش؛ ضمن استماع گزارش ارائه شده از معاونت حمل و نقل پیرامون رویکرد ریل پایه و تصویب راهبرد کلی «ضرورت هماهنگی میان سیاستها، برنامه‌ها، اقدامات حوزه حمل و نقل و سیاستها و برنامه‌های نحوه استفاده از اراضی در کلیه سطوح و مقیاسها، باناکید بر

- ضرورت اتصال اندیشیده شده حمل و نقل برون شهری و حمل و نقل درون شهری، خصوصاً در مناطق کلانشهری به منظور ایجاد و تقویت تعادل و توازن منطقه‌ای؛

- ارتقاء کیفیت و کارآمدی حمل و نقل عمومی شهری با هدف توجه به حقوق شهروندی؛

- سنجش و ارزیابی ابعاد و تاثیرات مختلف اجتماعی و اقتصادی اتخاذ این رویکرد؛

- نیاز به تدوین مبانی نظری منسجم، مستحکم و قابل دفاع؛

- تلقی از T.O.D به معنای احداث مراکز جذب جمعیت در ایستگاههای مرکزی با میزان بارگذاری و تراکم بالا، صرفاً یکی از شیوه‌ها و مصادیق هماهنگی میان برنامه ریزی حمل و نقل و برنامه ریزی نحوه استفاده از اراضی می‌باشد. تأکید بیش از حد بر این شیوه با توجه به جنبه‌های منفی قابل تأمل آن به عنوان تهدید این سند به شمار می‌آید.

- ایجاد دسترسی بهینه برای عامه شهروندان و دستیابی آسان و برابر آنها به فرصتهای شغلی و امکانات؛

- بهره‌گیری علمی و مبنایی از رویکردها و تجربیات جهانی موجود؛

- ضرورت اتخاذ رویکرد توسعه انسان محور و حفظ سرمایه ها و منابع زیست محیطی؛

- نهایتاً در هر محدوده جغرافیایی می بایست یک طرح توسعه و عمران ملاک عمل باشد. لذا لازم است با ملاک قراردادن طرحهای ملاک عمل موجود در سلسله مراتب تعریف شده (مطابق مصوبات شورای عالی) حداکثر هماهنگی در استفاده از ظرفیتهای بعمل آمده و تغییرات احتمالی لازم پیشنهاد شود.
مقرر نمود:

- موضوع با محوریت معاونت حمل و نقل و هماهنگی دبیرخانه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران و شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور و با مشاوره علمی مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، مجدداً مورد بررسی قرار گرفته و سند راهبردی به انضمام جزئیات و راهنمای اجرایی آن در اسرع وقت جهت بررسی به کمیته تخصصی فرادست ارجاع و نتیجه جهت طرح و تصمیم گیری نهایی به شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، ارائه گردد. لازم است ضمن بررسی همه جانبه از این فرصت حداکثر استفاده به منظور دستیابی به معیارهای ارزشمند جابجایی و حرکت (mobility) ، سکونت پذیری (livability) ، تولید (productivity) ، پایداری (sustainability) در مناطق شهری و پیش بینی های لازم جهت پیشگیری از تبدیل این فرصت به تهدیدهای احتمالی بعمل آید.

۱ - در مواردی که استفاده از تسهیلات مالی خارجی با مجوز قانونی منوط به تضمین دولت جمهوری اسلامی ایران مبنی بر بازپرداخت اصل و هزینه های تسهیلات مالی اخذ شده از منابع بانک های کارگزار خارجی، مؤسسات بیمه صادراتی، کمک های توسعه ای رسمی و اعتبارات بانک ها و مؤسسات توسعه ای بین المللی می باشد، وزیر امور اقتصادی و دارایی با تصویب هیأت وزیران مجاز است به نمایندگی از طرف دولت ضمانت نامه های کلی و یا اختصاصی مورد نیاز را صادر نماید.

۲- ضمانتنامه های یاد شده برای تامین مالی خارجی طرح هایی صادر می گردد که مطابق قوانین و مقررات جاری دارای مجوز شورای اقتصاد بوده و تضامین لازم از جمله تضمین سازمان برنامه و بودجه کشور و موافقتنامه ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور (برای طرح های دولتی) و تودیع وثایق مناسب و کافی به تأیید بانک های عامل مربوط (برای طرح های غیردولتی) را اخذ نموده باشند.

آئین نامه اجرایی ماده (۷) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقا نظام مالی کشور

سال تصویب: ۱۳۹۴ هیات وزیران

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - سازمان: سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور.

ب - دستگاه متقاضی: وزارتخانه ها، مؤسسات و شرکت های دولتی.

پ - طرح های قابل واگذاری: طرح، پروژه و فعالیت هایی که در اجرای قوانین و مقررات مربوط به بخش غیردولتی واگذار می شود

ماده ۲- دستگاه متقاضی در مرحله ارایه پیشنهاد واگذاری طرح قابل واگذاری، نیاز خود را نسبت به خرید کالا و خدمات ناشی از اجرای طرح مورد واگذاری و مدت آن با ارایه گزارش توجیهی برای اخذ تأیید به سازمان ارسال می نماید.

ماده ۳- طرح مورد واگذاری باید از طریق مزایده عمومی توسط دستگاه متقاضی و مطابق قیمت تمام شده پیشنهادی دستگاه و با لحاظ شرایط و مدت نیاز به کالا و خدمات طرح مذکور با تأیید سازمان واگذار شود.

تبصره - قیمت تمام شده پیشنهادی دستگاه براساس دستورالعمل مصوب شورای اقتصاد خواهد بود.

ماده ۴- با پیش بینی امکان خرید کالا و خدمت در مرحله واگذاری و پس از قطعیت واگذاری، سازمان مجاز است کالا و خدمات ناشی از اجرای طرح واگذار شده را براساس مناقصه عمومی خریداری نماید

ماده ۵- در صورت عدم نیاز به خرید کالا و خدمات ناشی از اجرای طرح های مورد واگذاری از سوی دستگاه اجرایی و تأیید سازمان، با اعلام کتبی موضوع در اسناد مزایده طرح، اجازه بهره برداری یا فروش در داخل و خارج کشور به بخش غیردولتی داده می شود.

ماده ۶- حداکثر قیمت خرید کالا و خدمت موردنظر باید تا سقف هزینه یا قیمت تمام شده مربوط باشد.

تبصره - قیمت تمام شده در سال های بعد متناسب با شاخص های اعلامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به روز می شود.

ماده ۷- در مواردی که طرح های مورد واگذاری فاقد توجیه اقتصادی و مالی است و نیاز به پرداخت کمک داشته باشد، این کمک در اسناد مزایده یا مناقصه درج و پرداخت آن به صورت سنواتی و یا به صورت یکجا در قالب کاهش قیمت پایه در واگذاری طرح به منظور دستیابی به توجیه اقتصادی و مالی اعمال می شود.

ماده ۸- کالا و خدمت طرح های قابل واگذاری از محل اعتبارات دستگاه متقاضی، خریداری و براساس ترتیبات مورد توافق سازمان و دستگاه متقاضی، تحویل دستگاه متقاضی ذی ربط می گردد.

ماده ۹- وظایف و اختیارات سازمان در اجرای این آیین نامه به شرح زیر تعیین می شود:

الف - بررسی و تأیید پیشنهادهای دستگاه های متقاضی در مورد خرید کالا و خدمات طرح های قابل واگذاری.

ب - بررسی و تأیید پیشنهادهای دستگاه های متقاضی در مورد قیمت تمام شده کالا و خدمات.

پ - نظارت بر انتقال کالا و خدمات دریافتی از طرح واگذار شده به دستگاه های متقاضی.

ت - تهیه و تدوین دستورالعمل نحوه رسیدگی به درخواست ها و مواعد زمانی هر مرحله از کار و انتقال کالا و خدمات به دستگاه های متقاضی

ماده ۱۰- دستگاه متقاضی موظف به واریز منابع حاصل از واگذاری طرح ها مطابق قوانین و مقررات مربوط به خزانه داری کل کشور می باشد.

آیین نامه اجرایی ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

سال تصویب: ۱۳۹۴ هیئت وزیران

ماده ۱- کلیه دستگاههای موضوع ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور که در این آیین نامه به اختصار «قانون» نامیده میشود، میتوانند به منظور صرفه جویی در مصرف نهاده ها و کاهش هدر رفت، تلفات و هزینه ها، افزایش تولید کالاها و خدمات و سایر موارد مذکور در ماده (۱۲) قانون که منجر به افزایش درآمد یا کاهش هزینه گردد، در زمینه وظایف مصوب خود قراردادهای لازم را در چارچوب قوانین و مقررات با اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی با اولویت بخش خصوصی یا تعاونی منعقد نموده و ترتیبی اتخاذ نمایند که سرمایه گذاری یا اقدام صورت گرفته مطابق بند (۲) ماده (۱۲) قانون، صرفاً از محل درآمد اضافی و یا صرفه جویی ایجاد شده بازپرداخت شود.

ماده ۲- خرید کالا و یا خدمت تولید شده در اجرای قراردادهای موضوع این آیین نامه توسط دستگاههای اجرایی صرفاً در مواردی که قانون اجرای سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی دولت را مجاز به دخالت میداند - تا سقف سرمایه گذاری صورت گرفته - انجام میشود. در خصوص سرمایه گذاری در طرح های نفت و گاز و بهینه سازی که منجر به کاهش مصرف سوخت شود، بازپرداخت سرمایه گذاری از محل صرفه جویی سوخت و یا درآمد حاصل از اجرای طرح، پس از تصویب شورای اقتصاد توسط شرکتهای تابعه وزارت نفت تضمین میگردد. در سایر موارد مقرر در ماده (۱۲) قانون، سرمایه گذار میتواند طبق قرارداد یا مجوز صادره، رأساً به فروش محصول و یا صدور کالا و خدمات تولیدی به خارج کشور و یا بهره برداری و استفاده از آنها اقدام نماید.

ماده ۳- در مورد پرداخت بلاعوض بابت جبران سرمایه گذاری و یا یارانه صرفه جویی حاملهای انرژی و آب و کالاهای یارانه ای، حداکثر کمک متناسب با سطح فناوری بکار رفته تا سقف سرمایه گذاری صورت گرفته و یا دوره زمانی صرفه جویی که به تصویب شورای اقتصاد میرسد (هر کدام که کمتر باشد) به یکی از صورتهای زیر (به ترتیب اولویت) انجام میشود:

الف - در خصوص سوختههای صرفه جویی شده و آب، تحویل همان میزان از همان حامل انرژی یا آب (پس از کسر بهای داخلی آن) و اجازه فروش و صادرات.

ب - پرداخت بلاعوض به میزان مابه التفاوت قیمت داخلی و صادراتی سوخت صرفه جویی شده در همان سال برای فرآورده های نفتی و گاز (در صورت امکان صادرات پس از کسر هزینه و جریمه ها) و یا میانگین وزنی فروش داخلی و صادراتی برای برق و گاز و مابه التفاوت قیمت تمام شده و تکلیفی آب.

ج - در مورد طرحهای کاهش تلفات طرح های افزایش بازدهی و انرژی های نو و تجدیدپذیر در شبکه های برق مبنای محاسبه سوخت صرفه جویی شده میانگین وزنی مصرف واقعی قیمت سوخت مایع و گاز طبیعی خواهد بود.

د - در خصوص گاز طبیعی صرفه جویی شده در نیروگاه ها، وزارت نفت مکلف است با درخواست سرمایه گذار معادل ارزش سوخت صرفه جویی شده (با قیمت صادراتی)، را به صورت نفت خام به قیمت صادراتی روز در مبادی صادراتی تحویل و یا وجه آن را با رعایت ماده (۶) این آییننامه به سرمایه گذار پرداخت نماید و همزمان مراتب را جهت تسویه حساب به خزانه داری کل منعکس و در حساب های فیما بین منظور نماید.

ماده ۴- صلاحیت حرف های، توانایی تأمین سرمایه و صلاحیت انجام کار اشخاص متقاضی انجام کار با وزارتخانه ها و دستگاههای تابعه و وابسته آنها حسب مورد به تأیید وزیر یا مقام مجاز از سوی وی و در خصوص سایر دستگاه های مستقل به تأیید بالاترین مقام دستگاه اجرایی میرسد.

ماده ۵- به منظور جلوگیری از ایجاد انحصار و موقعیت ویژه، دستگاه های اجرایی موظفند قراردادهای موضوع این آیین نامه را با رعایت قانون برگزاری مناقصات منعقد نمایند. همچنین در مواردی که سرمایه گذاری و صرفه جویی حاصله، در تأسیسات متعلق به بخش خصوصی یا تعاونی صورت میگیرد، نباید قیمت قرارداد و یا مبلغ بازپرداخت سرمایه گذاری از قیمتهای مشابه قراردادهای منعقد در مناقصه، بالاتر باشد.

ماده ۶ - در مواردی که بازپرداخت سرمایه گذاری و یا پرداخت بهای کالا یا خدمت تولیدی و یا پرداخت بلاعوض صرفه جویی مورد قرارداد از محل درآمد عمومی دولت تأمین میگردد، بازپرداخت با پیش بینی و تصویب در بودجه سالانه و صرفاً پس از واریز درآمد اضافی یا صرفه جویی حاصله به خزانه و از محل ردیف های مصوب مربوط صورت می گیرد.

تبصره - در مواردی که بازپرداخت از طریق بخشی از نفت و گاز تولیدی و یا فرآورده های نفتی و گاز طبیعی صورت می گیرد، وزارت نفت از طریق شرکتهای تابعه، پس از پرداخت به سرمایه گذار (طبق جداول مصوب شورای اقتصاد) مراتب را جهت منظور نمودن پرداخت ها به حساب بدهکاری دولت و تسویه حساب به خزانه داری کل کشور اعلام می نماید.

ماده ۷- در کلیه قراردادهای موضوع این آیین نامه، توجیه فنی - اقتصادی و زیست محیطی، برتری فناوری نسبت به سطح موجود کشور، نحوه اندازه گیری و صحنه گذاری (V&M)، امکان پذیری بازپرداخت از محل درآمد حاصله، جدول دریافت و بازپرداخت سرمایه گذاری صورت گرفته به شرح بند (۲) ماده (۱۲) قانون، یا بهای محصولات مورد خرید حسب مورد، سقف تعهدات دولت (در مورد افزایش درآمد عمومی و یا کاهش هزینه عمومی) و پرداخت بلاعوض بابت جبران سرمایه گذاری و یا یارانه صرفه جویی های انجام شده، با پیشنهاد وزارتخانه ذیربط به تصویب شورای اقتصاد می رسد.

آیین نامه ساماندهی و واگذاری طرح های تملک دارایی های سرمایه ای

سال تصویب: ۱۳۹۴ هیئت وزیران - شماره روزنامه رسمی ۲۰۵۷۲ تاریخ ۱۳۹۴/۷/۲۸

ماده ۱- در این آیین نامه منظور از دستورالعمل، دستورالعمل شرایط واگذاری طرح های تملک دارایی های سرمایه ای جدید، نیمه تمام، تکمیل شده و آماده بهره برداری به بخش غیردولتی موضوع مصوبه شماره ۱۴۲۶۰۰ مورخ ۱۳۹۴/۷/۱۴ شورای اقتصاد است و سایر اصطلاحات این آیین نامه در همان تعاریف ذکر شده در دستورالعمل به کار می روند.

ماده ۲- دستگاه های اجرایی ذی ربط موظفند ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ آیین نامه، فهرست پروژه های قابل واگذاری را به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارائه نمایند و سازمان نیز ظرف ده روز فهرست پروژه های یادشده را در پایگاه اطلاع رسانی خود و حسب ضرورت سایر رسانه های ارتباط جمعی اعلام نماید.

تبصره - سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ها نسبت به انتشار فهرست پروژه هایی که منابع آنها از اعتبارات استانی تأمین می شوند، اقدام نمایند.

ماده ۳- متقاضیان خرید یا سرمایه گذاری در پروژه های اعلام شده، تقاضای خود را به دستگاه اجرایی ذی ربط برای مشارکت ارسال کنند.

ماده ۴- دستگاه اجرایی موظف است ظرف یک ماه پس از وصول تقاضای سرمایه گذار، نسبت به بررسی و احراز صلاحیت متقاضی و تهیه گزارش توجیهی فنی، مالی و اقتصادی اقدام و نتیجه را به متقاضی اعلام نماید. در مورد پروژه هایی که بیش از یک متقاضی دارند، دستگاه اجرایی حسب شرایط ماده (۴) دستورالعمل، نسبت به انتخاب سرمایه گذار اقدام نماید.

ماده ۵- استانداران مکلفند تمامی امکانات خود و دستگاه های اجرایی استان را برای جلب سرمایه گذاران به منظور واگذاری طرح های استانی و ملی استان بکار گیرند.

آیین نامه اجرایی بند (هـ) تبصره (۱۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور

سال تصویب: ۱۳۹۴ هیئت وزیران - شماره روزنامه رسمی ۲۰۵۲۷ تاریخ ۱۳۹۴/۶/۵

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - دستگاه اجرایی: دستگاه های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری

ب - سرمایه پذیر: دستگاه اجرایی امضاکننده قرارداد مشارکت

ج - سرمایه گذار: اشخاص حقوقی خصوصی طرف قرارداد مشارکت با دستگاه های اجرایی

د - شرکت پروژه: شرکت سهامی خاص با سرمایه حداقل یک پنجم مبلغ قرارداد یا شرکت تضامنی که سرمایه گذار برای عقد قرارداد و انجام پروژه تأسیس می کند.

هـ - سازمان: سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

و - قرارداد مشارکت: قراردادی که براساس یک الگوی مالی توافق شده بین شرکت پروژه و سرمایه پذیر، وظایف، تعهدات و مسئولیت های طرفین در آن مشخص شده است.

ماده ۲- انتخاب سرمایه گذار باید با برگزاری مناقصه یا مزایده و با رعایت قوانین و مقررات مربوط از جمله قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳ - حسب مورد انجام گیرد به نحوی که سرمایه پذیر حسب مورد احراز کند که می تواند کمترین قیمت مناسب را پردازد یا بیشترین قیمت مناسب را دریافت کند.

ماده ۳- ساخت و بهره برداری پروژه ها و طرح های موضوع این آیین نامه را باید شرکت های صاحب صلاحیت و با رعایت ضوابط و مقررات قانونی مربوط انجام دهند. تشخیص صلاحیت شرکت های مذکور براساس آیین نامه تشخیص صلاحیت و ارجاع کار به پیمانکاران موضوع ماده (۲۲) قانون برنامه و بودجه کشور - مصوب ۱۳۵۱ - انجام می شود.

تبصره - در زمینه ای که سازمان اقدام به تشخیص صلاحیت نمی نماید تشخیص صلاحیت به عهده دستگاه اجرایی می باشد.

ماده ۴- ارزیابی مالی مناقصه، برای تعیین سرمایه گذار برنده براساس کمترین ارزش حال کل پرداختی که سرمایه پذیر تا پایان مدت قرارداد به شرکت پروژه پرداخت می کند، صورت می گیرد. ارزیابی مالی مزایده برای تعیین سرمایه گذار برنده براساس بیشترین ارزش حال کل دریافتی ها که سرمایه گذار تا پایان مدت قرارداد به سرمایه پذیر پرداخت می کند، صورت می گیرد. ارزش حال کل پرداختی ها و دریافتی ها براساس نرخ تنزیل ثابت محاسبه می شود.

ماده ۵ - پیشنهاد مالی سرمایه گذارانی قابلیت ارزیابی را خواهد داشت که توان مالی وی توسط سرمایه پذیر احراز گردد. احراز توان مالی سرمایه گذاران با رعایت ماده (۱۹) آیین نامه اجرایی بند (ج) ماده (۱۲) قانون برگزاری مناقصات موضوع تصویب نامه شماره ۸۴۱۳۶/ت/۳۳۵۶۰ مورخ ۱۳۸۵/۷/۱۶ و اصلاح بعدی آن موضوع تصویب نامه شماره ۲۲۲۲۵/ت/۳۷۱۹۴-ه مورخ ۱۳۸۶/۲/۱۷ صورت می گیرد.

ماده ۶- سرمایه پذیر موظف است حسب مورد، میزان و نحوه پرداخت های خود و کمک مالی به پروژه ها و طرح ها و زمان بندی آنها و امکان لحاظ کردن هزینه بیمه تعهدات خود را در اسناد مناقصه و مزایده به همه شرکت کنندگان اعلام نماید.

ماده ۷- تأمین مالی و احداث پروژه و در صورت نیاز بهره برداری از آن برعهده شرکت پروژه است. سهامداری و مدیریت سرمایه پذیر و کلیه دستگاه های اجرایی دولتی در شرکت پروژه ممنوع است.

ماده ۸- سرمایه پذیر موظف است برای رفع مشکلات پروژه، از قبیل اخذ مجوز و تسهیلات لازم و تأمین زمین محل احداث پروژه ها و طرح ها با شرکت پروژه همکاری کند.

ماده ۹- برای حصول اطمینان از انجام تعهدات و ارائه خدمات با کم و کیف مناسب از طرف سرمایه گذار و ایفای تعهدات از طرف سرمایه پذیر، لازم است دو طرف مشارکت با رعایت قوانین و مقررات مربوط، تضامین لازم را در اختیار یکدیگر قرار دهند.

ماده ۱۰- سرمایه پذیر می تواند با رعایت قوانین و مقررات مربوط گواهی تعهد دستگاه اجرایی مبنی بر پرداخت مبالغ مشخص در سررسیدهای معین شده در قراردادهای موضوع این آیین نامه را برای ارائه به مؤسسات مالی اعتباری و بانک ها به عنوان وثیقه یا مکمل وثیقه برای دریافت تسهیلات توسط سرمایه گذار صادر کند.

ماده ۱۱- سرمایه پذیر مجاز است در قرارداد مشارکت با درخواست سرمایه گذار با انتقال سهام وی از شرکت پروژه به شخص ثالث موافقت کند.

تبصره - صلاحیت اشخاص حقوقی غیردولتی ثالث باید توسط سرمایه پذیر تأیید شده باشد.

ماده ۱۲- سرمایه پذیر مکلف است با پیش بینی های لازم در قرارداد، نظارت و کنترل لازم را از لحاظ کمیت و کیفیت خدمات در طول دوره مشارکت به عمل آورد.

ماده ۱۳- کلیه دستگاه های اجرایی موظفند در طرح هایی که به نحوی برای دولت ایجاد تعهد مالی می نماید، قبل از انعقاد قرارداد مشارکت با بخش خصوصی به منظور هماهنگی و پیش بینی بودجه در سال های آینده و یا استفاده از کمک های پیش بینی شده در ردیف (۳۴- ۵۵۰۰۰۰) قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کشور، تأیید سازمان را اخذ نمایند. سازمان موظف است ظرف یک ماه به استعلام دستگاه اجرایی پاسخ دهد.

ماده ۱۴- کلیه دستگاه های اجرایی موظفند برای اجرای طرح های کاهش مصرف آب و انرژی خود با شرکت های خصوصی خدمات انرژی با رعایت دستورالعمل تبصره (۲) ماده (۱۳۴) قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران موضوع تصویب نامه شماره ۴۵۶۴۵/ت/۴۷۶۳۳-هـ مورخ ۱۳۹۱/۳/۸ و اصلاح بعدی آن موضوع تصویب نامه شماره ۱۴۴۳۳۵/ت/۴۷۶۳۳-هـ مورخ ۱۳۹۱/۷/۲۲ قرارداد منعقد نموده و تعهدات بازپرداخت مربوط را به میزان انرژی و آب صرفه جویی شده، از محل بودجه های مصوب در سال های آتی پرداخت کنند.

ماده ۱۵- شرکت های آب و فاضلاب شهری مکلفند در مواردی که متقاضی بخش خصوصی وجود دارد، به منظور تکمیل و توسعه طرح های جمع آوری، انتقال و تصفیه فاضلاب، نسبت به عقد قرارداد فروش و یا پیش فروش پساب خروجی تأسیسات موجود و یا طرح های توسعه آبی در قالب انواع قراردادهای مشارکتی با بخش خصوصی اقدام کنند.

ماده ۱۶- سرمایه گذاران خارجی همانند سرمایه گذاران داخلی از تمامی مزایای این آیین نامه برخوردارند. استفاده از مزایا و حمایت های قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی - مصوب ۱۳۸۱- برای سرمایه گذاران خارجی متقاضی سرمایه گذاری در طرح های مشارکتی، با رعایت قانون یادشده مجاز است.

آیین نامه اجرایی ماده (۱۷) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی

سال تصویب: ۱۳۹۴ هیئت وزیران

- ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:
- الف - قانون: قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی - مصوب ۱۳۸۹-
- ب- سازمان: سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
- ت- شرکت: شرکت های ذی صلاح خدمات انرژی موضوع بند (س) ماده (۲) قانون
- ث- کارفرما: مصرف کننده انرژی متقاضی استفاده از خدمات شرکت
- ج- قرارداد خدمات انرژی: قراردادی که بین کارفرما و شرکت منعقد می شود و براساس آن، شرکت انجام صرفه جویی در مصرف انرژی با حفظ و عدم کاهش بهره مندی قبلی را در قبال کارفرما به عهده می گیرد.
- چ- شرکت مشاور بهینه سازی انرژی: شرکت مشاور تأیید صلاحیت شده توسط سازمان که در چارچوب قراردادهای منعقد شده با کارفرما وظیفه نظارت بر اجرای قرارداد خدمات انرژی، ارزیابی و اظهارنظر درخصوص میزان صرفه جویی انرژی را بر عهده دارد.
- ح- سامانه اصلاح الگوی مصرف حامل های انرژی: مجموعه ای از سخت افزارها و نرم افزارها (شامل راهکارهای مدیریتی) منتج از ممیزی انرژی که با اجرای آنها می توان به اهداف اصلاح الگوی مصرف مدنظر شرکت رسید.
- خ- سامانه مصرف کننده انرژی: سامانه موضوع بند (ر) ماده (۲) قانون.
- د- صرفه جویی هدف: حداقل میزان صرفه جویی انرژی مورد نظر کارفرما که توسط مشاور بهینه سازی تعیین و در اسناد مناقصه اعلام می شود.

ذ- کار گروه: کار گروه موضوع ماده (۷) این آیین نامه.

ماده ۲- مسئولیت کل فرآیند صرفه جویی از جمله انجام مطالعات امکان سنجی، ممیزی انرژی، طراحی، اجرا، تأمین مالی، نصب، بهره برداری، نگهداری، اندازه گیری و گزارش میزان صرفه جویی براساس توافقات انجام شده در قرارداد تا پایان مدت قرارداد به عهده شرکت می باشد.

ماده ۳- وزارتخانه های نفت و نیرو مکلفند ظرف سه ماه ضمن کسب نظرات بخش خصوصی مرتبط، قرارداد همسان خدمات انرژی مورد تأیید وزرای نفت و نیرو را با رویکرد توسعه حداکثری فعالیت های شرکت ها و اخذ حداقل وثایق و ضمانت های لازم تهیه و به دستگاه های اجرایی ابلاغ نمایند.

ماده ۴- در قراردادهای خدمات انرژی، شرکت موظف به تأمین بیمه مسئولیت حرفه ای مناسب برای جبران زیان احتمالی ناشی از آسیب دیدن تأسیسات و امکانات کارفرما در اثر اجرای قرارداد می باشد.

تبصره- وزارتخانه های نفت و نیرو می توانند تا پنجاه درصد (۵۰٪) از هزینه بیمه قراردادهای خدمات انرژی شرکت ها، موضوع این ماده را به صورت کمک بلاعوض و پس از تأیید و تعیین درصد و مدت زمان حمایت بیمه ای توسط کارگروه از محل اعتبارات ماده (۷۳) قانون با رعایت قوانین و مقررات مربوط پرداخت نمایند.

ماده ۵- وزارتخانه های نفت و نیرو می توانند تمام یا قسمتی از هزینه های تسهیلات بانکی سرمایه گذاری طرح های موضوع قرارداد خدمات انرژی را پس از تأیید کارگروه به صورت یارانه سود تسهیلات از محل اعتبارات ماده (۷۳) قانون با رعایت قوانین و مقررات مربوط پرداخت نمایند.

تبصره ۱- میزان و چگونگی اعطای یارانه سود تسهیلات در هر پروژه توسط کارگروه تعیین می شود.

تبصره ۲- اعطای یارانه سود تسهیلات یادشده مشروط به کاهش مبلغ قرارداد به میزان کمک مزبور و همچنین به شرط عدم استفاده از سایر مشوق های مالی خواهد بود.

ماده ۶- در جهت توجیه اقتصادی قراردادهای خدمات انرژی مصرف کننده هایی که از تعرفه های مخفف برخوردارند، مبنای محاسبات توجیهی، میانگین تعرفه برق و گاز بخش عمومی خواهد بود. شرکت های تابعه وزارتخانه های نفت و نیرو در مورد پروژه هایی که به تصویب رسانده اند مکلفند پس از تأیید کارگروه، مابه التفاوت تعرفه های مذکور را به عنوان کمک بلاعوض از محل اعتبارات ماده (۷۳) قانون، تأمین و پرداخت نمایند.

ماده ۷- جهت بررسی و تأیید کمک های بلاعوض و یارانه سود تسهیلات قراردادهای خدمات انرژی موضوع این آیین نامه، کارگروهی متشکل از معاونین وزارتخانه های نفت، نیرو، راه و شهرسازی، امور اقتصادی و دارایی، سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان و معاونین سایر دستگاه های اجرایی مرتبط (حسب موضوع) تشکیل و نسبت به آن با رأی اکثریت اعضای حاضر در جلسه اتخاذ تصمیم می نماید. ریاست کارگروه حسب مورد به عهده وزارت نفت یا نیرو می باشد.

ماده ۸- به منظور حصول اطمینان از انجام تعهدات شرکت در استفاده از تسهیلات این آیین نامه، وزارتخانه های نفت و نیرو مجازند از خدمات شرکت مشاور بهینه سازی انرژی از محل اعتبارات ماده (۷۳) قانون استفاده نمایند.

تبصره - شرکت مشاور بهینه سازی انرژی، در پروژه ای که نظارت آن را بر عهده دارد اجازه فعالیت به عنوان شرکت خدمات انرژی را نخواهد داشت.

ماده ۹- دستگاه های اجرایی موظفند پس از اجرای کامل مفاد قرارداد شرکت، بازپرداخت مبلغ قرارداد را فقط از محل صرفه جویی انرژی تأیید شده توسط شرکت مشاور بهینه سازی انرژی، در قالب موافقتنامه مبادله با سازمان تأمین و پرداخت نمایند. در دستگاه های اجرایی که مبلغ قرارداد را از محل منابع داخلی خود تأمین می نمایند، تأیید قرارداد توسط سازمان به منزله مبادله موافقتنامه تلقی می شود.

ماده ۱۰- وزارت امور خارجه، سازمان حفاظت محیط زیست و سایر دستگاه های اجرایی مرتبط در چارچوب وظایف محوله اداری خود موظفند به منظور اجرای قانون و این آیین نامه، اقدامات لازم برای جذب هر چه بیشتر کمک های خارجی را به عمل آورند.

ماده ۱۱- وزارتخانه های نفت و نیرو موظفند در مقاطع شش ماهه گزارش عملکرد موضوع این تصویب نامه را جهت طرح در هیئت وزیران به دفتر هیئت دولت ارسال نمایند. سازمان ضمن نظارت و ارزشیابی اقدامات انجام شده، گزارش سالانه را به هیئت وزیران ارائه می کند.

آیین نامه اجرایی قانون احداث پروژه های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانکها و سایر

منابع پولی و مالی کشور (به همراه اصلاحیه)

سال تصویب: ۱۳۹۴ هیئت وزیران

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - قانون: قانون احداث پروژه های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانک ها و سایر منابع مالی و پولی کشور - مصوب ۱۳۶۶- و اصلاحات بعدی.

ب - وزارت: وزارت راه و شهرسازی

پ - طرح عمرانی: مجموعه عملیات و خدمات مشخصی که براساس مطالعات توجیهی فنی - اقتصادی طی مدت معین و با اعتبار معینی برای تحقق بخشیدن به هدف های برنامه های عمرانی کشور برای تمام شقوق حمل و نقل در حوزه های زیرساخت، ناوگان، نگهداری و بهره برداری به صورت سرمایه گذاری ثابت متضمن هزینه های غیرثابت وابسته در دوره مطالعه و اجرا انجام می شود. هر طرح عمرانی می تواند مشتمل بر چندین پروژه عمرانی باشد.

ت - شرکت طرف قرارداد: شرکتی که برای تأمین مالی و اجرای طرح یا پروژه عمرانی برابر این آیین نامه (به صورت مشارکت یا واگذاری) تأسیس می شود.

ث - منابع مالی: وجوهی که به صورت آورده نقدی سهامداران شرکت، تسهیلات دریافتی یا تعهد شده از بانک ها یا مؤسسات سرمایه گذاری، وجوه ناشی از فروش سهام پروژه یا فروش صکوک و سایر ابزارهای مالی تأمین می شود.

ج - منافع بهره برداری: برداشت عواید ربالی از مجموعه امکانات و خدماتی است که به واسطه اجرای کامل طرح یا پروژه عمرانی حاصل می شود.

چ - دوران مشارکت یا واگذاری: حاصل جمع مدت زمان دوره ساخت طرح یا پروژه عمرانی و دوره بهره برداری.

ح - دوره ساخت: مدت زمان برنامه ریزی، طراحی، استملاک اراضی، اجرا، تحویل موقت، رفع نقص و شروع بهره برداری آزمایشی است.

خ - دوره بهره برداری: مدت زمان مشارکت یا واگذاری منافع بهره برداری از شروع بهره برداری تا استهلاك کامل هزینه های طرح یا تسویه با طرف مشارکت.

د - تفاهم نامه: سندی که بین وزارت و سرمایه گذاران شرکت قبل از تأسیس شرکت و انعقاد قرارداد، تنظیم می شود.

ذ - قرارداد: قراردادی که بین وزارت و شرکت طرف قرارداد (مشارکت یا واگذاری) به منظور تأمین مالی و اجرای طرح یا پروژه عمرانی منعقد می گردد.

ر - بسته مشارکت: مجموعه ای حاوی پروژه های بخش حمل و نقل، تأسیسات جانبی و سایر طرح های سودآوری که در اراضی جانبی پروژه مورد نظر در داخل و خارج از حریم شهرها تعریف شده و جزو توافق سرمایه گذاری توسط طرفین قرارداد قرار می گیرد. همچنین این بسته می تواند شامل بخشی از زمین های در اختیار وزارت راه و شهرسازی و شرکت های تابع در حریم شهرها باشد که با رعایت قوانین و مقررات مربوط از جمله تبصره (۱) ماده (۶۹) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت براساس طرح های شهرسازی مصوب دارای کاربری تعیین شده بوده و توسط کارشناسان رسمی دادگستری قیمت گذاری شده باشند.

ماده ۲- وزارت در اعمال اختیارات حاصل از قانون در واگذاری طرح یا پروژه به شرح زیر عمل می کند:

الف - روش اول: تأمین مالی، اجرا، بهره برداری و انتقال

ب - روش دوم: تأمین مالی، اجرا، اجاره و انتقال

تبصره - در قرارداد به روش (ب)، طرح عمرانی یا پروژه پس از احداث به صورت اجاره به شرط تملیک در اختیار وزارت قرار می گیرد.

ماده ۳- در قرارداد، وظایف و اختیارات مجری طرح و بهره بردار حسب مورد تا انجام کامل آنها در عهده و مسئولیت طرف قرارداد است.

ماده ۴- وظایف و اختیارات مجری پروژه مذکور در مواد (۲) و (۳) (عیناً مطابق وظایف و اختیاراتی که در پروژه های عمرانی از محل اعتبارات منابع بودجه عمرانی اجرا می گردند، توسط دستگاه اجرایی تصدی و اعمال می گردد.

ماده ۵- در مورد هر یک از طرح ها و پروژه های منظور شده در برنامه مشارکت یا واگذاری فارغ از این که مطالعات توسط وزارت یا طرف قرارداد انجام شود، عناوین مطالعاتی زیر باید انجام شده و اسناد و مدارک فنی به تصویب وزارت یا نماینده وی برسد:

الف - مطالعات مرحله پیدایش

ب - مطالعات امکان سنجی

پ - مطالعات خطرپذیری

ت - مطالعات زیست محیطی

ث - مطالعات توجیه اقتصادی

ج - مطالعات فنی مرحله اول

چ - مطالعات فنی مرحله دوم

ح - برنامه زمانی سطح صفر

خ - برنامه تملک اراضی

د - برنامه تأمین ماشین آلات و تجهیزات و مصالح خاص

ذ - برنامه مالی شامل تراز درآمد و هزینه، استهلاك سرمایه و سود سرمایه گذاری، جریان نقدینگی ساخت و بهره برداری

ر - ساختار اجرایی

ز - نظام بهره برداری و تعیین سطح سرویس و نگهداری

ژ - ساختار بهره برداری

تبصره - شرح خدمات و چارچوب ارائه مطالعات مذکور در این ماده براساس دستورالعمل مصوب وزیر راه و شهرسازی ابلاغ می شود.

ماده ۶- برآورد درآمد مورد انتظار از مشارکت باید حداقل حاوی اطلاعات مربوط به برآورد ریالی کمیته های مربوط به موارد زیر در مدت مشارکت یا واگذاری منافع

بهره برداری براساس نرخ رشد متناسب با هر عنوان و مبتنی بر نتایج مطالعات توجیه اقتصادی طرح یا پروژه باشد:

الف - درآمد ناشی از فروش خدمات

ب - درآمد ناشی از عوارض دریافتی در محل

پ - درآمد ناشی از استفاده از اراضی واقع در حریم طرح یا پروژه

ت - درآمد ناشی از تأسیسات جانبی در خارج از حریم طرح یا پروژه

ث - درآمد ناشی از اجاره بلندمدت طرح یا پروژه به وزارت

ج - درآمد ناشی از تبلیغات از جمله نصب تابلوهای تبلیغاتی

چ - درآمد ناشی از سرمایه گذاری در اراضی مجاور طرح یا پروژه که در بسته مشارکت یا واگذاری با رعایت مقررات مربوط پیش بینی شده باشد.

ماده ۷- عوامل درآمدزا، قیمت پایه و نرخ رشد هر یک از عوامل باید در سند مطالعات توجیه اقتصادی و برنامه مالی ارائه شده و با رعایت قوانین مربوط، توسط وزارت به

تصویب برسد.

ماده ۸- قرارداد شامل موافقتنامه و ضوابط مربوط که حداقل شامل موارد زیر می باشد به عنوان مجموعه ای واحد باید تهیه شود که پس از امضای صاحبان امضای مجاز از

طرفین مشارکت معتبر و ملاک عمل خواهد بود:

الف - موافقتنامه براساس قالب (فرمت) مصوب

ب - شرایط عمومی

پ - شرایط خصوصی

ت - خلاصه مطالعات فنی و مهندسی انجام شده تا زمان عقد قرارداد مشارکت یا واگذاری

ث - نقشه جانمایی اجرایی طرح یا پروژه

ج - گواهی تأیید مطالعات ارزیابی زیست محیطی در خصوص پروژه هایی که برابر مقررات مربوط مشمول ارزیابی مذکور می باشند از سوی سازمان حفاظت محیط زیست

چ - سند نهایی مطالعات خطرپذیری

ح - فهرست بیمه نامه های مورد نیاز با تعیین ذینفع و معرفی مسئول اخذ آنها

خ - تراز مالی در آمد و هزینه

د - بر آورد هزینه به شرح مندرج در ماده (۵)

ذ - بر آورد در آمد به شرح مندرج در مواد (۶) و (۷)

ر - سازمان اجرایی طراحی و ساخت

ز - سازمان اجرایی بهره برداری

ژ - فهرست بخشنامه های لازم الاجرا در بخش طراحی، ساخت، بهره برداری، اجاره و انتقال

س - سایر مجوزها و تأییدیه های لازم به تشخیص وزارت

ماده ۹- متقاضی یا متقاضیان مشارکت یا واگذاری به دو صورت پیشنهاد خود را ارائه می کنند:

الف - در صورت وجود اسناد و مدارک موضوع ماده (۸) با مطالعه آنها کاربرگ (فرم) پیشنهاد تکمیل و ارائه می شود.

ب - اسناد و مدارک موضوع ماده (۷) توسط متقاضی یا متقاضیان تهیه و پس از تأیید وزارت، پیشنهاد با تکمیل کاربرگ (فرم) ارائه می شود.

تبصره - در حالت (ب) و در صورت مبادله قرارداد مشارکت یا واگذاری، هزینه های انجام شده توسط طرف مشارکت برای تهیه اسناد و مدارک مذکور به عنوان هزینه

های قابل قبول ثبت می گردد.

ماده ۱۰- وزارت پس از بررسی و حصول اطمینان از توانایی بالقوه متقاضی یا متقاضیان مشارکت یا واگذاری در طرح یا پروژه عمرانی مورد تقاضا کتباً تمایل اصولی خود را

جهت انعقاد قرارداد مشارکت یا واگذاری با آنان اعلام خواهد نمود.

ماده ۱۱- متقاضی یا متقاضیان مشارکت یا واگذاری برای انعقاد قرارداد مشارکت یا واگذاری و در تحصیل مجوز واگذاری منافع بهره بردار از طرح یا پروژه عمرانی مورد

تقاضا، باید پس از دریافت تمایل اصولی از وزارت ظرف دو ماه نسبت به تأسیس شرکت اقدام نمایند.

ماده ۱۲- شرکت هایی که در اجرای ماده (۱۱) تشکیل خواهند شد از نوع سهامی است.

ماده ۱۳- موضوع شرکت های طرف قرارداد حسب مورد محدود به موارد زیر است:

الف - تأمین مالی، اجرا، بهره برداری و انتقال.

ب - تأمین مالی، اجرا، اجاره و انتقال یک طرح یا یک پروژه.

ماده ۱۴- مدت شرکت های طرف قرارداد محدود بوده و تابعی است از دوره ساخت و دوره بهره برداری تا استهلاك کامل هزینه های طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت

یا واگذاری.

ماده ۱۵- آورده شرکت های طرف قرارداد باید حداقل معادل سی درصد کل بر آورد مندرج در مطالعات فنی مصوب طرح یا پروژه عمرانی باشد.

ماده ۱۶- شرکت طرف قرارداد می تواند ضمن تأمین مالی، طرح یا پروژه مورد قرارداد را با رعایت قوانین و مقررات مربوط رأساً اجرا نموده یا به شرکت های سازنده ذی

صلاح واگذار کند.

ماده ۱۷- شرکت های عهده دار خدمات برنامه ریزی، طراحی، نظارت، ساخت، مدیریت کیفیت و مانند آنها که طبق مفاد ماده (۱۶) توسط طرف مشارکت به کار گرفته می

شوند باید دارای گواهی صلاحیت معتبر از مراجع ذی ربط مورد قبول وزارت باشند.

ماده ۱۸- هر گونه نقل و انتقال در سهام شرکت های طرف قرارداد باید با اخذ موافقت و تأییدیه کتبی از وزارت صورت گیرد.

ماده ۱۹- حسابرسی شرکت های طرف قرارداد در دوران مشارکت یا واگذاری برعهده حسابرس منتخب و مورد تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی خواهد بود.

ماده ۲۰- پس از ارائه گواهی ثبت شرکت (طرف قرارداد) و اخذ مصوبه هیأت وزیران، وزارت می تواند قرارداد منعقد نماید.

ماده ۲۱- در کلیه پیمان های کارهای ساختمانی و تأسیساتی طرح ها و پروژه های عمرانی موضوع قانون، مقررات پیمان و شرایط عمومی پیمان مصوب هیأت عامل برنامه در برنامه عمرانی دوم کشور و اصلاحات و تغییراتی که پس از آن به تصویب رسیده است و بخش نامه ها و دستورالعمل های صادره در دوره برنامه عمرانی پنجم به موجب ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه کشور و اصلاحات و تغییرات بعدی آن و مصوبات وزیر راه و شهرسازی مورد استفاده قرار می گیرد.

ماده ۲۲- استفاده و عمل مذکور در فوق اعم است از قرارداد بین وزارت و شرکت طرف قرارداد و یا قراردادهایی که در اجرای قرارداد مشارکت یا واگذاری جهت احداث، نگهداری و بهسازی طرح یا پروژه مورد مشارکت یا واگذاری توسط طرف مشارکت با سازنده منعقد می گردد.

ماده ۲۳- در انعقاد قرارداد کلیه اختیارات:

الف - مذکور در ماده (۶) پیمان تحت عنوان نظارت در اجرا

ب - مذکور در ماده (۴) (و ماده (۵) شرایط عمومی پیمان تحت عناوین دستگاه نظارت و نظار مقیم.

ج - مذکور در سایر مواد پیمان و شرایط عمومی پیمان و ملحقات بعدی آن به شرح مندرج در ماده (۲۲) این آیین نامه مربوط به نظارت فنی، دستگاه نظارت و نظار مقیم به جانشینی و نمایندگی قانونی طرف مشارکت منحصرأ توسط و از طریق وزارت باید سازماندهی و اعمال گردد.

ماده ۲۴- در اعمال قانون اختیارات مربوط به انتخاب مهندس مشاور و کنترل پرسنل نظارت، تصویب نقشه ها و تغییرات در مشخصات فنی در چارچوب قوانین و مقررات مربوط منحصرأ در عهده و مسئولیت وزارت است.

تبصره - هزینه مربوط به انتخاب مهندس مشاور و کنترل کارکنان نظارت، تصویب نقشه و تعمیرات در مشخصات فنی از محل اعتبارات عمرانی مربوط به وزارت تأمین خواهد شد.

ماده ۲۵- در اعمال قانون کلیه تعهدات و اختیارات کارفرما موضوع بند الف (و تبصره آن مندرج در ماده (۲۸) شرایط عمومی پیمان برعهده و مسئولیت وزارت است.

ماده ۲۶- در مورد طرح ها یا پروژه های عمرانی که در برنامه های عمرانی مصوب قرار دارند وزارت موظف است قبل از انعقاد قرارداد و در تحقق مالکیت، ترتیبات ذکر شده در بند الف (و تبصره آن مندرج در ماده (۲۸) شرایط عمومی پیمان از محل اعتبارات بودجه عمرانی را کاملاً فراهم و تدارک نموده باشد به نحوی که در دوره احداث برای شرکت طرف قرارداد مطلقاً جهات مذکور موجبات تأخیر و رکود عملیات اجرایی در دوره احداث حاصل نگردد.

ماده ۲۷- در مورد طرح ها و پروژه های عمرانی موضوع بند ب) ماده (۱۳) ترتیبات ذکر شده در بند الف (و تبصره آن، مندرج در ماده (۲۸) شرایط عمومی پیمان به هزینه شرکت طرف قرارداد و از طریق وزارت انجام خواهد شد. این هزینه جزو هزینه های طرح یا پروژه مورد مشارکت یا واگذاری منظور می گردد.

ماده ۲۸- تحویل موقت و تحویل قطعی طرح ها یا پروژه های موضوع قانون به کمیسیونی مرکب از نماینده واحد امضاکننده قرارداد مشارکت از سوی وزارت، نماینده شرکت طرف قرارداد، نماینده دستگاه نظارت، نماینده پیمانکار (اگر از نظر حقوقی مستقل از شرکت طرف قرارداد باشند) (و نماینده دستگاه بهره بردار (حسب مورد سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای یا شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران یا سازمان بنادر و دریانوردی یا شرکت فرودگاه های کشور یا معاونت راه روستایی) محول می گردد. این کمیسیون جانشین کمیسیون موضوع ماده (۳۹) شرایط عمومی پیمان است.

ماده ۲۹- در دوره بهره برداری امور مربوط به انجام و تدارک خدماتی که لازم است انجام پذیرد تا کلیه مستحقات طبق نقشه ها و مشخصات طرح یا پروژه عمرانی که در صورت مجلس تحویل موقت و اسناد اجرایی (از آنها نامبرده می شود در حالت اولیه حفظ گردد، تحت عنوان نگهداری طرح یا پروژه عمرانی طبقه بندی شده و انجام آن در عهده و مسئولیت شرکت طرف قرارداد قرار دارد و هزینه انجام این امور جزو هزینه های طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری منظور می گردد.

ماده ۳۰- در دوره بهره برداری امور مربوط به تجدید ساختمان هر یک از عملیات دوره ساخت که در برنامه احداث طرح یا پروژه عمرانی پیش بینی شده است تحت عنوان بهسازی طبقه بندی شده و انجام آن در عهده و مسئولیت شرکت طرف قرارداد، قرار دارد و هزینه انجام این امور جزو هزینه های طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری منظور می گردد.

تبصره - با توجه به احتمال تفاوت هزینه واقعی بهسازی با مبالغ پیش بینی شده در تراز مالی اولیه (پیوست قرارداد) لازم است تراز مالی با مبالغ واقعی هزینه بهسازی مجدداً تراز شده و گزارش تغییرات به امضای طرفین قرارداد برسد.

ماده ۳۱- در دوره بهره برداری امور مربوط به سازماندهی اداری - تشکیلاتی جهت برداشت منافع بهره برداری از طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری در عهده و مسئولیت شرکت طرف قرارداد، قرار دارد و هزینه انجام این امور جزو هزینه های طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری منظور می گردد.

ماده ۳۲- پس از تصویب گزارش رفع نقص و انجام کامل تشریفات تحویل موقت و صدور مجوز بهره برداری آزمایشی، شرکت طرف قرارداد می تواند برداشت منافع بهره برداری از طرح یا پروژه موضوع مشارکت یا واگذاری را آغاز کند.

تبصره - صدور مجوز بهره برداری آزمایشی برعهده کمیسیون موضوع ماده (۲۸) است.

ماده ۳۳- در مورد اجاره مستحقات جانبی طرح یا پروژه عمرانی به ثالث، نرخ اجاره نباید از نرخ اجاره ای که توسط وزارت تعیین می گردد کمتر باشد. در اجرای این حکم، وزارت موظف است یک ماه قبل از شروع هر مقطع سه ساله در دوره بهره برداری از طریق استعلام، نرخ اجاره مستحقات مشابه را ملاحظه و با اعمال ضریب کاهش بیست درصد، جدول حداقل نرخ اجاره مستحقات طرح یا پروژه عمرانی را تهیه و به شرکت طرف قرارداد ابلاغ نماید.

ماده ۳۴- نرخ خدمات بهره برداری حاصل از اجرای طرح یا پروژه عمرانی که براساس مواد (۶ و ۷) (تعیین و مبنای برآورد درآمد مورد انتظار از مشارکت در مطالعه درآمد - هزینه طرح یا پروژه عمرانی واقع گردیده و همچنین مدت واگذاری منافع و هر گونه تغییر در آن توسط وزارت مشخص خواهد شد.

تبصره - عوارض تردد انواع وسیله نقلیه از آزادراه ها و سایر عوارض قابل دریافت از طرح ها و پروژه های موضوع مشارکت یا واگذاری موضوع قانون و این آیین نامه براساس مفاد مواد (۷ و ۸) (با تصویب وزیر راه و شهرسازی و ابلاغ وزارت با رعایت قوانین و مقررات مربوط قابل اجرا و وصول خواهد بود.

ماده ۳۵- شرکت طرف قرارداد در برداشت عواید ریالی حاصل از خدمات اجرای طرح یا پروژه عمرانی ملزم است نرخ هایی را که به شرح ماده (۳۴) تعیین خواهد شد دقیقاً به مورد اجرا گذارد.

ماده ۳۶- پس از انعقاد قرارداد و تا شش ماه قبل از آغاز دوره بهره برداری، شرکت طرف قرارداد موظف است روش ترتیب وصول عواید ریالی از خدمات حاصل از اجرای طرح یا پروژه عمرانی را تهیه و به وزارت پیشنهاد نماید.

ماده ۳۷- بررسی، تعدیل، تدوین نهایی و تصویب روش ترتیب وصول در صلاحیت کمیسینی است که با عضویت نمایندگان وزارتخانه های راه و شهرسازی، امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور حسب مورد، به دعوت وزارت تشکیل خواهد شد .

ماده ۳۸- کمیسیون مذکور در ماده (۳۷) پس از تشکیل موظف است ظرف سه ماه روش اجرایی ترتیب وصول عواید ریالی از خدمات حاصل از اجرای طرح یا پروژه عمرانی موضوع رسیدگی را تعیین و تصویب نماید.

ماده ۳۹- روش اجرایی ترتیب وصول مصوب کمیسیون ماده (۳۷) برای طرفین قرارداد لازم الاجرا بوده و باید عیناً در برداشت عواید ریالی از خدمات حاصل از اجرای طرح یا پروژه عمرانی مورد عمل و اقدام و نظارت قرار گیرد.

ماده ۴۰- انجام هر گونه تغییر و اصلاح روش اجرایی وصول عواید ریالی منحصراً در صلاحیت کمیسیون موضوع ماده (۳۷) است.

ماده ۴۱- در بهره برداری از طرح یا پروژه عمرانی، شرکت طرف قرارداد موظف است استانداردها، دستورالعمل ها و مقررات بهره برداری از طرح یا پروژه را که از طرف وزارت انتشار یافته و یا به طور مستقیم به شرکت طرف قرارداد ابلاغ می گردد دقیقاً به مورد اجرا گذارد.

تبصره ۱- شرکت طرف قرارداد باید موازین فنی و مفاد دستورالعمل ها و مقررات صادره از سوی وزارت را رعایت کند به نحوی که سطح خدمات (سرویس) (راه براساس پیوست قرارداد حفظ گردد.

تبصره ۲- در صورت واگذاری طرح یا پروژه براساس بند الف (و) ب) ماده (۲)، جبران خسارت وارده احتمالی به اشخاص حقیقی یا حقوقی که به دلیل عدم رعایت مفاد تبصره (۱) این ماده حادث شده باشد برعهده شرکت طرف قرارداد است.

ماده ۴۲- در سوانح حین بهره برداری شرکت طرف قرارداد موظف است خدمات مربوط به کمک های اولیه و انتقال مجروحین و مصدومین را تا اولین درمانگاه متناسب با احتیاجات طرح یا پروژه عمرانی تدارک نموده و این خدمات را در سوانح حین بهره برداری به صورت رایگان به استفاده کنندگان از خدمات طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری (مشتریان) عرضه نماید.

ماده ۴۳- در تسهیل اعمال نظارت در دوران بهره برداری، وزارت موظف است حداقل برنامه نظارت جاری و برنامه ای از نحوه بهره برداری را حسب مورد برای هر طرح یا پروژه عمرانی تهیه و یک ماه قبل از شروع بهره برداری به شرکت طرف قرارداد ابلاغ نماید.

ماده ۴۴- شرکت طرف قرارداد موظف است تسهیلات لازم جهت حسن انجام برنامه های نظارت جاری و برنامه ای وزارت از نحوه بهره بردار را تدارک نماید.

ماده ۴۵- شرکت طرف قرارداد موظف است پنج درصد از منافع بهره برداری حاصل از اجرای طرح یا پروژه عمرانی (درآمد ناخالص) را در پایان هر سال به عنوان تضمین حسن انجام تعهدات بهره برداری برای سال بعد به حساب خاصی که به همین منظور وزارت در نزد خزانه مفتوح خواهد کرد، تودیع نماید.

ماده ۴۶- شرکت طرف قرارداد موظف است تضمین حسن انجام تعهدات بهره برداری برای سال اول بهره برداری را با ضریب پنج درصد براساس درآمد اولین سال مندرج در مطالعه درآمد هزینه یا طرح یا پروژه عمرانی محاسبه و همزمان با امضای صورت مجلس تحویل موقت به حساب مذکور در ماده (۴۵) واریز نماید. رسید بانکی ضمیمه صورت مجلس تحویل موقت می شود.

ماده ۴۷- در صورتی که شرکت طرف قرارداد نسبت به انجام تعهداتی که مطابق قرارداد برای دوران بهره برداری برعهده گرفته است تعلل نماید و یا به نحوی عمل نماید که باعث ورود و یا احتمال ورود صدمات به طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری گردیده و یا امر بهره برداری را مختل و با مشکلات ایمنی مواجه نماید، وزارت پس از یک نوبت اخطار و یا انقضای پانزده روز از آن، این امور را رأساً و یا به هر ترتیبی که مقتضی بداند انجام و هزینه آن را به اضافه پانزده درصد خسارت از محل تضمین حسن انجام تعهدات بهره برداری موضوع ماده (۴۵) برداشت کرده و موظف است صورتحساب هزینه های انجام شده را ظرف یک ماه پس از انجام هزینه به طرف قرارداد ابلاغ نماید.

ماده ۴۸- چنانچه دوره احداث، بر اثر تعلل طرف قرارداد بیش از مدت تعیین شده در قرارداد به طول انجامد، در دوره تأخیر نه تنها هیچ گونه سودی برای آورده طرف قرارداد منظور نخواهد شد، بلکه نسبت به محاسبه سود برای آورده وزارت (معادل نرخ سود مصوب طرف قرارداد) اقدام و عیناً به عنوان خسارت دولت از سود طرف قرارداد کسر خواهد شد و چنانچه به دلیل تأخیرهای فوق و یا انصراف طرف قرارداد، پروژه متوقف گردد، از تاریخ توقف، سودی برای طرف قرارداد محاسبه نشده و وزارت مجاز است ضمن محدود نمودن قرارداد، تکمیل پروژه را به سایر متقاضیان سرمایه گذاری واگذار نماید. در این صورت پروژه پس از تکمیل، ابتدا برای بازگشت اصل و سود در اختیار سرمایه گذار جدید قرار داده شده و پس از بازگشت کامل آن، پروژه برای بهره برداری به سرمایه گذار اولیه تحویل خواهد شد.

ماده ۴۹- در انقضای مدت واگذاری منافع بهره برداری چنانچه هزینه های طرح مستهلک نشده باشد به مدت واگذاری منافع بهره برداری تا استهلاك کامل هزینه های طرح افزوده خواهد شد.

تبصره - در صورت درخواست شرکت طرف قرارداد و موافقت وزیر راه و شهرسازی بهره برداری از پروژه مانند وضعیتی که هزینه ها مستهلک نشده باشد برعهده وزارت قرار می گیرد و معادل هزینه های مستهلک نشده از محل درآمدهای طرح یا پروژه ها و یا سایر منابع مربوط توسط وزارت راه و شهرسازی براساس تنظیم و مبادله الحاقیه قرارداد به طرف قرارداد پرداخت می گردد.

ماده ۵۰- مرجع تشخیص استهلاك کامل هزینه های طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری حسابرس منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی است.

ماده ۵۱- پس از استهلاك کامل هزینه های طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری، موضوع قرارداد خاتمه یافته و وزارت موظف است بهره برداری از خدمات حاصل از اجرای طرح یا پروژه عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری را رأساً عهده دار گردد.

ماده ۵۲- در سازماندهی طرف مشارکت، وزارت می تواند تمهیدات و تعهدات تشکیل شرکت های سهامی عام مشارکت، توسط متقاضیان را بعد از اخذ مجوز از هیأت وزیران در هر مورد به عمل آورد.

ماده ۵۳- به منظور کاهش خطرپذیری (ریسک) سرمایه گذاری و تشویق سرمایه گذاران به مشارکت، وزارت می تواند در صورت عدم بازگشت سرمایه براساس مفاد قرارداد اقدامات جبرانی را حین و یا پس از پایان دوره مشارکت یا واگذاری مندرج در قرارداد انجام دهد.

ماده ۵۴- وزارت برای هر یک از شقوق حمل و نقل اقدام به افتتاح حساب متمرکز نزد خزانه خواهد نمود تا نسبت به دریافت حق دسترسی اقدام و از آن محل مطابق نرخ های تعیین شده در قرارداد با ترتیب اولویت اقدام به پرداخت اقساط استهلاك اصل و سود آورده شرکت های طرف قرارداد، هزینه های بهره برداری، نگهداری و توسعه و

اقدامات جبرانی و احتمالی مذکور در ماده (۵۳) نماید و یا آنکه شرکت های طرف قرارداد را موظف سازد تا طبق استانداردهای حسابداری و براساس دستورالعمل متحدالشکلی که از طرف وزارت در اختیار آنان قرار می گیرد، حساب های دوره احداث و بهره برداری را نگهداری و صورت های مالی و حسابرسی شده میان دوره ای شش ماهه و سالیانه خود را ظرف دو ماه از تاریخ پایان دوره مالی در اختیار وزارت قرار دهند.

ماده ۵۵- شرکت های طرف قرارداد در طول دوره قرارداد مجاز به انجام معاملات و ثبت اقلام غیر مرتبط با محدوده موضوع شرکت (احداث و بهره برداری از طرح یا پروژه موضوع قرارداد مشارکت یا واگذاری) نبوده و استفاده از وجوه و اعتبارات شرکت برای مصارف غیر از احداث و نگهداری و بهره برداری از طرح یا پروژه مربوط ممنوع می باشد.

ماده ۵۶- به منظور مدیریت صحیح تغییرات مفاد قرارداد و حل اختلافات احتمالی در تفسیر مفاد قرارداد (توافقنامه و همه پیوست ها) موضوع داوری و نحوه انجام آن در قرارداد منظور می گردد.

ماده ۵۷- برای آگاهی ذی نفعان از روند انجام قرارداد، وزارت موظف است سالانه گزارش عملکرد طرح یا پروژه را تهیه و منتشر کند.

ماده ۵۸- قرارداد مجموعه ای یکپارچه از بخش های مستقل از یکدیگر است و ورود به هر مرحله موکول به اطمینان و مستندسازی انجام کامل مرحله قبل است. به منظور کسب ضمانت اجرایی توافق ها، لازم است برای هر بخش و برای هر یک از طرفین قرارداد، متناسب با مسئولیت آنها خسارت مشخص تعریف و نحوه وصول آن در قرارداد تصریح گردد.

ماده ۵۹- این آیین نامه جایگزین آیین نامه اجرایی قانون احداث پروژه های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانک ها و سایر منابع پولی و مالی کشور موضوع تصویب نامه شماره ۴۵۰۶/ت/۹۲ هـ مورخ ۱۳۶۷/۲/۲۴ و اصلاحات بعدی می شود.

آیین نامه تضمین معاملات دولتی

سال تصویب: ۱۳۹۴ هیئت وزیران

ماده ۱- هدف و دامنه کاربرد آیین نامه به شرح زیر می باشد:

الف- هدف: تحکیم تعهدات مناقصه گران یا داوطلبان و طرف های قراردادی، در اجرای قانون برگزاری مناقصات -مصوب ۱۳۸۳- و قانون آیین نامه معاملات دولتی -مصوب ۱۳۴۹- از طریق تبیین و تنظیم تضامین لازم برای معاملات با موضوع خرید انواع کالاها و خدمات و نیز ارجاع کار و تشکیل آن معاملات از جمله قراردادهای خرید خدمات مشاوره، مدیریت طرح، امور پژوهشی و تحقیقاتی، امور نرم افزاری، امور پیمانکاری در زمینه های احداث و ساخت، طرح و ساخت (صنعتی یا غیرصنعتی)، نصب، ساخت و نصب، ترابری و انواع پیمانکاری تعمیر، نگهداری و بهره برداری، خدمات پشتیبانی، امور حمل و نقل، اجاره و استجاره و نیز خرید ماشین آلات، تجهیزات، لوازم، مصالح، مواد و دیگر انواع کالا و همچنین موارد مشابه آنها، به تنهایی یا به صورت ترکیبی از دو یا چند مورد از آنها.

ب- دامنه کاربرد: تمام دستگاه های موضوع بند (ب) ماده (۱) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳- و دستگاه های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶- و نیز مواد (۲) تا (۵) (قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶- برای انجام معاملات و ارجاع کار در اخذ تضامین مورد نیاز، تابع ضوابط مندرج در این آیین نامه هستند.

تبصره - در قراردادهای بیمه، اخذ تضامین از بیمه گر موضوعیت ندارد.

ماده ۲- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف- تضمین: سپردن مال یا وجه نقد یا به عهده گرفتن تعهد فرعی یا مضاعف به منظور پابندی به یک تعهد اصلی و شروط مربوط به آن.

ب- ضمانت نامه: سندی برای توثیق تعهدات متعهد که شخص ثالثی (ضامن) بر اساس درخواست متعهد (مضمون عنه) و با رعایت ضوابط مربوط تعهد می کند که در سررسید یا شرایط معین مبلغ معینی را بابت موضوع خاصی که مربوط به تعهد اصلی متعهد (مضمون عنه) است به ذی نفع تعهد اصلی (مضمون له) یا به حواله کرد او بپردازد.

- پ- سپردن تضمین: انجام مجموعه اقدامات متعهد اصلی برای تأمین و تسلیم تضمین به مضمون‌له به نحوی که تضمین با رعایت تمام مقررات و ضوابط مربوط در دسترس ذی نفع تعهد (مضمون‌له) قرار گیرد و وی بتواند هر زمان که طبق مقررات خواست وجه مربوط به آن را ضبط یا مبلغ ضمانت‌نامه را از ضامن دریافت کند.
- ت- آزادسازی تضمین: انجام کلیه اقدامات در اختیار مضمون‌له (دستگاه مناقصه‌گزار یا کارفرما) به منظور آنکه تضمین یا ضمانت‌نامه از دسترس وی خارج گردد و مضمون‌عنه (مناقصه‌گر یا طرف قرارداد متعهد به تعهدات قراردادی) قادر باشد تضمین را به خود برگرداند. این اقدامات شامل اقدامات خارج از اختیار مضمون‌له نمی‌باشد.
- ث- کارفرما: دستگاه‌های موضوع بند (ب) (ماده (۱) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳-، ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶- و نیز مواد (۲) تا (۵) قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶ - .
- ج- اشخاص: هر شخص حقیقی یا حقوقی که در فرآیند ارجاع کار، داوطلب شرکت در معامله و یا طرف قرارداد دولت قرار می‌گیرد و نیز دارای شرایط لازم باشد.
- چ- فرآیند ارجاع کار: مجموعه اقدامات قانونی برای انعقاد قرارداد کارفرما با اشخاص مانند مناقصه، مزایده و ترک تشریفات یا عدم الزام به آن.
- ح- تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: تضمینی که اشخاص، برای اثبات قصد و حداقلی از توان خود، به نفع کارفرما می‌سپارند تا کارفرما آنان را در مراحل بعدی فرآیند ارجاع کار شرکت دهد.
- خ- تضمین انجام تعهدات: تضمینی است که اشخاص پس از فرآیند ارجاع کار و انتخاب شدن برای معامله، به منظور اثبات پایبندی به انجام تعهدات خود باید قبل از انعقاد قرارداد به کارفرما بسپارند.
- د- تضمین پیش‌پرداخت: تضمینی که اشخاص پس از انعقاد قرارداد، در قبال دریافت پیش‌پرداخت بر اساس اسناد ارجاع کار، به کارفرما می‌سپارند.
- ذ- سپرده حسن اجرای کار: مبلغ نقدی که بابت تضمین حسن اجرای کار از هر پرداخت کارفرما به طرف قرارداد، کسر و در دوره مقرر تعیین شده در قرارداد در حساب سپرده کارفرما نگهداری و پس از حصول شرایط مندرج در قرارداد (از حیث زمان و کم و کیف اجرای تعهدات قراردادی) آزاد می‌شود.
- ر- تضمین حسن اجرای کار: تعهدی که اشخاص در قبال آزادسازی سپرده حسن اجرای کار به کارفرما می‌سپارند.
- ز- کالا: محصولی که فرایند مصرف آن از فرایند تولیدش قابل تفکیک است و مالکیت آن می‌تواند از یک شخص به شخص دیگری منتقل شود.
- ژ- خدمت: محصولی که فرایند مصرف آن از فرایند تولید یا ایجاد آن قابل تفکیک نباشد، شامل انواع تغییرات سفارشی و خاص که به درخواست مشتری در وضعیت، شکل، موقعیت و مکان اشیا یا اشخاص صورت پذیرد و شامل انواع خدمات مشاوره، آموزشی و درمانی یا انواع پیمانکاری از جمله پیمانکاری احداث، پیمانکاری ترابری، پیمانکاری تعمیر، نگهداری یا بهره‌برداری می‌شود.
- س- تأمین کالا: تحویل انواع کالا (که ممکن است تأمین‌کننده کالا تولیدکننده یا فقط فروشنده آن باشد) با مشخصات و نیز در مکان، زمان و شرایط مقرر به مشتری کالا تحویل می‌دهد.
- ش- تولید: مجموعه فعالیت‌هایی که مستقل از درخواست سفارش دهنده خاص، به ایجاد کالا بیانجامد. تولیدکننده، مواد و مصالح مورد نیاز تولید را تهیه و محصول تولید شده را برای انتقال عین یا منفعت آن به متقاضیان احتمالی آینده آماده می‌سازد.
- ص- پیمانکاری: هر نوع خدمت که بر اساس فعالیت مشخص و قیمت کل یا قیمت واحد کار مشخص و به صورت حجمی قابل واگذاری به اشخاص باشد از قبیل پیمانکاری احداث، پیمانکاری باربری و ترابری، پیمانکاری ساخت، پیمانکاری امور اداری و تایپ، پیمانکاری نظیف، پیمانکاری طبخ غذا.
- ض- ساخت: خدماتی که به ایجاد کالایی اعم از سازه‌های پیش‌ساخته، تأسیسات قابل حمل یا ماشین‌آلات و تجهیزات طبق سفارش کارفرما و برای استفاده در محلی دیگر (محلی غیر از محل ساخت) بیانجامد. معمولاً تهیه مواد و مصالح مورد نیاز ساخت با سازنده است.
- ط- احداث: خدماتی که به ایجاد سازه، ساختمان، تأسیسات یا مستحدثاتی از قبیل خطوط لوله، سد، کانال، فرودگاه، نیروگاه، راه، راه‌آهن، بارانداز، بندر، پل، تونل، انواع کارخانه‌های صنعتی و معدنی در ساختگاه مربوط به کارفرما بیانجامد. خدمات احداث ممکن است همراه با تعهد تهیه مواد و مصالح مورد نیاز برای احداث بوده یا نباشد. در ترکیبات سنتی مانند "طرح و ساخت" (صنعتی یا غیرصنعتی) "ساخت" در همین معنای "احداث" به کار رفته است.
- ظ- نصب: خدمتی به منظور برپا کردن، جای دادن یا پیوند دادن هر سامانه یا بخش کارکردی مستقل آن، در بخش‌هایی دیگر یا با بخش‌های دیگر به نحوی که امکان بهره‌برداری مناسب آن فراهم گردد.
- ع- امور ساختمانی: انواع اقدامات لازم برای احداث پروژه‌های عمرانی یا صنعتی از قبیل انواع ساختمان، ابنیه، خطوط لوله، سد، کانال، فرودگاه، نیروگاه، راه و راه ریلی (راه‌آهن)، بندر و بارانداز، پل و تونل و انواع کارخانه از جمله کارخانه‌های صنعتی، معدنی، شیمیایی و کشاورزی.

غ- بهره‌برداری: خدمت مستمری که جهت استفاده اقتصادی و ایمن از مستحقات یا تأسیسات برای تأمین اهداف مقرر با کیفیت و کمیت مقرر که باید بر مبنای برنامه مدون و بر اساس دستورالعمل‌ها و راهنمایی‌های فنی مناسب صورت پذیرد.

ف- نگهداری: خدمتی شامل مجموعه فعالیت‌هایی که به طور مشخص و معمولاً برنامه‌ریزی شده و با هدف جلوگیری از خرابی ناگهانی مستحقات، سامانه‌ها، ماشین‌آلات، تجهیزات یا تأسیسات انجام می‌گیرد تا با این کار قابلیت اطمینان و در دسترس بودن آنها افزایش یابد.

ق- تعمیرات: خدمتی شامل مجموعه‌ای از فعالیت‌ها که بر روی مستحقات، سامانه‌ها، ماشین‌آلات، تجهیزات یا تأسیسات یا وسیله‌ای که دچار افت کارایی یا از کارافتادگی شده است انجام می‌شود تا به حالت قابل بهره‌برداری بازگردند و برای انجام وظیفه‌ای که به آن محول شده است، دوباره آماده شوند.

ک- ماشین‌آلات: مجموعه‌ای از قطعات، تجهیزات یا اجزای مرتبط که حداقل یکی از آنها متحرک بوده و دارای محرک و مهارکننده مناسب است و به منظور کاربرد مخصوصی به ویژه فرآوری، پردازش، عمل‌آوری، حرکت، ساخت، تولید، احداث یا نصب به یکدیگر متصل شده‌اند.

گ- ماشین‌آلات سفارشی: ماشین‌آلاتی که سازنده طبق سفارش کارفرما برای کاربرد خاصی می‌سازد یا از طریق اعمال تغییراتی طبق سفارش کارفرما آن را آماده‌ی استفاده‌ی خاص می‌سازد.

ل- ماشین‌آلات آماده: ماشین‌آلاتی که به صورت آماده قبلاً تولید شده و برای استفاده‌های عمومی آماده عرضه یا تحویل می‌شود.

م- اعتبار اسنادی: سندی الزام‌آوری که با تنظیم و مبادله آن، کارفرما (خریدار) از بانک درخواست می‌کند تا انجام مراحل پرداخت به فروشنده بابت کالای ارسالی یا خدمت انجام شده را طبق قرارداد و پس از تایید وی تعهد کند.

ماده ۳- کارکرد تضامین به شرح زیر است:

الف- تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار.

ب- تضمین قراردادهای که شامل موارد زیر است:

تضمین انجام تعهدات

تضمین پیش‌پرداخت

تضمین حسن اجرای کار

ماده ۴- ضمانت‌نامه‌های مقرر در آیین‌نامه به شرح زیر می‌باشد:

الف- ضمانت‌نامه بانکی و یا ضمانت‌نامه‌های صادره از سوی مؤسسات اعتباری غیربانکی که دارای مجوز فعالیت از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران هستند.

ب- اصل فیش واریز وجه نقد به حساب سپرده بانکی مجاز.

پ- ضمانت‌نامه صادره توسط مؤسسات بیمه‌گر دارای مجوز لازم برای فعالیت و صدور ضمانت‌نامه از سوی بیمه مرکزی ایران.

ت- سفته با امضای صاحبان امضای مجاز همراه با مهر برای اشخاص حقوقی معادل هشتاد درصد ارزش اسمی آن.

ث- گواهی خالص مطالبات قطعی تأیید شده قراردادهای از سوی دستگاه‌های اجرایی و ذی‌حسابان مربوط برای همان دستگاه اجرایی مطابق کاربردگ پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است.

ج- اوراق مشارکت بی‌نام تضمین شده بانک‌ها و دولت با قابلیت بازخرید قبل از سررسید (موضوع قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت).

چ- وثیقه ملکی معادل هشتاد و پنج درصد ارزش کارشناسی رسمی آن.

ح- ضمانت‌نامه‌های صادره توسط صندوق‌های ضمانت دولتی که به موجب قانون تأسیس شده یا می‌شوند و طبق اساسنامه فعالیت می‌نمایند.

خ- ضمانت‌نامه‌های صادره توسط صندوق نوآوری و شکوفایی و صندوق‌های پژوهش و فناوری غیردولتی موضوع ماده (۱۰۰) قانون برنامه سوم توسعه و ماده (۴۵) قانون

برنامه چهارم توسعه و ماده (۴۴) قانون رفع موانع رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴- و در چارچوب اساسنامه‌های نمونه موضوع تصویب‌نامه‌های شماره

۶۲۷۲۴/ت/۲۴۷۲۱ مورخ ۸۱/۱۲/۲۸ و شماره ۷۵۵۹۳/ت/۵۲۲۳۲ مورخ ۱۳۹۴/۶/۱۱ و در چارچوب دستورالعملی که با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به

تأیید رییس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، رییس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و معاون علمی و فناوری رییس‌جمهور می‌رسد.

تبصره ۱- برای پذیرش گواهی موضوع بند (ث) این ماده به عنوان تضمین، لازم است برگه (فرم) تأییدیه طبق نمونه پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است،

تکمیل و در ذیحسابی و یا امور مالی دستگاه مناقصه‌گزار نگهداری و در حساب‌ها اعمال گردد.

تبصره ۲- اشخاص برای دریافت مطالبات خود باید به جای تضمین مورد بحث، تضمین قابل قبول (یک یا ترکیبی از تضمین نوع (الف)، (ب)، (ج) و (ح) ماده (۴)) به دستگاه اجرایی بسپارند.

تبصره ۳- اوراق مشارکت مورد تضمین باید به ذی حساب یا مدیر امور مالی دستگاه اجرایی تحویل شود. ذی حساب یا مدیر امور مالی، حسب مورد عملیات حسابداری مربوط را در دفاتر مالی ثبت می کند و مسئولیت حفظ و نگهداری اوراق مذکور را بر عهده دارد.

تبصره ۴- اوراق مشارکت مورد وثیقه باید به مبلغ اسمی آن‌ها به عنوان تضمین پذیرفته شود.

ماده ۵- در معاملات خرید انواع کالا و ماشین آلات، تضمین‌ها شامل تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار و حسب مورد تضمین انجام تعهدات، تضمین پیش‌پرداخت و تضمین حسن اجرای کار است که مبلغ آن‌ها به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف- تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: مبلغ تضمین برحسب درصدی از برآورد خرید به شرح جدول شماره (۱) تعیین می‌شود:

جدول شماره (۱)- مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار خرید کالا و ماشین آلات آماده و سفارشی

مبلغ برآورد	تا (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط	مازاد بر (۲۰) تا (۲۰۰) برابر سقف معاملات متوسط	مازاد بر (۲۰۰) برابر سقف معاملات متوسط
درصد	۵	۲	۱
نوع تضمین	تضمین معتبر شرکت در فرآیند ارجاع کار، به صورت یک یا ترکیبی از تضمین‌های موضوع بندهای (الف)، (ب)، (پ)، (ج)، (چ) و (ح) ماده (۴) می‌باشد.		

ب- تضمین انجام تعهدات: مبلغ تضمین انجام تعهدات در معاملات خرید کالا و ماشین آلات آماده ده درصد مبلغ معامله و در معاملاتی که موضوع آن خرید ماشین آلات سفارشی (از اشخاصی که تعهد ساخت و فروش را می‌پذیرند) است به میزان حداقل پنج درصد مبلغ معامله می‌باشد. تضمین معتبر برای انجام تعهدات برحسب درصدی از مبلغ معامله به شرح جداول شماره (۲) و (۳) می‌باشد:

جدول شماره (۲) - مبلغ تضمین انجام تعهدات در معاملات خرید کالا و ماشین آلات آماده

مبلغ برآورد	تا (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط	مازاد بر (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط
درصد	۱۰	۵
نوع تضمین	(الف)، (ب)، (پ)، (ج)، (چ) و (ح)	(الف)، (ب)، (پ)، (ج)، (ت)، (ج)، (چ) و (ح)

جدول شماره (۳) - مبلغ تضمین انجام تعهدات در معاملات خرید ماشین آلات سفارشی (ساخت ماشین آلات)

مبلغ برآورد	تا (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط	مازاد بر (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط
درصد	۵	۲/۵
نوع تضمین	(الف)، (ب)، (پ)، (ج)، (چ) و (ح)	(الف)، (ب)، (پ)، (ت)، (ج)، (چ) و (ح)

مهلت‌های مناقصه‌گر برای ارائه تضمین انجام تعهدات و امضای قرارداد باید در اسناد ارجاع کار تصریح شود. مهلت مناقصه‌گزار در امضا و ابلاغ قرارداد حداکثر تا پایان مدت اعتبار پیشنهادها است.

تبصره ۱- در خرید کالا و ماشین آلات آماده، چنانچه تحویل کل موضوع معامله به کارفرما طبق مشخصات فنی به صورت یکجا در قبال دریافت مبلغ و با ارائه گارانتی‌های لازم صورت پذیرد، ارائه تضمین انجام تعهدات ضرورت ندارد.

تبصره ۲- در معاملات خرید کالا و ماشین آلات آماده به میزان تضمین انجام تعهدات، از کالای مورد معامله به عنوان تضمین انجام تعهدات دریافت می‌شود. عدم پذیرش این موضوع باید در اسناد ارجاع کار قید گردد.

ب- تضمین معتبر برای پیش‌پرداخت: معادل مبلغ پیش‌پرداخت که شامل ضمانت‌نامه‌های موضوع بندهای (الف)، (ب)، (ث)، (ج)، (چ) و (ح) ماده (۴) می‌باشد.

ت- نگهداری و آزادسازی تضمین انجام تعهدات: تضمین انجام تعهدات در معامله ماشین آلات، تجهیزات و انواع کالاهایی که احراز عملکرد مطلوب آن کالاها در دوره زمانی مشخص شده در هنگام ارجاع کار یا انعقاد قرارداد لازم است، باید تا پایان آن دوره زمانی باقی مانده و آزاد نشود مگر آنکه در قرارداد مربوط، تضمین کیفیت (گارانتی) مناسبی جایگزین آن شود.

تبصره ۱- تسری این تضمین به کالاهای مصرفی به تشخیص کارفرما و اعلام آن در اسناد فرآیند ارجاع کار می باشد.

تبصره ۲- صد درصد مبلغ سپرده حسن اجرای کار در ازای ضمانت نامه های موضوع بندهای (الف)، (پ)، (ث)، (ج)، (چ) و (ح) ماده (۴) به پیمانکار بازگردانده می شود. حداکثر پنجاه درصد ضمانت نامه ها می تواند از نوع موضوع بند (ث) ماده (۴) باشد.

ماده ۶- در فرآیند ارجاع کار و معاملات خدمات پیمانکاری از جمله پیمانکاری احداث (امور ساختمانی)، پیمانکاری های نصب، ساخت، ساخت و نصب، استخراج و فرآوری معادن، حمل و نقل کالا (باربری)، حمل و نقل مسافر، تعمیر، نگهداری، بهره برداری و انواع خدمات پشتیبانی، تضمین ها شامل تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار، تضمین انجام تعهدات، تضمین پیش پرداخت و حسن اجرای کار است که مبلغ آنها به شرح زیر تعیین می شود:

الف- تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: مبلغ تضمین برحسب درصدی از برآورد هزینه اجرای کار به شرح جدول شماره (۴) تعیین می شود:

جدول شماره (۴)- مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار پیمانکاری

برآورد هزینه اجرای کار	تا (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط	مازاد بر (۲۰) تا (۲۰۰) برابر سقف معاملات متوسط	مازاد بر (۲۰۰) تا (۲۰۰۰) برابر سقف معاملات متوسط	مازاد بر (۲۰۰۰) برابر سقف معاملات متوسط
درصد	۵	۲	۱	۰/۵
نوع تضمین	تضمین معتبر شرکت در فرآیند ارجاع کار به صورت یک یا ترکیبی از ضمانت نامه های موضوع بندهای (الف)، (ب)، (پ)، (ت)، (ج)، (چ) و (ح) ماده (۴) است.			

ب- تضمین انجام تعهدات: مبلغ تضمین انجام تعهدات در معاملاتی که موضوع آن پیمانکاری احداث (انجام امور ساختمانی) یا استخراج و فرآوری معادن، حمل و نقل کالا (باربری)، نصب، ساخت یا ساخت و نصب است پنج درصد و در معاملاتی با موضوع پیمانکاری تعمیر، نگهداری و بهره برداری، خدمات پشتیبانی، حمل و نقل مسافر و سایر معاملاتی که در آیین نامه تصریح نشده است ده درصد مبلغ معامله می باشد. تضمین معتبر برای انجام تعهدات در این معاملات برحسب درصدی از مبلغ معامله به شرح جدول شماره (۵) و (۶) می باشد:

جدول شماره (۵)- مبلغ تضمین انجام تعهدات در معاملات پیمانکاری احداث (امور ساختمانی)، استخراج و فرآوری معادن، حمل و نقل کالا (باربری)، نصب، ساخت یا ساخت و نصب

مبلغ برآورد	تا (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط	مازاد بر (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط
درصد	۵	۲/۵
نوع تضمین	(الف)، (ب)، (پ)، (ت)، (ج)، (چ) و (ح)	(الف)، (ب)، (پ)، (ت)، (ج)، (چ) و (ح)

جدول شماره (۶)- مبلغ تضمین انجام تعهدات در معاملات پیمانکاری تعمیر، نگهداری و بهره برداری، خدمات پشتیبانی، حمل و نقل مسافر و سایر

مبلغ برآورد	تا (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط	مازاد بر (۲۰) برابر سقف معاملات متوسط
درصد	۱۰	۵
نوع تضمین	(الف)، (ب)، (پ)، (ت)، (ج)، (چ) و (ح)	(الف)، (ب)، (پ)، (ت)، (ج)، (چ) و (ح)

مهلت های مناقصه گر برای ارایه تضمین انجام تعهدات و امضای قرارداد باید در اسناد ارجاع کار تصریح شود. مهلت مناقصه گزار در امضا و ابلاغ قرارداد حداکثر تا پایان مدت اعتبار پیشنهادها است.

پ- تضمین پیش پرداخت: میزان پیش پرداخت از پانزده درصد تا بیست و پنج درصد مبلغ اولیه پیمان است که مقدار دقیق آن باید در اسناد فرآیند ارجاع کار و پیمان از سوی کارفرما پیش بینی و قید شود.

تبصره ۱- مبلغ پیش پرداخت در سه قسط به شرح زیر در ازای ارایه ضمانت نامه به نفع دستگاه اجرایی بدون کسر کسورات قانونی پرداخت می شود:

۱- برای پیمانکاران احداث، قسط اول معادل چهل درصد مبلغ پیش‌پرداخت، پس از تحویل کارگاه، قسط دوم معادل سی درصد مبلغ پیش‌پرداخت، پس از تجهیز کارگاه که طبق شرایط تعیین شده در اسناد ارجاع کار و قرارداد برای شروع عملیات لازم است و قسط سوم معادل سی درصد مبلغ پیش‌پرداخت، پس از انجام سی درصد مبلغ اولیه پیمان طبق صورت وضعیت‌های موقت بدون محاسبه مصالح پای کار.

۲- پس از واریز اقساط اول و دوم پیش‌پرداخت، معادل هفتاد درصد پیش‌پرداخت، نسبت مبلغ کل پیش‌پرداخت به مبلغ اولیه پیمان از مبلغ ناخالص تمام صورت وضعیت‌های موقت (به استثنای تعدیل، مابه‌التفاوت نرخ مصالح و پرداخت‌های مشابه) کسر می‌شود و بعد از واریز قسط سوم، معادل یکصد و چهارده درصد نسبت کل پیش‌پرداخت به مبلغ اولیه پیمان از صورت وضعیت‌ها کسر می‌شود به نحوی که مبلغ پیش‌پرداخت تا آخرین صورت وضعیت موقت مستهلک شود.

۳- تضمین معتبر برای پیش‌پرداخت شامل ضمانت‌نامه‌های موضوع بندهای (الف)، (پ)، (ث)، (ج)، (چ) و (ح) ماده (۴) می‌باشد.

تبصره ۲- چنانچه مبلغ پیش‌پرداخت به حساب مشترک دستگاه اجرایی و پیمانکار واریز شود و با نظارت دستگاه اجرایی به مصرف تجهیز کارگاه، تکمیل ناوگان، ماشین‌آلات و خرید تجهیزات و مصالح برسد، دستگاه‌های اجرایی مجازند به جای تضمین‌های تأدیه پیش‌پرداخت، تا هر مبلغ سفته دریافت کنند. پیمانکار باید ماشین‌آلات خریداری شده از این محل را به‌عنوان وثیقه دریافت پیش‌پرداخت در رهن دستگاه اجرایی قرار دهد و تا تصفیه بدهی خود بابت پیش‌پرداخت، حق خارج کردن آنها از کارگاه بدون اجازه دستگاه اجرایی را ندارد.

تبصره ۳- اقساط پیش‌پرداخت و چگونگی بازپرداخت در سایر قراردادهای پیمانکاری باید با توجه به برنامه زمان‌بندی انجام کار در اسناد مناقصه و شرایط قراردادی درج شود. تضمین معتبر برای پیش‌پرداخت شامل ضمانت‌نامه‌های موضوع بندهای (الف)، (پ)، (ث)، (ج)، (چ) و (ح) ماده (۴) است.

ت- سپرده حسن اجرای کار: بابت تضمین حسن اجرای کار معادل ده درصد از هر پرداخت به استثنای پیش‌پرداخت، کسر و به حساب سپرده واریز می‌شود.

تا صد درصد مبلغ سپرده حسن اجرای کار در ازای ضمانت‌نامه‌های موضوع بندهای (الف)، (پ)، (ث)، (ج)، (چ) و (ح) ماده (۴) که می‌تواند حداکثر پنجاه درصد آن از تضمین موضوع بند (ث) ماده (۴) باشد به پیمانکار بازگردانده می‌شود.

تبصره - در مواردی که پیمانکار مطابق قوانین و مقررات مربوط در پروژه‌های تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای، مشارکت و سرمایه‌گذاری نماید، اموال و دارایی‌های ایجاد شده به نسبت سهم پیمانکار به عنوان تضمین قابل قبول بوده و دستگاه اجرایی مربوط می‌تواند به تشخیص و برآورد خود، اموال و دارایی‌های مذکور را به عنوان تضمین حسن اجرای کار پروژه مربوط پذیرفته یا جایگزین سایر تضمین‌های سپرده شده قبلی پروژه نماید.

ماده ۷- برای انتخاب مشاور، در کارهای مطالعاتی، طراحی، مدیریت طرح، نظارت، امور تحقیقاتی و پژوهشی و امور نرم‌افزاری موضوع خدمات بند (ه) ماده (۲۹) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳ تضامین به‌صورت زیر است:

الف- تضمین انجام تعهدات: تضمین انجام تعهدات، بعد از ابلاغ انتخاب مشاور، یا ابلاغ آمادگی برای انعقاد قرارداد، باید به میزان پنج درصد مبلغ قرارداد حسب مورد طبق مهلت تعیین شده در اسناد درخواست پیشنهاد، توسط وی به دستگاه اجرایی تحویل گردد. مهلت‌های داوطلب برای ارائه تضمین انجام تعهدات و امضای قرارداد باید در اسناد ارجاع کار تصریح شود. مهلت کارفرما در امضا و ابلاغ قرارداد حداکثر تا پایان مدت اعتبار پیشنهادها است.

ب- تضمین پیش‌پرداخت: مبلغ پیش‌پرداخت در کارهای مطالعاتی، طراحی، مدیریت طرح، امور تحقیقاتی و پژوهشی و امور نرم‌افزاری در صورت درخواست مشاور معادل بیست و پنج درصد مبلغ اولیه قرارداد (همان مرحله) می‌باشد، که باید بدون کسر کسورات قانونی و در ازای ضمانت‌نامه به دستگاه اجرایی، پرداخت شود. برای خدمات مربوط به دوره ساخت و تحویل (نظارت عالی و کارگاهی) معادل ده درصد مبلغ اولیه قرارداد همان مرحله می‌باشد که باید بدون کسر کسورات قانونی و در ازای ضمانت‌نامه به دستگاه اجرایی پرداخت شود.

پ- سپرده حسن اجرای کار: بابت حسن اجرای کار معادل ده درصد از هر پرداخت کسر و به حساب سپرده واریز می‌شود. مبلغ نقدی سپرده حسن اجرای کار در ازای ارائه ضمانت‌نامه موضوع ماده (۴)، به طرف قرارداد (مشاور) بازگردانده می‌شود. آزادسازی تضمین انجام تعهدات و حسن اجرای کار، تابع شرایط قراردادی است.

جدول شماره (۷)- مبلغ تضمین خرید خدمات مشاوره

میزان	موضوع تضمین
پنج درصد	تضمین انجام تعهدات
بیست و پنج درصد	تضمین پیش‌پرداخت مطالعاتی، طراحی، پژوهشی، نرم‌افزاری

ده درصد	نظارت عالی و کارگاهی	
ده درصد	سپرده حسن اجرای کار	

تضامین قابل قبول مشاور می تواند یک یا ترکیبی از ضمانت نامه های ماده (۴) باشد.

تبصره - در قراردادهای پژوهشی و تحقیقاتی دستگاه های اجرایی با دانشگاه ها و مؤسسات پژوهشی و آموزشی دولتی، ارایه ضمانت نامه کتبی با امضای رؤسای دانشگاه ها، مؤسسات پژوهشی و آموزشی طرف قرارداد مجاز است. در صورت عدم انجام تعهدات موضوع ضمانت نامه یاد شده، وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه داری کل کشور) مکلف است با درخواست دستگاه اجرایی و تأیید سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مبلغ ضمانت نامه را از محل موجودی حساب درآمد اختصاصی دانشگاه ها به دستگاه اجرایی ذینفع مسترد نماید.

ماده ۸- تضامین گروه همکاری (مشارکت مدنی) و کارهای ترکیبی به شرح زیر است:

الف- تضامین گروه همکاری (مشارکت مدنی) (باید به عهده راهبر گروه یا به صورت تجمیع تضامین شرکتی که متناسب سهم شرکتی آنان باشد و در کلیه اقدامات بعدی مجموعه تضامین شرکتی، یک واحد محسوب می شود. در هر حال مبلغ تضمین بر اساس کل مبلغ برآورد محاسبه و در صورتی که ضبط ضروری باشد کل تضامین ضبط می شود. شرایط و نحوه ارایه اینگونه تضامین باید در شرایط ارجاع کار و شرایط قراردادی لحاظ گردد.

ب- در معاملاتی که موضوع آن ترکیبی از تأمین مصالح، تجهیزات، کالا و خدمات مرتبط در قالب قرارداد خرید مشتمل بر یک یا چند مورد تولید یا عرضه، حمل، نصب و پشتیبانی باشد به شرط آنکه مجموع خدمات نصب و پشتیبانی کمتر از بیست و پنج درصد مبلغ برآوردی باشد، تضامین آن مشمول ضوابط تضامین خرید کالا خواهد بود. در غیر این صورت، تضامین هر بخش قرارداد طبق ضوابط بخش مربوط به خود می باشد.

پ- در معاملاتی که موضوع آن ترکیبی از خدمات مشاوره و پیمانکاری است (مانند امور پیمانکاری طرح و ساخت، امور پیمانکاری طراحی و نصب، امور پیمانکاری طراحی و ساخت و نصب، امور پیمانکاری طراحی و تأمین کالا و احداث) در صورتی که سهم بخش مشاوره کمتر از بیست و پنج درصد کل قرارداد باشد تضامین آن مشمول ضوابط تضامین پیمانکاری خواهد بود. در غیر این صورت، تضامین هر بخش قرارداد طبق ضوابط بخش مربوط به خود می باشد.

ت- در معاملاتی که موضوع آن ترکیبی از خدمات مشاوره و خرید کالا یا ماشین آلات است تضامین آن مشمول ضوابط تضامین خرید کالا است.

ماده ۹ - تضمین معتبر برای شرکت در فرآیند ارجاع کار و تضامین انعقاد قرارداد ارزی ریالی، مطابق ضوابط این آیین نامه می باشد. تضمین بخش ارزی فقط ضمانت نامه های ارزی بانکی از بانک های دارای مجوز یا تحت نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران قابل قبول است. تضمین بخش ارزی و بخش ریالی باید بر اساس جدا اول این آیین نامه و متناسب با بخش ارزی و ریالی به همان ارز موضوع قرارداد باشد. در این صورت نیز مبلغ تضمین بر اساس کل مبلغ برآورد محاسبه می شود.

تبصره- اشخاص ایرانی مجازند به جای ضمانت نامه های ارزی، ضمانت نامه ریالی بانکی بر اساس نرخ تسعیر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (زمان تسلیم) ارایه نمایند. لازم است مبلغ ضمانت نامه در هر دوره دوازده ماهه که نرخ تسعیر ارز بیش از ده درصد افزایش داشته، به روز شده و کسری آن تحویل دستگاه اجرایی گردد.

ماده ۱۰- نحوه آزادسازی و ضبط تضمین ها به شرح زیر می باشد:

الف- پس از تعیین برندگان اول و دوم، تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار سایر شرکت کنندگان باید حداکثر ظرف هفت روز کاری آزاد شود.

ب- در صورت امتناع برنده اول از انعقاد قرارداد یا عدم ارایه تضمین انجام تعهدات، تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار وی ضبط و قرارداد با برنده دوم منعقد می گردد. در صورت امتناع نفر دوم یا عدم انعقاد قرارداد، تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار وی نیز ضبط و فرآیند ارجاع کار تجدید می شود.

پ- تضمین پیش پرداخت به تناسب استهلاک آن بنا به درخواست سپارنده، آزاد می شود.

ت- آزادسازی و ضبط تضامین در سایر موارد طبق مفاد قرارداد است.

ث- در صورت وقوع شرایط ضبط تضمین (مطابق قرارداد) و اقدام کارفرما برای ضبط، وی موظف است این موضوع را طی ابلاغیه ای با ذکر مستندات و دلایل به مضمون عهده اعلام نماید.

ج- دستگاه های اجرایی و بانک ها باید از کاربرگ های پیوست این آیین نامه که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است برای تضامین موضوع بندهای (الف)، (ب)، (ث) و (ح) ماده (۴) حسب مورد استفاده کنند. شرایطی که در کاربرگ های یاد شده برای آزادسازی یا ابطال ضمانت نامه های بانکی تعیین شده است برای انواع دیگر تضمین باید رعایت شود.

ماده ۱۱- ضمانت تأخیر تعهدات مالی مناقصه گزار (کارفرما) که طبق بند (ب) ماده (۱۰) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳- باید در اسناد مناقصه و به تبع آن در قرارداد منعقد قید و تعهد گردد، بر اساس شاخص تورم اعلامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعدیل و پرداخت می گردد. سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، نحوه محاسبه تمدید مدت پیمان (مجاز شمردن تأخیر تحویل مورد معامله) با لحاظ پرداخت ضمانت تأخیر تعهدات مالی کارفرما را تهیه و ابلاغ نماید.

ماده ۱۲- ضوابط مندرج در این آیین نامه برای اخذ تضامین شرکت در فرآیند ارجاع کار و انجام تعهدات معاملات خرید کالا و خدمات تعیین شده و سایر تضامین به تشخیص کارفرما حسب مورد، در صورتی که با عمل مزایده منطبق باشد باید در مزایده ها رعایت گردد.

ماده ۱۳- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور نظارت بر حسن اجرا، تبیین و تفسیر این آیین نامه را بر عهده دارد.

ماده ۱۴- از تاریخ لازم الاجرا شدن این آیین نامه، همه آیین نامه ها و ضوابط قبلی تمام دستگاه های مشمول و دستگاه هایی که مقررات خاص خود را در این زمینه دارند، از جمله تصویب نامه های شماره ۴۲۹۵۶/ت/۲۸۴۹۳ هـ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۱، شماره ۲۰۰۷۱/ت/۳۰۹۸۰ هـ مورخ ۱۳۸۳/۴/۲۱، شماره ۲۱۲۷۶۵/ت/۳۷۷۷۴ ک مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۷، شماره ۱۲۲/ت/۳۸۴۴۹ هـ مورخ ۱۳۸۷/۱/۷، شماره ۱۳۱۲۹۰/ت/۳۹۵۱۱ هـ مورخ ۱۳۸۸/۷/۲۹، شماره ۱۰۱۰۱۷/ت/۴۸۰۰۲ ک مورخ ۱۳۹۲/۵/۲ و شماره ۲۲۶۴۳/ت/۵۰۱۴۳ هـ مورخ ۱۳۹۳/۳/۳ لغو می شوند.

دستورالعمل درخواست صدور مجوز استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس)

سال تصویب: ۱۳۹۴ شورای اقتصاد

به منظور ایجاد هماهنگی در تنظیم گزارش دستگاه های اجرایی متقاضی استفاده از تسهیلات مالی خارجی برای اجرای طرح های پیشنهادی و همچنین یکنواختی در ارائه اطلاعات و مدارک مورد نیاز و تسهیل در امر بررسی، جمع بندی و تهیه گزارش نهایی برای طرح درخواست در شورای اقتصاد، ضروری است دستگاه های اجرایی پیشنهاد دهنده، فرم درخواست صدور مجوز استفاده از تسهیلات مالی خارجی را با توجه به موارد ذیل تکمیل و به همراه کلیه مدارک و مستندات مورد نیاز برای تهیه گزارش پیشنهاد به شورای اقتصاد با امضاء بالاترین مقام دستگاه اجرایی به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارسال کنند:

ماده ۱- تعاریف:

- دستگاه اجرایی: دستگاه های اجرایی شامل وزارتخانه، شرکت های دولتی و دستگاه های اجرایی که از ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی استفاده می کنند.

- تأمین مالی پروژه ها: بانک یا مؤسسه تجاری تسهیلات مالی (طرحی) را به منظور عملیات معینی به کشور و یا شرکت مشخصی پرداخت کرده و کنترلی روی هزینه کردن آن ندارد و لذا تعهدی نیز برای به ثمر نشستن طرح نداشته و در سررسیده های تعیین شده ای اصل و فرع آن را از طرف قرارداد و بانک تضمین کننده قرارداد دریافت می کند.

ماده ۲- کلیه دستگاه های اجرایی مکلفند برای استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) صرفاً طرح های دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی را به دبیرخانه شورای اقتصاد (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور) ارسال نمایند. بازپرداخت اصل تسهیلات و هزینه های تبعی مشتمل بر سود و کارمزد و هزینه تعهد، مدیریت و بیمه از محل عواید طرح های مذکور الزامی است و مجموع هزینه های اجرای کامل آنها از سقف های تعیین شده نباید تجاوز کند.

تبصره- طرح های فاقد توجیه مالی در صورتی که در قوانین بودجه سنواتی، استفاده آنها از تسهیلات مالی خارجی به تصویب رسیده باشد، می توانند پس از طی مراحل این دستورالعمل از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) استفاده کنند.

ماده ۳- دستگاه های اجرایی مکلفند در ارائه پیشنهاد تصویب طرح در شورای اقتصاد، سیاست های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی را رعایت نمایند.

ماده ۴- کلیه دستگاه های اجرایی مکلفند در هنگام ارسال درخواست استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) به دبیرخانه شورای اقتصاد (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور) مراتب کفایت درآمدهای طرح پیشنهادی در قبال هزینه های سرمایه گذاری طرح را در قالب کاربرگ شماره (۱) با امضای بالاترین مقام آن دستگاه رسماً اعلام و تعهد نمایند.

ماده ۵- هنگام ارائه درخواست استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) به دبیرخانه شورای اقتصاد ارایه موافقت اولیه یکی از بانک های عامل برای عاملیت طرح ضروری است.

ماده ۶- دستگاه های اجرایی متقاضی می بایست طرح هایی را برای استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) برای تصویب به شورای اقتصاد پیشنهاد نمایند که قادر به تأمین مبلغ پیش پرداخت برابر ضوابط و مقررات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۷- رعایت شرایط و ملاحظات زیست محیطی و ارایه مجوز از سازمان حفاظت محیط زیست در اجرای طرح های پیشنهادی از سوی دستگاه های اجرایی هنگام ارائه درخواست به دبیرخانه شورای اقتصاد (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور) الزامی است.

ماده ۸- رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات در اجرای طرح ها از سوی دستگاه های اجرایی متقاضی الزامی است.

ماده ۹- ارایه تأییدیه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در راستای اجرای مفاد ماده (۸۱) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و همچنین مؤسسه و کشور تأمین کننده تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) از سوی دستگاه های اجرایی هنگام ارسال درخواست به دبیرخانه شورای اقتصاد (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور) الزامی است.

تبصره ۱- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است ظرف مدت یک ماه پاسخ به استعلام دستگاه های اجرایی را در خصوص مفاد این ماده ارایه نماید.

تبصره ۲- مواردی که نیازمند تضمین سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و فنی ایران می باشد، باید به تأیید وزارت امور اقتصاد و دارایی برسد.

ماده ۱۰- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید تا سود و کارمزد و سایر هزینه های جانبی طرح ها و پروژه ها در چارچوب مقررات بین المللی به حداقل ممکن کاهش یابد.

ماده ۱۱- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است هر شش ماه یک بار گزارش عملکرد طرح های استفاده کننده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) مصوب شورای اقتصاد را به دبیرخانه شورای اقتصاد ارایه نماید.

ماده ۱۲- راهکارهای سریع در فرآیند استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس)

- فرآیند بررسی درخواست های دستگاه های اجرایی و قراردادهای مربوط به طرح های متقاضی استفاده از تسهیلات مالی خارجی در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تا مرحله گشایش اعتبار اسنادی آنها، به نحوی که حداکثر در مدت دو (۲) ماده فرآیند مذکور انجام شود توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مورد بازنگری قرار گرفته، و پس از تأیید کمیسیون شورای اقتصاد به اطلاع کلیه دستگاه های اجرایی برسد. همچنین بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است بررسی های خود را در طرح ها در حد اعمال سیاست ها و مقررات ارزی کشور محدود نماید.

- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور فرآیند بررسی درخواست های دستگاه های اجرایی در خصوص استفاده از تسهیلات مالی خارجی (در صورت کامل بودن مدارک و مستندات مربوط) را به نحوی مورد بازنگری قرار دهد که حداکثر ظرف مدت چهل و پنج (۴۵) روز پس از وصول توسط سازمان مذکور، موضوع قابل طرح در کمیسیون شورای اقتصاد باشد. فرآیند مذکور توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تهیه و پس از تأیید کمیسیون شورای اقتصاد به اطلاع کلیه دستگاه های اجرایی خواهد رسید.

ماده ۱۳- رعایت دستورالعمل تکمیل فرم های پیشنهادی (پیوست) برای تصویب طرح های متقاضی استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) از سوی دستگاه های اجرایی الزامی است.

تبصره- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور می تواند در صورت لزوم نسبت به اصلاح فرم های پیوست مصوبه اقدام نماید.

فصل ۸۶ کتاب مقررات صادرات و واردات مجموع حقوق گمرکی و سود بازرگانی واردات و سائط نقلیه ریلی

سال تصویب: ۱۳۹۹ هیئت وزیران

شماره تعرفه	نوع کالا	مجموع حقوق گمرکی و سود بازرگانی	SUQ
۸۶۰۱	لکوموتیو و لکوتراکتورها با منبع برق خارجی یا با انباره های برقی		
۸۶۰۱۱۰۰۰	- با منبع برق خارجی	۱۰	U
۸۶۰۱۲۰۰۰	- با انباره برقی	۱۰	U
۸۶۰۳۹۰۰۰	سایر (واگن ها)	۱۰	
۸۶۰۲	سایر لکوموتیوها و لکوتراکتورها، تندرهای (Tenders) لکوموتیو		
۸۶۰۲۱۰۰۰	- لکوموتیوهای دیزلی - برقی	۵	U
۸۶۰۲۲۰۰۰	- سایر	۵	U
۸۶۰۳	واگن های خودروی راه آهن یا تراموای مسافری، باری سبک و باری سنگین، غیر از آنهایی که مشمول شماره ۸۶۰۴ می شوند.		
۸۶۰۳۱۰۰۰	- با منبع برق خارجی	۵	U
۸۶۰۳۲۰۰۰	- سایر	۱۰	U
۸۶۰۴۰۰۰۰	وسایل نقلیه تعمیر و نگهداری با سرویس راه آهن یا تراموای، حتی خودرو (مثلاً واگن کارگاه، واگن جرثقیل، واگن زیرکوب بالاست، واگن ریل گذار، واگن تست و درزین (Dralsine))	۵	U
۸۶۰۵۰۰۰۰	واگن مسافری راه آهن یا تراموای، غیر خودرو، واگن توشه، واگن پست و سایر واگن های راه آهن یا تراموای برای منظوره های خاص، غیر خودرو (باستثنای آن ها که مشمول شماره ۸۶۰۴ می شوند).	۱۰	U
۸۶۰۶	واگن های باری سبک و سنگین برای راه آهن یا تراموای غیر خودرو	۱۰	
۸۶۰۶۱۰۰۰	- واگن های مخزن و همانند	۱۰	U
۸۶۰۶۳۰	- واگن های باری سبک و سنگین با سیستم تخلیه خودکار غیر از آنهایی که مشمول شماره فرعی ۸۶۰۶۱۰ می شوند.	۱۰۰	
۸۶۰۶۳۰۱۰	--- واگن های باری سبک و سنگین غیر خودرو	۱۰	U
۸۶۰۶۳۰۹۰	--- سایر (واگن ها)	۱۰	U
	- سایر		
۸۶۰۶۹۱۰۰	- واگن های سرپوشیده و بسته	۱۰	U
۸۶۰۶۹۲۰۰	--- واگن های روباز با دیواره های جداشدنی به ارتفاع بیش از ۶۰ سانتی متر (واگن های عقب بارشو Tombereaux)	۱۰	U
۸۶۰۶۹۹۰۰	--- سایر	۱۰	U
۸۶۰۷	اجزاء و قطعات لکوموتیوهای راه آهن یا تراموای یا نواقل روی خط راه آهن		
	- بوژی، بوژی راهنما محور و چرخ، اجزاء و قطعات آن ها		
۸۶۰۷۱۱۰۰	--- بوژی محرک و بوژی راهنما	۱۰	Kg
۸۶۰۷۱۲۰۰	--- سایر بوژی ها و بوژی های راهنما	۱۰	Kg
۸۶۰۷۱۹۰۰	--- سایر، همچنین اجزاء و قطعات	۱۰	Kg
	- ترمزها و اجزاء و قطعات آن ها		
۸۶۰۷۲۱۰۰	--- ترمزهای با هوای فشرده و اجزاء و قطعات آن ها	۵	kg
۸۶۰۷۲۹۰۰	--- سایر	۱۰	Kg
۸۶۰۷۳۰۰۰	- قلاب ها و سایر وسایل کوپلینگ، ضربه گیر و اجزاء و قطعات آن ها	۵	Kg
	- سایر	۵	
۸۶۰۷۹۱۰۰	--- برای لکوموتیوها با لکوتراکتورها	۵	Kg
۸۶۰۷۹۹۰۰	--- سایر	۵	Kg
۸۶۰۸۰۰۰۰	ملحقات و مهارکننده های خط راه آهن یا تراموای، تجهیزات مکانیکی (از جمله الکترومکانیکی) علامت دادن، ایمنی یا کنترل تریاک برای راه آهن، تراموای، جاده، راه های آبی داخلی، تسهیلات پارکینگ، تأسیسات بندری یا باند فرودگاه ها، اجزاء و قطعات آن ها	۱۰	Kg
۹۶۰۹۰۰۰۰	کانتینرها (از جمله کانتینرها برای ترابری سیالات) مخصوصاً طراحی شده و تجهیز شده برای هر نوع وسیله حمل و نقل.	۵	U

مجموع حقوق گمرکی و سود بازرگانی موضوع تصویب نامه شماره ۱۶۹۰۹۲/ت/۵۲۸۹۴ مورخ ۹۴/۱۲/۱۴ و اصلاحات بعدی آن برای اجرا در سال ۱۳۹۶ تنفیذ می شود.

اصلاح و تنفیذ مصوبه اجرای طرح توسعه حمل و نقل بار و مسافر توسط شرکت راه آهن ج.ا.ا (ماده ۱۲)

سال تصویب: ۱۳۹۴ شورای اقتصاد

شورای اقتصاد در جلسه مورخ ۱۳۹۴/۰۷/۲۷ درخواست شماره ۲۹۴۴۰۲-۲/۲۰ مورخ ۱۳۹۴/۰۶/۲۴ وزارت نفت در خصوص اجرای طرح توسعه حمل و نقل بار و مسافر توسط راه آهن را به استناد ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور - ۱۳۹۴ و آیین نامه اجرایی آن به شماره ۶۷۵۷۳/ت/۵۲۰۹۹ مورخ ۱۳۹۴/۰۵/۲۷ موضوع مصوبه شماره ۱۶۲۵۸۷ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۷ را بررسی و به شرح ذیل اصلاح و مورد تنفیذ قرار داد.

۱ - با توجه به عملکرد سال های گذشته شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران، رشد سالانه جابجایی کالا و مسافر تا میزان سه درصد در هر سال نسبت به سال قبل از آن ناشی از اجرای طرح های عمرانی فعلی در نظر گرفته می شود و رشد سالانه مازاد بر سه درصد مشمول مفاد این مصوبه خواهد بود.

۲ - صرفه جویی حاصل به ازاء حمل هر تن - کیلومتر ۳/۱ سنت (معادل پارانه ۳۵ سیسی نفت گاز) و به ازاء حمل هر نفر - کیلومتر ۷۳/۰ سنت (معادل پارانه ۲۰ سی سی نفت گاز) نسبت به مازاد عملکرد سال مینا (سال ۱۳۹۲) با رعایت مفاد بند (۱) برای پروژه های سرمایه گذاری جدید بخش غیر دولتی که به بهره برداری می رسند، تعلق می گیرد.

۳ - برای پروژه های سرمایه گذاری جدید بخش غیر دولتی که به بهره برداری می رسند، سهم صرفه جویی هر پروژه توسط شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران محاسبه و حداکثر تا سقف کل سرمایه گذاری انجام شده منابع ماده (۱۲) قابل پرداخت می باشد.

۴ - مکانیزم پرداخت منابع حاصل از صرفه جویی سوخت:

- افزایش عملکرد کلی شبکه حمل کالا و مسافر ریلی در مقاطع زمانی سه ماهه توسط شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و شرکت ملی نفت ایران اعلام می شود.

- تعهدات موضوع این مصوبه متناسب با افزایش حمل بار و مسافر، با اعلام سرمایه گذار عامل صرفه جویی طرح و تایید شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران و تایید نهایی وزارت نفت (از طریق سامانه پایش و نظارت بر اجرای طرح) در سررسیدها از سوی شرکت ملی نفت ایران از محل منابع ناشی از صادرات سوخت صرفه جویی شده تا سقف ۷/۵ میلیارد دلار از طریق شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران در وجه سرمایه گذاران عامل صرفه جویی طرف قرارداد واریز خواهد شد. شرکت ملی نفت ایران مبلغ پرداختی را به حساب بدهکار دولت (خزانه داری کل کشور) منظور و بر این اساس با خزانه داری کل کشور تسویه حساب می نماید.

- شرکت ملی نفت ایران مکلف است منابع حاصل از صرفه جویی نفت گاز این طرح را محاسبه و مبالغ بازپرداخت را هر ماهه به خزانه داری کل کشور و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اعلام نماید.

- محاسبات برای میزان صرفه جویی بر اساس قیمت نفت خام ۶۰ دلار بوده و با تغییر در قیمت نفت خام، ارزش صرفه جویی انجام شده بر اساس قیمت متوسط نفت خام صادراتی در مقاطع زمانی سه ماهه توسط وزارت نفت محاسبه و پرداخت می شود.

۵ - آخرین سال پرداخت منابع ماده (۱۲)، سال ۱۴۰۲ و میزان تجمعی این منابع طی سال های ۱۴۰۲ - ۱۳۹۴ حداکثر ۷/۵ میلیارد دلار در سقف تعهدات دولت و یا معادل ریالی آن به نرخ رسمی اعلامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

۶ - وزارت نفت و راه آهن جمهوری اسلامی ایران موظفند گزارش عملکرد طرح را در مقاطع زمانی سه ماهه به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارسال نمایند.

۷ - متن قرارداد مابین شرکت راه آهن و شرکت سرمایه گذار عامل صرفه جویی به تایید وزارت نفت می رسد و از هر قرارداد منعقد یک نسخه باید به وزارت نفت و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارسال گردد.

۸ - در اجرای این مصوبه رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تامین نیازهای کشور مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ مجلس شورای اسلامی الزامی است.

۹ - هزینه فرهنگ سازی، اطلاع رسانی، آموزش و هزینه های عمومی پایش و صحنه گذاری (مدیریت طرح و سامانه) از محل منابع داخلی شرکت ملی نفت ایران تامین گردد و تامین هزینه اختصاصی پایش و صحنه گذاری (ارتقای فناوری و پژوهش، اندازه گیری و صحنه گذاری صرفه جویی) هر طرح بعهده سرمایه گذار عامل صرفه جویی می باشد که در سرمایه گذاری محاسبه خواهد شد.

۱۰ - روش محاسبات صرفه جویی این مصوبه به صورت الگو قلمداد شده و شرکت ملی نفت ایران موظف است پارانه صرفه جویی پرداختی را بر اساس الگوی مذکور در مصوبه و مقدار صرفه جویی حاصله و قیمت های صادراتی و داخلی هر فرآورده در دوره زمانی مربوطه محاسبه و پرداخت کند.

۱۱ - در سقف مبلغ سرمایه گذاری مصوبه، بازپرداخت این طرح تا انتهای سال ۱۴۰۲ مجاز می باشد.

۱۲ - شرکت ملی نفت ایران موظف است تمهیدات لازم را برای هماهنگی و حمایت از تامین مالی طرح بعمل آورد.

۱۳ - بر اساس ماده (۲) آیین نامه اجرایی ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید، بازپرداخت سرمایه گذاری از محل صرفه جویی سوخت و یا درآمد حاصل از اجرای طرح توسط شرکت های تابعه وزارت نفت تضمین می گردد.

۱۴ - به منظور کاهش خطرپذیری (ریسک)، سرمایه گذار عامل صرفه جویی، هزینه بیمه را با تایید بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران در قرارداد پیش بینی می کند و از محل صرفه جویی قابل باز پرداخت است.

۱۵ - به جزء پاورقی این مصوبه (تغییرات اعمال شده) سایر مفاد و جدول پیوست مصوبه قبلی به قوت خود باقی است.

آیین نامه تأسیس و بهره برداری از بنادر خشک

سال تصویب: ۱۳۹۳ مصوب شورای عالی هماهنگی ترابری کشور

با هدف بهره مندی از ظرفیت بند "ز" ماده ۱۶۳ قانون برنامه پنجم توسعه کشور، و با رویکرد روان سازی امور بازرگانی و ترانزیت، و بسترسازی برای مشارکت بخش غیردولتی در امور حمل و نقل و خدمات وابسته به آن، "آیین نامه تأسیس و بهره برداری از بنادر خشک" به شرح زیر مقرر می گردد:

ماده ۱- اهداف

- بهبود نظام حمل و نقل در کشور با تکیه بر حمل و نقل کالا در فواصل طولانی توسط راه آهن و فواصل کوتاه توسط کامیون و تسهیل تغییر وسایط حمل و نقل و در نهایت کاهش قیمت تمام شده کالا.

- تسهیل قوانین گمرکی و استفاده از مرز به عنوان نقطه عبور.

- تسهیل تجارت آزاد به منظور ایجاد ارزش افزوده و تنظیم اقتصادی بازار.

ماده ۲- کلیات و تعاریف

الف- بندر خشک (dry port): منطقه ای در داخل کشور با دسترسی به دست کم دو شبکه حمل و نقل، به ویژه راه آهن و در نزدیکی مراجع تجمع کالا و به منظور تجهیز آن ها (تولید یا مصرف) است و بمنظور دستیابی به اهداف ماده یک آیین نامه ایجاد می گردد.

ب- حوزه فعالیت بندر خشک: بندر خشک خدماتی برای تخلیه و بارگیری، تشریفات گمرکی، حمل مجدد و انبارسازی موقت کالاهای کانتینری و غیر کانتینری که از طریق هر نوع شیوه حمل و نقلی نظیر راه آهن، یا فرودگاه ها به بندر خشک وارد یا از آن خارج می شود فراهم می آورد. تمام خدمات مرتبط با امور گمرکی، بانکی، انتظامی و سایر خدماتی مثل بازرسی های لازم برای واردات، صادرات و ترانزیت بار در هر زمان ممکن، در بندر خشک فراهم می گردد. این بندر می تواند در بارنامه ها به عنوان مبدأ یا مقصد کالا ذکر گردد.

پ- ستاد مدیریت بندر خشک: به ریاست معاون وزیر راه و شهرسازی و مدیر عامل راه آهن جمهوری اسلامی ایران و عضویت تام الاختیار و معرفی شده؛ اتاق ایران، گمرک ایران، سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای، سازمان بنادر و دریانوردی، سازمان هواپیمایی کشوری، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، انجمن های مرتبط با حمل و نقل و حسب مورد سایر دستگاه های مرتبط تشکیل می شود (دبیرخانه ستاد توسط رییس ستاد اداره می شود) و از این پس ستاد نامیده می شود.

ت- متقاضی: شخص حقیقی یا حقوقی که درخواست خود را از طریق فراخوان برای سرمایه گذاری در اجزاء قابل واگذاری بندر خشک ارائه می نماید. متقاضی می بایست ضمن داشتن سرمایه لازم جهت احداث با سایر مراحل فعالیت این حوزه آشنا بوده و توانمندی لازم جهت اجرای پروژه را داشته باشد.

د- مدیر بندر خشک: سازمان دولتی (حاکمیتی) که بندر خشک را در مالکیت خود دارد.

ه- موافقت اصولی: مجوزی است که توسط ستاد یا نماینده ای که ایشان مشخص می نمایند برای متقاضی و به مدت معین بمنظور دریافت مجوزهای لازم از سایر وزارتخانه ها، سازمان های ذی ربط و انجام عملیات اجرایی احداث هر یک از اجزاء قابل واگذاری بندر خشک، مطابق با شرایط و ضوابط مندرج در این آیین نامه و دستورالعمل های مرتبط صادر می شود.

و- فضا و محوطه مورد نیاز برای احداث بندر خشک: شامل فضاهای اداری، رفاهی، انبار، گمرک، قرنطینه، سوله ها، محوطه سازی و ساختمان تأسیسات و سایر فضاهای مورد نیاز، می بایست به نحوه کافی ایجاد، و امکان توسعه ی آن در فازهای بعدی نیز فراهم باشد. این فضاها با رعایت قوانین و مقررات توسط معجرى مورد تملک و بهره برداری قرار می گیرد.

ز- قرارداد: نحوه تعامل بین سرمایه گذاران و دولت (وزارت راه و شهرسازی) را مشخص می کند.

ح- بهره بردار: اشخاص حقیقی یا حقوقی غیر دولتی که امکانات بندر خشک در قبال پرداخت حق بهره برداری طبق نمونه قرارداد مصوب ستاد، بهره برداری می نمایند.

ماده ۳- شرایط و نحوه احداث:

شرایط و نحوه احداث بندر خشک بر اساس دستورالعملی است که توسط ستاد تدوین می شود. سرمایه گذاران موظف به پیروی از دستورالعمل یاد شده می باشند.

ماده ۴- شرایط و نحوه سرمایه گذاری:

در صورت تهیه و تصویب طرح سرمایه گذاری، قرارداد لازم مبنی بر پرداخت بهای اجاره مستحقات از سوی سازمان مالک به سرمایه گذار بشرط تملیک مستحقات در پایان مدت قرارداد، طبق نمونه مصوب ستاد، منعقد می گردد.

ماده ۵- وظایف ستاد:

- تهیه دستورالعمل احداث بنادر خشک حداکثر ۶ ماه پس از ابلاغ این آیین نامه.

- تهیه دستورالعمل انجام فراخوان برای متقاضیان سرمایه گذاری و بهره برداری هر یک از اجزاء قابل واگذاری بنادر خشک.

- تهیه نمونه قرارداد بهره برداری و نحوه تعامل فی مابین سرمایه گذار و وزارت راه و شهرسازی.

- انجام مطالعات جامع و راهبردی در رابطه با بنادر خشک.
- بررسی و تصویب طرح های توجیهی (فنی و اقتصادی) و نقشه های پیاده سازی.
- استقرار نظام نظارت بر اجرای پروژه های بندر خشک و فعالیت خدمات دهندگان.
- انجام استعلام های مورد نیاز (مالی، فنی و ...) از نهادهای مختلف بابت درخواست مجریان.
- تهیه دستورالعمل شرایط عمومی و اختصاصی مدیران بنادر خشک.
- بررسی اسناد مالکیت محوطه بندر خشک.
- تهیه نمونه قرارداد سرمایه گذاری با سرمایه گذاران.
- تصویب طرح های فاز صفر و یک مطالعات بندر خشک.
- تعیین زمان دوره احداث.
- آماده سازی چارچوب گزارش های آماری در حین احداث و بهره برداری بنادر.
- صدور موافقت اصولی و همچنین موافقت با انتصاب مدیر بندر.

ماده ۶- وظایف مدیر بندر خشک:

- ایجاد هماهنگی بین سازمان ها و شرکت های مستقر در بندر خشک.
- تهیه و ارائه گزارش ماهانه در دوره های احداث و نیز بهره برداری.
- تهیه و ارائه گزارش پیشرفت فیزیکی دوره احداث و گزارش های تحلیلی از ورود و خروج کالا.
- رسیدگی به درخواست خدمات دهندگان.
- ماده ۷- مکانیابی محل استقرار بنادر خشک:

سرمایه گذار می تواند با رعایت شرایط و نحوه چگونگی احداث بندر خشک مندرج در این آیین نامه و سایر مصوبات مربوط به این موضوع نسبت به درخواست سرمایه گذاری در هر یک از اجزاء قابل واگذاری بندر خشک با ارائه طرح توجیهی فنی، مالی و اقتصادی، توجه ضرورت احداث آن، بررسی میزان بارهای عبوری و یا ورودی در مجاورت محل اجرای طرح و همچنین تشریح سایر موارد مورد لزوم مستندات مربوط به آن به دبیرخانه ستاد، اقدام نماید. جانمایی پیشنهادی سرمایه گذار مستلزم وجود شرایط و استدلال های منطقی و دلایل فنی می باشد. جانمایی احداث بندر خشک و کلیه موارد پیشنهادی سرمایه گذار با توجه به برنامه های توسعه ای در کشور و مزیت های زیر صورت خواهد گرفت.

دسترسی به شبکه راه آهن کشور

دسترسی آسان به شبکه راه های شریانی جاده ای کشور.

قرار داشتن در مسیرهای بارهای ریلی، جاده ای و هوایی کشور.

قرار داشتن در مسیرهای ارتباطی به بنادر دریایی کشور.

نزدیکی به مراکز تولید انبوه کالا.

نزدیکی به مراکز مصرف انبوه کالا.

مناطق ویژه و آزاد اقتصادی کشور.

برنامه های دولت در زمینه افزایش ترانزیت و صادرات و واردات کالا.

ماده ۸- الزامات و تعهدات سرمایه گذار:

سرمایه گذار میبایست ضمن هماهنگی کامل با ستاد در طول اجرای پروژه به هنگام هر گونه فعالیت در حوزه احداث بندر خشک از قبیل: زیرساخت های ساختمانی، حمل و نقلی، مخابراتی و تأسیساتی، کلیه مقررات فنی و ایمنی مربوطه را رعایت نموده و از نیروی انسانی متخصص در این زمینه استفاده نماید.

تبصره: مجری حق واگذاری اراضی و تأسیسات بندر را به غیر، اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی، به صورت اجاره یا صلح حقوق و غیره جزاً و کلاً ندارد، مگر آنکه در طرح سرمایه گذاری و گرفتن مجوز به صراحت آن را اعلام و یا موافقت کتبی ستاد را دریافت نماید، هر گونه تغییر کاربری های اصلی در بندر خشک نیز با تأیید ستاد صورت خواهد گرفت.

ماده ۹- قوانین و مقررات حاکم بر بندر خشک:

کلیه قوانین و مقررات حاکم بر بنادر ساحلی، بر بنادر خشک نیز ساری و جاری می باشد.

ماده ۱۰- تعلیق یا ابطال مجوز:

رسیدگی به تخلف از مفاد و مندرجات این آیین نامه و تصمیم گیری برای لغو یا تعلیق فعالیت مختلف، برابر دستورالعمل مربوطه بر عهده ستاد حمل و نقل چند وجهی است.

ماده ۱۱- الزامات دستگاه ها و نهاد های اجرایی کشور:

این آیین نامه در یازده ماده به استناد ماده ۷ قانون تغییر نام وزارت راه و ترابری در نشست ۱۷۹ شورای عالی هماهنگی ترابری کشور مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۰ تصویب و رعایت آن برای کلیه دستگاه های اجرایی مرتبط بخش حمل و نقل الزامی است.

بند (ج) پیوست شماره (۳) فعالیت های واجد اولویت پرداخت تسهیلات ارزی صندوق توسعه ملی

سال تصویب: ۱۳۹۳ هیئت امنای صندوق توسعه ملی

- با توجه به هدف تشکیل صندوق توسعه ملی کلیه طرح ها و فعالیت هایی که از محل منابع این صندوق تأمین مالی می شود باید:
- ۱- در جهت تبدیل این منابع به ثروت های ماندگار، مولد و سرمایه های زاینده اقتصادی و حفظ سهم نسل های آینده از این منابع باشد.
 - ۲- با اصول اساسنامه و مفاد و مندرجات آخرین نظام نامه های صندوق انطباق کامل داشته باشد.
 - ۳- از توجیه فنی، اقتصادی، مالی برخوردار بوده و اهلیت متقاضی آن توسط بانک عامل احراز شده باشد.
- در اجرای جزء (۷) بند (ب) ماده (۸۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، فعالیت های مورد قبول و واجد اولویت به شرح زیر تعیین می گردد:
- (ج) حمل و نقل
- طرح های ایجاد، توسعه و تجهیز بنادر.
 - خرید هواپیما.
 - حمل و نقل ریلی (تولید و خرید لوکوموتیو، احداث خطوط، تولید و خرید واگن و تجهیزات مرتبط).
 - حمل و نقل دریایی (تولید و خرید کشتی های تجاری، باری، شناورهای صیادی و تجهیزات مرتبط).
 - حمل و نقل جاده ای با اولویت نوسازی ناوگان درون و برون شهری

بند (ب) پیوست شماره (۴) فعالیت های واجد اولویت پرداخت تسهیلات ارزی صندوق توسعه ملی

سال تصویب: ۱۳۹۳ هیات امنای صندوق توسعه ملی

- با توجه به هدف تشکیل صندوق توسعه ملی کلیه طرح ها و فعالیت هایی که از محل منابع این صندوق تأمین مالی می شود باید:
- ۱- در جهت تبدیل این منابع به ثروت های ماندگار، مولد و سرمایه های زاینده اقتصادی و حفظ سهم نسل های آینده از این منابع باشد.
 - ۲- با اصول اساسنامه و مفاد و مندرجات آخرین نظام نامه های صندوق انطباق کامل داشته باشد.
 - ۳- از توجیه فنی، اقتصادی، مالی برخوردار بوده و اهلیت متقاضی آن توسط بانک عامل احراز شده باشد.
- در اجرای جزء (۷) بند (ب) ماده (۸۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، فعالیت های مورد قبول و واجد اولویت به شرح زیر تعیین می گردد:
- (ب) گردشگری
- احداث و تأمین تجهیزات هتل، مراکز اقامتی مراکز تفریحی و مجتمع های رفاهی بین راهی.
 - نوسازی ناوگان حمل و نقل.

مصوبه اجرای طرح توسعه حمل و نقل بار و مسافر توسط شرکت راه آهن ج.ا.ا. (بند ق)

سال تصویب: مصوبه جلسه مورخ ۹۳/۱۲/۴ شورای اقتصاد

شورای اقتصاد در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۴ درخواست شماره ۳۰۸۴۳۱ - ۱۵/۱ مورخ ۱۳۹۳/۷/۲ وزارت نفت در خصوص اجرای طرح توسعه حمل و نقل بار و مسافر توسط راه آهن را به استناد جزء (۱) بند "ق" تبصره (۲) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور، مورد بررسی قرار داد.

توجه فنی - اقتصادی و زیست محیطی و همچنین سقف تعهدات دولت، زمانبندی اجرا و بازپرداخت انجام سرمایه گذاری برای اجرای طرح توسعه حمل و نقل بار و مسافر توسط راه آهن جمهوری اسلامی ایران در سقف هفت میلیارد و پانصد و سی و یک میلیون و نه صد هزار (۷/۵۳۱/۹۰۰/۰۰۰) دلار به شرح جدول پیوست که با مهر دبیرخانه شورای اقتصاد تأیید شده است را با رعایت موارد ذیل، تصویب نمود:

۱- با توجه به عملکرد سال های گذشته شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران، رشد سالانه جابجایی کالا و مسافر تا میزان سه درصد در هر سال نسبت به سال قبل از آن ناشی از اجرای طرح های عمرانی فعلی در نظر گرفته می شود و رشد سالانه مازاد بر سه درصد مشمول مفاد این مصوبه خواهد بود.

۲- صرفه جویی حاصل به ازاء حمل هر تن - کیلومتر ۱/۳ سنت (معادل یارانه ۳۵ سی سی نفت گاز) و به ازاء حمل هر نفر - کیلومتر ۰/۷۳ سنت (معادل یارانه ۲۰ سی سی نفت گاز) نسبت به مازاد عملکرد سال مینا (سال ۱۳۹۲) با رعایت مفاد بند (۱) برای پروژه های سرمایه گذاری جدید بخش غیردولتی که به بهره برداری می رسند، تعلق می گیرد.

۳- برای پروژه های سرمایه گذاری جدید بخش غیردولتی که به بهره برداری می رسند، سهم صرفه جویی هر پروژه توسط شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران محاسبه و حداکثر تا سقف اصل سرمایه گذاری انجام شده منابع بند (ق) قابل پرداخت می باشد. احداث

۴- مکانیزم پرداخت منابع حاصل از صرفه جویی سوخت: - افزایش عملکرد کلی شبکه حمل کالا و مسافر ریلی در مقاطع زمانی سه ماهه توسط شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و شرکت ملی نفت ایران اعلام می شود.

- تعهدات موضوع این مصوبه متناسب با افزایش حمل بار و مسافر، با اعلام سرمایه گذار طرح و تأیید شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران و تأیید نهایی وزارت نفت (از طریق سامانه پایش و نظارت بر اجرای طرح) در سررسیدها از سوی شرکت ملی نفت ایران از محل منابع ناشی از صادرات سوخت صرفه جویی شده تا سقف ۷/۵ میلیارد دلار از طریق شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران در وجه سرمایه گذاران طرف قرارداد واریز خواهد شد. شرکت ملی نفت ایران مبالغ پرداختی را به حساب بدهکار دولت (خزانه داری کل کشور) منظور و بر این اساس با خزانه داری کل کشور تسویه حساب می نماید.

- شرکت ملی نفت ایران مکلف است منابع حاصل از صرفه جویی نفت گاز این طرح را محاسبه و مبالغ بازپرداخت را هر ماهه به خزانه داری کل کشور و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اعلام نماید.

- محاسبات برای میزان صرفه جویی براساس قیمت نفت خام ۶۰ دلار بوده و با تغییر در قیمت نفت خام، ارزش صرفه جویی انجام شده براساس قیمت متوسط نفت خام صادراتی در مقاطع زمانی سه ماهه توسط وزارت نفت محاسبه و پرداخت می شود.

۵- آخرین سال پرداخت منابع بند (ق)، سال ۱۴۰۲ و میزان تجمعی این منابع طی سال های ۱۴۰۲ - ۱۳۹۴ حداکثر ۷/۵ میلیارد دلار در سقف تعهدات دولت و یا معادل ریالی آن به نرخ رسمی اعلامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

۶- وزارت نفت و شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران موظفند گزارش عملکرد طرح را در مقاطع زمانی سه ماهه به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارسال نمایند.

۷- متن قرارداد مابین شرکت راه آهن و شرکت سرمایه گذار به تأیید وزارت نفت می رسد و از هر قرارداد منعقد یک نسخه باید به وزارت نفت و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارسال گردد.

۸- در اجرای این مصوبه رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور مصوب ۱/۵/۱۳۹۱ مجلس شورای اسلامی الزامی است.

جدول سرمایه گذاری و بازپرداخت طرح توسعه حمل و نقل بار و مسافر توسط راه آهن «دلار»

سال	سرمایه گذاری	پرداخت به طرف های موافقتنامه
۱۳۹۳	۱۱۱,۷۰۰,۰۰۰	-
۱۳۹۴	۲۲۵,۰۰۰,۰۰۰	۳۳۶,۷۰۰,۰۰۰
۱۳۹۵	۳۵۴,۶۰۰,۰۰۰	۳۵۴,۶۰۰,۰۰۰
۱۳۹۶	۵۰۷,۵۰۰,۰۰۰	۵۰۷,۵۰۰,۰۰۰
۱۳۹۷	۶۶۱,۴۰۰,۰۰۰	۶۶۱,۴۰۰,۰۰۰
۱۳۹۸	۸۳۶,۶۰۰,۰۰۰	۸۳۶,۶۰۰,۰۰۰

۱,۰۳۷,۱۰۰,۰۰۰	۱,۰۳۷,۱۰۰,۰۰۰	۱۳۹۹
۱,۲۲۶,۰۰۰,۰۰۰	۱,۲۲۶,۰۰۰,۰۰۰	۱۴۰۰
۱,۲۲۶,۰۰۰,۰۰۰	۱,۲۲۶,۰۰۰,۰۰۰	۱۴۰۱
۱,۲۲۶,۰۰۰,۰۰۰	۱,۲۲۶,۰۰۰,۰۰۰	۱۴۰۲
۷,۵۳۱,۹۰۰,۰۰۰	۷,۵۳۱,۹۰۰,۰۰۰	جمع

آیین نامه اجرایی قانون حمایت از سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه

سال تصویب: ۱۳۹۲ هیئت وزیران

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف- قانون: قانون حمایت از سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه - مصوب ۱۳۸۵ -

ب- شهرهای بالای پانصد هزار نفر جمعیت: شهرهایی که طبق اعلام مرکز آمار ایران جمعیت ساکن در محدوده و حریم آنها براساس آخرین سرشماری رسمی پانصد هزار نفر تا یک میلیون نفر باشد.

ج- شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت: شهرهایی که طبق اعلام مرکز آمار ایران جمعیت ساکن در محدوده و حریم آنها براساس آخرین سرشماری رسمی بالای یک میلیون نفر باشد.

د- شورای عالی: شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور

ه- طرح مصوب: طرح جامع حمل و نقل و ترافیک هر شهر که به تصویب شورای عالی رسیده باشد.

ماده ۲- شهرداری های شهرهای با جمعیت بالای یک میلیون نفر و اراک که در طرح مصوب آنها لزوم استفاده از سامانه های حمل و نقل ریلی پیش بینی شده باشد، موظفند نسبت به انجام مطالعات امکان سنجی سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه بر مبنای مطالعات جامع حمل و نقل ترافیک مصوب اقدام نمایند. نحوه اتصال خطوط ریلی درون شهری و حومه ای به شبکه ریلی کشور (راه آهن) با هماهنگی وزارت راه و شهرسازی در مطالعات مزبور مشخص خواهد شد.

ماده ۳- کمک های دولت در خصوص مدیریت حمل و نقل ریلی شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت و اراک با رعایت ماده (۵) قانون صرفاً براساس مطالعات امکان سنجی سامانه حمل و نقل ریلی شهری و حومه مصوب شورای عالی قابل پرداخت می باشد.

تبصره ۱- شهرداری شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت و اراک دارای طرح مصوب موظفند یک سال قبل از پایان مطالعات امکان سنجی سامانه حمل و نقل ریلی شهری و حومه نسبت به به روزرسانی و تصویب مطالعات مذکور در شورای عالی اقدام نمایند.

تبصره ۲- شهرداری شهرهای بالای پانصد هزار نفر جمعیت دارای طرح مصوب موظفند یک سال قبل از پایان طرح های مذکور نسبت به به روزرسانی و تصویب آن با رعایت قوانین و مقررات مربوط اقدام نمایند.

ماده ۴- فهرست شهرهای مشمول دریافت کمک موضوع ماده (۵) قانون و میزان آن با رویکرد حداکثر اثربخشی و افزایش کارایی در وضعیت ترافیک شهرهای کشور به صورت سالانه توسط وزارت کشور تهیه و پس از تصویب شورای عالی جهت درج در لایحه بودجه سنواتی به معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور ارایه می شود.

تبصره ۱- منابع موضوع این ماده در قالب یک ردیف بودجه مستقل در قانون بودجه سالانه کل کشور به وزارت کشور اختصاص می یابد تا حسب مورد اعتبار آن در مطالعات و سرمایه گذاری ایجاد سامانه های حمل و نقل ریلی درون شهری و حومه، با اولویت تأمین تجهیزات استاندارد مطابق با مشخصات فنی مطالعات مصوب و رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیاتهای مستقیم - مصوب ۱۳۹۱ - براساس فهرست مصوب شهرهای موضوع این ماده هزینه شود.

تبصره ۲- مبنای محاسبه حداکثر سهم دولت در ایجاد سامانه های ریلی موضوع این آیین نامه، پنجاه درصد میزان هزینه کل تهیه و اجرای طرح مصوب آن شهر می باشد که به تأیید معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور می رسد.

تبصره ۳- تخصیص کمک موضوع این ماده منوط به امکان تأمین مابقی هزینه مطالعات و سرمایه گذاری متناسب با برنامه زمان بندی اجرای طرح و تضمین هزینه آن برای احداث یا تکمیل پروژه حمل و نقل ریلی هر شهر بدون تأخیر در زمان بهره برداری مقرر توسط شهرداریهای ذی ربط و تأیید معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور می باشد.

تبصره ۴- کمک موضوع این ماده در خصوص خطوط جدید ریلی، نباید موجب تأخیر زمان بهره برداری خطوط قبلی شود. تشخیص این موضوع بر عهده وزارت کشور می باشد.

ماده ۵- دستگاه اجرایی و بهره بردار اتصال شهر مادر به شهرهای جدید و شهرهای اقماری، شهرداری شهر مادر می باشد.

تبصره ۱- هزینه های تأمین زیرساخت و ابنیه خطوط ریلی به عهده شهرداری هر شهر مبدأ تا مقصد و به میزان سهم مرتبط از کل خط اتصالاتی شهر مادر به حومه خواهد بود.

تبصره ۲- تأمین هزینه های روسازی، علائم، تأسیسات و تهیه ناوگان به عهده دولت (معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور) می باشد.

ماده ۶- وزارت کشور موظف است پس از مشورت با اتحادیه شرکتهای قطار شهری کشور و با همکاری وزارتخانه های راه و شهرسازی و صنعت، معدن و تجارت ظرف شش ماه پس از ابلاغ این آیین نامه، نسبت به همسان سازی مشخصات فنی بخش عمرانی اعم از مسیر، ایستگاه، توقفگاه و تعمیرگاه و تجهیزات ثابت و متحرک سامانه های ریلی درون شهری و تدوین اصول کلی، راهبردها و ضوابط اجرایی حاکم بر تأمین و ساخت تأسیسات، تجهیزات، ماشین آلات و طراحی و بهره برداری سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه اقدام و نتیجه را جهت رعایت کارفرمایان و مجریان مربوط اعلام نماید.

تبصره- مطالعات طراحی و اجرای سامانه های حمل و نقل ریلی شهری و حومه علاوه بر رعایت قوانین و مقررات مربوط باید در چهارچوب ضوابط ابلاغی این ماده انجام شود.

ماده (۹۸) و (۱۳۳) آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی

سال تصویب: ۱۳۹۱ هیئت وزیران - شماره روزنامه رسمی ۱۹۸۲۳ تاریخ ۱۳۹۲/۰۱/۷

ماده ۹۸- عبور خارجی کالا برای شرکتهای حمل و نقل ایرانی دارای مجوز فعالیت از وزارت راه و شهرسازی از نظر سپردن تضمین در حکم کالای مجاز تلقی می شود.
تبصره ۱- کالای تحت پوشش کارنه تیر بدون نیاز به تسلیم اظهارنامه و سپردن تضمین، عبور (ترانزیت) می شود.
تبصره ۲- در مواردی که کالای عبوری به وسیله پست دولتی یا شرکت های حمل و نقل ریلی یا راه آهن اظهار و به شیوه ریلی حمل می شود و همچنین کالای غیرتجاری همراه مسافران عبوری، به جای تضمین با اخذ تعهد اقدام به صدور پروانه عبور (ترانزیت) می شود.

ماده ۱۳۳- لکوموتیو، واگن، هواپیما، موتور لنج و کشتی داخلی که در خطوط بین ایران و کشورهای خارجی تردد می کنند مشمول عنوان صدور موقت می باشد، ولی برای رفت و برگشت آنها تشریفات گمرکی رعایت نمی شود و فقط به دریافت اظهارنامه اجمالی یا فهرست کل بار (مانیفست) که در هر مسافرت برای محموله های آنها به گمرک داده می شود و مشخصات و وسایط نقلیه مذکور نیز در آن منعکس است اکتفا می شود.

آیین نامه اجرایی ماده (۱۱۸)، بند (الف) ماده (۱۵۱) و بند (ص) ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنج

ساله پنجم توسعه ج.ا.ا

سال تصویب: ۱۳۹۰ هیئت وزیران

ماده ۱- در این آیین نامه واژه ها و اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - قانون: قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۹-

ب - مؤسسه عامل: در مورد ماده (۱۱۸) قانون بانکهای عامل و در خصوص ماده (۲۲۴) قانون بانکها، مؤسسات مالی و اعتباری، صندوقهای قرض الحسنه و صندوقهای توسعه ای دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ج - دستگاه اجرایی (ملی یا استانی): کلیه دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶- که با عقد قرارداد عاملیت با مؤسسه عامل اعتبارات لازم را در اختیار آنها قرار می دهد.

د - واگذارنده اعتبار: دستگاه اجرایی که طبق مقررات بودجه سالانه کل کشور، مسولیت و واگذاری اعتبار به مؤسسه عامل را به عهده دارد.

هـ- قرارداد عاملیت: قراردادی که میان واگذارنده اعتبار و مؤسسه عامل براساس مفاد قانون، موافقتنامه متبادله و ضوابط این آیین‌نامه منعقد و مطابق آن وجوه اداره‌شده در اختیار مؤسسه عامل قرار می‌گیرد.

و- صنایع نوین: صنایع الکترونیک، بیوتکنولوژی، مواد نو، لیزر و اپتیک نرم‌افزار و هوافضا و نانوتکنولوژی، انرژی‌های نو به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت.

ز- معاونت: معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور.

ح- مجری: شخص حقیقی یا حقوقی متقاضی تسهیلات وجوه اداره‌شده که با اخذ مجوز از مراجع ذی‌ربط اجرای یک طرح اقتصادی را عهده‌دار می‌باشد.

ماده ۲- واگذارنده اعتبار قرارداد عاملیت را در سقف تخصیص ابلاغی مطابق مقررات مربوط منعقد می‌نماید.

ماده ۳- تامین سرمایه در گردش بنگاه‌های متقاضی حداکثر تا سقف ده درصد (۱۰٪) از سرجمع اعتبارات وجوه اداره‌شده سالانه هر دستگاه در چارچوب این آیین‌نامه مجاز است.

ماده ۴- مؤسسه عامل موظف است اصل و سود دریافتی بابت بازپرداخت اقساط تسهیلات وجوه اداره‌شده موضوع این آیین‌نامه (از محل بودجه کل کشور) را در سررسید به حساب خاصی که توسط خزانه‌داری کل کشور در مرکز و در استانها توسط خزانه معین استان افتتاح می‌گردد، واریز، تا در مورد منابع داخلی شرکت‌های دولتی، به حساب آنها و در مورد منابع بودجه عمومی مطابق ماده (۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت - مصوب ۱۳۸۰- به حساب درآمد عمومی کشور واریز گردد.

ماده ۵- بررسی و تایید توجیه فنی، اقتصادی، مالی طرح‌ها و اهلیت متقاضیان (از نظر سوابق بانکی) توسط مؤسسه عامل انجام می‌شود. در مورد آن بخش از تسهیلات وجوه اداره‌شده که صرفاً از محل منابع بودجه کل کشور تامین می‌شود در صورتی که نرخ سود، کارمزد و نوع و میزان وثایق توسط واگذارنده اعتبار (در قالب شرایط قرارداد عاملیت) مشخص و تصریح نشود، مطابق قوانین و مقررات بانکی و سایر قوانین و مقررات مربوط توسط مؤسسه عامل تعیین و اعمال می‌گردد. مؤسسه عامل موظف است ضمانت‌های لازم و کافی را برای بازپرداخت اصل و سود از متقاضی دریافت نماید. مسئولیت اقدامات قانونی لازم برای وصول اصل و سود اقساط وجوه اداره‌شده مشابه پرداخت تسهیلات از منابع داخلی بانکها برعهده مؤسسه عامل می‌باشد.

تبصره - مؤسسه عامل موظف است موارد رد طرح (اعم از توجیه فنی و اقتصادی یا سوابق بانکی) را با دلایل آن به صورت کتبی به اطلاع واگذارنده اعتبار برساند.

ماده ۶- بررسی توجیه فنی، اقتصادی، مالی و بازار طرح‌های اکتشاف معدنی، نمونه‌سازی ماشین‌آلات و تجهیزات، طراحی و مهندسی (شامل تجهیز آزمایشگاه‌ها)، صنایع نوین و سایر موارد خاص که در موافقتنامه متبادله پیش‌بینی می‌شود، در صورت تشخیص واگذارنده اعتبار توسط وی و یا مشاوران تعیین صلاحیت شده انجام خواهد شد. این طرحها از محل اعتبارات بودجه کل کشور (وجوه اداره‌شده) تامین مالی می‌شود.

تبصره - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است در ابتدای هر سال چگونگی و میزان حمایت از طرحهای صنایع نوین را در چارچوب بودجه مصوب با هماهنگی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران تدوین و به اطلاع عموم برساند.

ماده ۷- طرحهای متقاضی استفاده از تسهیلات موضوع این آیین‌نامه با امضای بالاترین مقام دستگاه واگذارنده اعتبار یا مقام مجاز از جانب او به مؤسسه عامل معرفی می‌گردند. مؤسسه عامل موظف است ظرف سی روز از زمان دریافت طرح و تکمیل مدارک از جانب متقاضی، آن را از نظر توجیه فنی، مالی و اقتصادی بررسی و نظر قطعی خود در خصوص رد یا تصویب طرح‌ها را به واگذارنده اعتبار اعلام نماید. تسهیلات مربوط ظرف سی روز کاری پس از تصویب طرح، ارایه وثیقه و تامین سهم آورده متقاضی (در صورت لزوم) باید پرداخت شود.

تبصره - در صورت تاخیر در اجرای مهلت‌های مقرر در ماده (۷) این آیین‌نامه در مورد طرحهای معرفی شده‌ای که از محل واریز واگذارنده اعتبار (براساس قرارداد عاملیت) تامین مالی می‌شوند، مؤسسه عامل موظف است معادل نرخ سود سپرده در سیستم بانکی به ماخذ اعتبار مورد نیاز مستند به توجیه فنی و اقتصادی طرح، از محل منابع داخلی خود به سقف مبلغ قرارداد عاملیت اضافه نماید. مسئولیت حسن اجرای این امر به عهده دستگاه واگذارنده اعتبار است.

ماده ۸- مؤسسه عامل موظف است گزارش عملکرد وجوه واریزی در قالب قرارداد عاملیت، طرحهای مصوب، مبالغ پرداختی قطعی، وصولی اقساط، پرداختی وجوه وصولی به خزانه و مانده حساب نزد مؤسسه عامل را هر سه ماه یکبار به واگذارنده اعتبار، معاونت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارایه نماید.

تبصره - مؤسسه عامل موظف است مبالغ بلااستفاده و تعهد نشده در پایان سال را به خزانه واریز نماید. نظارت بر حسن اجرای این تبصره برعهده دستگاه واگذارنده اعتبار خواهد بود.

ماده ۹- واگذارنده اعتبار موظف است گزارش عملکرد طرحهای معرفی شده و مصوب موضوع این آیین‌نامه، نوع و میزان حمایت از آنها و طرحهای به بهره‌برداری رسیده را در مقاطع سه‌ماهه به معاونت و یا معاونین برنامه‌ریزی استانداری‌ها (حسب مورد) ارایه نماید.

ماده ۱۰- مؤسسه عامل موظف است حساب‌های مربوط به وجوه اداره‌شده را به گونه‌ای نگهداری کند که در هر زمان اطلاعات مربوط به موجودی، تسهیلات پرداخت‌شده، وصولی به تفکیک اصل و سود تسهیلات و اقساط معوق قابل دسترسی و ارایه به واگذارنده اعتبار باشد.

آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۲) قانون مدیریت خدمات کشوری

سال تصویب: ۱۳۸۹ هیات وزیران

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - بخش غیردولتی: انواع شرکت ها، مؤسسات، سازمان ها، نهادها، تشکل ها، انجمن ها، جمعیت ها، کانون ها و شوراهایی که دارای مجوز قانونی برای فعالیت هستند، به استثنای وزارتخانه ها، مؤسسات و شرکت های دولتی مشمول مواد (۱)، (۲) و (۳) قانون مدیریت خدمات کشوری و نهادهای عمومی غیردولتی که بیش از پنجاه درصد بودجه سالانه آنها از محل منابع دولتی تأمین می شود.

ب - مؤسسه متقاضی: شخص حقوقی غیردولتی که داوطلب انجام یا مجری بخشی از تصدی های دستگاه های اجرایی در قالب ماده (۲۲) قانون مدیریت خدمات کشوری است.

ج - مؤسسه مجری: شخص حقوقی غیردولتی که در قالب ماده (۲۲) قانون مدیریت خدمات کشوری و سایر قوانین و مقررات مربوط، انجام بخشی از تصدی های دستگاه اجرایی را برعهده می گیرد.

د - قرارداد حجمی: قراردادی که براساس فعالیت مشخص، حجم کار معین، قیمت هر واحد کار و قیمت کل، به طور شفاف و مشخص منعقد می شود.

ه - تعاونی کارکنان خارج شده از دولت: آن دسته از شرکت های تعاونی که سهامداران آن کارکنان دولت بوده و پس از ابلاغ این آیین نامه و قبل از بازنشستگی، رابطه استخدامی خود را از طریق به استثنای بازنشستگی و اخراج با دستگاه اجرایی متبوع خود قطع کرده اند.

و - خرید خدمت: حالتی که دستگاه، خدمات مورد نظر خود را از مؤسسات مجری خریداری می کند، بدون آنکه نیروی انسانی یا تجهیزات و امکاناتی در اختیار مؤسسات مذکور قرار داده باشد.

ز - مشارکت در ارائه خدمت: حالتی که دستگاه تمام یا بخشی از تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه خدمات را در اختیار مؤسسات مجری قرار داده و خدمات مورد نظر را از مؤسسات مجری خریداری می کند.

ح - واگذاری مدیریت: حالتی که دستگاه تمام تجهیزات، امکانات و منابع انسانی مورد نیاز برای ارائه خدمات را در اختیار مؤسسات مجری قرار داده و مؤسسات مجری با مدیریت صحیح و اثربخش مجموعه، خدمات مورد نظر دستگاه اجرایی را ارائه می کنند و دستگاه اجرایی هزینه خدمات مدیریتی مؤسسات مجری را پرداخت می کند.

ماده ۲- تمامی دستگاه های اجرایی دخیل در فرایند ثبت و تأسیس شرکت ها، ارائه مجوزهای فنی و گواهینامه های تخصصی، موظفند فرایندهای کاری خود را به نحوی اصلاح نمایند که تمامی امور مذکور ظرف ده روز کاری انجام شده و پاسخ متقاضی به صورت کتبی داده شود.

ماده ۳- دستگاه های اجرایی یادشده موظفند:

الف - فرایندهای اصلاحی را در پورتال موضوع ماده (۱۲) این آیین نامه اطلاع رسانی کرده و در صورت نیاز به روز آوری کنند. اطلاع رسانی فرایندها باید حداقل شامل موارد ذیل باشد:

۱- مدارک و فرم های مورد نیاز

۲- مراحل انجام کار

۳- زمان بندی فعالیتها

۴- مکان ها و زمان های مراجعه برای انجام کار

۵- سایر اطلاعاتی که می تواند در تسریع فرایند و افزایش رضایتمندی متقاضیان مؤثر باشد.

ب - ظرف یک سال اقدامات لازم را برای امکان ارائه تمام مراحل خدمت یا حداقل انجام مراحل زیر به صورت الکترونیکی برای متقاضیان فراهم نمایند:

۱- دریافت درخواست متقاضیان

۲- ثبت و پیگیری درخواست متقاضیان

۳- دریافت فرم های تکمیل شده متقاضیان

۴- اطلاع رسانی به متقاضی از وضعیت درخواست وی در مراحل مختلف فرایند

ج - آدرس پورتال خود را که ارائه خدمات الکترونیکی از طریق آن انجام می شود، در پورتال موضوع ماده (۱۲) قرار دهند تا با ایجاد یکپارچگی و تمرکز در اطلاع رسانی، جستجو و دسترسی به اطلاعات و خدمات مورد نیاز توسط مؤسسات متقاضی تسهیل و تسریع گردد.

ماده ۴- خدماتی که براساس این آیین نامه به صورت خرید خدمت از بخش غیردولتی تأمین می شوند، باید دارای ویژگی های زیر باشند:

الف - مشخص و کمیته پذیر باشند و بتوان تعداد مورد نیاز دستگاه اجرایی یا ذینفعان آن دستگاه را به آن خدمت براساس تعداد، سرانه یا متغیرهای دیگر تعیین کرد.

ب - امکان تعیین ویژگی های کمی و کیفی برای خدمات مورد انتظار وجود داشته باشد تا دستگاه اجرایی با استفاده از آنها بتواند بر کیفیت و کمیته خدمات ارائه شده نظارت کند.

ج - ترجیحاً در واحدهای عملیاتی مستقل انجام شوند مانند آموزش و پرورش دانش آموزان در مدارس و رسیدگی و درمان بیماران در بیمارستان ها.

ماده ۵- استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های مؤسسات متقاضی برای انجام تصدی‌های دستگاه‌های اجرایی می‌تواند به صورت خرید خدمت، مشارکت یا واگذاری مدیریت باشد. در هر یک از حالات مذکور عقد قرارداد باید به صورت حجتی باشد.

ماده ۶- تعیین قیمت سرانه خدمات یا فعالیت‌ها برای خرید خدمات از مؤسسات مجری، مشارکت یا واگذاری مدیریت به آنها، قیمت یا هزینه تمام شده‌ای است که براساس ماده (۱۶) قانون مدیریت خدمات کشوری و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های آن محاسبه و تعیین می‌شود. در موارد مشارکت و واگذاری مدیریت، هزینه‌های مربوط به تجهیزات و امکاناتی که توسط دستگاه اجرایی در اختیار مؤسسات مجری قرار می‌گیرد، در قیمت تمام شده محاسبه نمی‌شود.

ماده ۷- با رعایت اصول بیست‌ونهم و سی‌ام قانون اساسی در ارتباط با تأمین خدمات بهداشتی - درمانی و آموزش و پرورش، در صورت توافق بین مؤسسات مجری و دستگاه‌های اجرایی، مؤسسات مذکور می‌توانند بخشی از هزینه ارائه خدمت را از مراجعان دریافت کنند. در صورت نیاز به دریافت مجوزهای قانونی برای این کار، دستگاه اجرایی موظف به پیگیری و هماهنگی با مراجع ذیربط برای کسب مجوزهای قانونی لازم است.

ماده ۸- انتخاب مؤسسه مجری از بین مؤسسات متقاضی، به صورت رقابتی و از طریق درج آگهی و اعلان عمومی در پورتال موضوع ماده (۱۲) و بررسی صلاحیت‌های علمی، اخلاقی و اجرایی متقاضیان و برگزاری مناقصه می‌باشد.

ماده ۹- دستگاه‌های اجرایی می‌توانند برای انتخاب مؤسسه مجری، از ظرفیت شرکتهای تعاونی کارکنان خارج شده از دولت به روش ترک مناقصه، با رعایت ماده (۱۷) قانون مدیریت خدمات کشوری و مواد (۲۷) و (۲۸) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳ - استفاده نمایند.

ماده ۱۰- دستگاه‌های اجرایی در صورت امکان می‌توانند ساختمان، تجهیزات اداری و فنی لازم برای ارائه خدمات را در اختیار مؤسسات مجری قرار دهند، در این صورت:

الف - سهم اقلامی که دستگاه اجرایی در اختیار مؤسسه مجری قرار می‌دهد، در محاسبه قیمت (هزینه) تمام شده خدمت منظور نمی‌شود.

ب - اقلامی که دستگاه اجرایی می‌تواند در اختیار مؤسسه مجری قرار دهد، باید در هنگام فراخوان و اعلان عمومی مشخص و اعلام شود.

ج - ساختمان و تجهیزاتی که در اختیار مؤسسه مجری قرار داده می‌شود، باید با حجم و تنوع خدماتی که ارائه می‌شود، متناسب باشد. مؤسسه مجری نمی‌تواند از ساختمان و تجهیزاتی که توسط دستگاه اجرایی در اختیار وی قرار گرفته است، استفاده دیگری کند.

ماده ۱۱- به منظور کمک به تأمین نقدینگی و منابع مالی لازم برای اداره مؤسسات مجری و توسعه آنها، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور، دستورالعمل نحوه اعطای تسهیلات و کمک‌های مالی به مؤسسات مذکور را ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، تدوین و ابلاغ نماید.

ماده ۱۲- به منظور اطلاع‌رسانی، آموزش، ساماندهی، حمایت، نظارت و ایجاد فرصت‌های برابر و دسترسی به بازار برای مؤسسات متقاضی، نه ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، پورتالی برای تحقق امور یادشده توسط معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور تشکیل و راه‌اندازی می‌شود. دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات متقاضی موظفند براساس دستورالعملی که معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور تدوین و ابلاغ می‌کند، اطلاعات مربوط به خود را که مورد نیاز این پورتال می‌باشد، تهیه و با استفاده از دسترسی‌هایی که مدیریت این پورتال در اختیار آنها قرار می‌دهد، در پورتال مذکور بارگذاری کنند.

ماده ۱۳- برنامه‌ریزی و نظارت بر اجرای تکالیف مندرج در این آیین‌نامه برعهده کارگروه ماده (۴) آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۴) قانون مدیریت خدمات کشوری، موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۳۱۳۷۸/ت۴۳۹۰۸ مورخ ۱۳۸۸/۱۱/۲۱ می‌باشد.

ماده ۱۴- در شهرهایی که مشمول بند (ط) ماده (۲۹) قانون مدیریت خدمات کشوری می‌باشند، مؤسسات مجری صرفاً باید در مجتمع‌های اداری مذکور یا حداکثر در شعاع پانصد متری آنها مستقر شده و به ارائه خدمات پردازند.

ماده ۱۵- اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی صرفاً در قالب انواع شرکت‌ها مثل سهامی عام، سهامی خاص و تعاونی که براساس قوانین مربوط تشکیل شده و فعالیت می‌کنند، می‌توانند به عنوان مؤسسات متقاضی و مجری در این حوزه فعالیت کنند.

ماده ۱۶- بودجه مورد نیاز برای انجام تکالیف مندرج در این آیین‌نامه براساس ارائه برنامه توسط دستگاه‌های اجرایی در بودجه سالانه آنها پیش‌بینی می‌شود. تخصیص اعتبارات پیش‌بینی شده منوط به رعایت مفاد این آیین‌نامه می‌باشد.

ماده ۱۷- ستاد برنامه‌ریزی تحول اداری کشور، مسئول انجام هماهنگی‌های لازم، پیگیری و تحقق تکالیف این آیین‌نامه است و گزارش عملکرد دستگاه‌های اجرایی کشور را به صورت سالانه تدوین و به هیئت‌وزیران ارائه می‌کند.

ماده ۱۸- مؤسسات موضوع این آیین‌نامه نیروی انسانی موردنیاز را از کارکنان موجود تأمین و نیروی جدید را از طریق آزمون و با رعایت قانون گزینش و نظارت معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور بکارگیری کنند.

تبصره - تمدید قرارداد نیروی انسانی طرف قرارداد شرکت منوط به ابراز رضایت دستگاه مربوط است.

آیین‌نامه اجرایی سهم بهینه بخشهای دولتی و غیردولتی در فعالیت‌های راه و راه آهن

سال تصویب: ۱۳۸۸ هیئت محترم وزیران - شماره روزنامه رسمی ۱۸۸۴۱ به تاریخ ۱۳/۸/۱۳۸۸

فصل اول: بخش راه

ماده ۱- مالکیت راه‌های عمومی کشور متعلق به دولت است.

ماده ۲- وزارت راه و ترابری مکلف است در چارچوب برنامه‌های توسعه‌ای کشور نسبت به احداث راه‌های عمومی کشور از طریق بخش غیردولتی اقدام نماید.

تبصره ۱- احداث راه‌های عمومی با مجوز وزارت راه و ترابری با هدف بهره‌برداری انتفاعی برای مدت معین توسط بخش غیردولتی و یا با مشارکت وزارت یادشده مجاز است.

تبصره ۲- دستورالعمل نحوه اخذ مجوز و شرایط متقاضیان احداث راه‌های عمومی ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه توسط وزارت راه و ترابری تهیه و به اطلاع عموم خواهد رسید.

ماده ۳- نگهداری، ایمن‌سازی و تعمیر، مرمت و بازسازی راه‌های عمومی کشور از وظایف دولت (وزارت راه و ترابری) است.

تبصره - دولت (وزارت راه و ترابری) مکلف است اقدامات موضوع این ماده را از طریق خرید خدمت از بخش غیردولتی انجام دهد.

ماده ۴- هرگونه فعالیت در زمینه حمل و نقل عمومی بار و مسافر توسط دستگاه‌های دولتی، نظامی و انتظامی ممنوع است.

تبصره ۱- در موارد اضطراری و وقوع حوادث غیرمترقبه، بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت بحران کشور و تأیید کارگروهی مرکب از وزیران راه و ترابری، کشور و بازرگانی، انجام امور فوق به صورت موقت و حداکثر تا پایان وضعیت اضطراری توسط دستگاه‌های فوق بلامانع است.

تبصره ۲- چگونگی انجام عملیات جابجایی محموله‌های مرتبط با دستگاه‌های نظامی و انتظامی براساس دستورالعملی خواهد بود که ظرف مدت سه ماه بعد از تصویب این آیین‌نامه، بنا به پیشنهاد وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و وزارت راه و ترابری به تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح خواهد رسید.

ماده ۵- انجام هرگونه خدمات رفاهی جانبی نظیر احداث، بهره‌برداری و نگهداری از مجتمع‌های خدمات بین راه‌ها و پایانه‌های عمومی بار، مسافر و شهرک‌های حمل و نقلی و تیرپارک‌ها و باسکول‌ها توسط دولت از ابتدای سال ۱۳۸۹ ممنوع است.

تبصره ۱- احداث پایانه‌های مرزی، پاسگاه پلیس راه، قرارگاه و راهدارخانه‌ها از شمول این بند مستثنی است.

تبصره ۲- وزارت راه و ترابری (سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای) موظف است حداکثر تا پایان سال ۱۳۸۸ تمامی تأسیسات جانبی، رفاهی و پایانه‌های بار و مسافر که در مالکیت دولت هستند را به بخش غیردولتی واگذار نماید.

ماده ۶- نصب و بهره‌برداری از تابلوهای تبلیغاتی در حاشیه راه‌های عمومی فقط توسط بخش غیردولتی با اخذ مجوز از وزارت راه و ترابری (سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای) مجاز است.

تبصره - سازه‌های تابلوهای مزبور اعم از احداثی توسط سازمان یادشده یا بخش غیردولتی در مالکیت آن سازمان بوده ولی صددرصد امر بهره‌برداری و نگهداری آن‌ها می‌بایستی در قالب قرارداد اجاره و پرداخت هزینه اجاره آن از طریق بخش غیردولتی صورت گیرد.

ماده ۷- سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و تنظیم مقررات مربوط به احداث و بهره‌برداری از راه‌های عمومی کشور بر عهده وزارت راه و ترابری است و بخش غیردولتی مکلف است کلیه استانداردها، ضوابط، مقررات و مشخصات فنی و ایمنی در این زمینه‌ها را رعایت نماید.

فصل دوم: بخش راه‌آهن

ماده ۸- فهرست فعالیت‌های قابل واگذاری راه‌آهن به بخش غیردولتی متضمن سهم این بخش در هر فعالیت، مطابق جدول زیر تعیین می‌شود:

فهرست فعالیت‌های قابل واگذاری راه‌آهن به بخش غیردولتی و سهم این بخش در هر فعالیت

ردیف	نام فعالیت	سهم بخش غیردولتی (درصد)
۱	انواع واگن‌های مسافری و خدماتی مربوط و راهبری قطارهای مسافری	۱۰۰
۲	انواع واگن‌های باری و راهبری قطارهای باری	۱۰۰
۳	انواع لکوموتیو و خودکشنده‌ها و بهره‌برداری از آنها	۱۰۰
۴	نگهداری و تعمیرات ناوگان و تأمین قطعات موردنیاز	۱۰۰
۵	مدیریت ترافیک و بهره‌برداری از شبکه خطوط ریلی	۱۰۰
۶	کارگاه و دپوهای نگهداری و تعمیرات ناوگان	۱۰۰
۷	کارخانه‌ها، کارگاه‌های تأمین و تولید مواد، قطعات، ماشین‌آلات و تجهیزات مربوط به بخش ریلی	۱۰۰
۸	کارگاه‌های نگهداری و بازسازی خطوط، ابنیه فنی و علائم و ارتباطات	۱۰۰
۹	ماشین‌آلات مکانیزه احداث، نگهداری و بازسازی خطوط و بهره‌برداری و نگهداری از آنها	۱۰۰
۱۰	ایستگاه‌های مسافری و باری	۲۰
۱۱	نگهداری و تعمیرات ارتباط و علائم الکتریکی	۱۰۰

۱۲	خدمات مهندسی و مشاوره تحقیقاتی و پژوهشی	۸۰
۱۳	تکنولوژی اطلاعات	۸۰
۱۴	تعمیرات و نگهداری خط و ابنیه فنی	۱۰۰
۱۵	تعمیرات و نگهداری ساختمان و تأسیسات (جاری و اساسی)	۱۰۰
۱۶	بهره‌برداری از گارهای مانوری	۱۰۰
۱۷	پایانه‌ها، باراندازها، انبارها، زمین، ساختمان و تأسیسات	۳۰
۱۸	مالکیت خطوط فرعی (صنعتی - تجاری)	۱۰۰

ماده ۹ - صد در صد مالکیت خطوط اصلی راه آهن شامل خطوط موجود، در حال ساخت و آنچه که در آینده ساخته می‌شود و همچنین مالکیت ناوگان و ماشین‌آلات امداد ریلی در اختیار دولت بوده و قابل انتقال به بخش غیردولتی نیست. در عین حال امکان فعالیت، احداث و سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در خطوط اصلی راه آهن وجود دارد و این بخش می‌تواند با رعایت ضوابط مربوط از این خطوط بهره‌برداری نماید. هزینه فعالیت‌های مورد واگذاری در امور نگهداری و بازسازی زیرساخت ریلی توسط دولت تأمین می‌شود.

ماده ۱۰ - صد در صد مالکیت خطوط فرعی (صنعتی - تجاری) راه آهن شامل خطوط موجود، در حال ساخت و آنچه که در آینده ساخته می‌شود، قابل انتقال به بخش غیردولتی است. مالکیت خطوط فرعی موجود با اولویت به ایجادکننده خط، قابل انتقال است.

ماده ۱۱ - فعالیت‌ها و امور مربوط به مدیریت عالی ترافیک شبکه، ایمنی سیر و حرکت، اعطای مجوزهای احداث زیرساخت‌های ریلی، بهره‌برداری و سرمایه‌گذاری در زیربخش‌های ریلی و صدور اسناد ریلی و ابطال آنها و تغییر کاربری امور واگذار شده ریلی به بخش غیردولتی، در اختیار دولت است. اقدامات موضوع این ماده می‌تواند از طریق خرید خدمت از بخش غیردولتی صورت گیرد.

ماده ۱۲ - سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، هدایت و نظارت امور حمل و نقل ریلی و چگونگی تنظیم مقررات و توسعه فعالیت‌ها در این بخش بر عهده وزارت راه و ترابری است و بخش غیردولتی مکلف است کلیه استانداردها، ضوابط، مقررات و مشخصات فنی و ایمنی در این زمینه‌ها را رعایت نماید.
فصل سوم: سایر موارد

ماده ۱۳ - وزارت راه و ترابری مکلف است هرگونه اقدامات لازم به منظور ایجاد مشوق‌های مناسب برای جلب و حضور مؤثر بخش غیردولتی را در فعالیت‌های راه و راه آهن به عمل آورد. وزارت مزبور مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید تا نرخ بهره‌برداری از شبکه ریلی به گونه‌ای تعیین شود که ضمن تأمین هزینه‌های بهره‌برداری از شبکه در بخش ریلی، نرخ مذکور برای فعالان این بخش نسبت به سایر شیوه‌های حمل و نقل دارای مزیت باشد.

ماده ۱۴ - چنانچه در خصوص کلیه فعالیت‌ها و امور مشمول واگذاری مرتبط با راه و راه آهن، بخش غیردولتی شرایط یا انگیزه اقتصادی لازم برای انجام آن‌ها را نداشته باشد و یا در موارد خاص با تصویب هیأت وزیران، وزارت راه و ترابری با اولویت ماده (۱۳) این آیین‌نامه، نسبت به انجام این فعالیت‌ها اقدام می‌نماید.

آیین‌نامه اجرایی قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت (به همراه اصلاحیه سال ۹۴)

سال تصویب: ۱۳۸۷ هیئت وزیران - شماره روزنامه رسمی ۱۸۴۹۸ به تاریخ ۸۷/۰۶/۱۱

ماده ۱ - اصطلاحات ذکر شده در این آیین‌نامه در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

الف - هیئت: نمایندگان ویژه رییس جمهور، موضوع تصویب نامه شماره ۱۳۹۴۳/ت/۳۹۶۱۴ هـ مورخ ۱۳۸۷/۲/۴

ب - ستاد: ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت موضوع ماده (۲۳) این آیین‌نامه.

ج - دستگاه اجرایی: کلیه دستگاه‌های اجرایی مشمول ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - از جمله وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، موسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکتهای دولتی و کلیه دستگاههایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است.

ماده ۲ - مدیریت حمل و نقل بار و مسافر در محدوده شهر و حومه به عهده شهرداری می‌باشد. وزارت کشور موظف است دستورالعمل اجرایی این ماده را تا تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۳ - عملکرد شهرداری‌ها و شرکت‌های ارائه‌کننده خدمات حمل و نقل (درون شهری و برون شهری بار و مسافر) در مدیریت حمل و نقل، به طور سالانه ارزیابی و رتبه بندی شده و در هر سال به شهرداری‌ها و شرکت‌های برتر جایزه ویژه مدیریت حمل و نقل اعطا خواهد شد.

تبصره - نتایج ارزیابی مربوط به دوره یک ساله منتهی به پانزدهم مهر، در بیست و ششم آذر هر سال اعلام و جوایز اهدا خواهد شد.

ماده ۴- وزارت کشور موظف است دستورالعمل بهبود تردد در معابر شهری و حومه را تا تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید و تا زمان تصویب و ابلاغ آن دستورالعمل اجرایی اصلاح ساختار سامانه های حمل و نقل عمومی و ساماندهی حمل و نقل درون شهری، موضوع جزء (۱) بند (ب) تبصره (۱۳) قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور، موضوع تصمیم نامه شماره ۶۳۴۳۲/ت/۳۵۵۴۰ مورخ ۱۳۸۵/۶/۱ برای اجرا تنفیذ می شود.

ماده ۵- وزارت راه و ترابری موظف است بازدید ایمنی (شناسایی و حذف مشکلات و نواقص ایمنی شبکه راه در دوره بهره برداری) راههای شریانی و راههای اصلی غیرشریانی موجود را تا پایان سال ۱۳۸۹ انجام داده و اقدامات ایمن سازی را به طور همزمان آغاز و تا پایان سال ۱۳۹۰ به اتمام برساند.

تبصره ۱- تا زمان رفع مقاطع پر تصادف، اطلاع رسانی موقعیت نقاط یاد شده در راهها الزامی می باشد.

تبصره ۲- بازرسی ایمنی راه در مطالعات طراحی اولیه و قطعی و پیش از گشایش جاده ها الزامی می باشد.

ماده ۶- به طرح های تحقیق و توسعه، ابداعات و اختراعاتی که منجر به بهبود ایمنی و مصرف وسایل نقلیه شود، از طریق دستگاههای ذی ربط کمک بلاعوض اعطا خواهد شد.

ماده ۷- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است با هماهنگی ستاد، اعتبار لازم را برای تأمین تسهیلات بانکی جهت اجرای طرحهای قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت (توسعه و نوسازی ناوگان، تأمین، تجهیزات و احداث جایگاه عرضه گاز طبیعی فشرده، احداث توقفگاه و غیره) به بانکهای عامل ابلاغ نماید.

ماده ۸- وزارتخانه های کشور و راه و ترابری موظفند دستورالعمل و برنامه عملیاتی اصلاح نحوه پرداخت یارانه به حمل و نقل عمومی مسافر درون و برون شهری با رویکردهای پرداخت یارانه بر مبنای جابجایی و استفاده از ظرفیت بخش خصوصی و تعاونی را تا ۱۳۸۷/۷/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نمایند.

ماده ۹- وزارتخانه های کشور و راه و ترابری موظفند طرح توانمندسازی بنگاههای خصوصی و تعاونی حمل و نقل بار و مسافر درون شهری و برون شهری را تا تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نمایند.

ماده ۱۰- وزارت راه و ترابری موظف است دستورالعمل حمل ترکیبی کالا از مبدأ تا مقصد نهایی با شبکه ریلی و شبکه مکمل جاده ای را تا تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ برای تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۱۱- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است دستورالعمل اجرایی مدیریت فوریتهای پزشکی در حوادث رانندگی (درون شهری و برون شهری) را تا تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۱۲- وزارت کشور موظف است برنامه بهره برداری از خطوط قطار شهری تا پایان سال ۱۳۹۰ را با اولویت بندی برآورد هزینه و زمان و نحوه تأمین مالی تا تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۱۳- وزارت کشور موظف است دستورالعمل الزام به داشتن توقفگاه برای انواع کاربری ها را تا تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۱۴- وزارت راه و ترابری موظف است برنامه احداث راههای شریانی جاده ای و خطوط اصلی ریلی تا پایان سال ۱۳۹۰، افزایش سرعت در شبکه ریلی کشور، برقی کردن خطوط و اجرای علایم و تأسیسات و ارتباطات را به همراه اولویت بندی و برآورد هزینه و زمان اجرا و نحوه تأمین مالی حداکثر تا تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۱۵- وزارت راه و ترابری موظف است برنامه احداث و ارتقای مجتمع های خدماتی - رفاهی - جاده ای با امکانات کافی (شامل امکانات مناسب برای استراحت رانندگان) با رویکرد استفاده از ظرفیت بخش خصوصی و تعاونی را تا تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱ برای تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۱۶- وزارتخانه های راه و ترابری و کشور موظفند، برنامه بهبود تردد و ارتقاء به حداقل سطح خدمت «ها» (وضعیت تردد در سطح ظرفیت یا کمتر) تا پایان سال ۱۳۹۰ در کلیه مسیرهای شریانی برون و درون شهری (با اولویت کلانشهرها) را تا پایان مهرماه ۱۳۸۷ به ستاد ارائه نمایند.

ماده ۱۷- وزارت صنایع و معادن موظف است طرح تولید وسایل نقلیه تا پایان سال ۱۳۹۰ را با محورهای ذیل حداکثر تا تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

الف - استانداردهای تولید وسایل نقلیه در مصرف سوخت، آلایندگی و ایمنی.

ب - تولید وسایل نقلیه سواری دوگانه سوز و پایه گازسوز (بنزین - گاز طبیعی)، سواری نفت گازسوز، سنگین دو سوخته (نفت گاز - گاز طبیعی)، بنزین سوز کم مصرف و برقی و دورگه (هیبریدی برقی)

ج - تولید ناوگان و تجهیزات حمل و نقل عمومی (اتوبوس، میدی بوس، مینی بوس، ون، لوکوموتیو، ریل، واگن معمولی و خودکشش، اتوبوس ریلی و ...)

ماده ۱۸- وزارت نفت موظف است برنامه بهینه سازی پالایشگاهها در راستای افزایش تولید بنزین و نفت گاز را تا تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۱۹- وزارت نفت موظف است با همکاری وزارت صنایع و معادن، برنامه حمایت از تولید تجهیزات عرضه گاز طبیعی به ویژه جایگاههای متوسط (با سوختگیری سریع) و فشارسازهای خانگی را تا تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۲۰- وزارت نفت موظف است برنامه حمایت از تولید سوخت با منشاء غیرفسیلی برای وسایل نقلیه را تا تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱ جهت تصویب به ستاد ارائه نماید.

ماده ۲۱- تمامی دستگاههای اجرایی، به ویژه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت آموزش و پرورش، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و نیروی انتظامی موظفند برنامه ها و گزارش اقدامات خود را از طرحهای آموزشی فرهنگ سازی و تبلیغاتی در راستای مفاد قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت به ستاد ارائه نمایند.

ماده ۲۲- نمایندگان ویژه رییس جمهور موظفند هر سه ماه یک بار گزارش عملکرد دستگاه های اجرایی را در راستای مفاد قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت به رییس جمهور تقدیم نمایند.

ماده ۲۳- به منظور مدیریت یکپارچه اجرای قانون حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت، ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت به عنوان رییس ستاد با حکم رییس جمهور تشکیل می گردد.

تبصره ۱- ستاد با کلیه امکانات اعتبارات تعهدات وظایف و اختیارات و نیروی انسانی در وزارت راه و شهرسازی مستقر میگردد تا به طور هماهنگ و منسجم در مجموعه ساختار و تشکیلات آن وزارتخانه و در صورت لزوم با انجام اصلاحات ساختاری با رعایت قوانین و مقررات مربوط و در قالب پستهای سازمانی موجود آن وزارتخانه فعالیت نماید.

تبصره ۲- وزارت راه و شهرسازی با همکاری و هماهنگی معاونت حقوقی رئیسجمهور موظف است ظرف سه ماه پس از ابلاغ این تصویبنامه ضمن انجام اقدامات زیر پیشنهادهای تنقیحی لازم را برای اصلاح یا حذف احکام و مقررات موجود ارائه نماید.

الف - احصای آن دسته از وظایف و اختیارات ستاد که جنبه اجرایی داشته و مربوط به دستگاههای خاص میباشد و انتقال آنها به دستگاه مربوط.

ب - احصای آن دسته از وظایف و اختیارات ستاد که جنبه تصمیمگیری و تصویب داشته و احراز آخرین وضعیت اعمال وظایف و اختیارات مذکور و ارائه پیشنهادهای لازم به منظور تعیین تکلیف آنها به هیأت وزیران.

ج - احصای وظایف و اختیارات پیشبینی شده در مصوبات و مقررات برای نمایندگان ویژه رئیسجمهور (سابق) موضوع بند (الف) ماده (۱) و احراز آخرین وضعیت اعمال وظایف و اختیارات مذکور.

تبصره ۳- کارگروهی مرکب از معاونین ذریبط وزارتخانههای راه و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور معاونت اجرایی رییسجمهور و نهاد ریاست جمهوری موظفند ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این تصویبنامه وضعیت مطالبات و تعهدات ستاد را در چارچوب قوانین و مقررات مربوط مشخص و تسویه نمایند.

ماده ۲۴- دستگاههای اجرایی موظفند برای انجام وظایف خود در اجرای این آیین نامه و مصوبات هیئت، مجری مشخص با حکم بالاترین مقام دستگاه منصوب نمایند.

آیین نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی

سال تصویب: ۱۳۸۱ هیئت وزیران - شماره روزنامه رسمی ۱۶۷۹۵ به تاریخ ۸/۸/۸۱

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- کلیه اصطلاحات و عباراتی که در ماده (۱) قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی تعریف شده است در این آیین نامه نیز دارای همان معانی می باشد. سایر

اصطلاحات و عبارات به کار برده شده در این آیین نامه دارای معانی زیر می باشد:

الف - آیین نامه: آیین نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی.

ب - بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر: شرکت ایرانی جدید و یا موجود که سرمایه خارجی به یکی از روش های مندرج در قانون، در آن به کار رفته باشد.

ج - بخش غیردولتی: بخش های خصوصی، تعاونی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی.

د - مرکز: مرکز خدمات سرمایه گذاری خارجی که در اجرای ماده (۷) قانون درمحل سازمان تشکیل می گردد.

ه - شبکه پولی رسمی کشور: نظام بانکی (بانک مرکزی و شبکه بانکی اعم از دولتی و غیردولتی) و مؤسسات و مؤسسه حسابرسی: اعتباری غیربانکی که با مجوز بانک مرکزی

به فعالیت های پولی و ارزی می پردازند. مؤسسه حسابرسی منتخبی که از میان مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران، موضوع قانون «استفاده از خدمات

تخصصی و حرفه ای حسابداران ذی صلاح به عنوان حسابدار رسمی» مصوب ۱۳۷۲ و سازمان حسابرسی، توسط سازمان انتخاب می شود.

فصل دوم - روشها و ضوابط پذیرش

ماده ۲- سرمایه‌گذاری‌های خارجی که در قلمرو جمهوری اسلامی ایران براساس قانون پذیرفته می‌شود، از تسهیلات و حمایت‌های مندرج در قانون برخوردار است. پذیرش این گونه سرمایه‌گذاری‌ها تابع شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی و مبتنی بر اراده درخواست‌کننده کتبی از سوی سرمایه‌گذار خارجی و رعایت ضوابط مقرر در این آیین‌نامه است.

ماده ۳- پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی براساس قانون و ضوابط مندرج در این آیین‌نامه در چارچوب روش‌های زیر میسر است. جدول روش‌های سرمایه‌گذاری خارجی، ویژگی‌ها و تسهیلات قابل‌ارایه در چارچوب قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و اعلام می‌گردد.

الف - سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

ب - سرمایه‌گذاری خارجی در چارچوب ترتیبات قراردادی شامل انواع روش‌های «ساخت، بهره‌برداری و واگذاری»، «بیع متقابل» و «مشارکت مدنی»

ماده ۴- روش‌های موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه از حیث نحوه سرمایه‌گذاری و پوشش حمایتی قانون و آیین‌نامه دارای ویژگی‌ها و تسهیلات مشترک و یا خاص، به شرح زیر می‌باشند:

الف - ویژگی‌ها و تسهیلات مشترک

۱- سرمایه‌گذاران خارجی از رفتار یکسان با سرمایه‌گذاران داخلی برخوردارند.

۲- ورود سرمایه نقدی و غیرنقدی خارجی صرفاً براساس مجوز سرمایه‌گذاری انجام می‌گیرد و به مجوز دیگری نیاز نیست.

۳- حجم سرمایه‌گذاری خارجی در هر مورد تابع هیچ‌گونه محدودیتی نیست.

۴- سرمایه خارجی در قبال ملی شدن و سلب مالکیت تضمین می‌شود و سرمایه‌گذار خارجی در این موارد حق دریافت غرامت را دارد.

۵- انتقال اصل سرمایه، سود سرمایه و منافع حاصل از به کارگیری سرمایه به صورت ارز و حسب مورد به صورت کالا به ترتیب مندرج در مجوز سرمایه‌گذاری میسر است.

۶- آزادی صادرات کالای تولیدی بنگاه اقتصادی سرمایه‌پذیر تضمین شده و در صورت ممنوعیت صادرات، کالای تولیدی در داخل به فروش رسیده و حاصل آن به صورت ارز از طریق شبکه پولی رسمی کشور قابل انتقال به خارج می‌باشد.

ب - ویژگی‌ها و تسهیلات خاص:

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی:

۱-۱- سرمایه‌گذاری در کلیه زمینه‌های مجاز برای فعالیت بخش خصوصی امکان‌پذیر است.

۱-۲- محدودیتی از نظر درصد مشارکت سرمایه‌گذاری خارجی وجود ندارد.

۲- سرمایه‌گذاری در چارچوب ترتیبات قراردادی:

۱-۲- جبران زیان سرمایه‌گذاری خارجی ناشی از ممنوعیت و یا توقف اجرای موافقتنامه مالی بر اثر وضع قانون و یا تصمیمات دولت حداکثر تا سقف اقساط سررسید شده توسط دولت تضمین می‌شود.

۲-۲- در روش‌های «ساخت، بهره‌برداری و واگذاری» و «مشارکت مدنی»، خرید کالا و خدمات تولیدی طرح مورد سرمایه‌گذاری توسط دستگاه دولتی طرف قرارداد، در مواردی که دستگاه دولتی خریدار انحصاری و یا عرضه‌کننده کالا و خدمات تولیدی به قیمت یارانه‌ای باشد، در چارچوب مقررات قانونی تضمین می‌شود.

ماده ۵- اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی متقاضی سرمایه‌گذاری در کشور، به منظور برخورداری از تسهیلات و حمایت‌های قانون باید مستندات را که مؤید فعالیت‌های اقتصادی و تجاری در خارج از کشور باشد، نیز ارائه دهند.

ماده ۶- سرمایه‌گذار خارجی که بدون برخورداری از پوشش قانون قبلاً در ایران سرمایه‌گذاری کرده است، می‌تواند با طی مراحل پذیرش، برای اصل سرمایه‌گذاری انجام شده از پوشش قانون برخوردار شود. پس از صدور مجوز سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذار از کلیه مزایای قانون و از جمله امکان انتقال سود نیز برخوردار می‌شود. این نوع سرمایه‌گذاری‌ها کلاً "سرمایه‌گذاری موجود تلقی شده و از ضوابط عمومی پذیرش سرمایه خارجی پیروی می‌کند.

ماده ۷- سرمایه‌گذاری خارجی در بنگاه‌های اقتصادی موجود از طریق خرید سهام و یا افزایش سرمایه و یا تلفیقی از آنها با طی مراحل پذیرش از مزایای این قانون برخوردار می‌گردد، مشروط به این که سرمایه‌گذاری مزبور، ارزش افزوده ایجاد کند. ارزش افزوده جدید می‌تواند در نتیجه افزایش سرمایه در بنگاه اقتصادی و یا تحقق اهدافی از قبیل ارتقای مدیریت، توسعه صادرات و یا بهبود سطح فن آوری در بنگاه اقتصادی موجود حاصل شود.

ماده ۸- هیأت به هنگام ارزیابی و صدور مجوز هر مورد پیشنهاد سرمایه‌گذاری خارجی، به ترتیب زیر نسبت‌های تعیین شده در بند "د" ماده (۲) قانون را بررسی و احراز می‌نماید.

الف - مشخصات طرح پیشنهادی شامل نوع و میزان تولید کالا و خدمات، زمان‌بندی اجرا و بهره‌برداری طرح و پیش‌بینی فروش داخلی یا صدور به خارج از کشور، در نمونه‌های درخواست سرمایه‌گذاری درج می‌گردد.

ب - آمارهای رسمی مراجع ذیصلاح در خصوص ارزش کالا و خدمات عرضه شده در بازار داخلی در زمان صدور مجوز، در بخش و رشته مربوط، توسط معاونت امور اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی اخذ می‌شود. مبنای تصمیمات هیأت آمارهایی است که تا پایان سه ماهه اول هر سال توسط معاونت مذکور به سازمان ارائه می‌گردد.

ج - تفکیک بخش‌ها و رشته‌های اقتصادی براساس فهرست منضم به این آیین‌نامه انجام می‌شود.

د- میزان سرمایه‌گذاری در هر یک از بخش‌ها و رشته‌ها، با رعایت موارد مندرج در

بندهای "الف"، "ب" و "ج" این ماده، با توجه به میزان ارزش کالا و خدمات عرضه شده در بازار داخلی و با رعایت معافیت محدودیت سرمایه‌گذاری برای صدور کالا و خدمات حاصله از سرمایه‌گذاری خارجی به خارج از کشور، توسط هیأت تعیین و در صورت تصویب طرح، مجوز سرمایه‌گذاری صادر می‌گردد.

تبصره - تغییرات در سهم ارزش کالاها و خدمات تولیدی حاصل از سرمایه‌گذاری خارجی و یا تغییرات در ارزش کالاها و خدمات عرضه شده در بازار داخلی که در زمان صدور مجوز سرمایه‌گذاری ملاک تصمیم‌گیری هیأت قرار گرفته، بعد از صدور مجوز تأثیری در اعتبار مجوز سرمایه‌گذاری نخواهد داشت.

ماده ۹ - انتقال حقوق مالکانه به طرف ایرانی تعیین شده در قراردادهای "ساخت، بهره‌برداری و واگذاری" حسب توافق طرفین قرارداد، از طریق واگذاری تدریجی حقوق مالکانه در طول مدت قرارداد و یا واگذاری یکجای حقوق مکاتبه در پایان دوره قرارداد، عملی می‌شود.

ماده ۱۰ - در قراردادهای "ساخت، بهره‌برداری و واگذاری"، واگذاری حقوق مالکانه سرمایه‌گذار خارجی به مؤسسه تأمین کننده منابع مالی طرح موضوع سرمایه‌گذاری، با تأیید هیأت قابل انجام است.

ماده ۱۱ - در مورد آن دسته از طرح‌های سرمایه‌گذاری که یک دستگاه دولتی، خریدار انحصاری کالا و خدمات تولیدی است و همچنین در مواردی که کالا و خدمات تولیدی طرح مورد سرمایه‌گذاری به قیمت بارانه‌ای عرضه می‌شود، دستگاه دولتی می‌تواند خرید کالا و خدمات تولیدی را به میزان و قیمت تعیین شده در قرارداد مربوط در چارچوب مقررات قانونی تضمین نماید.

فصل سوم - نظام پذیرش

ماده ۱۲ - سازمان ضمن انجام وظائف مربوط به پذیرش و حمایت از سرمایه‌گذاری‌های خارجی در چارچوب قانون، مسئولیت انجام و هدایت فعالیت‌های تشویق سرمایه‌گذاری خارجی در داخل و خارج کشور و همچنین معرفی بسترهای قانونی و فرصت‌های سرمایه‌گذاری، انجام مطالعات و تحقیقات کاربردی، برگزاری همایش‌ها و سمینارها، همکاری‌های مشترک با مؤسسات و سازمان‌های بین‌المللی ذی‌ربط و ایجاد ارتباط و هماهنگی با سایر دستگاه‌ها در جمع‌آوری، تنظیم و ارایه اطلاعات مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی را بر عهده دارد.

ماده ۱۳ - هیأت مسئولیت بررسی و اخذ تصمیم نسبت به کلیه درخواست‌های سرمایه‌گذاری اعم از درخواست‌های مربوط به پذیرش، ورود و به کارگیری سرمایه خارجی و خروج سرمایه و منافع حاصله را عهده‌دار است.

ماده ۱۴ - اعضای ثابت هیأت، چهار نفر معاونین مشخص شده در ماده (۶) قانون می‌باشند و جلسات هیأت با حضور حداقل سه نفر از اعضای ثابت رسمیت یافته و تصمیمات با حداقل سه رأی موافق اتخاذ می‌گردد. معاونان سایر وزارتخانه‌های ذی‌ربط به دعوت رییس هیأت با حق رأی در جلسات حضور خواهند یافت. در این موارد، تصمیمات با اکثریت آرا صورت می‌پذیرد.

ماده ۱۵ - سرمایه‌گذاران، درخواست کتبی خود را به همراه مدارکی که در نمونه مربوط مشخص شده است به سازمان تسلیم می‌نمایند. سازمان پس از انجام بررسی‌های لازم و اخذ نظر وزارتخانه بخش ذی‌ربط، درخواست سرمایه‌گذاری را به همراه نظرات کارشناسی سازمان حداقل ظرف مدت پانزده روز کاری در هیأت مطرح می‌نماید. عدم اعلام نظر وزارتخانه ذی‌ربط ظرف مدت ده روز از تاریخ وصول استعلام، به منزله موافقت آن وزارتخانه با سرمایه‌گذاری مزبور تلقی می‌شود. بر اساس تصمیم متخذه که قبلاً نظر موافق سرمایه‌گذار خارجی نیز نسبت به آن اخذ شده است، مجوز سرمایه‌گذاری تنظیم و با تأیید و امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌گردد.

تبصره - مجوز سرمایه‌گذاری حاوی مشخصات سرمایه‌گذاران، نوع و نحوه سرمایه‌گذاری خارجی، چگونگی انتقال سود و منافع حاصل شده و سایر شرایط مربوط به تصویب هر طرح سرمایه‌گذاری، خواهد بود.

فصل چهارم - مرکز خدمات سرمایه‌گذاری خارجی

ماده ۱۶ - به منظور تسهیل و تسریع در انجام وظایف قانونی سازمان در زمینه‌های تشویق، پذیرش و حمایت از سرمایه‌گذار خارجی در کشور، مرکز خدمات سرمایه‌گذاری خارجی در محل سازمان تشکیل و نمایندگان دستگاه‌های ذی‌ربط در آن مستقر می‌گردند. این مرکز، کانون کلیه مراجعات متقاضیان سرمایه‌گذاری خارجی به سازمان‌های ذی‌ربط خواهد بود.

ماده ۱۷ - وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور، گمرک جمهوری اسلامی ایران)، وزارت امور خارجه، وزارت بازرگانی، وزارت کار و امور اجتماعی، وزارت صنایع و معادن، وزارت جهاد کشاورزی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی، سازمان حفاظت محیط زیست و سایر دستگاه‌های اجرایی که وزیر امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌نماید، نماینده تام‌الاختیار خود را با امضای بالاترین مقام اجرایی آن دستگاه به سازمان معرفی می‌نمایند. نمایندگان مزبور از نظر مقررات استخدامی جزو کارکنان دستگاه متبوع محسوب شده و بر حسب نیاز و متناسب با حجم تقاضاهای سرمایه‌گذاری خارجی و مراجعه سرمایه‌گذاران، با اعلام سازمان در مرکز حاضر شده به نحوی که بتوانند بر طبق وظایف محوله در این ماده پاسخگوی مراجعات باشند.

ماده ۱۸ - نمایندگان که از طرف دستگاه‌های ذی‌ربط معرفی می‌شوند مجری کلیه امور اجرایی و خدماتی مربوط به آن دستگاه در ارتباط با سرمایه‌گذاری‌های خارجی می‌باشند. دستگاه اجرایی ذی‌ربط مکلف است به منظور حسن انجام وظایفی که در اجرای قانون و این آیین‌نامه به نماینده محول گردیده است، وظایف، مسئولیت‌ها و اختیارات نماینده را

به کلیه واحدهای زیرمجموعه خود ابلاغ نموده و همزمان روند امور اجرایی مربوط به سرمایه گذاری های خارجی در حوزه مسئولیت خود را به گونه ای بازبینی نماید که انجام وظایف نماینده در مرکز تسهیل گردد.

ماده ۱۹- دستگاه اجرایی ذی ربط، به منظور حفظ استمرار فعالیت های اجرایی و خدماتی خود در مرکز تریبی اتخاذ نماید تا علاوه بر نماینده معرفی شده، فرد دیگری با همان ویژگی ها به عنوان جانشین وی معرفی کند تا در غیاب نماینده آن دستگاه انجام وظیفه نماید.

در صورت لزوم، دستگاه اجرایی می تواند حداکثر دو نفر را نیز در سطح کارشناس برای انجام امور اجرایی مربوط به آن دستگاه در مرکز مستقر سازد.

ماده ۲۰- وظایف مرکز خدمات سرمایه گذاری خارجی به شرح زیر تعیین می شود:

اطلاع رسانی و ارایه مشورت های لازم به سرمایه گذاران خارجی.

انجام هماهنگی های لازم در امور مربوط به اخذ مجوزهای مورد نیاز از جمله اعلامیه تأسیس، مجوز سازمان حفاظت محیط زیست، پروانه های انشعاب مربوط به آب، برق، گاز، تلفن، پروانه اکتشاف و استخراج معادن و غیره از دستگاه های ذی ربط قبل از صدور مجوز سرمایه گذاری.

انجام هماهنگی های لازم در امور مربوط به صدور روادید، اجازه اقامت و صدور پروانه کار افراد مرتبط با سرمایه گذاری خارجی.

انجام هماهنگی های لازم در امور مربوط به سرمایه گذاری های خارجی بعد از صدور مجوز سرمایه گذاری شامل ثبت شرکت مشترک، ثبت سفارش و امور مربوط به ورود و خروج سرمایه، مسائل گمرکی و مالیاتی و غیره.

انجام هماهنگی های لازم توسط نمایندگان دستگاه ها بین واحدهای اجرایی دستگاه

ذی ربط آنها در ارتباط با درخواست های سرمایه گذاری خارجی

مراقبت در حسن اجرای تصمیماتی که در خصوص سرمایه گذاری های خارجی اتخاذ می گردد.

فصل پنجم - مقررات ورود، ارزشیابی و ثبت سرمایه خارجی

ماده ۲۱- ترتیبات مربوط به ورود، ارزشیابی و ثبت سرمایه خارجی اعم از نقدی و غیرنقدی به شرح زیر می باشد: الف - سرمایه نقدی

۱- جوه نقدی ارزی موضوع بند "الف" ماده (۱۱) قانون که در یک دفعه یا به دفعات به قصد تبدیل به ریال به کشور وارد می شود، در تاریخ تبدیل به ریال، وفق گواهی بانک توسط سازمان به نام سرمایه گذار خارجی ثبت و تحت پوشش قانون قرار می گیرد. معادل ریالی ارز وارده به حساب بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر و یا حساب طرح موضوع سرمایه گذاری واریز می گردد.

۲- جوه نقدی ارزی موضوع بند "ب" ماده (۱۱) قانون که در یک دفعه یا به دفعات به کشور وارد شده و به ریال تبدیل نمی شود، به حساب ارزی بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر و یا طرح موضوع سرمایه گذاری واریز می گردد.

این جوه در تاریخ واریز به نام سرمایه گذار خارجی ثبت و تحت پوشش قانون قرار می گیرد. وجوه یاد شده بانظارت و تأیید سازمان به مصرف خریدها و سفارشات خارجی مربوط به سرمایه گذاری خارجی می رسد.

تبصره - شبکه پولی رسمی کشور مکلف است در مورد حواله های ارزی مربوط به سرمایه گذاری خارجی، مراتب را با ذکر نام حواله دهنده، مبلغ ارز، نوع ارز، تاریخ وصول، تاریخ تسعیر، نام بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر و در صورت تبدیل به ریال، معادل ریالی ارز وارده، مستقیماً به سازمان گواهی کند.

ب - سرمایه غیرنقدی خارجی شامل موارد مندرج در بندهای "ب"، "ج" و "د" ذیل تعریف سرمایه خارجی در ماده (۱) قانون می باشد که مراحل ورود، ارزشیابی و ثبت آنها به ترتیب زیر است:

۱- در مورد اقلام سرمایه ای غیرنقدی خارجی موضوع بندهای "ب" و "ج" فوق (شامل ماشین آلات، تجهیزات، ابزار و قطعات یدکی، قطعات منفصله، مواد اولیه، افزودنی و کمکی) وزارت بازرگانی پس از اعلام موافقت سازمان با ورود اقلام سرمایه ای غیرنقدی خارجی، نسبت به ثبت سفارش آماری و اعلام مراتب به گمرک ذی ربط جهت ارزشیابی و ترخیص اقلام وارده اقدام می نماید.

ارزشیابی گمرک در خصوص بهای اقلام وارده، به عنوان ارزشیابی قابل قبول تلقی شده و به درخواست سرمایه گذار، مبلغ ارزشیابی مندرج در پروانه ورودی به اضافه هزینه های حمل و نقل و بیمه، به نام سرمایه گذار خارجی ثبت و از تاریخ ترخیص تحت پوشش قانون قرار می گیرد.

در صورت وجود اختلاف بین ارزشیابی گمرک و قیمت مندرج در فهرست تفصیلی مصوب هیأت، ارزشیابی گمرک ملاک ثبت سرمایه خارجی در سازمان و اداره کل ثبت شرکت ها و مالکیت صنعتی قرار خواهد گرفت.

تبصره ۱- وزارت بازرگانی و سازمان مکلفند ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه نسبت به تهیه نمونه ویژه ای برای ثبت سفارش آماری اقلام سرمایه ای غیرنقدی خارجی موضوع این بند اقدام و برآن اساس عمل نمایند.

تبصره ۲- گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است ارزشیابی بهای ماشین آلات و تجهیزات دست دوم مربوط به سرمایه گذاری های خارجی را به قیمت دست دوم انجام دهد.

تبصره ۳- چنانچه مشخص شود که سرمایه خارجی غیرنقدی وارده به کشور ناقص، معیوب، غیرقابل استفاده و یا با مشخصات اظهار شده در فهرست تأیید شده توسط هیأت منطبق نمی‌باشد، موضوع در هیأت مطرح و ارزش آن قسمت از کالای وارده که مورد تأیید هیأت قرار نگیرد، از حساب سرمایه وارده کسر خواهد شد.

۲- در مورد اقلام سرمایه‌ای موضوع بند "د" ماده (۱) قانون (شامل حق اختراع، دانش فنی، اسامی و علائم تجاری و خدمات تخصصی) سازمان پس از انجام بررسی‌های لازم، گزارش مربوط به ایفای تعهدات قراردادی موضوع قراردادهای فن آوری و خدمات را در هیأت مطرح می‌نماید و وجوه تأیید شده در چارچوب دستورالعملی که هیأت تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رساند، توسط هیأت به عنوان سرمایه خارجی ثبت و تحت پوشش قرار می‌گیرد.

فصل ششم - مقررات خروج سرمایه و عایدات سرمایه‌ای

ماده ۲۲- کلیه درخواست‌هایی که منجر به انتقال سرمایه، سود، و عایدات ناشی از افزایش ارزش سرمایه موضوع قانون می‌گردد، باید مستند به گزارش مؤسسه حسابرسی عضو جامعه حساب‌برسان رسمی ایران باشد.

این گونه انتقالات پس از کسر کلیه کسورات قانونی به میزانی که مؤسسه حسابرسی یادشده تأیید می‌کند، میسر است.

ماده ۲۳- انتقال اصل، سود و عایدات ناشی از افزایش ارزش سرمایه موضوع سرمایه‌گذاری‌های بند "الف" ماده (۳) قانون به صورت ارز و یا به درخواست سرمایه‌گذار خارجی، از طریق صدور کالای مجاز صورت می‌پذیرد. خروج سرمایه و منافع مربوط به سرمایه‌گذاری‌های موضوع بند "ب" ماده (۳) قانون از طریق ارز حاصل از صادرات محصولات تولیدی و یا ارز حاصل از ارایه خدمات بنگاه اقتصادی سرمایه‌پذیر و یا صادرات سایر کالاهای مجاز انجام می‌پذیرد. هیأت براساس گزارش مؤسسه حسابرسی پیرامون آخرین وضعیت اصل سرمایه، میزان سود سرمایه و عایدات سرمایه‌ای متعلق به سرمایه‌گذار خارجی، مجوز خروج وجوه مربوط در هر مورد را صادر می‌کند.

تبصره - در مورد سرمایه‌گذاری‌های موضوع بند "ب" ماده (۳) قانون، چنانچه در نتیجه عدم امکان صادرات، به نظر هیأت تأمین ارز برای انتقالات مورد نظر، میسر و ضروری تشخیص داده شود، ارز مورد نیاز از طریق نظام بانکی تأمین می‌گردد.

ماده ۲۴- چنانچه مجوز سرمایه‌گذاری معطوف به بند "ب" و یا "ج" ماده (۱۷) قانون گردد، مجوز مذکور در حکم مجوز صادرات می‌باشد و بنگاه سرمایه‌پذیر می‌تواند ارز حاصل از صادرات خود را در یک حساب امانی نزد یکی از بانک‌های داخلی و یا خارجی واریز نموده و در حد مصارفی که در مجوز سرمایه‌گذاری تعیین شده است، مستقیماً از آن برداشت و به سرمایه‌گذار خارجی پرداخت نماید.

هرگونه مازاد ارز نسبت به مصارف قابل برداشت، مشمول مقررات ارزی کشور است.

در هر صورت بنگاه اقتصادی سرمایه‌پذیر مکلف است پس از پرداخت وجوه مربوط ضمن ارایه گواهی انجام صادرات، مراتب را کتباً به اطلاع سازمان برساند.

ماده ۲۵- ارز حاصل از صادرات سرمایه‌گذاری‌های خارجی در حدود مصارف تعیین شده از سوی هیأت، از شمول هرگونه مقررات محدود کننده صادرات و مقررات ارزی از جمله سپردن تعهد برای بازگشت ارز حاصل از صادرات به کشور براساس مقررات دولتی موجود و یا آنچه در آینده جاری می‌گردد، معاف می‌باشد.

ماده ۲۶- در صورت وجود محدودیت قانونی و یا اعمال شده از سوی دولت که در نتیجه آن بنگاه‌های اقتصادی سرمایه‌پذیر نتوانند تولیدات خود را صادر نمایند، مادام که محدودیت قانونی و یا تصمیم دولت برای عدم انجام صادرات جاری است، بنگاه‌های مزبور اجازه دارند تولیدات خود را در بازار داخلی به فروش رسانند و در مقابل تأمین معادل ریالی مصارف ارزی مندرج در مجوز سرمایه‌گذاری، ارز مورد نظر را از نظام بانکی خریداری و منتقل نموده و یا مبادرت به صدور کالاهای مجاز نمایند.

ماده ۲۷- وجوه قابل انتقال موضوع قانون پس از تأیید هیأت توسط سرمایه‌گذار خارجی از سیستم بانکی خریداری و حواله می‌شود و بدین منظور بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارز لازم را در اختیار نظام بانکی قرار خواهد داد.

ماده ۲۸- هرگاه سرمایه‌گذار خارجی وجوه قابل انتقال را ظرف مدت شش ماه از تاریخ خاتمه انجام تشریفات اداری مربوط، به خارج انتقال ندهد، وجوه مزبور از شمول قانون خارج می‌گردد. استمرار شمول قانون بر وجوه مزبور با تأیید هیأت امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۲۹- سرمایه‌گذار خارجی در صورت تمایل می‌تواند تمام یا قسمتی از مبالغ قابل انتقال ناشی از مواد (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) قانون را با اجازه هیأت به افزایش سرمایه‌گذاری خود در همان بنگاه اختصاص دهد و یا پس از طی تشریفات قانونی برای اخذ مجوز سرمایه‌گذاری، صرف سرمایه‌گذاری جدید بنماید.

ماده ۳۰- دولت با رعایت اصل (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تعیین حدود تعهدات قابل پذیرش موضوع تبصره (۲) ماده (۱۷) قانون را به وزیران عضو شورای عالی سرمایه‌گذاری تفویض می‌نماید.

هیأت مجاز است میزان خسارت حاصل از ممنوعیت و یا توقف اجرای موافقتنامه‌های مالی مربوط را تا سقف تعهدات حاصل شده در محدوده تعهدات قابل پذیرش از سوی شورای عالی سرمایه‌گذاری که در مجوز سرمایه‌گذاری قید گردیده است، تعیین نماید. ملاک تصمیم‌گیری در خصوص اختیار موضوع این ماده، موافقت اکثریت وزیران عضو شورای یاد شده است.

تصمیمات متخذه در صورت تأیید رییس جمهور با رعایت ماده (۱۹) آیین‌نامه داخلی هیأت دولت قابل صدور است.

ماده ۳۱- هرگاه سرمایه گذار خارجی، سرمایه گذاری خود در ایران را بیمه نماید و به موجب مفاد بیمه نامه، به واسطه پرداختی که بابت خسارت ناشی از خطرات غیرتجاری به سرمایه گذار صورت گرفته، مؤسسه بیمه جانشین سرمایه گذار شود، جانشین از همان حقوقی برخوردار می باشد که به واسطه آن پرداخت خسارت صورت گرفته است. این جانشینی واگذاری سرمایه محسوب نخواهد شد مگر اینکه حسب مورد، مواد (۴) و یا (۱۰) قانون رعایت شده باشد.

فصل هفتم - مقررات عمومی

ماده ۳۲- سرمایه گذار خارجی مکلف است از تاریخ ابلاغ مجوز سرمایه گذاری طی مدت مشخصی که به اقتضای شرایط طرح مورد سرمایه گذاری توسط هیأت تعیین می گردد، مبادرت به ورود بخشی از سرمایه خود به کشور، که حاکی از عزم سرمایه گذار به اجرای طرح می باشد، بنماید.

در صورتی که سرمایه گذار در طی مدت مشخص شده مبادرت به ورود بخشی از سرمایه به کشور ننماید و با بارائه دلایل قانع کننده نسبت به تمدید مدت اقدام نکند، مجوز سرمایه گذاری وی باطل شده تلقی خواهد شد.

ماده ۳۳- سرمایه گذار خارجی موظف است هرگونه تغییر در نام، شکل حقوقی، تابعیت و تغییرات بیش از سی درصد (۳۰٪) در مالکیت خود را به اطلاع هیأت برساند.

ماده ۳۴- در مواردی که انجام سرمایه گذاری خارجی منجر به تشکیل شرکت ایرانی گردد، تملک زمین به نام شرکت متناسب با طرح سرمایه گذاری به تشخیص سازمان مجاز می باشد.

ماده ۳۵- دستگاه های اجرایی ذی ربط از جمله وزارت امور خارجه، وزارت کشور، وزارت کار و امور اجتماعی و نیروی انتظامی، مکلفند در خصوص صدور روادید، اجازه اقامت، صدور پروانه کار برای سرمایه گذاران، مدیران، کارشناسان خارجی و بستگان درجه یک آنها در ارتباط با سرمایه گذاری های مشمول قانون، براساس درخواست سازمان اقدام نمایند.

وزارت امور خارجه مکلف است در خصوص روادید ورود حسب مورد به شرح زیر اقدام نماید:

الف - وزارت امور خارجه با تأیید سازمان مجوز صدور روادید کثیرالمسافره سه ساله، با حق ورود و اقامت سه ماه، در هر بار برای هر فرد را به نمایندگی های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور ابلاغ نماید.

ب - افراد معرفی شده پس از ورود به کشور می توانند با مراجعه به اداره گذرنامه و روادید وزارت امور خارجه واریه تأییدیه سازمان، اجازه اقامت خود را به مدت یکسال تمدید نمایند.

تمدید اقامت به صورت درج مهر کثیرالمسافره با اعتبار یکساله صورت می پذیرد تا فرد موظف به اخذ روادید رفت و برگشت نشود.

ماده ۳۶- مسؤولیت سازمان در قبال انتشار عمومی اطلاعات موضوع ماده (۲۱) قانون، در حدود اطلاعاتی است که در عرف تجاری قابل انتشار باشد. تشخیص قابل انتشار بودن اطلاعات به عهده هیأت است.

ماده ۳۷- سازمان و هیأت مجازند برای انجام وظایف و تکالیف مقرر در قانون و این آیین نامه حسب مورد از خدمات تخصصی حرفه ای و مشاوره ای مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و سایر مؤسسات خصوصی و تعاونی واجد شرایط استفاده نماید.

ماده ۳۸- کلیه مقررات مذکور در تصویب نامه های هیأت وزیران در مورد سرمایه گذاری خارجی که مغایر با مفاد این آیین نامه می باشد، از تاریخ لازم الاجرا شدن این آیین نامه لغو می گردد.

آیین نامه اجرایی نحوه باز پرداخت تسهیلات ارزی

سال تصویب: ۱۳۹۴ هیأت وزیران

۱- در مواردی که قرارداد خرید برق بین تولیدکنندگان بخش غیردولتی برق و وزارت نیرو و شرکت های تابعه و همچنین قرارداد مشارکت بخش غیردولتی با وزارت راه و شهرسازی و شرکت های تابعه در طرح های حمل و نقل از قبیل توسعه ریلی، بندر و فرودگاه ها به صورت ریالی منعقد گردد، به منظور بازپرداخت تسهیلات ارزی دریافتی بخش غیردولتی از منابع صندوق توسعه ملی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است براساس درخواست بانک عامل طرف قرارداد با صندوق یاد شده طبق جدول بازپرداخت ارزی تسهیلات مذکور، شرایط لازم برای تبدیل ریال به ارز با نرخ رسمی (مبادله ای) مورد معامله را فراهم نموده و پس از دریافت مبلغ ریالی هر قسط، معادل ارزی آن را به حساب صندوق توسعه ملی نزد خود منظور نماید.

۲- این تصویب نامه جایگزین تصویب نامه شماره ۵۳۵۹/ت/ ۱۷۰۹ هـ مورخ ۲۳/ ۱/ ۱۳۹۴ می شود.

تصویب نامه در خصوص تعیین مناطق محروم و کمتر توسعه یافته در امور حمایتی

سال تصویب: ۱۳۸۹ هیات وزیران

- ۱- شهرستانها، بخشها و دهستانهای مندرج در فهرست پیوست که تأیید شده به مهر پیوست تصویب نامه هیئت وزیران است، حسب مورد به عنوان مناطق محروم و کمتر توسعه یافته در امور حمایتی موضوع قوانین و مقررات زیر تعیین می گردند. مناطق کمتر توسعه یافته و محروم اختصاراً در این تصویب نامه، «مناطق کمتر توسعه یافته» نامیده می شود.
 - الف - قانون الحاق یک تبصره به قانون اصلاح جداول شماره (۴) و (۸) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور به منظور اختصاص دو درصد (۲٪) از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی به استانهای نفت خیز و گازخیز و شهرستانها و بخشهای محروم کشور - مصوب ۱۳۸۶.
 - ب - مواد (۹۲) و (۱۳۲) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم - مصوب ۱۳۸۰.
 - پ - ماده (۵۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۹ - (تنفیذ شده به موجب ماده (۱۰۳) قانون برنامه چهارم توسعه - مصوب ۱۳۸۳.
 - ت - قانون الزام دولت برای جبران عقب ماندگیهای استانها و مناطقی که شاخصهای توسعه آنها زیر شاخص میانگین کشور است - مصوب ۱۳۸۱.
 - ث - بند «۴» اصلاحی قانون راجع به تأسیس شرکت شهرکهای صنعتی ایران - مصوب ۱۳۷۶.
 - ج - تبصره (۳) بند «الف» ماده (۳) قانون اصلاح مواد از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی - مصوب ۱۳۸۶.
 - چ - تبصره (۳) ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب ۱۳۸۷.
 - ح - تبصره (۲) ماده (۲۳) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶.
 - خ - ماده (۲۴) قانون الحاق مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت - مصوب ۱۳۸۴.
 - د - مقررات استفاده از تسهیلات حساب ذخیره ارزی موضوع ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۳.
- تبصره ۱- در مواردی که نام شهرستان یا بخش در فهرست پیوست این تصویب نامه آمده است، حسب مورد شامل بخشها، نقاط شهری و دهستانهای تابع آنها نیز خواهد بود.
- تبصره ۲- تمامی نواحی صنعتی روستایی و واحدهای موجود در آن مطابق ماده (۶) تصویب نامه شماره ۱۱۶۰۰۲/ت/۳۵۲۵۳ مورخ ۱۳۸۵/۹/۱۸ موضوع آیین نامه اجرایی قانون حمایت از ایجاد نواحی صنعتی روستایی، مشمول قوانین و مقررات حمایت از مناطق کمتر توسعه یافته هستند.
- ۲- محدوده جغرافیایی فعلی شهرستانها، بخشها و دهستانهای موضوع فهرست پیوست، ملاک اعمال تسهیلات و حمایتهای موضوع این تصویب نامه می باشد و تغییرات آتی تقسیمات کشوری و محدوده آنها تأثیری در تداوم اعمال تسهیلات و حمایتهای یاد شده نخواهد داشت.
 - ۳- نقاط کمتر توسعه یافته قبلی که نام آنها در فهرست پیوست نیامده است، به شرح زیر تعیین تکلیف می شود.
- الف - فهرست ضمیمه تصویب نامه شماره ۲۸۸۹۳/ت/۲۱۳۷۲ مورخ ۱۳۸۲/۴/۳۱ در مورد واحدهای صنعتی و معدنی موضوع ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم که بهره برداری از آنها تا پایان تیر ۱۳۸۸ شروع می شود، همچنان تا پایان دوره ده ساله ملاک عمل خواهد بود.
- ب - تسهیلات اعطایی از حساب ذخیره ارزی در مناطق کمتر توسعه یافته به اشخاص حقیقی و حقوقی که تا پایان سال ۱۳۸۷ از تسهیلات یاد شده استفاده نموده باشند، همچنان طبق ضوابط و قرارداد مربوط بازپرداخت خواهد شد.
- پ - سهم تخصیص یافته سال ۱۳۸۷ از محل درآمد حاصل از دو درصد صادرات نفت خام و گاز طبیعی در امور زیربنایی و عمرانی و نیز معافیت از حقوق و عوارض دولتی (موضوع ماده (۵۰) قانون برنامه سوم توسعه) و معافیت مالیاتی (موضوع ماده (۹۲) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم) و تسهیلات موضوع سایر قوانین و مقررات مذکور در بند (۱) این تصویب نامه برای شهرستانها و بخشها و دهستانهایی که نام آنها در فهرست پیوست نیامده است، براساس ضوابط قبلی تا پایان سال ۱۳۸۷ قابل اعمال است.
- ۴- فهرست پیوست این تصویب نامه، فقط برای قوانین و مقررات حمایتی دولت، مندرج در بند (۱) این تصویب نامه ملاک عمل می باشد.
 - ۵- مفاد این تصویب نامه از ابتدای سال ۱۳۸۸ ملاک عمل می باشد.
- تبصره - مدت اعتبار فهرستهای موضوع جزء (ث) و تبصره (۲) بند (۲) تصویب نامه شماره ۱۲۲۹۰/ت/۳۳۰۵۱ مورخ ۱۳۸۴/۳/۲۴ در مورد قوانین و مقررات موضوع بند (۱) این تصویب نامه برای سالهای ۱۳۸۶ و ۱۳۸۷ تنفیذ می شود.
- ۶- معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور موظف است با هماهنگی دفتر امور مناطق محروم کشور و معاونت حقوقی و امور مجلس رییس جمهور و سایر دستگاههای اجرایی مربوط ظرف سه ماه بعد از تصویب هر یک از برنامه های پنج ساله توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، فهرستهای پیوست را با توجه به میزان توسعه و محرومیت زدایی شهرستان، بخش و دهستان مربوط بازنگری نموده و همراه با اصلاحات ضروری برای تصمیم گیری به هیئت وزیران ارائه نماید.

آیین نامه اجرایی ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

سال تصویب: ۱۳۸۲ هیأت وزیران

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط بکار می‌روند:

الف- خرید خدمات از بخش غیر دولتی: استفاده از ظرفیت‌های بخش غیر دولتی با پرداخت هزینه سرانه تأمین خدماتی که دستگاه اجرایی مربوط، طبق قوانین و مقررات موجود عهده‌دار آنها است.

ب- مشارکت با بخش غیر دولتی: در اختیار قراردادن مراکز و واحدهای خدماتی، اجتماعی، فرهنگی و رفاهی متعلق به بخش دولتی که توسط دستگاه دولتی در حال بهره‌برداری یا آماده بهره‌برداری و یا نیمه تمام است، به صورت اجاره به اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی و مشارکت بخش غیر دولتی در مالکیت مراکز و واحدهای نیمه تمام به میزان سرمایه‌گذاری انجام شده.

ج- واگذاری مدیریت به بخش غیر دولتی: واگذاری اداره امور تحت مسؤلیت دستگاه دولتی به اشخاص حقیقی و حقوقی مقرر در قانون و در چارچوب ضوابط دستگاه و اگذار کننده و با حفظ مالکیت دولت.

د- هزینه سرانه دولتی: میزانی از اعتبارات هزینه‌ای و تملک سرمایه‌ای است که در ازای انجام هر فعالیت یا خدمات یا برخوردار شدن هر یک از افراد ذینفع از خدمات دستگاه، به تناسب موضوع فعالیت و منطقه پیش‌بینی شده است.

ه- هزینه سرانه واگذاری: درصدی از هزینه سرانه دولتی است که به تناسب موضوع فعالیت، منطقه و کیفیت کار تعیین می‌شود.

و- هیأت امنا: هیأتی متشکل از اشخاصی

بخش غیر دولتی با رعایت اولویت‌های تبصره (۱) ماده (۸۸) قانون بخشی از مقررات مالی دولت، که با رعایت صلاحیت‌های فنی و اجتماعی توسط دستگاه واگذار کننده تأیید شده و ارایه خدمات مربوط به یک یا چند فعالیت را به روش مشارکت یا واگذاری مدیریت و یا با استفاده از کمک‌های مردمی و واحدهای خیریه نظارت نموده و یا عهده دار می‌شوند. تعداد اعضای هیأت امنا و شرح وظایف آنها به تأیید ستاد موضوع ماده (۱۳) این آیین نامه می‌رسد.

ز- دستگاه واگذار کننده: وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی هستند که تمام یا بخشی از وظایف و فعالیت‌های آنها ارایه خدمات اجتماعی، فرهنگی، خدماتی و رفاهی بوده و با استفاده از سه روش موضوع بندهای "الف"، "ب" و "ج" این ماده خدمات مربوط را تأمین و ارایه می‌نمایند.

ماده ۲- دستگاه‌های واگذار کننده مجازند از تاریخ تصویب این آیین نامه تمام یا قسمتی از خدمات خود، از قبیل آموزش‌های عمومی، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، خانه‌های بهداشت، پایگاه‌های بهداشت شهری، مراکز بهداشت شهرستان و استان، مراکز نگهداری معلولان، سالمندان و کودکان بی سرپرست، مراکز روزانه بهزیستی روستایی، مراکز مشاوره درمان و بازپروری معذوران و حرفه آموزشی مددجویان و مراکز توانبخشی روزانه، کتابخانه‌های عمومی شهری و روستایی، سالن‌های سینما و تئاتر، نمایشگاه‌های فرهنگی و هنری، اداره اماکن و محوطه‌های تاریخی و اماکن ورزشی، مراکز تولید و تکثیر آبزیان، نگهداری و مرمت راه‌های روستایی، نگهداری شبکه‌های آب و فاضلاب روستایی، تأمین و توزیع نهاده‌های کشاورزی، دفع آفات نباتی و ارایه خدمات ترویجی، اجرای برنامه‌های آموزشی، اداره اقامتگاه‌ها، مهمانسراها و اماکن تفریحی و درمانی و واکسیناسیون دام را با استفاده از روش‌های سه گانه ذکر شده در بندهای "الف"، "ب" و "ج" ماده (۱) این آیین نامه به بخش غیر دولتی واگذار نمایند.

ماده ۳- وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی مکلفند به منظور ارتقای کیفیت خدمات و کاهش حجم تصدیهای دولت و هزینه‌های جاری نسبت به تهیه و تنظیم برنامه اجرایی در مورد واحدها و فعالیت‌های مشمول این آیین نامه به ترتیب زیر اقدام و در مقاطع سالانه به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور گزارش نمایند تا سازمان مذکور اثرات مربوط به نحوه تنظیم بودجه را در لویایح بودجه سنواتی منظور نماید.

الف- احصای واحدها و فعالیت‌های مشمول این آیین نامه.

ب- تعیین نحوه انجام هر یک از فعالیت‌ها از طریق روش یا روش‌های ارایه شده در ماده (۱) این آیین نامه.

ج- تعیین هدف‌های کمی سالانه برای سه روش مذکور و به تفکیک هر یک از فعالیت‌ها.

د- تغییراتی که در بودجه پیشنهادی دستگاه به تناسب تحقق هدف‌های ذکر شده در این ماده ایجاد می‌شود، شامل میزان پرداخت یارانه به بخش غیر دولتی، میزان اعتبارات لازم برای خرید خدمات و میزان صرفه‌جویی‌های به عمل آمده در اعتبارات هزینه‌ای و تملک سرمایه‌ای

هـ- تصویب برنامه چهارساله در ستاد موضوع ماده (۱۳) این آیین نامه به همراه زمان بندی اجرا و ارسال برای سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور.

و- میزان فعالیت ها و واحدهایی که به استناد این آیین نامه از بخش دولتی منفک و به بخش غیر دولتی واگذار می شوند.

تبصره- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مکلف است از مجموعه برنامه های تهیه شده گزارش جامع سالانه تهیه و به اطلاع هیأت وزیران برساند. در گزارش مزبور دستگاه هایی که در جهت اجرای مفاد ماده (۸۸) موفق بوده و یا ناموفق بوده اند به هیأت وزیران معرفی می گردند.

ماده ۴- اشخاص حقیقی و حقوقی طرف قرارداد باید واجد صلاحیتهای فنی و اخلاقی لازم و پروانه فعالیت از مراجع قانونی ذی ربط بوده و توانایی ها و امکانات لازم را با تأیید دستگاه واگذار کننده برای انجام تعهدات موضوع قرارداد داشته باشند.

تبصره- ایثارگران انقلاب اسلامی و شرکتهای تعاونی ایثارگران در اولویت خواهند بود.

ماده ۵- تسهیلات پیش بینی شده برای بخش غیر دولتی به منظور استفاده از روش های این آیین نامه به شرح زیر است:

الف- پرداخت بخشی از هزینه سرانه دولتی به اشخاص طرف قرارداد در ازای انجام خدمات مشخص و بر اساس قراردادهای منعقد.

ب- اعطای تسهیلات بانکی با شرایط ویژه با معرفی دستگاه واگذار کننده توسط بانکهای عامل که در قوانین بودجه سنواتی مشخص می شوند.

ج- تأمین مابه التفاوت کارمزد بانکی تسهیلات اعطایی از محل اعتبارات پیش بینی شده و اعتبارات فصل مربوط در بودجه دستگاه واگذار کننده.

د- واگذاری زمین و ارایه خدمات زیربنایی با نرخ کارشناسی جهت مشارکت با دولت در ارایه خدمات.

هـ- اختصاص بخشی از بودجه عمرانی که بر اساس ماده (۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت تحت عنوان وجوه اداره شده در قوانین برنامه و بودجه منظور شده برای ارائه انواع تسهیلات از جمله قرض الحسنه.

ماده ۶- اولویت های استفاده از روش های موضوع این آیین نامه به شرح زیر است:

الف- اولویت استفاده از روش واگذاری مدیریت، ضمن رعایت بند "الف" ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت" با در نظر گرفتن توانایی ها، امکانات و تطبیق با استانداردها و ضوابط مورد نظر دستگاه ذی ربط به ترتیب با نهادهای عمومی غیر دولتی، موضوع قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی - مصوب ۱۳۷۳- و الحاقات بعدی آن به ویژه شهرداری ها و دهیاری ها و همچنین مؤسسات عام المنفعه که بر اساس مجوزهای قانونی تشکیل شده یا می شوند و تعاونی های متشکل از کارکنان دستگاه واگذار کننده خواهد بود. در روش مشارکت، سایر اشخاص حقیقی و حقوقی در اولویت بعدی می باشند.

ب- اولویت اماکن قابل واگذاری با استفاده از روش مشارکت با ساختمان های آماده بهره برداری دستگاه ها در شهرهای بزرگ و ساختمان های مربوط به اماکن رفاهی و اقامتی و مراکز درمانی اختصاصی، واحدهای آموزشی، خانه های بهداشت، مراکز بهداشت شهرستان و استان، مراکز نگهداری معلولان، سالمندان و کودکان بی سرپرست، مراکز روزانه بهزیستی روستایی، مهدهای کودک شهری، مراکز توانبخشی روزانه، کتابخانه های عمومی شهری و روستایی و اماکن ورزشی می باشد.

ماده ۷- قیمت گذاری ساختمان ها و یا تعرفه های خدمات موضوع این آیین نامه به شرح زیر است:

الف- میزان اجاره و قیمت گذاری ساختمان ها در واحدهای مشمول این آیین نامه با لحاظ نمودن کاربری آنها بر اساس متوسط نظر سه نفر کارشناس رسمی دادگستری تعیین می شود.

ب- اجاره بهای ساختمان های موضوع این آیین نامه می تواند به صورت نقدی از طرف قرارداد اخذ شود و یا به ازای ارایه خدمات مورد نظر به دستگاه واگذار کننده به روش خرید خدمات موضوع بند "الف" ماده (۱) بجای پرداخت هزینه سرانه مربوط تأدیه گردد.

ج- هزینه سرانه واگذاری متناسب با تعرفه های تعیین شده توسط ستاد موضوع ماده (۱۳) این آیین نامه و کیفیت و کمیت خدمات مورد انتظار تعیین می شود.

د- تعرفه ارایه خدمات توسط بخش های غیر دولتی بر اساس روش های تعیین شده در این آیین نامه مطابق ضوابط قانونی مربوط تعیین می گردد و در مواردی که ضابطه قانونی مشخص وجود ندارد با پیشنهاد وزیر و یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذی ربط به تصویب شورای اقتصاد می رسد.

ماده ۸- واگذاری و اجاره بناها و اموال دولتی که از نفایس ملی می باشند مشمول حکم این آیین نامه نمی گردد.

تبصره- مرجع تشخیص اموال و بناهای دولتی که از نفایس ملی می باشند سازمان میراث فرهنگی و گردشگری است (اصلاحی مصوبه شماره ۱۶۵۱۸/ت/۳۰۸۰۳-هـ تاریخ ۱۳۸۳/۵/۲۶ هیأت وزیران)

ماده ۹- مسئولیت حفظ و حراست و تعمیر و نگهداری اموال دولت در روش‌های مشارکت با بخش غیر دولتی و واگذاری مدیریت به عهده طرف قرارداد می‌باشد. ضوابط و دستورالعمل‌های مربوط توسط ستاد موضوع ماده (۱۳) آیین‌نامه تعیین خواهد شد.

کارشناسان رسمی دادگستری، موضوع ماده (۷) در تعیین میزان اجاره این حکم را مد نظر قرار خواهند داد.

ماده ۱۰- تغییر کاربری مراکز و واحدهایی که واگذار می‌شوند، ممنوع است. در موارد استثنایی با ذکر دلایل موجه و پس از دریافت مابه‌التفاوت ارزش افزوده ناشی از تغییر کاربری به نفع دولت با پیشنهاد بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذی‌ربط و تصویب هیأت وزیران بلامانع است.

ماده ۱۱- افراد بکار گرفته شده در واحدها و فعالیت‌های موضوع این آیین‌نامه باید دارای صلاحیت‌های فنی، حرفه‌ای و اجتماعی و توانمندی لازم باشند و این موضوع با توجه به تخصص‌ها و نوع فعالیت‌ها در قراردادها منظور می‌گردد.

تبصره- کارکنانی که در اینگونه واحدها به خدمت گرفته می‌شوند هیچگونه رابطه استخدامی با دستگاه ذی‌ربط نخواهند داشت.

ماده ۱۲- در روش واگذاری مدیریت و مشارکت، طرف قرارداد موظف است ضمن حفظ کاربری واحد مربوط در صورت تقاضای کارکنان برای ادامه خدمت در آن واحدها حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از کارکنان شاغل را به عنوان مأمور بپذیرد و حقوق و مزایای آنها را طبق احکام رسمی پرداخت نماید. بقیه کارکنان در سایر واحدهای ذی‌ربط اشتغال خواهند یافت.

تبصره - کارکنان شاغل در واحدهای مزبور در صورت عدم تمایل به خدمت در واحدهای واگذار شده در سایر واحدهای دستگاه ذی‌ربط اشتغال خواهند یافت.

ماده ۱۳- در هر یک از دستگاه‌های واگذار کننده «ستاد اجرای ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت» متشکل از (۳) الی (۵) نفر از معاونان، مدیران ارشد و صاحب‌نظران به انتخاب وزیر یا بالاترین مقام دستگاه تشکیل می‌شود.

ستاد مذکور در حوزه مرکزی دستگاه به تنظیم و اجرای سیاست‌ها و خط مشی‌های مربوط به اجرای ماده یاد شده و این آیین‌نامه می‌پردازد.

ماده ۱۴- وظایف و اختیارات ستاد موضوع ماده (۱۳) این آیین‌نامه به شرح زیر است:

الف- تصویب برنامه تنظیم شده جهت تحقق ماده (۸۸) قانون در دستگاه.

ب- تصویب شرح وظایف هیأت امناء، موضوع ماده (۱) این آیین‌نامه.

ج- تعیین میزان هزینه سرانه و واگذاری به متقاضیان با توجه به موقعیت جغرافیایی، نوع فعالیت و میزان محرومیت مناطق و کمیت و کیفیت خدمات تا ۹۵ درصد هزینه سرانه دولتی.

د- تهیه و تصویب دستورالعمل‌های مورد نیاز برای تعیین صلاحیت‌های فنی و اخلاقی متقاضیان و اجاره اموال منقول و غیرمنقول.

ه- تعیین و تنظیم چارچوب قراردادهای منعقد شده با بخش غیر دولتی در روش‌های موضوع بندهای الف، ب و ج ماده (۱) این آیین‌نامه.

و- قیمت‌گذاری اجاره ساختمان‌ها و اموال منقول براساس متوسط نظر سه نفر کارشناس رسمی دادگستری.

ز- تعیین و اخذ ضمانت‌های لازم برای جلوگیری از تغییر کاربری و حفظ و حراست از اموال منقول و غیرمنقول و واگذار شده.

ح- رسیدگی به تخلفات طرف قرارداد از شرایط واگذاری.

ط- ارائه گزارش در مقاطع شش ماهه به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

ماده ۱۵- به منظور پیگیری، نظارت و کنترل بر اجرای سیاست‌های ارائه شده توسط ستاد موضوع ماده (۱۳)، کمیته‌های استانی در واحدهای استانی دستگاه‌های واگذار کننده ایجاد می‌شوند ترکیب کمیته‌های استانی توسط ستاد تعیین می‌شود. کمیته‌های استانی می‌توانند حسب ضرورت کمیته‌های اجرایی در شهرستان‌ها مستقر نموده و پاره‌ای از وظایف خود را به آنها واگذار نمایند.

ماده ۱۶- هر گونه توسعه تشکیلاتی برای انجام فعالیت‌های موضوع این آیین‌نامه در دستگاه‌های اجرایی ممنوع است.

ماده ۱۷- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است در تنظیم بودجه سنواتی معادل و جوه حاصل از اجرای این آیین‌نامه را که به خزانه واریز شده است، جهت ارتقای کیفیت ارائه خدمات به دستگاه واگذار کننده اختصاص دهد.

آیین نامه اجرایی قانون توسعه صنعتی ایرانگردی و جهانگردی

سال تصویب: ۱۳۷۳ هیأت وزیران (به همراه اصلاحیه)

ماده ۳ - سازمان هواپیمایی کشوری، راه آهن جمهوری اسلامی ایران، سازمان بنادر و کشتیرانی، شهرداریها، سازمان پایانه‌ها و گمرک موظفند محل مناسبی را برای استقرار دفاتر اطلاعات جهانگردی در مبادی ورودی و خروجی و داخل شهره در اختیار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار دهند.

ماده ۱۲ - به استناد مواد (۵) و (۸) قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی، تأسیسات گردشگری موضوع ماده (۱) آیین نامه ایجاد، اصلاح، تکمیل، درجه بندی و نرخ گذاری تأسیسات گردشگری و نظارت بر فعالیت آنها و اصلاحات بعدی آن، دفاتر خدمات مسافرتی و جهانگردی و تورگردانی و مؤسسات آموزش خدمات گردشگری، هتل‌های آموزشی، راهنمایان تور، ذخیره جا، تولید و عرضه اطلاعات گردشگری و مؤسسات حمل و نقل گردشگری ترجیحاً دارای مجوز از سازمان میراث فرهنگی و گردشگری متعلق به بخشهای خصوصی، دولتی، عمومی و تعاونی از نظر پرداخت عوارض صدور پروانه ساختمانی مشمول تعرفه بخش صنایع می‌باشند و شهرداریها موظفند عوارض مقرر را فارغ از نوع پروانه و کاربری زمین براساس تعرفه بخش صنایع و با معافیت از عوارض عرصه غیر از عوارض نوسازی فقط در مورد ساختمان محاسبه و دریافت نمایند. شهرداریها موظفند برای افزایش زیربنای کلیه تأسیسات موضوع فوق‌الذکر عوارض مقرر را براساس تعرفه بخش صنعت و با حداکثر تخفیف محاسبه و دریافت کنند. کلیه تأسیسات و مؤسسات گردشگری موضوع این ماده از نظر هزینه‌های سوخت، برق، آب، تلفن و فاضلاب اعم از انشعاب و مصرف، انواع خدمات بیمه‌ای، تسهیلات بانکی، حق الثبت، حق التحریر، پذیره، سایر عوارض، تقسیط حق اشتراک و هر نوع تسهیلات دیگر که بخش صنایع از آن منتفع می‌شود با تشخیص و تأیید سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مشمول تعرفه‌ها و دستورات عملیاتی بخش صنایع می‌باشند. دستگاههای ذی ربط موظفند هزینه‌های مربوط را فارغ از میزان مصرف و نوع کاربری براساس تعرفه‌های بخش صنعت محاسبه و دریافت نمایند.

ماده (۸۹) تعرفه حمل کالا و مسافر با راه آهن (به همراه اصلاحیه)

سال تصویب: ۱۳۷۲ هیأت وزیران

ماده ۸۹ - در احتساب کرایه، کسر یک تن تمام و در جمع دریافتی هر بارنامه کسر یکصد ریال تمام محسوب می‌شود. تبصره - برای بارهایی که در مسافت کمتر از یکصد و پنجاه کیلومتر برای حمل به راه آهن عرضه می‌شود حداقل کرایه بر اساس یکصد و پنجاه کیلومتر محاسبه و کرایه دریافت خواهد شد.

آیین نامه اجرایی افتتاح اعتبار اسنادی موضوع ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور (به همراه

اصلاحیه و الحاقیه سال ۹۴)

سال تصویب: ۱۳۶۸ هیأت وزیران

ماده ۱- برای خرید خدمات و کالاهای وارداتی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی که در این آیین نامه دستگاه متقاضی نامیده می‌شوند در صورتی اعتبار اسنادی افتتاح خواهد شد که معادل کل مبلغ آن و هزینه‌های بانکی و حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی و سایر هزینه‌های ذیربط از محل اعتبار مصوب تخصیص یافته سال مالی مربوط تأمین و معادل ریالی هزینه‌های ارزی و هزینه‌های بانکی متعلقه به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا بانک عامل حسب مورد پرداخت شده باشد. ماده ۲- در مواردی که دستگاه متقاضی بر اساس قوانین و مقررات مربوط مجاز به انعقاد قرارداد برای رفع احتیاجات سال‌های بعد بوده و بر طبق قرارداد منعقد بهای خدمات و کالاهای وارداتی باید تدریجاً و یا به طور یکجا در سالهای بعد پرداخت شود، افتتاح اعتبار اسنادی توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران منوط به ارائه تعهد وزارت برنامه و بودجه توسط دستگاه ذیربط مبنی بر پیش‌بینی اعتبار لازم در بودجه سال‌های مربوط خواهد بود. تبصره ۱ - ضرورت افتتاح اعتبار اسنادی برای خرید خدمات و کالاهای وارداتی موضوع این ماده باید به تأیید بالاترین مقام اجرایی دستگاه مربوط برسد.

تبصره ۲ - دستگاه متقاضی مکلف است به منور اخذ تعهد موضوع این ماده یک نسخه از قرارداد و مجوز قانونی مربوط و سایر مدارک مورد نیاز را به وزارت برنامه و بودجه ارائه نماید.

تبصره ۳ - متعهد اصلی بازپرداخت مطالبات بانک از این بابت دستگاه متقاضی خواهد بود و تعهد و تضمین وزارت برنامه و بودجه رافع مسئولیت دستگاه متقاضی در بازپرداخت این مطالبات نیست.

ماده ۳- دستگاه متقاضی مکلف است مجوز تخصیص سهمیه ارزی لازم برای تأدیه مبالغ قابل پرداخت در هر سال بابت اعتبار اسنادی مربوط را بر طبق مقررات مورد عمل در سال افتتاح اعتبار از مرجع صلاحیت دار ذریبط اخذ و به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارائه نماید.

ماده ۴- دستگاه متقاضی موظف است اعتبارات لازم جهت پرداخت مبالغ تعهد شده بابت اعتبارات اسنادی افتتاح شده موضوع این آیین نامه را در بودجه پیشنهادی سال مربوط پیش بینی نماید. وزارت برنامه و بودجه مکلف است ضمن منظور نمودن اعتبارات مذکور در لایحه بودجه کل کشور، پس از تصویب و ابلاغ قانون بودجه کل کشور اعتبارات مصوب مربوط به مبالغ تعهد شده فوق را به طور مشخص به دستگاه مربوط و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام نماید و دستگاه مربوط نیز ملزم خواهد بود وجوه تخصیص یافته از محل اعتبارات مذکور را صرفاً جهت ایفای تعهدات مربوط و حداکثر تا پایان فروردین ماه سال سررسید تعهدات به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران پرداخت نماید.

ماده ۵- تعهد سازمان برنامه و بودجه، موضوع ماده (۲) این آیین نامه، در مورد شرکت های دولتی صرفاً مربوط به اعتبارات عمرانی (سرمایه گذاری ثابت) آنها است و در مورد طرح های سرمایه گذاری از محل منابع داخلی شرکت های دولتی با درخواست رییس مجمع عمومی شرکت یا وزیر دستگاه اجرایی مربوط و بر اساس بودجه مصوب شرکت و موافقتنامه متبادله با سازمان برنامه و بودجه مجاز است.

وزرای مجمع عمومی شرکت و سازمان برنامه و بودجه مکلفند منابع مورد نیاز برای باز پرداخت در سال های سر رسید را در بودجه شرکت مقدم بر سایر هزینه ها منظور نمایند.

ماده ۶- علاوه بر شرایط مندرج در این آیین نامه، آیین نامه مذکور تابع قوانین و مقررات ارزی و قانون مقررات صادرات و واردات و آیین نامه اجرای آن و سایر مقررات موضوعه خواهد بود.

ماده ۷- در مورد خرید خدمات و کالاهای وارداتی که بر اساس قوانین موضوعه مجاز به استفاده از تسهیلات اعتباری خارجی (مانند یوزانس و فاینانس) می باشند، تعهد سازمان برنامه و بودجه حداکثر تا سقف اعتبار سال های بعد طرح های ذریبط مندرج در آخرین پیوست طرح های عمرانی منضم به قانون بودجه کل کشور بدون الزام به رعایت سال خاتمه طرح یاد شده و تنها در چهارچوب زمان بندی بازپرداخت تسهیلات مندرج در قرارداد مربوط مجاز خواهد بود.

ماده (۷) آیین نامه اجرایی ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه کشور

سال تصویب: ۱۳۵۲ هیئت وقت وزیران

فصل سوم - انواع دستورالعمل و نحوه ابلاغ

ماده ۷- دستورالعمل های موضوع این آیین نامه به سه گروه به شرح زیر تقسیم می شود:

بند ۱ - گروه اول دستورالعمل هایی که رعایت کامل مفاد آن از طرف دستگاه های اجرایی و مهندسان مشاور و پیمانکاران و عوامل دیگر ضروری است (نظیر فرم ضمانت نامه ها، فرم پیمانها، استانداردهای فنی، تجزیه واحد بها و غیره).

بند ۲ - گروه دوم دستورالعمل هایی که به طور کلی و برای موارد عادی تهیه می گردد و برحسب مورد دستگاه های اجرایی و مهندسان مشاور و پیمانکاران و عوامل دیگر می توانند به تشخیص خود مفاد دستورالعمل تعیین شده تغییر داده و آن را با شرایط خاص کار مورد نظر و در حدود قابل قبولی که در دستورالعمل و یا ضوابط و معیارهای آن را با توجه به کار مورد نظر تطبیق دهند (نظیر حق الزحمه مهندسان مشاور و شرایط عمومی پیمان و مشخصات عمومی و غیره)

بند ۳ - گروه سوم دستورالعمل هایی است که به عنوان راهنمایی و ارشاد دستگاه های اجرایی و مؤسسات مشاور و پیمانکاران و سایر عوامل تهیه می شود و رعایت مفاد آن در صورتی که دستگاه های اجرایی و مؤسسات مشاور، روشهای بهتری داشته باشند اجباری نیست.

بخش سوم : مصوبات هیئت مدیره شرکت راه آهن ج.ا.ا.

آئین نامه شرایط و ضوابط استفاده از شبکه ریلی کشور توسط شرکتهای حمل و نقل ریلی باری"

هیات مدیره شرکت راه آهن ج.ا.ا در تاریخ ۱۳۹۶/۱۱/۱۱ به استناد ماده ۱۰ قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی " شرایط و ضوابط استفاده از شبکه ریلی کشور توسط شرکتهای حمل و نقل ریلی باری " را به شرح زیر تصویب و مقرر نمود تا این شرایط و ضوابط در قالب تعهد نامه از طرف شرکت های حمل و نقل ریلی لحاظ گردد.

"شرایط و ضوابط استفاده از شبکه ریلی کشور توسط شرکتهای حمل و نقل ریلی باری"

ماده (۱) تعاریف:

- (۱-۱) راه آهن، شرکت حمل و نقل ریلی، پروانه فعالیت، تعرفه دسترسی، مدیر فنی و ناوگان : مطابق تعریف قید شده در آئین نامه اجرایی تبصره ۱ ماده ۱ قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی (مصوبه شماره ۱۱۰۴۹۴/۱۱ - ۱۳۹۸/۰۸/۳۰ وزیر راه و شهر سازی)
- (۱-۲) قانون: قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی مصوب ۱۳۸۴/۰۷/۰۶ مجلس شورای اسلامی
- (۱-۳) آئین نامه: آئین نامه اجرایی تبصره ۱ ماده ۱ قانون

ماده (۲) شرایط و ضوابط عمومی:

شرکت حمل و نقل ریلی باری که از این پس در این مصوبه شرکت نامیده می شود، ملزم به رعایت موارد ذیل است:

- (۲-۱) در صورت تصمیم شرکت مبنی بر جابجایی محل و تغییر آدرس، شرکت موظف است مراتب را به طور کتبی به راه آهن اعلام و پس از کسب موافقت و احراز شرایط مربوطه (داشتن کاربری تجاری و یا اداری محل جدید) نسبت به این امر اقدام نماید در غیر این صورت کلیه مکاتبات انجام شده و مراسلات به آدرس فعلی، ابلاغ شده محسوب و هیچ گونه عذری در این خصوص قابل قبول نخواهد بود.
- (۲-۲) در صورت اقدام به اجاره و یا استیجار واگن، شرکت ملزم است ضمن رعایت مقررات مربوط به نقل و انتقال از جمله دستورالعمل صدور سند مالکیت و نحوه ی ثبت و نقل و انتقال رسمی ناوگان ریلی که به تصویب هیات مدیره راه آهن رسیده است، پس از دریافت تاییدیه از اداره کل بازرگانی و بازاریابی، تصویب، اجاره نامه ی فیما بین را با قید مشخصات واگن و مدت زمان اجاره، در اختیار اداره کل فوق قرار دهد. بدیهی است تغییرات بعدی شامل تعداد ناوگان واگن و زمان اجاره نیز مشمول حکیم این بند می گردد.
- تبصره: دریافت تاییدیه از اداره کل بازرگانی و بازاریابی از حیث رعایت حد نصاب تعداد واگن جهت اعتبار پروانه بهره برداری و تایید اداره کل امور مالی و اموال از جهت تعیین تکلیف بدهی های موجه می باشد.

- (۲-۳) برخورداری کلیه ی ناوگان و کالای مورد حمل حسب مورد؛ از پوشش بیمه ای کامل (اعم از بیمه ی شخص ثالث و مسئولیت).
تبصره ۱: جبران هرگونه خسارت به اشخاص و راه آهن، ناشی از عملیات شرکت یا پرسنل آن بر عهده شرکت می باشد.
تبصره ۲: جبران هرگونه خسارت به راه آهن، شرکت و با اشخاص ثالث ناشی از سوانح ریلی بر عهده مقصری است که توسط کمیسیون سوانح مشخص می شود.

- (۲-۴) تامین نیروی انسانی مورد نیاز جهت انجام وظایف محوله و آموزش آنان مطابق دستورالعمل های ذی ربط و بطور کلی انجام کلیه امور مربوط به جذب و بکارگیری نیروی انسانی و پاسخگویی به دعاوی مربوطه در این خصوص .
تبصره ۱: شرکت موظف به رعایت قانون کار و سایر قوانین و مقررات مربوط بکارگیری نیروی انسانی از جمله ضوابط و مقررات فنی و بهداشتی در مورد کارکنان خود است به نحوی که از این بابت هیچگونه تعهد و مسئولیتی متوجه راه آهن نمی باشد. همچنین مسئولیت و عواقب هرگونه اعتصاب و اختلال در شبکه ریلی ناشی از عملکرد مدیریت با پرسنل شرکت بر عهده شرکت بوده و شرکت موظف به پرداخت خسارات وارده می باشد.

- ۲-۵) معرفی و دریافت تاییدیه ی مدیر فنی جدید از راه آهن قبل از به کار گیری، در صورتی که شرکت بخواهد نسبت به تغییر مدیر یا مدیران فنی خود اقدام نماید.
- ۲-۶) پرداخت بهای خدمات حمل و نقل ریلی ارایه شده توسط راه آهن از قبیل (تعرفه دسترسی، تامین خدمات کشش، حق پارکینگ، عملیات مانور اضافی در مبدا، مقصد و یا طول مسیر حمل، واگذاری تجهیزات تخلیه و بارگیری (جرثقیل و لیفتراک)، باربندی، انبارداری، اراضی و اماکن، خدمات ردیابی و اطلاع رسانی موقعیت واگن و قطارهای شرکت، خدمات بازدید و کنترل ظاهری و فنی واگن و قطارها و استفاده از واگنهای راه آهن) براساس تعرفه مورد تایید راه آهن.
- ۲-۷) صدور بارنامه صرفاً جهت واگن های در اختیار اعم از ملکی و استیجاری که قبلاً نیز به تایید اداره کل بازرگانی و بازاریابی رسیده است.
- ۲-۸) بارگیری، باربندی و چیدمان مناسب و تخلیه محمولات واگن ها و نظارت بر آن و اطمینان از صحت بار و رعایت استانداردها.
- ۲-۹) پلمپ کوبی (در موارد خاص که حسب ضرورت نیاز به الصاق پلمپ باشد).
- ۲-۱۰) شماره برداری از کلیه واگن ها اعم از باردار و خالی در مبادی و مقاصد بارگیری و تخلیه و هرگونه تغییر مسیر و تعیین خطوط استقرار آن با هماهنگی ایستگاه مربوطه.
- ۲-۱۱) ارسال مستندات ابطال بارنامه و تغییر مسیر واگنهای طرف مدت ۷۲ ساعت به واحدهای ذی ربط.
- ۲-۱۲) نظافت، شستشو و درزگیری واگنها.
- ۲-۱۳) دریافت اظهارنامه تکمیل شده توسط صاحب کالا و تایید آن و ارائه به همراه بارنامه ی صادره به راه آهن.
- ۲-۱۴) پذیرش مسئولیت در قبال میزان وزن واگن ها
- ۲-۱۵) تجهیز کلیه واگنها به سیستم رهگیری ابلاغی از سوی راه آهن.
- ۲-۱۶) ارائه یک نسخه از قراردادهای منعقد شده ی خود با صاحبان کالا به راه آهن (اداره کل بازرگانی و بازاریابی) جهت برنامه اطلاع و برنامه ریزی حمل و نقلی.
- تبصره: شرکت موظف است قبل از هرگونه اقدام جهت بارگیری و حمل محمولات ویژه ترافیکی و کالاهای خطرناک نسبت به هماهنگی های لازم با اداره کل بازرگانی و بازاریابی اقدام و پس از کسب مجوزهای لازم از بابت شرایط حمل محموله و نرخ تعرفه، وفق مقررات و دستورالعمل های راه آهن نسبت به این امر اقدام نماید.

ماده ۳) تعمیرات و نگهداری ناوگان

شرکت مکلف است نسبت به انجام موارد زیر اقدام نماید:

- ۳-۱) انجام انواع تعمیرات واگن در موعدهای مقرر، مطابق دستورالعمل های تعمیراتی مورد تایید راه آهن.
- ۳-۲) انجام تعمیرات ویژه، تهیه، تامین و تعویض قطعات مورد نیاز ناوگان عبوری از طریق عقد قرارداد با شرکت های تعمیراتی مجاز.
- تبصره ۱: چنانچه بنا بر ضروریات و در شرایط خاص، در طول شبکه سراسری، قطعات و مواد مصرفی متعلق به راه آهن، برای رفع عیب ناوگان شرکت مصرف شود، شرکت موظف خواهد بود حداکثر طی یک ماه نسبت به عودت قطعه و مواد مصرفی مشابه اقدام نموده و یا وجه آنرا بر اساس مبلغ تعیین شده در صورتحساب از سوی راه آهن که شامل ضریب بالاسری نیز می شود، پرداخت نماید.
- تبصره ۲: اگر شرکت، تعمیرات ویژه ناوگان خود را انجام ندهد، برای حفظ ایمنی و جلوگیری از اختلال در سیر و حرکت و برنامه ریزی انجام گرفته راه آهن می تواند رأساً تعمیر و نگهداری ناوگان آنها را انجام داده و هزینه های مربوطه را با ۳۰ درصد بالاسری وفق مصوبات راه آهن با ارائه صورتحساب از شرکت ها اخذ نماید.
- ۳-۳) پرداخت هزینه های اجرت تعمیرات جاری در پستهای بازدید به ازای هر دستگاه واگن ملکی، وفق مصوبه هیات مدیره راه آهن و مطابق صورتحساب ارائه شده از طرف راه آهن.
- ۳-۴) پرداخت هزینه های مترتب بر سوانح ریلی در صورت مقصر شناخته شدن شرکت.
- ۳-۵) پرداخت هزینه های حق توقف واگن های تعمیراتی.

ماده ۴) نحوه پرداخت تعرفه دسترسی و دیگر حقوق راه آهن و تضمین حسن انجام تعهدات:

۴-۱) شرکت براساس یکی از روش های زیر، نسبت به پرداخت تعرفه دسترسی به راه آهن اقدام می نماید.

الف - پرداخت به صورت نقدی و قبل از صدور بارنامه

ب- پرداخت به صورت اعتباری در صورت ارائه تقاضای کتبی با تعیین مدت زمان و میزان اعتبار به همراه ارائه ضمانت نامه لازم از سوی شرکت متقاضی

تبصره ۱: ملاک استفاده از مدت زمان اعتبار درخواستی، مانده اعتبار از محل تضمین شرکت می باشد.

تبصره ۲: انواع ضمانتنامه قابل ارائه از سوی شرکت به شرح زیر می باشد:

۱. ضمانت نامه بانکی

۲. LC گشایش شده نزد یکی از بانک های معتبر.

تبصره ۳: شرکت مکلف است یک ماه قبل از سررسید دوره اعتبار نسبت به پرداخت تعرفه دسترسی ماه اول دوره تنفس اقدام نماید و در ماههای بعد نیز به ترتیب نسبت به پرداخت تعرفه دسترسی ماه دوم و بعد از آن مبادرت نماید. تبصره ۴: در صورت عدم پرداخت تعرفه دسترسی توسط شرکت مطابق تبصره ۳، راه آهن از محل ضمانتنامه شرکت، بمیزان کل بدهی، مطالبات خود را برداشت می نماید و پس از آن عملیات شرکت به صورت نقدی محاسبه میگردد.

۴-۲) تعرفه دسترسی نقدی و اعتباری بر اساس ماده ۶ قانون تعیین و اعمال می گردد.

۴-۳) در خصوص سایر بدهی های شرکت به راه آهن به استثنای تعرفه دسترسی، موضوع بند ۲-۶ ماده ۲، شرکت موظف است حداکثر طی مدت یک ماه پس از ارسال صورتحساب از سوی راه آهن، اقدام به پرداخت بدهی نماید.

۴-۴) در صورت عدم پرداخت مطالبات راه آهن از سوی شرکت، راه آهن مجاز خواهد بود نسبت به ضبط ضمانت نامه با ضمانت نامه های آن شرکت که نزد راه آهن می باشد، اقدام و در خصوص ادامه روند همکاری تصمیمات لازم را اتخاذ نماید. علاوه بر این راه آهن می تواند نسبت به در اختیار گرفتن و استفاده از واگن های شرکت مطابق با صورت وضعیت های مالی اعلامی به شرکت تا تسویه کامل بدهی اقدام و یا از محل مطالبات شرکت از راه آهن برداشت نماید. تبصره: در صورت تأخیر در پرداخت مطالبات راه آهن، شرکت بر اساس قوانین جاری کشور مکلف به پرداخت خسارت تاخیر نابه به راه آهن می باشد.

۴-۵) پرداخت کلیه حقوق و عوارض دولتی از جمله کسورات قانونی براساس قوانین، مقررات و بخشنامه های جاری کشور می باشد.

۴-۶) شرکت به منظور بهره برداری از شبکه ریلی کشور، تاسیسات و امکانات مرتبط و جبران خسارتها و هزینه های متعلقه و پرداخت مطالبات راه آهن نسبت به ارائه تضمین معتبر (به جز سفته) به میزان ۵۰ میلیارد ریال به عنوان تضمین حسن انجام تعهد اقدام می نماید.

تبصره ۱: مبلغ مذکور در این بند حسب صلاحدید هیات مدیره راه آهن متناسب با نرخ تورم سالیانه افزایش می یابد. تبصره ۲: شرکت می تواند به عنوان جایگزین تضمین مذکور در این بند با موافقت راه آهن اموال منقول و غیر منقول از جمله ناوگان ملکی ریلی خود را در رهن راه آهن قرار دهد.

ماده ۵) سایر موارد:

۵-۱) شرکت با امضاء کلیه فرمها و تعهد نامه ها که به پیوست این مصوبه می باشد، قبول می نماید و متعهد میگردد که ضمن رعایت کلیه قوانین و مقررات مربوط به حمل و نقل ریلی از جمله مصوبات، بخشنامه ها و دستورالعمل های صادره از سوی راه آهن اعم از ایمنی و غیره که در چارچوب قوانین و مقررات کشور صادر می گردد، موارد مذکور در این مصوبه را نیز رعایت نماید. در غیر این صورت علاوه بر اعمال ضوابط مندرج در این مصوبه را برای بررسی تعلیق و یا لغو پروانه فعالیت موضوع در کمیسیون نظارت از مندرج در آیین نامه مطرح و تصمیم مقتضی اتخاذ می شود.

۵-۲) شرکت موظف به تعیین تکلیف نحوه پرداخت بدهی های سنواتی خود به راه آهن بابت دریافت خدمات ارائه شده با رعایت شرایط زیر می باشند

۵-۲-۱) شرکت موظف است معادل ۱۲۰ درصد بدهی سنواتی خود را از محل ناوگان تحت مالکیت خویش، نزد راه آهن ترهین نماید.

۵-۲-۲) شرکت می تواند با توافق راه آهن نسبت به پرداخت بدهی سنواتی خود حداکثر تا مدت ۱۲ ماه بر اساس نرخ تعرفه اعتباری موضوع بند ۴-۲ ماده ۴ اقدام نماید.

۳-۲-۵) در صورتی که شرکت نسبت به ایفای تعهدات خود در این خصوص اقدام ننماید راه آهن می تواند معادل مانده اصل و فرع بدهی مزبور با احتساب هزینه های اجرایی، از طریق تملک ناوگان ترهین شده اقدام به وصول مطالبات نماید.

دستورالعمل تعیین تعرفه نرخ حق دسترسی واگن های باری نو (به همراه اصلاحیه سال ۹۵)

سال تصویب: ۱۳۹۳ هیئت مدیره شرکت راه آهن ج.ا.ا.

با توجه به برگزاری جلسه هیأت مدیره شرکت راه آهن ج.ا.ا. در تاریخ ۱۳۹۳/۸/۱۰، بند (۹) تصمیمات متخذ به شرح زیر جهت اجرا، ابلاغ می شود:

درخواست شماره ۵۰۰/۱۱۶۶۷۶/ص مورخ ۱۳۹۳/۰۸/۰۷ معاون ناوگان در خصوص تعیین تعرفه دسترسی به شبکه ریلی راه آهن کشور برای واگن های نو موضوع مصوبه شماره ۱۱۱۲۰۴/ص مورخ ۱۳۹۳/۰۷/۲۸ شورای سرمایه گذاری راه آهن مطرح و به استناد ماده (۶) قانون دسترسی آزاد به شبکه ریلی و با لحاظ تبصره (۱) آن مبنی بر حفظ مزیت حمل و نقل ریلی نسبت به دیگر شقوق حمل و نقل، تعرفه واگن های نو با شرایط زیر به تصویب رسید. که با توجه به تصویب وزیر محترم راه و شهرسازی لازم الاجرا می باشد.

الف) از تاریخ تصویب این مصوبه نرخ تعرفه دسترسی به شبکه ریلی واگن های باری نو که توسط بخش غیردولتی وارد شبکه حمل و نقل ریلی می گردد تا سقف چهار (۴) میلیون تن کیلومتر بار خالص حمل شده و یا در دوره حداکثر (۴۲) ماه (هر کدام که زودتر فرا برسد) از زمان شروع بهره برداری معادل یک (۱) ریال خواهد بود. تبصره (۱): در صورت تأمین نیروی کشش مورد نیاز توسط و یا به واسطه راه آهن، سهم مالکانه لکوموتیو در هر سال (که در سال ۱۳۹۳ برابر با (۱۹۸) ریال با لحاظ ضریب منطقه ای می باشد) به صورت جداگانه محاسبه و دریافت خواهد شد.

تبصره (۲): پس از پایان دوره فوق تعرفه واگن های مزبور مشابه سایر واگن ها خواهد بود.

تبصره (۳): این مصوبه مشمول واگن های نو می باشد که اولین بارنامه آن ها از تاریخ ۱۳۹۳/۰۱/۰۱ به بعد صادر شده است.

ب) با توجه به اینکه این مصوبه با لحاظ تبصره (۱) ماده (۶) قانون دسترسی آزاد به شبکه ریلی به تصویب رسیده است. لذا در این صورت بهره مندی سرمایه گذاران مشمول این مصوبه از مزایا و تسهیلات قانونی از محل منابع دولتی در صورت نیاز به تشخیص هیأت مدیره راه آهن متناسباً به تعرفه مذکور در بند الف) اضافه خواهد شد. (اجرای بند الف) این مصوبه منوط به امضاء توافق نامه با سرمایه گذاران در خصوص تعداد واگن ها و پذیرش بند (ب) می باشد.

دستورالعمل حدود مسؤلیت شرکت های حمل و نقل ریلی در قبال صاحبان کالا و مسافران و نحوه

ایفای آن

سال تصویب: ۱۳۹۲ هیئت مدیره شرکت راه آهن ج.ا.ا.

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده ۱: تعاریف:

تعاریف اصطلاحات به کار رفته در این آیین نامه به شرح زیر می باشد:

۱-۱- شرکت: شرکت حمل و نقل ریلی موضوع تبصره (۱) ماده (۱) قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی و آیین نامه اجرایی آن .

۱-۲- راه آهن: شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران

۱-۳- بارنامه: سند کاشف از مالکیت است که به منزله قرارداد حمل و نقل بار و رسید کالا می باشد و حاوی کلیه مشخصات کامل بار از حیث وزن، تعداد، علامت، مبدا، مقصد، نام و نشان فرستنده و گیرنده بار، کرایه متعلقه و متصدی حمل بار است که توسط هیئت مدیره راه آهن به صورت متحد الشکل تهیه شده و توسط شرکت حمل و نقل ریلی بار جهت حمل و نقل بار صادر می شود .

۱-۴- بلیت: سندی است که جهت حمل مسافر از مبدا به مقصد توسط شرکت حمل و نقل ریلی مسافری و یا نمایندگی مجاز طرف قرار داد آن صادر می شود و به صورت متحد الشکل توسط هیئت مدیره راه آهن تهیه می شود.

۱-۵- قرارداد حمل: قراردادی است که براساس آن شرکت حمل و نقل ریلی باری تعهد می کند که بار معینی را با شرایط مورد توافق و در قبال دریافت مبلغی معین به مقصد حمل نموده و در آنجا تحویل دهد این قرارداد معمولاً برای حمل متناوب کالاهای عمده (بیش از یک قطار) منعقد می شود .

- ۱-۶- مشتری: حسب مورد صاحب کالا در بخش حمل و نقل بار و مسافر در بخش حمل و نقل مسافری.
- ۱-۷- نمایندگی مجاز: دفتر خدمات حمل و نقل مسافری است که با اخذ مجوز از راه آهن و انعقاد قرارداد با شرکت حمل و نقل ریلی مسافری، نمایندگی شرکت را در مورد صدور بلیط به عهده می گیرد.
- ماده ۲: شرکت با انعقاد قرارداد داد حمل و صدور بارنامه برای حمل بار و یا صدور بلیت راسا و یا توسط نمایندگی مجاز طرف قرارداد، در مقابل مشتری متعهد می گردد و مسئولیت خواهد داشت.
- ماده ۳: شرکت و مشتری تابع مفاد این آیین نامه و سایر قوانین و مقررات جاری می باشند. شرکت و مشتری می توانند نسبت به سایر شروط و خسارت، توافق و وجه الزام قرار دادی ناشی از تخلف طرف مقابل را در قرارداد منعقد فی ما بین پیش بینی و درج نمایند این توافقات در صورتی که مغایر این آیین نامه و قوانین و مقررات مربوطه نباشد نافذ خواهد بود.
- ماده ۴: مفاد این آیین نامه و پیوست های آن، مبنای انعقاد قراردادها و پایه حقوقی نظارت حاکمیتی بر عملکرد و طرح دعاوی و حل و فصل اختلافات فی ما بین شرکت و مشتری در داوری های حقوقی و محاکم قضایی است.
- ماده ۵: شرکت در چارچوب این آیین نامه مسئول حوادث و تقصیراتی است که در مدت حمل و نقل واقع شده، اعم از اینکه خود مباشرت به حمل و نقل کرده و یا حمل و نقل کننده دیگری (ثالثی) را مامور کرده باشد. بدیهی است که در صورت اخیر حق رجوع او به متصدی حمل و نقلی که از جانب او مامور شده، محفوظ است.
- فصل دوم- وظایف و حدود مسئولیت شرکت حمل و نقل ریلی باری در مقابل مشتری
- بند اول- وظایف و اختیارات شرکت حمل و نقل ریلی باری
- ماده ۶- شرکت مکلف به انعقاد قرارداد حمل با مشتری تحت شرایط زیر می باشد:
- ۱-۶- قرارداد حمل را می توان برای مقداری کالا با مبادی و مقاصد مختلف تنظیم و منعقد کرد.
- ۲-۶- قرار داد حمل حاوی موارد عمومی و اختصاصی است موارد اختصاصی باید به تفکیک هر مبدا و مقصد در قرارداد حمل ذکر شود.
- ۳-۶- موارد عمومی قرارداد حمل شامل موارد زیر است:
- الف) نام شرکت، نام صاحب یا صاحبان کالا، نشانی (اقامتگاه) و کد اقتصادی آنها.
- ب) تعهدات و اختیارات و مسئولیت های طرفین.
- ج) نوع ضمانت اجراهای فی مابین و تمامی اقدامات قابل اجرا توسط یک طرف قرارداد در صورت عدم انجام تمام یا بخشی از تعهدات و مسئولیت های مندرج در قرارداد توسط طرف دیگر.
- د) نحوه تکمیل قرارداد، تعداد نسخ، تعداد مواد و تبصره های مندرج در قرارداد (شناسنامه قرارداد).
- ه) تعریف شرایط اضطراری و حوادث قهری.
- ز) نحوه حل و فصل اختلافات قرارداد.
- ۴-۶- موارد اختصاصی قرارداد حمل عبارتند از:
- الف) نام و مشخصات و نشانی فرستنده و گیرنده کالا و مشخصات طول مسیر (در صورت نیاز).
- ب) برنامه حمل (تعداد سفرهای حمل در روز، هفته، ماه و سال) زمان بندی حمل (زمانهای اعزام قطار از مبدا و رسیدن به مقصد).
- ج) نشانی مبدا و مقصد کالا، نوع و مشخصات عمومی کالا.
- د) زمان واگذاری واگن ها به طرف مقابل در محوطه های مورد توافق و مهلت توافق شده بابت بارگیری واگن ها در مبدا و تخلیه در مقصد (در هر سفر).
- ه) چگونگی تحویل دهی و یا تحویل گیری واگن ها در خطوط فرعی و یا محوطه های اختصاصی صاحب یا صاحبان کالا و یا فرستنده و گیرنده کالا.
- و) نوع و ظرفیت امکانات تخلیه و بارگیری در اختیار صاحب یا صاحبان کالا در مبدا و مقصد.
- ۵-۶- کلیه شروط خسارات توافقی و یا وجه، الزام قراردادی قابل پیش بینی به صورتی که مخالف قانون نباشد به عنوان خسارت مسلم و مستقیم متضرر (اعم از خسارت مادی و معنوی) ناشی از تخلف طرف مقابل (فصل یا فصل) می بایست در قراردادهای فی مابین شرکت و مشتری تعیین و تصریح شود. امکان مطالبه خسارت توسط متضرر باید جزو شروط توافق باشد.
- تبصره: جبران خسارت توافقی می تواند به صورت مقطوع و حداکثر تا میزان ارزش بار و هزینه های انجام شده برای آن باشد.
- ماده ۷- شرکت باید برای هر واگن به یک مقصد معین طبق دستورالعمل مصوب هیئت مدیره راه آهن موضوع تبصره (۴) ماده (۸) قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی بارنامه تنظیم و صادر نماید.
- ماده ۸- شرکت مکلف است کلیه مقررات راه آهن (از جمله مقررات عمومی سیر و حرکت)، کلیه استانداردهای مرتبط با هر مسیر حمل (نظیر اندازه گاباری، بار محوری، وزن مجاز) و کلیه مقررات مربوط برای حمل نگله های ترافیکی، محمولات ویژه و خطرناک را رعایت نماید و برای حمل آنها با راه آهن توافق قبلی انجام دهد.

ماده ۹- شرکت مکلف است قبل از انعقاد هر گونه قرارداد حمل از اخذ مجوزهای خاص حمل از مراجع ذیصلاح برای برخی کالاهای ترافیکی، محمولات ویژه و خطرناک، اطمینان حاصل نماید.

ماده ۱۰- شرکت مکلف است از استحکام و مناسب بودن باربندی، بسته بندی، عدل بندی، لفاف بندی محمولات برای جلوگیری از صدمه به سایر محمولات، آلوده کردن آنها و یا آسیب رسانی به واگن و امکانات و تجهیزات زیر ساخت و همچنین از پلمپ دربها و دریچه های واگن یا کانتینر و سایر محل های مورد نیاز در مبداء و درج شماره های مربوط در بارنامه و همچنین پلمپ مجدد پس از انجام بازرسی توسط مراجع قانونی و درج شماره جدید در بارنامه اطمینان حاصل نماید.

ماده ۱۱- شرکت مکلف است برای حمل کالاهای ویژه امکانات خاص نظیر واگن یخچالدار برای کالاهای سریع الفساد را تامین نماید.

ماده ۱۲- شرکت با رعایت نکات زیر، اجناس را در انبار، بارانداز و یا مستقیماً بر روی واگن تحویل می گیرد:

الف) درج مشخصات کالا و ثبت اطلاعات مورد نیاز بر اساس اظهارنامه در بارنامه به صورت خوانا، کامل، دقیق و در ستون ها و ردیف های مربوط.

ب) حصول اطمینان از صحت و سلامت اجناس.

ج) مطابقت دادن اطلاعات اظهارنامه با اجناس در حال تحویل گیری (عمدتاً موارد قابل رویت و یا اندازه گیری و درج آنها در بارنامه).

د) صدور مجوز بارگیری بدون هر گونه تاخیر (در صورت وجود شرایط لازم و آماده بودن واگن)، قید شماره واگن بر روی اظهارنامه، صدور بارنامه پس از بارگیری و تسلیم یک نسخه از آن به فرستنده کالا.

ه) قید نگهداری محموله در بارانداز یا انبار در بارنامه صادره و تسلیم یک نسخه از آن به فرستنده (در صورت آماده نبودن واگن برای بارگیری).

ماده ۱۳- شرکت مکلف است از قطارهای مستقیم برای حمل حیوانات زنده، پرندگان و یا اجناس فاسد شدنی استفاده نماید و حیوانات زنده و اجناس فاسد شدنی را در صورت آماده بودن وسیله حمل در همان روز تحویل بگیرد.

ماده ۱۴- شرکت مکلف است از واگن های مخصوص برای مواد منفجره، شیمیایی، عفونت زا، رادیو اکتیو و زیان آور استفاده نماید و کالاهای خطرناک را با قطارهای مختلط و یا قطارهای حامل مواد سوختی حمل نکند.

ماده ۱۵- شرکت مکلف است در صورت درخواست فرستنده در اظهارنامه بر اساس تاییدیه راه آهن، بارنامه دارای مهر ویژه "حمل با قطار مستقیم" با تصریح روز و ساعت ورود به مقصد صادر نماید و اضافه کرایه مربوط به قطار مستقیم را در صورت نرسیدن واگنهای ذیربط به مقصد در موعد مقرر استرداد کند.

ماده ۱۶- شرکت موظف است در صورت ارائه مدارک کافی دال بر احراز هویت و دریافت رسید و اخذ برگ سلب ادعای شخص ثالث، محمولات را به گیرنده تحویل دهد.

ماده ۱۷- شرکت مکلف است با رعایت نکات ذیل نسبت به توزین محمولات اقدام نماید:

الف) انجام توزین محمولات به ترتیب توسط قبان سیار و یا الکترونیکی خطی.

ب) توزین مجدد رایگان کالا در مقصد در صورتی که در وضع ظاهر و یا مقدار بسته ها تغییراتی حاصل شده باشد و سپس صورت مجلس آن در چند نسخه و تسلیم یک نسخه به گیرنده و استرداد مابه التفاوت کرایه حمل و همچنین تامین زیان وارده به صاحب کالا.

ج) درخواست حضور نماینده راه آهن به عنوان داور در محل توزین و بازدید کالاهای خسارت دیده در صورت عدم توافق گیرنده و شرکت در تنظیم صورت مجلس.

د) عدم توزین محمولاتی که دارای وزن استاندارد و ذکر شده بر روی بسته بندی آنها بوده و یا وزن و مشخصات آنها در بارنامه وسیله نقلیه قبلی مشخص شده باشد.

ماده ۱۸- شرکت مکلف است برای کارکنان عملیاتی خود جهت تسهیل در مراجعه فرستندگان و گیرندگان کالا و دیگر نمایندگان معرفی شده توسط صاحب یا صاحبان کالا، پوشش متحدالشکل استفاده نماید.

ماده ۱۹- شرکت مکلف است "مشور حقوق صاحب یا صاحبان کالا از جمله در خصوص استرداد کالا، واگذاری کالا و دستور تغییر محل تحویل کالا و گیرنده به شرح پیوست شماره (۱) این آیین نامه را به مشتری ابلاغ نموده و مفاد آن را رعایت نماید.

ماده ۲۰- شرکت از حقوق و اختیارات زیر برخوردار است که به همراه سایر نکات لازم طی "اعلامیه شرکت" مطابق پیوست شماره (۲) به اطلاع مشتری خواهد رساند:

الف) حق اخذ انبارداری در صورت عدم تحویل دهی و تحویل گیری کالا توسط مشتری در موعد مقرر.

ب) اختیار به حراج گذاردن کالا پس از توقف طولانی مدت در انبار یا بارانداز مندرج در قرارداد فی مابین.

ج) حق اخذ بقیه وجه حاصل از حراج توسط شرکت (در صورت عدم مراجعه به موقع برای تحویل گیری).

د) حق انبارداری بابت عدم بارگیری به منظور بارنامه و در نتیجه توقف واگن خالی بیش از مهلت قانونی.

ه) حق توقف واگن خالی به خاطر عدم بارگیری آن توسط فرستنده.

و) حق توقف واگن خالی به خاطر عدم مجوز اعزام توسط فرستنده.

ز) حق توقف واگن خالی به خاطر عدم تخلیه واگن های باردار در مقصد.

تبصره: اعلامیه شرکت می بایست به صورت دوره ای (حداقل در هر فصل سال) تدوین شده و پس از تایید هیئت مدیره راه آهن منتشر گردد.

ماده ۲۱- شرکت مسئول حفاظت و مراقبت از کالاها از زمان تحویل گیری در مبدا تا تحویل دهی در مقصد و تحویل سالم و به موقع آنها می باشد و در قبال تلف، تخریب، آسیب و فساد کالا در حمل و نقل و به طور کلی عدم تحویل کل یا جز محموله و تاخیر در تحویل آن مسئولیت دارد. مگر آنکه اعمال کلیه تدابیر و احتیاط های معقولانه و لازم برای حمل کالا و همچنین موارد عدم مسئولیت خود (به شرح ماده آتی) را اثبات نماید.

ماده ۲۲- شرکت در موارد زیر در مقابل مشتری مسئولیتی ندارد:

۲۲-۱- موارد مطرح در مفاد قرارداد منعقد فی مابین شرکت و مشتری که بر عهده صاحب یا صاحبان کالا و یا نماینده یا نمایندگان وی نظیر فرستنده و گیرنده (گان) نهاده شده است و از جمله شامل موارد زیر است:

الف) اعلام اطلاعات درست در اظهارنامه شامل: تاریخ تقاضا، نام و نشانی فرستنده و گیرنده و مقصد کالا، نوع، وزن حقیقی و مشخصات محموله، تعداد، حجم، وزن کل، علامت روی بسته ها، نوع بسته بندی و امضاء و تسلیم اظهارنامه به شرکت در مبدا.

ب) درج نوع کالاهای ویژه (اندازه های بزرگ و سنگین، گرانها، وسایط نقلیه موتوری، حیوانات و کالاهای سریع الفساد و ...) در اظهارنامه و تقبل انجام عملیات باربری و تخلیه و بارگیری آنها.

ج) قید کالاهای خطرناک با کد (شناسه) ذیربط، نام دقیق، کلاس و زیر کلاس، شماره علائم خطر و بر چسب مربوط، شماره کارت احتیاطی در کد (شناسه) اظهارنامه.

د) اخذ مجوز های لازم از مراجع ذیصلاح برای کالاهای ویژه و خطرناک.

ه) اعلام دقیق مشخصات کالاهایی از نوع سمی، عفونت زا، رادیو اکتیو، زیان آور، منفجره، سریع الاشتعال و شیمیایی در اظهارنامه و انجام بسته بندی مناسب برای حمل آنها. و انجام هماهنگی های قبلی با شرکت برای در اختیار گرفتن برخی امکانات و تجهیزات مورد نیاز خاص در مبدا و مقصد.

ز) درخواست الصاق برچسب لازم بر روی محمولاتی خاص در اظهارنامه که دارای کاربری در محوطه، نوع حمل، چیدمان، تخلیه و بارگیری خاص است.

ح) ذکر درخواست حمل از طریق قطار مستقیم در اظهارنامه و قبول اضافه کرایه حمل مربوطه.

ط) انجام باربندی، بسته بندی، لفاف بندی، عدل بندی مناسب برای کالاهای (بوژه) محمولاتی با آسیب پذیری بالا و یا آسیب رسانی زیاد به واگن و زیر ساخت و یا سایر کالاهای مجاور آن.

ی) انجام عملیات تخلیه و بارگیری در مهلت های تعیین شده و یا مورد توافق، انجام مراحل تشریفات قانونی (از جمله امور گمرکی و ترخیص کالا) و اخذ مجوزهای لازم حمل از سازمان ها و ارگان های مربوطه.

ک) انجام مقررات اداری، تحویل دهی، صدور اجازه حمل و تحویل گیری به موقع بار در مهلت های مقرر به ترتیب در مبدا و مقصد توسط فرستنده و گیرنده.

ل) حضور به موقع نماینده یا نمایندگان مشتری در هر یک از مراحل قانونی (در صورت نیاز).

ه) حصول اطمینان از نگهداری و حفاظت از اشیاء گرانها، وسایط نقلیه موتوری، حیوانات زنده تحویل گرفته شده از فرستنده در طول مسیر حمل و به کار گیری مراقب برای حمل اشیاء و اوراق گران قیمت، وسایط نقلیه موتوری و حیوانات زنده.

ن) امضاء و تایید نسخه بارنامه در هنگام تحویل توسط خود و یا نماینده وی.

تبصره: صاحب کالا مکلف به پرداخت به موقع و کامل مبلغ کرایه حمل مندرج در قرارداد و یا بارنامه می باشد و بایستی خسارات وارده به وسایط نقلیه و امکانات شرکت و اموال اشخاص ثالث ناشی از نوع محموله (از جمله کالاهای ویژه، خطرناک، حیوانات زنده و سریع الفساد) و یا به خاطر نقص در بسته بندی، لفاف بندی و عدل بندی آن و همچنین جبران خسارت وارده به وسایط نقلیه ریلی و امکانات شرکت و سایر محمولات که در اثر عدم مراقبت نماینده یا نمایندگان صاحب کالا در هنگام باربری، تخلیه و بارگیری وارد می شود را جبران نماید.

۲۲-۲- اطلاعات غیر قابل رویت و اندازه گیری کالا که صاحب کالا در اظهارنامه اعلام می کند.

۲۲-۳- روابط تجاری و مدنی بین صاحب یا صاحبان کالا، فرستنده و گیرنده.

۲۲-۴- اثبات رخ دادن یکی از موارد تاخیر، عدم تحویل، تلف، تخریب، آسیب و فساد کالا در جریان حمل توسط صاحب یا صاحبان کالا که فراتر از توان و کنترل مدیریت شرکت و یا بدون هر گونه غفلت، قصور و تخلف کارکنان آن باشد.

۲۲-۵- عوامل قهری، حوادث طبیعی و یا قضایی غیر قابل جلوگیری (بروز جنگ، عملیات خرابکارانه، دستگیری و حبس تحت فرآیند قانونی، دستورها و محدودیت های اعمال شده توسط حکومت و نمایندگان آن، آتش سوزی و یا هر مخاطره بزرگ غیر قابل پیش بینی) به شرطی که ناشی از عمل کارکنان و افراد تحت کنترل شرکت نباشد.

۲۲-۶- مشکلات ناشی از اجرای قوانین جاری کشور، تشریفات اداری و گمرکی، اجرای مقررات جلوگیری از قاچاق و قرنطینه و تاخیر در ترخیص کالا.

۲۲-۷- حمل کالاهایی با قبول مخاطره توسط صاحب کالا (مگر آنکه صاحب کالا ثابت نماید که بخشی از تلف، تخریب، آسیب و فساد کالا به خاطر غفلت، قصور و تخلف کارکنان شرکت بوده است).

۲۲-۸- عدم اخذ مجوزهای مورد نیاز توسط صاحب یا صاحبان کالا، فرستنده و گیرنده و عدم الصاق برچسب های لازم بر روی محمولات خاص توسط آنها.

۲۲-۹- بروز هر گونه تلف، تخریب، آسیب و فساد کالا به هر دلیل ممکن در صورتی که:

الف) لازم باشد که شرکت، کالا را در خط تجاری-صنعتی متعلق به صاحب کالا یا خطوط ایستگاه جهت تخلیه (و یا شخص ثالث) مستقیماً به صاحب یا صاحبان کالا تحویل دهد.

ب) و پس از آنکه واگن حامل کالا در نقطه مبادله واگن ها قرار گرفته، صاحب کالا قادر به پذیرش آن نمی باشد و این موضوع از طرف نماینده قانونی شرکت به صورت مکتوب به اطلاع مالک خط صنعتی- تجاری رسیده باشد.

۲۲-۱۰- بروز هر گونه تخلف، تخریب، آسیب و فساد کالا به هر دلیل ممکن در صورتی که:

الف) لازم باشد که کالا در خط تجاری صنعتی و یا خطوط ایستگاه متعلق به صاحب یا صاحبان کالا (و یا شخص ثالث) بارگیری شود.

ب) و یا قبل از زمانی که واگن در نقطه مبادله به نماینده قانونی شرکت به صورت مکتوب تحویل گردیده باشد.

۲۲-۱۱- تلف، تخریب، کسر در حجم و وزن، نقص، آسیب و فساد طبیعی ناشی از یکی از موارد زیر:

الف) جنس، کیفیت و طبیعت کالا.

ب) قصور و یا غفلت صاحب یا صاحبان کالا (فرستنده و گیرنده، تایید کننده و یا نماینده آنها).

ج) اطلاعات اعلام شده و دستورهای اشتباه فرستنده و گیرنده.

د) نقص و عیب نامشهود.

ه) عدم تناسب بسته بندی، عدل بندی و لفاف بندی یا نوع جنس.

۲۲،۱۲. وارد آمدن صدمه به کالا ناشی از:

الف) ضعف، در بسته بندی و عدل بندی.

ب) نوع جنس، کیفیت و طبیعت محموله.

ماده ۲۳- رعایت ضوابط و قواعد قانونی مندرج در قانون تجارت و کنوانسیون های لازم الاجرای ذریبط حمل و نقل ریلی کالا در خصوص اثبات تلف یا خسارت ظاهری و غیر ظاهری و اقامه دعوی مسئولیت علیه شرکت در مورد حدود مسئولیت شرکت ضروری است.

فصل سوم- وظایف و حدود مسئولیت شرکت های حمل و نقل ریلی مسافری

بنداول- وظایف و اختیارات شرکت

ماده ۲۴- شرکت و یا نمایندگی مجاز آن موظف به تنظیم و صدور بلیت برای هر مسافر مطابق دستورالعمل مصوب هیئت مدیره راه آهن موضوع تبصره (۴) ماده (۸) قانون دسترسی آزاد به شبه حمل و نقل ریلی می باشد.

تبصره: شرکت مکلف به رعایت بلیت صادره توسط نمایندگی مجاز آن می باشد و چارچوب روابط آنها در قرارداد فی مابین که به تایید راه آهن می رسد تعیین خواهد شد. لزوم رعایت حقوق مسافر بایستی در این قرارداد تصریح شود.

ماده ۲۵- شرکت مکلف است "منشور حقوق مسافر" از جمله در خصوص شرایط استرداد بلیط و نحوه بازپرداخت وجه آن در حالت های مختلف را به شرح مندرج در پیوست شماره (۳) به اطلاع مسافرین رسانده و کاملاً رعایت نماید.

ماده ۲۶- شرکت مکلف است در خصوص شکایات مسافرین اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف) نصب صندوق های شکایت همراه با تابلوهای مربوطه در تمامی ایستگاه ها و قطارها و یا ایجاد یک سامانه رسیدگی به شکایات الکترونیکی و اعلام جزئیات نحوه تماس. ب) رسیدگی به شکایات واصله، ابلاغ پاسخ به مسافر(شاک) طی مهلت تعیین شده، رفع عیوب و نواقص و در صورت نیاز برخورد به خدمه خاطی.

ج) پاسخگویی مسئول به کلیه دعاوی و شکایات طی مدت معین و یا ارسال آن به شرکت مسئول مربوطه و آگاه نمودن مسافر از آن.

ماده ۲۷- شرکت موظف به رعایت موارد زیر در خصوص اطلاع رسانی به مسافران و راهنمایی آنها می باشد:

۲۷-۱- تهیه و در دسترس قرار دادن مفاد اعلامیه های شرکت در مراکز فروش بلیط، قطارها و برخی ایستگاه های ذریبط.

تبصره: اعلامیه شرکت مطابق پیوست شماره (۴) به صورت دوره ای (حداقل در هر فصل سال) تدوین شده و پس از تایید هیئت مدیره راه آهن منتشر می گردد.

۲۷-۲- اطلاع رسانی در مورد نحوه تهیه بلیت حمل (مسافر و خود رو) و حمل توشه، به صورت مراجعه حضوری و بر خط (ON LINE)، محل استقرار باجه ها و آژانس های (نمایندگی های مجاز) فروش در شهر های مختلف، شرایط لغو، ابطال و استرداد بلیت و پرداخت خسارت در چارچوب آیین نامه ها و ضوابط و ابلاغیه های راه آهن.

۲۷-۳- اطلاع رسانی به موقع برای حرکت و توقف قطارها در ایستگاه های مبداء بین راه و مقصد.

۲۷-۴- اخذ اطلاعات هویتی و شماره تماس مسافرین برای اطلاع رسانی در صورت ایجاد تغییرات عمده در برنامه حرکت قطارها بوسیله تلفن و در غیر این صورت ارسال پیام به دو وسیله پیامک (message) و پست الکترونیکی (Email).

- ۲۷-۵- اطلاع رسانی در قطارها از موقعیت قطار در هر مسیر، مدت توقف در ایستگاه بعدی، آگاه کردن مسافری از محل و مدت توقف برای نماز.
- ۲۷-۶- اطلاع رسانی حرکت قطارها و خدمات قابل ارائه به مسافری از طریق بانه های اطلاع رسانی، برگه های جدول زمانبندی حرکت قطارها و تابلوهای اعزام.
- ۲۷-۷- حضور خدمه در سکوی ایستگاه مبدا و راهنمایی مسافری جهت تخصیص دقیق صندلی ها و جلوگیری از ورود اشخاص فاقد بلیت به قطار، ارائه خدمات راهنمایی توسط خدمه، به سمت صندلی و کوپه در مبدا و ارائه اطلاعات مورد نیاز مسافری در حین سفر.
- ۲۷-۸- هماهنگی با مامورین ایستگاه های بین راه برای سوار کردن مسافری جدید و راهنمایی آنان به واگن های مسافری ذریبط.
- ۲۷-۹- اعلام ایستگاه های دارای خدمات تبدیل ارز مسافری بین الملل.
- ۲۷-۱۰- نمایش اطلاعات ذیل در تابلوهای راهنما بر روی سکوها با هماهنگی راه آهن:
- الف) زمان و حرکت قطارها
- ب) نام و درجه کیفیت قطار (به صورت عدد) و شماره قطار.
- ج) ایستگاه مقصد.
- د) مسیر و حرکت.
- ه) نوع خدمات قابل ارائه در قطار.
- و) خدمات جنبی و هزینه های ذریبط.
- ز) میزان تاخیر و زمان حرکت جدید.
- تبصره: اطلاعات تابلوهای راهنمای روی سکوها بایستی با تابلوهای اعزام، پلاک و مقصد واگن های مسافری و مطالب اعلام شده توسط بلندگوها یکسان باشد.
- ۲۷-۱۱- نصب اطلاعات زیر بر روی واگن ها:
- الف) شماره سریال واگن.
- ب) درجه واگن (به صورت عدد).
- ج) مبدا و مقصد.
- د) نوع واگن (خواب، اتوبوسی، توشه، رستوران، خدمات و...).
- ۲۷-۱۲- اعلام اطلاعات لازم برای ارائه توسط سامانه اعلام عمومی قطارهای بین شهری شامل:
- الف) خدمات موجود در قطار.
- ب) نام و فاصله ایستگاه بعدی و مدت توقف قطار.
- ج) تاخیرها و دلایل مربوطه.
- د) خوشامدگویی و خداحافظی در مبدا و مقصد.
- ۲۷-۱۳- اعلام اطلاعات لازم برای ارائه توسط سامانه اعلام عمومی قطارهای بین المللی (به زبان های انگلیسی، کشورهای بین راهی و مقصد) شامل:
- الف) تغییر قطار (نوع قطارها و محل تغییر).
- ب) انواع تشریفات و مقررات گمرکی.
- ج) کنترل گذرنامه (ایستگاه و یا در طول مسیر).
- د) ایستگاه های دارای تشریفات.
- ه) ایستگاه هایی که قطار در طول مسیر توقف می نماید.
- و) زمانهای ورود به ایستگاه ها و مدت توقف.
- ۲۷-۱۴- تهیه و ارائه برگه های جداول زمان بندی، ارائه دهنده اطلاعات مورد نیاز مسافری قطارهای اصلی (بین شهری و بین المللی) شامل:
- الف) زمان حرکت و ورود قطارها (به وقت محلی).
- ب) خدمات موجود.
- ۲۷-۱۵- نصب نمادهای تصویری (عمدتا از نوع بین المللی) همراه با فلش و متن نوشتاری در سالن قطارها برای راهنمایی مسافری حداقل شامل:
- الف) جایگاه معلولین، خدمه، رستوران و سرویس های بهداشتی.
- ب) سیگار نکشید، راه را بند نیاورید، نظافت را رعایت نمایید...
- ماده ۲۸- شرکت مکلف به اعمال نظارت و کنترل های زیر در طول مسیر حمل می باشد:
- ۲۸-۱- کنترل بلیت در طول سفر (ضمن رعایت اصل عدم ایجاد مزاحمت در شب مگر در مواقع خاص).
- ۲۸-۲- نظارت کامل بر شستشو و تمیز نگاه داشتن دائمی و کامل موارد زیر:

الف) راهروها و کوپه ها.

ب) روکش صندلی ها، ملافه ها و رو بالشتی ها.

ج) سرویس های بهداشتی و خشک نگه داشتن کف آنها برای جلوگیری از لغزنده بودن و سقوط مسافری.

۲۸-۳- نظارت بر امور تامین آب آشامیدنی بهداشتی، در دسترس قرار دادن غذای سالم، چای و نوشابه نیم چاشت، صبحانه و برخی تنقلات به مقدار کافی.

۲۸-۴- نظارت بر تامین امکانات مورد نیاز سرویس های بهداشتی شامل آب، دستمال کاغذی، مایع دستشویی و غیره به مقدار کافی و تکمیل آنها در طول سفر.

۲۸-۵- نظارت بر کنترل کیفی و کمی خدمات در حین سفر، رسیدگی برای رفع فوری عیوب و نواقص داخل واگن ها، توجه به شکایت های شفاهی مسافری، رفع عیوب و نواقص ذریبط و ارتقاء سریع خدمات تعهد شده.

۲۸-۶- کنترل جو روانی حاکم بر قطارها، کنترل مسافری برای جلوگیری از هر گونه مزاحمت برای دیگران.

۲۸-۷- کنترل و اعمال مراقبت برای جلوگیری از سرقت اموال در قطار.

۲۸-۸- نظارت بر همراه مسافر، جلوگیری از بار همراه غیر استاندارد و رسیدگی به اعتراض مسافری که ورود غیر مجاز بار دستی همراه یک نفر به قطار موجب سلب آسایش و مزاحمت برای آنان شده است و جریمه نمودن فرد خاطی که از تقبل ورود بار همراه وی بنا بر شرایط و مقررات مصوب در مبداء خودداری شده، ولی رعایت نکرده است.

۲۸-۹- بازرسی سالن های مسافری و یافتن اجناس جا مانده مسافری، ثبت آنها طی صورتجلسه و استرداد بار همراه (و یا توشه) مفقود شده به مسافر پس از یافتن آن.

ماده ۲۹- شرکت موظف است نکات زیر را در مورد خدمه و کارکنان خود رعایت نماید:

۲۹-۱- به کارگیری افراد واجد صلاحیت به عنوان خدمه قطارها (مامورین حرکت، مدیریتی، نظارتی و خدماتی) که صلاحیت آنها به تایید راه آهن رسیده باشد.

۲۹-۲- به کارگیری خدمه کاملا آشنا با زبان های انگلیسی و زبان کشور مقصد و اطلاع رسانی به زبان های مزبور در قطارهای بین المللی.

۲۹-۳- آموزش رفتاری خدمه قطار برای برخورد صحیح و مودبانه با مسافری و آموزش تخصصی برای اجرای دقیق کلیه وظایف محوله.

۲۹-۴- اعمال پوشش متحدالشکل برای کارکنان عملیاتی و خدمه قطارها برای شناساندن بهتر آنها به مسافری جهت مراجعه.

۲۹-۵- آموزش خدمه برای وضعیت های اضطراری و در اختیار داشتن دستورالعمل های لازم برای انجام عملیات تحت هر نوع وضع اضطراری.

ماده ۳۰- شرکت مکلف به رعایت تعهدات زیر در صورت لغو یا تاخیر در حرکت قطار می باشد:

۳۰-۱- استرداد بهای بلیت یا در اولویت قرار دادن حمل مسافر در سفرهای بعدی (بسته به تمایل وی) در صورت لغو و یا ایجاد تاخیر طولانی در حرکت (بر اساس تشخیص راه آهن) قطار رفت به هر دلیل قبل از انجام سفر.

۳۰-۲- استرداد بخشی از بهای بلیت در صورت تاخیر محدود در حرکت قطار به تشخیص راه آهن.

۳۰-۳- تهیه وسیله نقلیه جایگزین و یا اسکان شبانه مسافرو یک وعده غذای رایگان در صورت لغو سفر و یا تاخیر طولانی "قطار برگشت".

۳۰-۴- تهیه وسیله جایگزین، تامین یک وعده غذای رایگان در صورت تاخیر طولانی قطار در رسیدن به مقصد و از دست دادن وسیله نقلیه بعدی در مقصد.

ماده ۳۱- شرکت موظف است موارد ذیل را در خصوص بار همراه و توشه مسافر رعایت نماید.

۳۱-۱- تعیین و اعلام مشخصات بار همراه و غیرهمراه (توشه) بازدید از محتویات و میزان سلامت توشه در حضور مسافر، حفظ سلامت توشه در طول سفر و تحویل دادن آن به مسافر در مقصد.

۳۱-۲- تذکر دادن به مسافر در صورت مشاهده نقص در بسته بندی و کمک نمودن به وی برای رفع آن.

۳۱-۳- انجام اقدامات ذیل در صورت ایراد صدمه به بار توشه (که در سندن توشه عیب و نقص مربوطه در مبداء ثبت نگردیده و به سبب اهمال عوامل راهبری قطار، نقص فنی وسیله نقلیه و یا شخص ثالث تحقق یافته است).

الف- پذیرش درخواست مسافر برای تنظیم صورت مجلس خسارت در مقصد طی یک مهلت قانونی تعیین شده.

ب- پاسخگویی سریع به ادعای غرامت.

۳۱-۴- پرداخت غرامت بابت گم کردن و ایراد صدمه بارهای توشه (از جمله درب به درب بنا به مقررات مورد عمل راه آهن).

۳۱-۵- انجام امور باربری در محوطه و تخلیه و بارگیری بارهای توشه بطور رایگان.

۳۱-۶- حمل بار توشه و یا خودرو با قطارهای بعدی در صورت عدم امکان حمل در روز حرکت.

۳۱-۷- بیمه نمودن بارهای همراه، توشه و خودرو و آلات ناقله ریلی در مقابل آتش سوزی و حوادث.

ماده ۳۲- شرکت مکلف است اقدامات ذیل را برای تامین سلامتی و ایمنی مسافری انجام دهد.

۳۲-۱- تامین سلامت فیزیکی مسافری و اموال آنها از طریق طعمه گذاری و سم پاشی برای جلوگیری از ورود حیوانات موذی و حشرات به قطارها حین توقف در مبداء و یا مقصد.

۳۲-۲- حصول اطمینان از حفظ سلامت قطعات و اجزاء درون راهروها، سرویس های بهداشتی، پله ها، دربها، قفلهای ورودی و خروجی.

- ۳۲-۳- بیمه نمودن کلیه مسافرین و همچنین پرداخت مابه التفاوت پوشش بیمه و مبلغ دیه، فوت و یا نقص عضو مسافرین در اثر سوانح و همچنین پرداخت مابه التفاوت پوشش بیمه و هزینه های درمان واز کار افتادگی جزئی و کلی پس از صدور رای از طرف مراجع قضایی و ذیصلاح.
- ۳۲-۴- اقدام سریع در مواقع بروز حوادث طبیعی و سوانح برای کنترل روانی مسافرین سالم، پیاده و جابجا نمودن آنان به مکان امن، تامین جا و استراحتگاه موقت تارفع مشک.
- ۳۲-۵- اعزام فوری مصدومین حوادث به نزدیکترین بیمارستان و بستری نمودن آنها.
- ۳۲-۶- تامین وسایل نقلیه برای رساندن مسافرین قطار های در راه مانده (بخاطر سوانح و حوادث) به مقصد ویا بازگردندن آنها به مبدا در صورت پیش بینی طولانی بودن مدت بازسازی خط و باز شدن آن توسط مسئولین راه آهن.
- ۳۲-۷- تامین امکانات مورد نیاز معلولین و سالمندان در قطارها.
- ۳۲-۸- تامین خدمات و فوریت های پزشکی بر روی قطارها.
- ۳۳- ماده شرکت موظف به بازپرداخت بهای کامل بلیت در صورت درخواست مسافر برای ابطال در موعد و شرایط مقرر در آیین نامه استاندارد های خدمات مصوب هیئت مدیره راه آهن می باشد.
- ۳۴- ماده شرکت مکلف به ارائه خدمات مطابق موارد مندرج در روی بلیت ها، اعلامیه ها و موارد مطرح در این آیین نامه می باشد.
- بند دوم- حدود مسئولیت شرکت
- ۳۵- ماده شرکت در برابر خدمات حمل مسافر، بار همراه و توشه پس از صدور بلیت و یا تحویل گیری بار توشه مطابق با قوانین و مقررات مصوب مورد عمل راه آهن مسئولیت مستقیم دارد.
- ۳۶- ماده شرکت در خصوص موارد ذیل تکلیف و مسئولیتی ندارد:
- ۳۶-۱- عدم تقبل ورود بار دستی همراه به قطار بخاطر یک یا چند مورد زیر:
- الف- عدم سهولت در جابجایی در قطار.
- ب- بزرگتر بودن از محل تعبیه شده برای بار همراه.
- ج- خطرناک بودن بار همراه (طبق مقررات مورد عمل راه آهن)
- د- سنگین تر بودن، تعداد زیادتر و بیشتر بودن حجم بار همراه از فضای تعلق گرفته برای یک مسافر.
- ه- سلب شدن آسایش مسافرین.
- و- احتمال آسیب رساندن به وسیله نقلیه ریلی.
- ۳۶-۲- قبول نکردن بار توشه و یا خودرو در اولین قطار به خاطر یک و یا چند عامل زیر:
- الف- اسلحه و مهمات، مواد منفجره و مواد آتش زا و سوختنی.
- ب- مواد سمی، اسیدی، بیماری زا و بدبو و مواد و وسایل رادیو اکتیو.
- ج- حیوانات بزرگ اهلی و یا حیوانات وحشی.
- د- مواد فاسد شدنی.
- ه- بسته بندی و عدل بندی نامناسب.
- و- عرضه زیاد بار (به لحاظ حجم و یا وزن زیاد) به نسبت استاندارد حمل همراه مسافر.
- ز- نبودن جای خالی در واگن توشه.
- ح- کندی بارگیری و ایجاد احتمال تاخیر در حرکت قطار.
- ط- مزاحمت و اشکال برای سایر بارها.
- ی- تکمیل بودن واگن های حمل خودرو.
- ک- موجبات و مقتضیات خاص به تشخیص خدمه قطار.
- ۳۷- ماده شرکت در موارد ذیل در مقابل مسافرین مسئولیتی ندارد:
- ۳۷-۱- هرگونه اشتباه شخصی مسافرین و عواقب ناشی از آن، افتادن و صدمه دیدن مسافر در اثر غفلت او.
- ۳۷-۲- صرف نظر کردن مسافر از انجام بخشی از مسافرت به اراده خویش (و در نتیجه عدم استرداد مابه التفاوت بهای بلیت).
- ۳۷-۳- تقصیر و یا قصور مسافر در انجام وظایف و مسئولیت های خود در موارد زیر:
- الف- عدم تهیه و یا عرضه بلیط و یا قبض توشه معتبر (غیر مخدوش، بدون قلم خوردگی، همنام با مسافرین) در نتیجه عدم حمل و یا رسیدگی نکردن به ادعای مسافر.
- ب- درخواست تخفیف پس از صدور بلیت.

ج- مفقود کردن بلیت المثنی.

د- به موقع سوار قطار نشدن در مبدا و یا ایستگاههای بین راه .

ه- عبور نمودن از خط قرمز روی سکوی مسافری قبل از توقف کامل قطار.

و- عدم ارائه کارت شناسایی معتبر و یا اصل شناسنامه و لاشه بلیت و یا بارنامه و همچنین عدم مراجعه به موقع (ظرف مدت مقرر پس از سفر مطابق آیین نامه استاندارد های خدمات مصوب راه آهن) برای دریافت گرامت.

ز- درخواست مسافر برای ابطال بلیت و بازپرداخت کامل و یا بخشی از بهای آن پس از موعد مقرر (مطابق آیین نامه فوق).

ح- سوار شدن به قطار غیر مرتبط با بلیت خریداری شده در ایستگاه (مبدا و یا بین راه) به خاطر عدم هماهنگی با مامورین قطار و ایستگاه.

ط- دیر رسیدن به ایستگاه پس از زمان مقرر (به ویژه در سفر های بین المللی).

ی- عدم اظهار ارزش واقعی محمولات و خودرو به هنگام صدور بارنامه و تحویل آنها برای پوشش کامل بیمه آتش سوزی و حوادث.

ک- تهیه شکواییه پس از تحویل گیری توشه بدون اعتراض و شکایت در مقصد (به لحاظ عدم رعایت مهلت قانونی مطابق آیین نامه استاندارد های خدمات).

ل- عدم مراجعه برای تحویل گیری توشه طی مهلت قانونی (مطابق آیین نامه استاندارد های خدمات)

۳۷-۴- توقف و یا تاخیر قطار در اثر یکی از عوامل زیر:

الف- حوادث قهری و یا طبیعی.

ب- رفتار شخص ثالث که موجب توقف قطار شود (نظیر خود کشی، بازی کودکان روی خط، نقض عمومی مقررات توسط اشخاص ثالث).

ج- اعتصابات حمل و نقلی که قبلا مسافر از آن آگاه شده باشد.

د- سرایت آتش سوزی بیرونی به قطار.

ه- حمل کالاهای ممنوع ، غیر مجاز و خطرناک توسط مسافر (بدون اطلاع شرکت) .

و- مسدودی خطوط به دلیل درخواست وضعیت فوق العاده و بحرانی مسئولین کشوری و لشکری

۳۷-۵- امور زیر که ناشی از رفتار و یا درخواست مسافر می باشد:

الف- منع شدن مسافر از ادامه سفر و عدم استرداد مابه التفاوت کرایه حمل به خاطر رفتار های آشوبگرانه ، توهین آمیز ، پرخاشگرانه و یا رفتار هایی که شدیداً موجب سلب ایمنی ، خلاف شئون اسلامی و یا آسایش سایر مسافین شود.

ب- تامین جا برای مسافری که بدون تامین بلیت و یا با بلیت غیر معتبر سوار قطار شده است (در عین حال که بهای بلیت و جریمه از او اخذ شده ولی جای خالی و غیر ذخیره شده برای استفاده وی وجود نداشته باشد)

ج- استرداد، تعویض و تادیه بهای بلیت در صورت غیر معتبر و مخدوش بودن آن .

د- فروش و یا تامین بلیت جدید در صورت لغو و استرداد بلیت قبلی .

ه- عدم پرداخت گرامت تاخیر قطار قبل از حرکت در صورت مطلع بودن مسافر از احتمال تاخیر قطار قبل از حرکت و یا طرح درخواست پس از مهلت قانونی (مطابق آیین نامه استاندارد های خدمات) .

و- جریمه شدن (و یا حتی منع شدن از ادامه سفر) بدلیل عرضه نکردن بلیت معتبر.

ز- تادیه بهای بلیط یا کرایه باقیمانده در صورت تخطی مسافر از مقررات و یا پیاده شدن از قطار حسب دستور پلیس و مقام امنیتی و یا قضایی.

ح- ممانعت از حمل بخشی از کالاهای همراه و یا توشه از طرف گمرک (در سفر های بین المللی) و یا سازمانهای ذیربط.

ط- به سرقت رفتن بار دستی و اموال و اشیاء مسافر در اثر عدم مراقبت کافی وی.

ی- مفقود شدن طلا، جواهرات ، اشیاء قیمتی و اوراق بهادار همراه مسافر و یا در بسته های توشه که اظهار نشده و یا مراقبت نشده باشد.

ک- حمل مجدد رایگان بار توشه به مقصد (در محل درب به درب) پس از عدم تحویل گیری از مامورین در آدرس مذکور در بارنامه.

ه- ورود حیوانات اهلی ، خانگی و کوچک به بخش مسافری قطار (مگر آنکه اجازه آن قبلاً اخذ شده باشد) .

۳۷-۶- کسر و نقص و خسارت وارده به توشه ناشی از:

الف- خواص جنس.

ب- ضعف بسته بندی و لفاف بندی.

ج- عدم تناسب بسته بندی و لفاف با نوع جنس .

د- عدم رعایت اصول باربندی و عدل بندی .

ه- ترخیص دیر هنگام.

۳۷-۷- کسر و نقص و خسارت وارده در صورت :

الف- سالم و دست نخورده بودن ظاهر عدلها ، لفافها ، صندوق ها و بسته ها .

ب- تنظیم اظهار نامه خلاف واقع.

۳۷-۸- پرداخت غرامت توشه در صورت:

الف- تحویل گیری و عدم تقاضای ثبت و تنظیم صورت مجلس خسارت.

ب- عدم مراجعه برای دریافت غرامت طی مهلت قانونی پس از تنظیم صورت مجلس خسارت (مطابق آیین نامه استاندارد های خدمات).

۳۷-۹- امور زیر بصورت کلی و مطلق:

الف- پرداخت غرامت بابت از دست دادن تبعی و وسیله نقلیه بعدی و یا ذخیره محل اقامت در اثر تاخیر کوتاه مدت قطار (مطابق آیین نامه استاندارد های خدمات).

ب- جابجایی مسافر بین ایستگاه های راه آهن در کلان شهر ها به غیر از وسیله نقلیه راه آهن (از طریق مترو، اتوبوس و غیره) .

ج- باربری بار دستی همراه مسافر در محوطه ایستگاه های مبدا و مقصد و همچنین در قطار .

د- مراقبت و سرکشی به حیوانات زنده در انبار و یا واگن توشه.

ه- تشخیص احراز هویت تسلیم کننده قبض توشه در انبار توشه مقصد .

ماده ۳۸- این آیین نامه مشتمل بر ۳۸ ماده و ۶ تبصره و ۴ پیوست به تصویب رسید و هرگونه اصلاح و تغییر بعدی آن به تصویب هیئت مدیره راه آهن خواهد رسید.

پیوست شماره ۱

منشور حقوق صاحب (ان) کالا

شرکت های حمل و نقل ریلی باری موظفند موارد ذیل را برای صاحبان کالا فراهم نمایند:

الف- حمل ایمن و سلامت کالا تا مقصد.

ب- ارائه خدمات و رفتار مناسب مامورین و خدمه قطارها در قبال فرستنده و گیرنده و نماینده صاحب کالا.

ج- ارائه تجهیزات و امکانات سالم و مناسب .

۲- حق کسب به موقع اطلاعات مورد نیاز حمل (اعلامیه های صادره) و تغییرات مربوطه (نظیر امکانات و تجهیزات قابل دسترسی ، تعرفه ها ، مقررات و ضوابط حمل ، بارگیری و تخلیه ، گرامات ، انواع حمل ، طبقه بندی محمولات و غیره).

۳- حق انصراف از حمل و استرداد کالا و یا تغییر مسیر و مقصد حمل (مشروط بر شروع نشدن حمل) برابر مقررات لازم الاجرای مربوط.

۴- حق تغییر مسیر و مقصد حمل پس از شروع حمل (مشروط بر قبول تغییر در کرایه حمل) برابر مقررات لازم الاجرای ذیربط.

۵- حق دریافت پاسخ قبول کتبی از طرف شرکت در باره علل عدم انجام بخشی از تعهدات مندرج در این آیین نامه و یا متن قرارداد منعقد.

۶- حق درخواست تنظیم صورت مجلس برای تعیین خسارت کالاهایی که در وضع ظاهر و مقدار آن تغییراتی حاصل شده باشد و درخواست غرامت بر اساس آن طی مهلت قانونی.

۷- حق طرح دعوی و ارجاع دعوی به داور مرضی الطرفین و در صورت نیاز حق ارجاع به مراجع بالاتر قانونی.

۸- حق برخورداری از فضای رقابتی و نبود تبعیض غیر تعرفه ای.

۹- قابلیت برگشت اشتباه در حساب کرایه حمل و هزینه های متفرقه آن.

۱۰- حق پیگیری وضعیت کالا از موقع تحویل دادن به شرکت و صدور بارنامه درمبدا تا تحویل گیری در مقصد.

پیوست شماره ۲

اعلامیه شرکت های حمل و نقل باری

ظرفیت واگن های در دسترس (حجمی و وزنی) .

مسیر های ریلی که شرکت در آنها فعال می باشد .

حمل انواع کالاهای عمومی (و بصورت انبوه و محدود و همچنین داخلی ، بین المللی و ترانزیت) قابل و غیر قابل حمل توسط شرکت.

حمل خرده بار، ترکیبی ، درب به درب ، کانتینری، نسیه و پس کرایه ، حجیم و سبک قابل و غیر قابل حمل توسط شرکت .

حمل حیوانات زنده ، اجناس گرانها، وسایل نقلیه موتوری (نظیر خودرو) و غیر موتوری (نظیر دوچرخه)، کالاهای فاسدشدنی قابل و غیر قابل حمل توسط شرکت .

حمل ویژه (نگله های ترافیکی سنگین و یا حجیم بیش از فضای گاباری) و خطرناک (منفجره، محترقه، مواد شیمیایی) قابل و غیر قابل حمل توسط شرکت.

حمل کالاهای نیازمند واگن های ویژه (کمر شکن، یخچال دار و غیره) .

تغییر مقصد و یا مسیر حمل (و به تبع آن تغییر مبلغ کرایه حمل به تناسب) .

انواع کالاهای غیر قابل حمل طبق قوانین و مقررات کشوری.

- بسته بندی ، عدل بندی ، لفاف بندی و باربندی مناسب (و یا نامناسب) به تفکیک انواع محمولات قابل حمل توسط شرکت.
- ۱۱- باربندی انواع محمولات حسب گاباری مجاز به تفکیک هر مسیر راه آهن.
- ۱۲- محمولات ویژه نیازمند مراقبت و نگهداری (نظیر اجناس گرانها ، حیوانات زنده و وسایل نقلیه موتوری) .
- ۱۳- طول مسیر قابل محاسبه برای اعمال در تعرفه حمل (در اسکله ، بارانداز ، خطوط فرعی و خطوط اصلی) .
- ۱۴- امور اداری : تحویل گیری ، تحویل دهی ، تنظیم اظهار نامه و صدور بارنامه و سایر موارد ذیربط .
- ۱۵- امور خدماتی: باربری، پلمپ کردن ، باربندی، توزین ، تخلیه و بارگیری و غیره با امکانات و در محوطه های متعلق به شرکت.
- ۱۶- اجاره تجهیزات: وسایل تخلیه و بارگیری، قبان، جرثقیل و لیفت تراک و غیره.
- ۱۷- اجاره امکانات: اجاره انبار ، خط فرعی تجاری ، خط توقف و پارکینگ وسایط نقلیه در محوطه های شرکت و یا در اختیار آن.
- ۱۸- مانور برای تشکیل قطار.
- ۱۹- تنظیم و اعزام قطار های برنامه ای و مستقیم.
- ۲۰- در اختیار قراردادن واگن در ایستگاههای بین راه.
- ۲۱- توزین مجدد در طول مسیر و یا در مقصد بنابر درخواست یکی از طرفین قرارداد و تغییر در کرایه حمل براساس آن.
- ۲۲- تنظیم قطار برنامه ای و یا مستقیم برای اعزام (بابت قطار هایی که کالا به یک فرستنده تعلق دارد) .
- ۲۳- تحویل دهی بار برای صدور بارنامه محمولات ارائه شده به انبار و یا محوطه شرکت در مبدا و بارگیری آنها.
- ۲۴- تحویل گیری بار در مقصد و تخلیه واگن ها.
- ۲۵- بارگیری واگن های اختصاص یافته (در انبار و یا محوطه متعلق به صاحب (آن) کالا).
- ۲۶- انجام مراحل قانونی اداری و اخذ مجوز های ذیربط در مبدا، مقصد و طول مسیر حمل.
- ۲۷- طرح هر گونه شکایت و یا دعوی حقوقی .
- ۲۸- درخواست تهیه صورت مجلس برای ادعای خسارت.
- ۲۹- تحویل دهی و یا تحویل گیری که پس از آن مشمول حق انبارداری می شود.
- ۳۰- توقف کالا در انبار و یا بارانداز که پس از آن شرکت اختیار به حراج گذاردن آن را خواهد داشت.
- ۳۱- اخذ بقیه وجه حاصل از حراج بار توسط شرکت (در صورت عدم مراجعه به موقع برای تحویل گیری).
- ۳۲- حق انبارداری بابت عدم بارگیری به منظور بارنامه و در نتیجه توقف واگن خالی بیش از مهلت قانونی.
- ۳۳- حق توقف واگن خالی به خاطر عدم بارگیری آن توسط فرستنده.
- ۳۴- حق توقف واگن باردار به خاطر عدم صدور مجوز اعزام توسط فرستنده.
- ۳۵- حق توقف واگن باردار بخاطر عدم تخلیه واگن های باردار در مقصد.
- ۳۶- کندی انجام مراحل قانونی اداری و اخذ مجوز های ذیربط در مبدا ، مقصد و طول مسیر.
- ۳۷- کالاهای مفقودی ، کسر بیش از حد نصاب طبیعی (افت ، ریخت و پاش ، کسر وزن و حجم در اثر عوامل جوی) نقص، آسیب دیدگی محموله.
- ۳۸- انصراف، قصور و عدم انجام کامل تعهدات طرفین در هر مرحله از اجرای قرارداد.
- ۳۹- ارائه اطلاعات نادرست به طرف مقابل و بروز خسارت ناشی از آن.
- ۴۰- وارد آمدن خسارت به محمولات، وسایط نقلیه ریلی، تجهیزات و زیرساخت ریلی حین انبارداری، باربری، حمل ، بارگیری و تخلیه مربوط به شخص ثالث و یا راه آهن.
- ۴۱- بهای اعاده سلامت کامل محموله یا تامین کسری جنس و مقدار تلف شده کالا و یا قیمت مشابه کالای اولیه.
- ۴۲- مبلغ جبران خسارت پرداختی به شخص ثالث (ناشی از تاخیر در تحویل دهی کالا).
- ۴۳- مبلغ پرداختی بابت رفع خسارت وارده بر واگن ها ، کالاهای شخص ثالث و یا زیرساخت ریلی.
- ۴۴- میزان غرامت بابت ایجاد هر گونه تاخیر در حمل توسط هر یک از طرفین قرارداد (به تفکیک حجم محموله ، مدت تاخیر، نوع و طول مسیر).
- ۴۵- شرایط ارائه تخفیف و مبالغ ذیربط به انواع حمل و محمولات.
- ۴۶- نحوه مراجعه به داوری مرضی طرفین.

پیوست شماره ۳

منشور حقوق مسافر

شرکت های حمل و نقل ریلی مسافری موظفند در برابر دریافت وجه بابت بلیت موارد زیر را برای مسافریین تامین نمایند:

الف- سفر ایمن و راحت متناسب با نوع و درجه قطار.

- ب- رفتار مناسب مامورین در ایستگاه ها و قطار.
- ج- ارائه خدمات مناسب با امکانات و تجهیزات سالم و نظیف.
- ۲- اطلاع رسانی این منشور به روش های مختلف توسط شرکت به عموم مردم و مسافرن.
- ۳- محسوب شدن بلیت مسافری به عنوان قرارداد حمل که با صدور بلیت و بر اساس مفاد آن مسافر دارای حقوق متقابل طی مدت حرکت از مبدا تا مقصد می شود.
- ۴- تابع ضوابط قانونی ویژه بودن بلیت های الکترونیکی و اینترنتی
- ۵- اطلاع رسانی مفاد این آیین نامه و اعلامیه های صادره از طریق مطالب روی بلیت ، بروشور ها، اعلامیه ها ، نشریات و رسانه های همگانی، تابلو های ورود و اعزام قطارها، بانه های اطلاع رسانی و برگه های جداول زمان بندی حرکت قطارها.
- ۶- ثبت شکایت های ناشی از ضعف کیفی خدمات و رفتار ناشایست خدمه قطارها، رسیدگی فوری به آنها و اطلاع رسانی به شاکی و جبران آن در صورت لزوم.
- ۷- لزوم ثبت اطلاعات توشه (در صورت مراجعه مسافر و وجود امکان حمل) شامل تعداد، نوع توشه تحویلی و ارزش اظهار شده طی یک سند صادره.
- ۸- شمول گستره مسئولیت شرکت در قبال بروز سانحه منجر به فوت ، نقص عضو و جراحت مسافرن و یا تحمیل خسارت به بار همراه و توشه آنها، مشروط بر ارتباط سانحه یا نقص و عدم کارایی وسیله نقلیه و یا ضعف خدمات ، اشتباه و غفلت خدمه و یا سایر اشخاص حقیقی و یا حقوقی که شرکت مسئول آنها نیزمی باشد.
- ۹- پرداخت غرامت به مسافرن در قبال خسارت های وارده (حسب نوع خدمات حمل) که شرکت در برابر آنها مسئولیت دارد از طریق پوشش بیمه و یا تامین مستقیم مبلغ جبرانی خسارت وارده ، مبلغ غرامت را حسب قوانین جاریه کشور ، دادگاهها ، محاکم داوری ، قرارداد فی مابین (شرکت و مسافر) و یا اظهار نامه توشه معین می نماید.
- ۱۰- ارائه خدمات اضطراری نظیر کمک های اولیه و امداد پزشکی در حین سفر با قطار.
- ۱۱- ارائه خدمات امدادی پس از وقوع حوادث قهری و طبیعی و یا سوانح سنگین در حین سفر و رساندن مسافرن آسیب دیده به نزدیکترین درمانگاه و یا بیمارستان و انجام خدمات پزشکی سرپایی و یا بستری نمودن آنها در صورت نیاز و تامین محل سکونت برای سایر مسافرن تا رفع مشکل.
- ۱۲- تامین اقامتگاه و یا خوابگاه مناسب و وسایل حمل و نقل بین ایستگاه مبدا و مقصد مسافرن در صورت مسدودی موقت خط به هر علت.
- ۱۳- ارائه خدمات به مسافرن با کیفیت بی عیب و نقص (به استناد آیین نامه استاندارد های خدمات مصوب هیئت مدیره راه آهن).
- ۱۴- تامین نیاز های اولیه مسافرن نظیر آب آشامیدنی ، سرویس های بهداشتی تمیز و مجهز به وسایل شوینده ، مواد غذایی سالم و در حد کفایت.
- ۱۵- انتخاب دقیق کارکنان و آموزش دستور العملهای اجرایی و اخلاقی (به ویژه وظایف آنها در قبال مسافرن و روش های کمک به افراد با ضعف های حرکتی) و نظارت مستمر بر رفتار آنها.
- ۱۶- استرداد بخشی از بهای بلیط بخاطر تنزل کیفی خدمات از درجات بالاتر به پایین تر (ناشی از ضعف سرویس های تهویه) و یا تغییر اجباری جا، لغو برنامه رفت و برگشت قطار (به استناد آیین نامه استاندارد های خدمات مصوب هیئت مدیره راه آهن).
- ۱۷- بازپرداخت بخشی از بهای بلیت در صورت تاخیر قطار (به استناد آیین نامه استاندارد های خدمات مصوب هیئت مدیره راه آهن).
- ۱۸- مطلع نمودن به موقع مسافر در صورت بروز تغییر در برنامه حرکت قطارها به هر روش ممکن.
- ۱۹- اولویت دادن به اعزام مسافر جامانده در بین راه (حتی در اثر غفلت وی).
- ۲۰- ارائه تخفیفات در مبلغ بلیت نوباوگان و کودکان خرد سال به تعداد معین در هر کوپه.
- ۲۱- تضمین امنیت شخصی مسافرن در قطار.
- ۲۲- استرداد اشیاء بجا مانده در قطار (پس از باز کردن بسته ها و واریسی محتویات).
- ۲۳- ارائه برخی امکانات و تجهیزات لازم برای معلولین و سالمندان و اعلام عمومی نام ایستگاههای دارای امکانات لازم برای مسافرن دارای مشکل حرکتی و تعیین امکانات مربوطه .
- ۲۴- د ارا بودن مسافرن از حق دریافت پاسخ مستدل از طرف شرکت در برابر طرح دعوی و یا شکایت طی مدتی محدود (و یا ارسال دعوی و شکایت مطروحه به شرکت مسئول مستقیم و آگاه نمودن مسافر از این عمل)
- ۲۵- انجام یکی از موارد زیر ، بنا به تمایل مسافر در صورت (لغو حرکت قطار ، تاخیر طولانی و یا انجام نشدن بخشی از سفر)
- الف) استرداد بهای بلیت استفاده نشده.
- ب) تحقق سفر از طریق قطار یا وسیله نقلیه دیگر و یا توسط قطار از مسیر جایگزین (در اولین فرصت ممکن و یا فرصت های بعدی بنا به درخواست مسافر)
- پیوست شماره ۴
- اعلامیه شرکت های حمل و نقل ریلی مسافری

مفاد مقررات، ضوابط، شرایط، روش ها و مشخصاتی که (طبق موارد ذیل) می بایست شرکت نسبت به تهیه و تنظیم آنها به صورت دوره ای مبادرت کرده و پس از تایید توسط راه آهن آن را در قالب مجموعه ای مدون و به صورت گسترده منتشر نماید:

مشخصات دقیق نوع قطارها و خدمات حمل مربوطه و قابل عرضه به مسافر حسب طبقه بندی های شرکت نظیر:

الف) کیفی (درجه ۲، یک، لوکس و...)

ب) نوع جا (۶ تخته، ۴ تخته، اتوبوسی و ...)

ج) نوع سفر (عادی ، اکسپرس ، فوق العاده و ...)

د) سیستم تهویه (سرمایش، گرمایش و...)

۲- امکانات موجود در ایستگاه های مبدا و مقصد (پارکینگ خودرو ، آسانسور و رمپ، فروشگاه و تریا، آژانس کرایه خودرو ، چرخ دستی ، صندوق امانات و...) و محل استقرار آنها .

امکانات موجود در قطار حسب نوع بلیت (وسایل صوتی ، تصویری ، امکانات ارتباطاتی و اینترنتی ، روزنامه و مجله و...).

امکانات در دسترس افراد سالمند و دارای مشکلات حرکتی و عصبی (صندلی چرخدار ، توالی فرنگی و...).

انواع خدمات کمک رسانی قابل عرضه در قطار و ایستگاه ها و نحوه ثبت درخواست مسافر .

تنوع غذایی ، قیمت های مربوطه (با ذکر موارد رایگان) ، نوع سرو در کوپه و یا واگن رستوران، ساعات ارائه خدمات ذریبط- تنوع تنقلات و نوشیدنی ها، قیمت ها و نحوه عرضه.

انواع خدمات (خدمات پزشکی و امداد، سرویس حمل درون شهری، کیوسک اطلاع رسانی ، باجه خودپرداز، بانک و...).

محل های قابل استقرار بار دستی رایگان همراه مسافر در قطار - اوزان و اندازه های مجاز برای اشغال .

نحوه و محل تحویل (دهی یا گیری) امانات و اشیاء گمشده در ایستگاه های مختلف و کرایه های ذریبط حسب مدت، نوع و حجم کالا.

آدرس آژانس های مسافرتی دارای خدمات فروش ریلی در شهرهای مختلف.

محل های فروش بلیت شرکت و یا عوامل مجاز فروش بلیت و توشه در شهرهای مختلف (نشانی محل، تلفن و...).

اطلاعات مندرج در بلیت معتبر باز (نام شرکت، نام صادر کننده بلیت (به صورت شناسه) ، مبدا و مقصد معین، مبلغ مسیر حمل، سطح کیفی خدمات معین، تاریخ اعتبار).

مشخصات بلیت معتبر تامین شده (علاوه بر اطلاعات بند فوق شامل نام و هویت مسافر، شماره قطار، سالن و صندلی، تاریخ سفر و ساعت حرکت قطار).

تعیین شرایط خاص حمل راجع به :

الف) نحوه خرید و تامین بلیت خاص.

ب) بلیت الکترونیکی و اینترنتی.

ج) بلیت توریستی ، فصلی و گروهی.

د) بلیت تخفیف دار.

ه) بلیتی که روش های خاص پرداخت شده باشد.

و) بلیتی با دو درجه کیفیت حمل در طول سفر.

ز) اشغال چند صندلی با یک بلیت.

ک) سفر کودکان با سنین کمتر از حداقل مجاز.

ل) استرداد بلیت های خاص و بهای مربوطه.

م) بلیت المثنی حمل مسافر و خودرو.

ن) بلیت VIP و CIP

۱۵- نحوه ذخیره بلیت با پرداخت های اجباری (خدماتی با کف قیمت بلیت) یا اختیاری (خدماتی بیشتر با کیفیتی بالاتر).

۱۶- نحوه تهیه بلیت (تامین شده در موقع خرید و یا قبل از سفر و همچنین باز) و نحوه تامین بلیت باز در موقع مقتضی.

۱۷- شرایط نامعتبر بودن بلیت (مثلا به سبب دستکاری در اطلاعات مندرج، خرید از محل های غیر مجاز، تامین نشدن بلیت، ناخوانا و یا مخدوش بودن اطلاعات، جعلی بودن، صادر نشدن به نام مسافر و...).

۱۸- نحوه درخواست و چگونگی تهیه بلیت های خاص (مدت دار فصلی، مسافرت گروهی و...) اعلام مزایا و معایب مربوطه، نحوه انصراف (محدود یا کلی) و مهلت های قانونی.

۱۹- نحوه ذخیره، خرید، ابطال، استرداد، صدور المثنی، چاپ بلیت و پرداخت مبلغ خسارتی بلیت از طریق خدمات برخط (online) و کیوسک.

- ۲۰- نحوه برخورداری مسافر از تغییر درجه بلیت در تمام و یا قسمتی از مسافرت (در صورت وجود جا در قطار، موافقت رئیس قطار، پرداخت مبلغ مابه التفاوت مربوطه با ذکر اینکه مثلا مابه التفاوت از درجات بالاتر به پایین تر قابل استرداد نیست .
- ۲۱- شرایط استفاده از بلیت تخفیف دار (کودکان، ایثارگران و...) .
- ۲۲- نحوه پرداخت خرید بلیت از طیف شبکه بانکی و اینترنتی .
- ۲۳- چگونگی رسیدگی به مفقود شدن بلیت مسافر در قطار ، و یا جا ماندن بلیت در ایستگاه مبدا (به جز سفرهای بین المللی).
- ۲۴- شرایط صدور بلیت المثنی بابت بلیت های مفقود شده و یا به سرقت رفته (بدون استرداد وجه) حمل مسافر و خودرو.
- ۲۵- شرایط دریافت تخفیف در بهای بلیت برای افراد خاص نظیر کودکان و افرادی که مشمول دریافت یارانه اند . (با ذکر اینکه مثلا توشه مسافر شامل این تخفیف نمی شوند)
- ۲۶- نحوه ایجاد تغییر در مشخصات و اطلاعات در بلیت تامین شده (نام مسافر ، زمان رفت و برگشت و...) .
- ۲۷- نحوه تبدیل درجه کیفی (صندلی و یا خواب) بلیت .
- ۲۸- شرایط تعویض بلیت و همچنین استرداد وجه ناشی از انصراف مسافر (با ذکر مهلت قانونی قبل از سفر) .
- ۲۹- تغییرات فصلی (اطلاعات مربوط به ایجاد تغییرات در فروش بلیت ،نوع و زمان بندی حرکت قطارها) قبل از شروع هر فصل .
- ۳۰- زمان های عرضه بلیت های برگشتی در مراکز فروش و یا اینترنتی .
- ۳۱- شرایط استرداد بلیت المثنی حمل مسافر و خودرو .
- ۳۲- زمان مجاز برای ورود مسافری به ایستگاه قبل از حرکت قطار (به ویژه در سفرهای بین المللی) .
- ۳۳- نحوه پرداخت خروجی و شرایط صدور بلیت المثنی، بار همراه و توشه در سفرهای بین المللی .
- ۳۴- زمانهای کنترل بلیت و تشریفات گمرکی در سفرهای بین المللی .
- ۳۵- نحوه محاسبه پرداخت خسارت تاخیر قطار به تفکیک نوع قطار و مسیر حرکت .
- ۳۶- نحوه، محل و زمان مراجعه مسافر برای موارد زیر:
- الف) انصراف و ابطال و استرداد (کامل و یا بخشی از) بهای بلیت خریداری شده از باجه ها، کیوسک و یا اینترنت .
- ب) غرامت تاخیر و نوع مستندات مورد نیاز برای ارائه .
- ج) صدور بلیت المثنی برای بلیت های گم شده، غیر استرداد و صادر شده حمل مسافر و خودرو .
- د) لغو برنامه حرکت قطار و استرداد بهای بلیت .
- ۳۷- مدت زمان تاخیر که مسافر مستحق استرداد بدون کسر وجه می شود.
- انواع شیوه های جایگزین برای استرداد بهای بلیت و یا غرامت (نظیر حواله اعتباری برای ذخیره بلیت سفرهای بعدی و یا ارتقا سطح کیفی خدمات در قطارهای فعلی و یا برگشت)
- ۳۸- مدت زمان تاخیر قطار که به مسافر یک وعده غذایی رایگان سرو می شود .
- ۳۹- میزان کسر بهای بلیت بخاطر:
- الف) انصراف از سفر و اعلام آن پس از هریک از مهلت های قانونی
- ب) صدور بلیت المثنی حمل مسافر و خودرو .
- ۴۰- مهلت های قانونی نگهداری امانات و اموال بجای مانده تا حراج آنها (در صورت عدم مراجعه صاحب مال) و مهلت برای مراجعه اخذ وجوه حاصل از حراج .
- ۴۱- مهلت برای دریافت توشه از انبار توشه مقصد بدون پرداخت حق انبارداری به ازای هر روز
- ۴۲- مهلت مراجعه برای دریافت توشه قبل از به حراج گذاردن آن .
- ۴۳- مهلت مراجعه برای دریافت وجوه حاصل از حراج (پس از کسر هزینه های حمل و انبارداری) .
- ۴۴- میزان جرائم (علاوه بر دریافت بهای بلیت) حسب :
- الف) فقدان بلیت، ارائه بلیت غیر معتبر و یا تامین نشده .
- ب) مسافرت بیش از مقصد ذکر شده در بلیت .
- ج) همراه داشتن بارهای غیر مجاز .
- د) جا ماندن در مبدا و یا ایستگاه های بین راه (به تقصیر مسافر) .
- ه) استفاده غیر مجاز از بلیت تخفیف دار (کودکان و نوباوگا) .
- و) کشیدن ترمز اضطراری .

- ۴۵- میزان باز پرداخت بخشی از بهای بلیت عادی و یا تخفیف دار (پس از کسر هزینه های اداری و هزینه های فرصت و یا بجز حقوق و عوارض اخذ شده در هنگام خرید بلیت و خدمات پرداخت شده قبلی) حسب :
- الف) انصراف مسافر پس از مهلت مقرر و قبل از حرکت قطار .
- ب) تاخیر قطار (بیش از حد مجاز) .
- ج) تنزل سطح کیفی خدمات.
- ۴۶- شرایط و میزان غرامت و جبران خسارت در صورت تاخیر طولانی (حسب مدت تاخیر).
- ۴۷- شرایط و میزان غرامت و جبران خسارت در صورت لغو سفر برگشت (مثلا تهیه وسیله جایگزین و یا اسکان در شب، تامین وسیله رفت و برگشت به ایستگاه، تغذیه و...) .
- ۴۸- شرایط استرداد وجه کامل و یا تامین بلیت قطارهای بعدی و یا حتی هزینه اسکان و غذا در صورت تاخیر طولانی قطار و جا ماندن مسافر از وسیله نقلیه بعدی در مقصد.
- ۴۹- نحوه پرداخت غرامت بابت ایراد صدمه به تجهیزات حرکتی افراد سالمند و معلول.
- ۵۰- مقررات مربوط به مدارک لازم و میزان پرداخت غرامت بابت توشه گمشده و یا صدمه دیده (بخاطر تعلل مامورین شرکت و یا عیب وسیله نقلیه ریلی) حسب مقدار و وزن، نوع و میزان دقیق آسیب دیدگی، بهای اظهار شده، قیمت جنس مشابه.
- ۵۱- مهلت های قانونی برای ارائه و ثبت دعوی غرامت همراه با مدارک لازم بابت موضوعاتی نظیر تاخیر قطار، تنظیم صورت مجلس (توشه) و همچنین مراجعه جهت دریافت وجه غرامت.
- ۵۲- مقررات مربوط به طبقه بندی آسیب دیدگی و جراحات مسافر، مهلت اعلام و ثبت ادعا توسط اشخاص واجد شرایط، مدارک لازم برای ارائه، مراجع قانون رسیدگی، غرامت قابل پرداخت .
- ۵۳- میزان سطح پوشش بیمه مسافری بابت فوت، جرح، از کارافتادگی جزئی و کلی، درمان همراه با مدارک لازم و همچنین میزان بیمه بارهای همراه، توشه و خودرو.
- ۵۴- اعلام مراجع داوری و حل اختلاف و محل مراجعه (در صورت عدم پاسخگویی شرکت).
- ۵۵- محل های مراجعه برای طرح دعوی غرامت و روش های رسیدگی به آنها، همراه با مدارک لازم.
- ۵۶- مهلت های قانونی پاسخگویی به دعوی و شکایت ها.
- ۵۷- شرایط و میزان پرداخت غرامت در صورت از کار افتادن کامل تهویه، تغییر اجباری جای مسافر، لغو حرکت قطار در حین سفر و اعزام مسافران به مقصد با سایر وسایل نقلیه).
- ۵۸- زمان و مکان مراجعه به باجه ها و انبارهای توشه برای تحویل دهی و تحویل گیری بار و توشه و خودرو .
- ۵۹- نحوه و محل استرداد اشیا گمشده و یا بجای مانده در قطارها.
- ۶۰- تعیین مبلغ قابل دریافت بابت نگهداری اشیا گمشده و یا اموال بجای مانده (حسب نوع، حجم و مدت بیش از مهلت معین).
- ۶۱- مشخصات اموال اشیا و کالاهای دستی مجاز و غیر مجاز همراه هر مسافر (به لحاظ محدودیت های وزن، ابعاد و تعداد) و همچنین وسایل حمل (صندلی چرخدار و کالسکه بچه).
- ۶۲- نکات ایمنی، امنیتی و انتظامی برای بارهای دستی همراه مسافر.
- ۶۳- تعریف انواع کالاهای خطر ناک، غیر مجاز و ممنوعه (نظیر اسلحه، مهمات، مواد منفجره و اشیا قاجاق، مواد سمی و...) .
- ۶۴- شرایط حمل اسلحه توسط مامورین نیروهای مسلح (غیر راه آهنی) و یا افراد شخصی در قطار
- ۶۵- کالاهای نسبتا خطر ناک قابل حمل همراه مسافر (نظیر اسپری، تجهیزات درمانی رادیو اکتیو کار گذاشته در بدن، کپسول گاز پیک نیک بسیار کوچک و...) و شرایط حمل آنها
- ۶۶- نوع حیوانات قابل حمل همراه مسافر (مثلا سگ راهنمای افراد نابینا، پرندگان ریز چنه در قفس کوچک و...) .
- ۶۷- نحوه قبول حمل بار بیشتر از حد مجاز همراه مسافر توسط بخش توشه .
- ۶۸- مشخصات کالاهای قابل حمل در توشه (به لحاظ اندازه، وزن جنس و مجاز بودن طبق مقررات) و کرایه های مربوطه (حسب وزن، جنس و ابعاد) زمان و تحویل دهی آنها .
- ۶۹- مشخصات انواع بسته بندی های قابل قبول برای انواع کالاها (حسب نوع، جنس و ابعاد).
- ۷۰- ضوابط حمل انواع حیوانات زنده، کوچک، اهلی و خانگی قابل حمل در بخش توشه و مشخصات قفس، سبد، قلابه و پوزه بند مربوطه .
- ۷۱- شرایط تحویل توشه به مسافر به باجه توشه ایستگاه (باجه باگاژ) قبل از مقصد (بدون استرداد مابه التفاوت بهای حمل) .
- ۷۲- مبلغ حق انبار داری به ازای هر روز پس از مهلت مربوطه حسب نوع، جنس و ابعاد .
- ۷۳- حد نصاب نصاب افت، ریخت و پاش کالاهای توشه حسب خصوصیات و نوع جنس.

- ۷۴- شرایط حمل و مشخصات خودرو قابل حمل و همچنین مبالغ تعرفه حمل و ضوابط استرداد بلیت حمل خودرو.
- ۷۵- کارت های شناسایی معتبر همراه بلیت .
- ۷۶- سهمیه بلیت هریک از ایستگاه های بین راهی در محور های مختلف و در هر فصل.
- ۷۷- چگونگی دستیابی به برنامه آتی حرکت قطارها ، نحوه دریافت اطلاعات روز جاری ، زمانهای قبول و اعزام قطارهای مسافری حسب هر ایستگاه .
- ۷۸- مدت توقف هر نوع قطار در هر یک از ایستگاه ها به تفکیک هر مسیر .
- ۷۹- ضوابط مربوط به جابجایی صندلی مسافر در قطار .
- ۸۰- حداقل سن کودکان برای سفر نمودن بطور تنها .
- ۸۱- وضعیت مسافرین جا مانده (در مبدا و یا در بین سفر) در اثر غفلت مسافر .
- ۸۲- شرایط ورود استقبال کنندگان و بدرقه کنندگان مسافرین به سکوها و محوطه ترانزیت سالن ایستگاه ها .
- ۸۳- شرایط تداوم سفر پس از رسیدن مسافر به مقصد ذکر شده در بلیت (موضوع مقصد مسافر در ایستگاه میان مسیر).
- ۸۴- شرایط و امکانات قابل ارائه به نیازمندان خدمات ویژه در قطار یا ایستگاه ها و اعطای تخفیف های احتمالی (معلولیت شدید روانی و یا جسمانی ، سالمندان ، بیماریهای واگیر دار ، ایثارگران و...).
- ۸۵- نحوه ایجاد و ارتباط با شرکت ذیربط از طرق اینترنت، تلفن و همچنین مراکز مراجعه مستقیم برای ارائه پیشنهاد ها، اعلام اعتراض و یا شکایت و نیز انجام یکی از موارد مذکور در آیین نامه .
- ۸۶- وضعیت بهداشت و درمان، خدمات پزشکی و فوریت های پزشکی، نحوه کمک رسانی و هزینه های مربوطه.
- ۸۷- تامین غذا (تعداد وعده های رایگان و غیر رایگان و زمان های سرو) در قطارهای داخلی و خارجی.
- ۸۸- اعلام شماره های تلفن، آدرس پست الکترونیکی و صندوق های پستی برای ارائه پیشنهادها و انتقادات، انجام شکایت، کسب اطلاعات و دریافت پاسخ ها.
- ۸۹- اعلام محل استقرار رییس قطار، سرهماندار و مهماندار، پزشک در قطار.

ماده (۳۵) اساسنامه صندوق پس انداز کارکنان شرکت راه آهن ج.ا.ا.

سال تصویب: ۱۳۹۲ هیئت مدیره محترم شرکت راه آهن ج.ا.ا.

حوزه های سرمایه گذاری صندوق

سرمایه گذاری در بازار سرمایه (بورس اوراق بهادار) به صورت مستقیم یا از طریق تأسیس صندوق سرمایه گذاری مشترک با کارگزاری ها یا خرید واحد سرمایه گذاری در صندوق های موجود.

سرمایه گذاری در طرح ها و پروژه های حوزه ساختمان و مسکن یا سایر پروژه هایی که مؤسسه با پیش بینی سودآوری مناسب در آن ها تصمیم به سرمایه گذاری دارد.

خرید سهام شرکت های تابعه مؤسسه که در بورس عرضه شده است به قیمت تابلو بورس .

تبصره ۱: برای سرمایه گذاری در بازار سرمایه ملاک بازدهی سالانه مشابه مقررات حاکم بر بازدهی صندوق های مشترک بوده و مؤسسه به نام خود و به نمایندگی از اعضای متقاضی، اندوخته آنان را در این حوزه وارد خواهد کرد.

تبصره ۲: ملاک بازدهی در پروژه های اقتصادی سرمایه گذاری تا پایان پروژه می باشد و خروج از آن جز در موارد خروج عضو از صندوق امکان پذیر نخواهد بود. هیأت مدیره مؤسسه دستورالعمل چگونگی محاسبه حق السهم اندوخته و بازده پروژه را تصویب و اعلام خواهد کرد.

دستور العمل صدور سند مالکیت و نحوه ثبت و نقل و انتقال رسمی ناوگان ریلی

سال تصویب: ۱۳۹۱ هیئت مدیره شرکت راه آهن ج.ا.ا.

ماده ۱: ثبت ناوگان (لکوموتیو و یا واگن) در دفتری به نام دفتر ثبت ناوگان که در اداره کل مخازن و اموال شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران نگهداری می شود، صورت می پذیرد.

ماده ۲: دفتر ثبت ناوگان مجلد بوده و تمام صفحات آن در بدو امر توسط هیئت مدیره یا نماینده معرفی شده از طرف هیئت مدیره به ترتیب شماره گذاری و امضاء شده و به مهر شرکت راه آهن ج.ا.ا ممهور و مجموع عده صفحات در صفحه ماقبل اول و صفحه مابعد آخر با تمام حروف قید و نوشته و به همان ترتیب مهر و امضاء می شود و سپس پلمب می گردد.

ماده ۳: ثبت هر ناوگان به وسیله اظهارنامه صورت می پذیرد که به ضمیمه درخواستی توسط متقاضی یا وکیل یا جانشین قانونی او به همراه سایر مستندات به راه آهن تسلیم یا به آدرس پست الکترونیکی راه آهن ارسال می شود.

تبصره ۱: اظهارنامه سندی است مشتمل بر مشخصات متقاضی، ناوگان و حقوق سایر اشخاص که باید به امضاء متقاضی یا وکیل یا جانشین قانونی او برسد.

تبصره ۲: مدارک مورد نیاز جهت درخواست ثبت عبارتست از:

۱- اسناد و مدارک راجع به هویت متقاضی.

۲- اسناد و مدارک راجع به سمت متقاضی در صورتی که اظهار نامه توسط وکیل یا جانشین قانونی متقاضی ثبت و ارائه گردد.

۳- اسناد و مدارک راجع به مالکیت متقاضی.

متقاضی باید رونوشت یا تصویر برابر اصل مدارک مذکور را به ضمیمه اظهارنامه ارائه نماید.

ماده ۴: پس از رسیدگی به مدارک و مستندات، اداره کل مخازن و اموال مشخصات ناوگان و مالک را به شرح زیر در دفتر ثبت ناوگان ثبت نموده و به امضاء هیئت مدیره یا نماینده معرفی شده از طرف هیئت مدیره می رساند و همزمان سند مالکیت مطابق ثبت دفتر ناوگان صادر می شود.

۱- شماره ناوگان (واگن / لکوموتیو).

۲- نوع.

۳- شماره سریال شاسی.

۴- شرکت سازنده.

۵- سال ساخت.

۶- ظرفیت بار / مسافر.

۷- نوع قلاب.

۸- نوع ترمز.

۹- درجه.

۱۰- نوع قوای محرکه.

۱۱- مدل کمپرسور هوا.

۱۲- مدل انتقال قدرت هیدرولیک.

۱۳- مدل لکوموتیو.

۱۴- مدل موتور دیزل.

۱۵- مدل ترکشن موتور.

۱۶- تعداد کابین.

۱۷- مدل ترانسفورماتور اصلی.

۱۸- قدرت لکوموتیو.

۱۹- مدل ژنراتور اصلی.

۲۰- شماره RIV.

۲۱- نوع / مدل بوژی.

۲۲- کشور سازنده.

۲۳- تعداد محور.

۲۴- وزن خالص / وزن.

۲۵- نوع سوخت مصرفی.

۲۶- نام شرکت یا سازمان مالک.

۲۷- شماره ثبت / شناسه اقتصادی.

۲۸- شناسه ملی.

۲۹- شناسه پستی (مالک حقوقی).

۳۰- نام و نام خانوادگی مالک حقیقی.

۳۱- نام پدر.

۳۲- شماره شناسنامه.

۳۳- شناسه ملی.

۳۴- محل صدور.

۳۵- شناسه پستی (مالک حقیقی).

ماده ۵: هر لکوموتیو یا واگن ثبت شده که در اثر حادثه، کثرت استعمال یا به علل دیگر به طور دائم از کار بیفتد، مالک آن باید حداکثر ظرف مدت یکماه از تاریخ سانحه یا از کارافتادن دائم ناوگان، مراتب را با ارائه اسناد و مدارک مربوط به ادارات کل واگنهای باری، امور مسافری (در خصوص واگن) و نیروی کشش (در خصوص لکوموتیو) گزارش نماید. پس از تایید گزارش مزبور توسط معاونت امور ناوگان یا معاونت امور مسافری حسب مورد، بی اعتباری سند مالکیت و غیر قابل انتقال بودن ناوگان به وسیله اداره کل مخازن و اموال در دفتر ثبت ناوگان درج می شود.

ماده ۶: ادارات کل واگنهای باری، نیروی کشش و امور مسافری مکلفند در مواردی که وفق مقررات عمومی سیر و حرکت، جهت ناوگان موضوع ماده (۵) گواهی سیر صادر نمی نمایند، مراتب را پس از تایید معاونت ناوگان یا معاونت امور مسافری حسب مورد، حداکثر ظرف مدت یکماه به اداره کل مخازن و اموال اعلام کنند. اداره کل مذکور مکلف است مطابق قسمت اخیر ماده (۵) نسبت به درج آن در دفتر ثبت ناوگان اقدام نماید.

ماده ۷: پس از درج بی اعتباری سند مالکیت و غیر قابل انتقال بودن ناوگان، اداره کل مخازن و اموال موظف است حداکثر ظرف (۵) روز اطلاعیه ای متضمن مراتب مذکور را به آخرین نشانی مالک، مندرج در دفتر ثبت ناوگان از طریق پست سفارشی یا الکترونیکی ارسال نماید. مالک نیز مکلف است حداکثر ظرف مدت یکماه از تاریخ رویت اطلاعیه نسبت به خارج نمودن ناوگان از شبکه حمل و نقل ریلی و اعاده سند مالکیت اقدام کند، در غیر اینصورت راه آهن می تواند ناوگان مذکور را از شبکه خارج نموده و سپس هزینه های مربوط را از مالک مطالبه نماید.

تبصره ۱: ده روز پس از تاریخ تسلیم اطلاعیه مذکور در این ماده به پست و یا (۴۸) ساعت پس از ارسال الکترونیکی، مراتب اطلاعیه ابلاغ شده محسوب می گردد.

تبصره ۲: پس از ابلاغ اطلاعیه، هرگونه دخل و تصرف و یا سوء استفاده از سند مالکیت ناوگان موجب پیگرد قانونی در مراجع ذیصلاح خواهد بود.

ماده ۸: در صورتی که سند مالکیت لکوموتیو یا واگن به نحوی از انحاء از بین برود یا مفقود شود مالک یا وکیل یا جانشین قانونی او باید بلافاصله مراتب را کتباً به اداره کل مخازن و اموال اعلام و استشهادیه ای مبنی بر شهادت و اظهار حداقل سه نفر که هویت و امضاء آنها به گواهی یک نفر از شهود مذکور رسیده و امضاء نامبرده نیز توسط سردفتر یکی از دفاتر اسناد رسمی تصدیق شده باشد را ضمیمه و ارائه نماید. اداره کل مخازن و اموال پس از وصول تقاضانامه و برگ استشهادیه فوراً باید آنرا در ملاحظات دفتر ثبت ناوگان اخبار و سپس به هزینه درخواست کننده مراتب را یک نوبت در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار آگهی کند و در آگهی تصریح گردد در صورتی که تا سی روز از تاریخ انتشار آگهی اعتراضی نرسید و یا در صورت اعتراض، اصل سند مالکیت یا سند معامله رسمی ارائه نشود، راه آهن اقدام به صدور سند مالکیت المثنی می نماید. از تاریخ صدور سند مالکیت المثنی، سند مالکیت اولیه از درجه اعتبار ساقط محسوب می شود.

سند مالکیت المثنی حاوی کلیه مندرجات سند مالکیت اولیه خواهد بود، لیکن درج مشخصات اسناد شرطی و رهنی که رسماً فسخ یا فک شده اند، ضرورتی ندارد.

مراتب صدور سند مالکیت المثنی در دفتر ثبت ناوگان درج و مانند سند مالکیت اولیه امضاء می شود.

تبصره: هرگاه به علت ریختن جوهر یا سوختگی یا جهات دیگری، قسمتی از سند مالکیت از بین برود و یا قابل استفاده نباشد، اداره کل مخازن و اموال با ملاحظه آن و انجام تشریفات مقرر در این ماده (بدون اخذ استشهادیه و انتشار آگهی) اقدام به صدور سند مالکیت تجدیدی نموده و همزمان لاشه سند مالکیت ناقص را اخذ و بی اعتبار کرده و سپس با تنظیم صورت مجلس آن را امحاء می نماید.

ماده ۹: ثبت کلیه انتقالات و معاملات از قبیل قطعی، شرطی، رهنی، اقاله، فک، فسخ و تعویض وثیقه راجع به عین و حقوق عینی ناوگان اجباری است و منحصراً توسط دفاتر اسناد رسمی انجام می شود.

پس از تنظیم سند، سردفتر مکلف است خلاصه معاملات مذکور را روی برگ های مخصوص که با پیشنهاد راه آهن و تایید کانون سردفتران و دفتریاران تهیه شده به همراه اصل سند مالکیت حداکثر ظرف مدت (۵) روز از طریق پست سفارشی به اداره کل مخازن و اموال راه آهن ارسال نماید.

تبصره: کلیه هزینه ها بالمناصبه به عهده طرفین می باشد مگر این که به طریق دیگری توافق نموده باشند.

ماده ۱۰: ثبت اسناد مربوط به کلیه انتقالات و معاملات ناوگان تابع مقررات مربوط به ثبت اسناد رسمی است.

ماده ۱۱: دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از ثبت هرگونه سند موضوع ماده (۹) وضعیت ناوگان را از راه آهن (اداره کل مخازن و اموال) استعلام نمایند.

تبصره ۱- پاسخ استعلام به طور صریح بوده و حداکثر ظرف مدت (۱۵) روز باید از طریق پست سفارشی به دفتر اسناد رسمی مربوطه ارسال شود.

تبصره ۲- دفاتر اسناد رسمی باید در کلیه اسنادی که نتیجه آن تغییر مالکیت است قید نمایند که منتقل الیه متعهد است حداکثر ظرف مدت (۱۰) روز از تاریخ سند انتقال جهت صدور سند مالکیت جدید به اداره کل مخازن و اموال مراجعه نماید در غیر اینصورت کلیه هزینه ها و خسارات ناشی از آن به تشخیص راه آهن از وی قابل مطالبه خواهد بود.

ماده ۱۲: راه آهن (اداره کل مخازن و اموال) مکلف است پس از وصول برگ خلاصه معامله ناوگان ارسالی از دفاتر اسناد رسمی، مندرجات آن را ظرف (۲۴) ساعت در دفتر ثبت ناوگان قید و به امضاء برساند.

ماده ۱۳: راه آهن (اداره کل مخازن و اموال) پس از وصول برگ خلاصه معاملات ناوگان، نسبت به صدور سند جدید به نام منتقل الیه اقدام و سند قبلی را پس از تصویربرداری رایانه‌ای (اسکن)، امحاء می‌نماید.

ماده ۱۴: همین که لکوموتیو و یا واگن مطابق با تشریفات فوق در دفتر ثبت ناوگان به ثبت رسید، راه آهن فقط شخصی را که ناوگان به اسم او ثبت شده و این انتقال نیز در دفتر ثبت ناوگان به ثبت رسیده و یا کسی که ناوگان مزبور به صورت رسمی یا قهری به او منتقل گردیده، مالک خواهد شناخت.

در مورد ارث هم، ناوگان وقتی در دفتر ثبت ناوگان به اسم وارث یا وراثت ثبت می‌شود که وراثت و انحصار آن محرز و در سهم الارث بین آنها توافق بوده و یا در صورت اختلاف حکم قطعی از طرف مراجع صالحه در آن باب صادر شده باشد.

شخصی که ناوگان رسماً به او منتقل گردیده موظف است پس از ثبت معامله در دفتر اسناد رسمی ظرف مدت ده روز نسبت به ارائه مدارک مربوط به ثبت معامله به راه آهن اقدام نماید. در صورت عدم ارائه سند رسمی در مهلت مقرر و ایراد خسارت، مسئولیت به عهده خریدار می‌باشد.

ماده ۱۵: مالک ناوگان که لکوموتیو یا واگن خود را به رهن گذاشته است، نمی‌تواند قبل از فک رهن و یا بدون اجازه مرتبه لکوموتیو یا واگن خود را مورد معامله قرار دهد.

ماده ۱۶: هزینه‌های صدور اسناد مالکیت اصلی، المثنی، تجدیدی، سند جدید و سایر هزینه‌ها به عهده متقاضی می‌باشد.

ماده ۱۷: در صورت ضرورت تجدید نظر در مفاد این دستورالعمل موضوع توسط هیئت مدیره راه آهن بررسی و اقدام می‌گردد.

ماده ۱۸: این دستورالعمل مشتمل بر (۱۸) ماده، (۸) تبصره و منضم به (۱۲) نمونه اوراق مشتمل بر (اسناد مالکیت واگن و لکوموتیو، اظهارنامه، دفتر ثبت ناوگان) می‌باشد. که در تاریخ ۹۱/۸/۱۰ به تصویب هیئت مدیره شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران رسید.

دستورالعمل تاسیس و فعالیت شرکت های حمل و نقل ریلی

سال تصویب: ۱۳۸۹ هیئت مدیره شرکت راه آهن ج.ا.ا.

ماده ۱ تعاریف:

الف) راه آهن: شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران

ب) تعرفه دسترسی: وجوهی که شرکتهای حمل و نقل ریلی در قبال بهره برداری و دسترسی به خطوط شبکه ریلی پرداخت می نمایند.

ج) شرکت حمل و نقل ریلی: شرکتی است که پس از لحاظ شدن موضوع حمل و نقل ریلی در اساسنامه خود می تواند با تامین ناوگان ریلی و سایر تجهیزات مورد نیاز و اخذ پروانه فعالیت اقدام به حمل و نقل کالا و یا مسافر نماید.

د) شرکت فعال: شرکتی است که در زمان تصویب این آئین نامه در امر حمل و نقل ریلی با انعقاد قرارداد دسترسی با راه آهن، فعالیت می نماید.

ه) پروانه فعالیت: سندی است که برای مدت معین طبق شرایط و ضوابط این آئین نامه از سوی راه آهن بنام شرکت متقاضی صادر می شود.

و) مدیر فنی: شخص حقیقی است که از سوی شرکت معرفی و با تائید راه آهن بعد از احراز صلاحیت های وی، مسئولیت های امور فنی آن شرکت را به عهده دارد.

ز) مجوز راه آهن: مجوزی است که راه آهن به متقاضی جهت لحاظ نمودن موضوع حمل و نقل ریلی در اساسنامه خود به اداره ثبت شرکت ها صادر می نماید.

ح) قرارداد دسترسی: عبارت است از قراردادی که بنا به تشخیص راه آهن با رعایت بند د ماده ۱ آئین نامه جهت بهره برداری از شبکه حمل و نقل ریلی با شرکت منعقد می گردد.

ط) ناوگان: در این آئین نامه عبارت از انواع واگن باری، واگن مسافری و لکوموتیو می باشد.

ی) متقاضی: شخص حقیقی یا حقوقی که جهت فعالیت در بخش حمل و نقل ریلی تقاضای اخذ مجوز تاسیس شرکت از راه آهن ج.ا.ا می نماید.

ک) کمیسیون نظارت: کمیسیونی که جهت تطبیق شرایط شرکتهای با شرایط و مفاد این آئین نامه مرکب از نمایندگان راه آهن ج.ا.ا و نماینده انجمن صنفی ریلی و خدمات وابسته تشکیل می گردد.

ماده ۲- متقاضی باید بعد از اخذ مجوز از راه آهن، براساس مقررات و قوانین جاری کشور ایران و با موضوع فعالیت حمل و نقل ریلی نسبت به ثبت شرکت اقدام نماید.

ماده ۳- شرایط صدور پروانه فعالیت شرکت به شرح ذیل می باشد:

الف) تامین حداقل ششصد (۶۰۰) دستگاه واگن باری و یا پنجاه (۵۰) دستگاه واگن مسافری و یا ده (۱۰) دستگاه لکوموتیو که به تایید راه آهن ج.ا.ا رسیده باشد.

تبصره ۱: توضیح اینکه واگن های باری و مسافری و لکوموتیوها باید دارای حداقل استانداردهای تعریف شده از سوی راه آهن باشند به گونه ای که در امر حمل و نقل در خطوط شبکه راه آهن (اعم از اصلی و فرعی) خللی ایجاد ننماید.

تبصره ۲: واگن های با کاربری جدید که منجر به توسعه بازار می شود از حداقل تعیین شده در این بند مستثنی بوده و تشخیص کاربری جدید و تعداد آن براساس مصوبه هیئت مدیره راه آهن خواهد بود.

ب) دارابودن حداقل یک مدیر فنی که از لحاظ شرایط پیوست به تائید راه آهن رسیده باشد.

ج) داشتن امکانات و توانایی مالی مناسب (حداقل ۲۰٪ ارزش ریالی ناوگان مندرج در بند الف ماده ۳) به عنوان سرمایه در گردش شرکت که به تائید راه آهن ج.ا.ا رسیده باشد.

د) دفتر کار شرکت باید دارای کاربری تجاری و یا اداری بوده و به تائید مراجع ذیصلاح رسیده باشد.

ه) پروانه فعالیت، حسب تامین ناوگان و فعالیت مرتبط برای حمل و نقل کالا و یا مسافر، با رعایت این آئین نامه جداگانه صادر خواهد شد.

تبصره ۱: تعامل راه آهن با شرکتهایی که صرفاً دارای لکوموتیو ملکی و یا در اختیار می باشند براساس دستورالعمل ها و مقرراتی خواهد بود که به تصویب هیئت مدیره راه آهن می رسد.

تبصره ۲: احراز صلاحیت کلیه کارکنان مرتبط با بخش مسافری با توجه به ضوابط و شرایط تعیین شده از طرف راه آهن ج.ا.ا انجام خواهد شد.

تبصره ۳: با توجه به ضرورت اعمال نظارت حاکمیتی راه آهن بر جابجایی بار و مسافر در شبکه حمل و نقل ریلی کشور، تعیین و اعزام روسای قطارها، به عهده راه آهن می باشد.

و) راه آهن پس از احراز شرایط شرکت مطابق مفاد این آئین نامه، پروانه فعالیت برای مدت ۳ سال که قابل تمدید می باشد صادر می نماید.

تبصره ۱: صدور پروانه فعالیت برای شرکتهای جدید التاسیس و همچنین تعیین مدت زمان اعتبار آن، با توجه به ظرفیت اقتصادی و شبکه ریلی کشور براساس تصویب هیئت مدیره راه آهن خواهد بود.

تبصره ۲: برای کلیه شرکتهای فعال، که در زمان تصویب این آئین نامه دارای قرارداد دسترسی به شبکه ریلی می باشند راه آهن می تواند نسبت به صدور پروانه دوساله اقدام نماید تا شرکت شرایط خود را طی زمان مذکور با شرایط ماده سه این آئین نامه تطبیق دهد در غیر این صورت مطابق بند «ز» ماده سه عمل خواهد شد.

تبصره ۳: برای شرکتهای که دارای واگن یا لکوموتیو استیجاری یا ترکیبی از ملکی و استیجاری می باشند پروانه یک ساله صادر می گردد.

ز) در صورت از دست دادن هر یک از شرایط و ضوابط این آئین نامه در دوره فعالیت حمل و نقل ریلی، به تشخیص کمیسیون نظارت فعالیت شرکت به حال تعلیق در خواهد آمد.

تبصره ۱: کمیسیون نظارت مرکب از مدیرکل بازرگانی و بازاریابی، مدیر کل حقوقی، مدیرکل دفتر ارزیابی و عملکرد و پاسخگویی به شکایات راه آهن و نماینده انجمن صنفی شرکتهای حمل و نقل ریلی و خدمات وابسته و در صورت لزوم از ادارات ذیربط و شرکت مربوطه دعوت به عمل آورد.

تبصره ۲: در دوره تعلیق شرکت می تواند واگن های خود را با انعقاد قرارداد در اختیار شرکت حمل و نقل ریلی دیگری قرارداد.

تبصره ۳: دوره تعلیق فعالیت حداکثر دوازده (۱۲) ماه می باشد و در صورت عدم تامین شرایط پروانه فعالیت لغو می گردد.

ماده ۴- شرایط و نحوه فعالیت شرکت به شرح ذیل می باشد:

الف) فعالیت در حمل و نقل ریلی مستلزم تاسیس شرکت واخذ پروانه فعالیت حمل و نقل ریلی در بخش مربوطه برطبق شرایط و ضوابط این آئین نامه می باشد.

ب) شرکت می تواند بعد از دریافت پروانه فعالیت با رعایت قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی و دستورالعمل ها و مقررات راه آهن فعالیت حمل و نقل ریلی انجام دهد.

ج) شرکت قبل از ایجاد تعهد حمل و نقل یا انعقاد قرارداد می بایستی تاییدیه های لازم در خصوص خدمات مورد نیاز را از راه آهن اخذ و کلیه قراردادهای حمل و نقل ریلی را به اطلاع راه آهن برساند.

د) شرکت موظف است هر گونه تغییر در ساختار شرکت اعم از صاحبان سهام، صاحبان امضاء، اساسنامه و اعضای هیئت مدیره و غیره را حداکثر ظرف یک ماه به اطلاع راه آهن برساند.

ه) چگونگی تحویل و صدور بارنامه و بلیط مسافری، روش ثبت اطلاعات و نحوه گردش نسخ آن، نرم افزارهای مربوطه و سایر امور براساس دستورالعمل های صادره از طرف راه آهن می باشد.

و) هرگونه نقل و انتقال ناوگان پس از ثبت تغییرات در راه آهن که وفق قوانین و مقررات موضوعه صورت می پذیرد معتبر می باشد.

ز) شرکت مکلف است بها خدمات حمل و نقل ریلی از قبیل دسترسی به شبکه ریلی، تامین خدمات کشتش جهت مانور (در صورت عدم لحاظ در هزینه دسترسی)، استفاده از واگنهای راه آهن و غیره را براساس دستورالعمل ها و مقررات پرداخت نماید.

ج) در مواقع بروز حوادث غیره مترقبه مانند جنگ، زلزله، حوادث ریلی و غیره بنا به تشخیص ستاد حوادث غیر مترقبه کشور و یا راه آهن چنانچه نیاز به ناوگان شرکت باشد راه آهن مجاز است بدوناً با هماهنگی و در غیر این صورت راساً نسبت به استفاده از ناوگان شرکتهای اقدام و هزینه آن را بر طبق تعرفه بارهای اداری مربوطه به شرکت پرداخت نماید و شرکت مکلف است در قراردادهای حمل و نقل خود با صاحبان کالا این موضوع را پیش بینی نماید.

ط) شرکت مکلف است از پوشش های بیمه ای جهت ناوگان و کالا و نیز بیمه مسئولیت استفاده نماید.

ی) شرکت مجاز است برخی از امور فعالیت های حمل و نقل ریلی خود را در نواحی مختلف راه آهن از طریق یک یا چند شرکت حمل و نقل ریلی به صورت نمایندگی انجام دهد.

ک) مدیر فنی نمی تواند همزمان در بیش از یک شرکت فعالیت نماید.

ل) ارائه خدمات حمل و نقل ریلی به شرکت در خارج از مرزهای ایران توسط راه آهن، منوط به وجود مقابله نامه های ریلی و امکانات لازم برابر مقررات و ضوابط خواهد بود.

تبصره ۱: شرکت می تواند در امور حمل و نقل بین المللی بار و یا مسافر فعالیت نماید مشروط به آنکه قبلاً از راه آهن اجازه فعالیت در این سطح را اخذ نموده باشد.

تبصره ۲: راه آهن می تواند برای شرکتهای حمل و نقل ریلی پروانه با موضوع فعالیت بین المللی جداگانه صادر نماید که دستورالعمل و شرایط صدور این پروانه ظرف شش ماه پس از تصویب آئین نامه از سوی هیئت مدیره راه آهن اعلام خواهد شد.

م) شرکت مکلف است به نحوی برنامه ریزی نماید که ناوگان تحت اختیار خود را همواره و به طور مستمر بر طبق مقررات و دستورالعمل های تعمیر و نگهداری راه آهن در سرویس و مورد بهره برداری قرار دهد.

شرایط مدیر فنی شرکت حمل و نقل ریلی مربوط به بند (ب) ماده (۳) آئین نامه تاسیس و فعالیت شرکت های حمل و نقل ریلی تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران.

عدم اشتها به فساد اخلاقی و عدم محکومیت کیفری که موجب محرومیت از حقوق اجتماعی شده باشد.
عدم اعتیاد به مواد مخدر.

داشتن گواهی پایان خدمت و وظیفه و یا معافیت قانونی.

دارای تحصیلات لیسانس با ۳ سال سابقه کاری مرتبط و یا فوق دیپلم با ۵ سال سابقه کاری مرتبط و یا دیپلم با ۷ سال سابقه کاری مرتبط.

دارای تاییدیه صلاحیت فنی مربوطه از راه آهن.

صور تجلسه مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران

سال تصویب: ۱۳۸۲ هیئت مدیره شرکت راه آهن ج.ا.ا.

مجمع عمومی «شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران» در تاریخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۷ تشکیل و بنا به پیشنهاد شماره ۱۷۹۴۴ مورخ ۱۳۸۱/۹/۵ شرکت مزبور، دستورالعمل اجرایی مواد «۵»، «۶»، «۸» و «۹» آئین نامه اجرایی مواد (۳۰) و (۱۲۸) قانون برنامه سوم توسعه را به شرح ذیل مورد تصویب قرار داد:

ماده ۵ - به منظور تأمین امنیت حقوقی و اقتصادی و تضمین مالکیت فردی و امکان دسترسی و بهره برداری آسان توسط بخش غیر دولتی از شبکه ریلی، ضوابط و مقررات مربوطه توسط هیأت مدیره شرکت سهامی راه آهن ج.ا.ا. تهیه می شود و پس از تصویب مجمع عمومی شرکت قابل اجرا خواهد بود.

دستورالعمل اجرایی ماده ۵

۱- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی داخلی واجد شرایط قانونی می توانند نسبت به راهبری قطارهای در تملک راه آهن و راه اندازی قطارها با سرمایه گذاری خصوصی در تملک خود به منظور حمل و نقل بار و مسافر و کسب درآمد و سود از شبکه ریلی راه آهن ج.ا.ا. اقدام نمایند.

تبصره - مشخصات فنی وسائط نقلیه ریلی در چارچوب استانداردهای اعلام شده توسط راه آهن می باشد که باید به تأیید شرکت مزبور برسد.

۲- شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران کلیه شرایط مورد نیاز جهت دسترسی آزاد وسائط نقلیه مزبور به شبکه ریلی را فراهم و تعهد می نماید.

۳- شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران در صورت بروز اختلاف مالی با سرمایه گذار حق توقیف یا جلوگیری از بهره برداری اموال سرمایه گذار را ندارد مگر از طریق مراجعه به مراجع صالحه و با صدور احکام قضائی.

۴- در صورتیکه سرمایه گذار در چارچوب قرارداد بخواهد اموال خود را از شرکت کارفرما خارج نماید ضمن صورت برداری کامل و امضاء طرفین، کارفرما اقدامات و تسهیلات خروج از جمله مجوز را برای سرمایه گذار فراهم خواهد ساخت.

۵- به منظور تشویق سرمایه گذاران:

الف - ظرفیت هایی که توسط سرمایه گذار و با هماهنگی کارفرما در موضوع کاربری حمل و نقل ریلی ایجاد می شود، توسط سرمایه گذار قابل بهره برداری می باشد. کارفرما می تواند تا حد برگشت اصل سرمایه و سود تسهیلات بانکی نسبت به خرید ظرفیت ایجاد شده تعهد نماید.

ب - کلیه تسهیلات دسترسی و تردد در شبکه و خطوط راه آهن از جمله اخذ مجوزهای لازم برای تشکیل و راه اندازی قطارها در خطوط ریلی توسط کارفرما در چارچوب قرارداد در اختیار سرمایه گذار قرار می گیرد.

ج - حق استفاده از خطوط راه آهن برای سرمایه گذاران صرفاً در چارچوب قرارداد است. ضمناً کارفرما علاوه بر مبالغ مندرج در قرارداد هیچگونه وجهی دریافت نمی نماید.

د - کارفرما می تواند تمهیدات لازم جهت تأمین بخشی از سرمایه گذاری مورد نیاز را بصورت تسهیلات بانکی با نرخ یارانه ای در اختیار سرمایه گذار قرار دهد.

- ۶- حقوق استفاده از تسهیلات و امکانات متعلق به کارفرما در ایستگاه‌ها توسط سرمایه‌گذار، در چارچوب قرارداد مشخص می‌شود.
- ۷- در صورت وجود امکانات و تجهیزات انحصاری، کارفرما این امکانات و تجهیزات را به قیمت عادله روز و در چارچوب قرارداد در اختیار سرمایه‌گذار قرار می‌دهد اولویت بهره‌برداری از این امکانات و تجهیزات با سرمایه‌گذار است.
- ۸- فروش بلیط می‌بایست از طریق شبکه‌ها و سیستم‌های فروش گسترده انجام شود کارفرما بسترهای فروش بلیط را بصورت مکانیزه و متمرکز فراهم می‌آورد سرمایه‌گذار می‌تواند در صورت تمایل از این شبکه استفاده کند.
- ۹- کنترل ورود و خروج مسافری و کالاها در ایستگاه‌ها بر عهده کارفرما و مراجع ذیربط می‌باشد.
- ۱۰- حفظ امنیت قطارها توسط کارفرما و مراجع ذیربط و حفظ انتظامات آنها با همکاری مشترک کارفرما و سرمایه‌گذار و مراجع ذیربط می‌باشد.
- ۱۱- سرمایه‌گذار می‌تواند جهت انجام امور پشتیبانی قطارها با مجوز کارفرما نسبت به اجاره و یا احداث اماکن، کارگاه‌ها، انبارها و تاسیسات مورد نیاز در محوطه‌های راه آهن (مرکز و نواحی) طبق مقررات موضوعه راه آهن اقدام نماید. نحوه محافظت از کارگاه‌ها، انبارها و تاسیسات مذکور و اموال متعلق و در تصرف سرمایه‌گذار با توافق طرفین و در چارچوب قرارداد می‌باشد.
- ۱۲- در صورت کاهش ظرفیت یا تغییر برنامه که ناشی از تصمیم کارفرما بوده و موجب زیان سرمایه‌گذار گردد بنا به درخواست سرمایه‌گذار و با ارائه مدارک قابل قبول کارفرما نسبت به جبران آن اقدام می‌نماید.
- ۱۳- درآمدهای ناشی از خدمات جانبی حمل و نقل که سرمایه‌گذار در چارچوب قرارداد تحصیل می‌نماید کلاً متعلق به سرمایه‌گذار می‌باشد.
- ۱۴- ضمانتنامه‌های اخذ شده توسط کارفرما از سرمایه‌گذار پس از اجراء فسخ یا خاتمه قرارداد در صورت عدم وجود تعهد بنا به درخواست سرمایه‌گذار، حداکثر ظرف مدت یک ماه به آنان مسترد می‌گردد.
- ۱۵- مواردی که در اجرای قرارداد، سرمایه‌گذار نیاز به تأیید کارفرما داشته باشد کارفرما حداکثر ظرف مدت یک ماه و ظایف نظارتی خود را اعمال نموده و تأییدیه‌های لازم را در اختیار سرمایه‌گذار قرار می‌دهد عدم اعلام نظر به منزله تأیید می‌باشد.
- ۱۶- مدت قرارداد متناسب با نوع فعالیت و میزان سرمایه‌گذاری تعیین می‌شود.
- ۱۷- هر گونه اختلاف ناشی از امور حمل و نقل و خدمات ریلی در مراجع ذیصلاح برابر مفاد مندرج در متن قرارداد رسیدگی و حل و فصل می‌شود.
- ۱۸- در صورت وجود ظرفیت خالی در هر مسیر، کارفرما مکلف است تا امکان دسترسی برای همه شرکت‌های حمل و نقل ریلی را بصورت آزاد فراهم آورد.
- ۱۹- شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران به منظور اطلاع رسانی مکلف است در دوره‌های زمانی متفاوت رسماً نسبت به اعلام سالانه توان بالقوه و ظرفیت باقی مانده شبکه ریلی کشور در هر مسیر اقدام نماید.
- ۲۰- اشخاص حقیقی یا حقوقی طرف قرارداد موظفند در صورت استفاده غیراصولی از امکانات و تجهیزات و ایجاد ضرر و زیان، نسبت به جبران خسارات اقدام نمایند.
- ۲۱- اشخاص طرف قرارداد، بدون کسب مجوز از کارفرما حق واگذاری امتیاز کسب شده بابت امور حمل و نقل را به غیر، ندارند.
- ماده ۶- اجرای روش‌های تشویقی، از قبیل تضمین یا بیمه سرمایه‌گذاری، پرداخت مابه‌التفاوت نرخ تعرفه تکلیفی با بهای قیمت تمام شده، تضمین سودآوری واحدهای واگذار شده در قالب قوانین و مقررات مصوب مجمع عمومی شرکت امکان‌پذیر است.
- دستورالعمل اجرایی ماده ۶:
- ۱- به منظور تضمین سرمایه اشخاص طرف قرارداد، کارفرما از انجام هرگونه اقدامی که بر مالکیت سرمایه‌گذار اثر بگذارد و موجب اتلاف مال یا محرومیت وی از جزء یا کل سرمایه خویش گردد، خودداری می‌نماید و چنانچه بر اثر اقدام کارفرما خساراتی به آورده‌های سرمایه‌گذار وارد شود، برابر نظر کارشناس رسمی دادگستری، کارفرما رأساً یا از طریق بیمه، زیان وارده را جبران می‌نماید.
- تبصره- اقداماتی که به موجب احکام قانونی و در جهت اعمال مقررات مدون راه آهن یا اجرای قرارداد فیما بین باشد، از شمول این ماده مستثنی می‌باشد.
- ۲- به منظور تضمین سودآوری سرمایه‌گذار، کارفرما تسهیلات لازم را جهت تولید مازاد بر نیاز و فروش خدمات تولید شده به سایر متقاضیان فراهم می‌آورد.
- ۳- در صورتیکه قیمت تمام شده، انجام فعالیت (راه‌اندازی و راهبری قطارها، خدمات، سایر فعالیتهای واگذار شده) از نرخ تعرفه تکلیفی بیشتر شود، کارفرما مکلف است نسبت به پرداخت مابه‌التفاوت آن اقدام نماید. میزان و نحوه پرداخت مابه‌التفاوت بنا به پیشنهاد هیأت مدیره راه آهن و تصویب مجمع عمومی تعیین می‌گردد.
- ۴- به منظور تشویق سرمایه‌گذاری در بخش‌های خطرپذیر، دیربازده و دارای سود با تأخیر و یا کم، راه آهن می‌تواند با اجرای سیاست‌های تشویقی مختلف از قبیل تضمین یا بیمه سرمایه‌گذاری و تضمین سودآوری واحدهای واگذار شده نسبت به جلب سرمایه‌گذاران اقدام نماید. این تشویقات باید دارای مدت معین بوده و با اتخاذ روش‌های مناسب در زمینه کاهش ضریب خطر سرمایه‌گذاری و یا افزایش بازدهی آن، نسبت به حذف تدریجی آنها در پایان مدت مقرر اقدام شود.
- در صورتی که روش‌های تشویقی دیگری مورد نظر هیأت مدیره باشد با تصویب مجمع عمومی قابل اعمال خواهد بود.
- ماده ۸- در صورتی که اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی (خصوصی و تعاونی) طرف قرارداد، به همراه واحد واگذار شده، انتقال کارکنان و کارگران واحدهای مزبور را نیز بپذیرند، کارفرما براساس قرارداد تنظیمی می‌تواند تسهیلات ویژه‌ای را با رعایت قوانینی که به تصویب مجمع عمومی شرکت می‌رسد برای آنها قائل شود.
- دستورالعمل اجرایی ماده ۸:

- ۱- در صورت قبول انتقال کارکنان یا کارگران توسط سرمایه گذار و در صورت استفاده از تسهیلات بانکی، کارفرما می تواند قسمتی از سود متعلقه را پرداخت نماید.
- ۲- کارفرما می تواند طبق آئین نامه بازرخردی و بازنشستگی زودرس مصوب هیأت مدیره در چارچوب قوانین ومقررات برای پرسنل شاغل وجوهی که بابت بازرخردی و بازنشستگی زودرس و مانده مرخصی های افراد تعیین می گردد را از بابت قبول انتقال کارکنان و کارگران به اشخاص حقیقی وحقوقی طرف قرارداد پرداخت نماید.
- ۳- تعداد کارکنان و کارگران مورد نیاز طرف قرارداد با توافق طرفین تعیین می شود.
- ۴- کارفرما می تواند در صورت قبول تعهدات انتقال کارکنان یا کارگران توسط سرمایه گذار بخشی از قیمت قرارداد را با تصویب هیأت مدیره تخفیف دهد.
- ماده ۹- تعیین تکلیف خسارات سوانح ناشی از خدمات و فعالیت های واگذار شده براساس دستورالعملی خواهد بود که در آن تکالیف مقرر دوطرف و شخص ثالث را مشخص کرده و به تصویب مجمع عمومی شرکت خواهد رسید. وضعیت سایر خسارات در قراردادهای منعقد شده مشخص شود.
- دستورالعمل اجرایی ماده ۹
- ۱- در سوانح ناشی از قوه قهریه و عوامل طبیعی مانند سیل، زلزله، ریزش کوه و ... یا هرگونه حوادث غیرقابل پیش بینی (فورس ماژور) که جلوگیری از آن از عهده طرفین خارج بوده و ناشی از فعل یا ترک فعل هیچ یک از آنها نباشد، مسئولیتی متوجه کارفرما، سرمایه گذار و اشخاص ثالث نخواهد بود.
- ۲- سرمایه گذار مسئولیتهای خود را در چارچوب قرارداد منعقد در مقابل خسارات مالی و بدنی حداکثر در سقف مبلغ قرارداد یا آورده سرمایه گذار بیمه می نماید.
- ۳- تعهدات متقابل سرمایه گذاران و اشخاص ثالث براساس قوانین و مقررات جاری کشور صورت می پذیرد.
- ۴- در صورت بروز سانحه برای واگن ها یا لکوموتیوهای در تملک بخشهای غیردولتی، راه آهن می تواند به منظور جایگزینی و جلوگیری از وقفه امور، واگنها با لکوموتیوهای خود را طبق قرارداد تا اتمام باسازی در اختیار آنها قرار دهد.

ماده (۴)، (۸) و (۲۵) آیین نامه معاملات شرکت راه آهن ج.ا.ا.

سال تصویب: ۱۳۶۹ مصوب هیئت محترم وزیران

- ماده ۴- کمیسیون معاملات موضوع ماده (۳) این آیین نامه دارای وظایف ذیل می باشد:
- ۱- تعیین نحوه انجام معاملات عمده از طریق مناقصه عمومی یا مناقصه محدود و یا مزایده.
 - ۲- تصویب شرایط و فرم قراردادها و مشخصات پیشنهادی واحدهای ذیربط شرکت.
 - ۳- تعیین برنده مناقصه یا مزایده و به طور کلی تعیین اشخاص حقیقی و حقوقی که معامله باید با آنها انجام شود.
 - ۴- نگاهداری فهرست کامل اشخاص حقیقی و حقوقی داوطلب انجام معامله با شرکت (واجدین صلاحیت) و اضافه یا حذف نمودن مشخصات اشخاص حقیقی و حقوقی از آن کمیسیون معاملات می تواند فهرست واجدین صلاحیت وزارتخانه ها، مؤسسات و شرکت های دولتی دیگر را نیز مورد عمل قرار دهد.
 - ۵- اتخاذ تصمیم در مورد خرید کالاهایی که انواع مشابه دارند با رعایت کیفیت، دوام و صرفه و صلاح شرکت.
 - ۶- اتخاذ تصمیم نسبت به تهیه مصالح توسط شرکت یا به وسیله پیمانکار در مورد قراردادهای پیمانکاری.
 - ۷- رسیدگی به موارد تخلف یا شکایات مطرح شده در اجرای مقررات این آیین نامه و ارائه گزارش لازم به هیأت مدیره جهت اتخاذ تصمیم مقتضی.
- تبصره ۱- در انجام معاملات شرکت باید نوع، جنس، کیفیت، دوام، مدت تحویل، بها و شرایط پرداخت آن و به طور کلی رفته و صلاح شرکت از هر لحاظ رعایت شود.
- تبصره ۲- در مورد آن دسته از معاملات که جنبه فنی داشته باشد کمیسیون معاملات موظف است تصمیم خود را با رعایت کلیه جنبه های فنی و تخصصی اتخاذ نماید و واحد درخواست کننده ملزم است اطلاعات فنی و تخصصی را به کمیسیون ارائه نماید. در صورت لزوم کمیسیون معاملات می تواند بر حسب مورد پس از کسب نظر افراد متخصص و بصیر در زمینه هر یک از معاملاتی که جنبه فنی و تخصصی دارند، اتخاذ تصمیم نماید.
- تبصره ۳- در مورد معاملات پیمانکاری ساختمان و تأسیسات و خدمات و مشاوره فنی و غیره، اشخاص حقیقی و حقوقی صلاحیت دار ایرانی که تمام یا اکثریت سهام آنها متعلق به دولت جمهوری اسلامی ایران یا اتباع ایرانی باشد در مرحله اول و شرکت هایی که مرکز آنها در ایران است در مرحله بعد حق تقدم خواهند داشت
- ماده ۸- مصوبات کمیسیون معاملات برای معاملات بیش از یکصد میلیون ریال پس از کسب موافقت هیأت مدیره قابل اجرا می باشد.
- ماده ۲۵- در مواردی که انجام معاملات عمده از طریق مناقصه یا مزایده به تشخیص هیأتی مرکب از مدیر عامل یا قائم مقام وی، مدیر امور مالی شرکت و یک نفر به انتخاب مجمع عمومی شرکت میسر یا به مصلحت نباشد می توان معامله را به طریق دیگری انجام داد و در این صورت هیأت مزبور با رعایت صرفه و صلاح شرکت نحوه انجام این گونه معاملات را در هر مورد یا به طور کلی برای یک نوع کالا یا خدمت، تعیین و اعلام خواهد نمود.
- تبصره - جلسات هیأت موضوع این ماده با حضور کلیه اعضا تشکیل و تصمیمات آن به آرای اکثریت اعضا معتبر خواهد بود.

بند (۶) ماده (۲۴) آیین نامه معاملات شرکت راه آهن ج.ا.ا.

سال تصویب: ۱۳۶۹ هیئت وزیران

خرید، اجاره یا استیجاره، اموال غیر منقول و اجاره یا استیجاره اموال منقول که حسب مورد به تشخیص و مسئولیت کمیسیون معاملات یا بالاترین مقام واحد مربوط و با کسب نظر کارشناس رسمی دادگستری و یا کارشناس خبره و متعهد رشته مربوط انجام خواهد شد.